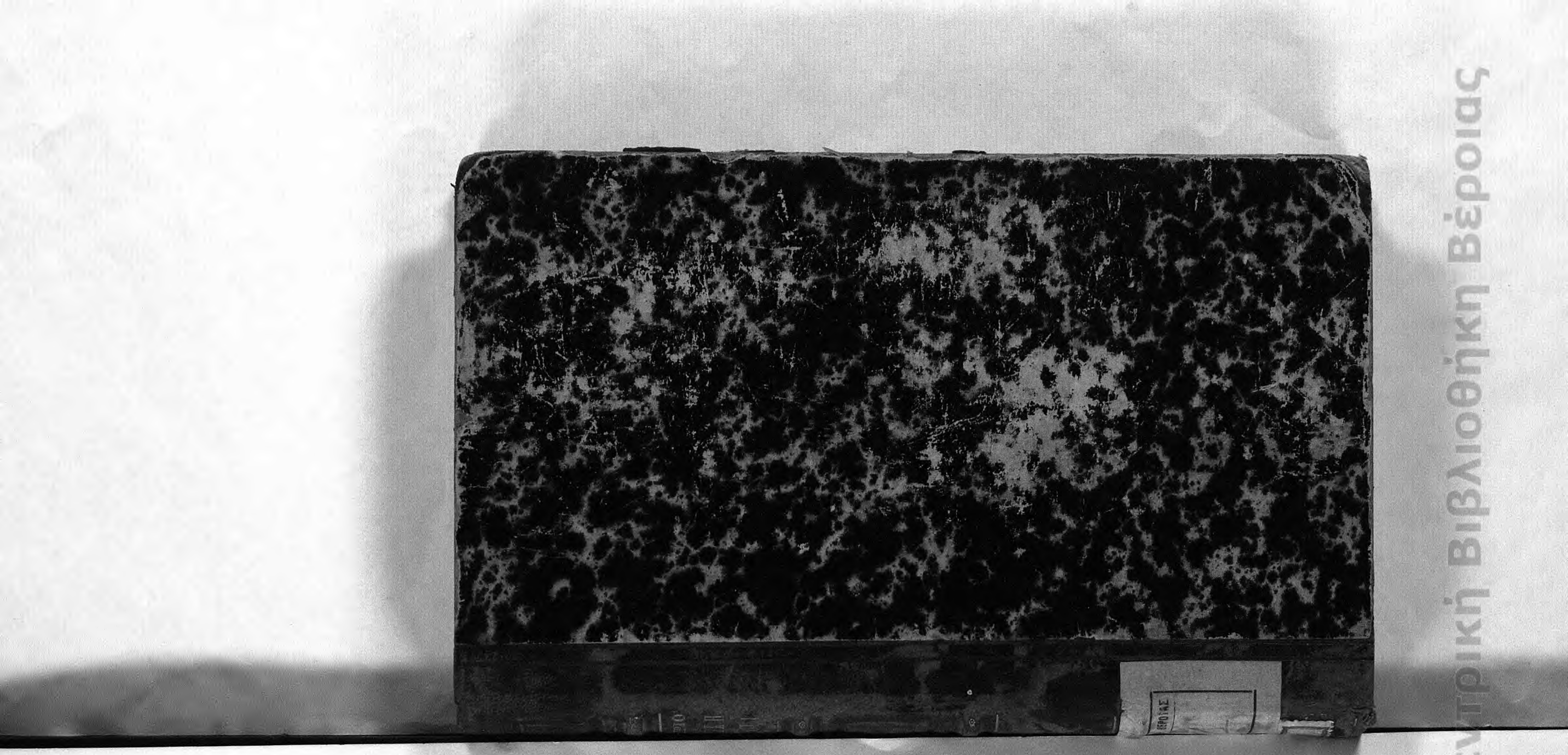

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ
+300
Νοτ.
Αριθ. εισ. 150 40ο
ΔΩΡΕΑ Αφοι α-ς Ζ.Η.
GAVER. 00159

Τὸ παρὸν πόνημα
τοῦ Χαρ. Γ. Παπαδοπούλου
ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῖν
Ἀνωτάτης Σχολῆς, καὶ ἐπιτρέπον
εἰς τύπωσιν. —
Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου
1870.

ΕΘΝ. Τ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Τ. ΠΑΛΑΙΩΝ ΕΚΤΥΠΩΜΑΤΩΝ

Ὁ Πρύτανις
τῆς ἐπιστήμης
Ἀλ. Ρίζος Ῥαγκαβῆς

Ῥαγκαβῆς

Τὸ δικαίωμα τῆς
τύπωσεως τοῦ
Χαρ. Γ. Παπαδοπούλου
ἀνήκει εἰς τὸν
συγγραφέα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ

ΘΕΜΙΔΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΒΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ,

ΗΤΟΙ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. ΠΑΓΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΕΝ ΝΑΥΠΛ.
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,
Ἐφέτου.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Λ. ΣΓΟΥΤΑ.

ΣΥΝΑΦ. ΕΝΣΤΑΣΙΣ—ΣΥΝΕΔΡ. ΔΙΚΑΣΤΗΡ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

1860.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΕΝΣΤΑΣΙΣ.

§ 1. Περὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς συναφείας βλ. Εὑρ. τόμ. 14 λέξ. Πρότασις σελ. 161—163, 411.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ (πολιτ. δικαιοσ.).

Δωσιδικία τῆς συναφείας (forum connexitatis).

Οἰκ. § 50.— Κώδ. § 86 ἐπ.— Καρρ. comp. 4, 133. — Ῥάουτ. § 128.— Καρρ. δικ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 171, 59 καὶ 60. Πολιτ. 21.

Πίνακες.

Ὅρα αὐτοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου.

§ 1. Τὸ ἄρθρον 21 πολ. φέρει α . . . . ν. Κατ' αὐτὸ (ἀντιγραφὲν ἀπὸ τοῦ 9 ἀρθρ. τοῦ Βαυαρ. σχ. τοῦ 31) λοιπὸν δίκαι πρὸς ἀλλήλας συνεχόμεναι ὑποβαλλονται (ἐπιτακτικῶς. Φέδ. σ. 389) ἕνεκα τῆς συνοχῆς μόνης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διὰ τὴν κυρίαν δίκην ἁρμοδίου δικαστηρίου (1). Περὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης ἁρμοδιότητος ἡ πολ. δικ. ὥρισε ταῦτα.

§ 2. Μεταξὺ τῶν πολλῶν δικῶν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συνάφεια καὶ ἐξάρτησις. *Συνάφεια*, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ πᾶσα συναφεια· ἀπαιτεῖται τοιαύτη, ἥτις, *χωριζομένη* τῶν δικῶν, θέλει φέρει βλάβην εἰς τὴν *ἀνάκρισιν* ἢ *διάγνωσιν* αὐτῶν, Φέδ. σ. 389. Πότε ὑπάρχει τοῦτο ἀνετέθη γενικῶς μὲν εἰς τὴν κρίσιν (2) τοῦ δικαστηρίου (Βοπc. 3, 220.— Φεδ. σ. 389· εἰδικῶς δὲ ἐθεώρησεν ὁ νόμος

---

(1) Τὰς τοῦ Ῥωμ. δ. διατάξεις εἰς Οἰκ. § 50 σημ. 1 καὶ Φέδ. § 86.

(2) Περιπτώσεις τοιαύτης συγγενείας ἴδε εἰς Οἰκ. § 50 σημ. 3 καὶ Φέδ. σ. 388. Ἐπίδειξις ἐγγράφων. Οἰκ. § 187 σημ. 7. Παρεμβάσεις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὡς τοιαύτην ἰδιότητα ἐχούσας τὰς προπαρασκευαστικὰς περὶ προδικαστικῶν, παρεπομένων ἢ παρεμπιπτόντων (Εὐρ. λ. Προπαρασκευαστικαὶ ἀποφ.) ζητημάτων δίκας· τὰς παρεμπιπτούσας (π. χ. πολ. 465, 472, 481, 229.— Βερρ. 1, 86 ἀρ. X, XII, ἑτ.) ἀγωγὰς καὶ τὰς περὶ ἐγγυήσεως (228 πολ.)· τέλος τὰς περὶ δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν δικ. ὑπαλλήλων. (Πολ. 218, 209. Ὀργ. 240). Φέδ. σ. 392 ἐν τέλ. καὶ 167. Οἰκ. § 50, 80 σημ. 21.— Τὸ ἄρθρον 21 ἐννοεῖ συνάφειαν τῶν νομικῶν σχέσεων, περὶ ὧν αἱ δίκαι, ἢ ἐσωτερικὴν συνάφειαν· ἀπὸ ταύτης διακρίνεται ἡ ἁπλῶς διαδικαστικὴ συνάφεια, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ ἀγωγῆς καὶ ἀνταγωγῆς, ἢ ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἄρθρων 535, 536 πολ. Φέδ. σ. 387.— Ἐσωτερικὴ συνάφεια δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ πολλῶν κυρίων ὑποθέσεων, αἵτινες ἅπασαι ἔχουσιν αὐτοτελῆ σκοπόν, ἢ μεταξὺ διαφορῶν, ὧν ἡ μὲν (παρεπομένη ἢ παροδικὴ) γεννᾶται ἐξ ἑτέρας κυρίας διαφορᾶς, ἢ συνδέεται ἄλλως πως μετ' αὐτῆς. *Ἐξάρτησις*, ἤτοι σχέσις κυρίας καὶ παρεπομένου πράγματος. Κυρία λέγεται ἡ δίκη, ἐν ᾗ ὁ κύριος τοῦ διαδίκου σκοπὸς ἐπιδιώκεται, παρεπομένη δὲ ἡ χάριν ἢ ἕνεκα αὐτῆς εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνακύπτουσα. Οἰκ. § 50.

§ 3. Ἐὰν ἑκάστη τῶν δικῶν φέρῃ χαρακτῆρα κυρίας δίκης εἰσάγεται εἰς τὸ δι' αὐτὴν ἁρμόδιον δικαστήριον· τότε δὲ ἕλκει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν ἑτέραν (ἴδε τὰς εἰς Οἰκ. § 50 σημ. 8 παραπομπάς)· ἄρα, ὡς λέγει ὁ Φέδ. (σ. 389), ἐὰν ἀμφότεραι αἱ συναφεῖς δίκαι ἔχωσι τὴν ἰδιότητα κυρίων δικῶν, τότε ἡ πρότερον ἐκκρεμὴς καταστᾶσα δίκη ἐπισύρει εἰς ἑαυτὴν τὴν ἑτέραν· τοῦτέστιν ὑποβληθείσης ταύτης εἰς ἄλλον δικαστήν, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὸν ἐπ' ἐκείνης ἁρμόδιον (1) δικαστήν. (Πολ. 23, 553 ἀρ. 2 Βερρ. 1 σ. 35).

§ 4 Ἡ παρεπομένη δίκη περιλαμβάνει ἐνίοτε καὶ τρίτα πρόσωπα (π. χ. αἱ παρεμβάσεις, αἱ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγαί), εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ὑπάγεται ἁρμοδιότητα καὶ ὅταν ἀναφυῇ πρὸ τῆς ἐνάρξεως

---

(1) Ἡ παραπομπὴ αὕτη δύναται νὰ ζητηθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν; Καρρ. δικ. ὑπὸ τὸ ἄρθρον 171. Ὁ Φέδ. σελ. 390 λύει τὸ ζήτημα ἀποφατικῶς.

Ἡ ἔνστασις εἰς ποῖον δικαστήριον προτείνεται; Οἰκ. § 124 σημ. 6, ἔνθα καὶ περὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς συναφείας ἐν γένει. Πρλ. Εὐρ. λ. Πρότασις § 9 ἐπ. 411.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λουν κρίνει τὰ παραπτώματά του (1). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. τπς'. τῆς 28 Σεπτ. 1839.

§ 24. Ἡ συνάφεια πολλῶν πράξεων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος μόνον, ὅταν ὅλαι αἱ πράξεις ἦναι ἀξιόποινοι καὶ ὅλα τὰ πρόσωπα ἀξιοτιμώρητα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 13 τοῦ 1844.

§ 25. Ἂν τινὰ τῶν συναφῶν ἀδικημάτων ὑπάγωνται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἐξαιρετικοῦ τινὸς δικαστηρίου, εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ὑπάγονται ὅλοι οἱ κατηγορούμενοι καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἀδικήματα, ὅσα, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ συνάφεια ἐκείνη (2), ἤθελαν ὑπάγεσθαι εἰς τὴν κοινὴν δικαιοδοσίαν, ἢ πρέπει, ἀπεναντίας, νὰ κηρυχθῇ τὸ ἐξαιρετικὸν δικαστήριον ἀναρμόδιον ἐφ' ὅλων τῶν ἀδικημάτων καὶ νὰ παραπέμψῃ εἰς τὴν κοινὴν δικαιοδοσίαν;

Κατὰ τὸν Βουργινιῶνα, τοῦ ὁποίου τὴν γνώμην (ἐν ἄρθ. 226 ποιν. γ. διαδ.) ὑποστηρίζει ὁ Lesellyer (τ. 5 ἀρ. 2035) «ἂν τὸ ἐξαιρετικὸν δικαστήριον, ὡς ἐκ τοῦ μεγαλητέρου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν του καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐπισημότητος τῆς ἐνώπιόν του διαδικασίας, παρέχῃ πλείονας ἐγγυήσεις εἰς τοὺς κατηγορουμένους, προτιμᾶται τῆς κοινῆς καὶ συνήθους δικαιοδοσίας· ἄλλως προτιμᾶται αὕτη. Ὁ Μερλῖνος θεωρεῖ προτιμητέαν τὴν τῶν ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων δικαιοδοσίαν (Εὐρ. Ρολλ. λέξ. connexité § 78. — Carnot. inst. crim. ἄρθ. 501), ὅπερ παρεδέχθη καὶ τὸ Ἀκυρωτικὸν διὰ τῆς ἀπὸ 19 Ἰουν. 1806 ἀποφάσεως. Ὁ Legraverend λέγει ἐν γένει (τ. 1 σ. 436 ἐπ.), ὅτι οἱ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὑπαγόμενοι κατηγορούμενοι σύρουν μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἐκείνους, οἵτινες ἤθελαν ἄλλως ὑπάγεσθαι εἴς τι ἐξαιρετικὸν δικαστήριον· ἡ δὲ γνώμη αὕτη, λέγει ὁ Ρολλῖνος (αὐτ. § 80) εἶναι ἡ ὀρθοτέρα, διότι αἱ ἐξαιρετικαὶ δικαιοδοσίαι δὲν δύνανται πώποτε νὰ ἐκτείνωσι τὴν ἐνέργειαν των πέραν τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα εἰδικὸς νόμος τοῖς ἀπένεμε· πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ὁ Ρολλῖνος ἀναφέρει (αὐτ. § 81 ἐπ.) διαφόρους δικαστικὰς ἀποφάσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἴδε τὰς εἰς τοὺς §§ 81, 82, 84, 90, 94, 95, 96, 37, 98, 99 τῆς λεξ. connexité.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων ὁρμώμενοι φρονοῦμεν, ὅτι ὄχι ὀρθῶς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον, εἰς δυθεῖσάν τινα περίστασιν, ἐδίκασε

---

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Ποιναὶ ἐν Εὐρ. τ. ΙΓ'.
(2) Πρλ. τὰς λέξ. Στρατιῶται καὶ Φαλαγγῖται. ἀν. § 6, 14.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περὶ ἀνθρωποκτονίας, ἀφοῦ ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν πειρατεία, ὡς συναφὴς τῆς ὁποίας εἰσήχθη ἐκείνη (ἴδε τὸν περὶ πειρατείας νόμον).

§ 26. Ὅταν στρατιώτης τις (1) κατηγορῆται, ὅτι ἐπιτετραμμένος ὢν ἐκ τῶν καθηκόντων του τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ φύλαξιν τῶν ὑποδίκων, ἀπεδέχθη δῶρα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιχειρήσῃ, ὡς καὶ ἐπεχείρησε, πρᾶξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ καθήκοντά του, δοὺς εἰς τοὺς ὑποδίκους σιδηροῦν τι ἐργαλεῖον πρὸς ἀποδρασιν ἐκ τῆς φυλακῆς, ἡ πρᾶξις ὑπάγεται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον (456 § 3 ποιν. νάμ.)· ὅθεν καὶ ἡ πρὸς ἕτερον στρατιώτην ἀποδιδομένη δωροδοκία, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ὑποδίκους ἀποδιδομένη ἀπόπειρα ἀποδράσεως, καίτοι πλημμελήματα, ὑπάγονται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον διὰ τὴν μετὰ τῆς εἰρημένης πράξεως συνάφειάν των. (33—35 ποιν. δικ.).— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 45 τοῦ 1854.

§ 27. Κατὰ τὸ ἄρθρον 373 τῆς ποιν. δικ. τὰ ὁμοῦ εἰς δίκην εἰσαγόμενα πλημμελήματα καὶ πταίσματα ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πλημμελειοδικῶν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 103 τοῦ 1842.

§ 28. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 22 τῆς ποιν. δικ. προκύπτει, ὅτι καὶ πράξεις συναφεῖς συγχρόνως εἰσαχθεῖσαι εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον δύνανται νὰ χωρισθῶσιν εἰς τὸ Ἀκρ. ὑπάρχοντος λόγου τινός, ἐὰν τοῦτο δὲν φέρῃ βλάβην. Απ. ποιν. Αρ. Π. 3 τοῦ 1852.

— Καὶ αὐταὶ αἱ συναφεῖς πράξεις χωρίζονται, ὅταν ὡς ἐκ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν προξενῆται βλάβη· ἰδίως δέ, ὅταν πολλοὶ ἔπραξαν, διακρίνεται δὲ ποῖος ἐνήργησεν ἐπὶ τῶν διαφόρων αἰτιασθέντων προσώπων, δύναται ἡ δίκη νὰ χωρισθῇ καὶ νὰ παραπεμφθῶσιν οἱ κατηγορούμενοι εἰς διάφορα δικαστήρια. Βουλ. ἐφ. Ν. 44 τοῦ 1837 (Νομικ. σ. 2739).

§ 29. Δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀκυρότης προερχουσα ἐκ τῆς ἑνώσεως πράξεων μὴ συναφῶν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 52 τοῦ 1845.

— Ὁ λόγος ὅτι πράξεις μηδεμίαν συνάφειαν ἔχουσαι πρὸς ἀλλήλας, ἀνεκρίθησαν καὶ ἐδικάσθησαν συναθροιστικῶς προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν πρὸς ἀναίρεσιν, διότι εἶναι ἐκ τῶν παραδιάσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται

(1) Ἴδε τὰς λέξ. Στρατιῶται καὶ Φαλλαγγῖται.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ ἀναιρεσίβλητος ὢν μόνος ὀφειλέτης πρὸς τὸν Ν. Παπ. Ἰωάννου, καὶ κατοικῶν ἐν Καλλιδρόμῃ, ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, εἴτε ἐναχθῇ ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ Ν. Παπ. Ἰωάννου, εἴτε καὶ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅστις ὡς ἐκδοχεὺς τοῦ Ν. Παπ. Ἰωάννου δὲν ἔχει εἰμὴ τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δικαιώματα· ἂν δὲ ὁ ἀναιρεσείων εἰς τὴν ἐκδοχὴν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου προσέλαβε τὴν ἐγγύησιν τοῦ ἐκχωρητοῦ του, τοῦτον, ὡς ἐγγυητὴν ἠδύνατο δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, νὰ συνενάξῃ εἰς τὸν φόρον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ οὐχὶ τἀνάπαλιν· ἐπομένως ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον τοῦτο, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὑπῆρχε συμφωνία νὰ πληρώσῃ ἐνταῦθα ὁ ἀναιρεσιβλητος, εἶναι ἀπαράδεκτος, καθότι δὲν προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ἐπροτάθη. Απ. πολ. Αρ. Π. 323 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 6186 ἐφ. Αθ.

δ') Ἡ κατάπτωσις τῆς ἐγγυήσεως ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ προέδρου τῆς κατοικίας τῶν ἐγγυητῶν (16 πολ. δικον.). Απ. πολ. Αρ. Π. 291 τοῦ 1850, ἣν ἐν λ. Κατάσχεσις § 5.

ε') Ἡ αἴτησις περὶ ἐγγυοδοσίας ἐκ τῶν ἐπιζημίων τῆς κατασχέσεως ἀποτελεσμάτων ὑπόκειται εἰς τὸ δικαστήριον εἰς ὃ εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγή, ὡς συναφὴς καὶ παρεμπίπτουσα αὐτῆς· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ περὶ κύρους ἀγωγὴ ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον ἐφετῶν. ἄρθ. 21, 229, 1027, 1042 πολ. δικ.— Απ. ἐφ. Αθ. 7186 τοῦ 1850. Πρλ. ἀν. § 17.

ς') Ὁ μὴ ἔμπορος ἀλληλέγγυος ἐγγυητὴς χρέους ἐμπορικοῦ ὑπάγεται, ὡς ὁ πρωτότυπος ὀφειλέτης, εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Εὐρετ. τ. 5 σ. 87 καὶ τ. 6 σ. 425 ἐν ἀρχ. καὶ σ. 427 § 27.— Πρλ. τὴν λ. Πώλησις § 841.

ΣΗΜΕΙ. Ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου δὲν ἀνάγεται ἐνταῦθα.

Πίναξ λεκτικός

Ἀλληλεγγυότης 18 ἐπ.	Ἐγγύησις 7, 18 ἐπ.
Ἀνταγωγὴ 7.	Ἐξάρτησις 2.
Ἁρμοδιότης 1 ἐπ.	Ἔξοδα 10, 16.
Δαπάναι 15.	Ἐπίσχεσις 15.
Δωτιδικία 1 ἐπ.	Ἔρευνα 9.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κατάσχεσις 11, 18, δ' ἐπ.
Παρεμβάσεις 1—4 ἐπ. 14.
Παρεμπίπτουσαι 1—3 ἐπ. 15.
Πολιτικαὶ ἀπαιτήσεις 6.
Πραγματογνωμοσύνη 12.
Πρόκλησις 13, 3.
Συνάφεια 1 ἐπ.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρ. Πάγου.

Ἀπ. 76 τοῦ 37—§ 18, ά.
Ἀπ. 291 τοῦ 50—§ 18, δ'.
Ἀπ. 184 τοῦ 51—§ 8.
Ἀπ. 323 τοῦ 52—§ 18 γ'.
Ἀπ. 217 τοῦ 53—§ 11.
Ἀπ. 162 τοῦ 55—§ 10.
Ἀπ. 341 τοῦ 55—§ 7.

Ἀποφάσεις Ἐφ. Ἀθηνῶν.

Ἀπ. 3128—§ 18 β'.
Ἀπ. 7186—§ 18, ε.
Ἀπ. 8019—§ 15.
Ἀπ. 13043—§ 7.
Ἀπ. 13981—§ 17.
Ἀπ. 16108—§ 14.

Ἀποφάσεις Ἐφ. Ναυπλίου.

Ἀπ. 244 τοῦ 41—§ 13.
Ἀπ. 614 τοῦ 51—§ 8.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ (1) (ποινικ. δικαιοσ.).

§ 1. Συναφῆ πλημμελήματα καὶ κακουργήματα ἀνακρίνονται καὶ ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἐὰν τοῦτο δὲν φέρῃ βλάβην.

Τὸ δικαστήριον, ὅπερ δικάζει περὶ τοῦ βαρυτέρου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος, εἶναι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἁρμόδιον καὶ δι' ὅλα τὰ λοιπὰ πλημμελήματα καὶ πταίσματα. 33 ποιν. δικ.

---

(1) Πρλ. Faustin Helie τόμ. 8 σ. 570.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου, ὅταν ἡ κυρία ἀγωγὴ καὶ ἡ περὶ κύρους κατασχέσεως παρεμπίπτουσα ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐφετείου (21, 1042, 299 πολ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 217 τοῦ 1853. Πρλ. ἐν λ. Κατάσχεσις.

§ 12. Νομολ.— Πᾶσα ἀντίρρησις κατὰ τοῦ κύρους πραγματογνωμοσύνης, ἣν δικαστήριόν τι διέταξεν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ· — ὅθεν ἂν ἡ περὶ διακρίσεως ὁρίων πραγματογνωμοσύνη διετάχθη ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ περὶ τοῦ κύρους της ἀντίρρησις ὑπάγεται εἰς αὐτὴν (21, 264, 290, 297, 345 πολ.). Ἐπειδὴ δὲν ἐξεδόθη ὡς δικαστικὴ ἀπόφασις, οὔτε εἶναι ἀπόφασις περὶ ἐρίδων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς. — Πρλ. τὴν λέξ. Μικτὴ Ἐπιτροπή.

§ 13. Νομολ.— Ἡ περὶ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν δίκη ἔχουσα βάσιν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου τοῦ νὰ κινήσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν ἔχει συνάφειαν μὲ τὴν περὶ διαταράξεως τῆς κατοχῆς τοῦ αὐτοῦ κτήματος δίκην. Απ. 244 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3780) (1).

§ 14. Νομολ.— Αἱ παρεμβάσεις, δι' ὧν ζητεῖται ἐπιβοηθητικῶς ἡ καταδίκη εἰς τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήσεις, ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον (2) τῆς κυρίας δίκης (21 πολ.) — Απ. ἐφ. Ἀθηνῶν 16108 τοῦ 1858, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγωγῆς των οἱ ἐνάγοντες καὶ ἐφεσίβλητοι ἐνήγαγον μόνον τὸ δημόσιον, τοὺς δὲ Δ γραμματέα τῆς Νομαρχίας, Α καὶ Γ ἐκβιάζουσι μόνον εἰς παρέμβασιν διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς, τοὺς προκαλοῦσι νὰ παρέμβουν καὶ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή των, ἐξαιτοῦνται ἐπιβοηθητι-

---

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Πρόκλησις εἰς ἀγωγήν. ἀν. § 4.

(2) Πρλ. Εὐρ. λέξ. Προσεπίκλησις § 32 καὶ 34.

— Εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κυρίας δίκης (21 ἐδ. 2 νόμ. 49 πρλ. Πανδ. 5, 1), μεθ' ἧς, εἰ δυνατόν, συνδικάζεται· εἰδεμὴ παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν (228, 234 § 3 πολ.)— αὐτ.

— Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὁ πρόσθετον εἰσάγων παρέμβασιν ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην οἵαν εὑρίσκει αὐτήν· διὸ δὲν δύναται νὰ διορθώσῃ τὰ ἤδη ἡμαρτημένα (741 πολ.Οἰκ. § 69 ἐν τέλ.)

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κῶς νὰ ὑποχρεωθῶσιν οὗτοι εἰς τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήσεις, ἀλλὰ τοιαῦται παρεμβάσεις ἀνήκουσι, διὰ τὴν συνάφειάν των, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἁρμόδιον διὰ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν (ἄρθ. 21 τῆς δικον.)· κυρία δὲ ὑπόθεσις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀγωγή.

§ 15. Νομολ.— Ἡ περὶ ἐπισχέσεως ἕνεκα δαπανῶν ἀγωγὴ εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς ὃ εἰσήχθη καὶ ἡ περὶ τῶν δαπανῶν, ὅταν ἡ τελευταία ἦναι ἐκκρεμὴς (21 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 8019 τοῦ 1851 ἐφ. Ἀθ.

§ 16. *Δικαστικὰ ἔξοδα.*— Ἴδε τὴν λέξ. Ἔξοδα δικαστικά.

§ 17. Ἴδε ἀπόφ. 13981 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. καθ' ἣν ὅταν ἐκινήθη κατά τινος ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως, κατόπιν δὲ ἑτέρα περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως, ἥτις ἐνεργήθη πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ἀμφότεραι αἱ δίκαι εἶναι συναφεῖς, καὶ αἱ ἐφέσεις συνεκδικάζονται. κατ, § 18.

§. 18.

Ἐγγύησις (1). α) Ἐκ τοῦ ἄρθρου 21 τῆς πολ. δικ. προκύπτει ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ προβλεπομένη περίπτωσις τότε ὑφίσταται διὰ τὰς περὶ ἀσφαλείας ἀγωγάς, ὅταν ἡ κυρία ἀγωγὴ ἦναι ἔτι ἐκκρεμής· ἄλλως αἱ προσωπικαὶ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἀγωγαὶ κινοῦνται εἰς τὸ τῆς κατοικίας του δικαστήριον (16 πολ.). — Απ. πολ. Αρ. Π. 76 τοῦ 1837 ἐν Εὐρ. τ. 4 σ. 244.

β') Ὑπάρχοντος ἀλληλεγγύου ἐγγυητοῦ, κατοικοῦντος ἐν Ἀθήναις, ὑπὲρ πρωτοφειλέτου κατοικοῦντος ἐν Πάτραις, ἡ κατ' ἀμφοτέρων ἀγωγὴ δύναται νὰ κινηθῇ καὶ ἐν Ἀθήναις δυνάμει τοῦ ἄρθ. 22 § 2 πολ.— Απ. ἐφ. Αθ. 3128 τοῦ 1844 (Εὐρ. 4 σ. 245).

γ') Ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐγγυητοῦ δὲν καθιστᾷ ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον, εἰς ὃ αὐτὸς ὑπάγεται, καὶ ὡς πρὸς τὸν κυρίως ὀφειλέτην (16, 19 πολ. δικ.).

Απόφ. Ἐπειδὴ κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τῆς πολ. δικονομίας γενικοῦ κανόνος, ἔχει μὲν ὁ ἐνάγων τὸ δικαίωμα, ὅταν πρόκηται νὰ ἐναχθῶσιν ἕνεκεν τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως πολλοὶ ὀφειλέται ὑπαγόμενοι εἰς διάφορα δικαστήρια, νὰ ἐκλέγῃ ἓν τούτων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 22 § 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου τούτου, διότι,

---

(1) Πρβ. Καρ. 1. 562. 586.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 14. Ὅταν εἷς ἀδίκημα τι συνέπραξαν πλείονες, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς, ἔχων ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν, ὑπάγεται εἰς ὡρισμένον δικαστήριον ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας, οἱ ἕτεροι συγκατηγορούμενοι ὑπάγονται εἰς τήν δικαιοδοσίαν ταύτην; Πρλ. § 6 καὶ 25 ἐπ.

Τὸ ἄρθρον 45 τῆς ποιν. Ἑλλ. δικονομίας λύει τὸ προκείμενον ζήτημα, ὁ θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ τὰς γνώμας τῶν Γάλλων νομοδιδασκάλων δύναται νὰ συμβουλευθῇ τὸν Dedru, αὐτ. n. 319 ἐπ.

§ 14. Ὅταν συγκατηγορῶνται πολλοί, τῶν ὁποίων τὰ ἐπαγγέλματα διαφέρουν, ὁ νόμος ὑποβάλλει τινὰς ἐξ αὐτῶν εἰς ἄλλο παρὰ τὸ ἁρμόδιόν των δικαστήριον διὰ τὰς ἰδιότητας τῶν συνενόχων ἢ συναιτίων αὐτῶν· ἀνίσως ὅμως οἱ νομισθέντες συνένοχοι ἢ συναίτιοι ἀπολυθῶσιν, ὅσοι μένουν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς κατηγορίας δὲν δύνανται νὰ στερηθῶσι τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν δικαστὰς (ὅρα ἀνωτ. § 23²). Legraverent τόμ. 1 κεφ. 3 σελ. 136. — Carnot ὑπὸ τὸ ἀρ. 226 τῆς ποιν. δικ. De Sellyer n. 2096.

§ 15. Οἱ ἐκτεθέντες κανόνες ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ πταισμάτων; κατωτ. § 18.

§ 16. Ἀπόφασις περὶ ἁρμοδιότητος, οὖσα τυχὸν ἄκυρος ὡς πρὸς τὸν συνένοχον, θεωρεῖται ὡς τοιαύτη, ἕνεκα τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς ὑποθέσεως, καὶ ὡς πρὸς τὸν αὐτουργόν. Cass. 24 Νοεμβρίου 1809.

Νομολογία περὶ συναφείας.

§ 17. Ὅταν κατηγορῆταί τις διὰ πυλλὰς πράξεις, ἀλλὰ διὰ μίαν ἐξ αὐτῶν, ὡριμον οὖσαν, εἰσάγεται εἰς δίκην, δὲν ἔχει λόγον ἀναιρέσεως ἂν τὸ δικαστήριον δὲν ἀναβάλῃ, κατ' αἴτησίν του, τὴν ἐκδίκασιν, ὥστε νὰ δικασθῇ δι' ὅλας συνάμα, ἐν ᾧ αὗται δὲν ὡρίμασαν εἰσέτι (33 ποιν. δικ.).— Ἀπ. ποιν. 1 τοῦ 1857.

§ 18. Εἰς τὰ πταίσματα δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ συναφείας ἀρχαί.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 33 καὶ 34 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διαλαμβάνουσιν, εἰμὴ μόνον περὶ τῆς εἰς τὰ πλημμελήματα καὶ εἰς τὰ κακουργήματα ἐμφιλοχωρούσης συναφείας, αἱ δὲ εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους ἀποδιδόμεναι ἀθέμιτοι πράξεις χαρακτηρίζονται ἅπασαι ὡς πταίσματα· ὅθεν τὸ πταισματοδικεῖον ἐφαρμόζον καὶ ἐπ' αὐτῶν τὰς περὶ συναφείας ἀρχὰς καὶ διαταξεις, ἠρμήνευσε ψευδῶς τὰ εἰρημένα ἄρθρα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐπειδή, κατηγορηθέντος τοῦ Εὐαγγέλη Μιμαήλ διὰ πολλὰ πταίσματα, ἔπρεπε πάντα ταῦτα νὰ δημοσιευθῶσι συνάμα, καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης διὰ πλειότερον τοῦ ἑνὸς νὰ καταγνωσθῇ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 109 συνδυασμένου μὲ τὸ 500 τοῦ ποιν. νόμου, ἡ εἰς τὴν μίαν πρᾶξιν ἀπὸ τὸν νόμον ἐπιβαλλομένη βαρυτέρα ποινή, προσεπιμετρουμένων τῶν λοιπῶν ὡς ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων· τὸ δὲ πταισματοδικεῖον Αἰγιαλείας, ἀποκλὸν τὴν εἰς μίαν δίκην ἕνωσιν τῶν κατηγορηθέντων πολλῶν πταισμάτων καὶ ἀκυρῶσαν διὰ τοῦτο τὸ ἔγγραφον τῆς κατηγορίας τοῦ δημοσίου κατηγόρου, παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων ἄρθρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 56 τοῦ 1846.

§ 19, 20. Ὅταν μετὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν τελεσθῇ καὶ ἡ πρᾶξις τῆς παραβιάσεως τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων, ἡ τελευταία αὕτη μὴ οὖσα συναφὴς, δὲν δύναται νὰ δικασθῇ μετὰ τῆς ὑπεξαιρέσεως, ἀλλ' ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ἐπράχθη ἡ τελευταία πρᾶξις. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 34 τοῦ 1841.

§ 21. Τὸ δικαστήριον δικάζον τινὰ, καίτοι ἀπόντων τῶν μετ' αὐτοῦ συγκαταδικωκομένων, δὲν παραβιάζει τὸ ἄρθρον 32 τοῦ ποιν. νόμου, οὔτε ὑποχρεοῦται, μὴ γενομένης αἰτήσεως, νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν περὶ χωρισμοῦ τῆς δίκης. Απ. ποιν. τοῦ Αρ. Π. 52 τοῦ 1847.

§ 22. Ἡ πρὸς τὸν συνεργὸν ἁρμοδιότης δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς πρωταιτίους· ἡ ὡς πρὸς τὸν πρωταίτιον ὅμως ἁρμοδιότης ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς συνενόχους καὶ συναιτίους (1). Απ. ποιν. Αρ. Π. 147 τοῦ 1846.

§ 23. Κατὰ τὸ 34 ἄρθρον τῆς ποιν. δικ. τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου πραττόμενα ἀδικήματα τότε μόνον θεωροῦνται ὡς συναφῆ, ὅταν ἐκτελῶνται ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἄλλο ἀδίκημα, ἢ χάριν εὐστοχωτέρας ἐκτελέσεως ἢ ἀποκρύψεως αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρχούσης δὲ τοιαύτης συναφείας, κανονισμὸς ἁρμοδιότητος δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν· τὸ δὲ ἄρθρον 109 τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀνάκρισιν καὶ ἐκδίκασιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων πράξεων, ἀλλὰ τὴν ἐπιβολὴν καὶ ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ὅταν λοιπὸν δὲν πρόκηται περὶ τούτου, δὲν δύναται νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ τις εἰμὴ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα θέ-

(1) Ἴδε λέξ. Συνέργεια.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 2. Ὡς συναφῆ θεωροῦνται τὰ πλημμελήματα, ὅταν πράττωνται ὑπὸ πολλῶν, ἤτοι συγχρόνως, ἢ καὶ εἰς διαφόρους μὲν τόπους καὶ χρόνους, ἀλλὰ μετὰ προηγηθεῖσαν συμφωνίαν, ἢ ὁσάκις πολλὰ πλημμελήματα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἄλλο πλημμέλημα, ἢ χάριν εὐστοχωτέρας ἐκτελέσεως ἢ ἀποκρύψεως αὐτοῦ. 34 ποιν. δικονομ.

§ 3. Ἡ διάταξις, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται συγχρόνως αἱ συναφεῖς πράξεις, δὲν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Ledru, αὐτ. n. 300.

§ 4. Ἡ ἀρχὴ, καθ' ἣν δικαστήριόν τι καθίσταται ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ κατηγορούμενον τινὰ χάριν τῆς συναφείας, ὑπόκειται, προσέτι, εἰς ἐξαίρεσιν ὅταν οἱ κατηγορούμενοι ὑπάγωνται εἰς διαφόρους δικαιοδοσίας.

§ 5. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, προτιμᾶται ἡ δικαιοδοσία τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον παρέχει πλείονας ἐγγυήσεις, δηλ. τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται ὅλοι οἱ συνεργήσαντες εἰς τὰς συναφεῖς πράξεις. Legraverant τόμ. 1 σελ. 463. — Massabeau τόμ. 2 σελ. 52.

§ 6. Ἂν μεταξὺ τῶν συναφῶν πράξεων περιλαμβάνηταί τις ὑπαγομένη εἰς ἐξαιρετικὸν δικαστήριον, τὸ δικαστήριον τοῦτο καθίσταται ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ ὅλους τοὺς κατηγορουμένους καὶ ὅλα τὰ ἀδικήματα, καὶ ἐκείνους προσέτι, οἵτινες ἄνευ τῆς συναφείας ἤθελεν ὑπάγεσθαι εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἢ πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, καὶ νὰ τοὺς παραπέμψῃ ὅλους ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστῶν;

Τὸ ζήτημα τοῦτο φιλονεικεῖται, ὁ δὲ Ledru λέγει (αὐτ. § 304) ὅτι τὰ τακτικὰ δικαστήρια πρέπει νὰ δικάζωσιν ὅλας τὰς συναφεῖς ταύτας πράξεις. Ἐν τούτοις ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται, ἂν τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται, ὁπωσδήποτε, νὰ δικάσωσι τοὺς αὐτουργοὺς τῶν συναφῶν πράξεων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν ἡ συνάφεια ἦναι τοιαύτη, ὥστε αἱ διάφοροι πράξεις δὲν δύνανται νὰ χωρισθῶσιν, ὅλοι οἱ κατηγορούμενοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν δικαιοδοσίαν.

Διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν, ἡ Βουλὴ τῶν Πατρικίων δικάζει τοὺς συναιτίους ἢ συνεργοὺς τῆς πράξεως, εἰς τὰς ὁποίας Πατρίκιος τις περιέπεσε τυχόν.

Διὰ τοῦτο τὸ ἄρθρ. 45 τῆς ποιν. Ἑλλ. δικονομίας λέγει· «Ἡ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἁρμοδιότης τῶν εἰς τὰ ἄρθ. 40—43 εἰρημένων δικαστηρίων καὶ ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ὑπαλλήλων ἐκτείνεται καὶ εἰς ὅλους τοὺς συνενόχους καὶ συναιτίους.

§ 7. Αἱ ἐκτεθεῖσαι ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πταισμάτων; Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀμφισβητεῖται ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου· ὁ Rauter (τόμ. 2 π. 708) καὶ ὁ Carnot (ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 526 τῆς ποιν. δικ.) τὸ λύει καταφατικῶς.

Ὁ De Sellyer (τόμ. 5 π. 506) τὸ λύει ἀποφατικῶς. Τὸ ἀκυρωτικὸν (ἀποφ. τῆς 7 Βρίου 1809 καὶ 15 Ἰουνίου 1809) ἀπεφάθη ὅτι ὅταν μὲ τὸ ἀδίκημα τῆς κατὰ ὑπαλλήλου τινὸς ἐξυβρίσεως εὑρίσκηται ἑνωμένον πταῖσμά τι, τὸ ἀδιαίρετον τῶν πράξεων αὐτῶν καθιστᾷ ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασίν των τὸ πλημμελειοδικεῖον.

ΣΗΜ. Τὴν Ἑλλην. Νομολογίαν ὅρα κατωτέρω.

Συνέργεια.

§ 8. Ἡ ὡς πρὸς τὸν πρωταίτιον ἁρμοδιότης ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς συνενόχους καὶ συναιτίους. ἀρ. 32 ποιν. δικ.

§ 9. Συνενοχὴν λέγοντες ἐννοοῦμεν, ἐν γένει τὴν σύμπραξιν τινὸς εἰς πρᾶξιν παρ' ἄλλου ἐκτελεσθεῖσαν· ἡ συνενοχὴ διαφέρει ἀπὸ τὴν συνάφειαν κατὰ τοῦτο, ὅτι αὕτη μὲν ὑποθέτει πλείονα ἀδικήματα, ἔχοντα συνάφειαν πρὸς ἄλληλα, ἐνῷ ἡ συνενοχὴ ὑπεμφαίνει τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ἀδικήματος, εἰς τὸ ὁποῖον πλείονες συνήργησαν· ἡ διάκρισις ὅμως αὕτη δὲν ἔχει ἐπιρροήν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα.

§ 10. Οἱ συνεργοὶ ἀδικήματός τινος ὑπάγονται ἀναγκαίως εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ αὐτουργός. Cass. 21 Μαρτίου 1807 καὶ 14 Ἀπριλίου 1808.

§ 11. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν ἀπόκρυψιν τῶν κλοπιμαίων, μολονότι ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι μεταγενεστέρα τῆς κυρίας. Dalloz αὐτ. π. 315.

§ 12. Συνεπείᾳ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπεφασίσθη εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅτι ὅταν ἐκ διαφόρων κατηγορουμένων ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀδικήματι, τινὲς μὲν ὑπάγωνται εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον, ἕτεροι δὲ ἕνεκα ἰδιαιτέρου τινὸς λόγου ὑπόκεινται εἰς ἐγκληματικὴν ποινήν, ἅπαντες πρέπει νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους. αὐτ. π. 316.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἢ μετὰ τὸ πέρας τῆς κυρίας (π. χ. ἡ πρόκλησις (1), ἡ περὶ συντηρητικῆς ἀποδ. αἴτησις, ἡ περὶ τῶν δικ. ἐξόδων τῆς δίκης, ἀνακοπὴ τρίτου κτλ. Πολ. 90 § 3).

§ 5. Ἡ συνάφεια ἐνεργεῖ κατὰ τῆς προσωπικῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς λόγῳ ὕλης ἁρμοδιότητος. (Πρλ. πολ. 445, 730. Καρρ. δικ. ζ. 126 tert. καὶ comp. 4, 378 ζ. 322). Ἐκτὸς ἂν ῥητὸς καὶ εἰδικὸς νόμος διατάξῃ (2) τὸ ἐναντίον. (25, 10 πολ. Φεδ. σελ. 390. Οἰκ. § 50 σημ. 11).

§ 6. Ὁ ποινικὸς δικαστὴς ἀποφαίνεται καὶ περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως πηγαζουσῶν πολιτικῶν ἀπαιτήσεων; Εὐρ. λ. πολιτικαὶ ἀγωγαὶ καὶ Φεδ. § 86.

§ 7. Νομολ.— Ὅταν ἀνταγωγή τις ἀντιταχθῇ κατ' ἀγωγῆς εἰσαχθείσης εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, καθίσταται ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ καὶ τὴν ἀνταγωγὴν, ἡ ὁποία ἄλλως δὲν ἀφορᾷ σχέσιν ἐμπορικήν; (3). Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς ἐπιγραφῆς τῶν ἄρθρων 19—21 πολ. δικ. ἐξάγεται, ὅτι ἡ τῆς συναφείας ἁρμοδιότης, εἰς ἣν ὑπάγεται καὶ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἐγγυήσεως ἀγωγὴ, μόνον ταύτην τὴν ἐξαίρεσιν εἰσάγει, ὅτι δὲν ὑπάγονται αἱ συναφεῖς δίκαι εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο, παρ' ᾧ εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία δίκη, ἑπομένως τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν καθίσταται ἁρμόδιον ἕνεκα τῆς συναφείας μόνης νὰ δικάσῃ διαφορὰς ἐξῃρημένας ἀπολύτως τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 341 τοῦ 1855 κυροῦσα τὴν 13043 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἧς τὸ ἱστορικὸν ἔχει οὕτως.— Ὁ Α ἐνήγαγεν ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου τὸν Β ζητήσας τὴν πληρωμὴν χρημάτων τινων.— Τὴν ἀγωγὴν ἀνεκοίνωσεν ὁ ἐναγόμενος τῷ Γ, ζητήσας νὰ καταδικασθῇ οὗτος ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς τοῦ Α. — Τὸ ἐμποροδικεῖον, παραδεχθὲν τὴν ἀγωγὴν, παρέπεμψε τὴν ἀνακοίνωσιν εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν, προταθείσης δὲ ἀναρμοδιότητος, ἀπέῤῥιψεν αὐτὴν, ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον Ἀθ. (ἀπ. 13043) μετεῤῥύθμισε τὴν ἀπόφασιν, παραδεχθὲν τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν καὶ παραπέμψαν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον. Ζητηθείσης ἀναιρέσεως, ὁ Ἄρ. Π. (ἀπ. 341 τοῦ 1855) ἀπέῤῥιψεν αὐτὴν, σκεφθεὶς ὅτι ἡ τῆς συναφείας ἁρμοδιότης μόνον ταύτην τὴν ἐξαίρεσιν εἰσάγει ὅτι δὲν ὑπάγονται αἱ συναφεῖς δίκαι εἰς τὸ δικαστήριον

(1) Κατωτ. ἀπ. 244 ἐφ. Ναυπ.
(2) Ἴδε κατωτ. ἀπ. Ἀρ. Π. 341 τοῦ 1855.
(3) Ἀνωτ. § 5.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο, παρ' ᾧ διατελεῖ ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ὑπόθεσις· ἐπομένως τὸ δικαστ. δὲν καθίσταται ἁρμόδιον ἕνεκα τῆς συναφείας μόνης νὰ δικάσῃ διαφορὰς ἐξῃρημένας ἀπολύτως τῆς δικαιοδοσίας του.

§ 8. Νομολ.— Τὰ συναφῆ ζητήματα δικάζονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, οὐχὶ δὲ ὑπὸ τῶν αὐτῶν δικαστηρίων τῆς αὐτῆς πόλεως.— Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 23 τοῦ 1852, ἧς τὸ ἱστορικὸν ἔχει οὕτως.— Ὁ Α κάτοικος Τριπόλεως ἐνήργησε κατάσχεσιν εἰς χεῖράς του χρημάτων, ἃ ὤφειλε τῷ Β κατοίκῳ Ναυπλ. ὁ Β ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐν Ν. Πρωτ. τὴν ἄρσιν τῆς κατασχέσεως δι' ἐγγυήσεως, ἀλλὰ προταθείσης ἀναρμοδιότητος ἐκ μέρους τοῦ Α, τὸ Πρωτ. τὴν ἀπέρριψεν· αὐτὸ δὲ τοῦτο ἔπραξε καὶ τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφ. (ἀπ. 614 τοῦ 1851)· Ὁ Ἀρ. Π. ὅμως ἀνήρεσεν (ἀπ. 23 τοῦ 1852) σκεφθεὶς ὅτι τὸ δικ. παρ' ᾧ εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία δίκη, δύναται νὰ δικάσῃ τὸ περὶ ἄρσεως τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως, ὡς ζητήματος συναφοῦς καὶ παρεμπίπτοντος (21, 1042 πολ.), ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν κυρία δίκη ἦταν ἐκκρεμὴς εἰς τὸ ἐν Ναυπλ. ἐμποροδικεῖον, ἡ δὲ περὶ ἄρσεως εἰσήχθη εἰς τὸ Πρωτοδ. ὥστε δὲν ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα ὁ τῆς συναφείας λόγος, διότι κατ' αὐτὰ, τὰ συναφῆ ζητήματα δικάζονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, οὐχὶ δὲ ὑπὸ τῶν δικαστῶν τῆς αὐτῆς πόλεως.

§ 9. Νομολ. — Οὔσης ἐκκρεμοῦς τῆς ἐφέσεως, ὁ Ἀρ. Π. δὲν δύναται νὰ κρίνῃ ἂν αὕτη ἦναι ἐκπρόθεσμος. (Πολ. 21; 553, ἐδ. 2). Απ. πολ. Αρ. Π. 184 τοῦ 1851.

§ 10. Νομολ.— Τὸ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην ἁρμόδιον δικαστήριον δικάζει καὶ τὰς περὶ δικαστ. ἐξόδων διαφοράς. Ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου (μετὰ τὴν προηγουμένως εἰσαχθεῖσαν περὶ ἐκκενώσεως οἰκίας δίκην, ἥτις ἀπεπερατώθη διὰ συμβιβασμοῦ) ὑπεβλήθη ἀκολούθως ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις κατὰ συνέπειαν ἐκείνης, εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς δίκης τῆς περὶ τῶν ἐξόδων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀγωγὴν, καί τοι κηρυχθὲν ἀναρμόδιον, λόγῳ τοῦ ποσοῦ, ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀποζημιώσεως (21 § 2 πολ.). Απόφ. πολ. Ἀρ. Π. 162 τοῦ 1855. Πρλ. τὸν § 36.

ΣΗΜ. Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἡ περὶ δικαστικῶν ἐξόδων αἴτησις εἰσήχθη συγχρόνως.

§ 11. Νομολ.— Ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς παρὰ τρίτῳ γενομένης κατασχέσεως παρεμπίπτουσα ἀγωγὴ εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἤδη ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ἀγωγή· — ἄρα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νὰ προβληθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικάζοντος τὴν οὐσίαν δικαστηρίου (ἄρθ. 458 τῆς ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 52 τῆς 9 Αὐγούστου 1845.

§ 30. Τινὲς παρεπέμφθησαν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον κατηγορούμενοι διὰ 3 κλοπάς· μετ' αὐτῶν δὲ συμπαρεπέμφθη καὶ ἕτερός τις ἕνεκα μιᾶς τῶν κλοπῶν, ἥτις ἐπράχθη μὲν ἐκ συστάσεως, δὲν ὑπερέβαινεν ὅμως τὴν ἀξίαν τῶν 400 δρ. — Ἦλθεν ἡ δικάσιμος, καὶ κατ' αὐτὴν δὲν ἐπαρουσιάσθη ὁ τελευταῖος· ὅθεν ἐχωρίσθη ἡ δίκη καὶ παρεπέμφθη οὗτος εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον, καταδικασθέντες δὲ ἐκεῖνοι ἐπρότειναν τοῦτο ὡς λόγον ἀναιρέσεως, ἀλλ' ἡ πρότασις ἀπερρίφθη (32, 33 ποιν. δικ.). — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 50 τοῦ 1856.

§ 31. Ἡ 136 1856 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου φέρει (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 29 καὶ 32 τῆς ποιν. δικονομίας προκύπτει ὅτι κατὰ κανόνα ἁρμόδιοι πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ἐκδίκασιν εἶναι οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ δικασταὶ τοῦ τόπου ὅπου συνέβη ἡ πρᾶξις, καὶ ὅτι ἡ πρὸς τοὺς πρωταιτίους ἁρμοδιότης ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάντας τοὺς συνενόχους καὶ συναιτίους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ἰωάννης Ντάνου καὶ Σπῦρος Ἀναγνωστόπουλος, ὡς ἐκ τῆς δικογραφίας προκύπτει, κατηγορήθησαν καὶ παρεπέμφθησαν νὰ δικασθῶσιν, ὡς ὑπαίτιοι, ὅτι κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς Ῥίου ἐδραπέτευσαν μετὰ πολλῶν ἄλλων, μεταχειρισθέντες βίαν κατὰ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως φονεύσαντες ἕνα στρατιώτην καὶ πληγώσαντες τέσσαρας ἄλλους, πρᾶξις, ἥτις ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἀνακριτῶν καὶ δικαστικῶν ἐν Πάτραις ἀρχῶν, ὡς καὶ ἤδη τὸ ἐκεῖσε συμβούλιον ἀπεφάνθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 696 τοῦ 1854 βουλεύματός του· ἄρα, ἀφοῦ οἱ Β. Ἰωάννου καὶ Δ. Κρύμπα συγκατηγοροῦνται, ὡς ἐπίσης προκύπτει ἐκ τῆς δικογραφίας, ὡς συνεργοὶ τῆς εἰρημένης πράξεως, ἕπεται, ὅτι ἡ ἀνάκρισις καὶ ἐκδίκασις τῆς εἰς τοὺς τελευταίους ἀποδιδομένης ὑπάγεται εἰς τὴν αὐτὴν τῶν πρωταιτίων ἁρμοδιότητα· ἂν δὲ εἰς τοὺς Β. Ἰωάννου καὶ Δ. Κρύμπα ἀποδίδεται, ὅτι συμμετέσχον εἰς δύο κλοπάς, τοῦτο δὲν μεταβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα ὡς πρὸς τ' ἀνωτέρω, καθότι δὲν βεβαιοῦται, ὅτι συντρέχουσιν αἱ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 34 τῆς ποιν. δικονομίας προβλεπόμεναι περιπτώσεις, καθότι, προσδ ορισθείσης ἤδη νομίμως τῆς

---

(1) Πρλ τὴν λέξ. Κανονισμὸς ἁρμοδ. ἐπὶ ποινικ. ὑποθέσεων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἁρμοδιότητος, εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ αὐτουργοὶ τῆς βιαίας ἀποδράσεως, δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερος λόγος, ἵνα χωρισθῇ ἡ τῶν συνεργῶν τῆς αὐτῆς πράξεως ἀνάκρισις καὶ συζήτησις.

§ 32. Κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τῆς πολιτ. δικονομίας ὡς συναφῆ θεωροῦνται τὰ πλημμελήματα, ὁσάκις πράττονται ὑπὸ πολλῶν, ἤτοι συγχρόνως, ἢ καὶ εἰς διαφόρους μὲν χρόνους καὶ τόπους, ἀλλὰ μετὰ προηγηθεῖσαν συμφωνίαν, ἢ ὁσάκις πολλὰ πλημμελήματα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἄλλο πλημμέλημα, ἢ χάριν εὐστοχοτέρας ἐκτελέσεως, ἢ ἀποκρύψεως αὐτοῦ. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 7 Μαΐου 1840.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ποινικῶν ἀποφάσεων Ἀρείου Πάγου.

Ἀπ. τπς' τοῦ 39—§ 23.
Ἀπ. 34 τοῦ 41—§ 19.
Ἀπ. 103 τῆ 42—§ 27.
Ἀπ. 13 τοῦ 44—§ 24.
Ἀπ. 51 τοῦ 45—§ 29.
Ἀπ. 56 τοῦ 46—§ 18.
Ἀπ. 147 τοῦ 46—§ 22.
Ἀπ. 52 τοῦ 47—§ 21.
Ἀπ. 3 τοῦ 52—§ 28.
Ἀπ. 45 τοῦ 54—§ 26.
Ἀπ. 50 τοῦ 56—§ 30.
Ἀπ. 136 τοῦ 56—§ 31.
Ἀπ. 1 τοῦ 57—§ 17.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ.

§ 1. Συνεχῶς διαζευκτικόν τι μόριον ἐκλαμβάνεται ὡς νὰ ἦτο συμπλεκτικὸν μόριον, καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Συνήθως ὡσαύτως τὰ διάφορα μέρη φράσεώς τινος ἐκλαμβάνονται εἰς ἔννοιαν ἐξ ὑπαμοιβῆς (alternatif) ἀντὶ ἄλλης ἐννοίας (cumulatif). Ὅρα ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ τούτου εἰς τὸ interp. jud. τοῦ Delisle § 127 τ. 1.

§ 2. Ἀσάφεια τοῦ διαθέτου περὶ τοῦ κληροδόχου. Ἴδε Καλλ. τ. 5 § 250.

§ 3. Τί κατὰ τὴν ὑπόστασιν καὶ τὰ παραπλήσια; Καλ. τ. 5 § 315.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΥΝΔΙΚΟΣ.

Τὰ περὶ πτωχεύσεως, ἄρα καὶ τὰ περὶ συνδίκων, βλέπε ἐν τῇ λέξει *Χρεωκοπία*.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ τῆς Ἱερουσαλήμ.

Νόμοι δημοσιευθέντες παρὰ τῶν Σταυροφόρων ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπὶ Γοδοφ. τοῦ Βουϊλλῶνος. Ράλλ. Ἐμπορ. δίκ. τόμ. 2 σ. 190.

Συνέδρια τῶν Βαρόνων. αὐτ.

Συνέδρια τῶν ἰδιωτῶν. αὐτ.

Ὁ τελευταῖος Κώδηξ περιέχει ὁρισμούς τινας ναυτικούς. αὐτ.

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ἐλεγκτικόν.

Πρλ. λέξ. Ἐπίδοσις § 11.— Θεραπείας αἴτησις § 6 ἐν τέλ. καὶ ἀπ. Ἀρ. Π. 22 καὶ 156 τοῦ 1850.

§ 1. *Νομοθεσία.*— Σύστασις Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου — Σχηματισμός— Δικαιοδοσία— Ἀπόφασις — Προδιβασμὸς— Μισθοδοσία — Καθήκοντα— Ἀρμοδιότης— Σύστημα ὑπηρεσίας — Καθήκοντα τοῦ ἐπιτρ. τῆς Ἐπικρατείας— Τοῦ γραμματέως— Ἐπιτήρησις τῶν ὑπολόγων καὶ τῶν Ταμιῶν. Δ. 27 Σεπτ. 1833, 249 (1).

Ἐκτέλεσις τοῦ ἄρθρου 19 καὶ 41 τοῦ νόμου τούτου ὡς πρὸς τοὺς ὑπολόγους καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων. Δ. 8 Αὐγούστου 1834, 258.

Ἐκτέλεσις τοῦ ἄρθρου 18 καὶ 32 τοῦ νόμου τῆς 27 Σεπτ. ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου— Χρέη προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου— Κώλυμα — Συνεδριάσεις — Πότε συνέρχονται ἀμφότερα τὰ Τμήματα— Ποῖος ὑπογράφει τὰς ἀποφάσεις— Ποῖαι διατάξεις τῶν προηγουμένων νόμων κατηργήθησαν. Δ. 23 Βρίου

---

(1) Ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς σημαίνει τὴν σελίδα τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

1836, 324. — Συμπλήρωσις τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον. Ν. 3 Ἰουνίου 1850, 61.

Διασαφήσεις τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἰδίου νόμου 27 Σεπτ. περὶ τοῦ εἰς ποίας περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αὐτοῦ. — Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκας ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ὑπολόγων, ἂν δὲν προσφέρωσιν οὗτοι ἐγγύησιν. — Ὁ θέλων νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ Συμβ. τῆς ἐπικρατείας τί πράττει περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς αἰτήσεώς του. — Κατὰ ποίων ἐφαρμόζεται τὸ διατ. τοῦτο. Δ. 27 Δεκ. 1836, 400.

Ἀναπλήρωσις τοῦ ἰδίου Ν. 27 Σεπτ. (§ 17, 38) περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου ὡς πρὸς τὴν κατ' ἐρήμην διαδικασίαν εἰς δίκας περὶ διοικητικοῦ λογιστικοῦ. Δ. 27 Δεκεμβρίου 1836, 401.

2) Ἀνανέωσις τῶν δικαιογράφων ἐκείνων τῶν ἐθν. κτημάτων ὅσα μετεβησαν εἰς τῶν ἰδιωτῶν τὴν κυριότητα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνος μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς παρούσης Κυβερνήτεως — Ἐντὸς ποσοῦ καιροῦ πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀποκτησάντων τοιαῦτα κτήματα οἱ τίτλοι εἰς τὸ Ἐλ. Συνέδριον ὅπως ἀνανεώσωσι τῆς κατοχῆς τὰ δικαιώματα — Τύπος ἀναφορᾶς — Καθήκοντα ἐπάρχων καὶ νομαρχῶν — Συνέπειαι τῆς παραμελήσεως τῆς προθεσμίας καὶ ποιναὶ — Ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καταδιώκονται διὰ τὴν παρουσίασιν τῶν τίτλων — Καθήκοντα Ἐλεγ. Συνεδρίου ὡς πρὸς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν τίτλων — Ἀνανέωσις τῶν τίτλων — Τί γίνεται ἂν εἰσέτι ὀφείλεται τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς — Συμβιβασμός — Τί γίνεται κατὰ τοῦ κατέχοντος κακῇ τῇ πίστει — Ἂν δὲν ἀνανεωθῇ ὁ τίτλος, ἡ ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου διαβιβάζεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας ὅπως ἀφαιρεθῇ ἡ κατοχὴ δικαστικῶς καὶ ζητηθῶσιν οἱ καρποὶ κατὰ τὰ ἄρθρα 852 καὶ 853 τῆς πολιτ. διονομίας 30 Μαρτ. 1835, 81.

Παρατείνεται ἡ προθεσμία ἡ παραχωρηθεῖσα διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν τίτλων Δ. 9 Δεκ. 1835, ἔκδ. δευτ. 89. — Παρατείνεται καὶ αὖθις ἡ προθεσμία. Δηλ. 1836, 2.

3) Πρόσκλησις πρὸς τοὺς ὑπολόγους τοῦ δημοσίου ὅπως παρουσιάσωσι τὰ γραμμάτια παραλαβῆς διὰ νὰ λάβωσι ὑπὸ τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου ἐξοφλητικὸν κατὰ τὸν § 19 τοῦ Ν. τῆς 17 Σεπτ. 1833. Δ. 18 Μαΐου 1837, 94.

4) Πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἀγοράσαντας ἐθν. κτήματα ὅπως παρουσιασθῶσιν εἰς τὸ Ἐλεγ. Συνεδριον καὶ παρουσιάσωσιν τοὺς τίτλους των 1837, 139, 178. 1838, 56, 88, 216. 1839, 50.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

5) Διατάξεις περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τοῦ ἄρθ. 18 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. καταστατικοῦ, περὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν λογαριασμῶν ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1838, 9. Μαρτ. 1840, 29.

6) Ἀναπλήρωσις τοῦ ἐπιτρ. τῆς ἐπικρατείας ἐν κωλύσει αὐτοῦ Δ. 21 Ἀπριλίου 1843, 7.

7) Διορισμὸς μελῶν ἀναπληρωματικῶν παρὰ τῷ Ἐλεγ. Συνεδρίῳ. Δ. 18 Μαρτίου 1850, 31.

8) Κανονισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκδικάσεως τῶν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρ Πάγου ἀναίρεσιν παραπεμπομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων. Πρᾶξις Ἐλεγ. Συνεδρίου 26 Ἀπριλ. 1850, 55.

Β. Ἐγγύησις, Μισθ.δία, Λογιστικὸν, Νεόφυτος, Παραναταθήκη, Συμβ. Ἐπικρατείας, Ὑπουργεῖον.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.

§ 2. *Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἵνα καταδιωχθῇ τίς;*

Ἰδοὺ περιπτώσεις τινὲς, καθ' ἃς ἐξεφράσθη ἡ Νομολογία.

α) Οἰκονομικός τις ὑπάλληλος ἐκηρύχθη ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως ἢ ἰδιοποιήσεως χρημάτων τοῦ Δημοσίου· — ἐζήτησε λοιπὸν ἀναίρεσιν ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἀπῃτεῖτο προηγουμένως ἀπόφασις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. ποιν. 61 τοῦ 1843) ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν, διότι τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν, διὰ τὴν ἰδιοποίησιν τοῦ ὁποίου κατεδικάσθη, δὲν ἠμφισβητεῖτο· μάλιστα δὲ ὡμολογεῖτο.

β') Γραμματεύς τις δικαστικὸς κατεδικάσθη ἐπὶ νοσφίσει χρημάτων προερχομένων ἐκ προστίμων· ἐζήτησε λοιπὸν ἀναίρεσιν προτείνας ὅτι ἔπρεπε προηγουμένως νὰ βεβαιωθῇ διὰ τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου ὅτι κατηνάλωσεν οὗτος τὰ χρήματα, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. ποιν. 97 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. τ. 3 σ. 584) ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν, ἐπειδὴ ἔργον τοῦ εἰσαγγελέως ἦτο νὰ βεβαιώσῃ τὴν κατανάλωσιν, ὁμολογήσαντος μάλιστα τοῦ γραμματέως τὴν κατανάλωσιν.

γ') Τὸ ἄρθρον 23 τοῦ καταστικοῦ περὶ ἐλεγ. Συνεδρίου νόμου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲν ἀπαιτεῖ προηγουμένην αὐτοῦ ἀπόφασιν περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς ὑπαλλήλου, ἔχοντος χρηματικὴν διαχείρησιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. τῆς 24 Φεβρ. 1840. Πρλ. τὴν λ. Ἀνάκρισις διοικητική.

— Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ καταστ. τοῦ συμβιβ. τῆς Ἐπικρ. διατ. ἀναπληροῦνται, ὅταν, κατὰ συνέπειαν διοικ. προανακρίσεως ἐπιχειρισθείσης κατὰ διαταγὴν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου, διαταχθῇ ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου.

Τὸ ἄρθ. 23 τοῦ καταστ. διατ. τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου δὲν ἀπαιτεῖ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς ἀρχῆς ταύτης περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς δημοσίου ὑπαλλήλου, ἔχοντος χρημ. διαχείρισιν. Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. τῆς 24 Φεβρ. 1840. Πρβ. τὴν λέξ. Ἀνάκρισις διοικητική (Εὐρ. τόμ. 1).

δ') Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ὅταν ἐνάγηται ὑπάλληλός τις πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα συμβάσης κλοπῆς; Ὄχι, κατὰ τὴν 186 τοῦ 1851 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησίς τις περὶ τῆς ἐλλείψεως.— Πρλ. τὴν λ. Ἐντολή.

ε) Κατὰ τὰ ἄρθρα 179 καὶ 180 τοῦ λογιστικοῦ τοῦ κράτους, οἱ εἰσπράκτορες δίδουν λόγον τῆς διαχειρίσεώς των εἰς μόνους τοὺς ἐντολεῖς των ταμίας καὶ πρὸς αὐτοὺς οὗτοι εἰσὶν ὑπεύθυνοι, οὗτοι δὲ (οἱ ταμίαι) πρὸς τὸ δημόσιον· ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται ἡ προηγουμένη τῆς διαχειρίσεως ἐξελεγξις ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ θεωρηθωσιν οὗτοι ὡς ἐλλειμματίαι. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 84 τοῦ 1857.

ς') Οἱ ἔκτινος διαχειρίσεως ὑπόλογοι οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι καταδιώκονται ἀπὸ τὸ δημόσιον, ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου; Ἴδε τὴν 10038 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐν λέξ. Χρέη καθυστεροῦντα.

ζ') Πρλ. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ριγ' τοῦ 1837.

η) Οὐδεμία διάταξις τοῦ νόμου ἐξαιρεῖ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ποινικῶν δικαστηρίων τὰ παρεμπιπτόντως ἐγειρόμενα ἐνώπιόν των ζητήματα, τὰ εἰς τὸ ἐλεγ. συνεδριον ὑπαγόμενα· οἷον ὅταν πρόκηται περί τινος κατηγορουμένου ἐπὶ ἰδιοποιήσει δημοσίων χρημάτων, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἐξέλεγξις ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 117 τοῦ 1857.

Ἡ πρᾶξις τῆς ἰδιοποιήσεως εἶναι ἀξιόποινος ἄνευ προηγουμένης ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἐξελέγξεως τῆς διαχειρίσεως, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἐπράχθη ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως (394

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ποιν. νόμ.).— Αἱ δὲ περὶ ναυαγιαιρέσεως διατάξεις δὲν ἀποκλείουσι τὴν τιμωρίαν τοῦ ἰδιοποιηθέντος τὸ ἀλλότριον δημοσίου ὑπαλλήλου, ἂν καὶ τὸ ἀρθ. 28 διατάττῃ νὰ συντάττηται ἔκθεσις ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῶν ἐργασιῶν της. — Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 31 τοῦ 1859.

Ἁρμοδιότης Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου (1).

Ἰδοὺ τί εὑρίσκετε εἰς τὴν νομολογίαν.

§ 3. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν ἐπεμβαίνουσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων, οἵοι εἰσὶ καὶ οἱ ἀποθηκάριοι.— Απ. πολ. Ἀρ. Π. 106 τοῦ 1857, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 85 ἄρθρ. τοῦ ΤΝΓ' περὶ φορολογίας τοῦ 1854 νόμου, οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ἐξελέγχουσι τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων καταλογίζοντες εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα, ἐπὶ δὲ τῆς ἀποφάσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀποφαίνεται ὁριστικῶς, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου, ἐπομένως δὲ πέμπονται οἱ ἰσολογισμοὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἐντελῆ ἐπεξεργασίαν· ἐκ τούτου δὲ συνάγεται προδήλως, ὅτι οἱ ἀποθηκάριοι συγκαταριθμοῦνται μεταξὺ τῶν διαχειριστῶν τῆς δημοσίου περιουσίας ὑπαλλήλων καὶ ὑπόκεινται ὡς πρὸς τὴν διαχείρισίν των εἰς τὸν διοικητικὸν ἔλεγχον ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ὑπάλληλοι· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀφοῦ ἡ διαχείρησις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἀποθηκαρίου ἐξηλέγχθη ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐπὶ τῆς ἀποφάσεώς του ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ἔφεσιν τοῦ ὑπολόγου τούτου ἀπεφάνθη ὁριστικῶς, ὅτι δὲν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου κατὰ τοῦ δημοσίου· ἄρα ὀρθῶς ποιῆσαν τὸ ῥηθὲν πρωτοδικεῖον ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὡς ὑπαγομένης κατὰ τὸν μνημονευθέντα νόμον εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίου ἀρχῆς ἀποφασισθείσης, εἶναι δὲ ἀνυπόστατος ὁ λόγος, ὅτι

(1) Ἡ 50 τοῦ 1846; κατ. ἡ 104 τοῦ 1858;

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ ἀγωγὴ περιέχει καὶ ἑτέραν βάσιν ὡς προελθούσης δῆθεν τῆς ζημίας ἐκ πράξεως τοῦ ἐπάρχου Μεγαλουπόλεως καὶ ἕνεκα τούτου ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καθόσον ἡ διϊσχυριζομένη ζημία ἀποτελεῖ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, ἤτοι τὸ ἔλλειμα τοῦ ἐπεξεργασθέντος ἰσολογισμοῦ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἀποθηκαρίου.

§ 4. Τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον εἶναι ἁρμόδιον εἰς πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν τῆς δημοσίας περιουσίας προηγουμένην (ἄρα καὶ τὴν ἐπὶ Κυβερνήτου) διαχείρισιν.— Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου **136** τοῦ **1857**, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν § 26 τοῦ μνησθέντος Β. διατάγματος τῆς 27 Σεπτ. 1833, ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἐκκαθάρισις τῶν παλαιῶν λογαριασμῶν ἀνατίθεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, καὶ ἐπὶ τούτῳ διατάσσεται νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὸ οἱ λογαριασμοὶ καὶ τὰ ἔγγραφα τῆς πρώην λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ ὅλοι ἐν γένει οἱ λογαριασμοὶ καὶ αἱ ἀποδείξεις· ἐκ τούτου λοιπὸν τοῦ ζου καὶ ἰδίως ἐκ τῆς τελευταίας αὐτοῦ φράσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον κατεστάθη ἁρμόδιον εἰς πᾶν ὅτι ἀνάγεται εἰς τὴν τῆς δημοσίας περιουσίας προηγουμένην διαχείρισιν, περὶ ἧς ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἦτο τὸ Λογιστικὸν καὶ Ἐλεγκτικὸν Συμβούλιον ἂν καλῶς ἐγένετο· ὅθεν ἂν καὶ ἤδη ἐπρόκειτο περὶ τῆς διαχειρίσεως ὑλικοῦ χαλκοῦ καὶ ἀργύρου, τοῦ διὰ νομισματοποίησιν προσδιωρισμένου, ἁρμόδιον ἦτο τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον νὰ ἐπεξεργασθῇ καὶ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς περὶ τούτου λογαριασμοὺς τοῦ Α. Κοντοσταύλου, ὡς πρώην ἐφόρου τοῦ ἐν Αἰγίνῃ νομισματοκοπείου, ἀφοῦ οὗτος ὑπήγετο, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, διὰ τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ εἰς τὸ Λογιστικὸν Ἐλεγκτ. Συμβούλιον.

§ 5. Τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ἐπιτροπῆς ὑπήγοντο εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ λογιστικοῦ ἐλεγκτικοῦ συμβουλίου, τοῦ ἐπὶ Κυβερνήτου συστηθέντος. — Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου **136** τοῦ **1857**, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀπὸ 8 Σεπτ. 1830 ὑπ' ἀριθ. **14801 ΑΔ'**. ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ἐκδοθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ Β' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει Δ' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τὸ Λογιστικὸν καὶ Ἐλεγκτικὸν συμβούλιον, ὅπερ ἐσυστήθη διὰ τοῦ μνησθέντος ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 22 καὶ 25—32 συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ, εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐξελέγχῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπουργῶν καὶ τῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτροπῆς (ἤτι ἔπρεπε νὰ ζέλλῃ εἰς αὐτὸ τοὺς λογαριασμούς της) νὰ ἐπαγρυπνῇ νὰ μὴ συμβαίνῃ σφετερισμὸς ἢ κατάχρησις εἰς τὰς γενομένας πληρωμὰς, νὰ καλῇ ἐνώπιόν του τοὺς ἀνωτέρους ὑπουργοὺς, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ ζητῇ πληροφορίας περὶ τῶν εἰς ἔλεγχον ὑποβεβλημένων λογαριασμῶν, ἢ καὶ περὶ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου ἐκ τῶν τῆς ἁρμοδιότητός του, καὶ νὰ δίδῃ ἐπίσημον ἐξαφλητικὴν, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπολύει τὸν ὑπουργόν· ἀφοῦ δὲ μετὰ τὴν θεώρησιν τῶν λογαριασμῶν ἠδύνατο, ἐὰν παρεδέχετο ὡς ὀρθοὺς τοὺς λογαριασμοὺς, ν' ἀπολύσῃ τὸν ὑπουργὸν, ἕπεται ὅτι ἠδύνατο νὰ δικάσῃ περὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ· ἐξ ὅλων δὲ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικνύεται, ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτροπῆς ὑπήγοντο ὡς ὑπόλογοι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τότε Λογιστικοῦ καὶ Ἐλεγκτικοῦ Συμβουλίου, καὶ ὁ Α. Κοντόσαυλος δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. **12331**, **13312** τῆς 12 Μαΐου καὶ 4 Ἰουλίου **1829** διαταγμάτων τοῦ Κυβερνήτου, καὶ ἰδίως τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὑπ' ἀριθ. **14444** διατάγματος τοῦ αὐτοῦ Κυβερνήτου, ἐπιφορτισθεὶς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ νομισματοκοπείου, τὴν σύνταξιν τῶν καταστίχων καὶ τὴν εὐθύνην τῶν λογαριασμῶν τοῦ καταστήματος τούτου, ὑπήγετο, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, τότε μὲν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Λογιστικοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν του, καίτοι ὢν μέλος τῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτροπῆς, νῦν δὲ, κατὰ τὸν § **26** τοῦ ἀπὸ **27** Σεπτ. **1833** Β. διατάγματος, περὶ συστάσεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τούτου τοῦ συνεδρίου.

§ 6. Χρέος τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου εἶναι νὰ ἐξετάζῃ καὶ ἐλέγχῃ τοὺς λογαριασμοὺς ἐκείνων, ὅσοι εἰσπράττουσιν ἢ ἐξοδεύουσι δημόσια χρήματα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον, παρέλαβε τὸ τοῦ δημοσίου ἅλας διὰ νὰ τὸ πωλῇ καὶ παραδίδῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα· ἐπομένως ἡ ἐξέλεγξις τῆς διαχειρήσεώς του ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὡς ὀρθῶς ἔκρινε καὶ τὸ ἐφετεῖον· διότι κατὰ τὸν **16** § τοῦ διατάγματος περὶ συστάσεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦτο χρέος ἔχει νὰ ἐξετάζῃ καὶ ἐλέγχῃ τοὺς λογαριασμοὺς ἐκείνων ὅσοι εἰσπράττουσιν ἢ ἐξοδεύουσι δημόσια χρήματα ὁ δὲ ἀναιρεσείων εἰσέπραξε δημόσια χρήματα. Απ. πολ. Δρ. Πάγου **155** τοῦ **1852**, κυροῦσα τὴν **7925** τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλος

ΣΗΜ. Τὸ ἱστορικὸν ἔχει οὕτως. — Ὁ Τσιάκας ἐνήγαγε τὸ Δημόσιον εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον ἐξαιτησάμενος ν' ἀποφανθῇ τὸ δικαστήριον, ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἅλατος, τὸ ὁποῖον τὸ Δημόσιον κατελόγισεν εἰς βάρος του ὡς ἁλατοποθηκαρίου, δὲν ἦτον τοσοῦτον, ὅσον ὑπελογίσθη.

ΣΗΜ. Ἡ εἰρημένη 7925 ἀπόφ. ἐφ. Αθ, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 καταστατικοῦ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου διατάγματος, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ τοῦ συνεδρίου ὑπάγονται οἱ λογαριασμοὶ ὅλων, ὅσοι δυνάμει τῆς ὑπηρεσίας των διαχειρίζονται δημοσίαν περιουσίαν, ἐκπράττοντες ἢ ἐξοδεύοντες δημόσια χρήματα.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν διατελέσας κατὰ τὸ 1848 Δημόσιος ἁλαταποθηκάριος Λαμίας, παρελαβεν ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του τὸ ἐναποθηκευόμενον δημόσιον ἅλας διὰ κυβ. μέτρου, κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν πρωτόκολλον, διὰ νὰ τὸ πωλῇ καὶ παραδίδῃ τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα εἰς τὸ Δημόσιον ταμεῖον, ἐξ οὗ ἔπειτα ἐλλειψαν, κατὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφερόμενα εἰς τὸν γενόμενον λογαριασμὸν ὀκάδες 29472, τὰς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο κατελόγισεν εἰς βάρος τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ὑπολόγου καὶ διέταξε τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ, ἐκ δραχ. 2357 76/00 διὰ τοῦ ταμίου Φθιώτιδος, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπὸ 3 Ἰουλίου 1850 ὑπ' ἀριθ. 272 ἐγγράφου τούτου τοῦ ταμίου. Ὁ δὲ ἐκκαλῶν ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἔλλειψις δὲν πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος του, διότι ἡ διὰ τοῦ κυβικοῦ μέτρου γενομένη καταμέτρησις καὶ παράδοσις τοῦ ἅλατος δὲν ἦτον ἀκριβὴς, ἐξαιτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς του νὰ κηρυχθῇ ἀνυπόστατος ἡ ἐναντίον του ἀπαίτησις τοῦ δημοσίου, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ἔλλειμμα δημοσίου ἅλατος· ἐπομένως ἡ ὑπόθεσις αὕτη οὕτως ἔχουσα ὑπάγεται εἰς τὸ ἐλεγ. συνέδριον τῷ μόνον ἁρμόδιον νὰ ἐξελέγξῃ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου ἅλατος, κατὰ τοὺς διοικητικοὺς κανονισμοὺς τοὺς ἀφορῶντας τὴν διαχείρισιν ταύτην, καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἂν ὑπάρχῃ ἔλλειμμα εἰς βάρος τοῦ ἐκκαλοῦντος ἢ να τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς εὐθύνης, καὶ οὐχὶ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἅτινα δὲν ἔχουν δικαιοδοσίαν ὡς πρὸς τὴν ἐξελεγξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων καὶ τὴν ἐκ τῆς διαχειρίσεώς των προκύπτουσαν εὐθύνην ἕνεκεν ἐλλειμάτων. Ὅθεν ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικείου, τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 7. Τὸ πρωτοδικεῖον, εἰς ὃ ἀνετέθη εἰσήγησίς τις ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, εἶναι ἁρμόδιον ἐπὶ τῶν ἐρίδων (1) τῶν ἀναφυομένων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν; Ἡ 46 τοῦ 1856 ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἄνω εἰρημένον νόμον καὶ τὸ ἄνω μνημονευθὲν πρακτικὸν τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, τὰ πρωτοδικεῖα ἐξετάζουν ὡς εἰσηγηταὶ τοὺς παρὰ τῶν νεοφύτων προτεινομένους μάρτυρας εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν νόμον αὐτὸν περιστατικῶν, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν νεοφυτικῶν δικαιωμάτων· ὑπὸ τοιαύτην δὲ ἰδιότητα ἐνεργοῦντα, δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι τὰς ἀναφυομένας ἔριδας καὶ ἀντιδικίας, ὡς πρὸς τὸ παραδεκτὸν τῶν κλητευθέντων μαρτύρων καὶ τὴν νόμιμον κλήτευσιν αὐτῶν, ἀλλὰ χρεωστοῦν ν' ἀναφέρωσιν εἰς ἃς περ' ἐξετάσεως αὐτῶν ἐκθέσεις τὰς προταθείσας ἐνστάσεις καὶ ἀντιρρήσεις, ἐφ' ὧν μόνον τὸ παραγγείλαν τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ἐλεγ. συνέδριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ. (Νομικ. σελ. 6112).

§ 8. Ἀγωγὴν δι' ἧς ὁ ἐνάγων ζητεῖ τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐπλήρωσεν. ὡς λογιστὴς παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείῳ πρὸς τὰ διαφόρους, δὲν δύνανται νὰ ἐξετάσωσι τὰ τακτικὰ δικαστήρια, διότι ἡ ἐξέλεγξις τῶν λογαριασμῶν παντὸς δημοσίου ὑπαλ-

---

(1) Ἢ τυχὸν ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ποῦ ἐκκαλεῖται;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἔφεσις κατ' ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν ὑπάγεται εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν ἐφετῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 737 τῆς πολ. δικονομίας, καθότι διὰ τῶν ἐνδίκων μέσων μόνον δύναται νὰ διορθωθῇ ἡ τῶν πρωτοδικῶν ἀπόφασις ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καίτοι ἐνεργοῦντος τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας ὡς εἰσηγητοῦ, κατὰ τὸν ἀπὸ 25 Ὀβρίου 1838 νόμον, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 63 τῆς 8 Δεκεμ. 1838 πρακτικὸν τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἀποφηναμένου ὅμως περὶ προτάσεων ὑποβληθεισῶν εἰς αὐτὸ ὑπὸ τῶν διαδίκων, ἡ ἐκκαλοῦσα Μαρία Μουσταφᾶ Χατζισοπούλου ἠδύνατο νὰ ἐκκαλέσῃ, ὡς ἔπραξεν, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου τὴν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου πρωτοδικείου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1009 ἔτους 1853 ἀπόφασιν· ἑπομένως ὁ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι δηλ. ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκκαλέσῃ αὐτήν, ἀλλὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἐλεγ. συνέδριον τὴν διόρθωσίν της, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι τὸ ἐλεγ. συνέδριον δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ δικάζῃ ἐπὶ ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων πρωτοδικῶν (Νομ. σ. 6111).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λήλου ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 43 τοῦ 1850, κυροῦσα τὴν 6061 ἐφ. Ἀθηνῶν καὶ φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὡς παραδέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῇ 1, 2 καὶ 3 αὐτῆς σκέψει, ὁ ἀναιρεσείων ἐνήγαγε τὸ Δημόσιον νὰ τῷ πληρώσῃ δραχ. 711 καὶ 96|00 καὶ διαχμὰς 43 καὶ 56|00, τὰς ὁποίας οὗτος πληρώσας ὡς λογιστὴς τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου εἰς διαφόρους, δὲν ἔλαβε δ' εἰσέτι ἀπὸ τὸ Ταμεῖον τοῦ Κράτους, κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου 1853 β. Διάταγμα περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου § 2, 3, 16 καὶ 19 εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ὑπάγεται ἡ ἐξέλεγξις τῶν λογαριασμῶν παντὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ἐξοδεύοντος, ἢ δυνάμει τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἢ δυνάμει εἰδικῆς παραγγελίας, δημόσια χρήματα, ὅθεν ἡ ἀνωτέρω αἴτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος τῆς ὁποίας ἡ βάσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρεύνης τῆς ἐξελέγξεως τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ ὡς ὑπολόγου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ εἰρημένη εἰς μόνον τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἀνήκουσα ἐξέλεγξις ἐγένετο ἤδη ἢ οὔ, διότι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἀπόκειται εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν κηρυχθέντα πιστωτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, δύναται ὁ ἔχων συμφέρον νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐξέλεγξιν καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς βεβαιούσης τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, ὡς βεβαιοῦται ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, ἐπροτάθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἡ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἔνστασις, ὡς πρὸς τὰς εἰρημένας ἀπαιτήσεις τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἥτις ἄλλως ἠδύνατο καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀναπληρωθῇ κατὰ τὸ ἄρθ. 3 τῆς πολ. δικον.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀποφηναμένη ἔτι περὶ τῶν εἰρημένων ἀπαιτήσεων εἶναι ἀναρμόδια νὰ δικάσωσι τὰ τακτικὰ δικαστήρια, κατὰ τὰ ἄρθ. 3 καὶ 4 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν ὤφειλε ποσῶς νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις αὗται ἐξετασθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἢ ἄλλης τινος διοικητικῆς ἀρχῆς, εὑρέθησαν βάσιμοι ἢ οὔ.

ΣΗΜ. Τὴν ἐπικυρωθεῖσαν δι' αὐτῆς ὅρα § 119 Λύγ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀναρμοδιότης Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

§ 9. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου ὑπάγονται μόνον οἱ ὑπόλογοι ὑπάλληλοι, οὐχὶ δὲ καὶ πᾶς ἰδιώτης ὀφειλέτης. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 50 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λεξει Ἀπόφασις ἐν γένει (Βύρ. τ. 3 σ. 46). — Πρλ. σ. 44 καὶ 538 τῆς ἐφημ. της Κυβερ. τοῦ 1852 (ἄ.θ. 85 καὶ 187).

§ 10. Ἡ ἐκδίκασις τῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν δημοσίων προσόδων ἀνετέθη εἰς τὸ ἐλεγκτ. συνέδριον;

Περίπτωσις πρώτη.— Τὸ ἐλεγκτ. συνέδριον ἐκήρυξεν ὀφειλέτην τὸν Π ὡς ἐνοικιαστὴν κατὰ τὸ 1829 προσόδων τοῦ δημοσίου· ὁ Π. ἐζήτησεν ἀνάκλησιν, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ διὰ τῆς 192 τοῦ 1855 ἀποφάσεως κοῦ Ἀρ. Πάγου, σκεφθέντος ὅτι ἡ ἐκδίκασις τῶν διαφορῶν τῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν προσόδων δημοσίων οὐ μόνον δὲν ἀνετέθη εἰς τὸ ἐλεγκτ. συνέδριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἁρμοδιότης ὡς ἐξαιρετικὴ εἶναι ῥητῶς ὡρισμένη διὰ τοὺς ὑπολόγους, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 διατάγματος, ἀλλ' ἡ ἐκδίκασις τῶν τοιούτων διαφορῶν ἦτον ἀνατεθειμένη, διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1837 διατάγματος, εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μετεβιβάσθη εἰς τὰ τακτικὰ διὰ τοῦ ψηφ. 6 τῆς ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως. Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀπόφ.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐκδίκασις τῶν διαφορῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν δημοσίων προσόδων οὐ μόνον δὲν ἀνετέθη διά τινος νόμου εἰς τὸ ἐλεγ. συνέδριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἁρμοδιότης ὡς ἐξαιρετικὴ εἶναι ῥητῶς ὡρισμένη διὰ τοὺς ὑπολόγους, περὶ ὧν ἀναφέρει τὸ 16 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτ. 1838 β. διατάγματος περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἀλλ' ἀπεναντίας ἡ ἐκδίκασις τῶν τοιούτων διαφόρων ἦτον ἀνατεθειμένη διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1837 β. διατάγματος εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μετεβιβάσθη ἀκολούθως εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, δυνάμει τοῦ ς' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Ῥήγα Παλαμίδου διαφορὰ πηγάζει ἐξ ἐνοικιάσεως δημοσίων προσόδων· ὥστε ἡ ἐκδίκασις αὐτῆς δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐλεγ. συνέδριον, καθότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ὑπολόγου, ἀναγομένου εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ μνησθέντος 16 ἄρθρου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θέρμου

§ 11. Περίπτωσις Β'. — Τὸ Ἐλεγκτ. Συνέδριον κατεδίκασε τὸν Α καὶ Κ νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐνοικίου τῶν παρ' αὐτῶν ἐνοικιασθεισῶν προσόδων τοῦ 1829. — Αἴτησις ἀναιρέσεως διὰ λόγον ἀναρμοδιότητος, ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. 50 τοῦ 1846) ἀνῆρεσε τῷ ὄντι, σκεφθεὶς ὅτι οἱ ὑπόλογοι, ὧν οἱ λογαριασμοί, προ-ύπτοντες εἴτε ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους, εἴτε ἐκ τῆς εἰδικῆς παραγγελίας ἢ καὶ ἀμφοτέρων τούτων, καθὼς καὶ ἐκ τῶν πρώην γενομένων ἐκποιήσεων τῶν ἐθνικῶν κτημάτων ἀνετέθησαν εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐλεγκτ. συνεδρίου τόσον ἂν πρόκηται περὶ ὑπηρεσιας ἐνεργηθείσης μετὰ τὸ νέον οἰκονομικὸν σύστημα, ὅσον καὶ ἐνεργηθείσης πρὸ αὐτοῦ, ὄχι ὅμως πρὸ τῆς 1ης Ιαν. 1822· κατὰ τὰ ἄρθ. 16, 26, καὶ 27 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 διατάγματος ὑπόλογοι εἶναι μόνον ἐκεῖνοι, οὓς ἀναφέρουν ῥητῶς οἱ §§ 2. 3, 26 καὶ 27 τοῦ διατ. αὐτοῦ· — ἄλλως τε δὲ τὸ ἄρθρον 28 αὐτοῦ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, διότι διατοραὶ ἀφορῶσαι δημοτικοὺς καὶ δημοσίους φόρους ἀνετέθησαν εἰς τὰ διοικητ. δικαστήρια (διατ. τῆς 7 Μαΐου 1837 καὶ 9 Ἰουλίου 1838) μὴ προκειμένου περὶ ἐμμέσων φόρων ἢ περὶ διαφορῶν, ἃς τὸ 2 ἐδ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ 6 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις Συνελεύτεως μνημονεύει· — ἄρα τοιαῦται διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (Πρλ. Εὐρ. τ. 3 σ. 47 καὶ τόμ. 6 σ. 583 § 2). — Β'. σ. 44 καὶ 538 τῆς ἐφημ. τῆς Κεβερνήσεως τοῦ 1852 ἄρθ. 85 καὶ 187.

§ 12, 13. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργεῖον εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ ἡ ἀκυρόνουσα τὰς δημοπρασίας, καὶ οὐχὶ τὸ ἐλεγ. συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον μόνον τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκποιήσεως πρέπει νὰ διευθυνθῇ, διὰ νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖά του (1). Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 127 τοῦ 1852, ἣν ἐν λέξ. Ἁρμοδιότης ἐν γένει (Εὐρ. τόμ. 4 § 217).

Ἁρμοδιότης εἰς τὰ περὶ Ἐθνικῶν κτημάτων.

§ 14. Ἴδε τὰ ἐκτεθησόμενα ἐν λέξει Φθαρτὰ κτήματα.

Ἐκτέλεσις ἀποφάσεων.

§ 15. Αἱ βεβαιοῦσαι ἔλλειμμά τι τῶν εἰσπρακτόρων ἀποφά-

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Πώλησις § 907.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πεις τῶν ταμιῶν εἶναι ἐκτελεσταί; Ἴδε τὴν 266 τοῦ 1852 ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. (Νομ. σ. 5578) καὶ ἐν Νομ. Μέλ. § 42 (σ. 256 ἐπ. 266 ἐπ.) ἐνθα ἐσημείωσα τὰ περὶ τούτου.

§ 16. Αἱ παρὰ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου ἐκδιδόμεναι ἐκτελεσταὶ ἀποφάσεις δὲν χρήζουσι τῆς παρ' ἄλλης δικαστικῆς ἀρχῆς, περιαφῆς ἄλλου τινὸς τύπου ἐκτελέσεως, διὰ νὰ καταστα θῶσιν ἐκτελεσταί. (Ὅρα τὴν ἀπόφ. εἰς τὸν § 183 τῆς λέξ. Ἀπόφασις ἐν γένει (Εὐρ. τ. 3 σ. σ. 132).

Ἔφεσις.

§ 17. Οἱ ὑπόλογοι, οἵτινες δι' ἐφέσεως προσφεύγουσιν εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ὀφείλουσι νὰ ἐπιδίδωσι τὸ ἐφετήριον κατὰ τοὺς τύπους τῆς πολ. δικονομίας. — Ὅθεν ὁ νόμος ἀρκεῖται εἰς τὴν ἀπόδειξιν ὅτι τὸ ἔγγραφον τῆς προσφυγῆς περιῆλθεν ὁπωσδήποτε εἰς τὸν ἀντίδικόν του, ἄρα περιττὴ καὶ ἡ πρὸς κλητῆρα παραγγελία. — Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 136 τοῦ 1857, φέρουσα.

Αὐτόφ. Ἐπειδὴ τὸ 50 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτ. 1835 Β. διατάγματος περὶ συστάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ δημόσιον στηρίζει ἰδίως τὸ ἄκυρον τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἰτήσεως τοῦ Δ. Κοντοσταύλου, ὁρίζει ὅτι ἡ διαδικασία ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου συμβουλίου εἶναι ὁμοιόμορφος μὲ τὴν τῶν ἐφετῶν, τοῦτ' αὐτὸ δὲν ὁρίζει καὶ τὸ ἑπόμενον 51 ἄρθρον λέγον προπέτι ὅτι ἡ διαδικασία γίνεται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς πολιτ. δικονομίας. Περὶ δὲ τῆς προδικασίας εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἡ πρᾶξις τῆς παραδόσεως τοῦ ἐγγράφου τῆς προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου οὐδὲν ὁρίζουσι τὰ μνησθέντα ἄρθρα. Ἐκ δὲ τῶν ἄρθρων 22 καὶ 41 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 Β. διατάγματος, πρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ πολιτ. δικον. ἐκδοθέντος, περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, καὶ ἐκ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 27 Δεκ. 1836 8 Ἰαν 1837 ἑτέρου Β. διατάγματος, ἐκδοθέντος ἰσχ ούσης τῆς πολιτ. δικονομίας, περὶ τῆς κατ' ἐρήμην διαδικασίας τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται ἐπίδοσις κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς πολ. δικονομίας, διότι τὸ μὲν 22 ἄρθρον ὁρίζει ἁπλῶς, ὅτι ὁ ὑπόλογος παραδίδει ἔγγραφον ἐκκλήσεως, τὸ δὲ 41 ἄρθρον, ὅτι ὁ ὑπόλογος χρεωστεῖ νὰ δώσῃ ἀπόδεικτον παραλαβῆς τῆς ἀποφάσεως· ἄρα δὲν συντάσσεται ἐπιδοτήριον ὑπὸ κλητῆρος· τέλος, τὸ 3 ἄρθρον ὅτι ὁ ὑπόλογος δύναται νὰ παρα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δώσῃ καὶ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὴν ἀνακοπήν του κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου. Ἐκ τῶν διατάξεων δὲ τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ νόμος ἀρκεῖται εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι τὸ ἔγγραφον τῆς προσφυγῆς τοῦ ὑπολόγου περιῆλθεν ὁπωσδήποτε εἰς τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως ἄνευ σημασίας εἰσὶ πάντες οἱ λόγοι ἀκυρότητος κατὰ τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1838 ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ διαληφθέντι συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας πρώην κλητῆρος Κ. Βαρούχα.

Ἐπειδὴ ὡς ἀποδεικνύει τὸ ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐξαχθὲν ἀπόσπασμα, ἐπικυρωμένον ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ γραμματέως Ν. Δικαίου, ἡ ἔκκλησις τοῦ Α. Κοντοσταύλου κατὰ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, δοθεῖσα εἰς τὸν Ε. Α. Σίμον, ὡς ἀναφέρει τὸ μνησθὲν ἀποδεικτικὸν τοῦ Βαρούχα, κατέχοντα τότε θέσιν τμηματάρχου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὡς βεβαιοῦσιν οἱ πληρεξούσιοι τοῦ δημοσίου, κατεχωρήθη τὴν 5 Ἰουλίου 1838 εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ εἰρημένου ὑπουργείου. Ἐντεῦθεν δὲ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἔκκλησις περιῆλθεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπερ μάλιστα δὲν ἠμφισβητήθη· κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκκλήσεως οὐδεὶς νόμος ἀπῄτει νὰ παραδοθῇ τὸ περὶ αὐτῆς ἔγγραφον εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἢ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

Ἀναίρεσις.

§ 18. Καὶ ὅταν ἡ προσβολὴ ἀφορᾷ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἀπαιτεῖται παράβολον 100 δραχμῶν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 48 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λέξει Ἄρειος Πάγος (Εὐρ. τόμ. 3 σελ. 238).

§ 19. Δὲν συγχωρεῖται ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ἥτις ἐξεδόθη συνεπείᾳ παραπομπῆς μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς πρώτης ἀποφάσεως (ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1839 νόμ. ψήφ. ἀρ. 6 τῆς ἐν Ἀθ. Συνελεύσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 286 τοῦ 1852.

§ 20. Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου κηρύττεται ἀπαράδεκτος καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὅταν δὲν προσάγηται ἀποδεικτικὸν τοῦ ταμίου περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ προστίμου καὶ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου. Διάταγμα τῆς 27 Σεπτ. 1833 (ἄρθρ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

22), καὶ τῆς 27 Ὀκτωβρ. 1836 καὶ τῆς 25 Ἀπριλίου 1839, εἰς ἃ δὲν ἐπέφερε μεταβολήν τινα τὸ ἄρθρον 101 τοῦ συντάγματος συνδεδυασμένου μὲ τὸ 6ον ψήφισμα, δι' ὧν παραπέμπονται ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου αἱ αἰτήσεις ἀναιρέσεων κατ' ἀποφάσεων τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 7 τοῦ 1852.

§ 21. Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς *παραδόσεως* τῆς ἀποφάσεως (ἄρθ. 22 καὶ 40 τοῦ περὶ ἐλεγ. συνεδρίου διατ.). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 136 τοῦ 1857.

§ 22. Ὁ ὑπόλογος, ὅστις θέλει νὰ προσβάλῃ ἀπόφασιν τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ὀφείλει, πρὸ τούτου, ἐὰν ἔχῃ κτήματα, νὰ τὰ προσφέρῃ εἰς ὑποθήκην εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὸ ποσὸν, δι' ὃ κατεδικάσθη· ὅταν δὲ τὸ δημόσ. ἐδέχθη αὐτὴν καὶ ἐνέγραψεν ὑποθήκην δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλη ἐγγύησις.— Δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ἡ ἐπισύναψις τοῦ περὶ ταύτης ἐγγράφου. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 136 τοῦ 1857, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 37 Δεκεμ. 1836 8 Ἰανουαρ. 1837 Β. διατάγματος περὶ διασαφήσεως τοῦ § 22 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 Β. διατάγματος περὶ σχηματισμοῦ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου, ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ § 26 τούτου τοῦ διατάγματος, ἤτοι ὁ διορισθεὶς ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1823 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 25 Ἰανουαρίου 1833 ὑπόλογος καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου πρὶν ἡ προσβάλλῃ τὴν καταδικάζουσαν αὐτὸν ἀπόφασιν, ἐὰν ἔχῃ κτήματα, νὰ προσφέρῃ εἰς ὑποθήκην πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου διὰ τὸ ποσὸν εἰς τὸ ὁποῖον κατεδικάσθη, καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ δεχθῇ καὶ νὰ ἐγγράψῃ ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν ὑποθήκην, ἐγγραφείσης δὲ ταύτης δὲν ἀπαιτεῖται νὰ δοθῇ ἡ ἄλλη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζομένη ἐγγύησις, τὴν ὁποίαν τὸ ἐλεγ. συνέδριον πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀξιόχρεων.

Ἐπειδὴ ναὶ μὲν ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ληφθεῖσα ὑποθήκη δὲν εἶναι πρώτη, ἀλλ' ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ πρώτην, ἀλλ' ὑποθήκην ἀσφαλίζουσαν τὸ δημόσιον, καὶ τοιαύτην ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔλαβεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐγγράψας, ὡς εἴρηται, δευτέραν καὶ οὐχὶ τρίτην, ὑποθήκην πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ κεφαλαίου μετὰ τοῦ τόκου, τὸ ὁποῖον κατεψηφίσθη εἰς βάρος τοῦ Κοντοσταύλου· οἱ δὲ πληρεξούσιοι τοῦ δημοσίου δὲν ἀνέφερον κἂν λόγον τινὰ, ὅτι ἐκ τῆς προεγγεγραμμένης πρώτης ὑποθήκης δύναται νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀσφάλεια τοῦ δημοσίου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐπειδὴ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ μνησθέντος Β. διατάγματος τῆς 27 Δεκ. 1836, 8 Ἰαν. 1837 δὲν ἀπαιτεῖ, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου τῆς προσφυγῆς, νὰ ἐπισυνάπτηται εἰς τὸ περὶ ταύτης ἔγγραφον ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τῆς διὰ κτημάτων δοθείσης ἐγγυήσεως, ὅπως ἀπαιτεῖ ῥητῶς, ἐπὶ τοιαύτῃ ποινῇ, τὸ ἀμέσως ἑπόμενον 3 ἄρθρον νὰ ἐπισυνάπτεται ἡ ἀπόδειξις διὰ τὴν κατάθεσιν ποσότητος διὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀποτυχίας· ὅθεν καὶ ἂν εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς προσφυγῆς τοῦ Κοντοσταύλου δὲν ἐπισυνήφθη ἡ ἀπόδειξις τῆς δι' ὑποθήκης κτημάτων δοθείσης ἐγγυήσεως, δὲν καθίσταται ἀπαράδεκτος ἡ αἴτησις τούτου.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1839 νόμου περὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὴν διεκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπαιτεῖται νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως, πρὸς βεβαίωσιν ὅτι τὸ δημόσιον ἐξησφαλίσθη εἴτε διὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης κτημάτων, εἴτε δι' ἄλλης ἐγγυήσεως· ταύτην δὲ τὴν ἀπόδειξιν ἀναπληροῦσι τ' ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἔγγραφα τοῦ ὑποθηκοφύλακος, τὰ ὁποῖα, παρουσιασθέντα εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἐνῷ εἰσέτι ἐσυζητοῦντο αἱ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἐνστάσεις τοῦ δημοσίου, εἰσὶ δεκτὰ καὶ ἀποδεικνύουσιν, οὐδόλως προσβληθέντα ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τοῦ δημοσίου, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν συμφώνως μὲ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 27 Δεκ. 1836, 8 Ἰαν. 1837, Β. διατάγματος ἐξησφάλισε τὸ δημόσιον διὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης κτημάτων τοῦ Κοντοσταύλου, ὡς ὑπαλόγου πρὸ τῆς 25 Ἰαν. 1833 καταδικασθέντος· ὅθεν περιττὴ καθίσταται ἡ ἐξέτασις τῆς διὰ χρημάτων ἑτέρας δοθείσης ἐγγυήσεως τοῦ Κοντοσταύλου.

§ 23. Ὁ παρὰ τῷ ἐλεγκτικῷ συνεδρίῳ ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ἐκπληροῖ ἔργα εἰσαγγελέως· ὥστε εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν πρέπει να ἐπιδίδηται τὸ ἀναιρετήριον. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 136 τοῦ 1837, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ 22 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτ. 1833 Β. διατάγματος δὲν ὁρίζει, ὅτι ὁ παρὰ τῷ ἐλεγ. συνεδρίῳ ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ λέγει ὅτι καὶ ὁ ἐπίτροπος αὐτὸς δύναται νὰ κάμῃ ἔκκλησιν, τὸ δὲ 50 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτ, 1835 Β. διαταγματος περὶ τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας λέγει ῥητῶς, ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου εἶναι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν γραμματεὺς, ὁ δὲ παρὰ τῷ ἐλεγ. συνεδρίῳ ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ἐκπληροῖ τὰ χρέη τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἰσαγγελέως, ὅθεν οὐχὶ εἰς τοῦτον, ἀλλ' εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, τὸν ἀντίδικον τοῦ Κοντοσαύλου, ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῇ, τὸ ἔγγραφον τῆς προσφυγῆς του καὶ εἰς τοῦτον τὸν ὑπουργὸν νὰ παραδοθῇ, ὡς καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρα σκέψει τῆς παρούσης· τὸ δὲ 3 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1839 Β. Διατάγματος, τοῦ μὴ ὑπάρχοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προσφυγῆς τοῦ Κοντοσαύλου, δὲν βλάπτει αὐτὸν συμμορφωθέντα μὲ τὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν διατεταγμένα· ἄλλως τε αὐτὸ τὸ 3 ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιδίδηται ἡ ἀναίρεσις εἰς τὸν παρὰ τῷ ἐλεγ. συνεδρίῳ γενικὸν ἐπίτροπον τῆς ἐπικρατείας, τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἀναγνωρίζει ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ δημοσίου, καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῖ τὸν ἐπίτροπον νὰ στέλλῃ εἰς αὐτὸν ἀμέσως τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως.

Διαθεώρησις.

§ 24. Κατὰ τὸν § 21 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐλεγ. συνεδρίου δύναται ὁ ὑπόλογος νὰ ζητήσῃ νέαν τῆς ὑποθέσεως ἐξέτασιν, παρουσιάζων νέας ἀποδείξεις· ἂν δὲ ἡ προσαχθεῖσα ἀπόδειξις προσήχθη ἐν ἀντιγράφῳ, τὸ ἐλεγ. συνέδριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν προσαγωγὴν τοῦ πρωτοτύπου.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 324 τοῦ 1857.

Γενικά τινά.

§ 25. Οἱ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἀπαλλάττονται τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονείας, ὡς διαχειρισταὶ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας. (Νόμ. 41 πρ. Π. (2, 7) — § 1 Εἰσ. (1, 25) — Ν. 10, Κ. 5, 62). Απόφ. 4746 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 26. Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου. Ἴδε τὴν λέξ. Ὑποθήκη.

§ 27. Κατὰ τὸν νόμον 60 § 2 (17, 1) καὶ Βασιλ. (14, 1) 60 ἕκαστος τῶν πλειόνων ἐντολοδόχων εἰς ὁλόκληρον ἐνέχεται· ὅθεν ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτροπῆς ἐνέχεται δι' ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ νομισματοκοπείου, καὶ ἂν ὅλα ἐνετάχθησαν νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς αὐτό. Ἡ ὑπὸ τὸν ἐλεγκτικὸν δὲ συνεδρίου ἀπαλλαγὴ των δὲν ἐπηρεάζει τὸ τῆς ἀναγωγῆς δι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καίωμα τοῦ θεωρηθέντος ὑπευθύνου, ὅστις ὅμως πρέπει νὰ κάμῃ τὴν ἀναγωγήν του ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.— Ἀπόρ. πολ. Ἀρ. Πάγου 136 τοῦ 1857 (1).

Πίναξ λεκτικός.

Τῶν λέξεων Συνέδριον ἐλεγκτικόν.

Ἀναθεώρησις 24 ἐπ.
Ἀναίρεσις 18 ἐπ.
Ἀποθηκάριοι 3.
Ἀπόφασις ἐλεγ. συνεδρίου πρὸ τῆς καταδικάζεως 2 ἐπ.
Ἁρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων 3—14.
Ἁρμοδιότης ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου 3—14.
Εἰσήγησις 7.
Ἐκτελεσταὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἐλεγ. συνεδρ. 15.
Ἐπίδοσις ἐφέσεων 17, 23.
Ἐπίδοσις. Ἐν ἀρχ.
Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας 5.
Ἔφεσις σελ. 25 ὑπ.σ. Ἔφεσι § 17 ἐπ. (ἐπίδοσις).
Θεραπείας αἴτησις. ἐν ἀρχ.
Κλοπὴ 2.
Λογαριασμὸς 3 ἐπ.
Νομοθεσία § 1 ἐπ.
Ὀφειλέται ἰδιῶται 9.
Παράβολον 18 ἐπ.
Πρόσοδοι 9 ἐπ.
Ὑπεξαίρεσις 2.
Ὑποθήκη 22 ἐπ., 26.
Ὑπόλογοι 3 ἐπ.
Φόροι 9 ἐπ.

Ἀποφάσεις Ἀρ. Πάγου, περιεχόμεναι ἐν τῇ λέξει Συνέδριον ἐλεγκτικόν.

ἀ) Πολιτικαί.

Ἀπ. 48 τοῦ 1846—§ 18.
Ἀπ. 50 τοῦ 1846— § 9, 11.
Ἀπ. 22 τοῦ 1850—ἐν ἀρχ.
Ἀπ. 43 τοῦ 1850—§ 8.
Ἀπ. 156 τοῦ 1850 ἐν ἀρχ.
Ἀπ. 186 τοῦ 1851—§ 2, δ'.
Ἀπ. 7 τοῦ 1852—§ 20.
Ἀπ. 127 τοῦ 1852—§ 12.
Ἀπ. 155 τοῦ 1852—§ 6.
Ἀπ. 286 τοῦ 1852—§ 19.
Ἀπ. 192 τοῦ 1855— § 10, ά.
Ἀπ. 106 τοῦ 1857—§ 3.
Ἀπ. 136 τοῦ 1857 — § 4, 5, 17, 21—23, 27.
Ἀπ. 324 τοῦ 1857—§ 24.

(1) Ἰδε. ἐν λέξ. Συναλλάγματα § 11 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

6'. Ἀποφάσεις ποινικαὶ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπ. ριγ'. τοῦ 1837—§ 2, ζ'.
Ἀπ. 61 τοῦ 143—§ 2 ά.
Ἀπ. 97 τοῦ 1847—§ 2, 6'.
Ἀπ. 84 τοῦ 1857— 2, έ.
Ἀπ. 117 τοῦ 1857—§ 2 ά.
Ἀπ. 31 τοῦ 1859—§ 2, θ'.

γ'. Ἀποφάσεις ἐφετῶν Ἀθηνῶν.

Απ. 4746—§ 25.
Απ. 6061—§ 8.
Απ. 7925—§ 6.
Απ. 10038—§ 2, 5.

δ'. Ἀποφάσεις ἐφετῶν Ναυπλίας.

Απ. 266 τοῦ 1852—§ 15.
Απ. 46 τοῦ 1856—§ 7.

ΣΥΝΕΔΡΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ.

ΣΗΜ. Τὸν λεκτικὸν Πίνακα, ὡς καὶ τὸν τῶν ἀποφάσεων, ὅρα ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου, ὅπου καὶ περίληψις τῶν περιεχομένων.

§ 1. *Ἁρμοδιότης Κακουργιοδικείων.* — Εἰς τὰ κακουργιοδικεῖα ὑπάγονται ὅλα τὰ κακουργήματα (ὅσα εἰδικὸς νόμος δὲν ἀφήρεσε τῆς δικαιοδοσίας των, οἷον αἱ πειρατεῖαι καὶ ναυταπάται) καὶ ὅλα τὰ πολιτικὰ (1) ἐγκλήματα ὡς καὶ τὰ τοῦ τύπου (2), ὁσάκις ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον. 419 ποιν. δικ. 93 συντ. νόμ. υξδ' τοῦ 1858.

— Ἡ ἄρνησις ὅμως τοῦ νὰ καταχωρήσῃ τις ἄρθρον ἐπανορθωτικὸν εἶναι πρᾶξις ὄχι διὰ τοῦ τύπου πραχθεῖσα.— Ὅθεν δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐνόρκους. (93 συντ.).— Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 46 τοῦ 1853.

---

(1) Πρλ. Morin λέξ. compétence ἀρ. 63—77. — Πρλ. λέξ. Ἁρμοδιότης ποιν. § 100.

(2) Απ. ποιν. Αρ. Π. 27 τοῦ 1844, ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 177.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 1[2]. Αἱ δίκαι εἰσάγονται ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικείων συνεπείᾳ βουλεύματος (421, 264 ἐπ. ποιν. δικ.)· τὰ πολιτικὰ (1) ὅμως πλημμελήματα καὶ τὰ τοῦ τύπου εἰσάγονται καὶ δι' ἀπευθείας κλήσεως κατὰ τὸν νόμον υξδ' τοῦ 1858 (νόμ. Γαλ. τῆς 27 Ἰουλίου 1849).

§ 1[3]. Ἡ ἐν τῷ βουλεύματι ἐκτεθειμένη πρᾶξις ἐκδικάζεται οὐδὲν ἧττον, ἐὰν ἀναφανῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον ὡς ἁπλοῦν πλημμέλημα ἢ πταῖσμα (421 ποιν. δικ.)· διότι τὰ κακουργ. ἔχουν ἀπονεμητικὴν ἐξουσίαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 64 τοῦ 1846.— Βούλευμα δὲ, νομίζω, δὲν ἀπαιτεῖται ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 373 τῆς ποιν. δικ. (2).

§ 1[4]. Ὅταν τις κατηγορῆται ἐπὶ κλοπῇ ἐλαιῶν, καὶ προτείνῃ ὅτι εἶναι κύριος τῶν ἐλαιοδένδρων, ἀφ' ὧν τὰς ἔλαβε, τὸ ποινικὸν δικαστήριον δικάζει τὸ παρεμπίπτον αὐτὸ ζήτημα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 132 τοῦ 1855. Πρλ. κατωτ. § 410[2] ἐπ. καὶ τὴν λέξ Ζητήματα προδικαστικά.

§ 1[5]. *Ἁρμοδιότης συνέδρων.— Διαδικασία κατὰ φυγοδίκων καὶ ἀπόντων.* — Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος, ἐκδοθέντος κλητηρίου ἐπικρίματος, δὲν ἐνεφανίσθη, δικάζεται κατ' ἐρήμην ἄνευ συμπράξεως τῶν ἐνόρκων (464 ποιν. δικ.) (3).

---

(1) Ἀδίκημα πολιτικὸν ποῖον; Ἴδε Φαϋστὲν § 162, α, σχ. δδ καὶ Βέρνερ § 73.

(2) Πρλ. λ. Ἁρμοδιότης ποινικὴ § 93.

(3) Κατὰ τὰ συνδιασμένα 32, 419, 420, 421 καὶ 464 ἄρθρα τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δικάζῃ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἐνόρκων ἐκ τῶν ἐνώπιόν του παραπεμφθέντων ἐπὶ κακουργήματι ἢ πλημμελήματι, εἰμὴ μόνους τοὺς φυγοδίκους καὶ ἀπόντας, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς παρόντας καὶ μετ' αὐτῶν συγκατηγορουμένους· διότι τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ δικαίωμα ὡς πρὸς τοὺς ἀπόντας δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς παρόντας συγκατηγορουμένους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν συνέδρων, ὡς δηλοῦται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ διὰ τῶν τῆς συνεδριάσεως πρακτικῶν του, παρεδέχθη ὅτι ἁρμόδιον εἶναι νὰ δικάσῃ, ὡς ἐδίκασεν, ἄνευ τῶν ἐνόρκων καὶ τὸν ἀπόντα ἐκ τῶν κατηγορουμένων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 16. Ὅταν δὲν ἐμφανίζηται ὁ δι' ἀδίκημα τοῦ τύπου κατηγορούμενος, δικάζεται ἐρήμην ὑπὸ τῶν συνέδρων (461 ποιν. δικ.). Τὸ ἄρθ. 93 τοῦ Συντάγματος δὲν μετέβαλεν ὡς πρὸς τὰ ἐγκλήματα ταῦτα τὸ ὑπάρχον ὁρκωτικὸν σύστημα· κλητεύεται λοιπὸν αὐτοπροσώπως ὁ κατηγορούμενος, οὗτινος δὲν ἀγνοεῖται ὁ τόπος τῆς διαμονῆς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 1 τοῦ 1857.

ΣΗΜ. Εἶναι περιττὸν νὰ γίνῃ ἐκτενέστερος περὶ τούτου λόγος, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου ὑξδ' τοῦ 1858 (σ. 54 Ἐφ. Κυβερ.).

§ 17. Αἱ ἐρήμην ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τῶν συνέδρων ἀνακόπτονται ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς των· τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὰ πλημμ. τοῦ τύπου).—Ἐν ἄλλαις λέξεσιν. Οὐδεὶς νόμος διατάττει, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ τῶν ἐρήμην ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τῶν συνέδρων πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου, νὰ γενῇ ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς των· ἐκ τοῦ ἐναντίου, τὸ ἄρθ. 466 τῆς ποιν. δικονομίας χορηγεῖ ἑξάμηνον προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεώς των. — Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ γίνηται καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀφορωσῶν πλημμελήματα διὰ τοῦ τύπου πραττόμενα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 44 τοῦ 1857.

Μουΐγγη Γαλάντην καὶ τὸν παρόντα συγκατηγορούμενον Βιτσὰν Μπάνον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 8 τοῦ 1860, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα 32, 419, 420, 421 καὶ 464 ἄρθρα τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δικάζῃ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἐνόρκων ἐκ τῶν ἐνώπιόν του παραπεμφθέντων ἐπὶ κακουργήματι ἢ πλημμελήματι, εἰμὴ μόνον τοὺς φυγοδίκους καὶ ἀπόντας, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς παρόντας καὶ μετ' αὐτῶν συγκατηγορουμένους, διότι τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ δικαίωμα ὡς πρὸς τοὺς ἀπόντας, δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς παρόντας συγκατηγορουμένους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν συνέδρων, ὡς δηλοῦται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ διὰ τῶν τῆς συνεδριάσεως πρακτικῶν του, παρεδέχθη, ὅτι ἁρμόδιον εἶναι νὰ δικάσῃ, καὶ ἐδίκασεν ἄνευ τῶν ἐνόρκων, καὶ τὸν ἀπόντα ἐκ τῶν κατηγορουμένων Δ καὶ τὸν παρόντα συγκατηγορούμενον Β οὕτω δὲ κατὰ τὰ παράβασιν τῶν προστιμειωθέντων ἄρθρων ὑπερέβη τὰ καθήκοντα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ, καὶ ἡ ὑπέρβασις αὕτη εἶναι λόγος ἀναιρέσεως τῆς τε προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ τῆς μετ' αὐτὴν ἐκδοθείσης ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὡς πρὸς τὸν παρόντα κατηγορούμενον δυνάμει τῶν 477 καὶ 481 ἄρθ. τῆς ποιν. δικον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου υξδ' τοῦ 1858, οἱ περὶ φυγοδίκων καὶ ἀπόντων ὁρισμοὶ τοῦ ἄρθρου 460—462 τῆς ποιν. δικονομίας ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν κακουργιοδικῶν δικαζομένων κατὰ τὸν νόμον πλημμελημάτων, ἡ δὲ ἀνακοπὴ καὶ ἡ ἐρήμην δίκη γίνονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου αὐτοῦ υξδ'.

Ἱκανότης πρὸς ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἐνόρκου (1).

§ 1ˢ. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ προκύπτει, ὅτι·

ά. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων ἐνόρκου λογίζονται ἱκανοί, καθ' ὅσον δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων,

Ὅλοι οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων, γυμνασίων, καὶ πανδιδακτηρίων.

Ὅλα τὰ ἡμεδαπὰ μέλη τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ὅλοι οἱ ἡμεδαποὶ Προλύται (docteurs).

Ὅλοι οἱ ἡμεδαποί, ὅσων τ' ἀκίνητα κτήματα τιμῶνται τοὐλάχιστον πεντακισχιλίων δραχμῶν, ἢ ὅσοι ἔχουσιν εἰσόδημα τοὐλάχιστον χιλίων δραχμῶν.

Οἱ συμβολαιογράφοι. ἄρθ. 45 ὀργ.

β'. Ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ἦναι

Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας, Νομάρχαι, Διευθυνταὶ νομοῦ, Ἔπαρχοι, Δήμαρχοι, δημαρχικοὶ Πάρεδροι ἢ Ἀστυνόμοι.

Ὅλοι οἱ δικασταί, ἐκτὸς τῶν ἐμποροδικῶν καὶ τῶν παρέδρων ὅλων τῶν δικαστηρίων.

Οἱ Εἰσαγγελεῖς καὶ Ἀντεισαγγελεῖς.

Ὅσοι διέπουσιν Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, ἢ ἄλλως ἐκπληροῦσιν ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα.

Ὅστις δὲν ὑπερέβη εἰσέτι τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. ἄρθ. 46 ὀργ.

γ'. Ἀποκλείεται τῆς θέσεως ἐνόρκου.

Διὰ βίου μὲν ὅστις κατεδικάσθη ἕνεκα κακουργήματος, ἢ ἕνεκά τινος τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Ποινικοῦ νόμου διαλαμβανομένων πλημμελημάτων.

---

(1) Ὅρα Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1368—1511.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐπὶ χρόνον δὲ χρόνον, ὅστις, κατὰ τὰς εἰς τὸ ἄρθρ. 21 τοῦ Ποιν. νόμου διαλαμβανομένας περιπτώσεις, κατεδικάσθη εἰς πρόσκαιρον διακοπὴν τῆς πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἱκανότητος. ἄρθρ. 47 ὀργ.

δ'. Κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔνορκος εἰς εἰδικὰς ἀξιοποίνους πράξεις, ἐὰν ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας του συνέπραξεν εἰς τὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου εἰσαχθεῖσαν δίκην, ἢ ὡς μάρτυς ἔδωκε τὴν μαρτυρίαν του, ἢ ὡς πραγματογνώμων ἐγνωμοδότησεν ἢ παρίσταται ὡς ἀδικηθείς ἢ ζημιωθείς. ἄρθ. 48 ὀργ. (1). κατ. § 9—14 ἐπ. 169 ἐπ.

ε'. Μόνον δι' ἡλικίαν 70 ἐτῶν δύναταί τις ν' ἀποποιηθῇ διὰ πάντα τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου (ἄρθ. 49 ὀργ.) — Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι οὗτοι δὲν ἀποκλείονται τῆς ἐκπληρώσεως καθηκόντων ἐνόρκου, ἀλλὰ *δικαίωμα* ἔχουσι ν' ἀποποιηθῶσιν ἕνεκα τοῦ γήρως των. Ὁ λόγος δὲ ὅτι ἀπηλλάγη ἔνορκός τις ἄλλοτε δι' ὑπερηλι-

---

(1) Τί ποιητέον, ὅταν ὑπάρχῃ ὑπόνοια ὅτι ἐκ πλαγίου τινὸς λόγου προτείνει ὁ κατηγορούμενος ὡς μάρτυρα ἔνορκον τινά; Μαρ. σ. 4, ὅπου τὰ ἐν Εὐρ. 7 σ. 31 ἐπ. ἐκτεθέντα ὡς καὶ κατ. § 166.

— Οἱ ἔνορκοι, τοὺς ὁποίους μὲ πλάγιον σκοπὸν καλεῖ τις εἰς τὸ ἀκροατήριον ὡς μάρτυρας, κληρόνονται νομίμως, ἀποριπτομένης οὕτω τῆς πλαγίας ἐξαιρέσεως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1853, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις συνέδρων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10 ἀποφάσεώς του παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προθέμενος νὰ ἐξαιρέσῃ παρανόμως καὶ πλαγίως τοὺς κληρωθέντας 20 ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους, ὥστε νὰ μὴν τεθῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὴν κληρωτίδα, ἢ ν' ἀναβάλλῃ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἐκάλεσεν αὐτοὺς ὡς μάρτυρας, χωρὶς νὰ ἔχῃ σκοπὸν νὰ κάμῃ σπουδαίως χρῆσιν τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν, μορφώσαν τὴν πεποίθησίν του περὶ τούτου ἐκ τῶν περιστατικῶν ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐκάλεσεν αὐτοὺς ὡς μάρτυρας τὴν 11 καὶ 12 Μαΐου ἀφοῦ ἐκληρώθησαν αὐτοὶ ὡς ἔνορκοι, ὅτι δὲν προσεκάλεσεν αὐτοὺς ὡς μάρτυρας πρότερον παντάπασιν, οὔτε εἰς τὴν ἀνάκρισιν οὔτε εἰς τὴν ἀναιρεθεῖσαν πρώτην συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἐνῷ, ἂν εἶχε σκοπὸν νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ ἀληθῶς ὡς μάρτυρας, ἤθελε τοὺς προσκαλέσει ἔκτοτε, καὶ ὅτι οἱ πλειότεροι ἐξ αὐτῶν ἐρωτηθέντες ἀπήντησαν, ὅτι οὐδὲν γεγονὸς ἀφορῶν τὴν δίκην γινώσκουσιν, ἢ ἄλλως ἀντελήφθησαν· ἐπομένως νομίμως ἀπέβλεψε τὴν αἰ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κιότητα, δὲν καθιστᾷ αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς ἐκπλήρωσιν τοιούτων καθηκόντων. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 108 τοῦ 1853.

§ 2. Ἴδωμεν ἤδη ζητήματά τινα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξεφράσθη ἡ νομολογία, καὶ τὰ ὁποῖα ἐπεξηγοῦσι τὰ προεκτεθέντα.

§ 3. Ἐξαλειφθέντος τινὸς ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων ὡς ἀλλοδαποῦ (45 ὀργ.) δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις (1). Απ. ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1850.

§ 4. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸ νὰ ἐκπληροῖ ἐνόρκου καθήκοντα κλητήρ τις, ὅταν οὗτος ἔχῃ ἄλλως τ' ἀπαιτούμενα προσόντα κατὰ τὸ ἄρθ. 45 τοῦ ὀργ. καὶ τὸ ἀπὸ 22 ἰαν. 1837 διάτ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 46 τοῦ 1852.

§ 5. Τὸ ἑτερόφθαλμον ἑνὸς ἐκ τῶν ἐνόρκων δὲν εἶναι λόγος ἀνικανότητος πρὸς ἐκπλήρωσιν δικαστικῶν καθηκόντων. Απ ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1852.

§ 6. Αἱ περὶ ἐξαιρέσεως τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διατάξεις τοῦ ἄρθ. 51 τῆς ποιν. δικ. δὲν ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐνόρκων. Απ. ποιν. Αρ. Π. υπζ' τοῦ 1840.

§ 7. Ἡ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων παρουσία δύο ἀδελφῶν δὲν ἀπαγορεύεται παρὰ τοῦ νόμου. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου υπζ'. τοῦ 1840 κατ. § 18—24.

§ 8. Τὸ μεταγενεστέρως συμβὰν ἀτύχημα τῆς φρενοβλαβίας τοῦ ἐνόρκου δὲν καθιστᾷ ἀκύρους τὰς προγενεστέρας πράξεις, εἰς ἃς ἔλαβε μέρος, ἔχων ὑγιεῖς τὰς φρένας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 17 τοῦ 1842. Ἴδε Morin λ. jury. Δαλλ. instr. cr. § 1401 ἐπ.

§ 9. Τότε μόνον δὲν δύναταί τις νὰ ᾖναι ἔνορκος εἰς εἰδικήν τινα πρᾶξιν (ἄρθ. 48 ὀργ. δικ.), ὅταν ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς

τησιν τοῦ ἀναιρεσείοντος τοῦ νὰ μὴν τεθῶσιν εἰς τὴν κληρωτίδα τὰ ὀνόματα τῶν εἰρημένων ἐνόρκων, τῶν προσκληθέντων ὡς μαρτύρων, ὡς μὴ στηριζομένην εἰς νόμιμόν τινα λόγον, ἀλλ' ὡς ἔχουσαν κύριον σκοπὸν, ὡς προεξετέθη, τὸ νὰ ὑπεκφύγῃ ὁ ἀναιρεσείων τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως παρανόμως, ἢ νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς ἐνόρκους τῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος τοῖς ἀνέθεσεν, ὅπερ δὲν ἐπιτρέπεται· ἄλλως ἕκαστος ὑπόδικος θέλει καθιστᾷ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἀδύνατον τὴν ἐκδίκασιν τῆς κατ' αὐτοῦ ὑπαρχούσης κατηγορίας· τὰ δὲ προεκτεθέντα γεγονότα, ἐξ ὧν ἐπείσθη τὸ δικαστήριον, ὡς πραγματικά, διαφεύγουσι τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

(1) Ὅρα κατωτ. ἀπ. 51 τοῦ 50.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπηρεσίας του συνέπραξεν εἰς τὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου εἰσαχθεῖσαν δίκην, ἢ ὡς μάρτυς ἔδωκε τὴν μαρτυρίαν του, ἢ ὡς πραγματογνώμων ἐγνωμοδότησεν, ἢ παρίσταται ὡς ἀδικηθεὶς ἢ ζημιωθείς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 60 τοῦ 1842.

— Δύνανται οἱ αὐτοὶ ἔνορκοι νὰ δικάσουν ἐπανειλημμένως τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ὅταν κατηγορῶνται διὰ διαφόρους πράξεις.— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 146 τοῦ 1846.

— Ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις, ἐὰν ἔνορκός τις, ὅσ ις ἐδίκασεν εἰς τὴν πρώτην σύνοδον, λάβῃ μέρος καὶ εἰς τὴν ἐκ νέου ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, τὴν γενομένην (1) συνεπείᾳ τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως. (48, 80 ὀργ. 444, 458 § 10 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 19, 21 καὶ 71 τοῦ 1846.—Τὴν τελευταίαν βλέπε εἰς Εὐρ. τ. 8 σ. 177 ἐπ. Ἀλλὰ

ἀ) Δὲν ὑπάρχει παραβίασις τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, ὅταν ἐκληρώθη μὲν ἔνορκος, ὅστις ἐδίκασεν ἄλλοτε ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἡ διαδικασία τῆς νέας κληρώσεως ἠκυρώθη καὶ ἐγένετο νέα κλήρωσις. — Ὑποτίθεται δὲ, μὴ ὑπαρχούσης ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι τὸ ὄνομά του δὲν ἐκληρώθη ἐκ νέου, καὶ ἂν τὰ πρακτικὰ σιωπῶσιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 2 τοῦ 1853.

β'. Χωρισθείσης τῆς δίκης τῶν παρόντων ἀπὸ τῶν φυγοδίκων κατηγορουμένων, οἱ δικάσαντες τότε τοὺς παρόντας ἔνορκοι δὲν κωλύονται νὰ δικάσωσιν ἤδη καὶ τοὺς συλληφθέντας φυγοδίκους.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Οἱ ἔνορκοι δύνανται νὰ δικάσωσι τὸν κατηγορούμενον, ὅταν, χωρισθείσης τῆς δίκης ἐδίκασαν ἄλλους συγκατηγορουμένους· διότι ἡ αὐτὴ δίκη ὑπάρχει, ὅταν πρόκηται νὰ δικασθῇ ἐκ νέου ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 109 τοῦ 1853.

γ'. Κατὰ τὸ ἄρθρον 48 τοῦ ὀργ. δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔνορκος ὅστις ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας του συνέπραξεν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου δίκην, οἷον

---

(1) Ἔνορκοι λαβόντες μέρος εἰς δίκην, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κατεδικάσθη μὲν ὁ κατηγορούμενος, ἀνῃρέθη ὅμως ἡ ἀπόφασις, δὲν δύνανται νὰ δικάσωσιν εἰς τὴν αὐτὴν δίκην μετὰ τὴν ἀναίρεσιν (498 ποιν. δικον. — 48 ὀργ.). — Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 8 τοῦ 1858.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅταν ὡς δικηγόρος ἔλαβε μέρος εἰς τὸ βούλευμα (458 § 3 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 20 τοῦ 1858.

δ') Πρλ. κατωτ. § 169 ἐπ.

§ 12. Οἱ συνήγοροι πότε δὲν δύνανται νὰ ὦσιν ἔνορκοι; Εἰς τὴν Νομολογίαν εὑρηνται ταῦτα.

ά. Ὅταν δικηγόρος τις ἐχρημάτισεν ὑπερασπιστὴς τοῦ κατηγορουμένου, διορισθεὶς ὡς τοιοῦτος ἐξ ἐπαγγέλματος, δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ καθήκοντα ἐνόρκου εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ δίκην (48 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 49 τοῦ 1850.

β'. Ὁ δικηγόρος, ὅστις διετάχθη μὲν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν κατηγορούμενον, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὴν ὑπεράσπισιν, δύναται νὰ τὸν δικάσῃ ὡς ἔνορκος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 79 τοῦ 1850, ἧς ἡ 2 σκέψις φέρει (2).

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 10 Σεπτ. 1850 τῶν ἐν Πάτραις συνέδρων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ δικηγόρος Κωνσταντῖνος Ἀσημακόπουλος, κάτοικος Πατρῶν, συμπεριελαμβάνετο ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ τοῦ ἐκεῖσε νομάρχου ὡς ἔχων προσόντα ἐνόρκου, ὅτι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ συνηγόρου δύω ἐκ τῶν ἀναιρεσειόντων, ὁ πρόεδρος διώρισε τὸν εἰρημένον δικηγόρον Ἀσημακόπουλον διὰ νὰ τοὺς ὑπερασπισθῇ, ἀλλ' οὗτος δὲν τὸ ἐδέχθη καὶ ἀντεκατέστη ἀμέσως δι' ἄλλου δικηγόρου, ὅτι ὁ αὐτὸς Ἀσημακόπουλος κληρωθεὶς ἀκολούθως ἔλαβε μέρος ὡς ἔνορκος εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως· ἐκ τούτων δὲ ὅλων ἀποδεικνύεται ὅτε ὁ δικηγόρος οὗτος δὲν εἶχε παντάπασιν ὡς τοιοῦτος λάβει μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἄρα ἀκωλύτως ἐδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ καθήκοντα ἐνόρκου, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι βάσιμος καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

γ'. Ὁ ἔνορκος, ὅστις ὡς πληρεξούσιος τῶν πολιτικῶς ἐναγόντων συνέταξεν ἔγγραφα ὑπὲρ αὐτῶν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διά-

---

(1) Ὁ προσκληθεὶς καὶ ἀναδεχθεὶς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου δικηγόρος, δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ἔργα ἐνόρκου εἰς αὐτὴν τὴν δίκην. Απ. ποιν. Αρ. Π. 33 τοῦ 1851.

— Τὸ ὄνομα τοῦ συνηγόρου τοῦ κατηγορουμένου δὲν πρέπει νὰ τίθηται εἰς τὴν κληρωτίδα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 40 τοῦ 1856.

(2) Τὸ περιστατικὸν ὅτι ἔνορκός τις ἔλαβεν ὡς δικηγόρος γνῶσιν τῆς δικογραφίας, χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ γνώμην, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἐξαιρέσεως (48 ὀργ.—51 § 3 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 47 τοῦ 1852.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ταξιν τοῦ ἄρθ. 48 τοῦ ὀργ. Ἀπόκειται ὅμως τῷ κατηγορουμένῳ νὰ τὸν ἐξαιρέσῃ δυνάμει τοῦ 72. Ἡ τοῦ ἄρθ. 48 διάταξις πρέπει στενῶς νὰ ἑρμηνεύηται. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1851 (1).

§ 13. Τὸ ὄνομα λοιπὸν τοῦ ἀναδεχθέντος τὴν ὑπερασπισιν δικηγόρου δὲν κληρόνεται καὶ δὲν τίθεται εἰς τὴν κληρωτίδα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 15 τοῦ 1853. Ἀλλὰ τίς ἀποφασίζει περὶ τούτου; Ἰδοὺ τί ἀπέφηνεν ἡ Νομολογία.

ά. Ὅταν ὁ ἔνορκος ἀνέφερεν ὅτι ἀνεδέχθη τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου, μόνος ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν μὴ ἐκφώνησιν τοῦ ὀνόματός του (2). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 101 τοῦ 1851.

β'. Τὸ ὄνομα τοῦ ἐνόρκου, ὅστις παρίσταται, ὡς συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, δὲν τίθεται εἰς τὴν κληρωτίδα, ἐκδίδοντος περὶ τούτου ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 24 τοῦ 1854.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς 33 τοῦ 1854 ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρ. Πάγος εἶπεν ὅτι ἀπόφασις δὲν ἀπαιτεῖται ὅταν οὔτε παράπονον, οὔτε αἴτησιν ὑπέβαλεν ὁ κατηγορούμενος.

§ 14. Ὁ ἔνορκος, ὅστις ἐγνωμοδότησεν εἰς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν ὡς πραγματογνώμων, δὲν πρέπει νὰ κληροῦται (48 ὀργ.). — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 25 τοῦ 1854, 62 τοῦ 1852.

§ 15. Συμβολαιογράφος, συντάξας συμβόλαια ἀφορῶντα τὰς ὑποθέσεις κατηγορουμένου τινός, δύναται νὰ τὸν δικάσῃ ὡς ἔνορ-

---

(1) Τὸ ἄρθρον 48 τοῦ ὀργ. ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους, οἵτινες ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των ἐνήργησαν εἰς τὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου δίκην, ὁ δὲ δικηγόρος, ὅστις συνεβούλευσε τὸν κατηγορούμενον (οἷον ἂν συνέταξε τὴν κατὰ τοῦ βουλ. ἀνακοπὴν διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως), δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀνίκανος εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώσῃ ἔργα ἐνόρκου εἰς τὴν ἰδίαν δίκην. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 10 τοῦ 1853.

(2) Τὰ καθήκοντα τοῦ συνηγόρου τοῦ κατηγορουμένου εἶναι ἀσυμβίβαστα μὲ τὰ τοῦ ἐνόρκου, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις πρὸς ἐξαίρεσιν αὐτοῦ. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 77 τοῦ 1852.

— Ὅταν ἔνορκός τις δηλώσῃ ἐπὶ ἀκροατηρίου, ὅτι συνέπραξεν ὡς δικηγόρος εἰς τὴν προκειμένην δίκην, ἀντίρρησις δὲ δὲν γίνῃ, ὁ πρόεδρος ἀφαιρεῖ τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἐνόρκων (48 ὀργ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 89 τοῦ 1855.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κος· διότι ἐκ τῆς ἁπλῆς ταύτης πράξεως δὲν προκύπτει σύμπραξις τοῦ συμβολαιογράφου εἰς τὴν ποινικὴν δίκην (48 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 62 τοῦ 1854.

§ 16. Ὑπάρχει κακὴ ἐνόρκων σύνθεσις, ὅταν συνέπραξέ τις εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ὡς δικαστὴς ἢ γραμματεύς. Απ. ποιν. Αρ.Π. 116 τοῦ 1855, καθ' ἣν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, διατάξαν τὴν διάλυσιν τοῦ ἤδη σχηματισθέντος ἐνόρκου δικαστηρίου καὶ τὴν ἐκ νέου συγκρότησιν αὐτοῦ, συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως προταθείσης ἐξαιρέσεως δύω ἐνόρκων, οὐ μόνον δὲν παρηνόμησεν, ἀλλὰ καὶ συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν νόμον, καθότι, ἀφοῦ ἐκ τῶν μετέπειτα γενομένων ἀνακαλύψεων ἐπείσθη, ὅτι οἱ εἰρημένοι δύω ἔνορκοι εἶχον συμπράξει εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῆς προκειμένης δίκης, ὁ μὲν ὡς δικαστὴς, ὁ δὲ ὡς δικαστικὸς ὑπογραμματεύς (1), καὶ ἐπομένως κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ 48 ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων διάταξιν δὲν ἠδύνατο νὰ δικάσωσιν, ὀρθῶς παρεδέχθη τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῶν καὶ τὴν μετ' αὐτὴν ἀναγκαίως ἐπελθοῦσαν μετασχηματίσιν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 116 τοῦ 1855.

§ 17. Οἱ δημοτικοὶ πάρεδροι δὲν δύνανται νὰ ὦσι ἔνορκοι. Απ. ποιν. Αρ. Π. 48, 59 καὶ 60 τοῦ 1848.

§ 18. *Συγγένεια.* Ὅρα τοὺς ὧδε § 18—24 καὶ Morin λέξ. cour d'ass. ἀρ. 10 ἐν τέλ. Ὁ πενθερὸς τοῦ δικηγόρου δικάζει ὡς ἔνορκος (48 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 88 τοῦ 1855.

§ 19. *Συγγένεια.* Πατὴρ καὶ υἱὸς δύνανται νὰ συνεδριάσωσιν εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ὡς ἔνορκοι. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 108 τοῦ 1855.

§ 20. *Συγγένεια.* Ἡ περίστασις, ὅτι εἷς τῶν ἐνόρκων ἦναι συγγενὴς τοῦ δανειστοῦ ἑνὸς τῶν συγκατηγορουμένων, δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐξαίρεσιν, οὔτε εἰς μετασχηματίσιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων (48 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1855.

§ 21. *Συγγένεια.* Ἡ συγγένεια τινὸς τῶν ἐνόρκων μετά τινος συνέδρου δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν δικαστηρίου Απ. ποιν. Αρ. Π. 83 καὶ 95 τοῦ 1855.

§ 22. *Συγγένεια.* Τὰ ἄρθρα 46—48 τοῦ ὀργ. δὲν ἀπαγορεύουσι καὶ τοὺς ἔχοντας συζύγους δύο ἀδελφὰς τοῦ νὰ ἐκπληρῶσι καθήκοντα ἐνόρκου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 3 τοῦ 1852.

---

(1) Ὀρθῶς ὡς πρὸς τοῦτον; 416 ποιν. δικ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 23. *Συγγένεια.* Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὸν γαμβρὸν καὶ πενθερόν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 12 τοῦ 1852.

§ 24. *Συγγένεια.* Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει νὰ ἦναι συγχρόνως δύο ἀδελφοὶ ἔνορκοι ἐπὶ μιᾶς δίκης. Απ. ποιν. Αρ. Π. 102 τοῦ 1851, 69 τοῦ 1852, υπ' τοῦ 1840.

§ 25. Ἐπίτροποι ναῶν. — ὡς πρὸς αὐτοὺς ἰδοὺ τί εὕρηται ἐν τῇ Νομολογίᾳ.

ά. Οἱ ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν ναῶν δὲν ἐξαιροῦνται τοῦ νὰ ὦσιν ἔνορκοι (46 § 4 ὀργ.) διότι δὲν διέπουσιν ἐκκλησιαστικήν τινα ἀρχήν, οὔτε ἐκπληροῦν ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα, ἀλλ' εἰσὶν ἁπλῶς ἐπιφορτισμένοι τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν ναῶν (114 — 116 τοῦ περὶ δήμων νόμου) Απ. ποιν. Αρ Π. 30 τοῦ 1854, 3, 37, καὶ 69 τοῦ 1851. ἡ τελευτ. ἔχει οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 46 § 4 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων, ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ἦναι ὅσοι διέπουσιν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν, ἢ ἄλλως ἐκπληροῦσιν ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα· ἐννοεῖ δὲ ὁ νόμος, εἰς στενὴν σημασίαν, τὰ πρόσωπα τοῦ κλήρου, τὰ ὁποῖα ὡς τοιαῦτα, διέποντα ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ἢ ἐκπληροῦντα ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα, δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ καθήκοντα ἐνόρκου, ὅλως ἀσυμβίβαστα μὲ ἐκεῖνα τοῦ ἀφωσιωμένου ἰδίως εἰς τὴν ἐκκλησίαν κληρικοῦ· ὡς τοιοῦτος δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ Ἰωάν. Φιλήμων, ἁπλοῦς ὢν πολίτης καὶ ἐπίτροπος τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καθὸ διαχειριζόμενος ὡς τοιοῦτος τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

§ 26. Οἱ ὑγειονομικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ἦναι ἔνορκοι, καθότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 46 τοῦ δικ ὀργ. πρέπει νὰ ἑρμηνεύηται στενῶς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 61 τοῦ 1850.

§ 27. Τῆς θέσεως τοῦ ἐνόρκου δὲν ἐξαιροῦνται οἱ δημόσιοι ἀπυθμκάριοι. Απ. ποιν. Αρ. Π. 117 τοῦ 1857.

Σχηματισμὸς τῶν καταλόγων τῶν ἐνόρκων.

§ 30. Κατὰ μῆνα Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον ἑκάστου ἔτους σχεδιάζεται διὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου κατάλογος περιέχων ἐκείνους ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς, ὅσοι, κατὰ τὸ ἄρθ. 45, εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσωσι καθήκοντα ἐνόρκου, καὶ κατὰ τὴν ά Μαρτίου τὸ πολὺ ἐκτίθεται παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸ δημαρχεῖον πρὸς γνῶσιν πάντων. (ἄρθ. 50 ὀργ.).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΗΜ. Διὰ νὰ ἀποφύγῃ τις ὅλας τὰς δυναμένας νὰ προκύψωσιν ἐλλείψεις εἰς τῶν καταλόγων τὴν σύνταξιν, εἶναι ἐπάναγκες νὰ σημειόνωνται τὰ ὀνόματα εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ἓν νὰ μὴν ἐκλαμβάνεται ἀντ' ἄλλου, καὶ νὰ δίδωνται αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ προκύπτῃ, ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀπαιτουμένη ἱκανότης διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατιθεμένων εἰς τὸν ἔνορκον χρεῶν. Θεωρῶ ἑπομένως ἀναγκαίαν τὴν σημείωσιν τοῦ ὀνόματος, ἐπωνύμου, ἐπαγγέλματος, ἡλικίας, κτηματικῆς καταστάσεως, κατοικίας, καὶ πάσης ἄλλης περιστάσεως δυναμένης νὰ συντελέσῃ εἰς τῆς ἱκανότητος τὴν ἀπόδειξιν.

§ 31. Περὶ τῶν περαιτέρω ἐργασιῶν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν τῶν καταλόγων, θεωρῶ περιττὸν νὰ κάμω λόγον, παραπέμπων εἰς τὰ ἄρθρα 51—56 τοῦ ὀργ. τροποποιηθέντα ἐν μέρει διὰ νεωτέρων νόμων.

§ 32. Ὁ διορθωθεὶς κατάλογος τῶν ἐνόρκων (ὀργ. ἄρθ. 53) δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δημοσιεύηται (1) διὰ τοῦ τύπου, ἀλλὰ διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸ δημαρχεῖον, ὅπως μάλιστα ὑποτίθεται ὡς γενομένη. Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1847, φέρουσα.

Απόρ. Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ 7 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 12 Ὀκτ. 1836 νόμου περὶ ἐκλογῆς τῶν ὁρκωτῶν κριτῶν, αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν νόμον τοῦτον διατάξεις ἀκυροῦνται, τὸ δὲ ἄρθ. 53 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ, ὥστε οἱ διορθωθέντες κατάλογοι νὰ δημοσιεύωνται διά τινος ἡμεδαπῆς ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος, ἀντιβαίνει εἰς τὸ 5 ἄρθρον τοῦ μνησθέντος νόμου, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ οἱ διορθωθέντες κατάλογοι νὰ δημοσιεύωνται καθὸν τρόπον ὁρίζει τὸ 50 ἄρθρον τοῦ ὀργανισμοῦ τούτέστι κατὰ τὸ ἄρθ. τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο εἰμὴ νὰ γίνηται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἔκθεσις τῶν καταλόγων, τοιαύτη δὲ ἔκθεσις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐγένετο ἐν ὅσῳ ἡ ἐναντία ἀπόδειξις δὲν ὑπάρχει, καθότι ὑποτίθεται ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐνήργησαν πρὸς τοῦτο τὰ χρέη των, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐναντία περὶ τούτου παράπονα τῶν πολιτῶν, τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ παραπονεθῶσι, δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγένοντο ἐγκαίρως. ἄρα οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι οἱ σταλέντες εἰς τὸν πρόεδρον τῶν ἐφετῶν κατάλογοι,

---

(1) Ἡ μὴ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν ἐχόντων προσόντα ἐνόρκου (53 ὀργ.), ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 9 καὶ 12 τοῦ 1845.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξ ὧν ἐσχηματίσθησαν διὰ κληρώσεως οἱ κατάλογοι τῶν ἐνόρκων, δὲν ἐξετέθησαν οὔτε ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ εἰρημένου νόμου καὶ τὸ ἄρθρ. 50 τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου κακῶς συνεκροτήθη τὸ δικάσαν τὸν ἀναιρεσείοντα ἔνορκον δικαστήριον εἶναι ἀνυπόστατον.

Σχηματισμὸς τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων τῆς Συνόδου (1).

α) Κλήρωσις ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.

§ 35. Ὁ πρόεδρος τῶν ἐφετῶν 4 ἑβδομάδας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων (2) τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου ἐπὶ *δημοσίᾳ συνεδριάσει* (3), παρόντος καὶ τοῦ εἰσαγγελέως, βάλλει εἰς τὴν κληρωτίδα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν πολιτῶν, ὅσα εὑρίσκονται ἐγγεγραμμένα εἰς τοὺς διαφόρους καταλόγους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγει 30. (57 ὀργ. — ἄρθρ. 17 τοῦ γ. ν. τῆς 4 Ἰουν. 1853.— ἄρθ. 388 inst. crim.).

§ 36. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς γενικῆς κληρώσεως γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (ἄρα δημοσίως) ἰδιαιτέρα κλήρωσις τεσσάρων ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων, βαλλομένων εἰς τὴν κληρωτίδα τῶν ὀνομάτων μόνον τῶν πολιτῶν ὅσοι, κατοικοῦντες εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων, εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον (58 ὀργ. Μαριν. σ. 10).

§ 37. Ὅταν ὁ κατάλογος τῶν 60 ὀνομάτων, ἐξ ὧν ἐκληρώθησαν 30 ἐν τῷ ἐφετείῳ ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς τακτικοὶ ἔνορκοι, δὲν περιεῖχεν ἄλλους κατοίκους τοῦ τόπου, ὅπου ἡ ἕδρα τοῦ κακουργιοδικείου, διὰ νὰ κληρωθῶσι καὶ 4 ἀναπληρωτικοί, τὸ δικα-

---

(1) Faustin § 600.

(2) Ὅρα κατωτ. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 85 καὶ 90 τοῦ 1850. Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχει συμφέρον νὰ προτείνῃ ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς συνόδου ἐγένετο πρὶν παρέλθωσιν 4 ἑβδομάδες ἀπὸ τὴν κλήρωσιν, ἀφοῦ ἡ δίκη αὐτοῦ ἐγένετο μετὰ τὴν νόμιμον προθεσμίαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 99 τοῦ 1850.

(3) Ἡ δημοσιότης τῆς κληρώσεως, ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν· ἄρα τὴν ἐξετάζει καὶ τὸ Ἀκυρωτικόν. Ὅθεν πρέπει νὰ βεβαιοῦται ἐν τοῖς πρακτικοῖς. Faus. § 600.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στήριον τῶν συνέδρων ἠδύνατο (63 ὀργ.) ν' ἀναπληρώσῃ τοὺς ἐλλείποντας τακτικοὺς ἐνόρκους ἐκ τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κακουργιοδικείου, κατὰ τὴν τάξιν τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων κληρώσεώς των. — Απ. ποιν. Αρ. Π. 18 τοῦ 1858. — Ἴδε καὶ ἀπόρ. ποιν. Αρ. Π. 10 τοῦ 1858.

§ 38. Ἐὰν μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου, εἷς ἢ καὶ πλείονες τῶν πολιτῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐξήχθησαν ἐκ τῆς κληρωτίδος, ἢ ἀπέθανον ἢ δὲν ἔχουν πλέον τὰς ἀπαιτουμένας ἰδιότητας, δι' ὧν ἀποκαθίστανται ἱκανοὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἐνόρκου, ἀναπληροῦνται διὰ νέας κληρώσεως οἱ ἐλλείποντες ἔνορκοι, ἀφ' οὗ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἀκούσαν τὴν γνώμην τοῦ εἰσαγγελέως, ἀποφανίσῃ. (Ἄρθ. 59 ὀργ. — ἄρθ. 15 τοῦ γ. ν. τῆς 4 Ἰουν. 53. — Ἄρθ. 390 inst. — Faus. τόμ. 8 σελ. 316).

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν συμβεβηκότα μὴ ὑποκείμενα εἰς παραμικρὰν διαφιλονείκησιν, δηλ. θάνατον, στέρησιν τῆς ἀπαιτουμένης ἱκανότητος, παραδοχὴν δημοσίου θέσεως, ἀσυμβιβάστου μὲ τοῦ ἐνόρκου τὰ χρέη.

Ἡ ὕπαρξις τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων δὲν ὑποτίθεται, ἡ ἀπόδειξις εἶναι ἀναγκαία καὶ πρέπει νὰ λάβῃ χώραν μὲ ὅλην τὴν θετικὴν ἐπισημότητα.

Ὀφείλων ὁ εἰσαγγελεὺς ν' ἀγορεύσῃ, χρεωστεῖ νὰ ἔχῃ προχείρους ὅλας τὰς ἀναγκαίας ἀποδείξεις, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ προκύπτῃ ἀλανθάστως, ὅτι ὁ ἔνορκος τοῦ ὁποίου ἡ ἀναπλήρωσις ζητεῖται, δὲν ἔχει πλέον τὰς ἀπαιτουμένας ἰδιότητας.

Ἂν περὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀναγκαίας ἱκανότητος δὲν ὑπάρχῃ παρὰ ἁπλῆ πρόληψις, καὶ ἂν συνυπάρχῃ εἰσέτι παραμικρὰ ἀφορμὴ πρὸς διαφιλονείκησιν, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἀφήσῃ τὸν ἐξαχθέντα ἔνορκον εἰς τὸν κατάλογον, καὶ συγχρόνως τὸ δικαίωμα εἰς τὰ διαφερόμενα μέρη νὰ ζητήσωσι διὰ τῆς τακτικῆς ὁδοῦ τὴν ἐκδίκασιν τῆς δυσκολίας ταύτης.

Ἡ ἱκανότης τοῦ ἐνόρκου εἶναι ἀναγκαία ἐφ' ὅσον διαρκοῦν καὶ τὰ χρέη του. Πρβ. Μαρ. σ. 12.

Τὸ ἄρθ. 59 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν, μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων, εἷς ἢ καὶ πλείονες ἐξ αὐτῶν ἢ ἀπέθανον ἢ δὲν ἔχουν τὰς ἀπαιτουμένας ἰδιότητας, ν' ἀναπληροῖ τοὺς ἐλλείποντας διὰ νέας κληρώσεως· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον δύναται, διὰ νέας κληρώσεως, ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν ἔνορκον . . .

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ά-τι τοῦ ἀπαλλαχθέντος . . . τὰ δὲ πρακτικὰ τῶν κακουργιοδικῶν δὲν δύνανται νὰ μνημονεύωσι πρᾶξιν γενομένην ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν καὶ ἀναφερομένην εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως αὐτῶν (1). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 150 τοῦ 1855.

§ 39. Ἡ διὰ νέας κληρώσεως ἀναπλήρωσις διατάσσεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ, ἄρα οὐχὶ ὑπὸ τοῦ προέδρου μόνου, ὅταν σταλῇ ἐπίσημος εἴδησις περὶ τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐπελθούσης ἀνικανότητος. Faust. τ. 8 σ. 317 ἑπ.

Τί δὲ, ἂν ἡ ἐπίσημος εἴδησις ἐσταλῇ, ἀναπλήρωσις δὲ δὲν ἐγένετο; Πρβ. Faus. (σ. 317).

§ 40. Ὁ κατάλογος τῶν κληρωθέντων δημοσιεύεται (2) παρὰ τοῦ προέδρου τῶν ἐφετῶν δι' ἡμερησίας τινὸς ἐφημερίδος, καὶ ὁ μὲν εἰσαγγελεὺς κοινοποιεῖ τὸν κατάλογον εἰς τὸν νομάρχην, οὗτος δὲ κοινοποιεῖ ἑνὶ ἑκάστῳ προσκλητήριον ἔγγραφον (3) πρὸς ἐμφάνισιν (61 ὀργ.), ὅπερ ἐπιδίδεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 62 ἄρθ. τοῦ ὀργαν.

§ 41. Ἡ κλήρωσις ἐνόρκων πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὅσων τυχὸν ἀπεζίωσαν ἢ κατέστησαν ἀνίκανοι, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται 4 ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν κακουργιοδικῶν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 85 καὶ 90 τοῦ 1850. κατ. § 52. Ἡ 85 φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὀρθῶς ἐννοουμένου τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ ὀργαν. τῶν δικαστηρίων, μόνη ἡ κατ' αὐτὸ διατασσομένη κλήρωσις τῶν τριάκοντα ἐνόρκων ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ τέσσαρας τοὐλάχιστον ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ὁμολογοῦσιν οἱ ἀναιρεσείοντες, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει χώραν καὶ διὰ τὰς μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην κλήρωσιν γενομένας τυχὸν εἰδικὰς

---

(1) Ὁ τῆς ἀναρρέσεως λόγος εἶχεν οὕτως αὐ ἔνορκος . . . δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τὸν . . . ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, ἀλλ' ὑπὸ τῶν συνέδρων, καὶ δι' ἀποφάσεως, ὅπερ δὲν λέγουσι τὰ πρακτικά.

(2) Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ δημοσίευσίν τινα περὶ τῶν κατὰ τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις τῶν αὐτῶν ἐφετῶν κληρωθέντων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μετὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν καταστάντων ἀνικάνων ἢ τελευτησάντων ἐνόρκων (59—61). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 90 τοῦ 1850.

(3) Ἴδε τὸν τύπον εἰς Μαρ. σ. 14.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κληρώσεις, κατὰ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ, πρὸς ἀνάπλήρωσιν τῶν ὅσοι ἐκ τῶν κληρωθέντων ἤδη ἀπεβίωσαν ἢ κατέστησαν ἀνίκανοι, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἀναιρεσείοντες, διότι, ὡς ἐκ τῶν ἐπιτυμβαινουσῶν ἀποβιώσεων καὶ ἀνικανοτήτων, ἤθελε καταστῆ ἀδύνατος ἡ διὰ τῶν κακουργιοδικείων ἐνέργεια τῆς δικαιοσύνης.

§ 42. Τὰ ἀποδεικτικὰ εἶναι καλὸν νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ λαμβάνοντος, ἀλλ' ἡ τῆς ὑπογραφῆς ταύτης ἔλλειψις δὲν τὰ καθιστᾷ ἄκυρα. Μὴ γενομένης δὲ τακτικῆς ἐπιδόσεως, ποινὴ δὲν ἐπιβάλλεται, ἐμφανιζόμενος δὲ ὁ ἔνορκος εἶναι δεκτός· ἡ ἄτακτος ἐπίδοσις καθιστᾷ ἄκυρον τὴν σύνθεσιν τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου; Κατὰ τοὺς Γάλλους, ἂν δὲν ἐμφανισθῶσιν οἱ ἀναγκαιοῦντες πρὸς κλήρωσιν, οἱ σύνεδροι διατάσσουσι τακτικὴν κλήτευσιν. Faust. σελ. 320 τ. 8.

Προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι τῶν συνέδρων. — Νέα κλήρωσις ἐνόρκων.

ε') Προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι τῶν συνέδρων. Νέα κλήρωσις.

§ 50. Κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου διωρισμένην ἡμέραν, συνέρχεται τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, καὶ ἀσχολεῖται εἰς τὸ περὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν ἀπουσιῶν, περὶ τῶν ζητουμένων ἀπαλλαγῶν καὶ ἀποφαίνεται περὶ τῶν τυχὸν ἀνικανοτήτων, καὶ ταῦτα πάντα, ὑπαγόμενα εἰς τὸ δικαστήριον πλῆρες, ἐν *δημοσίᾳ* συνεδριάσει. Fans. σ. 321 τ. 8.

Τὰ μέρη δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἐπικρίνωσιν ἀποφάσεις, δι' ὧν οἱ σύνεδροι ἀπορρίπτουσιν ἢ δέχονται αἰτήσεις περὶ ἀπαλλαγῆς· ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπόφασις δὲν στηρίζεται εἰς πραγματικὰ γεγονότα, ἀλλ' εἰς νομικὰ ἐπιχειρήματα, ἢ ὅταν ἀπορρίπτωσι νόμιμόν τινα περὶ ἀνικανότητος λόγον, ἢ δέχωνται ὡς νόμιμον λόγον μὴ ὁριζόμενον ὡς τοιοῦτον. Faus. σ. 323 ἐπ.

§ 51. Κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου ἡμέραν, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμφανισθέντων ἐνόρκων καὶ τῶν ἐπιλαχόντων δὲν ἀρκῇ πρὸς συγκρότησιν ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου, ἀναπληροῖ ἐπὶ τῇ *δημοσίᾳ συνεδριάσει* διὰ νέας *κληρώσεως* τοὺς ἐλλείποντας καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 58 ἰδιαιτέρου καταλόγου· (ὅρα κατωτ. τὴν 150 τοῦ 1846 ἀπόφασ. Ἀρ. Πάγου) ἐξαντληθέντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατοικούντων εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων καὶ δυναμένων νὰ ἐκλεχθῶσι (4). (63 ὀργ.).

Ὅτι δημοσία ἡ κλήρωσις, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τίθενται τὰ ὀνόματα, ὄχι οἱ ἀντιστοιχοῦντες ἀριθμοί, ἴδε Faus. σ. 341 ἐπ. τ. 8.

Ἡ κλήρωσις αὕτη δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν κατηγορουμένων. αὐτ. σ. 342.

Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν ἐξετάζει αὐτεπαγγέλτως τοὺς περὶ ἐξαιρέσεως ἢ ἀπαλλαγῆς λόγους. αὐτ. σ. 314.

§ 51ᵃ. Πρὶν ἢ κληρωθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κακουργιοδικείου, πρέπει νὰ ἐξαντλῶνται τὰ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ καταλόγῳ ὀνόματα (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 150 τοῦ 1846, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν ἀπὸ ά Αὐγ. 1846 ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως πρακτικῶν τοῦ ἐν Σύρῳ κακουργιοδικείου μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἐκ τῆς διοικήσεως Σύρου 20 ὑποψηφίων ἐνόρκων τοῦ 1845, γίνεται δῆλον, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου λαχόντων μέρος ὡς τακτικῶν ἐνόρκων καὶ τῶν ἐν τῇ Σύρῳ καὶ Ἑρμουπόλει κατοικούντων καὶ τῶν τεσσάρων ἀναπληρωτικῶν, ἐξ ὧν δύο ἦσαν παρόντες κατὰ τὴν δίκην ταύτην, ἔμενον εἰσέτι ἐκ τοῦ εἰρημένου καταλόγου τέσσαρες ὑποψή-

---

(1) Μόνον διὰ κληρώσεως γίνεται ἡ ἀναπλήρωσις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 33 τοῦ 1841.

(2) Ἀποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 153, 157, 160, 173 τοῦ 1846 — ἡ 87 τοῦ 1847 ποιν. απ. Αρ. Π. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 11 Ἰουλ. ε. ε. συνεδριάσεως τοῦ ἐν Πάτραις κακουργιοδικείου βεβαιοῦται, ὅτι ἐξαντλήθη ὁ κατάλογος τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων ἕνεκεν τῆς ἀπαλλαγῆς των δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, καθὼς καὶ ὁ ἰδιαίτερος κατάλογος, ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 58 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ συνταχθείς, ὁ δὲ παρὰ τῷ Αρ. Πάγῳ ἀντεισαγγελεὺς βεβαιοῖ ἄνευ ἀντιρρήσεως τῶν ἀναιρεσειόντων, ὅτι τρία μόνον ὀνόματα τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων ὑπῆρξαν εἰς αὐτὸν τὸν κατάλογον· εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπάρχουν ἄλλα ὀνόματα εἰς τὸν ἰδιαίτερον τοῦτον κατάλογον διὰ νὰ ἐκφωνηθῶσι καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ἔπραξεν ὁ πρόεδρος κληρώσας τὸν ἀριθμὸν τῶν 24 ἐκ τῶν πρώτων ὀνομάτων τῶν ἐμφανισθέντων τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φιοι ἔνορκοι ἐκ τῶν κατοίκων Ἑρμουπόλεως, οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε ν' ἀπαρτίζουν τὸν ἰδιαίτερον κατάλογον καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα, μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων, ἔπρεπε κατὰ τὸ 63 ἄρθ. τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νὰ ἐκφωνηθῶσιν· ἂν δὲ ὁ κατάλογος αὐτῶν ἦτο ἄλλως ἐξηντλημένος νὰ γείνῃ μνεία τούτου εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ οὕτω νὰ προβῇ ἡ ἐκφώνησις τῶν εἰς τὸν τέταρτον κατάλογον κατοίκων Σύρου ἢ Ἑρμουπόλεως πολιτῶν, τῶν ἐχόντων προσόντα ἐνόρκων, μέχρις οὗ ἤθελεν ἀπαρτισθῇ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν 24 ἐνόρκων, ἐξ οὗ ἤθελε σχηματισθῇ τὸ τῶν ἐνόρκων δικαστήριον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν διαληφθέντων πρακτικῶν, μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων προέβη ἡ ἐκφώνησις τοῦ καταλόγου τῶν ἐν Σύρῳ κατοικούντων πολιτῶν καὶ ἐχόντων προσόντα ἐνόρκου χωρὶς νὰ γίνηται παντάπασι μνεία τῶν ἐναπολειφθέντων ἐκ τοῦ εἰρημένου καταλόγου τῆς διοικήσεως Σύρου τεσσάρων ὡσαύτως κατοικούντων ἐν Σύρῳ πολιτῶν, ὁ δὲ κατάλογος τούτων δὲν δύναται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ εἰσαγγελέως νὰ θεωρηθῇ ἐξηντλημένος, διότι δύο ἀναπληρωτικοὶ ἔνορκοι ἦσαν παρόντες, καθότι δὲν προκύπτει, ἀπὸ τὰ πρακτικὰ ὅτι δύο μόνον ἐναπέμειναν ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ ἐκληρώθησαν ὡς ἀναπληρωτικοὶ ἔνορκοι, ὥστε εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τῶν 24 ἐνόρκων διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ δικάσαντος τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἐνόρκου δικαστηρίου παρελείφθησαν ὡς εἴρηται τέσσαρες ἔνορκοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατὰ τὸν νόμον οἱ φυσικοὶ δικασταὶ τοῦ κατηγορουμένου νῦν ἀναιρεσείοντος καὶ τούτους ἀντεκατέστησαν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι κατὰ δεύτερον λόγον ἔπρεπε νὰ προκληθῶσιν· ὅθεν ὑπῆρξε κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, ἥτις κατὰ τὸν ἀριθμὸν 3 τοῦ ἄρθ. 458 τῆς ποινικῆς δικονομίας δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

§ 51[3]. Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ, ἵνα γενῶσι δεκτοὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν μὴ ἐμφανισθέντων τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων, οἱ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων κληρονόμενοι ἔνορκοι ἐκ τῶν ἐν τῇ καθέδρᾳ τῶν κακουργιοδικῶν κατοικούντων πολιτῶν νὰ προτείνωνται καὶ ν' ἀποδεικνύωνται ἐνώπιον τῶν συνέδρων τὰ κωλύματα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀπελίποντο ἐκεῖνοι. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 89 τοῦ 1852.

§ 52. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθ. 57 τοῦ ὀργ. διατασσομένη κλήρωσις τῶν 30 ἐνόρκων ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ 4 τοὐλάχιστον ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει χώραν καὶ διὰ τὰς μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην κλήρωσιν γενομένας τυχὸν εἰδικὰς κληρώσεις, κατὰ τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἄρθρον 59 τοῦ δικ. ὀργ., πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὅτοι ἀπεβίωσαν ἢ κατέστησαν ἀνίκανοι. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 85, 90 τοῦ 1850. ἀνωτ. § 41.

§ 53. Τὸ ἐνεργοῦν τὴν κλήρωσιν ἐφετεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπομακρύνῃ τὸ ὄνομα ἐνόρκου, ὅστις ἤθελεν ἐκπληρώσει τὰ καθήκοντα αὐτὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἢ τὸ τρέχον ἔτος; Κατὰ τοὺς γ. ναί. Faus. σελ. 318 τ. 8.—Παρ' ἡμῖν, τὸ ἄρθ. 66 δὲν εἶναι κατὰ τοῦτο σαφές. Ιδε. κατωτ. § 75 τὴν 37 τοῦ 1857 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου.

§ 54. Τὸ ἄρθρον 63 τοῦ ὀργ. δὲν ἀπαγορεύει τοῦ νὰ προβῇ ἡ κλήρωσις τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων καὶ πέραν τοῦ 24 ἀριθμοῦ· ἀρκεῖ μόναν οἱ πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου κληρωθέντες νὰ μὴ ῥίπτωνται εἰς τὴν κληρωτίδα, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τοῦ 24 συμπληρωθῇ ἐκ τῶν πρὸ αὐτῶν κληρωθέντων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 106 τοῦ 1851, ἧς ἡ πρώτη σκέψις φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 63 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων, ἐὰν, εἰς τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου προσδιωρισμένην ἡμέραν, δὲν ἐμφανισθῶσι τοὐλάχιστον εἴκοσι τέσσαρες ἐκ τῶν προσκληθέντων τακτικῶν ἐνόρκων, καταλαμβάνουν τὸν τόπον τῶν ἐλλειπόντων οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον αὐτὸ κληρούμενοι, τὸ δὲ μνησθὲν ἄρθρον, ἀπαιτοῦν μόνον τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων τακτικῶν ἐνόρκων, δὲν ἀπαγορεύει τοῦ νὰ προβῇ ἡ κλήρωσις τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων καὶ πέραν τοῦ εἰκοστοῦ τετάρτου ἀριθμοῦ, ἀρκεῖ μόνον οἱ πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου κληρωθέντες νὰ μὴ ῥίπτωνται εἰς τὴν κληρωτίδα, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν 24 ἐνόρκων συμπληροῦται ἐκ τῶν πρὸ αὐτῶν κληρωθέντων, καὶ τοιοῦτόν τι εἰς τὴν προκειμένην δίκην δὲν ἐγένετο, κἂν τε, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 23 Ἰουλίου, ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου, συνταχθέντος καὶ προσαγομένου πρακτικοῦ ἀποδεικνύεται ὅτι, μὴ ἐμφανισθέντων εἰμὴ μόνον ἕνδεκα τακτικῶν ἐνόρκων, ἐκληρώθησαν πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως τῶν ἐλλειπόντων πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24, διότι ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς προκειμένης δίκης, γενομένης τὴν 15 Ὀκτ. ε. ε. ἀποδεικνύεται ὅτι, τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων δὲν ἠδυνήθη νὰ συντεθῇ, διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν των μήτε ἀπὸ τοὺς προσκληθέντας τακτικοὺς ἐνόρκους, μήτε ἀπὸ τοὺς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνόδου κληρωθέντας ὡς εἴρηται, ἀλλὰ συνεπληρώθη ἀπὸ τοὺς μετὰ ταύτην κληρωθέντας ἐνόρκους κατὰ διαφόρους ἄλλας γενομένας κληρώσεις αὐτῶν.

§ 44². Μὴ ἐμφανισθέντων κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου διωρισμένην ἡμέραν τοὐλάχιστον 24 ἐκ τῶν 30 τακτικῶν ἐνόρ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κων καὶ 4 ἀναπληρωτικῶν, ἐπιτρέπεται νὰ κληρόνωνται ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου ἢ τοῦ γενικοῦ καταλόγου καὶ πλειότεροι παρὰ τοὺς ἐλλείποντας πρὸς συμπλήρωσιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 73, 86 τοῦ 1853 (1).— Απ. Αρ. Π. 78 τοῦ 1851, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, μὴ ἐμφανισθέντων κατὰ τὴν 23 Ἰουλίου ἡμέραν διωρισμένην πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου τῶν κακουργιοδικῶν, τοὐλάχιστον εἰκοσιτεσσάρων ἐνόρκων ἐκ τῶν τριάκοντα τακτικῶν καὶ τεσσάρων ἀναπληρωτικῶν, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔκαμε τὴν κλήρωσιν καθὰ ὁρίζει τὸ ἄρθ. 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ πρῶτον ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου καταλόγου καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ γενικοῦ, ἐξαντληθέντος τοῦ πρώτου, ἀλλ' ἀντὶ νὰ κληρώσῃ τοὺς ἀναπληρωτὰς τῶν ἐλλειπόντων ἐκλήρωσεν ἓξ περιπλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων, ὅμως τοῦτο πρῶτον δὲν ἀπαγορεύει ὁ νόμος, καὶ δεύτερον καθίστατο ἀναγκαῖον καθόσον οἱ περιπλέον κληρωθέντες ἐξ ἦθελον χρησιμεύσει ὡς ἀναπληρωταὶ τῶν εἰς τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις τῶν κακουργιοδικῶν μὴ ἐμφανισθέντων ἐνόρκων, ὡς καὶ ἐχρησίμευσαν μὴ ἐμφανισθέντων πολλῶν ἄλλων προηγουμένων αὐτῶν, ὥστε ἐγένετο καὶ ἄλλη κλήρωσις ἄλλων συμπληρωτικῶν κατὰ τὴν 26 Ἰουλίου πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων· ὅτι δὲ δὲν τὸ ἀπαγορεύει ὁ νόμος προκύπτει καθαρῶς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης ἔδωκεν εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων τὸ δικαίωμα νὰ κληρώνῃ τοὺς ἐλλείποντας ἐνόρκους εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς συνόδου διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου. Ὅθεν ἔχων ὁ πρόεδρος τὸ τοιοῦτον δικαίωμα ἀντὶ νὰ ἀναπληροῖ διὰ νέας κληρώσεως κατ' ἐκάστην συνεδρίασιν ὅπερ δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, τοὺς μὴ ἐμφανιζομένους ἐνόρκους, ἠδύνατο νὰ κληρώσῃ ἅπαξ περισσοτέρους τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἐκ τοῦ γενικοῦ κα-

---

(1) Ἂν καὶ κατὰ τὸ 63 ἄρθρον τοῦ ὀργ. ἡ νέα κλήρωσις γίνεται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24 ἐνόρκων, μολονοτοῦτο δὲν παραβιάζεται νόμος τις ἂν, πρὸς εὐκολίαν τῆς συγκροτήσεως τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου, κληρωθῇ καὶ μεγαλήτερος ἀριθμός· διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 69 τοῦ αὐτοῦ ὀργ., κατὰ τὴν ἔναρξιν πάσης ποινικῆς δίκης ἐκφωνοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν τακτικῶν ἐνόρκων, καὶ μόνον ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν τὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν ὥστε δὲν στερεῖται ὁ κατηγορούμενος διὰ τοιαύτης κληρώσεως, τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 86 τοῦ 1853.— Πρλ. Faust. σ. 343 τ. 8.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καλόγου, ἐξαντληθέντος τοῦ ἰδιαιτέρου, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς καθεκάστην κληρώσεις χάριν τῆς συντόμου διεκπεραιώσεως τῶν δικῶν καὶ τῆς ταχείας διανομῆς τῆς δικαιοσύνης· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, κληρώσαν πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων μέχρι τῶν τριάκοντα, καὶ συμπαραλαβὸν πρὸς συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων ἐκ τῶν τελευταίων μὴ ἐμφανισθέντων τῶν προηγουμένων ἐνόρκων οὔτε δὲ τὰ δικαιώματα τῶν ἀναιρεσειασῶν προσεβλήθησαν ἐκ τῆς τοιαύτης κληρώσεως, καθόσον οἱ κληρωθέντες ὄντες ἐκ τῶν ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ ἀπέκτησαν τὸ δ καίωμα τοῦ ἐνόρκου ἅμα ἐκληρώθησαν καὶ δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ παύσωσιν, εἰμὴ ἀφοῦ ἤθελεν ἐμφανισθῇ οἱ τακτικοὶ ἢ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν· ὥστε ὁ περὶ τῆς κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων λόγος ἀναιρέσεως καθίσταται ἀνυπόστατος.

§ 55. Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ἂν, ἐκφωνηθέντων τῶν καταλόγων τῶν τακτικῶν ἐνόρκων καὶ τῶν καταλόγων τῶν πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μὴ ἐμφανισθέντων, ἐξεφωνήθησαν πολλὰ ὀνόματα (1) (63, 69, 71 ὀργ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 1 τοῦ 1852.

§ 56. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται ν' ἀναπληροῖ ἑκάστοτε διὰ νέας κληρώσεως, τοὺς κωλυομένους ἢ μὴ ἐμφανιζομένους ἐνόρκους (58. 63 ὀργ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1842.

ΣΗΜ. Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἔφερεν ὅτι αἱ κληρώσεις πρέπει νὰ γίνωνται μόνον κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου ὡρισμένην ἡμέραν, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐγένετο νέα κλήρωσις περὶ τὰ τέλη τῆς συνόδου.

§ 57. Ἐὰν ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐκ τοῦ γενικοῦ καταλόγου ἐνόρκων ἐγένετο εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν, καὶ ὄχι κατὰ τὴν προκειμένην δίκην, εἶναι ἀδιάφορον. — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 12 τοῦ 1853.

§ 58. Ἐπροτάθη ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὀνομάτων τῶν τακτικῶν ἐνόρκων καὶ τῶν ἀναπληρωτικῶν συνεπλήρωσε τὸν ἀριθμὸν τῶν 24

---

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο, ὅτι παρεβιάσθησαν τὰ ἄρθρα 63 καὶ 58 τοῦ ὀργ., καθότι τὸ ὑπέρμερον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων ἐπιφέρει τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξελέγξεως αὐτῶν καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξ ἑνὸς καταλόγου, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα κλήρωσις· ὁ δὲ Ἀρ. Πάγας ἐξεγράσθη οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἡ συγκρότησις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων ἐγένετο συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (ἄρθρ. 63 τοῦ δικ. ὀργ.), καθότι ἐξερωνήθησαν πρῶτον τὰ ὀνόματα τῶν τακτικῶν ἐνόρκων, ἀκολούθως τὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν καὶ τὰ τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου, καὶ τέλος τὰ τοῦ γενικοῦ, τὰ πάντα κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν, οὐδεὶς δὲ νόμος περιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων κατὰ τὸ 45 ἄρθρον τοῦ ἰδίου ὀργανισμοῦ νὰ ἐκπληρώσουν χρέη ἐνόρκων καὶ σημειουμένων ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ, ἀρκεῖ ἡ ἐκφώνησις τῶν ὀνομάτων νὰ γενῇ κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν, ταῦτα δὲ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης· ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμος ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 64 τοῦ 1847.

§ 59. Μὴ συμπληρωθέντος τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ 24 ἐνόρκων διὰ τῶν ἐμφανισθέντων τακτικῶν καὶ τῶν τοῦ ἰδιαιτέρου καταλόγου καὶ μὴ ἐμφανισθέντων τῶν ἀναπληρωτικῶν, ἐκφωνοῦνται τὰ ὀνόματα (1) τοῦ γενικοῦ καταλόγου τῶν κληρωθέντων ἐνόρκων (63 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1850.

§ 60. Κατὰ τὸ ἄρθ. 63 ἐδ. 2 τοῦ ὀργ. δὲν προσλαμβάνονται, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24 ἐνόρκων, εἰμὴ πολῖται ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κακουργιοδικείου κατοικούντων· ἄρα ὄχι ἄλλοι, ὧν ἡ κατοικία εἶναι ἄλλη κατὰ τοὺς δημοσιευομένους καταλόγους (ἄρθ. 8 τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλ. 1848 νόμου), — Απ. ποιν. Αρ. Π. 76 τοῦ 1858.

---

(1) Οἱ ἀναπληρωτικοὶ ἔνορκοι, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ὀνόματα πολιτῶν, κατοικούντων εἰς τὸν τόπον τῆς συνεδριάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν, καὶ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον τοῦ διοικητοῦ, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ δικ. ὀργ. δύνανται νὰ κληρωθῶσιν ἐκ τῶν πολιτῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν παρὰ τοῦ διοικητοῦ σταλέντα ἰδιαίτερον κατάλογον. — Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 34 τοῦ 1842, 36 καὶ 176 τοῦ 1846.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 61. Ἡ 61 τοῦ 1858 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Π. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρετείων, ὅτι ὁ ἔνορκος Παντολέων Παπαλουκὰς ἐκληρώθη παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ ἐφετείου ὡς ἀναπληρωτικὸς ἔνορκος καὶ ἀκολούθως ἐκληρώθη καὶ παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, τοῦτο εἶναι μὲν ἄτακτον, ἀλλ' οὔτε βλάβην ἐπέφερεν, οὔτε εἶναι λόγος ἀναιρέσεως.

§ 62. Ἐπροτάθη ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι ἀφοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 17 Σεπτ. ε. ε. τὴν δ κάποιμον τῶν ἀναιρεσειουσῶν ἐνεφανίσθησαν δεκατρεῖς τακτικοὶ ἔνορκοι, ἤτοι δύω πλειότεροι τῶν κατὰ τὴν προκαταρκτικὴν συνεδρίασιν τῆς 24 Ἰουλίου ἐμφανισθέντων, ἔπρεπεν ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου καταλόγου τῶν κατὰ τὴν 26 κληρωθέντων παραπληρωματικῶν ν' ἀφαιρεθῶσιν δύω, καὶ ἀντὶ ταύτων νὰ γενῇ νέα ἐξ ὑπ' ἀρχῆς κλήρωσις, ὅτι κατὰ τὴν 26 Ἰουλ. ἐλλειψάντων τινῶν ἐκ τῶν παραπληρωματικῶν ἐνόρκων, οἵτινες εἶχον κληρωθῇ κατὰ τὴν 23 τοῦ αὐτοῦ, τὸ δικαστήριον, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν μόνον ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἠναγκάσθη νὰ κληρώσῃ ἄλλους τινὰς παραπληρωματικοὺς πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀπόντων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν παραπληρωματικῶν, ἀλλ' ἀφοῦ κατὰ τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις ἐνεφανίσθησαν ἐκτὸς τῶν τακτικῶν καὶ οἱ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν κληρωθέντες παραπληρωματικοί, οἱ κατὰ τὴν 26 κληρωθέντες ἔπαυσαν πλέον νὰ ὦσι ἔνορκοι. Ὅθεν καὶ κατὰ τὴν προκειμένην συνεδρίασιν, μὴ συμπληρωθέντος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24 ἐνόρκων οὔτε ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν τακτικῶν, οὔτε ἐκ τῶν κατὰ τὴν 24 κληρωθέντων ἀναπληρωτικῶν, ὁ πρόεδρος δὲν ἔπρεπε νὰ διατάξῃ τὴν ἐκφώνησιν τῶν κατὰ τὴν 26 Ἰουλ. κληρωθέντων, ἀλλὰ νὰ κάμῃ νέαν κλήρωσιν. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον δὲν ἤθελεν ἀριθμεῖσθαι μεταξὺ τῶν ἐνόρκων ὁ Γεώργιος Πριναρὴς ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ ὁ Θωμᾶς Καβάκος, ὁ ὁποῖος ἐξηρέθη. Τὸ δὲ περιστατικὸν τοῦτο ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 458 § 3 καὶ 415 § 1 τῆς ποιν. δικον. συνδ. μὲ τὸ ἄρθ. 63 τοῦ δικαστ. ὀργανισμοῦ.

Ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν ἐθεώρησεν ὀρθὸν τὸν λόγον αὐτὸν, σκεφθεὶς διὰ τῆς 3 σκέψ. τῆς 78 τοῦ 1851 ἀποφάσεώς του οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ οὐχ ἧττον εἶναι ἀνυπόστατος καὶ ὁ λόγος οὗτος ἂν ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προκειμένης δίκης ἐκ τῶν τακτικῶν ἐνόρκων δύω περισσότεροι παρ' ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν προκαταρκτικὴν συνεδρίασιν τὴν 23 Ἰουλ., ἠδύναντο ὅμως καὶ οἱ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26 Ἰουλ. κληρωθέντες δύω τελευταῖοι συμπληρωτικοὶ νὰ συμπαραληφθῶσιν εἰς τὸν παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν 24 χωρὶς νὰ γείνῃ νέα κλήρωσις καθ' ὅσον αὐτοὶ ἤθελον ἀναπληρώσειν ἄλλους προηγουμένους αὐτῶν μὴ ἐμφανισθέντας ἐνόρκους καὶ δὲν ἀπώλεσαν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐνόρκου ἀφοῦ ἅπαξ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνόδου ἐκληρώθησαν ἔνορκοι, καὶ δὲν ἐνεφανισθησαν ἄλλοι ἐκ τῶν τακτικῶν ἢ ἐκ τῶν ἀναπληρωτικῶν καὶ συμπληρωτικῶν τῶν προηγουμένων αὐτῶν διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ καθῆκον τοῦ ἐνόρκου.

Μὴ ἐμφάνισις τῶν ἐνόρκων καὶ χρηματικαὶ ποιναί (1).

§ 70. Ὅστις τῶν ἐνόρκων δὲν ἐμφανίζεται, οὔτε δικαιολογεῖ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του, καταδικάζεται ὡς ειδικώτερον ὁρίζει τὸ ἄρθρον 64 τοῦ ὀργ.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν νομοθεσίαν μας ῥητὴ πρόνοια πρὸς ἀνακοπὴν τοιαύτης φύσεως ἀποφάσεων, ἀλλ εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀταξία θέλει πλεονάσει, ἂν δὲν περιορισθῇ εἰς ῥητὸν χρόνον τῆς ἀνακοπῆς τὸ δικαίωμα, ἢ ἐφ' ὅσον δηλ. διαρκεῖ ἡ Σύνοδος, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις, ἢ τὸ πολὺ εἰς τὴν προσεχῆ, ἂν ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ ἀποδεικτικοῦ τῆς ἐπιδοθείσης ἀποφάσεως ἐξάγεται ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀναγκαῖος καιρὸς διὰ νὰ γένῃ διαρκούσης τῆς πρώτης συνόδου.

Ἡ περὶ ἀνακοπῆς αἴτησις πρέπει νὰ γίνεται εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ὄχι δι' ἁπλῆς ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες δὲν εἶναι ὁλοτελῶς ἁρμόδιοι εἰς τοιαύτας ἐπεμβάσεις, κατ. § 73[2].

§ 71. Νόμιμα δικαιολογήματα θεωροῦνται μόνον τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ δι' ἀποδείξεως ἰατροῦ πιστουμένη νόσος, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν.

2. Λόγοι οἰκιακοὶ ἢ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ ἄλλης ἀστυκῆς ἀσχολίας, οἵτινες, κατὰ τὴν μαρτυριαν τῆς ἀρχῆς ἀπαιτοῦσι τὴν εἰς ἄλλον τόπον μετάβασιν, ἢ καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν, ἢ δὲν ἐπιτρέπουσι καμμίαν ἄλλην ἐνασχόλησιν. Περὶ

(1) Μορίν, λέξ Jury ἀριθ 46 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς ἰσχύος τῶν προτεινομένων δικαιολογημάτων, κρίνει τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον. (ὀργ. 65) Faus. σ. 326 τ. 8 (1).

Ἂν κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐκ τῶν 12 ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου εἷς ἐξ ἐκείνων, ὧν ὁ κλῆρός του τὸν καλεῖ εἰς ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἐνόρκου προτείνει δικαιολόγημά τι, ὃ ἀπεδέχεται μόνος ὁ πρόεδρος, ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις (cass. 17 Φεβρ. 1831) ἡ ἀπόφασις δύναται νὰ γίνῃ ἐν συμβουλίῳ (cass. 16 Ἀπρ. 1831), ἀλλὰ προτιμότερον εἶναι νὰ γίνηται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, διότι ἡ παραδοχὴ ἐπιδέχεται νὰ προκαλέσῃ ἀναπληρωτικὴν κλήρωσιν (Bertr. σ. 79). Ἡ ἀκρόασις τοῦ κατηγορουμένου ὡς πρὸς τὸ κώλυμα δὲν ἀπαιτεῖται (rej. 7 Δεκ. 121, 2 Ἀπρ. 1829 καὶ 18 Σεπτ. 47).

§ 72. Ὅταν οἱ ἔνορκοι προβάλωσιν ὅτι, ἕνεκα τοῦ ψύχους, δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀρνηθῶσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, ἡ τοιαύτη ἄρνησις ταυτίζεται, ὡς πρὸς τ' ἀποτελέσματα, μὲ τὴν ἄνευ ἀδείας ἀναχώρησιν ἐνόρκου τινὸς ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ 65 ἄρθ. τοῦ δικ. ὀργ. ἐπιβάλλει εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων τὸ χρέος ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἰσχύος τῶν προβαλλομένων δικαιωμάτων, καὶ, ἂν δὲν εὕρῃ αὐτὰ εὔλογα, νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἐν τῷ ἄρθ. 64 τοῦ δικ. ὀργ. ὁριζομένην ποινήν· ἡ παράλειψις ὅμως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καθὸ ἀφορώσης μόνον τοὺς ἐνόρκους, δὲν παρέχει εἰς τοὺς κατηγορουμένους λόγων ἀνακρίσεως κατὰ τῆς ἐπὶ τῆς δίκης των γενομένης διαδικασίας. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 10 καὶ 38 τοῦ 1843.

§ 73. Ποία ἡ ἰσχὺς τῶν ἀποφάσεων, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν πρότασιν τῶν δικαιολογημάτων, περὶ ὧν ὁ λόγος; Ἴδε Faust. σελ. 328 τ. 8.

§ 73ᵃ. Μέχρι ποίας ἐποχῆς ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ περὶ τῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν κατηγινώσκονται τοιαῦτα ποιναί; Ὁ Λεγραβ. λέγει ὅτι ἡ ἀνακοπὴ δύναται νὰ γίνῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν

---

(1) Νόμιμα δικαιολογήματα εἰσὶ τὰ ἐν τοῖς ἄρθ. 24 καὶ 25 τοῦ ὀργ. ὡρισμένα, περὶ δὲ τῆς ἰσχύος των ἀποφαίνονται κυριαρχικῶς (*) οἱ σύνεδροι. (Πρβ. ὅμως Faus. σ. 326 ἐν μέσ.).

(*) Καὶ δημοσίως. Morin, λέξ. Jury ἀριθ. 49.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας

τῆς ἐνεστώσης συνόδου (καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις) καὶ τῆς ἑπομένης.— Τοῦτο καθιέρωσεν ἡ πραπτικὴ καὶ ἐν Ἑλλάδι.—Κατὰ τὸν Καρνὸτ, ἡ ἀνακοπὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ χρόνου, ὅστις ὥρισται πρὸς ἀνακοπὴν τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων. ἀνωτ. § 70.

§ 74. Ἡ ὡς πρὸς τὰ δικαιολογήματα ἀρμοδιότης τῶν συνέδρων ἐκλείπει, ληξάσης τῆς συνόδου. Faus. σ. 330. Morin, λέξ. Jury § 49 ἐν τέλ.

§ 75. Κληροῦνται ἔνορκοι οἱ ἐκπληρώσαντες ἤδη τὸ καθῆκον αὐτό; Ἡ 38 τοῦ 1857 ποιν. τοῦ Αρ. Π. ἀπ. (1) φέρει.

Ἀπόψ. Ἐπειδὴ κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 63—66 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ἅπαντες οἱ καλούμενοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τῶν ἐνόρκων, εἴτε ἐκ τῶν τακτικῶν ἐπιλαχόντων, εἴτε καὶ ἐκ τῶν κληρωθέντων ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου καταλόγου τῶν πολιτῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὸν τόπον τῆς συνόδου, ἔχουσι τάς τε ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τοὺς εἰρημένους ὁρισμούς, κατ' αὐτοὺς δὲ, ὅστις προσκληθεὶς ἐνεφανίσθη καὶ ἐξεπλήρωσε πρεπόντως τὰ χρέη τῶν ἐνόρκων, δὲν ἐγγράφεται πλέον οὔτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, οὔτε κατὰ τὸ προσεχὲς εἰς τὸν κατάλογον τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου διωρισμένων πολιτῶν, εἰμὴ ἐὰν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἔκαμε ῥητὴν παραίτησιν τῆς ἀπαλλαγῆς ταύτης, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων ἀνακόψας διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἰανουαρ 1857 ἐγγράφου του τὰς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων, δι' ὧν κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του, ὡς ὀφείλοντος δῆθεν νὰ ἐκπληρώσῃ καθήκοντα ἐν τῇ προκειμένῃ συνόδῳ ἐνόρκου, ἐπρότεινεν ὅτι ἀφοῦ προσκληθεὶς κατὰ πολλὰς συνόδους καὶ ἰδίως κατὰ τὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους τοῦ 1856, καὶ ἐμφανισθεὶς ἐξεπλήρωσε πρεπόντως τὰ χρέη τοῦ ἐνόρκου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγγραφῇ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος εἰς τὸν κατάλογον τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου διωρισμένων πολιτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε τὴν κατάργησιν τῶν ῥηθεισῶν ἀποφάσεων, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀντὶ νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὁ ἀναιρεσείων ἐξεπλήρωσε τὰ ἐν τῷ μνησθέντι 66 ἄρθρ. διαγραφόμενα καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου καὶ ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεώς του, ἀπέρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὤφειλε νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν περὶ ἀπαλλαγῆς, ἐνῷ τοιοῦτος ἦτο προφανῶς ὁ

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 53.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σκοπὸς τῆς προτάσεώς του, ἄρα ἡ ἀπόφασίς του εἶναι κατὰ τὰ ἄρθρ. 458 § 19 τῆς ποινικῆς δικονομίας ἀναιρετέα, ὡς παρερμηνεύσατα τὸ 66 ἄρθ. τοῦ δικαστ. ὄργαν.

Σχηματισμὸς τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν δίκης τινός.

Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1730—1828, Faus. § 602.

§ 100. Σχηματισθέντος τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων, ἔρχεται ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν δικῶν, ἀναγινωσκομένου α') τοῦ καταλόγου τῶν τακτικῶν ἐνόρκων· β') οἱ τῶν 4 ἀναπληρωτικῶν· γ') τῶν τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου καὶ δ') τῶν τοῦ γενικοῦ καταλόγου.

Τὸ ἔνορκον δικαστήριον σύγκειται ἐκ 12 ἐνόρκων (68 ὀργαν. 391 inst.) καὶ τοῦτο ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (1) τῆς διαδικασίας. Faus. σ. 377. Ἀκυρότης καταγινώσκεται καὶ ἂν μετέσχον πλείονες τῶν 12, ὡς καὶ ὅταν τὰ πρακτικὰ διαλαμβάνωσιν ὅτι ἐκληρώθησαν 14, χωρὶς νὰ βεβαιοῦται συγχρόνως ποῖοι ἐξηρέθησαν, ὥστε νὰ διακρίνωνται τὰ ὀνόματα τῶν 12 (2). αὐτ.

— Δὲν δύναται νὰ προταθῇ ὡς λόγος κακῆς συνθέτεως ἐὰν ἐξεφωνήθησαν δύω μόνον ὀνόματα ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων, μὴ κληρωθέντων ἑτέρων, ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δι' ἔλλειψιν τοιούτων ἐκ τῶν κατοικούντων εἰς τὴν πολιν. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 74 τοῦ 1853.

— Ὑπάρχει παρανομία ἂν τακτικός τις ἔνορκος δὲν ἐμφανισθῇ ὡς κρατηθεὶς παρὰ τοῦ ἀστυνόμου;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὰ συμβαίνοντα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν δημοσίαν αὐτοῦ συνεδρίασιν, καὶ τὰ κατὰ τὴν προδικασίαν περὶ μὴ κοινοποιήσεως τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, καὶ

(1) Διὰ τί 12; παρὰ τοῖς Γάλλοις καὶ Ἄγγλοις; Faust. σελ. 377. Ἂν κατὰ παραδρομὴν ἐξαχθῇ καὶ 13, ἀλλὰ, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τοῦ προέδρου, δὲν λάβῃ οὗτος μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης. Rej. 7 Ἰανουαρ. 1830.

(2) Cass. 23 Μαρτ. 1815.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περὶ μὴ κλητεύσεως τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῶν μαρτύρων, δύνανται ν' ἀποτελέσωσι λόγον ἀναιρέσεως, καὶ νὰ καταστήσωσι πλημμελῆ τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν προβάλληται νόμος τις· ὅθεν ἂν τινες τῶν τακτικῶν ἐνόρκων δὲν ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὴν δικάσιμον ἡμέραν τῆς προκειμένης δίκης διὰ νὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτὴν ὡς κρατηθέντες ἢ κωλυόμενοι παρὰ τοῦ ἀστυνόμου Πατρῶν, ἢ παρ' ἄλλου τινὸς, καθ' ἃ διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, τοῦτο δὲν δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, καθόσον δὲν συνέβη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Πάτραις Κακουργιοδικῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, οὐδὲ ἐγνώριζέ τι περὶ τούτου τὸ αὐτὸ δικαστήριον, ἀλλ' οὔτε παρεπονέθη τότε ὁ ἀναιρεσείων περὶ αὐτῶν. Τὸ δὲ δικαστήριον ὤφειλε μόνον νὰ συγκροτήσῃ τὸν ἀριθ. τῶν 24 ἐνόρκων ἐκ τῶν ἐμφανισθέντων, καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ὅπερ καὶ ἔπραξε συμφώνως μὲ τὸν νόμον· ἂν δὲ ἔλαβε χώραν τὸ εἰρημένον περιστατικὸν, (τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀποδεικνύεται μὴ ἀληθὲς διότι δύο ἐκ τῶν κρατηθέντων, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, τακτικῶν ἐνόρκων, ὑπῆρξαν παρόντες κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν ὀνομάτων, δηλ. ὁ Ἀντ. Πρωτόπαπας καὶ Πέτρος Τερζόπουλος, ὅστις μάλιστα μετέσχε τῆς δίκης, ὡς κληρωθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, οἱ δὲ ἄλλοι ὀκτὼ ὁμοῦ μὲ τοὺς εἰρημένους δύο ἀπέκρουσαν ὡς ψευδὲς τὸ δ' ἀληθὲν περιστατικὸν δι' ἀναφορᾶς των πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον), δύναται νὰ δώσῃ χώραν μόνον εἰς καταδίωξιν κατὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν παράνομον πρᾶξιν τῆς κατακρατήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 73 τοῦ 1853.

§ 101. Ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας ἂν οἱ δικάσαντες ἔνορκοι ἦσαν 11 ἢ 12, αὕτη πρέπει νὰ λυθῇ ὑπὲρ τῶν καταδικασθέντων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 13 τοῦ 1852.

§ 102. Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων.

Κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως προσδιωρισμένην ἡμέραν, καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως ἑκάστης νέας ποινικῆς δίκης, καλοῦνται κατ' ὄνομα ἐπὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐνώπιον τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἐκεῖνοι τῶν προσκληθέντων ἐνόρκων, ὅσοι δὲν ἐδικαιολογήθησαν, καὶ ὅσων τὰ δικαιολογήματα δὲν ἐκρίθησαν ἀποχρῶντα· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν παρόντων ῥίπτονται εἰς τὴν κληρωτίδα.

ΣΗΜ. Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων διατάσσει τὸν γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ μεγαλοφώνως τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ ὀνόματα τῶν προσκληθέντων ἐνόρκων, εἰδοποιῶν συγχρόνως τούτους νὰ γνωστο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πλιῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον τὴν παρουσίαν των ἅμα ἀκούσωσι τὸ ὀνομά των ἐκφωνούμενον. Ἴδε ἄρθ. 69 ὀργ. 417 ποιν. δικ.

§. 103.

Εἰς τὴν κληρωτίδα ποῖα ὀνόματα τίθενται; ποῖα δὲ ἐκφωνοῦνται;

α') Ἐν τῇ κληρωτίδι τίθενται ἐκεῖνα τῶν παρόντων ἐνόρκων τὰ ὀνόματα, ὅσοι δὲν ἐδικαιολογήθησαν καὶ τῶν ὁποίων τὰ δικαιολογήματα δὲν ἐκρίθησαν ἀποχρῶντα, τοὐτέστι τῶν ὅσοι δι' ἀποφάσεως τῶν συνέδρων δὲν ἀπηλλάγησαν (69 ὀργ. 417 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 13 τοῦ 1850.

β') Δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις ἐνόρκων, ὅταν ἀπηρτίσθη τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον ἀπὸ τὰ ἐμφανισθέντα μέλη, ἔστωσαν καὶ ἐπιλαχόντα (1) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 12 τοῦ 1849.

γ') Ὅταν βεβαιοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὅτι μὴ ἐμφανισθέντων ἐκ τῶν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων εἰμὴ μόνον ἑπτά, ἐκ δὲ τῶν ἐμφανισθέντων παραπληρωματικῶν τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κακουργιοδικείου κατοικούντων, ἀναχωρησάντων τινῶν ἄνευ ἀδείας τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ διαταξῃ τούτων τὴν κλή-

---

(1) Δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος τότε μόνον ν' ἀναπληρῶνται οἱ τακτικοὶ ἔνορκοι ἀπὸ τοὺς ἀναπληρωτικοὺς καὶ τοὺς ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ νομάρχου, ὅταν οἱ τακτικοὶ προσκληθέντες ἐδικαιολογήθησαν, καὶ τὰ δικαιολογήματά των ἐκρίθησαν νόμιμα· ἀλλὰ διατάττει ὅτι, ὅταν δὲν ἐμφανισθοῦν οἱ τακτικοὶ ἔνορκοι, τότε ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, ἐξακολουθεῖται ἡ κλήρωσις καὶ ἡ συμπλήρωσις διὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 60 τοῦ 1846.

— Ἡ δὲ 128 τοῦ 1846 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος τῶν εἰρημένων λόγων εἶναι ἀνυπόστατος διότι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ προκύπτει ὅτι οἱ ἐκ τῶν κατοικούντων εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δικαστηρίου πολιτῶν κληρούμενοι, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς συνόδου πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν μὴ ἐμφανισθέντων 24 ἐνόρκων, ἢ καὶ κατὰ μεταγενεστέραν τινὰ συνεδρίασιν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἔπειτα ἐλλειψάντων, θεωροῦνται ὡς τακτικοὶ ἔνορκοι χρησιμεύοντες δι' ὅλας τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιν ἐκ νέου, καὶ οὐχὶ ἐκείνων (65, 69, 23—26 ὀργ.). Ἂν δὲ εἰς τὸ παρεμπίπτον τοῦτο δὲν ἠγόρευσεν ὁ κατηγορούμενος, μὴ ζητήσας τὸν λόγον, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 24 τοῦ 1853.

δ') Τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων δι' ἀδείας ἐνόρκων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκφωνῶνται. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 80 τοῦ 1851.

ε) Ὁ ἀπαλλαγεὶς τῆς ἐκπληρώσεως τῶν χρεῶν τοῦ ἐνόρκου, δὲν κληροῦται πλέον.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57 τῆς 8 Μαΐου 1847 ἀποφάσεως τῶν ἐν Πάτραις συνέδρων, ὁ ἔνορκος Σταμάτιος Μποζίκης ἀπηλλάχθη τῆς ἐκπληρώσεως τῶν χρεῶν τοῦ ἐνόρκου, καὶ ἐπομένως ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην ἔπαυσε νομίμως τοῦ ν' ἀποτελῇ μέρος τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων τῆς συνεδρου ταύτης, καὶ δὲν ἐδύνατο πλέον κατὰ τὸ ἄρθρον 69 τοῦ ὀργανισμοῦ νὰ καλῆται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ εἰρημένου κακουργιοδικείου· ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη δημοσιευθεῖσα τὴν 8 Μαΐου 1847 κατέστη ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην τελεσίδικος καὶ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἂν καὶ εἰσέτι δὲν εἶχε κοινοποιηθῇ εἰς τὸν ἀπαλλαχθέντα.

Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων τῆς 9 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους, ὁ ἀπαλλαχθεὶς οὗτος ἔνορκος συγκατετάχθη μεταξὺ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἐνόρκων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκληρώθησαν οἱ δώδεκα, οἵτινες συνεκρότησαν ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης τὸ ἔνορκον δικαστήριον· ὥστε ἡ κλήρωσις αὕτη δὲν ἐγένετο πραγματικῶς ἀπὸ τὸν ἀπαιτούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀριθμὸν εἰκοσιτεσσάρων, ἀλλ' εἰκοσιτριῶν, καθότι ὁ Σταμάτιος Μποζίκης ἀπαλλαχθεὶς ὡς εἴρηται δὲν εἶχε πλέον τὴν ἰδιότητα ταύτην, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἔνορκον δικαστήριον δὲν ὑπῆρχε νομίμως συντεθειμένον, διότι

---

(1) Ὅταν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως διετάχθη ἡ ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἐνόρκων ἐξάλειψις τινὸς ὡς ἀλλοδαποῦ (45 δικαστ. ὀργαν.) δὲν δύναται νὰ τὸν συμπεριλάβῃ πλέον μεταξὺ τῶν ἐνόρκων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 51 τοῦ 1850.

— Τὸ ὄνομα τοῦ ἀπαλλαχθέντος ἐνόρκου, ἐκφωνηθὲν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, καθιστᾷ ἄκυρον τὴν κλήρωσιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 43 τοῦ 1847.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

συνεκροτήθη διὰ περιορισμοῦ τῆς ἐκτάσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ κατηγορουμένου περὶ ἐκλογῆς τῶν δικαστῶν του, ἡ δὲ μὴ προσήκουσα σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 458 § 3 τῆς ποιν. δικονομίας λόγος ἀναιρέσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 43 τοῦ 1847.

§ 103. Ὅταν ὁ πρόεδρος θέσῃ εἰς τὴν κληρωτίδα 26, ἀντὶ 24 παρόντων ἐνόρκων, δὲν παραβιάζεται τὸ ἄρθ. 63 τοῦ ὀργανισμοῦ, οὐδὲ πράττει ὑπέρβασιν καθηκόντων. — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρς' τοῦ 1837· ὅτι εἰς τὴν κληρωτίδα δύνανται νὰ τεθῶσι καὶ ὑπὲρ τὰ 24 μέχρι τῶν 30 ὀνόματα, τὸ ἀπεφάσισεν ὁ Ἄρ. Πάγος καὶ διὰ νεωτέρων ἀποφάσεων.

Ἀλλ' ἂν οἱ ὑπὲρ τοὺς 24 δὲν ὦσι τακτικοί; ὅρα Morin. λέξ. Jury, ἀρ. 60 καθ' ὃ δὲν πρέπει νὰ καλῶνται, ἐν ἀπουσίᾳ τακτικῶν ἐνόρκων (titulaires), ἀναπληρωτικοὶ ὑπὲρ τὸν 24 ἀριθμόν· ἄλλως ὑπάρχει ἀκυρότης. Cass. 29 Ἀπρ. 1819, 27 Μαρτ. 1823 καὶ 4 Σεπτ. 1841 jur. cr. ἄρθ. 2955. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἀντίθετος Γαλλ. νομολογία, ἀλλ' ἡ νεωτέρα τὴν κατεδίκασεν. — Ὁ Ἄρ. Πάγος ἐδέχθη ἐσχάτως τὴν νεωτέραν Γαλλ. νομολ. παλινῳδήσας καὶ αὐτός. Ὅρα τὰς ἐν τέλει προσθήκας.

§ 104. Κληρωθέντος ἐνόρκου μὴ ὑπάρχοντος ἐν τοῖς καταλόγοις, ἡ συγκράτησις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ νόμιμος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπόφασις ἀναιρετέα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 11 τοῦ 1859 ἐν δικ. σ. 53.

Ἡ 1 καὶ 2 σκέψις τῆς 81 τοῦ 1852 ποιν. ἀποφ. Ἀρ. Πάγου, φέρουσιν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος ἠδύνατο νὰ ἦναι βάσιμος τότε μόνον ἐὰν ἀπεδεικνύετο ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ὁ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐχόντων προσόντα ἐνόρκων κατοίκων Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν ἀριθ. 68 ἀναφερόμενος Ἀναστάσιος Γούδας, κτηματίας, ἐτῶν 45 εἶναι ἄλλος παρὰ τὸν ἐμφανισθέντα ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην Ἀναστάσιον Γούδαν, ἰατρὸν τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, ἐτέθη μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν λοιπῶν 23 ἐνόρκων εἰς τὴν κληρωτίδα, ἤτοι ὅτι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ, ἀντὶ νὰ κλητεύσῃ τὸν ἐν τῷ εἰρημένῳ καταλόγῳ ἀναφερόμενον Α. Γούδαν κτηματίαν ἐκλήτευσε πλανηθεῖσα περὶ τὴν ταὐτότητα ἕτερον κάτοικον Ἀθηνῶν, φέροντα τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλ' ἡ ἀπόδειξις αὕτη δὲν προσήχθη, καθότι· α) ἐὰν ἐν τοῖς καταλόγοις τοῦ ἔτους 1843 ἢ τῶν προηγουμένων ἢ τῶν ἑπομένων ἐτῶν δὲν περιείχετο ὁ τελευταῖος οὗτος Γούδας ὁ ἰατρὸς, οὐδόλως ἔπεται ὅτι δὲν περιέχεται καὶ ἐν τῷ διὰ τὸ ἔτος

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

1852 καταλόγῳ, καθότι κατὰ τὸν νόμον οἱ κατάλογοι τῶν προηγουμένων ἐτῶν δὲν τηροῦνται ἀπαράλλακτοι καὶ διὰ τὰ ἑπόμενα, ἀντιγραφόμενοι ἁπλῶς, ἀλλ' ἐπιδιορθοῦνται κατ' ἔτος, προστιθεμένων νέων ὀνομάτων, καὶ ἀφαιρουμένων τινῶν ἐκ τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις καταλόγοις ὑπαρχόντων· β') αὐτοὶ οἱ πληρεξούσιοι ὡμολόγησαν κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν, ὅτι ὁ Α. Γούδας ὁ κτηματίας ἢ τραπεζίτης, ὁ ἐν τοῖς ἀρχαίοις καταλόγοις ὑπάρχων, δὲν ἔχει σήμερον ἡλικίαν 45 ἐτῶν· γ') δὲν ἀπέδειξεν ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν 24 ἐνόρκων παρασταθεὶς κατὰ τὴν προκειμένην δίκην Α. Γούδας, δὲν ἔχει τὴν ἡλικίαν ταύτην· διότι ἡ ἐν τῷ διαβατηρίῳ αὐτοῦ ἀναφερομένη ἡλικία, σημειωθεῖσα κατὰ τὴν ἁπλῆν αὐτοῦ βεβαίωσιν, οὐδεμίαν ἀποτελεῖ τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ ἡλικίας ἀπόδειξιν· δ') δὲν ἀπέδειξεν ὅτι ὁ αὐτὸς Γούδας ὁ καὶ ἰατρός, δὲν εἶναι κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος καὶ κτηματίας· ἑπομένως δὲν ἀπεδείχθη ἡ κατὰ πλήνην πρόσκλησις ἑτέρου Γούδα, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ καταλόγῳ ἀναφερομένου, καὶ ἡ μεταξὺ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἐνόρκων ὕπαρξις προσώπου, μὴ καταχωρισμένου ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐνόρκων.

Ἐπειδὴ τὸ μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως προσαχθὲν εἰς τὸ συμβούλιον ἀποδεικτικὸν τοῦ δημάρχου Ἀθηνῶν, (καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἤδη δυνατὸν οὔτε συζήτησις περὶ αὐτοῦ νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, οὔτε ν' ἀκουσθῶσι τὰ περὶ αὐτοῦ συμπεράσματα τοῦ εἰσαγγελέως) ἐπίσης δὲν ἀποδεικνύει ἐσφαλμένην τὴν ἀνωτέρω κρίσιν τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν περὶ τὴν ταυτότητα τοῦ ἐνόρκου Ἀναστ. Γούδα, διότι αἱ ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ τούτῳ βεβαιώσεις τοῦ δημάρχου δὲν συμφωνοῦσιν οὔτε μὲ τὸν αὔξοντα ἀριθμόν, οὔτε μὲ τὰ προσόντα τοῦ ἐνόρκου Ἀναστ. Γούδα, τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ ὑπὸ τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ ἔτος 1851 δημοσιευθέντι καταλόγῳ τῶν ἐνόρκων τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, ἀναφεροντος τοῦ δημάρχου ὅτι ὁ Α. Γούδας ἐν τῷ τοῦ ἔτους 1851 καταλόγῳ εἶναι ἐκτεθειμένος ὑπὸ τὸν ἀριθ. 82, ἐνῷ ἀληθῶς οὗτος εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἀριθ. 68, ὅτι ὁ αὐτὸς Γούδας ἀναφέρεται αὐτόθι ὡς ἔχων ἡλικίαν ἐτῶν 50, ἐνῷ ἐν τῷ αὐτῷ καταλόγῳ ἀναφέρεται αὐτόθι ὡς ἔχων ἀκίνητον περιουσίαν δραχ. 30.000 (χιλιάδων τριάκοντα) ἐνῷ ἐν τῷ αὐτῷ καταλόγῳ ἀναφέρεται ὡς ἔχων περιουσίαν δραχ. 15,000.

§ 105. Ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις τοῦ ὀρκωτικοῦ δικαστηρίου, ὅταν τις τῶν κληρωθέντων ἐνόρκων δὲν λάβῃ (μὴ ἐξαιρεθεὶς) μέρος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων (458 ed. 3 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1846.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 105[2]. Ὑπάρχει παρανομία ὅταν λάβῃ μέρος ὡς ἔνορκος πρόσωπον μὴ σημειούμενον ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὡς ἐμφανισθέν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 55 τοῦ 1853.

§ 106. Περὶ τῆς κληρώσεως γίνεται ἀκριβὴς μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς (1). (Ἴδε ἐν Εὐρ. τὴν λέξ. Πρακτικά). Πρλ. Faust. σελ. 405.

— Οὐδεὶς νόμος διατάττει, ἐτὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ σημειῶνται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς δίκης τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων τῶν νομίμως καὶ ἀποδεδειγμένως κωλυομένων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 80 τοῦ 1854.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ἂν εἰς τὰ πρακτικὰ δὲν ἐγένετο μνεία τῶν ἐνόρκων, οἵτινες ἐξεφωνήθησαν μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐνεφανίσθησαν (69 ὀργ.). Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 67, 69, 111 τοῦ 1851.

— Ἡ 66 τοῦ 1858 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου, φέρει.

Αἰτ. Ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων ἐξεφωνήθησαν, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ δικαστηρίου, τὰ δὲ ὀνόματα τῶν μὴ ἐμφανισθέντων δὲν ἦτον ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῶσιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς μὴ ἀπαιτοῦντος τοῦτο τοῦ νόμου.

§ 114. *Ἐπιλαχόντες.* Ὁσάκις προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως, χάριν τῆς ὁποίας συνέστη τὸ ἔνορκον δικαστήριον, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, πρὶν ἢ ἐξαχθοῦν τὰ ὀνόματα, νὰ διατάξῃ τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς ἢ δύω εἰσέτι ὀνομάτων, ἐκτὸς τῶν ἀπαιτουμένων δώδεκα ἐνόρκων, διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν, καὶ νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐκεῖνον τῶν ἐνόρκων, ὅστις ἤθελεν ἐμποδισθῇ τοῦ νὰ διαμείνῃ μέχρι τῆς διασκέψεως καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

Οἱ ἐπιλαχόντες οὗτοι προσχωροῦσι κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. (ὀργ. ἀρ. 70) 394 inst. crim. Πρλ. Μαριν. σ. 24, Faust. σ. 379 ἐπ. 382 τ. 8. Σημειωτέον ὅτι

ά) Ὁ νόμος δὲν προβλέπει τὴν ἀσθένειαν εἰμὴ ἑνὸς ἢ τὸ πολὺ δύο ἐνόρκων· ἄλλως ἡ συνεδρίασις διαλύεται (2).

---

(1) Δύνανται νὰ ὦσι τυπωμένα; Faust. σ. 405 ἐπ. τ. 8.

(2) Τί ἡ Γαλλικὴ Νομοθεσία; Faust. σ. 378 τ. 8. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθ. 70, ὁ πρὸς σύσασιν τοῦ ἐνόρκου δικ. ἀριθμὸς προάγεται μέχρι τοῦ 13, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις μέχρι τῶν 14 (76 ὀργ.).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— δ') Ἐπιστάντος κωλύματος (κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἔκθεσιν) εἰς κληρωθέντα ἔνορκον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, καὶ κληρωθέντος ἑτέρου ἐπιλαχόντος (70 ὀργ.), δὲν εἶναι ἀνάγκη νέας ἀποφάσεως (1) ἐπιτρεπούσης εἰς τὸν πρῶτον ἐπιλαχόντα νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ κωλυθέντος, ἀφοῦ οὔτε τὸ κώλυμα ἠμφισβητήθη ὑπό τινος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, οὔτε ἀντίρρησις ἐπροτάθη κατὰ τῆς ἀναπληρώσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 81 τοῦ 1852.

— γ') Ὅταν προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως καὶ κληροῦνται ἕνεκα τούτου 13 ἢ 14 ἔνορκοι, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν κληρωτίδα 25 ἢ 26 ὀνόματα, ἀλλὰ δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἐν αὐτῇ μόνον 24, ὅτε ὅμως ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπό τε τοῦ κατηγορουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως γενομένων ἐξαιρέσεων (2) (63, 70 ὀργ.).

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 63 καὶ 70 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νόμου κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἅμα ἐμφανισθῶσι τοὐλάχιστον εἰκοσιτέσσαρες ἔνορκοι, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ῥίπτει τὰ ὀνόματά των εἰς τὴν κληρωτίδα, καὶ προβαίνει εἰς τὴν κλήρωσιν τοῦ ἐνόρκου δωδεκαμελοῦς δικαστηρίου· ἐὰν δὲν προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῆς περιεχούσης τὰ εἰκοσιτέσσαρα τοὐλάχιστον ὀνόματα κληρωτίδος ἓν ἢ δύο ὀνόματα προσέτι, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τυχὸν κωλυθησομένων ἐνόρκων· οὐδεὶς δὲ νόμος ὁρίζει ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔχει ἀναφαίρετον δικαίωμα νὰ ἐξαιρέσῃ ἐξ ἑνὸς ἕκ τῶν εἰς τὴν κληρωτίδα τεθέντων ὀνομάτων· ὥστε ἐκ τούτων πρόδηλον καθίσταται ὅτι καὶ ὅτε προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως καὶ κληροῦνται ἕνεκα τούτου δεκατρεῖς ἢ δεκατέσσαρες ἔνορκοι, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν κληρωτίδα εἰκοσιπέντε ἢ εἰκοσιἓξ ὀνόματα, ἀλλ' ὅτι δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἐν αὐτῇ μόνον 24, ὅτε ὅμως ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπό τε κατηγορουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως γενομένων ἐξαιρέσεων. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 81 τοῦ 1852.

— δ') Κατὰ τὸ ἄρθρον 70 τοῦ δικ. ὀργ., ὁσάκις προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως, τὸ δικ. τῶν συνέδρων δύναται νὰ διαταξῃ τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς ἢ δύο εἰσέτι ὀνομάτων ἐνόρκων,

---

(1) Πρλ. ὅμως Morin λέξ. jury ἀρ. 74.
(2) Πρλ. Faust, σ. 418 σημ. 3 τ. 8.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διά ν' ἀναπληρώσωσιν ἐκεῖνον τῶν δώδεκα, ὅστις τυχὸν ἤθελεν ἐμποδισθῇ νὰ διαμείνῃ μέχρι τέλους τῆς διασκέψεως, ἡ δὲ ἀνάγκη αὕτη διαφεύγει τὴν ἐπίκρισιν ταῦ Ἀρ. Πάγου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 40 τοῦ 1846.

— ε) Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐναπέθεσεν ὁ νόμος εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, οἵτινες πρέπει νὰ ἐκδιδωσιν ἀπόφασιν (1). (Faust. τ. 8 σ. 383).—Κατὰ τὴν 7 τοῦ 1846 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Π. ἡ κλήρωσις, ἡ ὅρκισις καὶ ἐν γένει ἡ σύστασις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων εἶναι καθῆκον τοῦ προέδρου τῶν συνεδρων· τότε δὲ ἐπιλαμβάνεται ἡ ἀποφασίζει τὸ δικ. τῶν συνέδρων, ἐὰν προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως, διὰ τὴν ὁποίαν διατάττει τὸ δικαστήριον, πρὶν ἢ ἐξαχθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων, τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς εἰσέτι ἢ δύο ὀνομάτων, ἐκτὸς τῶν 12, ἵνα ἀναπληρῶσι τὸν τυχὸν κωλυθησόμενον.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ κλήρωσις, ἡ ὅρκισις καὶ ἐν γένει ἡ σύστασις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων εἶναι καθῆκον τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, τοῦτο δὲ συνάγεται ἀδιστάκτως ἀπὸ τὰ ἄρθρα 417 τῆς ποιν. δικονομίας 63, 68 καὶ ἑπόμενα τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν διαλαμβάνουν εἰμὴ μόνον περὶ προέδρου, καὶ τότε ἐπιλαμβάνεται ἢ ἀποφασίζει τῶν συνέδρων τὸ δικαστήριον, ἐὰν κατὰ τὸ ἄρθρον 70 τοῦ αὐτοῦ διοργανισμοῦ ἤθελε προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως, διὰ τὴν ὁποίαν πρὶν ἢ διεξαχθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων, διατάττει τὸ εἰρημένον δικαστήριον τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς ἢ δύω εἰσέτι ὀνομάτων ἐκτὸς τῶν ἀπαιτουμένων δώδεκα διὰ νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὴν συζήτησιν καὶ νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐκεῖνον τῶν ἐνόρκων, ὅστις τυχὸν ἤθελεν ἐμποδισθῇ νὰ διαμείνῃ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐτυμηγορίας, ἢ ὅταν ἤθελε προκύψῃ ἔρις τις ἢ δισταγμὸς, καθ' ὃν μὴ εὐχαριστούμενοι οἱ προτείναντες ἀπὸ τὴν ἀποφασιν τοῦ προέδρου αἰτοῦν ν' ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἔλαβε χώραν καμμία ἐκ τῶν εἰρημένων περιπτώσεων, ἀλλὰ μόνον παρατηρήσας ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὅτι ἐπλεόναζεν εἰς τὴν κληρωτίδα τὸ ὄνομα τοῦ Γ. Κάλπου, ἠκύρωσε δημοσίως τὴν γενομένην κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων καὶ ἔκαμε νέαν συμφώνως μὲ τὸν νόμον καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν καθηκόντων του ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως

---

(1) Δημοσίως ἀπαγγελλομένην; Faust. σελ. 384 τ. 8. Morin λέξ. jury ἀριθ. 72.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θεσσαλ

τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως· ὥστε οὔτε ὑπέρβασις καθηκόντων ὑπῆρξεν, οὐδὲ παραβίασις ἀποκεκτημένου δικαιώματος, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων καὶ ἐπομένως καθίσταται ἀνυπόστατος ὁ περὶ τούτου ἀναιρέσεως λόγος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 7 τοῦ 1846.

— ς') Ὅταν συμβῇ τοιοῦτό τι, πόσους ἐνόρκους δύναται νὰ ἐξαιρέσῃ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ πόσους ὁ κατηγορούμενος; (1). Ἴδε Faust. τ. 8 σ. 379, le nombre des récusations à exercer respectivement par le ministère public et les accusés est forcément réduit en raison de ce qu'un ou deux jurés suppléant sont tirés au sort. que si le nombre des jurés est de 30 et qu'il soit procedé au tirage d'un seul juré suppléant, le nombre de récusations à exercer est de 9 pour les accsés et de 8 pour le minist.

— ζ') Δὲν ζητεῖται ἡ εἰς τοῦτο συγκατάθεσις τοῦ κατηγορουμένου· ἀλλὰ δὲν δύναται οὗτος νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην; Ναί. Faust. τ. 8 σ. 384. Morin λ. jury ἀρ. 72. Κατὰ τὴν 24 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Π. ἀπόφασιν δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ἂν ὁ κατηγορούμενος, μὴ ζητήσας τὸν λόγον, δὲν ἠγόρευσε περὶ τῆς ἀνάγκης, ἢ μὴ, ταύτης.

§ 115. Ἡ κλήρωσις θεωρεῖται τελειωμένη ἅμα ἐξαχθοῦν ἐκ τῆς κληρωτίδος δώδεκα ὀνόματα, κατὰ τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως. (ἄρθ. 75 ὀργ.).— Πρλ. Faust. τ. 8 σ. 400, καθ' ὃν, μετὰ τὴν κλήρωσιν, δὲν συγχωρεῖται νὰ ματαιωθῇ αὕτη καὶ νὰ γίνῃ νέα (2).

Ἀκυροῦται ἡ κλήρωσις, ὅταν ἄλλως ἡ θεραπεία δὲν ἦναι ἀδύνατος; Ἰδίως ἀκυροῦται ἡ κλήρωσις ἂν, ὑπαρχόντων πλειόνων τῶν 24 ἐνόρκων, ἐτέθη εἰς τὴν κληρωτίδα τὸ ὄνομα ἀπόντος ἐνόρκου; Ἢ ἂν ἐκάθισεν εἰς τὰς ἕδρας τῶν ἐνόρκων δέκατος τρίτος, χωρὶς νὰ ἦναι γνωστὸς ὁ λόγος τῆς παραδρομῆς ταύτης; Faust. σελ. 401 ἐπ. τ. 8.

§ 116.

Ἐὰν, ἀφ' οὗ ἀποπερατωθῇ ἡ ἐκφώνησις, ὑπάρχῃ ὁ παρὰ τοῦ ἄρθρου 63 ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, ἐξάγει ὁ πρόεδρος τοῦ δι-

---

(1) Πρλ. τὴν προηγουμένην ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπ. 7 τοῦ 1846 καὶ Μαρ. σ. 26.

(2) Πρλ. κατωτ. § 151.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καστηρίου τῶν συνέδρων ἐκ τῆς κληρωτίδος τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων ἀνὰ ἕν, τὰ ἐκφωνεῖ καὶ γνωστοποιεῖ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν κατηγορούμενον.

Περὶ ἑκάστου ὀνόματος δύναται πρῶτον ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ μετὰ ταῦτα ὁ κατηγορούμενος νὰ ἐκφρασθῇ ἐλευθέρως, ἂν θέλῃ νὰ ἐξαιρέσῃ τὸν ἔνορκον, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐξήχθη.

Οὔτε ὁ κατηγορούμενος, οὔτε ὁ εἰσαγγελεὺς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκθέσωσι τοὺς λόγους τῆς ἐξαιρέσεως. Ὀργ. ἄρθ. 71 καὶ 74. — Faust. σελ. 398 τ. 8.

Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τῆς κληρωτίδος πλέον τοῦ ἑνὸς τῶν ὀνομάτων τῶν ἐνόρκων; Ὁ Faust. τ. 8 σ 399 ἀποδοκιμάζει τὸ τοιοῦτον ὡς ἐπιβλαβές.

§ 117. Τί γίνεται, ἂν ἔνορκός τις, ἀπὼν κατὰ τὴν ἐκφώνησιν, ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρώσεως;

Ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (τῆς 27 Ἀπριλ. 1820) φέρει «que si tout juré absent lors de l'appel et qui se représente avant le tirage au sort pour la formation de ce tableau de 12, a droit de concourir à la formation de ce tarleau, et si sa présence exclut l'un des jurés appelés en remplacement, ce fait hypothétique ne se trouve pas dans l'espèce». εἶναι λοιπὸν βέβαιον ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀποκλεισθῶσιν ἔνορκοι στιγμιαίως ἀπόντες, οἵτινες ἐμφανίζονται πρὸ τῆς κληρώσεως· ἀρκεῖ νὰ ἦναι δυνατὴ ἡ περὶ τῆς ἐκφωνήσεώς των διάταξις, τὰ δὲ ὀνόματά των νὰ συμπεριληφθῶσι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρώσεως. Faust. σελ. 398 ἐν ἀρχ. τ. 8.

— Ὅταν μεταξὺ τῶν εἰς τὴν κληρωτίδα ῥιφθέντων ὀνομάτων, δὲν ὑπῆρχε τὸ ὄνομα τοῦ Α, τὸ ἐξ αὐτῆς ἐξαχθέν, ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως (458 § 3 ποιν. δικονομ.). Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 88 τοῦ 1858.

§ 118. Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων παρίσταται εἰς τὴν κλήρωσιν; Ὑπ' οὐδενὸς νόμου ἀπαγορεύεται. Faus. σ. 394 τ. 8.

§ 119. Ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀγνοῇ τὴν καθομιλουμένην, πρέπει νὰ τῷ ὁρισθῇ διερμηνεύς; Ναί. Faus. σ. 393 ἐπ. τ. 8.

§ 120. ἡ παρουσία τοῦ συνηγόρου εἶναι ἀναγκαία κατὰ τὴν ὥραν τῆς κληρώσεως; Ὅρα τὰς φάσεις τῆς Γαλλικῆς Νομολογίας εἰς Faust. τ. 8 σ. 391 ἐπ. Παρ' ἡμῖν δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ ἀνάγκη τῆς παρουσίας του. Ὅρα κατ. § 152.

§ 121. Εἰς τὴν κλήρωσιν εἶναι ἀνάγκη νὰ παρευρίσκωνται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θεσσαλ

οἱ σύνεδροι; ὑπάρχουσιν ἐν Γαλλίᾳ ἀποφάσεις τινὲς ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα λύουσαι, ἀλλ' ὁ Faust (σ. 385 τ. 8) καταπολεμεῖ εὐλόγως αὐτὰς, ἡ δὲ ἐν Ἑλλάδι πρακτικὴ καθιέρωσε σταθερῶς τὴν καταφατικὴν λύσιν, καὶ τοῦτο τὸ σύστημα εἶναι προτιμότερον, ἀφοῦ καὶ περὶ τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων ἀποφαίνεται ὄχι μόνος ὁ πρόεδρος, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων.

§ 122. Εἰς τινα δὲ ἀνήκει, εἰς τὸν πρόεδρον ἢ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς κληρώσεως; Κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις· ἂν ἡ ἀκύρωσις ἐπέρχηται μετὰ τὴν ἀποτεράτωσιν τῆς συζητήσεως, ἁρμόδιον εἶναι τὸ δικ. τῶν συνέδρων (cass. 27 Ἀπριλ. 1850)· ἂν δὲ γίνηται πρὶν, le president ou la cour d'assises sont l'un et l'autre également compétents, suivant que l'un ou l'autre préside à la formation du jury. (Cass. 25 Ἰουν. 1840)· ὁ Faust. (σ. 405 τ. 8) φρονεῖ ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ ὑπάγεται εἰς τὸ δικ. τῶν συνέδρων.

— Εἰς τὴν ἡμετέραν Νομολογίαν εὑρίσκονται ταῦτα.

α') Ὁ πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅταν παρατηρήσῃ ὅτι εἰς τὴν κληρωτίδα πλεοναζει ὄνομά τι, ν' ἀκυρώσῃ δημοσίως τὴν κλήρωσιν καὶ νὰ κάμῃ νέαν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 7 τοῦ 1846 ἢν ἀν. σ. 69.

— β') Ἡ 73 τοῦ 1858 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. συνέδρων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 ἀποφάσεώς του βεβαιοῖ, ὅτι κατ' ἰδίαν αὐτοῦ ἀντίληψιν ἐπείσθη, ὅτι εἰς τὸν ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων Ἀντών. Παναγιωτάκην καθίστατο, ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του, ἀδύνατον ν' ἀνθέξῃ μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης ἄνευ ἐπαισθητῆς βλάβης αὐτοῦ· τὸ δὲ γεγονὸς τοῦτο, λαβὸν χώραν εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ δυνάμενον νὰ ἐκτιμηθῇ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του παρὰ τῶν συνέδρων ἤρκει νὰ πείσῃ αὐτοὺς περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν ἔνορκον τοῦτον ν' ἀποσυρθῇ· ἐπομένως δὲν παρηνόμησαν, ἀκυρώσαντες τὴν κλήρωσιν καὶ τὴν γενομένην διαδικασίαν· τέλος, ἀφοῦ, ὡς βεβαιοῖ ἡ ἰδία ἀπόφασις, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ νέα κλήρωσις ἀποχωρησάντων μετὰ τὴν πρώτην τῶν ὑπολοίπων ἐνόρκων, οἱ σύνεδροι νομίμως ἀνέβαλον τὴν δίκην διὰ τὴν ἐπιοῦσαν.

§ 124. Περὶ τῶν κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου κωλυμάτων ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως (1) τὸ δικαστήριον τῶν

(1) Πρλ. κατωτ. § 165.

συνέδρων· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ὅταν τὸ δικ. προσέλαβεν ἀνάγκης οὔσης, ὡς σύνεδρον δικηγόρον τινά, ὄντα καὶ ἔνορκον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 53 τοῦ 1843.

— Ἐὰν ἔνορκός τις εἶναι διωρισμένος συγχρόνως καὶ πάρεδρος δικαστηρίου τινος, δὲν ὑποχρεοῦται κατὰ προτίμησιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου ἀπὸ τὰ τοῦ δικαστοῦ. Απ· ποιν. Αρ. Π. 26 τοῦ 1856.

— Τὰ καθήκοντα τοῦ συνέδρου εἶναι, δυνάμει τοῦ νόμου, ἀσυμβίβαστα μὲ τὰ τοῦ ἐνόρκου. Ὅθεν, ὄντος τινὸς συνέδρου, δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀποφανθῇ ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὅπως μὴ τεθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῇ κληρωτίδι ὡς ἐνόρκου, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ διαταγὴ τοῦ προέδρου, ὅταν μάλιστα δὲν ἐγένετο ἀντίρρησις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 56 τοῦ 1856.

Δικαίωμα ἐξαιρέσεως (1).

§ 150. Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐξάγων ἐκ τῆς κληρωτίδος τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων ἀνὰ ἕν, τὰ ἐκφωνεῖ καὶ γνωστοποιεῖ εἰς

---

(1) Faust. § 603 καὶ σελ. 406 ἑπ.—Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1852 ἑπ.

Αἰτιολογία τῶν ἐξαιρέσεων πρὸ τῆς ἐξαντλήσεως τοῦ περὶ αὐτῶν δικαιώματος, δὲν ἀπαιτεῖται· ὅταν ὅμως ὁ κατηγορούμενος ἐξήρεσεν ὅσους εἶχε δικαίωμα, ὡς καὶ ὅταν ὁ κατάλογος συνεπληρώθη (le tablean est formé), ἐνδέχεται νὰ ὑπάρξῃ λόγος ἠτιολογημένης ἐξαιρέσεως ἐνόρκου τινός· οἷον ὅταν ὑπάρχῃ ἔνορκός τις ἀνίκανος, εἴτε ἕνεκα τῆς στερήσεως τῶν ἀστυκῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων του, εἴτε ἕνεκα γενικοῦ ἢ εἰδικοῦ τινὸς λόγου καθιστῶντος ἀσυμβίβαστον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνόρκου ὡς τοιούτου (cass. 6 Φεβρ. 1834, 11 Ἰαν. καὶ 26 Ἀπρ. 1838, jur. crit. ἄρθρ. 1358 καὶ 2253). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅταν ἡ ἐξαίρεσις ἦναι βάσιμος, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ τὴν δεχθῇ.— Ἂν ὁ ἔνορκος δηλώσῃ αὐθόρμητος τὸν λόγον τῆς ἀνικανότητος (οἷον ὅτι ἐκλητεύθη ὡς μάρτυς ἢ πραγματογνώμων) ὁ πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ μὴ ῥίψῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν κληρωτίδα. rej. 19 Ἰαν. 1838 j. cr. ἄρθ. 2320.

Φρονῶ (λέγει ὁ Morin, λ. jury § 76) ὅτι ὁ κατηγορούμενος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν κατηγορούμενον· προβαίνει δὲ μετὰ βραδύτητός τινος, οὕτως εἰπεῖν, ἵνα λαμβάνωσι καιρὸν τὰ μέρη νὰ κρίνωσι περὶ ἐξαιρέσεως ἢ μή. Faust. τ. 8 σ. 414. Ἴδε ἄρθ. 74 ὀργ. (399 instr.).

§ 151. Ἂν μετὰ τὴν ἐκφώνησιν καὶ γνωστοποίησιν ταύτην δὲν γίνῃ ἐξαίρεσις, ὁ δὲ πρόεδρος προβῇ εἰς τὴν ἐκφώνησιν καὶ γνωστοποίησιν ἄλλου ὀνόματος, ὁ πρῶτος ἀποκτᾷ δικαίωμα, πᾶσα δ' ἐπομένη ἐξαίρεσις θεωρεῖται ὡς βραδέως γενομένη. Ἀρκεῖ λοιπὸν que les accusés et le min. public aient laisser passer, sans le récuser, le nom d'un juré avant que le nom du jure suivant fût extrait de l'urne et proclamé par le president, pour que ce juré précédent ne puisse plus être récusé posterieurement. (cass. 24 Ἰουλ. 1853). — Ἆρα ἡ ἐξαίρεσις γενομένη ἅπαξ δὲν ἀνακαλεῖται πλέον (Faus. σ. 414)· εἶναι ὁριστικὴ εἰς τὴν στιγμὴν τῆς προφορᾶς των (1), ἐκτὸς ἂν παραχρῆμα γίνῃ διόρθωσις. (αὐτ. τ. 8 σ. 415 ἐν τέλ. τοῦ ἑδ. 2).

— Δὲν συγχωρεῖται πλέον ἐξαίρεσις ἀφοῦ τὸ ὄνομα τοῦ δωδεκάτου ἐνόρκου ἐκφωνηθῇ, ὁ δὲ πρόεδρος κηρύξῃ συμπληρωθὲν τὸ ἔνορκον δικαστήριον. Ἂν δὲ λόγος τις ἐξαιρέσεως ἐπέλθῃ μετὰ ταῦτα (π. χ. ἡ ὑπό τινος τῶν ἐνόρκων ἔκφρασις τῆς γνώμης του ἢ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ συμφέροντος αὐτοῦ), δὲν ὑπάρχει ἄλλη θεραπεία εἰμὴ ἡ δι' ἀναπληρωτικοῦ τινὸς (ἂν ὑπάρχῃ) ἀντικατάστασίς του, ἢ ἡ ἀναβολὴ τῆς δίκης. Ἴδε Faus. τ. 8 σ. 415 ἐν ἀρχ. κατ. § 274.

δὲν δύναται ἐξαντληθέντος τοῦ δικαιώματός του ἢ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ καταλόγου τῶν 12, νὰ προτείνῃ κατά τινος ἐνόρκου λόγους ἐξαιρέσεως ἄλλου εἴδους οἷον μεγίστης ἔχθρας, ἢ λόγους, δι' οὓς ἐξαιροῦνται οἱ τακτικοὶ δικασταί· προσθέτει δὲ ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς, ὅτι, καί· οἱ τοῦ νόμου σιωπῶντος, ἐφαρμοστέαι εἰσὶν αἱ γενικαὶ ἀρχαί· ὅτι καὶ μετὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ καταλόγου πρέπει νὰ συγχωρῆται μεταγενεστέρα ἐξαίρεσις ἐνόρκου, ὅταν ὁ λόγος τῆς ἐξαιρέσεως ἦναι μεταγενέστερος τῆς κληρώσεως· π. χ. ὅταν ὁ ἔνορκος καταστῇ ἀνίκανος, ὡς πολιτικῶς ἐνάγων, ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως.

(1) Πρλ. ἀνωτ. § 115. Ὅταν ὁ ἔνορκος δὲν ἐξηρέθη μὲν ἅμα ἐξαχθέντος ἐκ τῆς κληρωτίδος τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐξηρέθη ὅμως πρὶν ἢ ἐξαχθῇ ἄλλου ἐνόρκου ὄνομα, δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις (71, 72 ὀργ.).— Απ. ποιν. Αρ. Π. 43 τοῦ 1857.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 152. Ποῖοι δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου;

Ὁ εἰσαγγελεύς, ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ συνήγορός του. Πρλ. Faust. σ. 416. Ὁ ἰδιώτης κατήγορος ἐνεργεῖ τὸ εἰς τὸν εἰσαγγελέα ἀνῆκον δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως, συνεννοούμενος μετ' αὐτοῦ· (72 ὀργ. καθ' ὃ ὅταν ἐμφανισθῇ ἰδιώτης κατήγορος καὶ δὲν περιορισθῇ ἁπλῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων του, ἐνεργεῖ τὸ εἰς τὸν εἰσαγγελέα ἀνῆκον δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως, συνεννοούμενος μετ' αὐτοῦ).

§ 153. Ὁ *συνήγορος*, εἴπομεν· ἀλλὰ προσθετέον, ὡς πρὸς αὐτὸν (1),

— Ὅτι ὅταν οἱ κατηγορούμενοι ἀνέθεσαν εἰς τοὺς συνηγόρους των τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐνήργησε τὰς ἐξαιρέσεις κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἑτέρου, ἕπεται ὅτι ἡ πρᾶξις θεωρεῖται ἐνηργημένη παρ' ἀμφοτέρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 52 τοῦ 1850.

— Ὅτι ὅταν ὑπάρχωσι πλείονες συνήγοροι ἀδιαιρέτως διωρισμένοι, ἡ ὑπό τινος αὐτῶν, παρόντων καὶ τῶν ἄλλων, ἐξαίρεσις τῶν ἐνόρκων εἶναι νόμιμος (73 ὀργ.).— Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 104 τοῦ 1857.

— Ὅτι ὅταν ὁ κατηγορούμενος, ἔχων δύο συνηγόρους, ἀνέθεσεν εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ἐνόρκων, οὗτος, δὲ μὴ ἀντειπόντος καὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἀνέθεσε τοῦτο εἰς τὸν ἕτερον συνήγορον, δὲν παραβιάζεται διάταξίς τίς. — Απ. ποιν. Αρ. Π. 81 τοῦ 1856.

— Ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἐνόρκων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καὶ παρ' ἑνὸς τῶν συνηγόρων διαφόρων κατηγορουμένων, καὶ ἄνευ ῥητῆς παραγγελίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 61 καὶ 137 τοῦ 1846.

— Ἡ 2 σκέψις τῆς 137 τοῦ 1846 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 73 τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ, τότε μόνον προσδιορίζεται διὰ κλήρου ἡ τάξις, καθ' ἣν ἕκαστος τῶν

---

(1) Πρλ. ἀνωτ. § 118 καὶ Morin λ. Jury ἀρ, 69.

— Δύναται ὁ συνήγορος νὰ ἐνεργήσῃ, ἀντὶ τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἄνευ τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ, τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων. Απ. ποιν. Αρ. Π. τῆς 29 Ὀκτωβρ. 1837.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατηγορουμένων πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς τῶν ἐνόρκων ἐξαιρέσεως, ὅταν οἱ κατηγορούμενοι δὲν συμφωνήσουν πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτου, ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης δίκης, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν αὐτῶν πρακτικῶν, τόσον ὁ ἀναιρεσείων ὡς καὶ ὁ ἕτερος μετ' αὐτοῦ συγκατηγορούμενος ἀνέθεσαν τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμά των εἰς τοὺς συνηγόρους των, οὗτοι δὲ ἐκ συμφώνου προσδιώρισαν τὴν τάξιν, καθ' ἣν ἔμελλον νὰ προτείνουν τὰς ἐξαιρέσεις, καὶ πραγματικῶς τὰς ἐνήργησαν κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ταξιν, χωρὶς οἱ κατηγορούμενοι νὰ ἐπιφέρουν περὶ τούτου οὐδεμίαν ἀντίρρησιν, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀληθὲς ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων διὰ τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἀναιρέσεώς του, ὅτι δὲν ἐσυμφώνησε περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων, καὶ ὅτι ἐζήτησε νὰ προσδιορισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου διὰ κλήρου ἡ τάξις τῆς ἐξαιρέσεως,

Ἡ δὲ 4 σκέψις τῆς 61 τοῦ 1846 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Π. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ οἱ δύω τελευταῖοι πρόσθετοι λόγοι εἶναι ἀπορρίπτεοι καθόσον ὁ μὲν ἐξελέγχεται ψευδὴς ὡς συμμορφωθέντος τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων εἰς τὴν κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων μὲ τὰ ἄρθρα 58 καὶ 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς διαλαμβάνουν τὰ πρακτικά· ὁ δὲ εἶναι ἀνίσχυρος, καθόσον ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἐνόρκων, ἡ ὁποία ἀνετέθη παρ' ὅλων τῶν ἀναιρεσειόντων εἰς τοὺς δύω συνηγόρους των, ἐνηργήθη κατὰ προηγουμένην μεταξὺ τούτων συμφωνίαν παρὰ τοῦ ἑνὸς συνηγόρου παρόντων τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ μὴ ἀντιτεινάντων παντάπασιν εἰν τὴν οὕτω γενομένην ἐξαίρεσιν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν· ὥστε ἡ σιωπηρὰ αὕτη ἀποδοχὴ καὶ ἀναγνώρισις τῆς ἐξαιρέσεως ἐκ μέρους τῶν ἀναιρεσειόντων ἰσοδυναμεῖ μὲ προεκδοθεῖσαν ἐντολήν. ἐκτὸς δὲ τούτου δώσαντες αὐτοὶ εἰς τοὺς συνηγόρους τὴν πληρεξουσιότητα διὰ νὰ τοὺς ὑπερασπισθῶσιν εἰς τὴν δίκην τοῖς ἔδωκαν συνάμα τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμωσι χρῆσιν ὅλων τῶν νομίμων μέσων, τὰ ὁποῖα ἔτειναν πρὸς ὑπεράσπισίν των καὶ δὲν ἐπεριόρισαν τὴν πληρεξουσιότητά των ποσῶς, ἐνῷ ἠδύναντο ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δίκης νὰ κάμωσι ῥητῶς τὸν ὁποῖον ἤθελαν περιορισμόν, ἢ διακρούσης τῆς συνεδριάσεως νὰ ἀντιτείνουν εἰς ὅσα μέσα ἀκατάλληλα καὶ ἀσύμφορα εἰς αὐτοὺς ἐμεταχειρίζοντο οἱ δικηγόροι των· ὥστε κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ἡ πρᾶξις αὕτη τῶν δικηγόρων εἶναι πρᾶξις τῶν ἰδίων διαδίκων, καὶ δυνάμενοι οἱ εἰρημένοι δικηγόροι νὰ ἐνεργήσουν τὸ πλέον ἠδύναντο ἐπίσης καὶ τὸ ἔλαττον.

— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ἐνόρ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κων χρεωστεῖ νὰ παραδέγηται τὰς συμφωνίας τῶν κατηγορουμένων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 118 τοῦ 1846.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη φέρει οὕτως,

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 73 ἄρθρον τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, ὁσάκις ἡ συζήτησις ἀφορᾷ πολλοὺς κατηγορουμένους, οἵτινες ἐνέχονται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὀφείλουσιν οὗτοι νὰ συμφωνήσωσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ εἰς αὐτοὺς ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ· ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης γίνεται δῆλον ὅτι ὁ νομοθέτης ἀφῆκεν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπεριόριστον τὴν συμφωνίαν τῶν κατηγορουμένων, ἀρκεῖ νὰ περιορίζηται αὕτη ἐντὸς τοῦ ἀριθμοῦ τὸν ὁποῖον κατὰ νόμον ἔχουν ὅλοι ὁμοῦ οἱ κατηγορούμενοι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαιρέσουν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1846 πρακτικῶν τοῦ ἐν Πάτραις Κακουργιοδικείου οἱ κατηγορηθέντες ἐνώπιόν του διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν Μιχαὴλ Μάππας, νῦν ἀναιρεσείων, καὶ Μιχαὴλ Σάββας μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων γενομένην κλήρωσιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν τάξιν καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐξαιρῶσι τοὺς ἐνόρκους οἱ κατηγορούμενοι, ἐσυμφώνησαν οὗτοι διὰ νὰ ἐξαιρέσουν ἕκαστος τρεῖς καὶ πρῶτον μὲν ὁ Μιχαὴλ Μάππας, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα πρῶτον ἐξήχθη ἐκ τῆς κληρωτίδος, χωρὶς νὰ ἐρωτᾶται ὁ δεύτερος, ἔπειτα δὲ οὗτος ὁ Μιχαὴλ Σάββας χωρὶς νὰ ἐρωτᾶται ὁ πρῶτος, ἀλλὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην ἐντὸς τοῦ νόμου οὖσαν δὲν παρεδέχθη ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, καὶ γενομένης τῆς ἐξαιρέσεως κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν διὰ τῆς κληρώσεως τάξιν ὁ μὲν Μιχαὴλ Μάππας ἐξήρεσεν ἕνα μόνον ἔνορκον, ὁ δὲ Μιχαὴλ Σάββας πέντε, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, τὸ ὁποῖον ἐδίκασεν αὐτοὺς ἔλλειψαν δύο ἔνορκοι τοὺς ὁποίους ἤθελεν ὁ Μιχαὴλ Μάππας καὶ δὲν ἤθελεν ὁ Μιχαὴλ Σάββας, ἐνῷ ἐὰν ἤθελε γίνῃ δεκτὴ ἡ συμφωνία τῶν κατηγορηθέντων δὲν ἤθελε σχηματισθῇ ὅπως ἐσχηματίσθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, διότι οἱ δύο περιπλέον ἐξαιρεθέντες ἔνορκοι ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Σάββαν, ὡς μὴ ἐξαιρεθέντες ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Μάππαν ἔπρεπε κατὰ τὴν γενομένην ἤδη συμφωνίαν τῶν κατηγορηθέντων, νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ δικαστηρίου· ὅθεν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν Μιχαὴλ Μάππαν καὶ αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸν ἀριθμὸν 3 τοῦ 458 ἄρθ. τῆς ποιν. δικον.

— Ἡ διὰ κλήρου ἐξαίρεσις τῶν ἐνόρκων δὲν ἀπαιτεῖ, ὥστε ἕκαστος τῶν συγκατηγορουμένων νὰ ἐξαιρῇ ἴσον ἀριθμὸν τῶν ἐνόρκων, ἀλλὰ κατὰ τὴν τάξιν τῆς κληρώσεως. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 77 τοῦ 1847.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πειραιώς

— Δύναται ὁ εἷς συνήγορος τοῦ ἑνὸς κατηγορουμένου ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἕτερον συνήγορον τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 38 σοῦ 1845.

— Ἡ μὴ ἐξάσκησις τοῦ ἴσου δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ εἰσαγγελέως ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 71 καὶ 78 τοῦ 1845.

§ 154. Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ἐξαιρέσωσιν ἑαυτούς· δύνανται μόνον, ἂν γνωρίσκωσιν ἐν ἑαυτοῖς λόγον τινὰ ἀνικανότητος, ἀσυμβιβάστου ἢ ἀποκλείσεως, νὰ τὸν ἐκθέσωσιν εἰς τὸ δικαστήριον, δυνάμενον νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ, ἢ ν' ἀφήσῃ εἰς τὰ μέρη νὰ κάμωσιν, ἂν ἐγκρίνωσι, χρῆσιν τοῦ τῆς ἐξαιρέσεως δικαιώματος. Faus. σελ. 416.

§ 155. Οἱ πολιτικῶς ἐνάγοντες δὲν ἔχουσι δικαίωμα ἐξαιρέσεως (Μαριν. σελ. 26)· ἂν δέ τις τῶν κατηγορουμένων ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἄλλου, διατηρεῖ ὡς κατηγορούμενος τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα. Cass. 3 Δεκ. 1836.

§ 156. Ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς δύνανται νὰ ἐξαιρέσωσιν ἑκάτεροι ἴσον ἀριθμὸν ἐνόρκων· ἐὰν ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνόρκων ἦναι περιττὸς, ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαιρέσῃ ἕνα περισσότερον (72 ὀργ.). Πρλ. Morin λ. jury ἀρ. 68.

Ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνόρκων σύγκηται ἀπὸ εἰκοσιεπτὰ, ἀναγκαιοῦν δώδεκα διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου μένουν δὲ δεκαπέντε· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ ἐξαιρέσῃ ἑπτὰ, ὁ δὲ κατηγορούμενος, ἢ οἱ κατηγορούμενοι ὁκτώ· ἂν ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν κάμῃ ὁλοτελῶς χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρέσεως, τὸ δικαίωμα τῶν ἐγκαλουμένων δὲν αὐξάνει (1). Μαριν. σ. 26. Morin, αὐτ. § 68.

§ 157. Ὁ πρόεδρος, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ κλήρωσις, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κατηγορούμενον περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐξαιρέσεων, ἃς δύναται νὰ κάμῃ· μολονότι ἡ παράλειψις αὕτη δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν (Cass. 4 Ἰαν. 1840 καὶ 18 Σεπτ. 1845), ἐκτὸς ἂν παρέβλεψε τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα. Ἴδε Faus. σελ. 419 ἐν ἀρχ. τ. 8.

§ 158. Ὁσάκις ἡ συζήτησις ἀφορᾷ πολλοὺς κατηγορουμένους, οἵτινες ἐνέχονται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὀφείλουσιν οὗτοι νὰ

---

(1) Πρλ. Faust. τ. 8 σ. 417. Πρλ. τὴν ἀνωτ. 81 τοῦ 1852 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

συμφωνήσωσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ εἰς αὐτοὺς ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ.

Ἂν δὲ τυχὸν δὲν συμφωνήσωσι, προσδιορίζεται διὰ κλήρου ἡ τάξις, καθ' ἣν ἕκαστος τῶν κατηγορουμένων θέλει ἐνεργήσει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ περὶ ἑνὸς ἑκάστου δηλωθεῖσα ἐξαίρεσις εἶναι δι' ὅλους ὑποχρεωτική (1). Ἄρθρον 73 ὀργ. (402 inst.).

ΣΗΜ. Συμβαίνει ἐνίοτε πολλοὶ ἄνθρωποι νὰ κατηγορῶνται διὰ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα, εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην τῆς ἐξαιρέσεως ἡ χρῆσις καθίσταται δύσκολος, καὶ τὸ ἀτόπημα ἀδιόρθωτον· τρία μέσα ὑπάρχουν, καὶ τὰ τρία παρουσιάζουν καὶ δυσχερείας καὶ ἀτοπήματα.

Τὸ α΄ εἶναι νὰ πολυπλασιάζηται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνόρκων, ὥστε πᾶς ἐγκαλούμενος ἐνεργῶν τὰς χορηγουμένας εἰς αὐτὸν ἐξαιρέσεις, νὰ ἐνυπάρχωσιν οἱ ἀναγκαῖοι ἔνορκοι πρὸς σχηματισμὸν τοῦ δικαστηρίου.

Τὸ β΄ μέσον εἶναι νὰ μένῃ ἀναλλοίωτος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξαιρέσεων, οἱ δὲ κατηγορούμενοι νὰ συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους.

Τὸ γ΄ νὰ διαχωρίζηται ἡ δίκη, ὥστε νὰ μένῃ εἰς ἕκαστον ἐγκαλούμενον τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαιρῇ ἐντὸς τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τοὺς ἐκτὸς τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνόρκους.

Εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ πρώτου μέσου ἀπαιτεῖται κατ' ἀνάγκην ἡ παρουσία ἀπειραρίθμων ἐνόρκων, καὶ πολλάκις ἐγκλήματα ἀφορῶντα διαφόρους ἤθελον θέσει εἰς κίνησιν πολλὰς ἑκατοντάδας πολιτῶν διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι χρέη ἐνόρκου· τὸ μέτρον τοῦτο ἤθελε προξενήσει ἀσυγκρίτως μεγαλήτερα ἀτοπήματα, παρὰ τὴν

---

(1) P. ex. quant il y a 36 jurés présents et 13 accusés présents, comme il n'y a que 12 récusations à exercer, si les 12 prémiers accusés désignés par la sort exercent chacun une récusation, le 13 ne pourra recuser aucun nom, le droit ayant été épuisé ; il en sera de même s'ils se sont consertés seulement pour une partie des recusations, le sort décidera pour le surplus. Ἴδε Morin λέξ. jury ἀριθ. 68. Πρλ. Faust. σελ. 419 ἐπ. τ. 8.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁποίαν ἠδύνατο νὰ παρέξῃ ὠφέλειαν· καμμία ἀπὸ τὰς γνωστὰς νομοθεσίας δὲν τὸ παρεδέχθη.

Τὸ 6′ μέσον τοῦ νὰ μένῃ ἀναλλοίωτος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξαιρέσεων, οἱ δὲ κατηγορούμενοι νὰ συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, εἶναι τὸ συνηθέστερον, ἂν καὶ παρουσιάζῃ οὐσιώδεις ἐλλείψεις.

Πολλάκις ὁ ἀριθμὸς τῶν κατηγορουμένων εἶναι ἴσος μὲ ἐκεῖνον τῶν δυναμένων νὰ ἐξαιρεθῶσιν ἐνόρκων· εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην τὸ παρὰ τοῦ νόμου εἰς ἕνα ἕκαστον χορηγούμενον δικαίωμα καθίσταται ἰδανικόν, ὄχι δὲ καὶ σπανίως ἐπιβλαβές.

Ποσάκις δὲν εὑρίσκονται ἀντίθετα τῶν κατηγορουμένων τὰ συμφέροντα, ποσάκις οὗτοι δὲν κατηγοροῦνται ἀμοιβαίως, ἐλπίζοντες νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης των εἰς τὴν ἐνοχὴν τῶν ἄλλων.... δίκαι ἀφορῶσαι πολλοὺς κατηγορουμένους παρουσιάζουν συνεχῶς τοιαῦτα παραδείγματα, εἰς τὰς τοιαύτας παρατηροῦνται ἄνθρωποι καθήμενοι εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ὑποδίκου, νὰ λαμβάνωσι τὴν θέσιν τοῦ καταμηνυτοῦ, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀναγεννῶνται ζωηραὶ ἀντιπάθειαι, καὶ ἐξάπτονται ἰσχυρὰ πάθη.

Ἀνώτατον ἤθελον εἶσθαι νὰ ἐπιμένῃ τις εἰς τοιαύτην περίστασιν εἰς τὴν ὡς πρὸς τὰς ἐξαιρέσεις συμφωνίαν τῶν ἐγκαλουμένων· ἀγαπητοὶ εἰς μερικοὺς οἱ ἔνορκοι καθίστανται κατὰ φυσικὸν λόγον μισητοὶ καὶ ὕποπτοι εἰς τοὺς ἄλλους.

Τὸ γ′ μέσον τοῦ νὰ διαχωρίζηται ἡ δίκη τῶν ἐγκαλουμένων καὶ νὰ δικάζηται ἕκαστος κατ' ἰδίαν, μέσον παραδεδεγμένον ἀπὸ τοὺς Ἀγγλικοὺς νόμους, φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι παρουσιάζει ὀλιγωτέρας δυσκολίας, καὶ μολαταῦτα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθῇ.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δὲν ἀπαιτοῦνται πλειότεροι ἔνορκοι παρὰ ἂν ἐπρόκειτο περὶ δίκης ἀφορώσης ἕνα μόνον ἐγκαλούμενον, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται τόσαι συνεδριάσεις, ὅσοι εἶναι οἱ κατηγορούμενοι, καὶ οἱ μάρτυρες ὀφείλουν νὰ καταθέσωσι διὰ ἕνα ἕκαστον ἰδίᾳ. Πόση χρονοτριβή! πόσοι δίκαιοι ἐκ μέρους τῶν μαρτύρων γογγυσμοὶ καὶ παράπονα! Πόσα τέλος πάντων χωρὶς οὐσιώδη ὠφέλειαν ἔξοδα!

Τὴν παραδοχὴν τοῦ μέσου τούτου παρακολουθεῖ καὶ ἓν μεγαλήτερον ἀτόπημα· μεταξὺ πολλῶν δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα, καὶ εἰς ἕνα καὶ τὸν ἴδιον βαθμὸν κατηγορουμένων, θέλει ὑπάρχει οὐσιώδης εἰς τὰς ἀποφάσεις διαφορὰ, ἀντίθετοι αἰτιολογίαι, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας

ποικίλον τὸ ἀποτέλεσμα· οἱ μὲν θέλουσι κηρύττεσθαι ἔνοχοι, οἱ δὲ μὴ ἔνοχοι.

Μακρὰ πεῖρα τῆς ὁρκωτικῆς διαδικασίας εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔκαμε νὰ ἐκλείψῃ τὸ τοιοῦτον ἀτόπημα· ὁσάκις ὑπάρχει ταυτότης εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἐγκλήματος καὶ εἰς τὰς ἀποδείξεις, ἐὰν κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ πρῶτος μεταξὺ τῶν ἐγκαλουμένων, ἀναγνωρίζουσι καὶ οἱ λοιποὶ συγκατηγορούμενοι τὴν ἐνοχήν των, ἂν δὲ ὁ πρῶτος ἀπολυθῇ, ὁ εἰσαγγελεὺς παραιτεῖται τῆς κατὰ τῶν ἄλλων καταδιώξεως. Μαρ. σ. 27 ἐπ.

— Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 73 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν ἐνόρκων ὅταν οἱ κατηγορούμενοι εἰσὶ πλείονες, ἡ 6 τοῦ 1850 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. φέρει, ὡς πρὸς τοῦτο, τὰ ἑξῆς.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν, πέντε ὄντων τῶν κατηγορουμένων καὶ ἐρωτηθέντων ὑπὸ τοῦ προέδρου ἂν θέλωσι νὰ κάμωσι μόνοι των χρῆσιν τοῦ περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων δικαιώματός των, οἱ μὲν ἀναιρεσείοντες μετὰ τοῦ ἀθωωθέντος Δημητρίου Μιχαλοπούλου Δεφαντζῆ ἀνέθεσαν τὸ δικαίωμά των εἰς τὸν συνήγορόν των Χ. Στεφανόπουλον, οἱ δὲ ἕτεροι δύω ἀθωωθέντες ἐπίσης τὸ ἀνέθεσαν εἰς τὸν συνήγορόν των Ι. Ἀντωνιάδην· τούτων δὲ μὴ συμφωνησάντων περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ εἰς αὐτοὺς ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ, ἐγένετο πρὸς τοῦτο κλῆρος καὶ δι' αὐτοῦ προσδιωρίσθη ἡ τάξις, καθ' ἣν ἕκαστος τούτων θέλει ἐνεργήσει τὸ δικαίωμά του, ὡς καὶ τὸ ἐνήργησαν, ἐξαιρέσαντος μάλιστα τοῦ τῶν ἀναιρεσειόντων συνηγόρου πέντε ἐνόρκους· ἐπομένως οὐδόλως παρεβιάσθη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, ἀκριβῶς ἐκπληρωθεισῶν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 73 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων οὐδεμία ἀντίρρησις ἢ πρότασις ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων διὰ νὰ κατασταθῇ ἀναγκαία ἡ ἐκδίκασις αὐτῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 420 τῆς ποιν. δικον.

§ 159. Συναινέσει τῶν κατηγορουμένων δύναται νὰ ὁρισθῇ ἡ τάξις, καθ' ἣν οἱ συνήγοροί των θέλουν ἐνεργεῖ τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα· ἄρα ὁ τῆς ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι δὲν δύναται νὰ διαιρεθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων μεταξὺ τῶν δύω συνηγόρων πλειόνων κατηγορουμένων, δὲν εἶναι ὀρθός. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 89 τοῦ 1855.

§ 160. Ἂν ἔμειναν εἰς τὴν κληρωτίδα μόνον τόσα ὀνόματα,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, δὲν γίνεται πλέον ἄλλη ἐξαίρεσις. (76 ὀργ.).

§ 161. Πρλ. τὴν ἀνωτ. (σελ. 77) ἀπόφασιν.

§. 165.

Ἡ ἐνέργεια τῶν ἐξαιρέσεων δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παράπονα καὶ παρεμπίπτοντα ζητήματα. Τίς λοιπὸν λύει αὐτά; (1).

Ὁ Faust. (τ. 8 σ. 422 ἐν ἐδ. VI) λέγει ταῦτα. «Κατ' ἀρχὰς ἡ Γαλλ. Νομολογία (cass. 1 Δεκ. 1820, 6 Μαρτ. 1828) ἀπένεμε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν πρόεδρον, κατόπιν δὲ εἴς τε τὸν πρόεδρον καὶ εἰς τὸ δικαστ. τῶν συνέδρων (cass. 23 Ἰαν. 1841). Ἂν ὅμως τὸ παρεμπίπτον αὐτὸ λάβῃ χαρακτῆρα ἀμφισβητούμενον, ἤτοι ἂν γίνῃ ἀντίρρησις ὑπό τινος τῶν μερῶν, ἀπόκειται εἰς τοὺς συνέδρους ν' ἀποφασίσωσι (cass. 23 Ἰουνίου 1840), διότι ἐπὶ παντὸς ἀμφισβητουμένου ἀντικειμένου οἱ σύνεδροι πρέπει ν' ἀποφασίζωσι, κατὰ γενικὴν ἀρχήν (cass. 3 Δεκ. 1836). Τὸ Ἀκυρωτικὸν ἠκύρωσε διαδικασίαν τινὰ, ἐπειδὴ ὁ πρόεδρος δὲν ἐδέχθη ἐξαίρεσίν τινα ὡς συνομολογηθεῖσαν μὲ τὸν ἐξαιρούμενον ἔνορκον (cass. 6 Φεβρ. 1834), ὡς καὶ ἑτέραν τινὰ, διότι ὁ πρόεδρος ἔθεσεν εἰς τὴν κληρωτίδα ὄνομα ἑτέρου ἐνόρκου ἐξαιρεθέντος (cass. 14 Φεβρ. 1850).

— Εἰς τὴν ἡμετέραν Νομολογίαν εὑρηνται, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἀνωτ. 124 §, τὰ ἑξῆς·

— Μόνος ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ διατάξῃ ἐξαίρεσιν ἐνόρκου τινὸς, ὥστε νὰ μὴ τεθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὴν κληρωτίδα, χωρὶς ἀποφάσεως τοῦ δικ. τῶν συνέδρων; Ὄχι (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 93 τοῦ 1851, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρα 48 καὶ 65 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφασίζει περὶ τῶν δικαιολογημάτων τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐπί τινος δίκης, μόνος δὲ ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν εἶναι ἁρμόδιος νὰ διατάξῃ τὴν ἐξαίρεσιν ἐνόρκου, καὶ νὰ μὴ τεθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὴν κληρωτίδα. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ κακουργιοδικείου, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων μόνος,

---

(1) Πρλ. ἀνωτ. § 124.

(2) Πρλ. ὅσα ἀνωτ. περὶ δικηγόρων εἴπον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, διέταξε καὶ δὲν ἐτέθη εἰς τὴν κληρωτίδα τὸ ὄνομα τοῦ ἐνόρκου Γ. Σκαλίδου, διότι οὗτος, δικηγόρος ὤν, ἔλαβε μέρος ὡς σύνεδρος τὴν προτεραίαν εἰς τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς διετάχθη ἡ ἀναβολὴ τῆς δίκης εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, ὅτε καὶ ἐγένετο, ἐνῷ μάλιστα ὁ τῆς ἐξαιρέσεως αὐτὸς λόγος τοῦ εἰρημένου ἐνόρκου δὲν ἦτο προφανῶς ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως, καθότι ὁ ἔνορκος οὗτος δὲν ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν ὡς σύνεδρος, ἀλλ' ἁπλῶς ἔλαβεν, ὡς εἴρηται, μέρος εἰς τὸ περὶ ἀναβολῆς τῆς δίκης παρεμπίπτον ζήτημα. Ὅθεν ὄχι ὀρθῶς οἱ δικασθέντες ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου καὶ ἀναιρεσείοντες ἐστερήθησαν τοῦ νομίμου αὐτῶν δικαστοῦ, ἤτοι τοῦ ἐνόρκου Γ. Σκαλίδου, καὶ ἐκ τούτου ἔλαβε χώραν κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, ἥτις εἶναι λόγος πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθ. 458 ἐδ. 3 τῆς ποιν. δικον. Πρλ. κατ. σ. 93 ἐν τέλ.

— Ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν κρίνει, ἂν τῷ ὄντι ἔνορκός τις ἠσθένει κατὰ τὴν κρίσιν τῶν συνέδρων, ὥστε νὰ μὴ τεθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὴν κληρωτίδα. Ἂν δὲ περὶ τοῦ κωλύματος τούτου ἀπεφάσισε τὸ δικαστ. πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24 ἐνόρκων, δὲν λαμβάνει χώραν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 70. Απ. ποιν. Αρ. Π. 71 τοῦ 1851.

— Ἡ ἀπαλλαγὴ τινῶν τοῦ νὰ ἐκπληρώσωσι καθήκοντα ἐνόρκου ἀνήκει εἰς τοὺς συνέδρους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 5 τοῦ 1852.

— Κατὰ τὰ ἄρθρα 48 καὶ 65 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφασίζει περὶ τῶν δικαιολογημάτων τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων νὰ ἀναπληρώσωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐπί τινος δίκης· μόνος δὲ ὁ πρόεδρος, δὲν ἔχει τοιαύτην ἐξουσίαν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 93 τοῦ 1851.

§ 166. Ὅταν οἱ ἔνορκοι κλητεύωνται νὰ μαρτυρήσωσι, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὴν κλήτευσιν ταύτην, καὶ νὰ θέσῃ τὰ ὀνόματα τῶν κλητευθέντων εἰς τὴν κληρωτίδα, ἂν πεισθῇ ὅτι τοῦτο γίνεται δολίως, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μὴ τεθῶσι ταῦτα εἰς τὴν κληρωτίδα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1842.— Ὅρα τὴν λέξ. Ἐξαίρεσις. Πρλ. ἀνωτ. σ. 39 ἐν ὑποσ.

§ 167. Ἂν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐπρότεινεν ἐγκαίρως τὴν ἐξαίρεσιν ἐνόρκου τινός, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τοῦτο ὡς λόγον ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 94 τοῦ 1353.

§ 168. Περὶ ἐξαιρέσεως ἐνόρκων. Ἴδε ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 48 τοῦ 1852.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 169. Ὁ περὶ κακῆς συνθέσεως λόγος ὁ στηριζόμενος εἰς τὸ ὅτι εἷς τῶν ἐνόρκων ἐδίκασεν ἄλλοτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, δὲν εἶναι ἰσχυρὸς, ὅταν δὲν ἀφορᾷ τὸν ἀναιρεσείοντα, ἀπολυθέντος τῆς κατηγορίας ἐκείνου, εἰς τὴν δίκην τοῦ ὁποίου ἔλαβε μέρος ὁ ἔνορκος.— Ἀπ. ποιν, Ἀρ. Π. 37 τοῦ 1857.

— Κατὰ τὸ 48 ἄρθ. τοῦ ὀργ. οὐδεὶς δύναται νὰ δικάσῃ ὡς ἔνορκος ὑπόθεσιν, εἰς ἣν συνέπραξεν ὡς ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπάλληλος, τουτέστι εἰς ἣν κατήρτισεν ἤδη ὡς τοιοῦτος γνώμην περὶ τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ κατηγορουμένου· κατὰ μείζονα δὲ λόγον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ὁ ἔνορκος ὑπόθεσιν, καθ' ἣν ὡς ἔνορκος κατήρτισεν ἐν προηγουμένῃ συζητήσει πεποίθησιν περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ κατηφορουμένου (416, 444 ποιν. δικ.). — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 119 τοῦ 1858.

— Δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔνορκος ὅστις ἔλαβε μέρος, ὡς δικαστὴς εἰς τὸ τῆς παραπομπῆς βούλευμα (58 ὀργ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 6 τοῦ 1857.

Περὶ τούτου ὅρα ὅσα ἄνωτ. § 9—11 ἐσημείωσα.

§ 170. *Προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων. Ἀντικατάστασις αὐτοῦ* (1).

Ὁ ἔνορκος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα πρῶτον ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κληρωτίδος, θεωρεῖται ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ἂν δὲν διωρίσθη ἄλλος συναινέσει αὐτοῦ καὶ δι' ἐλευθέρας ἐκλογῆς τῶν ἐνόρκων (79 ὀργ. 342 inst.).

— Ὁ διορισμὸς ἄλλου γίνεται κατὰ πλειονοψηφίαν· ἀπαιτεῖται δὲ ἡ συναίνεσις τοῦ κατὰ νόμον προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων; Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐγχειριδίου τῶν ἐνόρκων ἀπαντᾷ (καὶ ὀρθῶς νομίζω) καταφατικῶς ἐν σελ. 33 ἐπ. ὁ Faus. (σ. 423) θεωρεῖ ἄσκοπον τὴν συναίνεσιν ταύτην.

— Ὅταν ὁ ἐξαχθεὶς ἐκ τῆς κληρωτίδος προϊστάμενος δηλώσῃ ἐνώπιον τῶν ἄλλων 11 ἐνόρκων, ὅτι ἐξελέχθη ἕτερος ὡς τοιοῦτος, ὁ . . . , ἡ τοιαύτη δήλωσις συνάδει μὲ τὸν νόμον, ὡς ἐμφαίνουσα τὴν συναίνεσιν ἁπάντων (79 ὀργ.). — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 159 τοῦ 1856.

— Ἐὰν ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις

---

(1) Faust. § 604 καὶ σελ. 423 τ. 8.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

παρ' ἄλλου τοῦ ἀ κληρώθέντος ὡς προϊσταμένου ἐγένετο συναινέσει ἁπάντων, ἐννοεῖται ὅτι ὑπῆρχε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικαταστα-θέντος ἡ συναίνεσις. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 23 τοῦ 1851.

— Ποῖα τὰ καθήκοντά του; Faus. τ. 8 σ. 215 § γ'.

Ὅρκος τῶν ἐνόρκων (1).— *Συγκρότησία αὐτῶν.*

§ 175. Ἅμα συστηθῇ τὸ ἔνορκον δικαστήριον, οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτὸ (καὶ οἱ ἐπιλαχόντες. ἄρθρ. 70 ὀργ.) ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου (71 ὀργ.) ἀναγινώσκοντος τοῦ προέδρου αὐτολεξεὶ (Faust. τ. 8 σ. 428) τὸν ὅρκον, τὸν ἐν τῷ ἄρθ. 78 τοῦ ὀργ.

— Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὅρκου, ὁ πρόεδρος καλεῖ κατ' ὄνομα ἕκαστον τῶν ἐνόρκων, ὅστις, ἀνατείνων τὴν δεξιάν, προφέρει τὴν λέξιν *ὀμνύω*.— Ἀπὸ τοῦ ὅρκου προσδίδονται τῷ ἐνόρκῳ καθήκοντα καὶ δικαιώματα. Faus. § 605.

— Ὅλων τούτων (ὅτι ἱσταμένων τῶν ἐνόρκων ὁ πρόεδρος ἀνέγνω τὸν ὅρκον ὡς ἔχει ἐν τῷ ἄρθρῳ 78· ὅτι ἕκαστος τῶν ἐνόρκων, ἐκφωνουμένου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἀνέτεινε τὴν δεξιὰν λέγων *ὀμνύω*) πρέπει νὰ γίνηται μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς (1)· ἡ παράλειψις τῆς μνείας τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς προφορᾶς τῆς λέξεως *ὀμνύω* ἐπιφέρει ἀναίρεσιν (458 § 9 ποιν. δικ.). Πρλ. Faus. σελ. 426—428 τ. 8.

— Ἂν ἀρνῆται ὁ ἔνορκος νὰ ὀμώσῃ; ἂν ἀπαιτῇ νὰ ὀμώσῃ τὸν ὅρκον τῆς πίστεώς του; Ἴδε Faus. σ. 428 σημ. 1 τ. 8.

— Ὁ ὅρκος γίνεται δημοσίως, καὶ ἂν ἡ δίκη πρόκηται νὰ συζητηθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, (αὐτ. σημ. 2, 4.— Morin λέξ. jury ἀρ. 82) καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως.

— Οἱ 12 ἔνορκοι καὶ οἱ τυχὸν ἐπιλαχόντες (70 ὀργ.) ὁρκίζονται συγχρόνως, παρακολουθοῦντες ἅπασαν τὴν δίοδον τῆς διαδικασίας μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἄρχεται ἡ διάσκεψις. Faus. σελ. 429 τ. 8.

---

(1) Πρλ. Faus. § 605.—Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 1944 ἑπ. Morin λ. jury ἀρ. 79.

(2) Πρλ. τὴν λ. Πρακτικά. Morin λ. jury ἀρ. 81.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 176. Οἱ ἔνορκοι, ἅμα προσδιορισθῶσι διὰ τοῦ κλήρου καὶ ὁρκισθῶσι κάθηνται ἀπέναντι τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν.

Αἱ ἕδραι των εἶναι προσηκόντως χωρισμέναι ἀπὸ τὰς τῶν διαδίκων καὶ μαρτύρων, καὶ ἀπὸ τὸ διὰ τοὺς ἀκροατὰς προσδιωρισμένον μέρος.

Κατὰ τὰ λοιπὰ πράττονται τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 374—376 ποιν. δικ. ὡρισμένα.

— Ἡ μὴ ῥητὴ εἰς τὰ πρακτικὰ μνεία τῆς θέσεως, ἣν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατέλαβον οἱ ἔνορκοι, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1850.

§ 177. Οἱ ἔνορκοι καὶ οἱ ἐπιλαχόντες αὐτοὶ ἔχουν δικαίωμα ν' ἀπευθύνωσιν ἐρωτήσεις (388, 389, 425 ποιν. δικ.).

— Δὲν εἶναι ὑπέρβασις καθήκοντος, ἂν ὁ ἔνορκος ἀπευθύνῃ εἰς τὸν μάρτυρα ἐρωτήσεις, καὶ μετὰ τὴν ἀποφατικὴν αὐτοῦ ἀπάντησιν τὸν ἐξελέγχει ὡς ψευδόμενον. Απ. ποιν. Αρ. Π. τῆς 7 Νοεμβρ. τοῦ 1840.

§ 178. *Ἀνακοίνωσις.* Ἀπαγόρευσις τῆς πρὸς τρίτον ἀνακοινώσεως τῶν ἐνόρκων. 433 ποιν. δικ.— Faus. σ. 433 τ. 8.

— Ἡ ἀνακοίνωσις ἐνόρκου τινός, γινομένη καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἔνορκοι διασκέπτονται, τιμωρεῖται μὲν μὲ χρηματικὴν ποινήν, ἀλλὰ δὲν συναριθμεῖται μεταξὺ τῶν λόγων τῆς ἀναιρέσεως.— Απ. ποιν. Αρ. Π. συβ' τοῦ 1839.

— Ἡ συγκοινωνία τῶν ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων μὲ τοὺς τακτικοὺς δὲν ἀπαγορεύεται.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 40 τοῦ 1846.

— Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνομιλία ἐνόρκου τινός, διαρκούσης τῆς δίκης, μὲ τοὺς πολίτας δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 117 καὶ 137 τοῦ 1846.

— Ὅταν οἱ ἀναπληρωτικοὶ ἔνορκοι μετέβησαν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ἐνόρκων μετ' αὐτῶν κατὰ τὴν πρὸς ἀναψυχὴν γενομένην ἀνακοπὴν τῆς συζητήσεως, δὲν ὑπάρχει παρανομία τις (433 ποιν. δικ.)— Απ. ποιν. Αρ. Π. 24 τοῦ 1857.

— Ἡ ἀνακοίνωσίς τινος τῶν ἐνόρκων μετ' ἄλλου ἀκροατοῦ δίδει χώραν μόνον εἰς τὴν ἐν τοῖς ἄρθροις 433 ἐπ. τῆς ποιν. δικ. ὁριζομένην τιμώρησιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1855.

— Ἡ συγκοινωνία, ἣν ἔλαβον τυχὸν οἱ ἔνορκοι κατὰ τὴν διακοπὴν τῆς δίκης μετ' ἄλλων, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως (458 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1853.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Περὶ τῆς συγκοινωνίας τῶν ἐνόρκων (434 ποιν. δικ.). Ἴδε τὴν 90 τοῦ 1853 ποιν. ἀπ. Αρ. Π. καὶ κατ. § 324 ἐπ.

§ 180. *Ἀναβολὴ τῆς δίκης*

Ἂν διά τινα αἰτίαν ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις εἰς ἄλλην ἡμέραν ἢ εἰς τὴν προσεχῆ σύνοδον, γίνεται τότε νέα σύστασις τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου (80 ὀργ.).

— Οἱ ἔνορκοι δὲν εἶναι ἁρμόδιοι ν' ἀποφασίσωσι τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν τῆς ὑπερασπίσεως διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν μαρτύρων, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων. — Απ. ποιν. Αρ. Π. 19 τοῦ 1843.

— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, ὑπαρχούσης αἰτίας, ν' ἀναβάλῃ καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν δίκην ὄχι μόνον ἀπὸ συνεδριάσεως εἰς συνεδρίασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλην σύνοδον τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν.

Ἅμα τὸ δικαστήριον ἔχει, δυνάμει τοῦ νόμου, τὸ δικαίωμα νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς προσεχῆ τινα σύνοδον, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν δύναται νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τὴν ἑπομένην, ὁσάκις ὑπάρχουν λόγοι, δικαιολογοῦντες τὴν ἀναβολήν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 7 τοῦ 1844. κατ. § 272.

— Ὁσάκις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσῃ ἡ συζήτησις εἰς μίαν συνεδρίασιν, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων διακόψει αὐτὴν καὶ τὴν ἀναπέμψει εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, δὲν ἀπαιτεῖται ἐκ νέου σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου ρμγ' τοῦ 1837.

— Ἡ 59 τοῦ 1858 ποιν. ἀπόφ. Αρ. Πάγου, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ μόνον ὅταν ἀναβάλλεται ἡ δίκη εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τῆς αὐτῆς ἢ τῆς προσεχοῦς συνόδου πρέπει, κατὰ τὸ 80 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, νὰ συντίθεται ἐκ νέου τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, διότι ἄρχεται ἐξ ἀρχῆς ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως· οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διακόπτηται προσωρινῶς πρὸς ἀναψυχὴν τῶν δικαστῶν καὶ τῶν ἐνόρκων ἢ δι' ἔλλειψιν καιροῦ, ὡς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ προκειμένου. (ποιν. δικ. 445).

— Ἀναβληθείσης τῆς δίκης, καὶ προκειμένου λόγου νὰ γίνῃ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, τὸ δικαστ. τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ συγκροτήσῃ ἐκ νέου τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 89 τοῦ 1853.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀναβληθείσης τῆς δίκης δι' ἄλλην συνεδρίασιν νομίμως συγκροτεῖται τὸ ἔνορκον δικαστήριον καὶ ἡ πρώην μέχρι τῆς ἀναβολῆς διαδικασία ἀκυρώνεται. Απ, ποιν. Αρ. Π. 11 τοῦ 1857.

— Ὅρα κατωτ. § 270.

Σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων (1).

§ 200. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων σύγκειται ἐκ τριῶν (2) δικαστῶν περιεχομένου τοῦ προέδρου, ἐξ ἑνὸς εἰσαγγελέως ἐφετῶν (ἢ ἑνὸς παρ' αὐτοῦ ὑποκαταστάντος εἰσαγγελέως πρωτοδικῶν) καὶ ἑνὸς γραμματέως. Ποιν. δικ. 415, 458 ἐδ. 3, 6. ὀργ. 34.

Διορίζονται ὑπὸ ποίου; Δημοσίευσις καὶ κοινοποίησις τοῦ διορισμοῦ των· ἴδε ἄρθ. 36—38, 40 ὀργ.— Περὶ τοῦ γραμματέως ὁρίζουσι τὰ ἄρθρα 35, 44 ὀργ.

§ 201. Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ δημοσιεύηται διὰ τῆς ἐφημερίδος τὸ ὄνομα τοῦ συνέδρου, τοῦ ἀντικαταστήσαντος τὸν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχοντα σύνεδρον (ἄρθ. 35 ὀργαν. τῶν δικαστηρίων). Απ. ποιν. Αρ. Π. 61 τοῦ 1858, 68 τοῦ 1847.

§ 201[2]. Κατὰ τὸ ἄρθ. 42 τοῦ δικ. ὀργ. ὁ πρόεδρος λαμβάνεται συνήθως ἐκ τῶν ἐφετῶν, δύναται ὅμως νὰ διορισθῇ καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν ἢ τῶν πλημμελειοδικῶν, εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ὁποίου θέλει συνεδριάσει τὸ δικαστήριον τῶν κακουργιοδικῶν· δι' ἐνδεχόμενον δὲ κώλυμα τοῦ προέδρου διορίζεται καὶ ὁ ἀναπληρώσων αὐτόν· κωλυομένου δὲ καὶ τούτου, λαμ-

---

(1) Τὸ κεφάλαιον τοῦτο συνέχεται μὲ ὅσα ἐκτεθήσονται ἐν λ. Σύνθεσις καὶ μὲ ὅσα ἐξέθεσα ἐν λ. Ἐξαίρεσις σ. 40—49.

— Ὁ περὶ ἐξαιρέσεως συνέδρου τινὸς λόγος, κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου προτεινόμενος, εἶναι ἀπαράδεκτος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 151 τοῦ 1855.

(2) Διάτ. τῆς 30 Ἰουν. 1839, τροπολογῆσαν κατὰ τοῦτο τὸ ἄρθ. 415 ἐδ. 2 τῆς ποιν. δικ. καὶ τὸ 34 τοῦ ὀργ.

— Ἡ τοῦ 1808 γ' νομοθεσία ὥριζε νὰ σύγκηται τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπὸ 5 μελῶν, ὁ δὲ νόμος τῆς 4 Μαρτ. 1831 ἀπαιτεῖ 3 μόνον. Ἴδε ἐπίκρισιν κατὰ τοῦ Γαλλ. αὐτοῦ νόμου εἰς jur. crim. ἀρ. 2084 καὶ τὰς τοῦ Morin παρατηρήσεις ἐν λ. cour d'assises ἀρ. 7.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βάνει τὴν θέσιν τοῦ προέδρου ἐκεῖνος τῶν συνέδρων, ὅστις προηγεῖται τῶν ἄλλων κατὰ τὴν εἰς τὸ διάταγμα τοῦ διορισμοῦ διαλαμβανομένην τάξιν.

Ἡ θέσις τοῦ συνέδρου, τοῦ ἐπέχοντος οὕτω τὸν τόπον τοῦ προέδρου, ἀναπληροῦται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθ. 42.

§ 202. *Προέδρων κωλύματα.* — Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως ὅταν ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου δικαστοῦ προεδρεύσῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὁ νεώτερος (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι ἐξαιρουμένου τοῦ προέδρου ἀντὶ νὰ προεδρεύσῃ ὁ ἀρχαιότερος σύνεδρος Χρῆστος Φαταούλας, ἐπροέδρευσε τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ κακουργοδικείου ὁ νεώτερος Πέτρος Πανταζῆς, δὲν δύναται νὰ λογισθῇ οὔτε ὡς κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου, καθότι τὸ δικαστήριον συνετέθη συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 415 τῆς ποιν. δικονομίας, οὔτε ὡς ὑπέρβασις καθηκόντων ἢ ὡς παράβασις κανόνων ἁρμοδιότητος, καθότι δὲν παρένειρεν ἑαυτὸ τὸ δικαστήριον εἰς ξένα καθήκοντα, ἀλλ' εἶναι παραδρομὴ τάξεως, καθόσον κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ δικαστ. ὀργανισμοῦ δὲν ἐπροέδρευσεν ὁ ἀρχαιότερος σύνεδρος, ἡ δὲ παραδρομὴ αὕτη δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν ὡς μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἄρθ. 458 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ῥητῶς τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ζητεῖται ἀναίρεσις, οὔτε ἐπροτάθη διαρκούσης τῆς συζητήσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 38 τοῦ 1845.

— Ὁ ἀναπληρωτικὸς πρόεδρος τῶν συνέδρων εἶναι τακτικὸν μέλος τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ, καὶ ὄχι ἀναπληρωτικόν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 39 τοῦ 1846 (2).

ΣΗΜ. Ὁ τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἦτον ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἦτο κακῶς συντεθειμένον, ἤτοι ἐξ ἑνὸς συνέδρου, ἐκ τοῦ ἀναπληρωτικοῦ προέδρου καὶ ἑνὸς πλημμελειοδίκου· ἄρα, κατὰ

---

(1) Τὴν γ' νομοθεσίαν ὅρα εἰς Morin, λέξ. cour d'assises ἀριθ. 12 καὶ τὸ ἄρθ. 37 τοῦ ἡμετ. ὀργ.

(2) Ὁ ἀναπληρόνων τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων εἶναι ἀντιπρόεδρος, ὅστις ἔχει τακτικοῦ δικαστοῦ χαρακτῆρα, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατ' ἐπικουρίαν λαμβανόμενος. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρλ' τοῦ 1837 (σελ. 163 τόμ. 2 τῆς Νομολ.).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν ἀναιρεσείοντα, ἀπὸ 2 ἀναπληρωτικῶν καὶ ἑνὸς τακτικοῦ συνέδρου,

§ 203. *Εἰσαγγελεῖς.* Κακὴ σύνθεσις δὲν ὑπάρχει ἂν ἔλαβε μέρος ὁ ἀντεισαγγελεὺς τῶν πλημμελειοδικῶν, κωλυομένου τοῦ εἰσαγγελέως (1) ὡς χηρευούσης τῆς θέσεως αὐτοῦ.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Οἱ παρὰ τοῖς πλημμελειοδίκαις ἀντεισαγγελεῖς δύνανται νὰ ὑποκατασταθῶσιν εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον ὑπὸ τοῦ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελέως (43, 91 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 84 τοῦ 1853.

— Ὁ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ προσλάβῃ τὸν παρὰ πλημμελ. εἰσαγγελέα διὰ νὰ μεθέξῃ καὶ οὗτος τῆς συζητήσεως ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης καὶ χωρὶς νὰ κωλύηται ὁ ἀντεισαγγελεὺς (43 ὀργ.). Απόφ. Αρ. Πάγου 81 τοῦ 1852.

— Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν συζήτησιν ὅ,τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς (91 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 126 τοῦ 1858.

— Ὅρα κατωτ. § 212.

§ 204. *Ἀναπλήρωσις συνέδρου, κωλυομένου ἢ ἐξαιρουμένου.* Κωλυομένου τινὸς τῶν συνέδρων, ἀναπληροῦσι τὸν τόπον του οἱ πλημμελειοδίκαι καὶ οἱ πάρεδροι αὐτῶν, οἵτινες δὲν διωρίσθησαν σύνεδροι, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε οἱ μὲν δικασταὶ καταλαμβάνουσι τὴν θέσιν κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ὑπηρεσίας των, οἱ δὲ πάρεδροι κατὰ τὴν εἰς τὸ διάταγμα τοῦ διορισμοῦ ὁρισθεῖσαν τάξιν. 42 ὀργ.

Ἐντεῦθεν ἕπεται.

α) Ὅτι, κωλυομένων συνέδρου τινὸς, ἀναπληροῖ αὐτὸν εἷς τῶν πλημμελειοδικῶν.

β') Ὅτι, κωλυομένου τῶν πλημμελειοδικῶν, προσκαλεῖται, πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ συνέδρου, ὁ ἀρχαιότερος (2) τῶν παρὰ τῷ πρω-

---

(1) Πρλ. Morin, λ. cour d'assises ἀρ 9 ἑπ.

(2) Ἂν εἷς βούλευμά τι ἔλαβον μέρος νεώτεροι κατὰ τὸν διορισμὸν δικασταὶ ἀντὶ ἀρχαιοτέρων, χωρὶς νὰ σημειωθῇ ὅτι οὗτοι ἐκωλύοντο, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν δικαστηρίου, καθότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τὸ τοιοῦτον, ὁσάκις τὰ δικαστήρια σύγκεινται ἐκ τακτικῶν δικαστῶν, ἀλλὰ μόνον ὁσάκις παραλαμβάνονται πάρεδροι ἢ τῶν ἐπικουρικῶν. ἡ δὲ ἀπουσία τοῦ ἀνακριτοῦ δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, καθότι ὁ νόμος, διατάξας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοδικείῳ παρέδρων.—Ὁ παρεδρος ὅμως, ὁ καὶ σύνεδρος διωρισμένος, λαμβάνει μέρος εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν συνέδρων, καὶ ἀδιάφορον ἂν δὲν προϋπῆρξεν εἰρηνοδίκης ἢ δικηγόρος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 71 τοῦ 1847, ἧς ἡ 6 σκέψις φέρει.

Απόφ. Επειδὴ ὁ Β. Κ. Νικολόπουλος, πάρεδρος ὢν παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ καὶ σύνεδρος διωρισμένος καλῶς ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι δὲν ἠδύνατο κατὰ τὸ 278 ἄρθρον τοῦ ὀργαν. τῶν δικαστηρίων νὰ ἦναι πάρεδρος μὴ ὢν προηγουμένως οὔτε εἰρηνοδίκης, οὔτε δικηγόρος, καὶ ἑπομένως οὔτε σύνεδρος ἠδύνατο νὰ ἦναι, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἐνῷ τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ διορίζειν τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους δὲν ὑπόκειται εἰς δικαστικὴν ἐπίκρισιν ὁ διορισμὸς τοῦ εἰρημένου παρέδρου δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ὑφεστῶσαν νομοθεσίαν, οὔτε εἰς τὸ ἄρθ. 278 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἀναιρεσείων, διότι τοῦτο ὁρίζον ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι δύνανται κατ' ἐξαίρεσιν, παρὰ τὰ διὰ τοῦ ἄρθ. 276 διατεταγμένα, νὰ διορισθῶσι πάρεδροι παρὰ παντὶ δικαστηρίῳ, ἐννοεῖ βεβαίως, διότι ῥητῶς ἀναφέρεται ἡ ἐξαίρεσις τοῦ εἰς τὸ ἄρθ. 276 γενικοῦ κανόνος, ὅτι μόνον οὗτοι οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ἦναι ἐνταυτῷ καὶ πάρεδροι διωρισμένοι, οὐχὶ δὲ οἱ λοιποὶ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, δὲν ἐννοεῖ δὲ ὅτι ἄλλος τις μὴ ὢν εἰρηνοδίκης ἢ δικηγόρος δὲν δύναται νὰ διορισθῇ πάρεδρος. Πρλ. ἀπ. πολ. Αρ. Πάγ. 57 τοῦ 1848. Καλλ. τ. 1 ἔκδ. 2 σελ. 74, 137. Απόφ. ἐφ. Αθ. 6716.

— Ὅταν ἔνορκός τις ἦναι καὶ πάρεδρος τοῦ πρωτοδικείου, δύναται νὰ προσληφθῇ ὡς σύνεδρος, καὶ λόγος ἀναιρέσεως διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει, διότι κανεὶς νόμος δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς παρέδρους τῶν δικαστηρίων νὰ ἐκπληρῶσι κατὰ προτίμησιν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου ἀπὸ τὰ τοῦ δικαστοῦ.—Απ. ποιν. Αρ. Π. 26 τοῦ 1856.

γ') Ὅτι, κωλυομένων [illegible]τυχὸν καὶ τῶν παρέδρων αὐτῶν ἢ μὴ

ὅτι εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀνακριτής, ἐννοεῖ μόνον ὅτι ἡ σύμπραξις αὐτοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένη καὶ δὲν ἀπαγορεύεται καὶ ἐπὶ τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ὡς κελεύει τὸ 416 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 14 τῆς 16 Μαρτίου 1844 (σελ. 25 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπαρχόντων τοιούτων, προσκαλεῖται εἰρηνοδίκης ἢ δικηγόρος· ἀδιάφορον, ἂν ὁ δικηγόρος δὲν ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὸ πολύκροτον Δ' ψήφισμα! (ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 46 τοῦ 1846)· οὔτε γίνεται διάκρισις μεταξὺ νεωτέρου καὶ ἀρχαιοτέρου (1) δικηγόρου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 116 τοῦ 1846.

§ 205. Ἰδοὺ τινὲς σχετικαὶ ἀποφάσεις.

Ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν ἐξαιρούμενον σύνεδρον, πλημμελειοδίκην ἢ πάρεδρον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 78 τοῦ 1852, φέρουσα.

Αἰτ. Ἐπειδὴ διὰ τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι οἱ πλημμελειοδίκαι καὶ πάρεδροι τοῦ πλημμελειοδικείου ἐκωλύοντο, ἄρα ὁ ἐξαιρούμενος σύνεδρος νομίμως ἀνεπληρώθη παρὰ τοῦ πταισματοδικείου Χαλκίδος (ἄρθ. 278 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων).

— Κατὰ τὸ ἄρθ. 278 τοῦ ὀργ. ὁ πταισματοδίκης δύναται νὰ προσληφθῇ κατ' ἐπικουρίαν ὡς δικαστὴς ἀντὶ ἢ τοῦ κωλυομένου συνέδρου, ἢ τῶν ἀναπληρούντων αὐτὸν πλημμελειοδικῶν καὶ τῶν παρέδρων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 159 τοῦ 1856.

— Κατὰ τὸ ἄρθ. 42 τοῦ ὀργ., κωλυομένου τινὸς συνέδρου ἀναπληροῦσιν αὐτὸν οἱ πλημμελειοδίκαι καὶ οἱ πάρεδροι αὐτῶν. Εἰρηνοδίκαι δὲ ἢ δικηγόροι προσλαμβάνονται παρὰ τῶν δικαστηρίων πρὸς συγκρότησιν αὐτῶν ὁσάκις δὲν ὑπάρχει πάρεδρος ἢ κωλύεται

---

(1) Εἰς ἄλλην περίπτωσιν ὁ Ἄρ. Πάγος ἐξεφράσθη οὕτως. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο χορηγεῖ δικαίωμα εἰς τὰ δικαστήρια νὰ προσλαμβάνουν δικηγόρον εἰς τὴν συνεδρίασιν, καὶ ὁ κατ' ἐπικουρίαν λαμβανόμενος νὰ ἦ αἰ ἀρχαιότερος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τοιαύτη ἂν ὑποτεθῇ ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, πάλιν δὲν ὑπῆρξε κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου, διότι, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον, πᾶς δικηγόρος δύναται νὰ προσλαμβάνηται κατ' ἐπικουρίαν εἰς ἀναπλήρωσιν δικαστοῦ, ἡ μὴ τήρησις δὲ τῆς ἀρχαιότητος εἰς τοὺς κατ' ἐπικουρίαν λαμβανομένους δικηγόρους εἶναι μὲν παράλειψις τῆς τάξεως, ὄχι ὅμως οὐσιώδης ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ δικαστηρίου· διό, μὴ γενομένου λόγου περὶ τοιαύτης παραλείψεως ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος τὴν ὑπόθεσιν δικαστηρίου, δὲν δύναται πλέον ὡς ἐκ ταύτης νὰ παράξῃ ὁ ἀναιρεσείων λόγον ἀναιρέσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1845.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ ὑπάρχων (278 ὀργ.).—458 § 3 ποιν. δικ.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 26 τοῦ 1858.

— Ὅταν κωλύωνται οἱ πρέεδροι τῶν πλημμελειοδικῶν, οἵτινες εἰσὶ καὶ πάρεδροι τῶν συνέδρων (42 ὀργ.), προσλαμβάνεται δικηγόρος τὶς 278 ὀργ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 90 τοῦ 1853.

§ 206. Ἐάν ὁ ὡς δικαστὴς προσληθεὶς δικηγόρος ἦναι ἐξ αἵματος συγγενὴς τοῦ συνηγόρου τοῦ κατηγορουμένου, ἀφορμὴ πειθαρχικῆς καταδιώξεως ὑπάρχει, καὶ οὐχὶ κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 136 καὶ 120 τοῦ 1857.

§ 207. Ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅμως ὡς καὶ ἐν ταῖς ἀποφάσεσι (1) πρέπει νὰ βεβαιοῦται ἀκριβῶς τὸ κώλυμα τοῦ προσώπου, ὅπερ ὁ νόμος καλεῖ κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων (ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 176 τοῦ 1846). Διὰ τοῦτο, ὁ πλημμελειοδίκης, π. χ., δὲν δύναται νομίμως ν' ἀναπληρώσῃ σύνεδρον, οὗτινος δὲν βεβαιοῦται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὸ κώλυμα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 59 τοῦ 1847.

§ 208. Ὅταν ὅμως ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται, ὅτι οἱ μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν δικασταὶ καὶ πάρεδροι ἐκωλύοντο, τεκμαίρεται νόμιμον τὸ κώλυμα (2), καὶ ἂν μετὰ ταῦτα ἐνεφανίσθησαν τινὲς ἐπὶ ἀκροατηρίου. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 24 τοῦ 1853.

§ 209. Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διορίζῃ τοὺς ἀναπληρώσαντας, τοὺς συνέδρους (35, 37, 42 ὀργ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 6, 8, 9, 14, 15 τοῦ 1849.

§ 210. Τὸ νόμιμον τοῦ κωλύματος κρίνει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 176 τοῦ 1846. Πρλ. τὴν λ. Σύνθεσις.

§ 211. Ὅστις κατὰ τὰ ἄρθρα 247, 262 καὶ 268 τῆς ποιν. δικονομίας συνεδίκασε περὶ τῆς ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν παραπομπῆς τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύναται νὰ συνεδριάσῃ μήτε ὡς πρόεδρος, μήτε ὡς δικαστὴς ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν συνέδρων. Τὸ αὐτὸ δὲ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν ἀνακριτήν (3).

— Ὅρα. ἄνωτ. σελ. 83 ἐν ἀρχ.

---

(1) Ἂν μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνων ὑπάρχῃ ἀντίφασις τὶς ὡς πρὸς τοῦτο, ἐπέρχεται ἀναίρεσις. jour. crim. ἄρθ. 3544.

(2) Πρλ. τὴν λέξ. Σύνθεσις.

(3) Ποιν. δικ. 416. inst. crim. 257.— jour. cr. ἄρθ. 3486,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 212. *Εἰσαγγελεύς.* — Δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ὡς σύνεδρος ὅστις, ὡς εἰσαγγελεύς, εἶχε διατάξει τὴν ἀνάκρισιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 20 τοῦ 1846.—Ὅρα τὴν λέξ. Ἐξαίρεσις ἐν Εὐρ. τόμ. 7.

Ἀνακριτής.— Ὅταν ὁ σύνεδρος εἶχεν ἐκτελέσει καθήκοντα ἀνακριτοῦ ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ κατηγορουμένου κατηγορίας, κατὰ τὰ ἄρθ. 216 καὶ 458 4) τῆς ποιν. δικον., (ὁ ἐκτελέσας τοιαῦτα καθήκοντα ὡς πρὸς τὸν κατηγορούμενον) δὲν δύναται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας, νὰ συνεδριάσῃ ὡς δικαστὴς ἐν τῷ πρὸς ὁριστικὴν ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως συγκροτουμένῳ δικαστηρίῳ τῶν συνέδρων. Δὲν πρόκειται δὲ ἐνταῦθα περὶ ἁπλοῦ λόγου ἐξαιρέσεως, ὅστις προτείνεται καὶ ἐκδικάζεται κατὰ τὰ ἄρθ. 51 καὶ ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἀλλὰ περὶ ἀνικανότητος τοῦ τοιούτου δικαστοῦ τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ τοῦ συνέδρου καθήκοντα. Ὅθεν ὄντος βεβαιουμένου διὰ δημοσίων ἐγγράφων τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν ἀνικανότητα ταύτην λόγου, περιττὸν καθίσταται νὰ προταθῇ εἰς τὸ δικαστικὸν συμβούλιον καὶ νὰ ἐκδικασθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἡ προκειμένη ἀνικανότης, περὶ ἧς οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ἡ ἀμφισβήτησις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 110 τοῦ 1855.

§ 212². Τί περὶ τοῦ *Γραμματέως*; Ὅρα ἀνωτ. § 16.

§ 213. Αἱ περὶ συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων διατάξεις εἶναι δημοσίας τάξεως, καὶ οὐδεμία τροπολογία συγχωρεῖται. jour. crim. ἄρθ. 3544.

Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων (1).

§ 213². Τὰ χρέη τὰ ὁποῖα ἐκπληροῖ ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων

---

792 καὶ 1002. Εἰς τὸν Morin, λέξ. cour d'assises, ἀρ. 10, εὕρηνται ταῦτα· la cour de cass. n'a pas cru que la prohibition s'étendit aux conseillers qui ont concouru à un simble arrêt d'évocation ou qui ont été chargés de quelques actes d'instr. ordonnés par la ch. d'acc; elle a décidé que ces magistrats pouvaient siéger aux debats, pourvu toutefois qu'il n'eussent pas pris part à l'arrêt d'accusation qui a suivi l'inst. complémentaire à la quelle ils avaïent été commis. θεωρῶ ἀνεφάρμοστον παρ' ἡμῖν τὴν Γαλλ. ταύτην Νομολ., ἥτις μάλιστα προβαίνει ἔτι μακρύτερον, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῷ μνημονευθέντι ἀρ. 10.

(1) Πρλ. Faustin § 606—610. Morin, λέξ. cour. d'assises ἀρ. 14 ἑπ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἶναι τόσον οὐσιώδη, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τόσον πολλάκις σημαντικά, ὥστε ἡ παρουσία ἀνδρὸς μὲ τιμιότητα, μὲ συνείδησιν, μὲ φῶτα, καὶ μὲ πεῖραν δικαστικὴν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία. Προδικαστικὰ πολλάκις, ζητήματα σπουδαῖα ἔχοντα ἄμεσον ἐπιρροὴν εἰς τὴν μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῇ παρὰ τῶν ἐνόρκων ὑπόθεσιν, ὑποβάλλονται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων.

Ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει ἀλανθάστως τὸ ὕψος καὶ ἡ βαρύτης τῶν χρεῶν τοῦ προέδρου· εἶναι ὅθεν ἀναγκαῖον οἱ ἐπιτετραμμένοι τὸν διορισμόν των νὰ λαμβάνωσι τὴν ἀναγκαίαν πρόνοιαν, ὥστε εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἔδραν νὰ μὴ ἀναβαίνωσι παρὰ ἄνθρωποι δυνάμενοι διὰ τῆς τιμίας διαγωγῆς των, διὰ τῆς φρονήσεώς των καὶ διὰ τῶν γνώσεών των νὰ δώσωσιν ἐχέγγυα ἀκριβείας καὶ ἀπαθοῦς ἀμεροληψίας, καὶ δείγματα ἀδιαφιλονείκητα αὐστηρᾶς δικαιοσύνης. Μαρ. σ. 53.

§ 214. Τὰ καθήκοντα λοιπὸν τοῦ προέδρου εἶναι πολυειδῆ καὶ δυσχερῆ. Δυνάμεθα δὲ νὰ τὰ διαιρέσωμεν εἰς δύο μέρη, ἤτοι α') εἰς τὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συζητήσεων, καὶ β') εἰς τὰ κατὰ τὴν κατὰ τὴν συζήτησιν. Εἴπωμεν ὀλίγα διὰ βραχέων.

§ 215. *Πρὸ τῆς συζητήσεως.*— α') Τὸ πρῶτον καθῆκον τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων ἐν Γαλλίᾳ εἶναι νὰ ἐξετάσῃ τὸν κατηγορούμενον· τοῦτο παρ' ἡμῖν δὲν ἀπαιτεῖται, ἀλλ' ὅμως ἔργον τοῦ προέδρου εἶναι νὰ προτρέψῃ τοὺς ὑποδίκους, ὅσοι δὲν ἔχουν συνήγορον, νὰ τὸν εἰδοποιήσωσιν ἵνα τοῖς διορίσῃ ἐγκαίρως ἕνα ἐξ ἐπαγγέλματος. Ὅρα κατ.

Πρόεδροί τινες, καλῶς ποιοῦντες, προσκαλοῦσιν ἐγγράφως τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐπιστάτας νὰ ἐρευνῶσι πολὺ πρὸ τῆς δίκης, ἂν ὁ ὑπόδικος ἔχῃ συνήγορον, καὶ, ἂν δὲν ἔχῃ, νὰ εἰδοποιῇ ἐγγράφως τὸν πρόεδρον, διὰ νὰ διατάξῃ οὗτος τὰ εἰκότα. Οὕτω προλαμβάνονται πολλαὶ δυσχέρειαι καὶ χασμῳδίαι.

β') Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ προέδρου ὡς πρὸς τὴν κλήρωσιν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀπόντων τακτικῶν ἐνόρκων ὑπομιμνήσκω τὰ ἀνωτέρω § 50 ἐπ. εἰρημένα.

γ') Ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ προμελετᾷ καλῶς τὴν δικογραφίαν ἧς ἡ συζήτησις πρόκειται· ἡ μακρὰ πεῖρά του καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀξία του δὲν καθιστῶσι περιττὴν τὴν προμελέτην ταύτην, σημειώσεις δὲ περιληπτικαί, τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων γεγονότων, βέλουσι διευκολύνει τὰ μέγιστα τὸ δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον ἔργον του.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δ') Προμελετῶν τὴν δικογραφίαν ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ ἂν ἐκοινοποιήθησαν προσηκόντως τὰ βουλεύματα, τὸ κατηγορητήριον, ἡ κλῆσις καὶ ὁ κατάλογος τῶν μαρτύρων. Ὅρα κατωτ. § 290 ἐπ.

ε) Ὀφείλει νὰ παρατηρῇ ποῖοι δικασταὶ ἐξαιροῦνται καὶ νὰ πληροφορῆται ποῖοι κωλύονται, ὥστε ἐγκαίρως νὰ προσκαλῇ τοὺς πρὸς ἀντικατάστασιν, προλαμβάνων οὕτω τὴν ματαίαν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου· Ὅρα ἀνωτ. § 200—213.

ς') Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συζητήσεων ἐξάγει ἐκ τῆς κληρωτίδος (ἀν. § 100 ἐπ.) τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων, καὶ ὁρκίζει αὐτούς. Ποιν. δικ. 417.

ζ') Οἰκοθεν ἐννοεῖται ὅτι θέλει λαμβάνει ἐγκαίρως μέτρα περὶ κοινοποιήσεως τοῦ διορισμοῦ τῶν συνέδρων (36—38, 40 ὀργ.)· καὶ θέλει παραγγέλλει τὸν γραμματέα νὰ προνοῇ περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθ. 435 τῆς ποιν. δικονομίας ὁδηγιῶν, ὡς περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως τοῦ πινακίου, συντάττων αὐτὸς ὁ γραμματεὺς ἐκθέσεις περὶ τούτου.

§ 216. *Κατὰ τὴν συζήτησιν.* — Ὁ πρόεδρος διευθύνει τὴν ὅλην διαδικασίαν, δίδει εἰς τοὺς βουλομένους ἀγορεύειν τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν, ἐξετάζει τοὺς μάρτυρας (προσδιορίζων τὴν τάξιν καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ κατὰ μέρος μάρτυρες καὶ νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ λοιπαὶ ἀποδείξεις. 378, 417 ποιν. δικον.) καὶ τοὺς κατηγορουμένους. 364, 417 ποιν. δικονομίας.

Καταβάλλων δὲ πᾶσαν σπουδὴν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας ἀνακεφαλαιοῖ ἐν συνόψει τὴν συζήτησιν, θέτει τὰ ἀπαιτούμενα ζητήματα πρὸς τοὺς ἐνόρκους, καὶ ἐπὶ τέλους δημοσιεύει τὴν ἀπόφασιν· ἀλλὰ περὶ τούτων γενήσεται λόγος κατωτέρω.

§ 217. Καθῆκον τοῦ προέδρου εἶναι προσέτι καὶ ἡ διαχείρισις τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εὐταξίας (1) (ἴδε τὴν λ. Θόρυβος), ὡς καὶ ἡ ἀπόρριψις τῶν προτάσεων, αἵτινες μὴ δυνάμεναι νὰ παραγάγωσι κανὲν ἄξιον λόγου ἀποτέλεσμα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δίκης, ἐπι-

---

(1) Κατὰ τοῦτο ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνακριτοῦ, δυνάμενος, ἂν εἷς ἢ πλειότεροι ἄνθρωποι ταράττουν καθοποιονδήποτε τρόπον τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐταξίαν, ἢ ἐναντιοῦνται εἰς τὰ λεχθέντα μέτρα, νὰ διατάξῃ τὴν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἀπαγωγὴν εἰς κράτησιν τοῦ θορυβοῦντος· εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην ἐκδίδει ἔνταλμα φυλακίσεως, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται μνεία εἰς τὰ πρακτικά. Ἴδε κατωτ. τὰ περὶ τούτου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φέρουν ἀνωφελῆ παράτασιν τῶν συζητήσεων (ὀργ. 83 ποιν. δικ. 365, 417)· ἂν ὁ προτείνων δὲν εὐχαριστηθῇ εἰς τὴν χρῆσιν, ἣν ἤθελε κάμει τοῦ δικαιώματός του αὐτοῦ ὁ πρόεδρος, ἀποτείνεται εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ τοῦτο ἀποφασίζει.

§ 218. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ πρόεδρος ἔχει καὶ διακριτικήν τινα ἐξουσίαν (pouvoir discrétionnaire), δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἀνωμοτὶ μάρτυρας μὴ κλητευθέντας καὶ νὰ συνάψῃ εἰς τὴν δικογραφίαν ἔγγραφα νέα (πρλ. Morin, λ. cour. d'assises ἀρ. 16). Τοιαύτην ἐξουσίαν δὲν ἔχουσιν ἐν Ἑλλάδι οἱ πρόεδροι, περὶ δὲ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ ἀπόφανσις μόνη τῶν προέδρων δὲν ἀρκεῖ, θέλω ὁμιλήσει κατωτέρω.

Πολιτικῶς ἐνάγοντες (1).

§ 219. Καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ἔχει τὰ διὰ τῶν ἄρθ. 365, 372, 379, 383, 392 καὶ 400 τῆς ποιν. δικον. εἰς τὸν εἰσαγγελέα ἀνατεθειμένα δικαιώματα καὶ καθήκοντα 402, 425 ποιν. δικονομίας.

— Κλητεύει μάρτυρας; Εὑρετ. λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγὴ § 10. Faustin σελ. 488.

— Λαμβάνει γνῶσιν τῶν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν; Εὐρ. λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγὴ § 16.

— Ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κατηγορίας; αὐτ. § 23.

— Εἰς τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου ἢ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 342 καὶ 343 τῆς ποιν. δικον. ὡρισμένα (404, 425 ποιν. δικ.).

— Ὅρα κατωτ. τὰ περὶ ἀγορεύσεων.

Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ εἰσαγγελέως (2).

§ 219ᵃ. Μία ἀπὸ τὰς οὐσιώδεις ἐργασίας τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν εἶναι καὶ ἐκείνη νὰ ἐξετάσῃ μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν ἂν ἡ ἐξελεγχομένη πρᾶξις εἶναι κακούργημα, καὶ ἂν ἐχαρακτηρίσθη προσηκόντως εἰς τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα.

---

(1) Ἴδε Εὐρ. λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγή. — Faustin τ. 8, § 612 καὶ τὰ κατωτέρω περὶ ἀναβολῆς.

(2) Faus. τ. 8 § 613.— Δαλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2196 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Όφείλει έπομένως νὰ μελετήσῃ ἀκριβῶς ὅλα τ' ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ἔγγραφα, καὶ νὰ παρατηρήσῃ ὡρίμως ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὴν καταδιωκομένην πρᾶξιν ὁ χαρακτὴρ ἐκεῖνος, ὅστις ἀπεδόθη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τοὺς παραπέμψαντάς την εἰς τὸ δικαστήριον τῶν κακουργιοδικῶν· ἂν δὲν τὸν εὕρῃ, εἶναι χρέος του νὰ ὑποβάλῃ πρότασιν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν καὶ νὰ ζητήσῃ τοῦ βουλεύματος τὴν μεταρρύθμισιν.

Παραλιπομένων ὅλων τῶν ἄλλων λόγων, ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὁποίων ἤθελεν ἀλανθάστως προκύψει τὸ σπουδαῖον τῆς ἐργασίας ταύτης τοῦ εἰσαγγελέως, δὲν εἶναι ἴσως ράδιον νὰ ἀναφέρῃ τις ἐνταῦθα ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς ἀδιαφορίας, τὴν ὁποίαν ἤθελε δείξει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του τούτων ὁ εἰσαγγελεύς, εἶναι ὀλέθριαι, εἶναι σκανδαλώδεις.

Εἶναι ὀλέθριαι· καθότι δυστυχὴς πολίτης, τοῦ ὁποίου τὴν ἀθῴαν πρᾶξιν ἐχαρακτήρισαν κακῶς οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα δικασταί, στενάζει ἀδίκως εἰς τὰς φυλακάς, καὶ στενάζει πολλάκις μῆνας προσεγγίζοντας νὰ φθάσωσι τὸ τέρμα ἑνὸς χρόνου, συναισθανόμενος τὴν ἀθωότητά του, καὶ μὴ δυνάμενος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων μέσων, καὶ ἄλλοτε δι' ἄγνοιαν, νὰ κάμῃ χρῆσιν ὅλων τῶν νομίμων πρὸς ἀφάνισιν τοῦ κατ' αὐτοῦ βουλεύματος μέσων. Αἱ συνέπειαι τῆς ἀδιαφορίας τοῦ εἰσαγγελέως εἶναι σκανδαλώδεις, καθότι παραπεμπόμενοι ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν κατηγορίαι ἀστήριστοι, πράξεις μὴ φέρουσαι τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τοῦ κακουργήματος, οἱ ἔνορκοι δεικνύονται ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς οἱ ὑπερασπισταὶ τοῦ ἐγκαλουμένου, συμπάσχουν διὰ τὰ δεινὰ ὅσα ἕως τῆς ὥρας ἐκείνης ἀδίκως ὑπέφερε, καὶ περιμένουν ἀνυπομόνως ἐκείνην νὰ θέσωσιν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐτυμηγορίας των τὸ ὄχι.

Εἰσαγομένων ἐνώπιόν των σαθρῶν καὶ ἀστηρίκτων κατηγοριῶν, ἰσχυροποιεῖται καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς μὴ ἐνοχῆς των ἄλλων ἐγκαλουμένων πρόληψίς των· ἡ δὲ ἀνάπτυξις καὶ τὰ ὡραῖα ταῦ εἰσαγγελέως ἐπιχειρήματα, ἀντὶ νὰ παράξωσιν ὠφέλειαν κινοῦν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἐνόρκων, ἥτις δύναται πολλάκις νὰ τοὺς ὠθήσῃ μακρύτερον τῶν νομίμων ὁρίων. Μαριν. σ. 70.

§ 220. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπαγρυπνεῖ πρὸς διατήρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διατεταγμένων, καὶ καθυποβάλλει, παρατηρηθείσης παραβάσεώς τινος, προτάσεως. (ποιν. δικ. 418).

— Φροντεῖ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ κατηγορητηρίου καὶ τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐγκλήρου καινοποιήσεως αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, ὡς εἰδικώτερον, ὅρα κατωτ.

— Δὲν διώκει ὅμως ἄλλην κατηγορίαν εἰμὴ τὴν ἐν τῷ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος καὶ ἐν τῷ ἐγκλητηρίῳ ἐγγράφῳ διαλαμβανομένων (421 ποιν. δικ.)· περὶ τούτου δὲ ὅρα τὰ ἐν λ. Κατηγορία (Εὑρ. τ. 8 σ. 380) ἐκτεθέντα καὶ τὰ κατωτέρω περὶ ἐτυμηγορ.ῶν.— Ἔχει δὲ καὶ τὰ δικαιώματα, περὶ ὧν τὰ ἀ.θ. 388, 389 καὶ 425 τῆς ποιν. δικ.

§ 221. Δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακριτικήν τινα πρᾶξιν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος; Ἴδε Faust. τόμ. 8 σελ. 493 § 2, ὅστις λέγει, ὅτι μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακριτικὴν πρᾶξιν· δύναται ὅμως νὰ λάβῃ διὰ τῶν ὑπαλλήλων του πληροφορίας, αἵτινες δύνανται νὰ τὸν φωτίσουν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου· δύναται π. χ. νὰ πέμψῃ ἐπὶ τόπου ἐνωματάρχην τινὰ διὰ νὰ λάβῃ ἐξωδίκως πληροφορίας περὶ τῶν χρησίμων μαρτύρων (cass. 9 Νοεμβρ. 1843)· δύναται νὰ ἐξετάσῃ, διὰ τῆς χωροφυλακῆς, ἐν λόγῳ ἁπλῆς πληροφορίας, πρόσωπα μὴ ἐξετασθέντα εἰς τὴν ἀνάκρισιν (cass. 9 Μαρτίου 1855, 4 Αὐγ. 1854 καὶ 5 Μαρτίου 1852)· δύναται τέλος πάντων νὰ λάβῃ ἀντίγραφον βιβλίου τινὸς φωτίζοντος τὴν δικαιοσύνην. (cass. 18 Δεκ. 1856).

Ἀλλ' ἡ νομολογία αὕτη δίδει ἀφορμὴν εἰς παρατηρήσεις τινάς, τὰς ἑξῆς.

Τὸ βούλευμα κλείει τὴν ἔγγραφον ἀνάκρισιν· ἂν δ' ἐπέλθωσι νέα γεγονότα παρὰ τοῖς Γάλλοις μὲν ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ τὰς συλλέξῃ παρ' ἡμῖν τοιαύτην ἐξουσίαν δὲν ἔχουσι οἱ πρόεδροι τῶν συνέδρων, εἶναι ὅμως ἀναντίρρητον, ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ ὑπερβάσεως καθηκόντων, ἀνακριτικήν τινα πρᾶξιν, ἀφοῦ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀνακριτὴν καὶ, κατὰ μείζονα λόγον, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος (πρβ. τὰ ἐν τῇ λέξ. Ἀνάκρισις § 13—15). Ἀλλ' οἱ ἀναντίρρητοι οὗτοι κανόνες τηροῦνται εἰς τὰ ἀντικείμενα ὅτα παρουσιάζονται εἰς ἡμᾶς; Εἶναι ἀνακριτικαὶ πράξεις αἱ συλλεγόμεναι ἐπιτοπίως πληροφορίαι πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν οὐσιωδεστέρων μαρτύρων; Ἂν ὁ εἰσαγγελεὺς ἦναι ἀναρμόδιος νὰ διατάξῃ ἀνακριτικὰς πράξεις, δὲν ἔχει, καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, τὸ δικαίωμα νὰ συλλέξῃ πληροφορίας, σχέσιν ἐχούσας μὲ τὴν δίκην; Τὸ σύστημα τοῦτο τῶν ἰδεῶν παρὰ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόρειος

δεχθὲν τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπέρριψε τὰς αἰτήσεις ἀναιρέσεων, περὶ ὧν εἴρηται. Πρέπει ὅμως νὰ προσέχωμεν μήπως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν περὶ τῶν μαρτύρων πληροφοριῶν, ὁ εἰσαγγελεὺς παρασυρόμενος, ὅταν θεωρῇ ἀτελῆ τὴν ἀνάκρισιν, συμπληρώσῃ αὐτὴν καὶ κάμῃ χρῆσιν εἰς τὴν συζήτησιν. (Πρβ. Faustin τ. 8 σ. 493 ἑπ.).

§ 222. Ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ κλητεύσῃ μάρτυρας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συζητήσεων; Κατά τινα ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ τῆς 14 Ἰαν. 1858 δὲν ὑπάρχει διάταξις ἀπαγορεύουσα τοῦτο· ἀρκεῖ νὰ κοινοποιηθῇ ὁ κατάλογος τῶν μαρτύρων προσηκόντως· τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο ἔχει καὶ ὁ κατηγορούμενος. Ἀλλ' ἐὰν ἡ συζήτησις διήρκεσεν ἐπὶ μίαν συνεδρίασιν, καὶ δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ τηρηθῇ ἡ τριήμερος προθεσμία (413 ποιν. δικ.) τί ποιητέον; Εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες, εἰ μὴ συναινέσει τῶν κατηγορουμένων ἂν ἐκλητεύθησαν ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως, ἢ τούτου, ἂν ἐκλητεύθησαν ὑπὸ τῶν κατηγορουμένων.

§ 223. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀγορεύῃ ἐφ' ὅλων τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων, ὅσα κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφύονται, παρουσιάζοντα χαρακτῆρα ἀμφισβητουμένου, καὶ τούτων πάντων δέον νὰ γίνηται μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς· ἀλλ' ὅταν τὸ παρεμπίπτον δὲν ἔχῃ τοιοῦτον χαρακτῆρα, ἡ ἔλλειψις τῆς μνείας τῆς ἀγορεύσεως τοῦ εἰσαγγελέως δὲν παράγει ἀποτέλεσμά τι. (cass. 25 Ἰανουαρίου 1849).

§ 224. Ὅρα κατωτ. τὰ περὶ ἀγορεύσεων.

Διορισμὸς συνηγόρου (1).

§ 225. Ἡ ὑπεράσπισις τῶν κατηγορουμένων δὲν εἶναι ἁπλοῦν προνόμιον καθιερωθὲν ὑπὸ τοῦ νόμου, μήτε ἁπλοῦν μέτρον ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας ὑπαγορευόμενον, ἀλλ' ἀποτελεῖ δικαίωμα, ὅπερ ἅπασαι αἱ νομοθεσίαι, καὶ αὐταὶ αἱ μᾶλλον περιοριστικαί, κατέταξαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ θετικοὶ νόμοι δύνανται μὲν νὰ κανονίσωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ καταστρέψωσιν. Ἡ Ῥωμαϊκὴ νομοθεσία δὲν ἐπέτρεπεν οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν δοῦλον νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἄνευ ὑπερασπι-

---

(1) Faust. τ. 8, § 614.— Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1267 ἑπ.— Ἡμέτ. Εὐρ. λ. Κατηγορούμενοι.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στοῦ. Ait praetor, si non habebunt advocatum, ego dabo (1). Ὁ Κικέρων ἐμόρφωσεν ἀντικείμενον κατηγορίας κατὰ τοῦ Werres, ὡς δικάσαντος πρόσωπά τινα χωρὶς ν' ἀκροασθῇ τῶν ὑπερασπιστῶν του. Quum reus sine patrono atque advocatis fuisset, ὁ δὲ Μαρκελῖνος ἐχαρακτήρισε τοιαύτην ἀπόφασιν ὡς κακούργημα. Nec autitum damnare nefas ultimum. Πρόκειται οὖν περὶ τύπου οὐσιώδους, ὅστις ὡς πρὸς τὸν κατηγορούμενον εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐξασκεῖ ἐλευθέρως καθ' ὅλην τὴν δίκην τῆς διαδικασίας καὶ μέχρι τῆς ἀποφάσεως· ὡς πρὸς τὴν δικαιοσύνην δὲ, εἶναι μέσον ἀνακρίσεως καὶ τύπος οὐσιώδης τῆς διαδικασίνς. Διὰ τοῦτο ἡ ποινικὴ δικονομία διατάσσει τὰ ἑξῆς.

§ 226. Ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος δὲν ἔχῃ συνήγορον, ὁ πρόεδρος καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ οὔσης τῆς ὑποθέσεως (2), διορίζει ἕνα (3) ἐξ ἐπαγγέλματος (26, 423 ποιν. δικ.). Καμμία δὲ διάταξις δὲν ὑποχρεοῖ τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων νὰ διορίζῃ τὸν δικηγόρον πρὸ τῆς συγκροτήσεως τῶν ἐνόρκων. Ἆρα καὶ μετὰ τὴν μόρφωσιν αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ ὁ διορισμὸς τῶν δικηγόρων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. συϐ' τοῦ 1839 (4),

§ 227. Ὑπάρχει παραβίασις τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, ὅταν, ἀντικατασταθέντος εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δικηγόρου τοῦ κατηγορουμένου, δὲν δοθῇ ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς πρὸς παρασκευὴν καὶ δὲν ἐξετασθῶσιν ἐκ νέου οἱ μάρτυρες; Ἡ ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου 101 τοῦ 1852 ἀπόφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθ. 458 § 6 καὶ 7 τῆς ποιν. δικαιομαίας, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, πρέπει νὰ διατηρηθῶσιν οἱ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένοι τύποι, ἐξ ὧν εἷς εἶναι καὶ ἡ πλήρης ὑπε-

---

(1) Ulpian. τεμ. 1. Πανδ. de postulando καὶ τεμ. 11 de publicis judiciis καὶ καὶ τεμ. 19 de pœnis.

(2) Ἐκ τῆς βραδύτητος ταύτης δὲν ἐπέρχεται λόγος ἀναιρέσεως, μὴ ζητήσαντος τοῦ κατηγορουμένου πρότερον νὰ τῷ διορισθῇ συνήγορος. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Π. 34 τοῦ 1846 ἐν Εὐρ. τ. 6 σελ. 285. Πρλ. § 227.

(3) Πρϐ. Οὐλπ. Πδ. de post. τεμ. 1 § 4 καὶ Dum. Barr. romain σελ. 179 ἐπ.

(4) Τ' αὐτὰ ἀπεφάνθη καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. σπή τοῦ 1839 ἀποφάσεως ὁ Ἄρ. Πάγος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ράσπισις τοῦ κατηγορουμένου, χάριν τῆς ὁποίας ὁ νομοθέτης ἀπαιτεῖ ὥστε νὰ τῷ διορίζεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος συνήγορος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τῷ προφανεῖ λόγῳ, ἵνα ὁ συνήγορος παρὼν καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν, καὶ ἀντιλαμβανόμενος τῶν τε προφορικῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων καὶ τῶν κατ' αὐτὴν λοιπῶν προτεινομένων ἀποδείξεων ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ πελάτου του, δυνηθῇ ἐξ ὅλων αὐτῶν νὰ σχηματίσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἔκ τε τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 25 καὶ 27, καθ' ὅλην τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων καὶ αὐτὴν τὴν πρώτην ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἀσθενήσαντος ἀποδεδειγμένως τοῦ συνηγόρου τῶν ἀναιρεσειόντων Δεγγίνη μὴ δυνηθέντος οὔτε κατ' αὐτὴν οὔτε τὴν ἑπομένην ἡμέραν εἰς ἣν ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις νὰ παρασταθῇ καὶ ἀγορεύσῃ ὑπὲρ τῶν πελατῶν του, διωρίσθη συνήγορος αὐτῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ὁ κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ἀπόφασιν μὴ παρευρεθεὶς κἂν εἰς τὴν συζήτησιν ἀπ' ἀρχῆς δικηγόρος Ι. Βελίνης, πρὸς ὃν ἐδόθη καιρὸς δύω ὡρῶν ἵνα μελετήσῃ πρὸς τοῦτο τὴν ὑπόθεσιν μεθ' ἃς, καίτοι προτείναντος τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως καὶ τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων, ὡς μὴ δυναμένου ἄνευ τούτου νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς πελάτας του, τὸ δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ταύτην, καὶ διέταξε τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως, ὅπερ ἐστὶ περιώρισε τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ἀναιρεσειόντων μέχρις ἀποκλεισμοῦ αὐτῆς. Πρλ. τὴν ἀνωτ. σημ. 2.

§ 228. Εἰς τὸν ἐπὶ κακουργήματι κατηγορούμενον, ὅστις δὲν ἐνεφανίσθη, δὲν δίδεται συνήγορος ἐξ ἐπαγγέλματος (465 τῆς ποιν. δικ.), ὅταν δὲν ὑπάγηται εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 12 τοῦ ἀπὸ 12 Δεκ. 1841 νόμου.—Ἐκ τούτου μάλιστα δὲν παράγουσιν οἱ συγκατηγορούμενοι λόγον ἀναιρέσεως (1). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 26 τοῦ 1853.

§ 229. Ἡ τοῦ συνηγόρου παρουσία εἶναι ἀναγκαία οὐ μόνον κατὰ τὴν περὶ τῆς πράξεως συζήτησιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς. Faust. τ. 8, σ. 502.

---

(1) Εἰς κακουργήματα, ἀφορῶντα ναυταπάτας, εἶναι δεκτὸς πᾶς ὅστις παρουσιάζεται νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν κατηγορούμενον. Μάλιστα τὸ δικαστήριον διορίζει καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος συνήγορον (ἄρθ. 363 τῆς ποιν. δικον. — Νόμ. τῆς 12 Δεκ. 1841. Ἀπ. ποιν. τῆς 15 Ἀπριλ. 1849 ἐφ. Ἀθηνῶν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἴδοὺ δὲ, εἰδικώτερον, τί εὑρηται ἐν τῇ ἡμετ. Νομολ.

α) Εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν δίκας ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου πρέπει νὰ παρευρίσκηται μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 119 τοῦ 1846. — Ἴδε τὴν λ. Δικηγόρος.

β') Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ποιν. ἀποφάσεως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ συνήγορος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 86 τοῦ 1846.

— Ἡ παρουσία τοῦ δικηγόρου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας δὲν εἶναι ἀναγκαία. Απ. ποιν. Αρ. Π. 67 τοῦ 1847.

γ') Εἰς τὰς ἐπὶ κακουργήματι δίκας ὁ συνήγορος πρέπει νὰ μένῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δίκης (1). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 70 τοῦ 1845.

δ') Ὅταν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου ἀνεχώρησε μετὰ τὴν τῆς ἐτυμηγορίας ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ἀνέθεσεν εἰς ἄλλον τὴν περαιτέρω ὑπεράσπισιν, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως.

Απόφ. Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὀκτὼ ὄντων τῶν κατηγορουμένων ἐπὶ διαφόροις κλοπαῖς, οἱ μὲν τέσσαρες εἶχον ἕκαστος ἴδιον συνήγορον, ἐξ ὧν ὁ Μιχαὴλ Γρηγορίου εἶχε συνήγορον τὸν Ζήσιμον Χωραφᾶν, οἱ δὲ ἀναιρεσείοντες εἶχον συνήγορον τὸν Ἀριστ. Μπαλάνον ἀπαρχῆς μέχρι τῆς πρώτης ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, δι' ἧς ἐκηρύχθησαν οἱ ἀναιρεσείοντες ἔνοχοι, ἐκτὸς ὅτε παρέλειψαν οἱ ἔνορκοι ν' ἀποφανθῶσι κατ' αὐτῶν ἐὰν ἔπραξαν τὴν δεκάτην κλοπὴν ἐκ συστάσεως, ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοῦτο μόνον κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, καθ' ἣν ὁ δικηγόρος Μπαλάνος ἐπρότεινε τὴν ἀπόρριψιν, διετάχθησαν οἱ ἔνορκοι δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιόν των, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐτυμηγορίας των, ὡς πρὸς τὸ ῥηθὲν ζήτημα μόνον ὅτε ἀνεχώρησεν ὁ δικηγόρος Μπαλάνος ἀναθέσας τὴν ὑπεράσπισιν τῶν πελατῶν του εἰς τὸν δικηγόρον Ζήσιμον Χωραφᾶν, ὅστις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς καὶ ἠγόρευσεν ὑπὲρ τῶν κηρυχθέντων ἐνόχων ἀναιρεσειόντων ὡς συνήγορός των, καὶ

---

(1) Σημ. 1. Εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν δίκας ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου πρέπει νὰ παρευρίσκηται μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς. (Απ. ποιν. Αρ. Π. 119 τοῦ 1846).

Σημ. 2. Κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ συνήγορος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 86 τοῦ 1846.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μετὰ τὴν ἀγόρευσίν του ἐρωτηθέντες ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες, ἂν ἔχωσι νὰ προσθέσωσί τι, ἀπήντησαν ἀποφατικῶς· ἐκ δὲ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες εἶχον συνήγορον καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς, τὸν εἰρημένον Ζήσ. Χωραφᾶν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 23 τοῦ 1850. Πρλ. κατ. § 231.

ε') Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ἂν, ἀφοῦ ὡμίλησεν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, εἰς τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἀπεχώρησεν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 75 τοῦ 1851.

ς') Δὲν ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ νόμου νὰ παρευρίσκηται ὁ συνήγορος ἐν τῷ τέλει τῆς συνεδριάσεως, καθ' ἣν στιγμὴν δημοσιεύεται ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 28 τοῦ 1852.

§ 230. Ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ ἕτερον, ἀντικαθιστῶντα τὸν ὑπὸ τοῦ προέδρου διορισθέντα. Faust. αὐτ. τ. 8 σελ. 503.

§ 231. Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ὅταν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, ἀπελθών, ἀνέθεσεν εἰς ἄλλον τὴν περαιτέρω ὑπεράσπισιν, καὶ οὗτος, μὴ ἀντιτείναντος τοῦ κατηγορουμένου, ἐξεπλήρωσε τὸ ἔργον αὐτό. Απ. ποιν. Αρ. Π. 79, 23 τοῦ 1850.

§ 232. Τί ποιητέον, ὅταν ὁ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐκλεχθεὶς συνήγορος ἐκλητεύθη π. χ. ὡς μάρτυς; Ὁ πρόεδρος διορίζει ἕτερον, ὅστις ἀναπληροῖ ἐκεῖνον μέχρι τῆς ἐξετάσεώς του. Faust. αὐτ. σ. 504.

§ 333. Πρέπει νὰ διορισθῶσι τόσοι συνήγοροι, ὅσοι οἱ κατηγορούμενοι; (1) Ὁ Faust. τ. 8 σ. 505 λέγει· «Ἀπεφασίσθη ὅτι ἀρκεῖ νὰ προσδιορίσῃ ὁ πρόεδρος ἕνα συνήγορον πρὸς ὑπεράσπισιν δύο ἢ πλειόνων διὰ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα συγκατηγορουμένων, ὧν ἡ ὑπεράσπισις εἶναι κοινή». Ἀλλὰ ὅταν τὰ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα ὦσι τὰ αὐτὰ, τὰ συμφέροντά των ταυτίζονται πάντοτε; Ἐννοεῖται ὅτι, διὰ τῆς μεταξὺ τῶν συγκατηγορουμένων καὶ τῶν συνηγόρων συναινέσεως, ἡ ὑπεράσπισις ὅλων δύνατα ν' ἀνατεθῇ εἰς ἕνα, ἀλλὰ δὲν ἀνήκει εἰς τὸν πρόεδρον νὰ κανονίσῃ τὸν τρόπον τῆς ὑπερασπίσεως· ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ἔχῃ ὁ ἐγκαλούμενος συνή-

(1) Εἰς περίπτωσίν τινα, ὁ πρόεδρος διώρισεν ἕνα συνήγορον διὰ δύο κατηγορουμένους, ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος δὲν ἐθεώρησε τοῦτο ὡς λόγον ἀναιρέσεως, ἀφοῦ οἱ κατηγορούμενοι δὲν ἐζήτησαν νὰ διορισθῇ καὶ ἄλλος. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 96 τοῦ 1836 (Εὑρετ. τ. 6 σελ. 285).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γορον, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει, κατὰ τὸν εἰρημένον συγγραφέα, νὰ διορίζηται εἷς δι' ἕκαστον.

§ 234. Ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ ἐκλέξῃ ὡς συνήγορόν του πρόσωπον. μὴ ἔχον τὰ τοῦ δικηγόρου προσόντα; Faus. αὐτ. τ. 8 σ. 508—511.

— Δὲν ὑπάρχει περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, ὅταν τὸ δικαστήριον δὲν ἐπέτρεψε εἷς τινα συγγενῆ τοῦ κατηγορουμένου, μὴ ἔχοντα δικαίωμα νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν λόγον (131 ὀργ. 91 πολ. δικ. καὶ 230 ποιν. Νόμου) καὶ, ἔχοντος τοῦ κατηγορουμένου συνήγορον, νὰ καθίσῃ παρὰ τῷ συνηγόρῳ αὐτῷ (458 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 64 τοῦ 1851.

§ 235. Ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀρνῆται νὰ ἐκλέξῃ συνήγορον, μὴ παραδεχόμενος οὐδὲ τὸν ὑπὸ τοῦ προέδρου διορισθέντα; (1) ὁ Faust. τ. 8 σ. 513 ἐν τέλ. λέγει ταῦτα· «Εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ ἄρνησις αὕτη δὲ φέρει κώλυμά τι εἰς τὴν ἀπόφασιν· διότι δὲν πρέπει νὰ κρέμαται ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου τὴν διάθεσιν νὰ διακόπτῃ ἀορίστως τὴν ἐκδίκασιν ἀποφαινόμενος ὅτι δὲν θέλει ὑπερασπιστήν (cass. 2 Ἰουν. 1831.— 27 Φεβρ. 1832)· ὁ νόμος ὥρισεν ὅτι ὁ ἐγκαλούμενος πρέπει νὰ ἔχῃ συνήγορον, ἄλλως δὲν δύναται νὰ τὸν βιάσῃ νὰ ὑπερασπισθῇ ὅταν δὲν θελῃ νὰ δώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του εἰς τὸν ὑπερασπιστήν, νὰ ὁμολογήσῃ ἢ ἐπικυρώσῃ τοὺς λόγους τούτου, ἂν δὲν θέλῃ νὰ τοὺς ἀποδοκιμάσῃ καὶ ἀποκρούσῃ. Ὁ νόμος ἐκτελεῖται διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἐξ ἐπαγγέλματος διορισθέντος συνηγόρου, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς ὑπερασπίσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον. Ὅθεν, ὅταν οὗτος δηλόνῃ ὅτι δὲν θέλει ὑπερασπιστήν, οὗτος σιωπᾷ, διότι δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, ἀνπιτείνοντος ἐκείνου· ἂν δὲ οὗτος ἐμποδίζῃ τὴν ἀνάπτυξιν μέσου τινος, ὁ συνήγορος τὸ παραιτεῖ. Ὁπωσδήποτε ὅμως, ὁ συνήγορος δὲν πρέπει ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ ἀκροατηρίου, καὶ ὀφείλει νὰ δίδῃ ὀδηγίας καὶ νουθεσίας καταλλήλους εἰς τὸν κατηγορούμενον.

§ 236. Ὅταν ἡ ὑπεράσπισις ὅλων τῶν κατηγορουμένων δὲν

---

(1) Οἱ ἐπὶ κακουργήματι κατηγορούμενοι δὲν δύνανται νὰ ἀποποιηθῶσι τὸν ἐξ ἐπαγγέλματος γενόμενον διορισμὸν δικηγόρου πρὸς ὑπεράσπισίν των· διορισμὸν προκαλεσθέντα ἐκ τῆς διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς παύσεως τοῦ δικηγόρου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐξελέξατο. Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1842.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἦναι ἀντίθετος, ἀλλὰ γενικὴ καὶ ἀδιαίρετος, ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ὑπεράσπισις ὅλων τῶν τῆς δίκης συνηγόρων δὲν ἦναι λόγος ἀναιρέσεως, καὶ ἂν ἕκαστος αὐτῶν εἶχεν ἴδιον συνήγορον. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 92 τοῦ 1858.

§ 237. Ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶχε δύο συνηγόρους, καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν ἔμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δίκης, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως· ὅταν μάλιστα δὲν ἀποδεικνύηται, ὅτι διὰ τοῦτο εἶχον ἀναδεχθῆ τὴν ὑπεράσπισιν, ἢ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἀπῄτησε νὰ προσκληθῇ καὶ οὗτος (1). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 42 τοῦ 1845 ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 284.

§ 237ᵃ. Ὅρα κατωτ. τὰ περὶ ἀγορεύσεων.

Κανόνες περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως (2)

§ 238. Μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἐγκλητηρίου, ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ συνήγορός του ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν ἐγγράφων, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 165 ὡρισμένα καὶ συγκοινωνῶσιν ἐλευθέρως (3) μετ' ἀλλήλων (273 ποιν. δικ.).

§ 239. Δύναται ἡ ἀρχὴ νὰ διατάξῃ ὥστε ἡ συγκοινώνησις νὰ λάβῃ χώραν παρόντος τοῦ ἐπιστάτου; Ὁ Faus. (σ. 515, τ. 8) ἐπικρίνει τὸ μέτρον αὐτό, ἂν καὶ στηριζόμενον εἰς δύο ἀποφάσεις

---

(1) Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ἂν ἐκ τῶν πλειόνων δικηγόρων κατηγορουμένου τινὸς ἔλιπεν εἷς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 66 τοῦ 1850.

— Ὅταν κατηγορούμενόν τινα ὑπερασπίζωνται πλείονες δικηγόροι ἀδιαιρέτως, ἡ ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου πρὸς στιγμὴν ἔξοδος τοῦ ἑνὸς δὲν βλάπτει. Απ. ποιν. Αρ. Π. 30 τοῦ 1857.

— Ὅταν δύο συνήγοροι ἀδιαιρέτως ἀνεδέχθησαν τὴν ὑπεράσπισίν τινος, ἡ ἀπουσία τοῦ ἑνὸς αὐτῶν δὲν ἔχει συνέπειάν τινά. Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1851.

(2) Πρλ. Faust. τ. 8 § 615.— Ἰμέτ. Εὐρ. λέξ. Κατηγορούμενοι καὶ ὑπεράσπισις. Morin λ. défense ἀρ. 5 καὶ 6.

(3) Μόνον ἀφοῦ παραδοθῇ ἡ κατηγορία ἔχει ὁ κατηγορούμενος τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων τῆς ἀνακρίσεως. Βούλ. ἐφ. Ναυπλ. 23 τοῦ 1845 (Νομικ. σ. 4804).

— Ὡς πρὸς τὰ πλημμελήματα; Ἴδε τὸ ἄρθ. 165 τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τὸ ἐπικρίνει, διότι δι' αὐτοῦ ἡ συγκοινωνία ἤθελεν εἶσθαι παγίς κατὰ τοῦ κατηγορουμένου,

§ 240. Ἡ παραβίασις τοῦ ἄρθρου 273 τῆς ποιν. δικονομίας δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν; Ἴδε τὸν Faust. τ. 8 σ. 517.

§ 241. Ποίων ἐγγράφων δίδονται ἀντίγραφα; Πρλ. Faust. τ. 8 σ. 520 ὁ ἡμέτερος νόμος εἶναι σαφέστερος τοῦ Γαλλικοῦ ἐπιτρέπων νὰ δίδωνται ἀντίγραφα ὅλων τῶν περὶ τὴν ἀνάκρισιν ἐγγράφων.

§ 242. Ὁ πρόεδρος ἐνθυμίζει τοὺς συνηγόρους, ὅτι χρεωστοῦν νὰ μὴ λέγωσί τι ἀντιβαῖνον εἰς τὴν συνείδησίν των καὶ εἰς τὸ πρὸς τοὺς νόμους ὀφειλόμενον σέβας καὶ νὰ φυλάττωσιν, εἰς τὰς ἐκφράσεις των τὴν προσήκουσαν κοσμιότητα καὶ μετριότητα.

Ἀπομακρυνόμενος ὁ δικηγόρος ἀπὸ τὸ ὀφειλόμενον εἰς τοὺς νόμους σέβας, καὶ ἀπὸ τὰς σεμνοπρεπεῖς καὶ μετρίας ἐκφράσεις, ἀποβάλλει ἑκουσίως τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸ ἐπάγγελμά του ὑπόληψιν· οἱ λόγοι του χάνουν τὸ κῦρός των, καὶ ἀντὶ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ὄφελος τοῦ πελάτου του, τὸν ἐνοχοποιοῦν ἴσως πλειότερον, καθότι δύναται ὁ δικαστὴς νὰ ἀποδώσῃ ἀκουσίως εἰς τὸν ἐγκαλούμενον ἔλλειψιν, τῆς ὁποίας μόνος ὁ δικηγόρος εἶναι ὑπεύθυνος.

Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐναπόκειται εἰς τοὺς ἐνόρκους νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦ ἐγκαλουμένου τὰ συμφέροντα.

Ὁ κίνδυνος εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἐκθέτει ἐκεῖνος, ὅστις ἐχρεώστει νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ, χρεωστεῖ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν των, καὶ νὰ διπλασιάσῃ τὰς ἔμφρονας εἰς τὰς ἐξετάσεις προσπαθείας των.

Ἂν ὁ δικηγόρος ἤθελε (περίπτωσις σπανιωτάτη) δείξει ἐπιμονὴν εἰς τὴν κακὴν τῶν χρεῶν του ἀναγνώρισιν, ὁ πρόεδρος δύναται νὰ τῷ ἐμποδίσῃ τὸν λόγον, καὶ μολαταῦτα ἡ δίκη δὲν παραπέμπεται εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, καθότι ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει νὰ στερηθῇ τῶν δικαστῶν ἐκείνων, οἵτινες ὤφειλον νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τύχης του.

Δύναται ἑπομένως νὰ ἐκλέξῃ ἄλλον δικηγόρον ἀμέσως, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ἐκλογῆς, διορίζει ὁ πρόεδρος ἐξ ἐπαγγέλματος διὰ τῆς δίκης τὴν ἀποπεράτωσιν.

Δὲν πρέπει νὰ καταφεύγῃ ὁ δικηγόρος εἰς τὴν ἄρνησιν περιστατικῶν ψηλαφητῶν καὶ ἀποδεδειγμένων, οὔτε νὰ ἀναιρῇ κτηθείσας ἤδη βεβαιότητας. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένῃ εἰς τοῦ ἐγκαλουμένου

Δημόσιο Κεντρικό Βιβλιοθήκη Πάτρας

τὴν ἀθωότητα, ὅτε οὗτος ὡμολόγησε τὴν ἐνοχήν του, ἀλλ' ὀφείλει ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀμφιβολίας νὰ ἀφανίσῃ τῶν μαρτυριῶν τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ προσαχθεισῶν ἀποδείξεων. Ὀφείλει νὰ ἐπιληφθῇ ὅλων τῶν ὑπὲρ τοῦ ἐγκαλουμένου ἀναφερομένων περιστάσεων, καὶ νὰ τὰς διασαφίσῃ κατὰ τὴν ἰδίαν του πεποίθησιν, καὶ ἂν τὴν στερῆται, μὲ τοὺς ἰδίους λόγους τοῦ κατηγορουμένου, φαινόμενος τοιουτοτρόπως ὄργανόν του καὶ διερμηνευτής.

Ὁ δικηγόρος δὲν ὑποτίθεται, ὅτι ἐνεργεῖ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς του, ὁσάκις παρασιωπᾷ ἐν γνώσει πραγματικὰς ἀληθείας, τῶν ὁποίων τὴν μυστικότητα ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν ὁ πελάτης του. Εἶναι χρέος τοῦ δημοσίου κατηγόρου νὰ τὰς ζητήσῃ· εἰς αὐτὸν ἐναπόκειται νὰ τὰς ἀνακαλύψῃ. Ὁ δικηγόρος δὲν εἶναι ὑπόχρεως, καὶ ἐνεργεῖ συμφώνως μὲ τὴν συνείδησίν του, ἂν ἀπ' εὐθείας καὶ μὲ πεποίθησιν δὲν φανῇ ἀντιτείνων εἰς τὴν ὕπαρξιν ἀνακαλυφθεισῶν βεβαιοτήτων.

Εἰς ὅλας τὰς δίκας ὑπάρχουν ἐπὶ τέλους περιστάσεις ἐλαφρυντικαί, ὑπάρχουν παρατηρήσεις ἐπιεικείας καὶ φιλανθρωπίας, εἰς αὐτὸ τὸ εὐρὺ στάδιον δύναται νὰ διατρέξῃ ὁ δικηγόρος μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὠφελεῖ τὸν πελάτην του, καὶ δὲν παραβλάπτει ὁλοτελῶς τὴν συνείδησίν του.

Ἡ προσοχὴ καὶ εὐμένεια τῶν ἐνόρκων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ εἰς αὐτὸν τὸν δικηγόρον τοῦ ἐγκαλουμένου, ὅστις μόνος ἐν τῷ μέσῳ τόσων ἀνθρώπων λαμβάνει τὸν λόγον εἰς ὑπεράσπισιν τούτου.

Ἡ ὑπενθύμησις τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ πρόεδρος, δὲν εἶναι ἁπλῆ διατύπωσις· εἶναι ἐμπλέως σύμφωνος μὲ τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὸν μετερχόμενον τὸ τόσον ἔντιμον τοῦ δικηγόρου ἐπάγγελμα. Ἡ ἀκριβὴς τῶν χρεῶν των ἐκπλήρωσις δύναται νὰ φέρῃ ἐν τῷ μέσῳ μας τὰς ὡραίας ἡμέρας τῆς δικαστικῆς εὐγλωττίας, καὶ νὰ ὑψωθῶσιν εἰς τὸ σέβας καὶ εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ διὰ τῆς τιμιότητος, διὰ τῶν γνώσεών των, καὶ διὰ τῆς πείρας τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν.

Ἐκπληρῶν προσηκόντως τὰ χρέη του ὁ δικηγόρος, καὶ εἰς τὸν πελάτην του παρέχει σημαντικὴν ὠφέλειαν, καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ συλλέγει τὰς ψήφους τῆς κοινῆς γνώμης· εἰς τὴν ἀκριβῆ τῶν χρεῶν του ἐκπλήρωσιν ὁ δικηγόρος δὲν ἔχει τι νὰ φοβηθῇ, κἀνεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸν περιορίσῃ, ἂν δὲν ὑπερεβήσῃ ὁ ἴδιος τὰ ὅρια τῆς σεμνοπρεπείας. **Μαριν. σ. 77.**

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 242. Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ διακόψῃ τὸν συνήγορον ἐκ τῶν περιττῶν λόγων. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου σπή τοῦ 1838 (Εὐρ. τ. 6 σελ. 285).

— ΣΗΜ. 1. Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς χρήσεως ὅλων τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων παραβιάζει τὴν ὑπεράσπισιν· ὅθεν, θέλοντος τοῦ δικηγόρου ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ εἰσαγγελέως, πρέπει νὰ τῷ δίδεται ὁ λόγος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 22 τοῦ 1844.

— ΣΗΜ. 2. Ὁ περιορισμὸς τοῦ δικηγόρου καὶ τοῦ κατηγορουμένου αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ἐκφράζεσθαι, δὲν παραβιάζει τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 79 τοῦ 1847.

§ 243. Κατὰ τὸ ἄρθρον 158 § 7 τῆς ποιν. δικονομίας τότε ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν τὸ δικαστήριον ζητούμενον ἀρνηθῇ νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὸν κατηγορούμενον ἢ εἰς τὸν συνήγορόν του, ὄχι δὲ καὶ ὅταν οἱκοθεν δὲν δώσῃ τὸν λόγον εἰς ὅλους τοὺς συνηγόρους τοῦ κατηγορουμένου (ἐπρόκειτο περὶ ἐμφανισθέντων μαρτύρων). Απ. ποιν. Αρ. Π. 13 τοῦ 1850.

§ 244. Ὁ νόμος δὲν διατάττει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας νὰ δοθῇ αὐτεπαγγέλτως ὁ λόγος εἰς ὅλους τοὺς συνηγόρους τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν μάλιστα ὁ πρόεδρος ἠρώτησεν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑνὸς τῶν συνηγόρων ἂν ἔχῃ τι νὰ προσθέσῃ (426 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 52 τοῦ 1850.

§ 245. Τὰ παρὰ τοῦ αὐτεπαγγέλτως διοριζομένου συνηγόρου δικαιολογήματα μὴ λαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἀθωοῦται. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 τοῦ 1859.

— Ὁρλ. κατωτ. περὶ ἀγορεύσεων.

Ἀναβολὴ δικῶν (1).

§ 270. Ὅ,τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ κατηγορούμενος ἔχουν τὸ δικαίωμα, ὑπαρχόντων οὐσιωδῶν λόγων, νὰ προτείνωσι τὴν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως (167 ποιν. δικ.).

§ 271. Ἡ πρότασις αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ ἐνόσῳ δὲν ἐξετάσθη εἰσέτι ὁ πρῶτος μάρτυς (379, 420 ἐδ. 2 ποιν. δικ.)· εἶναι δὲ

---

(1) Faust. τ. 8 § 620.— Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1999 ἑπ. Morin λέξ. cour d'ass. ἀρ. 39 ἑπ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀπαράδεκτος, ἂν ἤρχισεν (1) ἤδη ἡ συζήτησις (167, 424 ποιν. δικ.) ἀπ. Ἀρ. Π. 100 τοῦ 1851. Ἆρα καὶ μετὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου; Faust. τ. 8, σ. 566. Morin λέξ. Cours d'ass. ἀρ. 39.

§ 272. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, διὰ νόμιμόν τινα λόγον, ν' ἀναβάλῃ καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν δίκην ὄχι μόνον ἀπὸ συνεδριάσεως εἰς συνεδρίασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλην σύνοδον.— Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι δύναται νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπομένην σύνοδον, ὁσάκις ὑπάρχουσι λόγοι δικαιολογοῦντες τὴν ἀναβολήν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 7 τοῦ 1844.

§ 273. Ἐὰν ἡ πρότασις αὕτη γίνῃ πρὸ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδριάσεως, γίνεται ἀπόφασις περὶ τούτου ἐν τῷ συμβουλίῳ.— Ἐὰν δὲ ἡ αἴτησις προσηνέχθη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδρίασιν, τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει (167 ποιν. δικ.).

§ 274. Ὁ νόμος δὲν ὁρίζει τοὺς τῆς ἀναβολῆς λόγους, ἡ δὲ Γαλλικὴ Νομολογία ἀπέφηνεν ὅτι ἡ νόσος τοῦ κατηγορουμένου, ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως τῆς διαδικασίας ἢ τῆς ὑπερασπίσεως ἢ ἐκ μέρους ἐνόρκου ἔκφρασις τῆς γνώμης του καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται ν' ἀποφασισθῇ ἡ δίκη, ὅλα ταῦτα ἐθεωρήθησαν ὡς ἰσχυροὶ πρὸς ἀναβολὴν λόγοι (2). Faust. τ. 8 σ. 568.— Πρλ. Morin λέξ. Cours d'ass. ἀρ. 39—41.

§ 275. Ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων τῆς ἀναβολῆς ἀνήκει κυριαρχικῶς εἰς τὸ δικαστήριον (3). Faust. τ. 8 σ. 568. Ἡ δὲ περὶ

---

(1) Ἡ ἀσθένεια τοῦ κατηγορουμένου ἢ ἄλλη τις βεβαιωμένη αἰτία, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐμφάνισίν του, δικαιολογεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης, χωρὶς νὰ γίνῃ διάκρισις τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἤρξατο ἡ συζήτησις, ἀπὸ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν δὲν ἐγένετο τῆς συζητήσεως ἔναρξις. Morin λέξ. Cours d'ass. ἀρ. 39.

(2) Πρλ. ἀνωτ. § 151 ἐν τέλ.

(3) Ἡ Ἑλλην. Νομολογία εἶναι σταθερὰ κατὰ τοῦτο, καὶ ἰδοὺ ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγαι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρ. Πάγου.

— Εἰς τὸ δικαστήριον ἀπόκειται νὰ κρίνῃ περὶ τῶν λόγων τῆς ἀναβολῆς, ὅταν προτείνωνται μέσα ἀποδείξεως. Εὐρ. τόμ. 2 σελ. 168. Εἰς τὸ δικαστήριον ἀπόκειται νὰ κρίνῃ, ἂν μαρτυρία τις ἦναι ἀναγκαία, καὶ ἂν πρέπῃ ν' ἀναβληθῇ, ἢ μή, ἡ δίκη. Εὐρ. τόμ. 2 σελ. 169 ἐπ.

— Εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἂν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀναβολῆς πρότασις πρέπει νὰ ἦναι αἰτιολογημένη. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου τοά τοῦ 1839.

— Κατὰ τὰ ἄρθρα 167 καὶ 379 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς

ἡ κλήτευσις μάρτυρός τινος εἶναι ἀναγκαία, καὶ ἐπομένως ἂν πρέπῃ νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναβολὴ τῆς τῆς δίκης. Απ. Αρ. Πάγου 53 τῆς 9 Ἰουλ. 1842.

— Κατὰ τὰ ἄρθρα 167 καὶ 379 τῆς ποιν. δικον. ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ δικαστήριον ν' ἀπορρίψῃ ἢ νὰ παραδεχθῇ τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς ὑποθέσεως αἴτησιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 61 καὶ 73 τοῦ 1846.

— Ἡ στάθμισις τῶν περὶ ἀναβολῆς λόγων εἶναι ἔργον τῶν συνέδρων, καὶ οὐχὶ τῶν ἐνόρκων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 19, 50 καὶ 59 τοῦ 1843.

— Περὶ τῶν λόγων τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ προτεινομένης ἀναβολῆς ἀποφασίζει ἀποκλειστικῶς τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προτείνεται, (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου υς' σελ. 3 τόμ. 1 τῆς Νομολογίας).

— Ἡ παραδοχὴ ἢ ἡ μὴ παραδοχὴ τῆς περὶ ἀναβολῆς αἰτήσεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ ἡ στάθμισις τῶν ἀποδείξεων, ἡ δὲ ἀπόφασις ἀφορᾷ πραγματικὰ ζητήματα. (Απ. ποιν. Αρ. Π. 68—σελ 154 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1842).

— Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 379 τῆς ποιν. δικον. εἶναι δυνητική. Απ. ποιν. Αρ. Π. 73 τοῦ 1853.

— Εἰς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον ἀνήκει ἡ ἐκτίμησις τῶν περὶ ἀναβολῆς τῆς δίκης λόγων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 15, 26, 87, 68—70 τοῦ 1852.

— Εἰς τὴν διακριτικὴν τοῦ ποιν. δικαστηρίου ἐξουσίαν ἀφῆκεν ὁ νόμος τὴν ἀπόφασιν, ἂν, ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεως μάρτυρός τινος, πρέπει ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τῆς κατηγορίας εἰς ὑστέραν συνεδρίασιν (425 καὶ 379 τῆς ποιν. δικονομ.). Ἄρα λόγος ἀναιρέσεως δὲν ὑπάρχει, ἂν διετάχθη ἡ συζήτησις. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 35 καὶ 37 τοῦ 1853.

— Εἰς τὸ δικάζον τὴν οὐσίαν δικαστήριον ἀπόκειται ἡ στάθμισις τῶν περὶ ἀναβολῆς λόγων (167 ποιν. δικ.)· Απ. ποιν. Αρ. Π. 24, 26 τοῦ 1850.—16 τοῦ 1849.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

συζητήσεως μόνον ἐὰν ὑπάρχωσι λόγοι οὐσιώδεις· ἄρα δύναται νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ αὐτὴν ὅταν δὲν ἐνεφανίσθη μάρτυς ἐξεταστέος ἐπὶ θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξετασθήσονται ἄλλοι μάρτυρες (1). Ἀπόρ. ποιν. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1854.

— Εἰς τὸ δικαστήριον λοιπὸν ἀπόκειται νὰ κρίνῃ, ἂν δὲν ὑπάρχῃ λόγος ν' ἀναβάλῃ δίκην τινὰ (167 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 3 τοῦ 1857, φέρουσα.

Αἰτ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ 167 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας, ἔχει μὲν ὁ κατηγορούμενος τὸ δικαίωμα ὑπαρχόντων λόγων οὐσιωδῶν, νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἀναβολὴν τῆς δίκης, ὑπόκειται ὅμως εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας νὰ κρίνῃ ἂν οἱ προτεινόμενοι λόγοι εἰσὶν οὐσιώδεις ἢ μὴ καὶ ἑπομένως νὰ δεχθῇ ἢ ἀπορρίψῃ τὴν περὶ ἀναβολῆς αἴτησιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου προτείναντος τοῦ ἀναιρεσείοντος ν' ἀναβληθῇ ἡ δίκη του διὰ νὰ προσαγάγῃ μάρτυρας πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι, ὅτι δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ πρᾶξιν τῆς ληστείας, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Λαμίᾳ συνέδρων ἐθεώρησεν, ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, ἀπαράδεκτον τὴν πρότασίν του ταύτην τριχῶς· πρῶτον ὡς ἀλυσιτελῆ, καθόσον ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ἠδύνατο ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας· δεύτερον ὡς ἀόριστον, μὴ προσδιοριζομένων τῶν ἐξετασθησομένων προσώπων, τῆς κατοικίας αὐτῶν κτλ. καὶ τελευταῖον ὡς σκοποῦσαν νὰ παρατείνῃ ἐπὶ ματαίῳ τὴν δίκην, ἀφοῦ εἶχεν ἤδη δυθῇ εἰς τὸν εἰρημένον ὅλος ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς πρὸς κλήτευσιν μαρτύρων ὑπερασπίσεως ἂν εἶχε τοιούτους· ὅθεν ὁ προτεινόμενος ἀναιρέσεως λόγος, ὅσι διὰ τῆς ἀπορρίψεως

— Ἡ 82 τοῦ 1858 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Αἰτ. Ἐπειδὴ ὁ νόμος (ἄρθ. 167, 379 καὶ 420 ποιν.) ἀφῆκεν ὅλως εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως πρότασιν διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν μαρτύρων ἢ δι' ἄλλον τινὰ λόγον· ἂν δὲ τὸ δικαστήριον τοῦτο σφάλῃ περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν περιστατικῶν, ἅτινα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἀναβολῆς αἰτήσεως ὑπεβλήθησαν αὐτῷ, ἡ ἐκτίμησις αὕτη ὡς περὶ πραγματικὰ ἀντικείμενα στρεφομένη, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου.

(1) Ὅταν τὸ δικαστήριον θεωρῇ τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν τεινουσαν εἰς ματαίωσιν τῆς δίκης ἐπὶ τοῦ παρόντος, δύναται νὰ διατάξῃ τὴν πρόοδον αὐτῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 51 τοῦ 1850.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς αἰτηθείσης ἀναβολῆς περιωρίσθη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως εἶναι ἀνυπόστατος.

§ 276. Εἰσαγομένης εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον πολιτικῆς ἀγωγῆς ἵνα συνδικασθῇ μὲ τὴν ποινικὴν δίκην, καὶ ἀναβαλλομένης ταύτης εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἀναβάλλεται καὶ ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ (1), καὶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κλητεύσωσιν οἱ πολιτικῶς ἐνάγοντες ἐκ νέου τὸν κατηγορούμενον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 116 τοῦ 1859.

§ 276². Ὅρα τὰ ἀνωτ. § 180 ἐπ.

§ 276³. Ἂν, διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν μάρτυρός τινος, ἀποφασισθῇ ἡ ἀναβολὴ, τὸ δικαστήριον καταδικάζει τὸν μὴ ἐμφανισθέντα μάρτυρα εἰς τὴν πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐκ τῆς βραδύτητος γενομένων ἐξόδων καὶ διατάττει τὴν διὰ δικαστικῆς βίας προσαγωγήν, ἐὰν οὗτος δὲν ἐδικαιολόγησε τὴν μὴ ἐμφάνισίν του δι' ἐγκαίρου δηλώσεως καὶ ἀποδείξεως νομίμων λόγων.

Ἂν ἡ ἀναβολὴ δὲν ἐγκριθῇ, καταδικάζεται ὁ ἐξ ἀπειθείας μὴ ἐμφανισθεὶς μάρτυς, ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως εἰς χρηματικὴν ποινὴν δέκα μέχρι διακοσίων δραχμῶν, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐκ τῆς μὴ ἐμφανίσεώς του προξενηθέντων ἐξόδων τῆς διαδικασίας.

Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν καταδικάζεται καὶ ὁ μάρτυς, ὅστις ἄνευ νομίμου αἰτίας ἀρνεῖται τὴν μαρτυρίαν ἢ τὴν ὁρκοδοσίαν ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς περαιτέρω καταδιώξεως, ἂν ἔγινε παράβασις τοῦ ἄρθ. 267 τοῦ ποιν. νόμου, ἂν δηλ. γίνῃ ἔνοχος εἰς πολιτικὴν ἢ ἐγκληματικήν τινα ὑπόθεσιν νοθεύσεως ἐγγράφων, μετεχειρισθῇ ἐν γνώσει νόθα ἔγγραφα, ἀποκρύψῃ ἔγγραφα ἢ ἄλλα ἀποδεικτικὰ, ἢ ἐπιμείνῃ ἀρνούμενος τὴν μαρτυρίαν του ἢ τὸν ὅρκον τῆς μαρτυρίας του.

Ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει ἐναργῶς, ὅτι οὔτε καταδίκη χρηματικὴ ἐμπορεῖ νὰ λάβῃ χώραν, οὔτε διὰ βίας προσαγωγὴ ἐμπορεῖ νὰ διαταχθῇ, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἡ ἀπόδειξις τῆς προσκλήσεως εἰς τὸν μάρτυρα ἐπιδόσεως τῆς κλήσεως.

Ὁ καταδικασθεὶς μάρτυς δύναται νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἂν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν προτέραν του μὴ ἐμφάνισιν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τούτου δὲν ἀρκεῖ νὰ γίνεται ὅ,τι πολλάκις εἶδον ἐνεργούμενον, δηλ. νὰ πέμπηται ἀπόσπασμα ἐκ τῆς κατα-

(1) Πρλ. τὰ ἐν τῇ λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγή.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θέρμου

δικαστικῆς ἀποφάσεως πρὸς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεώς της, ὁ δὲ καταδικασθεὶς μάρτυς νὰ λαμβάνῃ συγχρόνως μὲ τὴν ἀπαίτησιν τῆς χρηματικῆς ποσότητος γνῶσιν, ὅτι ὑπάρχει ἀπόφασις κατ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τοὺς ὑπαγορεύσαντας ταύτην λόγους.

Εἶναι ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ πέμπηται πρὸς τὸν καταδικασθέντα μάρτυρα διὰ τῆς ἁρμοδίας ὁδοῦ ἀντίγραφον τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, νὰ λαμβάνεται τῆς ἐπιδόσεως ἡ ἀπόδειξις καὶ ἀκολούθως, ἂν δὲν παρουσιασθῶσι δικαιολογήματα περὶ τῆς ἐμφανίσεώς του ἐντὸς τῆς ὡρισμένης νομίμου προθεσμίας, νὰ ζητῆται ἡ ἐκτέλεσίς της. Μαρ. σ. 60.

§ 277. *Ἄλλη μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως αἰτία πρὸς ἀναβολήν* (1).— Ἐὰν ἡ πρᾶξις δὲν ἦναι προσηκόντως ἀποδεδειγμένη, ἐκ δὲ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως προκύπτει ὅτι ὑπολείπονται πληροφορίαι ἄξιαι λόγου, δυνάμεναι νὰ προσαχθῶσιν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἡ σύνοδον, τὸ δικαστήριον δύναται ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην. 348, 399, 425 ποιν. δικ.— Νόμ. τῆς 12/24 Δεκ. 1841 ἄρθ. 7.— Πρλ. τὴν Γαλλ. Νολογίαν (106 inst.) εἰς Morin, λ. cours d'ass. ἀρ. 41. Τοῦ δικαιώματος τούτου πρέπει νὰ γίνηται σπανία καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ συνετὴ χρῆσις, τὸ δικαίωμα δὲ αὐτὸ δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ εἰμὴ ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησις. Ὅρα Εὐρ. τ. 10 σ. 148.

§ 278. Περὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 444 τῆς ποιν. δικ. θέλω ὁμιλήσει κατωτέρω. Πρλ. Morin, λ. cours d'ass. ἀρ. 42.

Ἔνωσις ἢ χωρισμὸς δικῶν (2).

§ 280. Περὶ τῶν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀναγομένων ὡμίλησα ἐν λεξ. Συνάφεια (ἀνωτ. σ. 8 ἐπ.)· ἐνταῦθα προσθέτω τὰ ἑξῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τῆς ποιν. δικ. (307 instr.) αἱ ὡς πρὸς τὸν πρωταίτιον ἁρμοδιότης ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς συνε-

---

(1) Ὅρα τὸ σύγγραμμα τὸ μνημονευόμενον εἰς Σαβ. σύς. τόμ. 6 σελ. 316 τῆς Γαλλ. μεταφρ.

(2) Πρλ. Faus. τ. 8 § 621. — Ἀνωτ. σ. 6 ἐπ. τὴν λ. Συνάφεια.—Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 1350 ἐπ. Ὅρα τὴν 56 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου κατ. σ. 126.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νόχους καὶ συναιτίους· — ἄνευ δὲ ἰδιαιτέρων λόγων, περὶ ὧν ἀποφασίζουσι τὰ δικαστήρια, δὲν πρέπει νὰ χωρίζηται ἡ περὶ πάντων τῶν συνενόχων καὶ συναιτίων ἀνάκρισις καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησις.

— Ἡ διὰ τὸν πρωταίτιον ἀρμοδιότης ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς συνενόχους καὶ συναιτίους, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν ἰδιαίτεροι λόγοι ὑπαγορεύοντες τὸν χωρισμὸν τῆς δίκης, περὶ ὧν ἀποφαίζουν τὰ δικαστήρια. Απ. ποιν. Αρ. Π. 9 τοῦ 1841.

— Ἡ πρὸς τὸν συνεργὸν ἁρμοδιότης δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς πρωταιτίους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 147 τοῦ 1846.

— Ὅταν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσι περιστατικὰ ἔχοντα χαρακτῆρα κακουργήματος, τὸ πλημμελειοδικεῖον δὲν δύναται νὰ διαιρέσῃ τὴν δίκην παραπέμπον τοὺς μὲν ἐκ τῶν κατηγορηθέντων εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, τοὺς δὲ εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 32 τοῦ 1848.

§ 281. Διὰ ποίους λόγους συγχωρεῖται ὁ χωρισμὸς ἢ ἡ ἕνωσις; (2). Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν λόγων, δι' οὓς ἐπιτρέπεται ὁ χωρισμὸς τῆς δίκης, δὲν ἐπεμβαίνει ὁ Ἄρ. Πάγος (32, 474 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 49 τοῦ 1850.

§ 282. Ὑπαρχόντων πολλῶν συγκατηγορουμένων καὶ μὴ ἐμφανισθέντων τινῶν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις περὶ τοῦ χωρισμοῦ τῆς δίκης. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 52 τοῦ 1847, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλούμενον ἄρθ. 32 τῆς ποιν. δικονομίας προβλέπει μόνον τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, τοῦτέστιν ὁρίζει καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν κατὶ κατὰ τὸ γράμμα αὐτοῦ, ὅτι αἱ κατὰ τῶν πρωταιτίων συνενόχων καὶ συναιτίων καταδιώξεις δὲν πρέπει ἄνευ ἰδιαιτέρων λόγων, οὔτε ἐν τῇ ἀνακρίσει οὔτε ἐπὶ ἀκροατηρίου νὰ χωρίζωνται, ἂν καὶ τὰ κατηγορούμενα πρόσωπα ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν περιπτώσεων ἤθελον ὑπάγεσθαι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα διαφόρων δικαστηρίων (ἀριθ. 29—31 τῆς αὐτῆς δικονομίας)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησις περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ κατηγορουμένου παρόντος δικασθησομένου ἐν ἀπουσίᾳ τῶν λοιπῶν μετ' αὐτοῦ συγκαταδιωκομένων· περίπτωσις, καθ' ἣν κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἀριθ. 474 τῆς ἰδίας δικονομίας ἔπρεπεν ἡ συζήτησις νὰ γενῇ, ὡς ἐγένετο κατ' ἀντιμωλίαν

(2) Βρλ. Faust. § 621, γ, δ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

ὡς πρὸς τὸν παρόντα κατηγορούμενον, οὐδὲ ὑπεχρεοῦτο τὸ δικαστήριον, μὴ γενομένης ἀντιρρήσεως ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου νὰ ἐκδώσῃ περὶ τῆς συζητήσεως, ἢ, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, περὶ χωρισμοῦ τῆς δίκης ἀπόφασιν, καθότι τὸ εἰρημένον ἄρθ. 474 κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ μόνον τὴν αὐτοδικαίως ἀναβολὴν τῆς δίκης ἀπαγορεύει· ὅθεν τὸ δικαστήριον δικάσαν τὸν ἀναιρεσείοντα, καίτοι ἀπόντων τῶν μετ' αὐτοῦ συγκαταδιωκομένων, δὲν παρέβιασε τὸ ἄρθ. 32 τῆς ποιν. δικον. καὶ δὲν περιώρισε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων.

§ 283. Ἡ δίκη δύναται νὰ χωρισθῇ, ὅταν δὲν ἀφορᾷ τοὺς συνεργοὺς καὶ συναιτίους. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 96 τοῦ 1847, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν συνέδρων, συμφώνως μὲ τὰς προτάσεις τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ μὲ τὴν συναίνεσιν τοῦ δικηγόρου τοῦ ἀναιρεσείοντος, διέταξε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 222 ἀπὸ 20 Αὐγ. ε. ε. ἀποφάσεως νὰ συζητηθῇ χωριστὰ ἑκάστη τῶν πράξεων τῶν ἐνδιαλαμβανομένων εἰς τὸ ἀπὸ 1 Ἀπριλ. ε. ε. βούλευμα, καὶ ἐνῷ ἀναφέρει εἰς ταύτην τὴν ἀπόφασιν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους νομίζει ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον τὸν χωρισμόν, ἐξηγεῖ προσέτι, ὅτι ὁ χωρισμὸς οὗτος δὲν ἀφορᾷ τοὺς συνεργοὺς καὶ συναιτίους, τουτέστι περὶ αὐτῶν θέλει γίνει μία καὶ ἡ αὐτὴ συζήτησις καὶ ἀπόφασις· ἄλλην δὲ ἑρμηνείαν δὲν ἐπιδέχονται αἱ τελευταῖαι λέξεις τῆς ἀποφάσεως «ἐξαιρουμένων τῶν συνεργῶν καὶ συναιτίων» ἀφοῦ μάλιστα ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 22 Αὐγούστου καὶ ἐκ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐδικάσθησαν μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος οἱ συγκατηγορούμενοι ὡς συνένοχοι Ἀθανάσιος Κρούσιας, Βασίλειος Μπασιώτης, Σωτήριος Κρούσκος καὶ Μιχαὴλ Αὔρας, οἵτινες ἐκυρήχθησαν μὴ ἔνοχοι τῆς πράξεως τῆς κατὰ τὸ τέλος τοῦ Νοεμβρ. 1845 γενομένης ληστείας, περὶ ἧς ἔγεινεν ἡ δίκη· ὥστε δὲν ὑπάρχει οὐδεμία παραβίασις τῶν ἄρθ. 32 καὶ 34 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ ἐπομένως οἱ λόγοι οὗτοι, μὴ ὑποβληθέντες κἂν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, δὲν εἶναι οὔτε παραδεκτοὶ οὔτε βάσιμοι.

§ 284. Δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀκυρότης προερχομένη ἐκ τῆς ἑνώσεως πράξεων μὴ συναφῶν (1). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 52 τοῦ 1845.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Συνάφεια (ἀνωτ. σελ. 8 ἑπ.).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πάτρας

§ 285. Διάφοροι κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου κατηγορίαι δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσι συνάμα, ἀρκεῖ νὰ μὴ φέρῃ βλάβην. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 10 τοῦ 1859.

§ 186. Εἰς ποῖον ἀνήκει νὰ διατάξῃ τὴν ἕνωσιν ἢ τὸν χωρισμόν; Εἰς τὸν πρόεδρον, δηλαδή, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον; Εἰς τὴν Γαλλίαν διακρίνουσι τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ μέτρον αὐτὸ λαμβάνεται πρὸ τῆς δίκης, ἀπὸ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τὸ δικαστήριον ἐπελήφθη αὐτῆς· ἐν τῷ τελευταίῳ θέματι, ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον· ἡ πρώτη περίπτωσις ἀγνοῶ, ἂν ποτὲ ἀνεφύη παρ' ἡμῖν, ἀλλ' οὔτε ὑπάρχει παρ' ἡμῖν, ὡς ἐν Γαλλίᾳ (ἔνθα ὅμως ἀποφαίνεται ὁ πρόεδρος περὶ αὐτῆς), ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 307 τῆς instr. crim.

§ 287. Ἂν πρόκηται περὶ ἑνώσεως δύο συναφῶν κατηγοριῶν ἢ περὶ χωρισμοῦ δύο κατηγοριῶν μὴ συναφῶν ἀπευθυνομένων κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται ν' ἀποφανθῇ καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συζητήσεων, ἐπειδὴ εἶναι καὶ μένει ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος. — Ἂν ὅμως ἡ ἕνωσις ἢ ὁ χωρισμὸς ἀφορᾷ διαφόρους κατηγορουμένους, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ διατάξῃ τὰ περὶ τούτου εἰμὴ μέχρι τῆς συνθέσεως τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου. Ὁ λόγος εἶναι προδήλος· δὲν δύναται νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν πρόσωπον μὴ λαβὸν μέρος εἰς τὴν κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων, ἢ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν δίκην ἕνα, ἐν ᾧ πλείονες συνέπραξαν εἰς τὴν κλήρωσιν ταύτην.

Προπαρασκευαστικαὶ πράξεις. — Παράδοσις τῆς κατηγορίας, τοῦ βουλεύματος καὶ τῆς κλήσεως. — Κατάλογος μαρτύρων (1).

§ 290. *Κοινοποίησις βουλεύματος* κτλ. Ὁ ἀμόδιος εἰσαγγελεὺς ὀφείλει νὰ προνοῇ περὶ τῆς εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐπιδόσεως τοῦ ἐγκλητηρίου, τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, τῆς κλήσεως καὶ τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων (274 ποιν. δικ.).

Ὡς πρὸς τὴν κοινοποίησιν τοῦ βουλεύματος ἰδίως ἡ νομολογία περιέχει ταῦτα.

— Τὸ ἀπορρίπτον τὴν ἀνακοπὴν βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶ-

(1) Πρλ. Faust. τ. 8 § 622. — Εὑρετ. λέξ. Μάρτυρες ἐν σελ. 155 § 27 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται εἰς τὸν κατηγορούμενον. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 14, 17, 30, 130 τοῦ 1846 – Απ. 60 τοῦ 1847. – καὶ 55 τοῦ 1848. Ἡ μὴ ἐπίδοσις αὐτοῦ δύναται ἁπλῶς νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀναβολὴν τῆς δίκης. Απ. ποιν. Αρ. Π. 39 τοῦ 1856.

— Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν, καίτοι μεταῤῥυθμίζοντος τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν ὡς πρός τινας κατηγορουμένους, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς ἐκεῖνον τὸν κατηγορούμενον, δι' ὃν ἐπεκυρώθη αὐτό. – Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 86 τοῦ 1847.

— Ἀνακόψαντός τινος συγκατηγορουμένου τὸ τῆς παραπομπῆς βούλευμα καὶ ἀποῤῥιφθείσης τῆς ἀνακοπῆς, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κοινοποιηθῇ τὸ τῶν ἐφετῶν βούλευμα καὶ πρὸς τὸν μὴ ἀνακόψαντα τὸ πρῶτον βούλευμα συγκατηγορούμενον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 35 τοῦ 1834.

— Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ὅπερ ἁπλῶς καὶ μόνον ἐπικυροῖ τὸ ἀνακοπὲν περὶ παραπομπῆς βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται τῷ παραπεμφθέντι. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 162, 104 τοῦ 1855.

— Ἡ μὴ ἐπίδοσις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν, τοῦ ἀπορῥιφθέντος ἁπλῶς τὴν ἀνακοπήν, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν ἂν μάλιστα δὲν ἐγένετο λόγος τις ἐνώπιον τῶν συνέδρων (274 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 7 τοῦ 1850.

— Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, δι' οὗ δὲν μετεῤῥυθμίσθη τὸ τοῦ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν εἰμὴ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύψαν ἀντικατάστασιν τοῦ ὀνόματος Ε. Α. διὰ τοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ συνοίκου Γ. Γ. Α, εἰς ἣν κυρίως ἀνῆκον τὰ πλαπέντα, δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται καὶ νὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὸ ἀκροκτήριον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 17 τῆς 28 Ἰανουαρ. 1846.

— Τὸ ἄρθρον 274 τῆς ποιν. δικονομίας, διατάξαν τὴν εἰς τοὺς κατηγορουμένους ἐπίδοσιν τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος ἐννοεῖ προφανῶς τὸ βούλευμα, δι' οὗ ὁ κατηγορούμενος παραπέμπεται εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον, τὸ δὲ κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς ἐκδοθὲν βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ὅταν δὲν μεταῤῥυθμίζῃ τὸ ἀνακοπὲν, ταὐτίζεται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡ παράλειψις τῆς ἐπιδόσεως καὶ τούτου δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἔγινε πρότασίς τι, ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 84 καὶ 90 τοῦ 1842.

— Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται εἰς τὸν ἐπὶ κακουργήματι κατηγορούμενον, ὅταν δι' αὐτοῦ ἐπικυ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρεῖται τὸ τοῦ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 32 τῆς 21 Ἰουνίου 1845.

§ 291. *Προθεσμία πρὸς κοινοποίησιν.* Διὰ νὰ ἔχῃ νόμιμον κράτος ἡ τοῦ βουλεύματος, τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τῆς κλήσεως παράδοσις (274 ποιν. δικ.), πρέπει νὰ γίνῃ πρὸς τὸν κατηγορούμενον ὀκτὼ τοὐλάχιστος ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου (275 ποινικ. δικον.). Ὡς πρὸς τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, ὅσα δικάζονται ὑπὸ τῶν ἑνόρκων, ἡ πρὸς ἐμφάνισιν κλῆσις, ὡς καὶ τὸ κατηγορητήριον ἐπιδίδονται κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 163 τῆς ποιν. δικον. ὁριζομένην προθεσμίαν. ἄρθρον 1 τοῦ νόμου υξδ' ἐν σελ. 54 τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβ. τοῦ 1858.

— Ἂν τὸ κατηγορητήριον κτλ. ἐκοινοποιήθησαν 8 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐξετάσεως τῶν ὑποδίκων, ἀλλὰ 7 πρὸ τῆς δικασίμου, ἔρρωται ἡ κοινοποίησις; Ὄχι (275 ποιν. δικ.) Παρὰ τοῖς Γάλλοις; Faus. τ. 8 σ. 582.

— Ὁ κατάλογος τῶν κλητευθέντων μαρτύρων (1) ἐγχειρίζεται εἰς τὸν κατηγορούμενον τρεῖς τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικα-

---

(1) Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ μάρτυρες ἐκλητεύθησαν ἵνα δώσωσιν ἁπλῶς πληροφορίας δὲν ἔχει σημασίαν τινά. Απ. ποιν. Αρ. Π. 19 τοῦ 1835 εἰς Εὐρ. τ, 7 σ. 187.

— Ἡ τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως διαταττομένη κοινοποίησις τῶν μαρτύρων, σκοπὸν ἔχει νὰ θέσῃ τὸν ἐγκαλούμενον εἰς πλήρη γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τῶν ὁποίων κρέμαται ἡ τύχη του, διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του, καὶ ἀντιπαρατάξῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τοὺς λόγους του. Ἡ συνήθως γινομένη κοινοποίησις τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου τοῦ μάρτυρος δὲν ἐκπληροῖ βεβαίως τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, καὶ εἰς τὸν ἐγκαλούμενον γίνεται πολλάκις αὐσιώδους βλάβης παραίτιος· ποσάκις μὲ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑνὸς δὲν διακρίνονται καὶ ἄλλοι; Ἡ ἁπλῆ σημείωσις, ὅτι ὁ Κωνς. Θεοδώρου εἶναι μάρτυς, ἐν ᾧ ὑπάρχει καὶ ἄλλος μὲ τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, συγχέει τοῦ ἐγκαλουμένου τὴν ἰδέαν· νομίζει ὅτι εἰς τὴν δίκην του προσεκλήθη ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον σέβεται ὡς τίμιον καὶ φιλαλήθη, καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει κάνὲν πάθος, καὶ ἀντ' αὐτοῦ μὲ ἐκπληξιν παρατηρεῖ τῆς συνεδριάσεως τὴν ὥραν τὸν ἐχθρόν του, ἀλλ' ἀνωφελῶς, διότι δὲν ἐπρονόησε νὰ συλλέξῃ ὅλας τὰς δυναμένας νὰ στηρίξωσι τὰ περὶ τῆς ἐξαιρέσεώς του. Θεωρῶ ἑπομένως ἀναγκαῖον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σίμου (413 ποιν. δικ.)· ἐγχειρίζεται δὲ καὶ εἰς τὸν πρόεδρον, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρον 414 τῆς ποιν. δικ. (1). Ὅρα κατ. § 295.

— Ἐὰν οἱ μάρτυρες καὶ οἱ κατηγορούμενοι κατοικῶσιν εἰς ἄλλον τόπον παρὰ τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, προστίθεται, μία ἡμέρα διὰ πᾶσαν ἀπόστασιν 4 μυριομέτρων (275, 163 ἐδ. 2 ποιν. δικονομίας).

§ 292. Ἡ μὴ τήρησις τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 274, 275 καὶ 413 τῆς ποιν. δικον. ὡρισμένων ἐπιφέρει ἀναίρεσιν (458 ἐδ. 2 ποιν. δικον.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρλζ' τοῦ 1837.

Εἰς τὴν Νομολογίαν εὑρηνται καὶ ταῦτα.

— Κατὰ τὰ ἄρθρα 274 καὶ 275 τῆς ποιν. δικονομίας ὁ κατηγορούμενος πρέπει νὰ καλῆται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρμοδίου εἰσαγγελέως, εἰς τὴν πρὸς συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ὡρισμένην δικάσιμον· ἡ δὲ κλῆσις αὕτη, διὰ νὰ ἔχῃ νόμιμον κράτος, πρέπει νὰ γίνῃ 8 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου. Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι οὐσιώδης. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1836 (σελ. 150 τ. 1 τῆς Νομολογίας).

— Ἡ παράδοσις τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου καὶ τοῦ περὶ ἀναπομπῆς βουλεύματος καὶ ἡ κλῆσις τοῦ κατηγορουμένου εἶναι διάφορα καὶ διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου 274 τῆς ποιν. δικονομίας προκύπτει.— Κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. 275 τῆς ποινικ. δικονομίας, ἡ κλῆσις τοῦ κατηγορουμένου, διὰ νὰ ἔχῃ νόμιμον κράτος, πρέπει νὰ γίνηται 8 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, καὶ εἶναι ἀδιάφορος ὡς πρὸς τοῦτο ἡ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου ἐπίδοσις. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ξή τοῦ 1836 (Νομολ. τ. 1 σ. 452).— Τ' αὐτὰ καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1845 ποιν. ἀπ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

— Ἡ παράλειψις τῆς κοινοποιήσεως τῶν κλήσεων, τοῦ βουλεύματος καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, καίτοι ὁμολογοῦντος τοῦ

νὰ κοινοποιῆται τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ μάρτυρος, ἡ θρησκεία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἡλικία, ὁ τόπος τῆς γεννήσεως, καὶ ἐκεῖνος τῆς τελευταίας διαμονῆς του· περιστάσεις τεινούσαι οὐσιωδῶς νὰ θέσωσι τὸν ἐγκαλούμενον εἰς πλήρη γνῶσιν περὶ τοῦ εἰς τὴν δίκην του προσκαλουμένου μάρτυρος. Μαρ. σ. 50.

(1) Ἡ παράλειψις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 414 τῆς ποιν. δικονομίας διατασσομένης ἐγχειρίσεως τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως (458 ποιν. δικον.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρπδ' τοῦ 1838.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατηγορουμένου τὴν παραλαβήν των, μὴ ἐξαγομένη ὅμως ἐκ τῶν ἐγγράφων, ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς δίκης. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 καὶ 76 τοῦ 1846, ἃς ἐν τῇ λ. Βουλεύματα (Εὐρ. τ. 5).

— Ἡ ὁμολογία τοῦ κατηγορουμένου ὅτι ἡ κοινοποίησις τῶν κλήσεων τῷ ἐγένοντο, δὲν ἀναπληροῖ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην βεβαίωσιν, μὴ ἐξαγομένην ἄλλως ἐκ τῶν ἐγγράφων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 93 τοῦ 1845.

— Ἡ παράλειψις τῆς κοινοποιήσεως τῶν κλήσεων, τοῦ βουλεύματος καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, καίτοι ὁμολογοῦντος τοῦ κατηγορουμένου τὴν παραλαβὴν αὐτῶν, μὴ ἐξαγομένη ὅμως ἐκ τῶν ἐγγράφων, ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας (413, 274, 275 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 καὶ 76 τοῦ 1846.

— Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 413, 274, 275 τῆς ποιν. δικον. περὶ ἐπιδόσεως τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, τοῦ κατηγορητηρίου, τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων καὶ τῆς πρὸς τὸν κατηγορούμενον κλήσεως, καθὼς καὶ ἡ τήρησις τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῖς διαλαμβανομένων προθεσμιῶν περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων, εἶναι οὐσιώδεις· ὥστε ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τῆς πρὸς τοῦτο τασσομένης προθεσμίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 τῆς 16 Ἰαν. καὶ 76 τοῦ 1846 (1).

§ 293. Ἡ παράτασις τῆς 8μέρου προθεσμίας (275 ποιν. δικ.) δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν. — Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 42 τοῦ 1856.

§ 294. Κατὰ τὰ ἄρθρα 266, 272, 274, 275 καὶ 413 τῆς ποιν. δικονομίας τὸ ἐγκλητήριον, τὸ βούλευμα καὶ ἡ κλῆσις καὶ ὁ κατάλογος τῶν μαρτύρων πρέπει νὰ καινοποιῶνται εἰς τὸν κατηγορούμενον, καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ἂν ἐκοινοποιήθησαν αὐτῷ, δὲν πρέπει νὰ δικάζωνται. Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1850.

§ 295. Ἡ 59 τοῦ 1858 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ 413 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, καθ' ὃ ἐγχειρίζεται εἰς τὸν κατηγορούμενον ὁ κατάλογος τῶν κλητευθέντων μαρτύρων, τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς δημοσίας συνεδριάσεως, δὲν ἀπαιτεῖ νὰ σημειοῦνται ἐν αὐτῷ καὶ τὸ θέμα περὶ οὗ ἕκαστος θέλει ἐξετασθῇ· τὸ δὲ 414 ἄρθ. διατάσσει νὰ δίδηται τοιαύτη σημείωσις εἰς μόνον τὸν πρόεδρον τῶν Κακουργιοδικῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἐξετάσθησαν οἱ μάρτυρες κατὰ τὴν ἀνάκρισιν. Ὅρα ἀνωτ. σελ. 120 ἐν ἀρχ.

(1) Ταὐτὰ καὶ ἡ 76 τοῦ 1846 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 296. Ἀναβληθείσης τῆς δίκης, ἀπαιτεῖται νέα ἐμπρόθεσμος κοινοποίησις τῶν εἰρημένων ἐγγράφων; Ἰδοὺ τί εὕρηται εἰς τὴν Νομολογίαν (1).

— Αἱ κλήσεις δὲν ἐπαναλαμβάνονται, ἐὰν ἡ δίκη ἀναβληθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. πμζ' τοῦ 1837 (Νομολογία τόμ. 2 σελ. 207).

— Ἀναβληθείσης τῆς ποινικῆς δίκης εἰς ἡμέραν ἐκτὸς τῆς αὐτῆς συνόδου, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπανάληψις τῶν κλήσεων, ὅταν ὁ πρόεδρος εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν κατηγορούμενον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 146 τοῦ 1846.

— Ὅταν βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἔλαβε μὲν τὴν πρόσκλησιν νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου τὴν 22 Ἰανουαρίου, ἀλλὰ, διὰ τὴν διάρκειαν ἄλλης μακρᾶς δίκης, ἐνεφανίσθη τὴν 29, ἡ ἀναβολὴ αὕτη δὲν θεωρεῖται ὡς παράβασις. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. υλδ' (σ. 131 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).

— Κατὰ τὸ 413 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας ὁ κατάλογος τῶν κλητευθέντων μαρτύρων πρέπει νὰ ἐγχειρίζηται εἰς τὸν κατηγορούμενον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως· δὲν ὑπάρχει δὲ νόμος διατάττων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος δευτέραν κοινοποίησιν τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων, ὁσάκις ἡ δίκη παραπεμφθῇ ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην σύνοδον. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 30. — σελ. 230 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841.

— Ὁ νόμος δὲν διατάττει τὴν ἐπανάληψιν τῶν κλήσεων μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας των, οὔτε ὑπάρχει παράβασις ὁσάκις ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς δίκης γίνεται παράτασις τῆς ὡρισμένης εἰς τοὺς κατηγορουμένους προθεσμίας. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρζ' — (σελ. 207 τόμ. 2 τῆς Νομολογίας).

— Ὅταν βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἀναιρετείων ἔλαβε μὲν τὴν πρόσκλησιν νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου τὴν 22 Ἰανουαρίου, ἀλλὰ διὰ τὴν διάρκειαν ἄλλης μακρᾶς δίκης ἐνεφανίσθη τὴν 29, ἡ ἀναβολὴ αὕτη δὲν θεωρεῖται ὡς παράβασις. (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου υλδ' σελ. 331 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840). — Ὅρα τὴν λέξ. Κατηγορία.

§ 297. Ὅταν αἱ κλήσεις μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων ἐπεδόθησαν τῷ κατηγορουμένῳ τὴν 14 τοῦ μηνὸς, ἵνα ἐμφανισθῇ τῇ 19 αὐτοῦ, ἀλλὰ πραγματικῶς ἡ δίκη ἀναβληθεῖσα ἐξελικά-

(1) Πρλ. Εὐρ. τόμ. 10 σελ. 151 ἐν τέλ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθη τῇ 23, παρῆλθεν ἡ νόμιμος προθεσμία. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 25 τοῦ 1850.

§ 298. Ἰδία εἰς ἕκαστον ἐπίδοσις. — Ἡ κλῆσις πρὸς ἐμφάνισιν, τὸ ἐγκλητήριον κτλ. πρέπει νὰ ἐπιδίδωνται εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν κατηγορουμένων χωριστά, ἡ δὲ τοιαύτη παραλειψις εἶναι δημοσίας τάξεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1850.

— Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονες τοῦ ἑνὸς κατηγορουμένου, πρέπει εἰς ἕκαστον τούτων νὰ ἐπιδίδηται ἰδιαίτερον κλητήριον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 53 τοῦ 1841.

— Τὰ ἄρθρα 274, 162, 190 καὶ 191 τῆς ποιν. δικον. δὲν ἀπαιτοῦν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὥστε δι' ἑκάστην ἐπίδοσιν γινομένην συγχρόνως εἰς διάφορα ἄτομα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον εὑρισκόμενα νὰ συντάττωνται ἰδιαίτερα ἀποδεικτικά· ἄρα δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἓν ἀποδεικτικὸν διὰ τὴν πρὸς δύο συγκατηγορουμένους ἐπίδοσιν τῆς τε πρὸς ἐμφάνισιν κλήσεως καὶ τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων. — Ἴδε τὴν λέξ. Ἐπίδοσις ἐν Εὐρ. τόμ. 7 σ. 187 ἐπ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 11 τοῦ 1846.

— Ὅταν ἐκ τοῦ ἐπιδοτηρίου προκύπτῃ ὅτι εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ὑποδίκων ἐκοινοποιήθη τὸ βούλευμα τῆς παραπομπῆς, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν αὐτοῦ, καθότι τὸ ἐπιδοτήριον φέρει πλήρη πίστιν, ἐωσοῦ δὲν κατηγορηθῇ ὡς πλαστογραφημένον· ἡ ἐν ἐπιδοτηρίῳ ὑπογραφὴ τοῦ δεσμοφύλακος δὲν ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 24 τῆς 25 Μαΐου 1844 καὶ ἀπόφ. ποιν. 52 τοῦ 1842.

— Εἰς ἕκαστον κατηγορούμενον πρέπει νὰ ἐπιδίδηται ἰδιαίτερον βούλευμα, ἀλλ' ἡ ἔνστασις αὕτη, μὴ προταθεῖσα εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ὅταν ἔκαμον ἀνακοπήν, καλύπτεται. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 25 τῆς 9 Ἰουλ. 1842.

§ 299. *Ἔκθεσις ἐπιδόσεως* (1). — Καὶ δι' ἑνὸς ἐπιδοτηρίου βεβαιοῦται ἡ εἰς πολλοὺς κατηγορουμένους συγχρόνως γενομένη ἐπίδοσις τῶν πρὸς ἐμφάνισιν κλήσεων. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 33 τοῦ 1849.

---

(1) Κατὰ τὸ ἄρθ. 191 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ συνυπογραφὴ τοῦ πρὸς ὃν κοινοποιεῖται τὸ ἔγγραφον δὲν ἀπαιτεῖται. Απ. ποιν. Αρ. Π. μή τοῦ 1836, καὶ ρλ' τοῦ 1837 (Νομολ. τ. 1 σ. 325. — Νομολογ. τ. 2 σ. 163).

— Διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος ἡ ἐπίδοσις τῶν ἐγγράφων πρὸς τοὺς ἐν τῇ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 300. Διὰ ποίου γίνονται αἱ ἐπιδόσεις; Ὅρα Εὐρετ. τόμ. 7 σελ. 189 καὶ τόμ. 9 σ. 118.

— Ἡ διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸν διὰ δημοσίας τοιχοκολλήσεις προσδιωρισμένον τόπον ἢ χωρίον κλήτευσις τῶν φυγοδίκων εἶναι ἰσχυρά. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 36 του 1849.

§ 301. *Γραφικὰ λάθη.*— Εὐρετ. τόμ. 7 σελ. 182 καὶ τόμ. 9 σελ. 118.

§ 302. Ὁ λόγος, ὅτι ἡ κλῆσις ἔγεινε διὰ τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν καὶ ὄχι διὰ τὸ ἐν Ἀθ. Κακουργιοδικεῖον, εἶναι ἀπαράδεκτος, προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου (458 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 59 τοῦ 1856.

§ 303. *Περιεχόμενον ἐγκλητηρίου* (1). Ἡ κατηγορία τρέπει νὰ περιέχῃ:

1. Τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ κατηγορουμένου.
2. Τὴν δήλωσιν τοῦ κακουργήματος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ κατηγορία, ἀναφερομένου συγχρόνως καὶ τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου.
3. Συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῶν κυριωτέρων περιστατικῶν.
4. Τὴν αἴτησιν τοῦ νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος.

φυλακῇ ὑποδίκους, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ὑπογραφὴ τοῦ δεσμοφύλακος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 24 τοῦ 1844.

— Κατὰ τὸ 191 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ νόμος, διατάττων νὰ δίδωσιν οἱ κλητῆρες ἀποδεικτικὸν τῆς ἐγχειρίσεως, δὲν καταστοχάζεται εἰμὴ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐπιδόσεως· ὁσάκις δ' αὐτηβεβαιοῦται ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ λαμβάνοντος τὸ ἔγγραφον, ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις εἶναι ἰσχυρά, καὶ ἂν ἐλλείπῃ τοῦ κλητῆρος ἡ ὑπογραφή. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου ρλ' τοῦ 1837 (σελ. 163 τόμ. 1 τῆς Νομολογίας).

(1) Τὸ ἐγκλητήριον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιέχῃ καὶ τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θέλει δικασθῇ ὁ κατηγορούμενος, καθότι τοῦτο γίνεται γνωστὸν διὰ τοῦ βουλεύματος καὶ τῆς κλήσεως (265 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 39 τοῦ 1853.

— Τοῦ εἰσαγγελέως τὸ ἐγκλητήριον συντάσσεται συμφώνως μὲ τὸ τελευταῖον περὶ παραπομπῆς βούλευμα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 46 τοῦ 1852.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τὸ ἐγκλητήριον δὲν πρέπει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ διαφέρῃ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος; Απ. ποιν. Αρ. Π. 74 τοῦ 1845, ἦν ἐν λέξ. Ζητήματα ἐνώπιον ἐνόρκων.

— Κατὰ τὸ ἄρθ. 165 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ κατηγορία πρέπει νὰ περ έχῃ συνοπτικὴν ἔννοιαν τῶν κυριωτέρων περιστατικῶν, καὶ ὁ νομοθέτης κατέστησε χρέος τοῦ δημοσίου κατηγόρου ὄχι μόνον νὰ χαρακτηρίζῃ τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ νὰ συμπεριλαμβάνῃ εἰς τὴν κατηγορίαν καὶ τὰ περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνουσιν ἢ ἐλαφρύνουσι τὴν ἔνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου, τὰ ὁποῖα δὲν δύναντται νὰ ἐξαχθῶσιν εἰμὴ ἐκ τῶν ἐξετάσεων τῆς προανακρίσεως, καὶ ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἡ εἰς τὸ ἐγκλητήριον ἔγγραφον καταχώρησις τῆς περιλήψεως τῶν μαρτυριῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεκθείρουσα τὴν κατηγορίαν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 95 τοῦ 1836.

— Εἶναι οὐσιωδῶς ἀναγκαία ἡ σημείωσις τοῦ τόπου, ὅπου ἐπράχθη ἡ πρᾶξις (τὸ ἔγκλημα) ἂν δὲ λείπῃ ἀπὸ τὸ ζήτημα, καὶ ὑπάρχῃ εἰς τὸ κατηγορητήριον, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρκϑ' τοῦ 1837. ὅρα τὰς λέξεις Χρόνος – Ζητήματα τοῖς ἐνόρκοις § 24.

— Ὅταν κοινοποιηθῇ τὸ βούλευμα, ἡ εἰς τὸ κλητήριον θέσπισμα περιστατικὴ σημείωσις τῶν κατηγορουμένων πράξεων δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως. Απ. ποιν. Αρ. Π. σκδ' τοῦ 1838.

— Ὁσάκις δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθῇ ὡρισμένως ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα τῆς κολασίμου πράξεως, εἶναι ἀποχρῶν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μηνὸς καὶ τοῦ ἔτους μὲ τὰς λέξεις «περὶ τὰ μέσα Ὀκτ. τοῦ 1841 ἔτους». Απ. ποιν. Αρ. Π. 54 τοῦ 1842.

— Διὰ ν' ἀποδειχθῇ ἂν πρᾶξίς τις ἦναι κολάσιμος καὶ τίς ὁ δι' αὐτῆς παραβιασθεὶς ποινικὸς ὅρος, πρέπει ἀναγκαίως νὰ δηλοῦται ὡς ἔγγιστα ὁ χρόνος, καθ' ὃν αὕτη ἐπράχθη. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου τῆς 10 Μαρτ. 1838. – Ἴδε τὴν λέξ. Χρόνος.

— Ὁσάκις δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθῇ ὡρισμένως ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα τῆς κολασίμου πράξεως, εἶναι ἀποχρῶν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μηνὸς καὶ τοῦ ἔτους μὲ τὰς λέξεις· περὶ τὰ μέσα Ὀκτ. τοῦ 1841 ἔτους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 51 καὶ 56 τοῦ 1842.

— Κατὰ τὸ 162 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ κλητήριον θέσπισμα πρέπει νὰ ἀναφέρῃ, ἐκτὸς τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τὸ πλημμέλημα δηλαδὴ νὰ ὀνομάζῃ καὶ νὰ χαρακτηρίζῃ τὴν πρᾶξιν ἢ τὰς πράξεις· ὁ τύπος οὗτος εἶναι οὐσιώδης· δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φέρωσιν ἁπλῶς ὅτι παρεβιάσθησαν τὰ ἄρθρα . . . . . τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 97 τοῦ 1836 ἔν Εὐρετ. τόμ. 8 σελ. 391.

— Ὅταν τὸ κλητήριον θέσπισμα περιέχῃ τὰς περικοπὰς τοῦ κατηγορουμένου ἄρθρου ἐφημερίδος τινὸς, καὶ χαρακτηρίζῃ τὴν δίκην ἐπὶ τῆς ὁποίας αὐτὸ συνετάχθη, προσθέτει δὲ καὶ τὸ παραβιασθὲν ἄρθρον, δὲν θεωρεῖται ἐλλειπές. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου υκϐ' τοῦ 1840.

— Τὸ κλητήριον θέσπισμα τοῦ δημοσίου κατηγόρου, μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρον Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 171 τοῦ 1846.

— Τὸ κλητήριον θέσπισμα, ἂν δὲν ἐμπεριέχῃ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν κατεδικάσθη ὁ κατηγορούμενος, δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν αὕτη ἦναι σύμφωνος μὲ τὸ τῆς παραπομπῆς βούλευμα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 46 τοῦ 1846.

— Ἡ καταδίωξις τῶν πλημμελημάτων γίνεται διὰ κατηγορίας, εἰσαγομένης εἴτε κατ' ἄμεσον κλῆσιν, εἴτε διὰ βουλεύματος παραπομπῆς, τὰ δὲ δικαστήρια δὲν ἐπιλαμβάνονται ἁρμοδίως εἰμὴ ἐκείνων τῶν πλημμελημάτων, τὰ ὁποῖα, κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἀναφέρονται εἰς τὸ κλητήριον θέσπισμα, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα μόνα προσκαλεῖται ν' ἀπολογηθῇ ὁ κατηγορούμενος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τῆς 17 Σεπτ. 1839.

— Τὸ κλητήριον θέσπισμα πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ πλημμέλημα, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ κατηγορούμενος νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του, ἀλλὰ καμμία τῆς δικονομίας διάταξις δὲν ἀπαγορεύει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὸ νὰ χαρακτηρίζηται ἡ αὐτὴ πρᾶξις ὡς ὑπαγομένη εἰς διαφόρους ποινικοὺς ὅρους· κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθ. 407 τῆς ποιν. δικονομίας, πᾶσα παράβασις τῶν μὴ διατεταγμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τύπων δύναται νὰ προταθῇ ὡς ἔνδικον μέσον κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τῶν πλημμελειοδικῶν συζήτησιν, οὐχὶ δὲ ὡς λόγος ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τῆς 9 Δεκ. 1839.

— Δύνανται νὰ ἐνωθῶσι πολλὰ πταίσματα εἰς ἓν κλητήριον θέσπισμα. Τὸ ἄρθ. 145 τῆς ποιν. δικονομίας ἀπαιτεῖ ν' ἀναφέρωνται ἐν γένει μόνον τὰ πταίσματα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 50 τοῦ 1846. Ὅρα ἀνωτ. § 280 ἐπ.

— Κατὰ τὸ ἄρθ. 461 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ κλητήριον ἐπίκρισμα πρέπει ν' ἀναφέρῃ ῥητῶς τὸ πλημμέλημα καὶ τὸν κατηγορούμενον καὶ νὰ ἦναι προσκύντως ἐσφραγισμένον καὶ ὑπογεγραμμένον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τξέ τοῦ 1839.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἐγχειρίζεται εἴτε εἰς τὸν κλητευόμενον αὐτὸν, εἴτε κατ' οἶκον αὐτοῦ εἴς τινα τῶν συνοίκων ἢ γειτόνων, τὸ δὲ περὶ τῆς ἐγχειρίσεως ἀποδεικτικὸν πρέπει ν' ἀναφέρῃ ἀκριβῶς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸν ἄνθρωπον, πρὸς ὃν ἡ κλῆσις ἐνεχειρίσθη· κατ' ἐξαίρεσιν δὲ εἰς μόνας τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθ. **194, 361** καὶ **463** τῆς ποιν. δικ., τουτέστιν ὁσάκις πρόκηται περὶ φυγοδίκων ἢ ἀπόντων, τῶν ὁποίων ἀγνοεῖται ἡ κλήτευσις, διὰ τοιχοκολήσεως τοῦ κλητηρίου ἐπικρίματος. Απ. ποιν. Αρ. **Π, 10** τοῦ **1849**.

— Διὰ νὰ δικασθῇ ἐρήμην φυγόδικός τις, ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ὡρισμένη ἐν τῷ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως κατ' αὐτοῦ ἐκδοθέντι κλητηρίῳ ἐπικρίματι ἡ δικάσιμος ἡμέρα. Πλημ. Σύρου τοῦ **1843**.

— Τὸ ἐπίκριμα μὴ ὂν συντεταγμένον μήτε ἐπικυρωμένον παρὰ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν τοιχοκόλλησιν, εἶναι ἄκυρον, καὶ ἑπομένως ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ δικασθῇ ἐρήμην. Απ. ποιν. Αρ. **Π. 15** τοῦ **1845**.

§ 303ª. Ἡ σύνταξις τοῦ κατηγορητηρίου ἐγγράφου δὲν εἶναι βεβαίως ἀπὸ τὰ ἐπουσιωδέστερα τοῦ εἰσαγγελέως χρέη· ὀφείλει νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσοχὴν, ὥστε ἐκ τοῦ εἰς τοὺς ἐνόρκους διδομένου πρώτου τούτου ἐγγράφου νὰ προκύπτῃ μὲ τὰ πλέον ζωηρὰ τῆς ἀληθείας χρώματα, τίς ἡ ὑπὸ δίκην ὑπόθεσις καὶ ὁποῖαι αἱ συναδεύουσαι ταύτην περιστάσεις· χρεωστεῖ ἑπομένως νὰ φυλάττῃ ἀκρίβειαν εἰς τὰς ἐκφράσεις του, καὶ πλειότερον εἰς τὰς εἰς αὐτὸ περιεχομένας περιστάσεις· ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κατηγορίας, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀποτύχῃ ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ ν' ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια, ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει εἰς τὸ κατηγορητήριον ἔγγραφόν του νὰ ζωγραφίσῃ μόνον ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ, ὅσα ἐξάγονται ἐκ τῆς δικογραφίας, καὶ πρὸ πάντων ἐκ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, καὶ νὰ ἀπέχῃ προσεκτικῶς ἀπὸ τοῦ νὰ παρενείρῃ πράγματα ἀνύπαρκτα καὶ ἀναπόδεικτα· ὁποιαδήποτε ἄλλως καὶ ἂν ἦναι ἡ φιλαυτία τοῦ εἰσαγγελέως, ἥτις πολλάκις δύναται νὰ τὸν ὠθήσῃ μακρύτερον τοῦ σκοποῦ του δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ὑπενθύμησιν, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ κατηγορητηρίου ἐγγράφου του δὲν ἔχει καμμίαν οὐσιώδη ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποδίκου ὑποθέσεως ἐπιρροήν.

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, σύντομον ἔκθεσιν ὅλων τῶν εἰς ταύτην ἀναφερομένων περιστατικῶν· ἂν ὁ εἰσαγγελεὺς τὸ παραμορφώσῃ, δὲν εἶναι βεβαίως τὸ κατόρθωμά του ἐκ τῶν εὐτυχεστέρων.

Ὁ νόμος τὸ θέλει ὄχι διὰ νὰ ἐπιβαρύνῃ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου τὸν ἐγκαλούμενον, τὸν ὁποῖον ἰσχυρὰ πολλάκις καὶ ἀδικαιολόγητος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρόληψις ἔθεσεν εἰς τὴν ἕδραν τῶν κατηγορουμένων, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων ἐκείνας τὰς περὶ τῆς καταδιωκομένης πράξεως ἀληθεῖς ἐντυπώσεις, ὅσαι δικαίως προσδοκῶνται ἀπὸ ἕνα ἀμερόληπτον δημόσιον κατήγορον, καὶ νὰ ἀντλήσωσιν εἰς τὰς βάσεις αὐτοῦ τὰ στοιχεῖα τῆς καταδιώξεως, καὶ νὰ τοὺς εὐκολύνῃ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν ὅλων των κατὰ καὶ ὑπὲρ ἀποδείξεων, αἵτινες θέλουν ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν συζήτησιν. Μαριν. σ. 68 – 69.

§ 304. Αἱ περὶ τῶν ἀταξιῶν τῶν περὶ τὴν κοινοποίησιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 275 τῆς ποιν. δικον. πράξεων ἀποφάσεις τῶν συνέδρων ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν; Ὄχι, ἂν ἡ ἐκτίμησις ἀφορᾷ πραγματικὰ γεγονότα. Ναί, ἂν διάταξίς τις προσβάληται τοῦ νόμου. Ἴδε Faust. τ. 8 σ. 586.

ΣΗΜ. Ὡμίλησα ἐνταῦθα περὶ κλητηρίων θεσπισμάτων καὶ ἐπικριμάτων, ἐπειδὴ καὶ τοιαῦτα ἐκδίδονται ὑπὸ τῶν παρ' ἐφέταις εἰσαγγελέων.

Διαδικασία περὶ τὴν ἀπόδειξιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ.

§ 305. α') Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀνάκρισις καὶ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων γίνεται (1) διὰ ζώσης (79, 384, 390, 431 ποιν. δικ.)· μολονοτοῦτο πρέπει νὰ συντάσσηται ἔκθεσις περὶ τῆς συζητήσεως· ἡ διάταξις εἶναι θεμελιώδης, ἐπειδὴ ἡ διὰ ζώσης διαδικασία δύναται νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀλήθειαν, θέτουσα τοὺς κατηγορουμένους καὶ μάρτυρας εἰς κατάστασιν ἀντιπαραστάσεως, προκαλοῦσα ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, καὶ αἴρουσα τὴν ἀχλύν, ἥτις περιεκάλυπτε τὴν ἀνάκρισιν.

β'. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐκτείνωμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην πέραν τῆς νομίμου ἀνάγκης. Δὲν ἀπαγορεύεται λοιπὸν ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ προσαγωγὴ ἐγγράφων, δυναμένων νὰ φωτίσωσι τοὺς δικαστάς· ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὑπόκεινται εἰς συζήτησιν, μὴ δεσμεύοντα τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῶν ὅσα πορίσματα θεωροῦσιν ἐξαγόμενα. Δὲν ἀπαγορεύεται ὡσαύτως ἡ ἀνάγνωσις τῶν μαρτυριῶν εἰς τὰς περιπτώσεις, ὅσας ὁ νόμος ῥητῶς ὁρίζει, καὶ περὶ ὧν κατωτέρω § 347 ἑπόμενα.

---

(1) Faus. τ. 8 σ. 607 ἑπ. καὶ § 626.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Διαδικασίας ἐξακολούθησις. Δημοσιότης τῆς συζητήσεως. Ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος (1).

§ 306. *Τόπος συνεδριάσεως.*—Ὁ νόμος (ἄρθ. 250 ὀργ. δικ.) ἀπαιτεῖ νὰ προσδιορίζηται ὁ τόπος τῶν δημοσίων συνεδριασεων, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ τόπος τῆς ἐν τῷ συμβουλίῳ διασκέψεως, ἅπαξ δὲ προσδιορισθεὶς καὶ δημοσιευθεὶς δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται εἰς ἑκάστην ἀπόφασιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 81.

§ 307. *Δημοσιότης ἰδίως.*—Μετὰ τὴν κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων, οὗτοι καταλαμβάνουσι τὰς ἕδρας των. Ἐνταῦθα δὲ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς δημοσιότητος τῶν συζητήσεων.

Ἡ δημοσιότης εἶναι ἐγγύησις πολύτιμος εἰς τὸν κατηγορούμενον, συντελοῦσα καὶ εἰς τὴν καλητέραν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ δικαστοῦ. Ἡ δημοσιότης, θαυμάσιον κέντρον κατὰ τῆς νωθρείας, κρατεῖ τοὺς δικαστὰς εἰς τὰ ὅρια τῆς πρᾳότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀνυψώνουσα τὸ φρόνημά των καὶ τελεσιουργοῦσα τὸν εὐρύθμου ἰσονόμου πόλεως διάκοσμον· διὰ τοῦτο ἡ περὶ δημοσιότητος διάταξις καθιερώθη οὐ μόνον διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθ. 77 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ Συντάγματος (art. 55 de la charte. — art. 81 de la constitution τοῦ 1848).

§ 308. Ἡ δημοσιότης τῶν συνεδριάσεων δὲν δηλοῖ ἁπλῶς τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοσιότητα τῆς διαδικασίας, τὸ ἐλεύθερον τῆς διὰ προφορικοῦ λόγου ἀναπτύξεως τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως, τὴν δημοσιότητα τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων καὶ τῶν κατηγορουμένων, τὴν δημοσίαν ἀνάγνωσιν τῶν δικαστικῶν ἐκθέσεων, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τὴν δημοσιότητα παντὸς ὅ,τι συντελῇ πρὸς τὴν κατάρτισιν τῆς γνώμης τοῦ δικαστοῦ. Ὁ Fuerbach ἀπαιτεῖ καὶ τὴν δημοσιότητα τῆς ψήφου τῶν δικαστῶν, σύστημα ἐπικρατοῦν, νομίζω, ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὅρα Delolm. const d'Angl. βιβλ. ά κεφ. 12.

---

(1) Faus. τ. 8 § 624, 625. — Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 2106 ἐπ. Εὐρ. τ. 5 σ. 767—774. Πρβ. ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 122 τοῦ 1858 ἴν κατωτ.— Faust. τ. 8 § 632.— Σαρ. περὶ συντ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 309. Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ λοιπὸν συζήτησις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως, γίνεται δημοσία εἰς ὅλα τὰ ποινικὰ δικαστήρια (77 ποιν. δικ.). — Ὅταν ὅμως ἡ δημοσία συζήτησις ἤθελεν εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ εἰς τὴν χρηστοήθειαν, τὸ δικαστήριον *δύναται* (1) νὰ διατάξῃ τὴν συζήτησιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ἀκροατὰς ὄχι ὅμως καὶ τοὺς δικαζομένους καὶ συνηγόρους ἢ ἀντιλήπτορας αὐτῶν. Ἐκδίδεται δὲ περὶ τούτου αἰτιολογημένη (2) ἀπόφασις (78 ποιν. δικ.).

§ 310. Ἡ ἀνακεφαλαίωσις (3), καὶ ἡ ἀπόφασις ἀπαγγέλλονται (4) πάντοτε ἐπὶ δημοσίας συνεδριάσεως (ποιν. δικον. 78, 454, 458 § 8, 498, 360 § 3, 407 § 5). Ὅθεν,

ἀ) Ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ τὴν μυστικότητα εἰ μὴ μόνον καθ'

---

(1) Εἰς τὰ δικαστήρια ἀπόκειται νὰ κρίνωσιν ἂν πρέπῃ νὰ παραδεχθῶσιν ἢ μὴ τὴν μυστικότητα τῆς συζητήσεως. (Απ. ποιν. Αρ. Π. σκά. – σελ. 108, τόμ. 3 τῆς Νομολ.).

— Τὸ ἄρθρ. 78 τῆς ποιν. δικον. δὲν ἀπαιτεῖ εἰμὴ θάτερον τῶν ἐν αὐτῷ ὅρων· δηλ. νὰ ἦναι ἐπιβλαβὴς ἡ συζήτησις εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 20 τοῦ 1854.

— Ἡ ἐκτίμησις τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ δημοσιότης ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀνήκει εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 72 τοῦ 1847).

(2) Ὅρα ἄνωτ. σημ. 1 τῆς αὐτῆς σελίδος.

— Ὅταν ἡ δημοσία συζήτησις ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, δύναται μὲν τὸ δικαστήριον νὰ κάμῃ τὴν συζήτησιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, χρεωστεῖ ὅμως νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν αἰτιολογημένην. (Απ. ποιν. Αρ. Π. 81 τοῦ 1842, ἣν εἰς τὸν § 94 τετρ. τῆς λέξ. Ἀπόφασις ἐν γένει).

(3) Ὅταν ἡ συζήτησις ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, αὕτη γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἀλλὰ μόνον καθόσον διαρκεῖ ἡ συζήτησις, κατὰ δὲ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν αἱ θύραι πρέπει νὰ ἀνοίγωνται. (Απ. ποιν. Αρ. Π. 4 τοῦ 1845, ἣν ἐν τῇ λέξει Ἀπόφασις ἐν γένει). Απ. ποιν. Αρ. Π. 122 τοῦ 58.

— Ὅταν ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ ἀνακεφαλαίωσις καὶ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ γίνηται δημοσίως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 54 τοῦ 1846.

(4) Τὸ 78 ἄρθ. τῆς ποινικ. δικον. διακρίνον τὰ περιπτώσεις,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅσον ἀφορᾷ τὴν συζήτησιν· ὅ,τι δὲ προηγεῖται ταύτης, ἄρα καὶ ἡ διατάττουσα τῶν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζήτησιν, πρέπει νὰ γίνηται δημοσίᾳ· ὅ,τι ἕπεται μετὰ τὰς συζητήσεις, δηλ. ἡ ἀνακεφαλαίωσις (jur. crim. ἄρθ. 700 καὶ 3110) καὶ ἰδίως ἡ περὶ καταδίκης ἢ ἀθωώσεως ἀπόφασις (447, 449, 451 ποιν. δικ.), πρέπει νὰ γίνωνται δημοσίᾳ (jur. crim. ἄρθ. 225 καὶ 100).

β') Ἀποφάσεις παρεμπίπτουσαι πρέπει ν' ἀναγινώσκωνται δημοσίᾳ· διότι δὲν δύνανται νὰ ὦσιν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν χρηστοήθειαν καὶ τοῦτο ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Ἴδε τὴν Γαλλ. Νομολογίαν εἰς τὸν Morin, λεξ. Cour d'assises § 37)· ὅταν δὲ κατὰ παραδρομὴν ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπόφασις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δημοσίαν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως (Rej. 26 Janv. 1844).

— Ἡ μυστικότης λοιπὸν δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, διότι αὕτη πρέπει ν' ἀπαγγέλληται πάντοτε δημοσίως (78 ἐδ. 4 ποιν. δικ.)· εἶναι δὲ ἀδιάφορον τὸ εἶδος τῆς ἀποφάσεως, ἂν δηλ. ἦναι ὁριστικὴ ἡ παρεμπίπτουσα (90, 91 Συντ. 77 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 60 τοῦ 1851.

— Ἀπόφασις ἀπαγγελθεῖσα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἶναι ἀναιρετέα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 75 τοῦ 1859.

— Καὶ κατ' ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἀπαιτεῖται δημοσιότης μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συζητήσεως· θεωρεῖται δ' αὕτη ἀποπερατωμένη

καθ' ἃς αἱ δίκαι δύνανται νὰ διεξαχθῶσι τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, διατάσσει μὲν τὴν μυστικότητα, ἀλλ' ἀπαιτεῖ τὴν ἐπάνοδον τῆς δημοσιότητος διὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως. (Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρλά, ἣν ἐν τῇ λεξ. Ἀπόφασις ἐν γένει § 94[2]).

— Ὅταν ἡ συζήτησις γίνηται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ γίνεται δημοσίως. (Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 54 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λεξ. Ἀπόφασις ἐν γένει § 4 τρίς).

— Ὅταν ἡ συζήτησις γείνῃ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ἡ ἀπόφασις πρέπει ν' ἀπαγγέλληται δημοσίως. (Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρλά τοῦ 1837—τλή τοῦ 1839, ἣν ἐν τῇ λεξ. Ἀπόφασις ποινική).

— Ἡ δημοσιότης τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. (Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. σύ, ἣν ἐν τῇ λεξ. Ἀπόφασις ἐν γένει § 98).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τοῦ κατηγορουμένου ἀπολογίας (394, 426, 427 ποιν. δικ.) καὶ ἀπὸ τὴν στιμὴν ταύτην ἀπαιτεῖται ἡ δημοσιότης.

Ἂν δὲ τὰ πρακτικὰ διαλαμβάνωσιν, ὅτι ἡ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς ἀπόφασις ἀπηγγέλθη δημοσίως, δὲν εἰκάζεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ δημοσιότης ἔλαβε χώραν καὶ εἰς τὰ πρὸ τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 29 τοῦ 1853.

§ 310. Πρέπει ὅμως νὰ προσδιορίσωμεν τί ἐννοοῦμεν διὰ τῆς λέξεως συζήτησις. Συζήτησις εἶναι ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, δηλ. ἡ κατηγορία καὶ ἡ ὑπεράσπισις· εἰς ταῦτα δὲ περιλαμβάνεται ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ κατηγορουμένου· τὸ δὲ κατηγορητήριον ἀποτελεῖ μέρος τῆς συζητήσεως, ὥστε ν' ἀναγιγώσκηται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ; Τὸ ἀκυρωτικὸν (ἀποφ. τῆς 5 Αὐγ. 1830 καὶ 22 Δεκεμβρ. 1842) ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα.

— Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος καὶ ἡ ἀνακεφαλαίωσις πρέπει (424, 427 ποιν. δικ. νὰ γίνηται ἡ μὲν πρὸ τῆς ἐνάρξεως, ἡ δὲ μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως, ὅταν ἦναι ἀνεῳγμέναι αἱ θύραι τοῦ δικαστηρίου, μόνη δὲ ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέτεως γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 122 τοῦ 1858. Ὅρα σ. 130 σημ. 3 ἐπ.

§ 311. Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι παρόντες οἱ μάρτυρες, ὅταν γίνηται ἡ πρότασις τῆς συζητήσεως κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἀπ. 122 τοῦ 1858.

§ 312. Ἡ ἀδιάκοπος παρουσία τῶν κατηγορουμένων (1) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως θεωρεῖται ὡς ἀρχὴ ἀχώριστος ἀπὸ τῆς δημοσιότητος, καὶ ἀναπόφευκτος ἀπὸ τῆς τελείας ὑπερασπίσεως, ἥτις θεωρεῖται περιοριζομένη ὅταν ὁ πρόεδρος διατάξῃ ἕνα τῶν κατηγορουμένων ν' ἀπέλθῃ εἰς ἰδιαίτερον δωμάτιον, προβῇ δὲ εἰς ἐξέτασιν τῶν ἄλλων ἐν ἀπουσίᾳ ἐκείνου (354, 386, 432 συνδ. μὲ τὸ 78 ποιν. δικ.). — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρκγ' τοῦ 1837.

---

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Κατηγορούμενοι, καὶ κατ. περὶ ἐτυμηγορίας.

Οἱ πρόεδροι, κατὰ τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν, ἔχουσι δικαίωμα νὰ διατάττωσιν ὥστε εἷς τῶν κατηγορουμένων ν' ἀποχωρῇ πρὸς ὥραν ἀπὸ τῆς αἰθούσης τοῦ ἀκροατηρίου, εἴτε πρὸ εἴτε μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ἢ πλειόνων μαρτύρων. Πρβ. Morin, λέξ. Cour d'assises ἀριθ. 47.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πάντοτε παρόντα τὸν κατηγορούμενον, διὰ νὰ δύναται ν' ἀγορεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ δικηγόρος· ἀποχωρήσαντος λοιπὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν περὶ ποινῆς συζήτησιν, ὁ συνήγορος δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 4.— σελ. 80 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

— Τί περὶ τῶν συνηγόρων; ἀνωτ. § 225 ἐπ. 238 ἐπ.

§ 313. *Ἀνάγνωσις ἐγκλητηρίου καὶ βουλεύματος.* — Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος δύναται νὰ γείνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῶν συζητήσεων, ὅταν τὸ δικαστήριον νομίσῃ ὅτι ἡ δημοσιότης ἤθελε φέρει κίνδυνον εἰς τὰ ἤθη. (Ἀπ. τοῦ ἀκυρωτικοῦ τῆς 8 Αὐγούστου 1840).

— Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀκυρότητος ἂν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος καὶ τοῦ ἐγκλητηρίου δὲν γίνῃ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μαρτύρων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1845.

— Ἡ παράβασις τῶν ἄρθ. 424 καὶ 383 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος· ὅθεν δὲν δύναταί τις νὰ παραγάγῃ ἐκ ταύτης λόγον ἀναιρέσεως, ὅταν εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον δὲν ἔκαμε τὴν πρότασιν, ὅτι ὁ μάρτυς δὲν ἦτο παρὼν ἀναγινωσκομένου τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τοῦ βουλεύματος, καὶ ἑπομένως ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀκουσθῇ ὡς μάρτυς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 24 τοῦ 1842.

§ 314. *Παραδοχὴ προτάσεων.* — Δὲν ὑπάρχει παράβασις τῶν περὶ δημοσιότητος διατάξεων, ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γείνῃ δεκτὴ πρότασίς τις τοῦ εἰσαγγελέως, χωρὶς νὰ γείνῃ ἀντίρρησις.— Ὅρα τὴν λέξ. Ἀπόφασις ἐν γένει § 102. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρυέ. (σελ. 25, τόμ. 3 τῆς Νομολογ.).

§ 315. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀνακεφαλαίωσις ἐγένετο δημοσίως, ἀνοιχθεισῶν τῶν θυρῶν, καὶ περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀπηγγέλθη δημοσίᾳ, πρέπει νὰ γίνηται μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

— Ἡ παράλειψις τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς σημειώσεως ὅτι ἡ ἀπόφασις ὑποθέσεως συζητηθείσης κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἀπηγγέλθη δημοσίᾳ δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 75 τοῦ 1859.

— Ἡ βεβαίωσις τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, καθὸ πρᾶξις μεταγενεστέρα τῆς συντάξεως αὐτῆς, δὲν ἀποτελεῖ οὐσιῶδες προσὸν τῆς ἀποφάσεως, καὶ δύναται νὰ γείνῃ διὰ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. 22 τοῦ 1841.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Θεωρεῖται ὡς οὐσιῶδες τῆς ἀποφάσεως μέρος ἡ περὶ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς μνεία; Ὄχι, ὅταν μάλιστα τὰ μὲν πρακτικὰ βεβαιῶσιν αὐτήν, εἰς δὲ τὴν ἀπόφασιν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία ἀπόδειξις. (Απ. ποιν. Αρ. τκδ' τοῦ 1839).

— Ἡ βεβαίωσις ὅτι (γενομένης τῆς συζητήσεως κεκλεισμένων τῶν θυρῶν) ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως ἔγεινεν ἐπὶ δημοσίας συνεδριάσεως πρέπει ἀναγκαίως νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν; Ναί. (Απ. Αρ. Π. 23 τοῦ 1841).

— Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ὑπόρκων εἰς τὸ ἀκροατήριον, δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ἐκ νέου, ὅτι ἡ συζήτησις ἐγένετο δημοσίως, ὅταν ἀφ' ἑνὸς μὲν βεβαιοῦται ὅτι ἡ συνεδρίασις ἤρξατο δημοσίως, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε τεκμήριον ὅτι δὲν ἐξηκολούθησε δημοσίως ἀχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 50 τοῦ 1847).

§ 316. Διακοπείσης τῆς ἐν τῷ κακουργιοδικείῳ συζητήσεως πρὸς ἀναψυχήν, ἀπαιτεῖται μνεία εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἐπανελήφθη ἡ συζήτησις δημοσίως;

Διὰ τῆς 176 τοῦ 1846 ποιν. ἀποφάσεως ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπέφηνεν, ὅτι ὅταν δὲν ἀποδεικνυηται ἐκ τῶν πρακτικῶν ὅτι, διακοπείσης τῆς συζητήσεως διετάχθη καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀκροατῶν καὶ ὅτι ἐκλείσθησαν αἱ θύραι τοῦ ἀκροατηρίου, δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ῥητῶς, ὅτι, ἐπαναληφθείσης τῆς συζητήσεως, ἡ συζήτησις ἐξηκολούθησε δημοσίως, διότι, ἀφοῦ ἤρξατο δημοσίως, θεωρεῖται ὅτι ἡ δημοσιότης ἐξηκολούθησε καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν, μὴ ὑποχρεούσης ἐναντίας ἀποδείξεως.

Ἰδοὺ καὶ ἄλλαι ἀποφάσεις ἀναγόμεναι εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.

— Ὅταν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀναφέρηται ἡ παρουσία τοῦ εἰσαγγελέως, ὑποτίθεται, μὴ ὑπαρχούσης μάλιστα ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι ἦτο παρὼν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δίκης. (Απ. ποιν. Αρ. Π. υκδ'. – σελ. 308 τῆς σειρ. τοῦ 1840). – Πρβ. τὴν λέξ. Σύνθεσις.

— Ὅταν ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ἀπετέλει μέρος τοῦ δικαστηρίου, ὅτι συνήργησεν εἰς τὰς πράξεις τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου διαδικασίας καὶ ὅτι εὑρέθη παρὼν καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, ὅτι παρευρέθη ἀδιαλείπτως εἰς ὅλας τὰς πράξεις τοῦ δικαστηρίου. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 9 (σελ. 17 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842). – Πρλ. τὴν λέξ. Σύνθεσις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας

— Εἰς τὰ ζητήματα, ὅσα ἤθελαν προκύψει ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐτυμηγορίας μέχρι τῆς ὑπογραφῆς της, δὲν πρέπει νὰ παρευρίσκηται ὁ κατηγορούμενος (446 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 79 τοῦ 1851. – Ὅρα τὰ περὶ ἐτυμηγορίας κατωτ.

— Ἡ ἐν ἀρχῇ τῶν πρακτικῶν σημείωσις ὅτι τὸ δικαστήριον συνῆλθεν εἰς δημοσίαν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδρίασιν ἀρκεῖ, καὶ εἶναι περιττὸν ν' ἀναφέρεται ἑκάστοτε τοῦτο μετὰ τὰς γενομένας πρὸς ἀναψυχὴν τῶν ἑνόρκων κτλ. διακοπάς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 30, 81 τοῦ 1852.

— Ἐὰν ἀποδεικνύηται ἐκ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν ὅτι ἤρξατο δημοσίως ἡ συνεδρίασις, τεκμαίρεται ὅτι οὕτω καὶ ἐτελείωσε καὶ ἀπηγγέλθη δημοσίως ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ δὲν προσάγεται οὐδεμία ἐναντία ἀπόδειξις. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 41, 120 τοῦ 1852.

— Ἀποδεικνυομένου ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὅτι ἡ συνεδρίασις ἤρξατο δημοσίως, ὑποτίθεται, μὴ προσαγομένης ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι οὕτω καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης, καὶ ἂν ἐγένετο διακοπή τις πρὸς ἀναψυχήν. Απ. ποιν. Αρ. Η. 3 τοῦ 1850.

— Ὅταν ἐκ τῶν πρακτικῶν καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως προκύπτῃ, ὅτι δημοσίως συνεδριάσαντος τοῦ δικαστηρίου, οἱ ἔνορκοι εἰσῆλθον ἐκ τοῦ δωματίου των εἰς τὸ ἀκροατήριον, οἵτινες μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας των, εὑρεθείσης ἀντιφατικῆς, διετάχθησαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεών των πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς, ὅθεν ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἀκροατήριον ἔνθα εὑρίσκοντο οἱ σύνεδροι κτλ. ὅτε πληροφορηθέντος τοῦ προέδρου περὶ τῆς παρουσίας τῶν 12 ἑνόρκων ὁ προϊστάμενος ἀνέγνω τὴν ἐτυμηγορίαν των, ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει, ἐκ τούτων δὲ προκύπτει σαφῶς, ὅτι αὕτη ἀνεγνώσθη καὶ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, διότι τὸ δικαστήριον διατάξαν τοὺς ἑνόρκους νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιόν των πρὸς διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας των δὲν ἀπεχώρησε τοῦ ἀκροατηρίου, ἀλλὰ διέμεινεν αὐτόθι μεχρισότου ἐπανῆλθον οἱ ἔνορκοι. Απ. ποιν. Αρ. Π. 24 τοῦ 1853.

— Ὅταν τὰ πρακτικὰ βεβαιοῦν ἐν ἀρχῇ, ὅτι ἡ συνεδρίασις ἔγινε δημοσίως, καὶ ἀφοῦ μετὰ τὴν γενομένην διακοπὴν ἐξακολουθοῦν κατὰ συνέχειαν νὰ βεβαιοῦν, ὅτι κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν συνῆλθον καὶ αὖθις εἰς τὸ ἀκροατήριον οἱ ἔνορκοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀναπληρωτικὸς Σ. Γαλάτης, οἱ σύνεδροι, ὁ εἰσαγγελεύς, ὁ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γραμματεὺς καὶ οἱ κατηγορούμενοι μὲ τοὺς συνηγόρους των, προκύπτει ἀρκούντως ἐκ τῆς συνεχείας ταύτης καὶ ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκφράζουσι τὰ πρακτικὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συζητήσεως, ὅτι αὕτη ἐπανελήφθη δημοσίως, καὶ ὅτι συνῆλθον οἱ αὐτοὶ ἔνορκοι οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν, ἥτις διεκόπη. Απ. ποιν. Αρ. Π. 24 τοῦ 1853.

— Βεβαιουμένου ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅτι ἡ συνεδρίασις ἤρξατο δημοσία, ἕπεται ὅτι καὶ τὰ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων ἐκ τοῦ δωματίου τῆς διασκέψεως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δημοσίως ἐγένοντο. Αποφ. ποιν. Αρ. 115, 117 Πάγου τοῦ 1855.

§ 317. Μόνον ἡ ἀμέσως περὶ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως διάσκεψις δὲν εἶναι δημοσία (77 ποιν. δικ.), ἀλλ' ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸ δικαστήριον εὐκολυνόμενον νὰ διασκέπτηται καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἑδρῶν του, τηροῦν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο μυστικότητα (77 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 1, 5 καὶ 23 τοῦ 1852.

§ 318. Εἶναι ζήτημα ἂν δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸ ἀκροατήριον ὅτοι τῶν ἐνόρκων δὲν ἔχουν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, τὴν ὁποίαν ἤθελε διατάξει τὸ δικαστήριον νὰ γενῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ὁ νόμος σιωπᾷ, καὶ τὴν σιωπήν του ἀναπληροῦν διάφοροι λόγοι.

Ἡ δημοσιότης τῶν ἐξετάσεων εἶναι, καθὼς παρετηρήθη, ὁ γενικὸς κανών, ἡ δὲ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἶναι ἡ ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος· τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης δὲν δυνάμεθα νὰ ὠθήσωμεν πολλὰ μακρὰν τὰ ἀποτελέσματα, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἀτοπήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα διὰ νὰ προφυλαχθῶμεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξετασθῇ ὁ σκοπὸς τῆς τοιαύτης ἐξαιρέσεως, καὶ θέλει προκύψει βεβαίως ὅτι ἔγεινε διὰ νὰ ἐμποδίζηται πολλάκις ἐν ἀμαθὲς ἀκροατήριον νὰ ἀνασμενίζηται εἰς σκηνὰς ἀσέμνους, καὶ εἰς διηγήσεις πραγμάτων καταταραττόντων τὴν χρηστοήθειαν· ὁ σκοπὸς τῆς ἐξαιρέσεως πληροῦται ἅμα ἐκκενωθῇ τὸ δικαστήριον ἀπὸ τοιούτους ἀκροατάς.

Ἀλλὰ ποῖον κίνδυνον διατρέχει ἡ κοινὴ εὐταξία καὶ ἡ χρηστοήθεια, ἂν μάρτυρες τοιαύτης συζητήσεως σταθῶσιν ἄνθρωποι μὲ φῶτα;

Δὲν εἶναι ἀρά γε ἀποχρώντως ὡπλισμένον τὸ λογικόν των, ὥστε νὰ λάβωσιν ἀπέχθειαν εἰς τὰς ἀσέμνους διηγήσεις, καὶ εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὰς ἐκθέσεις σκηνῶν ἀηδῶν νὰ μελετήσωσι τὴν διαφθορὰν τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας; εἶναι λοιπὸν ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν ἀφορᾷ ποσῶς τοὺς μὴ λαμβάνοντας μέρος εἰς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν ἐνόρκους.

Τὸ ἴδιον ζήτημα γεννᾶται καὶ διὰ τοὺς δικηγόρους, ὅσοι δὲν λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν ὑπόδικον ὑπόθεσιν, διὰ τὴν λύσιν του δὲ συντρέχουν οἱ ἴδιοι λόγοι, ὅσοι καὶ διὰ τοὺς ἐνόρκους ἐξετέθησαν. Οἱ δικηγόροι ὀφείλουν προσέτι νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον, διὰ νὰ δύνανται οὕτω νὰ ἐκπληρῶσι τὰ χρέη τοῦ συναδελφοῦ των, τὸν ὁποῖον ἀνεξάρτητα πολλάκις τῆς θελήσεώς του περιστατικὰ ἤθελον ὑποχρεώσει νὰ διακόψῃ.

Ἡ παρουσία τῶν δικηγόρων εἶναι προσέτι καὶ δι' ἄλλον λόγον ἀναγκαία. Εἰς ὑποθέσεις δυσχερεῖς καὶ σπουδαίας ἡ πεῖρα εἶναι τὸ πρῶτον μάθημα· ἐκεῖ μανθάνουν νὰ φέρωνται μὲ φρόνησιν, νὰ ἐξετάζωσι τοὺς μάρτυρας μὲ ἐκφράσεις σεμνὰς καὶ ἐπιτηδείας, καὶ νὰ κρύπτωσι σεμνοπρεπῶς ἀντικείμενα, τῶν ὁμοίων ἡ γυμνὴ ἔκθεσις ἤθελε πλήξει τῶν ἀκροατῶν τὰ ὦτα. Μαρ. σ. 91.

Συνέχεια τῆς διαδικασίας.— Διακοπαί (1).

§ 320. Κατὰ τὸ ἄρθ. 445 (353 inst.) τῆς ποιν. δικ. ἀφοῦ ἀρχίσῃ ἡ ἐξέτασις τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἡ συζήτησις, ἐξακο-

---

(1) Faust. τ. 8 § 627.

— Ἂν, διακοπείσης τῆς συζητήσεως, οἱ ἔνορκοι ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ δι' αὐτοὺς προσδιωρισμένον δωμάτιον, χωρὶς νὰ κάμουν ῥητὴν μνείαν εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι, ἐπαναληφθείσης τῆς συζητήσεως, οἱ ἔνορκοι κατέλαβον ἐκ νέου τὰς ἕδρας των, τοῦτο ἐμπεριέχεται σιωπηλῶς εἰς τὴν φράσιν· ἐπανελήφθη ἡ συζήτησις, τοῦτέστι κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, καθ' ἣν καὶ ἤρχισε, καὶ προϋποτίθεται ἀπὸ ὅλας τὰς μεταγενεστέρας πράξεις τοῦ κακουργιοδικείου, εἰς ἃς ἔλαβον μέρος οἱ ἔνορκοι, καὶ τὰς ὁποίας ἀναφέρουν τὰ ῥηθέντα πρακτικά. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 21 τοῦ 1842.

— Βεβαιούντων τῶν πρακτικῶν, ὅτι μετά τινα διακοπὴν ἐπανελήφθη ἡ στιγμιαίως διακοπεῖσα συζήτησις, ὑπάρχει τεκμήριον ὅτι αὕτη ἐπανελήφθη μὲ τοὺς αὐτοὺς τύπους. (Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. σελ. 50 τῆς σειρ. τῶν ἀποφάσ. τοῦ 1842).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λουθεῖν, ἄνευ διακοπῆς καὶ ἄνευ ὁποιαδήποτε ἔξωθεν ἀνακοινώσεως μέχρι τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἐτυμηγορίας, ὁ δὲ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν ἐμπορεῖ νὰ διακόψῃ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὴν συζήτησιν εἰμὴ μόνον κατὰ τὰ πρὸς ἀναψυχὴν ἀναγκαῖα διαλείμματα (1).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ δὲν τηρεῖται κατὰ γράμμα· εἰς τὴν Νομολογίαν λοιπὸν εὑρηνται ταῦτα.

— Ὁσάκις ἡ συζήτησις δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ τελειώσῃ εἰς μίαν συνεδρίασιν τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν καὶ νὰ τὴν ἀναπέμψῃ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν· εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ νέου σύνθεσις τῶν ἐνόρκων. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρμς', ρμγ' (σελ. 196, 262 τόμ. 2 τῆς Νομολογίας) (2). Τ' αὐτὰ καὶ διὰ τῆς υλ' τοῦ 1840 ἀποφάσεως ἀπέφηνεν ὁ Ἄρ. Πάγος.

§ 321. Εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ προέδρου ἀπόκειται νὰ διατάξῃ τὴν διακοπὴν καὶ τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Ὑπάρχει δὲ περιορισμὸς τίς; Faus. τ. 8, σ. 611.

---

(1) Δι' ἄλλους λόγους πορὰ τοὺς πρὸς ἀναψυχὴν συγχωρεῖται διακοπή; Faust. τ. 8, σελ. 612 ἑπ.

(2) Ἡ διακοπὴ τῆς δίκης ὅταν αὕτη παρατείνηται ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δὲν δύναται νὰ περαιωθῇ εἰς μίαν ἡμέραν, εἶναι ἐξ ἀνάγκης συγχωρημένη, διότι εἰς τὰ ἀδύνατα κατὰ τὸν νομικὸν κανόνα οὐδεὶς ὑποχρεοῦται· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν γίνεται δῆλον, ἦτον ἀδύνατον νὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν πέρας ἡ δίκη, καὶ ἑπομένως ὁ λόγος, ὅτι οἱ ἔνορκοι διέκοψαν τὴν δίκην καὶ ἐξακολούθησαν αὐτὴν τὴν ἐποῦσαν, δὲν εἶναι δεκτὸς ὡς λόγος ἀναιρέσεως. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου τοῦ 1838).

— Διακοπείσης τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπαναληφθείσης τὴν ἐποῦσαν, ἡ δευτέρα θεωρεῖται ὡς συνέχεια τῆς πρώτης, ὥστε ἀμφότεραι ἀποτελοῦν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν. — Απ. ποιν. Αρ. Π. υξδ' (σελ. 490 τῆς σειρ. τῶν ἀποφ. τοῦ 1840).

— Κανεὶς νόμος δὲν ὑπάρχει ἀπαγορεύων εἰς τὰ δικαστήρια τῶν πλημμελειοδικῶν νὰ διακόπτωσι τὴν συζήτησιν καὶ νὰ τὴν ἀναβάλλωσι διὰ τὴν ἑπομένην ἡμέραν. Απ. ποιν. Αρ. Π. σκά (σελ. 109 τόμ. 3 τῆς Νομολ.).

— Ἡ διακοπὴ τῆς δίκης εἶναι ἐξ ἀνάγκης συγχωρημένη. (Απ. ποιν. Αρ. Π. σοβ' σελ. 211, 218, τόμ. 3 τῆς Νομολ.).

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Κατὰ τὸ ἄρθρον 445 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων (1) δύναται καὶ μόνος (ἄνευ ἀποφάσεως τῶν συνέδρων) νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν κατὰ τὰ πρὸς ἀναψυχὴν τῶν ἐνόρκων κτλ. ἀναγκαῖα διαλείμματα.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 19 τοῦ 1855. Απ. ποιν. Αρ. Π. 81 (τοῦ 1852), 24. 93 τοῦ 1853.—13 τοῦ 1851, ἧς ἡ 2 τκέψις φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 445 τῆς ἰδίας δικον. ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται πρὸς ἀναψυχὴν τῶν δικαστῶν κτλ. νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν κατὰ πᾶσαν στάσιν αὐτῆς, ἐκ δὲ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐπὶ τοιούτῳ σκοπῷ, καὶ δι' ἔλλειψιν ὑλικοῦ καιροῦ διέκοψε τὴν συζήτησιν διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ἀφοῦ ὡς ἐκ περισσοῦ ἔλαβε τὴν γνώμην καὶ τῶν ἄλλων δικαστῶν, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντίρρησις ἐκ μέρους τῶν κατηγορουμένων· ἄρα ἡ διακοπὴ ἐγένετο διὰ λόγον ἀποδεικνύοντα τὴν ἀνάγκην αὐτῆς· εἶναι δὲ ἐσφαλμένος ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ περὶ τούτου ἀπόφασις, καθότι κατὰ τὰ ἄρθρα 417 καὶ 365 τῆς ἰδίας δικονομίας περὶ τῶν διατάξεων τοῦ προέδρου τῶν ἀφορωσῶν τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν τάξιν τῆς συζητήσεως δὲν ἐκδίδονται ἀποφάσεις, καὶ ἐν γένει δὲν ἐκδίδονται εἰμὴ ὅταν οἱ διάδικοι δὲν εὐχαριστοῶνται εἰς τὰ παρὰ τοῦ προέδρου διαταχθέντα, περιστατικὸν τὸ ὁποῖον, ὡς εἴρηθ, δὲν συντρέχει ἐνταῦθα· τέλος τὸ ἄρθ. 392 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἐπιτρέπει τὴν ἐκ δευτέρου ἐξέτασιν ἐξετασθέντος ἤδη μάρτυρος καὶ τὴν κατ' ἀντιπαράστασιν ἐξέτασιν αὐτοῦ· ἑπομένως δὲν παρεβιάσθη ὁ νόμος ἂν ταῦτα ἐγένοντο πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, ὡς πρὸς τὸν μάρτυρα Δημήτριον Παναγοπούλου· δὲν παρεκύπτει δὲ ἐκ τῶν πρακτικῶν, ἢ ἄλ-

---

(1) Ἕτερα ἀπόφασις τοῦ Αρ. Πάγου (ος' τοῦ 1838, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 445 ἄρθρον ἐδ. 2 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν πρὸς ἀναψυχὴν τῶν δικαστῶν, τῶν ἐνόρκων κτλ. πολλῷ μᾶλλον δύναται ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον νὰ τὴν διακόψῃ δι' ἀποφάσεώς του καὶ νὰ τὴν ἀναβάλῃ εἰς ἄλλην συνεχῆ συνεδρίασιν, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναψυχῆς τῶν δικαστῶν κτλ. καθίσταται μᾶλλον κατεπείγουσα· ἑπομένως, διακοπείσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς δίκης, δὲν παρεβιάσθη τὸ ἄρθρ. 445 ἐδ. 2 τῆς ποιν. δικονομίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λου τινὸς ἐγγράφου, ὅτι ὁ μάρτυς οὗτος, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, δὲν κατέθεσαν τὴν ἀλήθειαν.

— Δὲν ὑπάρχει παράβασίς τις ὅταν τὰ πρακτικὰ βεβαιῶσιν α') ὅτι ἐγένετο διακοπὴ πρὸς ἀναψυχὴν καὶ β') ὅτι ἐτέθη φυλακὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακοπῆς, ἵνα μὴ συγκοινωνήσωσιν οἱ ἔνορκοι μὲ τρίτον τινά. Ταῦτα δὲ πράττει ὁ πρόεδρος, εἰς ὃν ὁ νόμος ἀνέθεσε τὴν ὅλην διεύθυνσιν τῆς συζητήσεως καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς εὐταξίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 τοῦ 1851.

— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν πρὸς ἀναψυχὴν τοῦ δικαστηρίου ἢ τῶν διαδίκων, καὶ εἶναι ἀδιάφορον τίς τὸ ἐπροκάλεσεν. Ἀπόφασις (1) περὶ τούτου δὲν ἀπαιτεῖται· ἀρκεῖ ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς μνεία (445 ποιν. δικον.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 90 τοῦ 1853.

§ 322. Δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης τίς, ὅταν τὰ περὶ τῆς δίκης συνταχθέντα πρακτικὰ βεβαιοῦν τὴν διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα γενομένην διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ τὴν κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἐξακολούθησιν αὐτῆς, ἐπὶ τέλους δὲ εἶναι προσηκόντως γεγραμμένα· οὔσης δὲ μιᾶς [τῆς συζητήσεως δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ὑπογραφῶσιν ἰδίως τὰ πρακτικὰ κατὰ πᾶσαν διακοπὴν αὐτῆς. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 148 τοῦ 1855.

§ 323. Δύνανται οἱ σύνεδροι, διαρκούσης τῆς διακοπῆς, νὰ ἐνεργήσωσιν ἄλλας πράξεις; Faus. τ. 8 σ. 612.

— Ὁ λόγος ὅτι διεκόπη ἡ συνεδρίασις μετὰ τὴν κλήρωσιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, καὶ δὲν ἐξηκολούθησεν εἰμὴ ἀφοῦ ἐδικάσθη ἄλλη ὑπόθεσις δὲν ἐπιφέρει ἀνωρίρεσιν (458 ποινι δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 70 τοῦ 1853.

Διαδικασίας συνέχεια.— Συγκοινωνία ἐνόρκων (2).

§ 324. Διασκεπτομένων τῶν ἐνόρκων οὐδεὶς εἰσέρχεται εἰς τὸ πρὸς διάσκεψιν δωμάτιον, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐνόρκων τίς δύναται νὰ

---

(1) Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διακόπτῃ τὴν συζήτησιν, καὶ νὰ παραπέμπῃ αὐτὴν διὰ τὴν ἐπαύριον, ὅταν τὰ συμπράττοντα μέλη χρήζουσιν ἀναψυχῆς (445 ποιν. δικον.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1853.

(2) Faus. τ. 8, § 628. — ἀνωτ. § 178.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξέλθῃ ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων.—Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἀπαγορεύεται ὡσαύτως εἰς τοὺς ἐνόρκους ὁποιαδήποτε ἀνακοίνωσις πρὸς τρίτον τινὰ (1)· διὰ τοῦτο ἐφίσταται φυλακὴ παρὰ τὴν θύραν τοῦ πρὸς διάσκεψιν δωματίου·— ἄλλως, καταγινώσκεται χρηματικὴ ποινὴ κατὰ τῶν παραβατῶν ἐνόρκων (ποιν. δικ. 433 (323 inst.) 434).

Εἰς τὴν Νομολογίαν εὑρηνται ταῦτα.

— Ἡ ἀνακοίνωσις ἐνόρκου τινὸς γενομένη συνεδριάζοντος τοῦ κακουργιοδικείου, δὲν προνοεῖται ἀπὸ τὸν νόμον, καὶ ἑπομένως οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λόγος ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. συϐ' τοῦ 1839.

— Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐνόρκους ὁποιαδήποτε ἀνακοίνωσις πρός τρίτον τινὰ ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσέλθωσι πρὸς διάσκεψιν. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου συϐ'. σελ. 24, 26 τόμ. 4 τῆς Νομολογ.). Πρϐ. τὴν λέξ. Ἔνορκοι.

— Διαρκούσης τῆς διασκέψεως τῶν ἐνόρκων ἡ συγκοινωνία (2) αὐτῶν μετ' ἄλλων δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως (434 ποινικ. δικον.), ἀλλὰ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰν τὸν παραβάτην. Απόφ. ποιν. Αρ. Π 90 τοῦ 1853.

— Ὁ νόμος δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς ἐνόρκους, γενομένης διακοπῆς τῆς συζητήσεως, νὰ μένωσιν ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 13 τοῦ 1851.

— Ἡ συγκοινωνία, ἣν ἔλαϐον τυχὸν οἱ ἔνορκοι κατὰ τὴν διακοπὴν τῆς δίκης μετ' ἄλλων, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως (458 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1853.

§ 325. Ἡ συγκοινωνία εἶναι παράνομος, ὅταν 1) ἀφορᾷ τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν· 2) ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπηρεάσῃ τὸν ἔνορκον· 3) δὲν ἦναι τυχαία, ἀλλ' ἐκουσία. — Ὅταν συντρέχωσι ταῦτα πάντα, ἡ διαδικασία ἀκυροῦται κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν. Faus. τ. 8, σ. 618—620.

---

(1) Ἡ συγκοινωνία τῶν ἐνόρκων ἀπαγορεύεται μετὰ τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων. Απ. ποιν. Αρ. Π. υλ' τοῦ 1840.

(2) Ἡ ἀνακοίνωσις ἐνόρκου τινός, γενομένη καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἔνορκοι διασκέπτονται, τιμωρεῖται μὲν μὲ χρηματικὴν ποινήν, ἀλλὰ δὲν συναριθμεῖται μεταξὺ τῶν λόγων τῆς ἀναιρέσεως. — Απ. ποιν. Αρ. Π. συϐ' τοῦ 1839.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 326. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὁ Faustin ἐξετάζει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γνώμης, ἣν ἤθελε τυχὸν ἐκφράσει ἔνορκός τις ἐπὶ τῆς δίκης.

Διερμηνεῖς (1).

§ 327. Περὶ διερμηνέων ἐσημείωσα τινὰ ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 239—245. Ἐνταῦθα δὲ προσθέτω νεώτερά τινα ζητήματα, τὰ ἑξῆς, δυναμένου τοῦ ἀναγνώστου νὰ τὰ συνδυάσῃ μὲ τὰ ἐκεῖ ἐκτεθέντα.

§ 328. Εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτσαν κατηγορούμενον πρέπει νὰ διορίζηται διερμηνεὺς (130 ποιν. δικ.) ἐπὶ ποινῇ ἀναιρέσεως (458 § 15 ποιν. δικον.). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 97 τοῦ 1853.

§ 329. Ἡ ἔλλειψις διερμηνείας ἰσοδυναμεῖ μὲ ἔλλειψιν διορισμοῦ διερμηνέως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 97 τοῦ 1853.

§ 330. Ὁ διερμηνεὺς διορίζεται ὑπὸ τοῦ προέδρου (2) εἴτε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, εἴτε καθ' ἣν στιγμὴν ἀνάγκη τις τὸ προκαλέσῃ. cass. 7 Ὀκτ. 1841. Δαλλ. inst. cr. ἀρ. 2326. Ὁ πρόεδρος δὲν ἔχει ἀνάγκην αἰτήσεώς τινος πρὸς τοῦτο, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ τὰ μέρη ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσωσι τὸν διορισμόν του.

Ὁ πρόεδρος, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀντίρρησίς τις, ἀποφαίνεται μόνος· ἄλλως, ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον (3).

§ 331. Ἑρμηνεῖς ποιοὶ διορίζονται; Ἴδε Εὐρ. τ. 7 σ. 240 ἐν ὑποσημ.— Ἴδε ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 88 τοῦ 1855, καθ' ἣν δὲν εἶναι

---

(1) Δαλ. λ. inst. crim. ἀρ. 2308 ἐπ. Faust. τ. 8 § 629.— Εὐρ. λ. Ἑρμηνεῖς. Ποιν. δικ. ἄρθ. 130.

(2) Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως ἂν εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ διερμηνέως συμπράξῃ ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ τὸν διορισμόν του, εὐκολίας χάριν, ἀνέθεσεν ὁ νόμος εἰς τὸν πρόεδρον (130 ποιν. δικ.).— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 2 τοῦ 1857.—Πρλ. Faus. τ. 8 σελ. 478 σημ. 4—6.

(3) Πόρ. ἐκ τοῦ ἄρθ. 132 ποιν. δικονομ. (332 inst.). Faust. τ. 8 § 629, δ'.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λόγος ἀναιρέσεως ὅτι διωρίσθη διερμηνεὺς ἔνορκος ἐξαιρεθείς, ὅστις ὅμως παρευρέθη ὡς ἀκροατὴς εἰς τὴν ἐξέτασιν μάρτυρος τινός.

— Οἱ κλητῆρες διορίζονται διερμηνεῖς. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 69 τοῦ 1846.

— Ἡλικία των; Εὐρ. λέξ. Ἑρμηνεία σ. 245.

§ 332. Ὁ ἑρμηνεὺς δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐπαναλαμβάνῃ κατὰ πᾶσαν μαρτυρίαν, τὸν ὅρκον. Απ. ποιν. Ἀρ. Π. συά τοῦ 1839.— Απ. ποιν. Ἀρ. Π. 79 τοῦ 1850. Ἴδε Εὐρ. τόμ. 7 σ. 239—245. ἰδίως τὸν αὐτ. § 9.

§ 333. Ὁ ἑρμηνεὺς, ὅστις ὤμωσε νὰ κάμῃ διερμηνείαν ἐρωταποκρίσεων δι' ἕνα μόνον μάρτυρα, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἄλλου μάρτυρος, ἂν δὲν ὁρκισθῇ ἐκ νέου, ἢ δὲν τῷ ὑπομνησθῇ τοὐλάχιστον ὁ ὅρκος (133 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 88 τοῦ 1856.

§ 334. Ὅταν ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως περὶ τῆς ὀρκοδοσίας τοῦ διερμηνέως ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ συνηγόρου τῶν κατηγορουμένων ἀφορᾷ τὸν ἀθωωθέντα ἕτερον συγκατηγορούμενον, ὑπὲρ οὗ διωρίσθη διερμηνεὺς, ὡς μὴ γνωρίζοντος τὴν Ἑλλην. γλῶσσαν, δὲν ἔχει συμφέρον νὰ προτείνῃ αὐτὸν ἄλλος συγκατηγορούμενος. Απ. ποιν. Ἀρ. Π. 155 τοῦ 1855.

§ 335. Εἰς τοὺς μάρτυρας τοὺς μὴ εἰδότας τὴν ἑλληνικὴν ἑρμηνεύεται ὁ ὅρκος των. Ἄλλως ἐπέρχεται ἀναίρεσις (158 § 15 ποιν. δικ.).— Απ· ποιν. Ἀρ. Π. 89 τοῦ 1858.

§ 336. Παῖδες νεώτεροι τῶν 14 ἐτῶν ἐξετάζονται ἀνωμοτί· πρὸς τοῦτο δὲ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ κατηγορουμένου οὔτε νὰ τῷ ἑρμηνευθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 122, ἂν δὲν γινώσκῃ τὴν Ἑλλην. γλῶσσαν. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 61 τοῦ 1857.

§ 336[a]. Ἂν ὁ διερμηνεὺς διορισθῇ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, τί γίνεται ὡς πρὸς τὰς προγεγονείας πράξεις; Τὸ ζήτημα εἶναι ἀκανθῶδες, ἡ δὲ Γαλλ. νομολογία παρεδέχθη, ὅτι ὑπάρχει τεκμήριον ὅτι δὲν ἦτον ἀναγκαῖος ὁ διορισμὸς τοῦ διερμηνέως μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Πρλ. Faust. τ. 8 § 626, δ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐμφάνισις τοῦ κατηγορουμένου. — Ἄρνησις πρὸς ἐμφάνισιν. — Ἐξέτασις περὶ τῆς ταυτότητός του.— Ἄρνησις περὶ τῆς ταυτότητος (1).

§ 337. Ὁ κατηγορούμενος πρέπει νὰ ἦναι παρὼν εἰς τὴν συζήτησιν, ὅταν δὲν δικάζηται ἐρήμην· ἀρχομένης δὲ τῆς συζητήσεως, οἵ τε κατηγορούμενοι καὶ οἱ συνηγόροι των, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα, καταλαμβάνουν τὰς ἕδρας των (374 ποιν. δικ.– 258 ὀργ.). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ οἱ ἔνορκοι, ἅμα προσδιορισθῶσι, κάθηνται ὁρκισθέντες ἤδη (ὅρα ἀνωτ.) ἀπέναντι τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως ὁρισθεῖσαν τάξιν εἰς ἕδρας προσηκόντως κεχωρισμένας (422 ποιν. δικ.).

§ 338. Ἀρχομένης δὲ τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον, παριστάμενον ἄνευ (2) ἀλύσεων (310 inst.) καὶ φυλαττόμενον ἁπλῶς, περὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου του, περὶ τῆς ἡλικίας, τῆς θρησκείας, τοῦ γενεθλίου τόπου, τῶν γονέων, τῆς τάξεως, τοῦ ἐπιτηδεύματος καὶ τῆς κατοικίας του (374, 375, 422 ποιν. δικ.), ὡς καὶ ἂν ἦναι ἔγγαμος, ἂν ἔχῃ τέκνα καὶ πόσα, ἂν ἦναι γραμματισμένος (ἐγκ. Ὑπουργ.). — Οὐσιῶδες εἶναι νὰ ἐξετάζηται καὶ ἡ προτέρα διαγωγή του ἂν καὶ ὁ Faust. τ. 8 § 631, γ' λέγει ὅτι αἱ περὶ τῆς ταυτότητος ἐρωτήσεις doivent être strictement circonscrites dans les termes de la loi.

Αἱ ἀνωτέρω ἐρωτήσεις δὲν εἶναι καθὼς δύναταί τις νὰ ὑποθέσῃ ἁπλῆ τύπου διατήρησις.

Ἡ ἕνωσις τῶν εἰρημένων περιστάσεων χρησιμεύει εἰς τῆς ταυτότητος τὴν ἀπόδειξιν, καὶ ἑκάστη ἐξ αὐτῶν ἐμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἰδιάζουσαν ἐπιρροήν.

Τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ κατοικία, καὶ ὁ γενέθλιος τόπος διδάσκουν τοὺς ἐνόρκους τὴν ἀνατροφήν, τὰς ῥοπὰς καὶ ἕξεις τοῦ κατηγορουμένου.

Ἡ γνῶσις τῆς ἡλικίας χρησιμεύει εἰς τὸν καταλογισμὸν τῆς πράξεως.

---

(1) Faust. τ. 8 § 631.

(2) Ἡ τοῦ ἄρθ. 374 διάτ. εἶναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος; Ὄχι κατὰ τὸν Faust. τ. 8 σ. 659 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ἀνωτέρω ἐξέτασις εἶναι ἐπὶ τέλους ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν περίστασιν, καθ' ἣν εὑρίσκονται πολλαὶ κατηγορούμενοι διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οἱ ἔνορκοι νὰ γνωρίσωσιν ἀδιστάκτως ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

Ἀπὸ τοιαύτης φύσεως ἐλλείψεις δύναται πολλάκις νὰ συμβῶσιν ἀδιόρθωτα δυστυχήματα, καὶ οἱ ἔνορκοι ὀφείλουν νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν φροντίδα διὰ νὰ προληφθῶσιν ἐνδεχόμενα ἄτοπα.

Ὅτε ὑπάρχουν πολλοὶ κατηγορούμενοι, ὁ πρωταίτιος τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἄλλων, οὗτοι δὲ εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν τάξιν παρὰ τοῦ προέδρου.

Ἡ ἐξέτασις ἀρχίζει ἀπὸ τὸν πρῶτον, καὶ προχωρεῖ ἕως τὸν ἔσχατον.

Ἡ διατήρησις αὐτῆς τῆς τάξεως δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνωνται ἐν τῷ μέσῳ τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας αἱ ἀναγκαῖαι ἐρωτήσεις πότε εἰς τὸν ἕνα καὶ πότε εἰς τὸν ἄλλον, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἐγκαλουμένους δὲν ἀπαγορεύεται τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι τὸν λόγον διὰ νὰ κάμωσι παρατηρήσεις, καὶ διὰ νὰ φέρωσιν ἐν τῷ μέσῳ διασαφήσεις συντεινούσας εἰς μέρος ἢ εἰς τὸ ὅλον τῶν κατηγορουμένων. Μαρ. σ. 73.

§ 339. Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος παραγγέλλει τὸν κατηγορούμενον νὰ προσέχῃ εἰς τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς συζήτησιν (1). Ἐνθυμίζει προσέτι τοὺς συνηγόρους, ὅτι χρεωστοῦν νὰ μὴ λέγωσί τι ἀντιβαῖνον εἰς τὴν συνείδησίν των (2) καὶ εἰς τὸ

---

(1) Πρλ. Faust. τ. 8 § 632, δ', IV. Δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Faus. τ. 8 § 632 ἐν ἀρχ.

(2) Πρλ. Μαρινάκη σ. 76 ἐπ. ὅστις λέγει ταῦτα.

Ἀσυμβίβαστος φαίνεται ἐνταῦθα ἡ ἔκφρασις ὁ δικηγόρος δὲν ὀφείλει νὰ λέγῃ τι ἀντιβαῖνον εἰς τὴν συνείδησίν του μὲ τὰ πολλάκις εἰς αὐτὸν ἐπιβαλλόμενα χρέη.

Πρέπει τις διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ δικηγόρος δὲν πρέπει νὰ ἀναδέχηται εἰμὴ τὰς νομιζομένας παρ' αὐτοῦ δικαίας ὑποθέσεις, καὶ ἂν τυχὸν ἤθελε παρατηρηθῇ μία ἢ πλειότεραι, ἂν καὶ βραδέως, ὄχι τοιαύτη, νὰ ἀφίνῃ τὸν κατηγορούμενον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ κατηγόρου; νὰ τὸν ἀφίνῃ ἀπροστάτευτον καὶ νὰ ἐνόνηται κατὰ κάποιον τρόπον μὲ τοῦτον;

Ἢ πρέπει, ἂν καὶ πεπεισμένος περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐγκαλουμέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρὸς τοὺς νόμους ὀφειλόμενον σέβας καὶ νὰ φυλάττωσι τὴν προσήκουσαν κοσμιότητα καὶ μετριότητα τῶν ἐκφράσεων (ποιν. δικ. 375, 376, 422 ἐδ. τελ.) Ὀργ. 146—148. (311 instr.).

§ 340. Ὁ κατηγορούμενος, ἐξεταζόμενος, πρέπει νὰ μένῃ ὄρθιον; Ἴδε Faust. τ. 8 σ. 665, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὁδηγούμενος ἐκ τῶν περιστάσεων, νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ καθίσῃ. Διὰ νὰ ἦναι ἐλευθέρα ἡ διάνοια, πρέπει νὰ μὴ στενοχωρῆται σωματικῶς ὁ κατηγορούμενος· διὰ νὰ μὴ ἀπαντᾷ βεβιασμένος, πρέπει νὰ σταθμίζῃ πρότερον τὰς ἀπαντήσεις του, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο, ὅταν τὰ μέλη του καὶ τὰ νεῦρά του πάσχωσι· πρέπει λοιπὸν, ὅταν ἦναι ἀνάγκη, νὰ κάθηται. Ναὶ μὲν ἡ συνήθεια θέλει ἱστάμενον τὸν κατηγορούμενον ὁσάκις λαμβάνει τὸν λόγον· ὁ νόμος τὸ διατάσσει· ἀλλ' ἂν μία μακρὰ τοιαύτη τοῦ κατηγορουμένου κατάστασις ἤθελεν εἶσθαι ὀχληρὰ καὶ ἐπίπονος, ἂν ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν καὶ μὲ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἔλλειψις ἀνατροφῆς, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀξιοκατακριτος πρᾶξις ἐνώπιον τοῦ νόμου, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν βάλῃ βεβαίως εἰς πλειοτέραν παρὰ τοὺς δικαστάς του στενοχωρίαν.

νου, νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν; ἀλλὰ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δὲν ἐνεργεῖ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς του;

Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νόμου δὲν ἤθελε θεωρηθῇ ἀπὸ τὰς ὀρθοτέρας, ἂν ὤφειλέ τις νὰ ἀποφασίσῃ μὲ ὅλην τὴν αὐστηρότητα. Τὸ βέβαιον ἀποτέλεσμά της εἶναι ὅτι ὁ δικηγόρος θέλει εὑρίσκεσθαι εἰς αἰωνίαν ἀντιφασιν μὲ τὸν ὅρκον του, μὲ τὴν συνείδησίν του καὶ μὲ τὰ χρέη του.

Ὁ ὅρκος τὸν παραγγέλλει νὰ μὴ δέχεται ὑποθέσεις ἀντιβαινούσας εἰς τὴν συνείδησίν του.

Ἡ συνείδησίς τον τὸν διαγράφει τοὺς κανόνας, ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ προβῇ.

Τὰ χρέη του τέλος πάντων τὸν προσκαλοῦν νὰ μὴ ἀπαρνῆται τὴν ὑπεράσπισιν ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνοχὴ εἶναι πολλάκις δημοσίᾳ ὡμολογημένη. Ὁ νόμος τὸ διατάσσει, καὶ ἀπαιτεῖ νὰ προηγηθῇ ἡ ἀκρόασις τοῦ ὑπερασπιστοῦ πρὸ τῆς καταδίκης ὁποιουδήποτε.

Μερικωτέρα εἶναι ἑπομένως ἡ ἔννοια τοῦ νόμου ὡς πρὸς τοῦ δικηγόρου τὴν συνείδησιν. Μαριν. σ. 76.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 341. Ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀρνῆται τὴν ταυτότητά του, ὑποστηρίζων ὅτι τὸ βούλευμα δὲν ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡ ἄρνησις αὕτη θεωρεῖται ὡς μέσον ὑπερασπίσεως, λυόμενον ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ὅταν ἀποφαίνωνται ἐπὶ τῆς κατηγορίας. Cass. 29 Νοεμβ. 1833. Faust. τ. 8 σ. 665 ἐν τέλει. Ἂν δὲ ὁ κατηγορούμενος ἐδικάσθη πρότερον κατ' ἐρήμην; αὐτ.

§ 342. Ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀρνῆται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον; Ὁ νόμος μας σιωπᾷ, ὡς ἐσιώπα καὶ ὁ Γαλλικός· τότε δὲ ἐν Γαλλίᾳ, la présence forcée des accusés remplacait leur comparution volontaire. Προσήγοντο λοιπὸν ἀναγκαστικῶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἐθεωρήθη ἀτελές· ὅθεν ἐν Γαλλίᾳ ἐξεδόθη ὁ ἀπὸ 9 Σεπτ. 1835 νόμος (1), ἔχων οὕτως.

«Art. VIII. Au jour indiqué pour la comparution à l'audience, si les prevenus ou quelqu uns d'entre eux refusent de comparaître, sommation d'obéir à justice leur sera au nom de la loi par un huissier commis à cet effet par le président de la Cour d'assises et assistè de la force publique. L'huisser dressera procès-verbal de la sommation et de la réponse des prévenus». «Art. IX. Si les prévenus n'obtempèrent point à la sommation, le président pourra ordonner qu'ils soient amenés par la force devant la Cour; il pourra également, après lecture faite à l'audience, du procés-berbal constatant leur résistance, ordonner, que nonobstant leur absence, il sera passè outre au débats. Aprés chaque audience, il sera, par le greffier de la Cour d'assises, donnè lecture aux prévenus qui n'auront point comporru, du procès-verbal des débats, et il leur sera signifiè copie des réquisitoires du ministere publiqua, ainsi que des arrêts rendus par la Cour qui seront tous réputés contradictoires».

Ὑπομιμνήσκω τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου υξδ' τοῦ 1858 (σ. 55 Ἐφημ. Κυβερν.) περὶ τῆς τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων καὶ τῶν τοῦ τύπου διαδικασίας.

---

(1) Ἴδε τὴν ἑρμηνείαν του εἰς Faust. τ. 8 σελ. 663 ἑπ.— Τὸν καταχωρῶ ἐντεῦθεν ὡς ἕνα ἁπλοῦν ὁδηγόν. Προσθέτω ὅμως ὅτι αὐτὸς ἀφορᾷ τὴν ἀδικαιολόγητον μὴ ἐμφάνισιν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Διατυπώσεις μετὰ τὴν περὶ τῆς ταυτότητος ἐξέτασιν.— Ἀνάγνωσις βουλεύματος καὶ ἐγκλητηρίου.— Συνοπτικὴ διασάφησις (1).

§ 342. Γενομένης τῆς ἀπαιτουμένης περὶ τῆς ταυτότητος ἐξετάσεως, ὁ εἰσαγγελεὺς ἀπαγγέλλει μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὴν ἔννοιαν τῆς κατηγορίας, καὶ ἐγχειρίζει εἰς τὸν πρόεδρον τὸν κατάλογον τῶν μαρτύρων, οἵτινες καλοῦνται (2) κατ' ὄνομα παρὰ τοῦ κλητῆρος (377, 423 ἐδ. 2 ποιν. δικ.).

§ 343. Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκει ὁ γραμματεὺς γεγονεία τῇ φωνῇ τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα (3) καὶ τὸ ἐγκλητήριον ἔγγραφον (4), ὁ δὲ πρόεδρος σαφηνίζει μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν πρὸς τὸν κατηγορούμενον τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις, καὶ διατάσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως (ποιν. δικ. 424) (313 inst.).

Εἶναι ἔργον πολλὰ οὐσιῶδες νὰ συστήσῃ τις εἰς τοὺς ἐνόρκους τὴν μεγαλητέραν προσοχὴν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν πρώτην φορὰν γίνεται ἐνώπιόν των λόγος περὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ἀποδιδομένου εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐγκλήματος.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σχηματίσουν ἀπ' ἀρχῆς ἰδέαν ἀκριβῆ καὶ

---

(1) Faus. τ. 8 § 632, 634.

(2) Ἂν τίς λείψῃ; Ὅρα ἀνωτ. § 180 ἐπ. 270 ἐπ.

— Παραιτουμένου τοῦ εἰσαγγελέως τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας καὶ μὴ ἀντιτείνοντος τοῦ κατηγορουμένου, ὑπατίθεται ὅτι οὗτος συμφωνεῖ, τὸ δὲ δικαστήριον δὲν ὀφείλει οἰκοθεν νὰ δώσῃ τὸν λόγον εἰς αὐτόν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 67 καὶ 71 τοῦ 1853.

(3) Ἂν ὑπάρχῃ καὶ βούλευμα ἐφετῶν μεταῤῥυθμίζον τὸ τοῦ συμβ. τῶν πλημμ. ἀναγινώσκεται καὶ αὐτό. — Ὅθεν, ὅταν τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν μετεῤῥύθμισε διόλου τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνου εἶναι περιττή, ὅταν μάλιστα δὲν περιέχῃ οὐδεμίαν ἰδίαν διάταξιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. τλθ' τῆς 26 Μαΐου 1839. Ὅρα ἀνωτ. σ. 117 ἐπ.

— Ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἄρθρων 347 καὶ 373 τῆς ποιν. δικον. ἀναγινώσκεται ἡ ἀπόφασις.

(4) Τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων αὐτῶν δὲν ἀπαιτοῦσιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐν Γαλλίᾳ. Faust. τ. 8 § 632.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀλάνθαστον τῆς ὑποθέσεως, χωρὶς νὰ ἀφήσωσι τὸ πνεῦμά των νὰ κυματίζῃ εἰς τὴν ἀβεβαιότητα καὶ εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν περιστατικῶν.

Διὰ νὰ προληφθῶσιν ἀκούσια πολλάκις ἀτοπήματα, καὶ διὰ νὰ ὑπάρξῃ πιθανότης ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου τούτου σκοποῦ, τοῦ νὰ ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια, εἶναι ἐπάναγκες νὰ διατηρῆται ἀκρίβεια, ὡς παρετηρήθη εἰς τὸ ἀρμόδιον μέρος, εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ βουλεύματος καὶ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου.

Ἀμφότερα πρέπει νὰ περιστρέφωνται εἰς τὴν διήγησιν τῶν οὐσιωδεστέρων ἀντικειμένων· αἱ περιεχόμεναι εἰς αὐτὴν ἐκφράσεις πρέπει νὰ ἦναι σαφεῖς καὶ ὡρισμέναι, ἁπλούσταται καὶ ὅσον ἔνεστιν ἐπιτήδειαι νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἑνόρκων εἰς πράγματα, καὶ ὄχι εἰς λεπομερείας, μηδόλως ἐχούσας πολλάκις ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπόδικον ὑπόθεσιν.

Ἡ ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν πρόεδρον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σαφηνίσῃ μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὰς γινομένας κατὰ τῶν κατηγορουμένων αἰτιάσεις διάταξις εἶναι ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τοῦ ἐγκαλουμένου, ὅστις ἢ ἤκουσε κακῶς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βουλεύματος καὶ τοῦ κατηγορητηρίου ἐγγράφου ἢ συνέλαβεν ἐσφαλμένην ἰδέαν τῶν παρουσιασθεισῶν κατ' αὐτοῦ περιστάσεων.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα ταῦτα κοινοποιοῦνται εἰς τὸν ἐγκαλούμενον ἱκανὰς πρὸ τῆς συζητήσεως ἡμέρας, ἀλλὰ ποσάκις δὲν εὑρίσκονται μεταξὺ τούτων ἄνθρωποι ἀγράμματοι; Ποσάκις μία ἰσχυρὰ τῆς ἀθωότητος πρόληψις δὲν τὸν θέτει εἰς κατάστασιν νὰ βλέπῃ μὲ ὄμμα ἀγανακτήσεως καὶ περιφρονήσεως ἔγγραφα περιστρεφόμενα εἰς τὴν ἐνοχήν του;

Ὅσα χάσματα ἀφῆνεν ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ γραμματέως εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκ μέρους τῶν ἑνόρκων κατάληψιν, τὰ ἀναπληροῖ ἡ ἐκ μέρους τοῦ προέδρου διατύπωσις. Μαρ. σ. 79.

— Τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου, τῆς παραπεμψάσης τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν, οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ τὴν ἀνάγνωσιν (424 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1853, 419 τοῦ 1858 (1).

---

(1) Ὁ νόμος (424 ποιν. δικ.) δὲν ἀπαιτεῖ ν' ἀναγινώσκηται εἰς τὰ Κακουργ. ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου ἡ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν παραπέμπουσα πρὸς νέαν συζήτησιν τὴν ὑπόθεσιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 419 τοῦ 1858.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 345. Οἱ μάρτυρες πρέπει νὰ ὦσι παρόντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν; ὁ Faust. τ. 8 § 632, γ' δὲν θεωρεῖ τοῦτο ὡς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένον, καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸ ἄρθρον 315 τῆς Γαλλ. ποιν. δικον. διαφέρει κατά τι τῆς τοῦ 423 τῆς ἡμετέρας, ἀλλ' οὐχ' ἧττον καὶ ἐκ ταύτης δὲν προκύπτει ἰσχυρός τις λόγος πρὸς ἀκύρωσιν τῆς διαδικασίας, ἂν ἡ ἀνάγνωσις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐγγράφων γίνῃ ἐν ἀπουσίᾳ μάρτυρος τινός. Καὶ κατὰ τὸν Ἄρ. Πάγον (ἀπ. ποιν. 92 τοῦ 1845), δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ἂν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος δὲν γίνῃ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων.

Ἄλλην φαίνεται ἔχων γνώμην ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ἐγχειριδίου τῶν ἐνόρκων (σ. 81), ἀπαιτῶν ν' ἀναγνωσθῇ εἰς τὸν βραδέως ἐμφανιζόμενον μάρτυρα τὸ βούλευμα καὶ τὸ κατηγορητήριον.

§ 345². Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διατάσσει τὴν ἀποχώρησιν τῶν μαρτύρων (383 ποιν. δικ.).

Ὀφείλων ὁ πρόεδρος νὰ διατάξῃ νὰ ἀποχωρήσωσιν οἱ μάρτυρες εἰς τὸ δι' αὐτοὺς παρεσκευασμένον δωμάτιον, χρεωστεῖ νὰ διατάξῃ νὰ μὴ ἐξέλθωσιν ἐκεῖθεν πρὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θέλουν προσκληθῇ διὰ νὰ μαρτυρήσωσιν. Ἐξαιρουμένου αὐτοῦ τοῦ προφυλακτικοῦ μέτρου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς μάρτυρας ἡ γνῶσις τῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διατρεχόντων, ὁ πρόεδρος δύναται, νομίζω νὰ λάβῃ καὶ ἄλλα μέτρα, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς μάρτυρας πρὸ τῆς ἐξετάσεώς των νὰ συγκοινωνήσωσι μεταξύ των, καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἂν καὶ δὲν φαίνωνται ἔχοντες κἀνὲν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως συμφέρον, ἐμποροῦν μολαταῦτα νὰ μὴ ἦναι τόσον ἀδιάφοροι. Μαρ. σ. 80.

Διαδικασία περὶ τὴν ἀπόδειξιν.

§ 346. *Ἐξέτασις τῶν μαρτύρων* (1).— Εἰς τὴν λέξ. Μάρτυρες (Εὐρ. τ. 10 σ. 142—171) ἐξέθεσα πολλὰ σχετικὰ ζητήματα. Παραπέμπω δὲ αὐτόθι τὸν ἀναγνώστην πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων.

§ 347. *Μαρτυρίαι.*— Ὁ Faustin, εἰς τὸ περὶ Ποινικῆς δικονομίας πολύτιμον σύγγραμμά του, ἐξετάζει, ἐν ἐκτάσει, τὰ ἑξῆς.

---

(1) Faust. τ. 8 § 635—642.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γενικοί κανόνες περί ἐξετάσεως μαρτύρων.— Ποῖοι ἐξετάζονται ὡς τοιοῦτοι; § 635.

Ποῖοι δὲ δύνανται νὰ ὦσι μάρτυρες; Πρόσωπα ἀνίκανα· ἀποτελέσματα τῆς ἀνικανότητός των.— Συγγενεῖς· ἀντίρρησις κατὰ τῆς μαρτυρίας των.— Μηνυταί.— Πολιτ ἐνάγοντες. § 636.

Πρόσκλησις τῶν μαρτύρων.— Τάξις τῆς ἐξετάσεώς των. Ἐρωτήσεις περὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν. § 637.

Δικαίωμα τῶν μερῶν τοῦ παραιτεῖσθαι τῆς μαρτυρίας·— τοῦ ἀνθίστασθαι κατ' αὐτῆς. — Ἀπόφασις περὶ τούτου πῶς γίνεται. § 638.

Ὅρκος μαρτύρων. — Τύπος ὅρκου. — Βεβαίωσις τῆς ὁρκωμοσίας.— Εἷς ὅρκος.— Παῖδες νεώτεροι τῶν 14 ἐτῶν (15 παρὰ τοῖς Γάλλ.).— Ἱερεῖς. § 639.

Τρόπος ἐξετάσεως. Προφορικῶς. Δὲν διακόπτονται. § 640.

Ἐξέτασις μαρτύρων. — Ἐρωτήσεις. — Διασαφήσεις.— Διαφωνίαι § 641, 642.

§ 350. Αἱ μαρτυρίαι εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς πεποιθήσεως τῶν ἐνόρκων. Ὁ νόμος λοιπὸν ὤφειλε νὰ λάβῃ πρόνοιαν, ἵνα προλαμβάνωνται ὕποπτοι μαρτυρίαι. Τοιαῦτα δὲ μέτρα εἶναι ἡ κοινοποίησις τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἐν § 290 ἐπ.

§ 351. Ἕκαστος μάρτυς πρέπει νὰ ἐξετάζηται ἰδίᾳ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου προσδιοριζομένην τάξιν (378, 425 ποιν. δικ.). Πρὸ τῆς ἐξετάσεως του ἕκαστος μάρτυς ὁρκίζεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος κατὰ τὸ ἄρθρον 121 τῆς ποιν. δικονομίας (1). Περὶ δὲ τοῦ ὅρκου βλέπε ὅσα ἐξέθεσα ἐν τῇ λέξει (2) Ὅρκος (Εὐρ. τ. 11

---

(1) Περὶ τῶν κληρικῶν, ἴδε τὸν εἰδικὸν περὶ τούτου νόμον.

(2) Ἕκαστος μάρτυς ὀφείλει πρὶν μαρτυρήσῃ νὰ ὁρκισθῇ, ὅτι θέλει εἰπεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν· ἀνωμοτὶ ἐξετάζονται καὶ εἰς τὴν προανάκρισιν καὶ εἰς τὸ ἀκροατήριον, 1) παῖδες νεώτεροι τῶν δεκατεσσάρων ἐτῶν· 2) οἱ καταδικασμένοι ἕνεκα κακουργήματος, ἥτινος τῶν ἐν τοῖς ἄρθ. 22 καὶ 23 τοῦ ποιν. νόμου ἀναφερομένων πλημμελημάτων· 3) οἱ πολιτικῶς ἐνάγοντες· ἐὰν ὅμως οἱ εἰρημένοι ἤθελον ἐξετασθῇ μηδενὸς ἐναντιουμένου, ἡ διαδικασία δὲν θεωρεῖται ὡς ἄκυρος.

Αἱ ἐν τῇ προανακρίσει ληφθεῖσαι μαρτυρίαι δὲν ἀναγινώσκονται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ἐκτὸς τῶν ἐφεξῆς περιπτώσεων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σελ.355 ἐπ). Πρβ. Morin § 49 τῆς λ. Cour d'assises καὶ Faust. τ. 8 §§ 639.

§ 342. Μετὰ τὴν ὅρκισιν ὁ πρόεδρος προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ μάρτυρος ὡς εἰδικώτερον ὁρίζουσι τὰ ἄρθρα 385 ἐπ. τῆς ποιν. δικονομίας.

— Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον κατὰ τὰ ἄρθρα 125 καὶ 394 τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ ἐρωτᾶται ὁ μάρτυς περὶ τῆς συγγενείας του πρὸς τὸν κατηγορούμενον. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 8 τοῦ 1853.

---

1). Οἱ βασιλόπαιδες ἄνευ βασιλικῆς συνευδοκήσεως δὲν προσκαλοῦνται ὡς μάρτυρες, ἀλλ' ὁρκίζονται καὶ ἐξετάζονται κατ' οἶκον· ἡ δὲ μαρτυρία των ἀναγινώσκεται, γενομένης περὶ τούτου αἰτήσεως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας.

2). Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας, Στρατάρχαι, Εἰσαγγελεῖς, Νομάρχαι καὶ Πρέσβεις, ἢ ἄλλοι εἰς ξένας αὐλὰς διπλωματικὰ πράγματα ἐπιτετραμμένοι Πράκτορες ἢ πρόξενοι εἰς τὰ Δικαστήρια τῶν Κακουργιοδικῶν, προσκαλοῦνται καὶ ἐξετάζονται κατὰ τοὺς συνήθεις νομίμους τύπους· δύνανται ὅμως ν' ἀπαλλαχθῶσι τῆς ἐμφανίσεως διὰ Βασ. Διατάγματος· τότε δὲ ἡ ἔγγραφος μαρτυρία των ἀναγινώσκεται γενομένης αἰτήσεως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας.

3). Ἐπίσης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας ἀναγινώσκονται γενομένης αἰτήσεως, αἱ ἐν τῇ προανακρίσει ληφθεῖσαι ἐνόρκως ἐξετάσεις τῶν μαρτύρων, ὅταν ἐκ τῆς ἀναβολῆς ἐπίκηται κίνδυνος, ἢ διὰ βαρεῖαν νόσον, ἢ διὰ τὸ βαθὺ γῆρας, ἢ ὅταν ἡ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐμφάνισις των ἦναι ἀνέφικτος διὰ τὴν εἰς ἀλλοδαπὴν διατριβήν των, ἢ δι' ἄλλα τοιαῦτα κωλύματα.

4). Ἂν τις τῶν κατηγορουμένων ἢ μαρτύρων ἦναι κωφὸς ἢ ἄλαλος, ἢ κωφὸς καὶ ἄλαλος ἐνταὐτῷ, ἀλλὰ ἠξεύρει νὰ γράφῃ, τότε εἴς τε τὴν προανάκρισιν καὶ εἰς τὸ ἀκροατήριον ὅλαι αἱ ἐρωτήσεις, καὶ ἄλλαι παρατηρήσεις καταγράφονται παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου, οἱ δὲ εἰρημένοι ἀπαντῶσιν εἰς αὐτὰς ἐγγράφως.

Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἀναγινώσκονται τὰ πάντα εἰς τὸ ἀκροατήριον, γενομένης αἰτήσεως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας. Μαριν. σ. 82.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 153. Ὁ πρόεδρος κτλ. ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπαιτῶσιν ἀπὸ τὸν μάρτυρα πᾶσαν διασάφησιν (388 ποιν. δικ. 319 instr.). Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ ἀντίφασίς τις πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀνακρίσει καταθέσεις των, ζητεῖται διασάφησις καὶ ἀναγινώσκονται τὰ εἰς τὸ προκείμενον ἀναγόμενα χωρία, καὶ ἐπιδεικνύονται (1) εἰς αὐτούς. (ποιν. δικ. 390. – instr. 318).

— Ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν ἐπεμβαίνει, ἂν ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων διέταξε ν' ἀναγνωσθῇ χωρίον τι τῆς ἐν τῇ ἀνακρίσει καταθέσεως μάρτυρος τινὸς (425, 378, 388, 390 ποιν. δικ.). – Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 126 τοῦ 1858 (2). Πρλ. Morin, λέξ. Cour d'assises ἀρ. 50 ἐν τέλ. 51.

§ 354. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑκάστου μάρτυρος ἀπευθύνονται ἐρωτήσεις πρὸς αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν δικαστῶν κτλ. ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου. Ὀρθῶς δὲ παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ἐγχειριδίου των ἐνόρκων (σ. 85) ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει, ὁσάκις παρατηρεῖ ὅτι ὁ πρόεδρος γνωρίζει ἐντελῶς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν καὶ τὰς συνοδευούσας αὐτὴν περιστάσεις, καὶ ὅτι ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον διέγραψεν εἰς τὰς ἐξετάσεις του, εἶναι κατάλληλος νὰ φέρῃ εἰς τὰς συζητήσεις τὸ ἀναγκαῖον φῶς καὶ τὴν ἀκρίβειαν, ὀφείλει λέγω νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν δυνατὴν νὰ ἐπαχθῇ εἰς τὸν δρόμον τοῦ προέδρου ἐναντίωσιν διὰ παρακαίρων ἐξετάσεων καὶ δι' ἐρωτήσεων εἰς περιστατικά, τῶν ὁποίων τὴν διασάφησιν ὁ πρόεδρος ἄφησεν εἰς ἄλλην ἐποχήν, τὴν ὁποίαν οὗτος φρονεῖ καταλληλοτέραν· ἐρωτήσεις παρακαίρως γενόμεναι πολλάκις ἀντὶ νὰ ὠφελήσωσιν εἰς τῆς ἀληθείας τὴν ἀνακάλυψιν, καὶ νὰ δικαιώσωσι τὸν κακῶς ἐννοημένον ζῆλον τοῦ δημοσίου κατηγόρου, ἀλλάσσουν τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς συζητήσεως τὸν χαρακτῆρα καὶ διακινδυνεύουσι τῆς ὑποθέσεως τὴν τύχην.

— Ὁ πρόεδρος χρεωστεῖ μὲν νὰ ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ τέλος ἑκάστης μαρτυρίας, ἀλλ' ἡ παράλειψις αὕτη δὲν φέρει ἀκυρότητα, ἐκτὸς ἂν τὸ ζητήσῃ ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ πρόεδρος

---

(1) Faust. τ. 8 § 641 κατωτ. § 372.

— Μαρατηρηθείσης ἀσυμφωνίας τινὸς ἢ ἀντιφάσεως τῶν μαρτύρων, ἀναγινώσκονται τότε μόνον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τὰ εἰς τὴν συμφωνίαν ἢ ἀντίφασιν ἀναγόμενα χωρία τῶν ἀνακριτικῶν ἐκθέσεων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 39 τοῦ 1853.

(2) Πρλ. § 13 – 13[1] ἐπ. Εὐρ. τ. 10 σ. 150.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νὰ ἀρνηθῇ (1). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 47, 78 τοῦ 1847, διότι ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποτείνῃ ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς μάρτυρας ὅσας ἐρωτήσεις θεωρήσει ἀναγκαίας πρὸς ὑπεράσπισίν του. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 102, 106 τοῦ 1852. – Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. υξγ' καὶ υοζ' τοῦ 1840. – Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1853.

§ 954². Ὁ Πρόεδρος (2), ὁ Εἰσαγγελεύς, οἱ Σύνεδροι καὶ οἱ Ἔνορκοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποτείνουν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν κατηγορούμενον καὶ τοὺς μάρτυρας τὰς ἀναγκαίας ἐρωτήσεις· ὁ δὲ ἰδιώτης κατήγορος καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων δὲν δύνανται νὰ τὰς κάμουν, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ προέδρου.

Αἱ ἀπ' εὐθείας ἐρωτήσεις δὲν εἶναι ἀδιάφοροι· χορηγοῦν ὠφελείας, αἵτινες ἤθελον ἐκλείψει, ἂν ὁ ἔνορκος θέλων πληροφορίας καὶ διασαφήσεις περίτινος περιστατικοῦ, ἤθελε διευθύνει τὴν ἐρώτησιν εἰς τὸν πρόεδρον, καὶ οὗτος τὴν διαβιβάσει εἰς τὸν μάρτυρα ἢ τὸν ἐγκαλούμενον, ἢ ἤθελε τοὺς παρέξει τὴν εὐκολίαν νὰ σχεδιάζωσι τὴν ἀπάντησιν, καὶ πολλάκις μὲ ἐπαισθητὴν τῆς δικαιοσύνης ζημίαν νὰ ὑποκρύπτωσι περιστάσεις συντεινούσας εἰς τῆς ἀληθείας τὴν ἀνακάλυψιν.

Ἡ ὡς πρὸς τὸν ἰδιώτην κατήγορον καὶ τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου δὲν εἶναι ματαία, δὲν εἶναι χωρὶς σκοπόν· εἰσήχθη βεβαίως διὰ νὰ προληφθῶσι πλειότερον, ἢ ὀλιγώτερον τετολμημέναι ἐκφράσεις, καὶ προσωπικαὶ καταφοραί, αἵτινες εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἀδιαχώριστοι ἀπὸ τὰς διαφιλονεικήσεις μεταξὺ ἀνθρώπων εὑρισκομένων εἰς ἐχθρικὴν κατάστασιν διὰ πάθη καὶ συμφέροντα. Μαρ. σ. 86.

§ 355. Ἡ κατάθεσις τῶν μαρτύρων πρέπει νὰ ᾖ ἐλευθέρα πάσης ἐπιρροῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτρέπει νὰ λαμβάνωνται μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συννενοήσεων (ἄρθ. 383 καὶ 425 τῆς ποιν. δικ.). Οἱ μάρτυρες δὲ δὲν πρέπει νὰ διακόπτωνται (3) εἰς τὰς μαρτυρίας των, οὐδὲ συγχωρεῖται εἰς αὐτοὺς νὰ κάμουν ἀμοιβαίας παρατηρήσεις εἰς τὰς μαρτυρίας των (385 ποιν. δικον.).

---

(1) Πρλ. Morin λέξ. Cours d'ass. ἀρ. 52 καὶ § 46 – 49 Εὐρ. τόμ. 10 σελ. 162 ἑπ.

(2) Πρλ. ἀνωτ. σ. 86 τὴν ἀπ. Ἀρ. Π. τῆς 7 Νοεμβρ. 1840.

(3) Ἐλεύθεροι εἰς τὰς καταθέσεις των οἱ μάρτυρες δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐπιρρεασθῶσιν· ἂν τὸ μέτρον τοῦτο παρα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Οἱ μάρτυρες δὲν διακόπτονται εἰς τὰς μαρτυρίας των, ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον ἢ τὸν συνήγορόν του, ἂν ἔχουν τι νὰ παρατηρήσουν ἢ νὰ ὑπομνήσουν κατ' αὐτῶν.

Ἀμφότεροι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαγγείλωσι κατὰ τοῦ μάρτυρος ἢ κατὰ τῆς μαρτυρίας του πᾶν ὅ,τι δύναται ἀκριβέστερον νὰ ὁρίσῃ τὸ ἀξιόπιστον αὐτῶν καὶ συντείνει πρὸς ὑπεράσπισίν του, καὶ νὰ ἀποτείνωσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν μάρτυρα ὅλας τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναγκαίας ἐρωτήσεις.

Ἡ ἀπαγόρευσις τὴν ὁποίαν διατάσσει ὁ νόμος εἰς τοῦ μάρτυρος τὴν διακοπὴν εἶναι οὐσιωδεστάτη.

Ποσάκις ὁ κατηγορούμενος δὲν εὑρίσκει εἰς μίαν συβραμένην καὶ πλήρη ἔκθεσιν μέσα ἐντελοῦς ὑπερασπίσεως, καὶ ποσάκις τ' αὐτὰ μέσα δὲν ἀπαντῶνται ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου κατηγόρου διὰ τῆς ἀληθείας τὴν ἀνακάλυψιν, ἥτις πολλάκις καλύπτεται ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ μάρτυρος τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπουν βεβαίως αἱ κατ' ἐπαγάλληψιν διακοπαί.

Ὁ ἐγκαλούμενος καὶ ὁ δικηγόρος του ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαγγείλωσι κατὰ τοῦ μάρτυρος, ἢ κατὰ τῆς μαρτυρίας του, πᾶν ὅτι δύναται ἀκριβέστερον νὰ ὁρίσῃ τὸ ἀξιόπιστον.

Ἀλλὰ ποῖα θέλουν εἶσθαι τῆς ἀπαγγελίας των ταύτης τὰ ὅρια; Ποῖος θέλει εἶσθαι ὁ δικαστὴς τῆς σεμνοπρεπείας τῶν ἐκφράσεων καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ ἐγκαλουμένου; κἀνεὶς ἄλλος βεβαίως παρὰ τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ νόμος ἐναπέ-

---

βιασθῇ, τί δύναταί τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ παραμορφωμένας πληροφορίας; μία κακῶς ἐννοημένη ἐκ μέρους τῶν Συνέδρων, τῶν Ἐνόρκων καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως, αὐστηρότης πρὸς τὸν ἐξεταζόμενον, εἶναι ἐπίβολα τῆς μαρτυρίας του. Ὁ μάρτυς ἔχει δικαίωμα νὰ ἐλπίσῃ ἐκ μέρους ἐκείνων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων παρουσιάζεται νὰ δώσῃ πληροφορίας, γλυκύτητα, τρόπον μαλακὸν καὶ εὐπροσήγορον καὶ ὅλας τὰς δυνατὰς εὐκολίας διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος του.

Ἡ σύγχυσις καὶ ἡ ταραχὴ τὴν ὁποίαν πολλοὶ πολλάκις μάρτυρες δοκιμάζουν παρουσιαζόμενοι ἐνώπιον ἀκροατηρίου πολυπληθοῦς, παραβλάπτει καιρίως τὸν αληθῆ τῆς προσκλησεώς των σκοπόν. Οἱ Δικασταί, οἱ Ἔνορκοι καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς ὀφείλουν νὰ τοὺς ἐνθαρρύνουν, καὶ νὰ τοὺς βοηθῶσι διὰ τῶν ἐπιτηδείων καὶ ὠφελῶν ἐρωτήσεών των νὰ ἀγαλάβωσι τῆς μαρτυρίας των τὴν σειράν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θεσε τὴν διατήρησιν τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εὐταξίας. Ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ ὥστε καὶ διὰ τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν ναὸν τῆς δικαιοσύνης σέβας, καὶ διὰ τοῦ ἐγκαλουμένου τὸ συμφέρον νὰ μὴ ἐξοκείλῃ ὁ δικηγόρος εἰς μέσα ἀξιοκατάκριτα, καὶ εἰς προσωπικὰς παραφορὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἡ νομιμότης τῆς ὑπερασπίσεως δὲν ἔχει παραμικρὰν σχέσιν.

Εἶναι μολαταῦτα ἀναγκαῖον νὰ ἐνθυμηθῇ ὁ πρόεδρος ὅτι τὸ χορηγούμενον τοῦτο εἰς τὸν ἐγκαλούμενον καὶ τὸν δικηγόρον του δικαίωμα τραβᾷ τὴν ἀρχήν του ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ ὅτι πᾶσα αὐστηρότης ἐνεργουμένη ἐκτὸς τῶν νομίμων ὁρίων ἤθελεν εἶσθαι ἐναντία καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ εἰς τὰ ὑψηλὰ χρέη, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπιφορτισμένος ὁ δημόσιος οὗτος ὑπάλληλος.

Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος, ἢ ὁ δικηγόρος του, παραφερόμενοι ἐξυβρίσωσι τὸν μάρτυρα ἢ προσάψωσιν εἰς αὐτὸν πράξεις μὴ δυναμένας νὰ ἀποδειχθῶσι παραχρῆμα, καταδικάζεται ὁ ἔνοχος κατ' αἴτησιν τοῦ ἐξυβρισθέντος μάρτυρος, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, εἰς κράτησιν μιᾶς μέχρις ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ ἐὰν ἦναι ἤδη εἰς φυλακὴν, εἰς αὐστηροτέραν κράτησιν.

Ἡ παρὰ τοῦ δικαστηρίου καταγνωσθεῖσα ποινὴ ἐκτελεῖται παραχρῆμα ἐπιμελείᾳ τοῦ εἰσαγγελέως ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς περαιτέρω καταδιώξεως πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς κατὰ τὸν ποινικὸν Νόμον ἢ τὸν δικαστικὸν ὀργανισμὸν ἐπιβλητέας τυχὸν ποινῆς. Μαριν. σ. 83 – 85.

§ 356. Ὅταν εἰς τοὺς μάρτυρας ἀποτείνωνται ἐρωτήσεις περιττὰι καὶ μάλιστα προκαλοῦσαι ἀπάντησιν ἐνοχοποιοῦσαν αὐτοὺς, ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτάς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 8 τοῦ 1854. Πρλ. Morin λέξ. Cours d'ass. ἀρ. 53.

§ 356². Ὁ πρόεδρος ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα, κατ' αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ κατηγορουμένου, ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ νὰ ἀποχωρήσωσί τινες ἢ ὅλοι οἱ μάρτυρες, καὶ νὰ ἐξετασθῶσιν ἐκ νέου ἤτοι κατὰ μόνας ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ ἄλλων μαρτύρων, καὶ ἐὰν διστάζῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν αἴτησιν, ἀποφασίζει περὶ τούτου τὸ δικαστήριον.

Ἡ ἀποχώρησις τῶν μαρτύρων, καὶ ἡ ἐκ νέου ἐξέτασις, ἤτοι κατὰ μόνας ἐπὶ παρουσίᾳ ἄλλων μαρτύρων, καθίσταται πολλάκις ὠφελιμωτάτη, καθότι ὑποχρεουμένων τούτων νὰ διαμένωσι μέχρι τοῦ τέλους τῆς συζητήσεως, καὶ τοῦτο βεβαίως διὰ νὰ ἦναι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἕτοιμοι νὰ δίδωσιν ὅλας τὰς ἀναγκαίας διασαφήσεις, ἐκτίθενται εἰς ἐπιρροίας, τὰς ὁποίας πολλάκις δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ὑπερνικήσωσιν. Ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν τοὺς προξενεῖ ἡ συζήτησις, τὰ παρὰ τῶν διαδόχων των μαρτύρων ὑποβαλλόμενα ἡ προσδοκία τοῦ ἀποτελέσματος, δύνανται νὰ προξενήσωσι τοιαύτην ταραχὴν, ὥστε νὰ μὴ σεβασθῶσιν ἐπιπολὺ τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰς διασαφήσεις, τὰς ὁποίας ἤθελον κατ' ἐπανάληψιν προσκληθῇ νὰ δώσωσι.

Δὲν ἤθελεν ἐπομένως ἀποβῇ χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἂν ἕκαστος μάρτυς διετάττετο μετὰ τὴν ἐξέτασίν του νὰ μένῃ εἰς ἓν δωμάτιον χωρισμένος, καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον παρὰ ἂν προσκληθῇ διὰ νὰ ἐξετασθῇ ἐκ νέου, καὶ ἂν τοιαύτη ἀνάγκη δὲν παρουσιασθῇ, μετὰ τὴν ἐξέτασιν ὅλων τῶν ἄλλων μαρτύρων. Μαρ. σ. 87.

§ 357. Οἱ μάρτυρες δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν σημειώσεων, ἵνα ὑποβοηθήσωσι τὴν μνήμην των; Faust. τ. 8 σ. 605.

— Οἱ μάρτυρες δύνανται ν' ἀναγνώσωσιν ἔγγραφα; αὐτ. σελ. 608. Πρλ. Morin, λ. Cours d'assises § 50.

§ 358. Ἴδε ἄρθ. 392 ποιν. δικον. (1).

— Καὶ ἂν ἀληθῶς οἱ μάρτυρες δὲν ἔμειναν μέχρι τέλους ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, τοῦτο δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀφοῦ δὲν πεποτείνεται ὅτι ἐζητήθησαν πρὸς διακρίνισιν καὶ δὲν εὑρέθησαν (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 9 τοῦ 1853. Πρλ. Morin λέξ. Cour d'assises ἀριθ. 53 ἐν τέλ.

§ 359. Ἡ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν προσκληθέντων μαρτύρων καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐξετάσεώς των προσέλευσις μάρτυρος ἄλλου δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως (3). Απ. ποιν. Αρ. Π. 57 τοῦ 1858. Πρβ. Μαριν. σελ. 81.

§ 360. Τάξις τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων (4). — Ὁποιαδή-

---

(1) Faust. τ. 8 § 642.

(2) Πρβ. § 6—7^3 τῆς λέξ. Μαρτυρες ἐπὶ ποινικῶν δικῶν.

(3) Παρεύρεσις ἄλλου μάρτυρος κατὰ τὴν ἐξέτασιν μάρτυρος ἐπιφέρει ἀναίρεσιν; Ὄχι.— Πρλ. § 9—9^3 Εὐρ. τ. 10 σ. 149.— Τ'αὐτὰ νομίζω, καὶ ἡ Γαλλ. Νομολογία, ἐπιφυλαττομένου τοῦ κατηγορουμένου νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ εἰλικρινὲς τῆς καταθέσεως τοῦ παρεισδύσαντος μάρτυρος. Morin, λ. Cours d'ass. ἀρ. 48 ἐδ. 1.

(4) Faust. τ. 8 § 637.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Θέρμης

ποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ τάξις, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ γίνηται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἡ ἐξέτασις τοῦ κατηγορουμένου, ὁ νόμος δὲν διέταξεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὴν τοιαύτην πρᾶξιν εἴτε πρὸ τῶν μαρτύρων, εἴτε μετὰ τοὺς μάρτυρας ἐξεταισθῇ ὁ κατηγορούμενος· μολονότι κατὰ τὴν διάνοιαν τοῦ νομοθέτου, ἡ καταλληλοτέρα τάξις τῆς ἀκροάσεως τοῦ κατηγορουμένου ἤθελεν εἶσθαι μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων (1). (Απ. ποιν. Αρ. Π. σελ. 148 τόμ. 1 τῆς Νομολογίας).

— Ο νόμος ἐναπέθεσεν εἰς τὸν πρόεδρον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσδιορίσῃ τὴν τάξιν, καθ' ἣν μέλλουν νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες.

Ἡ περίστασις αὕτη δὲν εἶναι ἀδιάφορος, καὶ ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν διευθέτησιν χρεωστεῖ νὰ προνοήσῃ ὥστε νὰ μὴ διαχυθῇ διὰ τῆς ἀτάκτως γενομένης ἐξετάσεως τὸ σκότος καὶ ἡ ἀπάφεια εἰς τὴν προφορικὴν ἀνάκρισιν, ἥτις πρώτην φορὰν λαμβάνει χώραν ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων. Ἡ τάξις, καθ' ἣν μέλλουν νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες, εἶναι πλειότερον δυσχερὴς, καὶ τὰ ἀποτελέσματα, ἂν δὲν διατηρηθῇ ἀκριβεια, πλειότερον ἐπικίνδυνα ὁπάκις καὶ τὰ ἀντικείμενα περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ μαρτυρήσωσιν, εἶναι διάφορα, καὶ οἱ κατηγορούμενοι πλειότεροι παρὰ τὸν ἕνα.

Εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων προηγοῦνται ἐκεῖνοι τῆς κατηγορίας, παρακολουθοῦν οἱ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, καὶ ἕπονται κατὰ τελευταῖον λόγον ἐκεῖνοι τῆς ὑπερασπίσεως. Ἂν ὁ κατηγορούμενος δι' ἀναφορᾶς του ἐζήτησε νὰ προσκληθοῦν μάρτυρες, καὶ ἂν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐθεώρησε τὴν ἐξέτασίν των συντελεστικὴν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἑπομένως τοὺς προσεκάλεσε, δὲν εἶναι βεβαίως μάρτυρες τοῦ κατηγορουμένου, εἶναι μάρτυρες τοῦ δημοσίου κατηγόρου, καὶ εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἐξετάζονται μετὰ τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας, καὶ τότε ἐκεῖνοι τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος εἶναι ἔσχατοι πάντων, ἂν δὲν ἔχῃ ὁ κατηγορούμενος ἄλλους δι' ἰδίων του ἐξόδων προσκεκλημένους μάρτυρας, τοὺς ὁποίους δύναται κατὰ νόμον νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν συνεδρίασιν, καὶ εἶναι τότε τελευταῖοι εἰς τὴν ἐξέτασιν. Μαρ. σ. 81.

---

(1) Ὁ νόμος δὲν προσδιορίζει τὴν τάξιν, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως, ἀλλ' ἀπίνεται τοῦτο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ προέδρου. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου υογ'. — σελ. 505 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840). Πρλ. τὴν λέξ. Μάρτυρες. Πρλ. Εὐρ. τ. 10 σ. 161 § 43², 43⁴.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ ἐνοχῆς ἀποφάσεως, δύνανται νὰ ἐξετασθοῦν μάρτυρες· οὔτε δὲ ἐκ τῶν ἄρθ. 374, 383, 384 καὶ 425 τῆς ποιν. δικονομίας, οὔτε ἐξ ἄλλου τινὸς ἐξάγεται, ὅτι ἀπαγορεύεται ῥητῶς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ ἐξετάζηται, συναινέσει μάλιστα τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου, πᾶς μάρτυς, ὅστις ἐμφανίζεται μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 374, πρὸ τῆς περὶ ἐνοχῆς ἀποφάσεως· προκειμένου δὲ λόγου περὶ μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, δὲν δύναται νὰ παραπονεθῇ ὁ κατηγορούμενος διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 383, ἀφοῦ συνήνεσεν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 35 τοῦ 1847.

— Οἱ μάρτυρες δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν ἐκ νέου ὄχι μόνον πρὸ τοῦ τέλους τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν, καθότι ἐκ τοῦ ἄρθρου 392 τῆς ποιν. δικονομίας γίνεται φανερὸν ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ ν' ἀποχωρήσωσί τινες ἢ ὅλοι οἱ μάρτυρες καὶ νὰ ἐξετασθῶσιν ἐκ νέου, ἤτοι κατὰ μόνας, ἢ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ ἄλλων μαρτύρων· πρὸς τοῦτο δὲ διαμένουσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον μέχρι τέλους· αὐτὸ τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 364, 365, 378 καὶ 388 τῆς ποιν. δικον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 32 τοῦ 1845.

— Οἱ μάρτυρες ἐπιτρέπεται νὰ ἐρωτῶνται ἐκ νέου ἂν ἡ συζήτησις δὲν ἔπαυσε. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγου συή. – σελ. 66 τόμ. 4 τῆς Νομολγίας).

§ 361 Ἀναγινώσκεται μαρτυρία προσώπου μὴ κλητευθέντος; Ἐν Γαλλίᾳ ναί, δυνάμει τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῶν προέδρων (1), οἵτινες δὲν ἔχουν τοιαύτην παρ' ἡμῖν. Πρλ. Morin, λέξ. Cours d'assises ἀρ. 5, ὅστις προσθέτει ὅτι la lecture qui serait faite par le min. p. dans son requisitoire n'opérerait pas nullité, si d ailleurs la défense avait été libre et entière. jour. cr. ἄρθ. 2856.

Πρὸς τοιαύτην ἀνάγνωσιν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ προέδρου ἢ, ἀμφισβητήσεως ὑπαρχούσης, τοῦ δικαστηρίου; Ναί, ἀπέφηνεν ἄλλοτε ἡ Γαλλικὴ Νομολογία, ἀλλ' ἡ τῆς 1 Ἰουλίου 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τὸ ἐναντίον καθιέρωσεν. Morin, αὐτ. § 57 ἐν τέλει.

---

(1) Ἴδε ὅμως ἀπ. Ἀκυρ. τῆς 15 Ἰουν. 1839 j. cr. ἀρ. 2856.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 370. *Ἐξέτασις τῶν κατηγορουμένων* (1). – Ὅρα ἀνωτέρω § 360 καὶ Faust. τ. 8. 643 ἐν ἀρχ.

Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ μακρύνῃ ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου ἕνα τῶν συγκατηγορουμένων, καὶ νὰ προβῇ εἰς ἐξετάσεις ἄλλου ἢ μάρτυρος τινός; Ναί, κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολ. (Faus. τ. 8 § 643, ά)· ὄχι, καθ' ἡμᾶς ἀνωτ. § 312 ἐτ.

§ 371. Λόγος ἀναιρέσεως στηριζόμενος εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐξετάσεως κατηγορουμένου τινὸς εἶναι ἀπαράδεκτος, προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 90 τοῦ 1850.

§ 372. Κατὰ τὰ ἄρθρα 390 καὶ 425 τῆς ποιν. δικονομίας ὁ πρόεδρος προκαλεῖ τὴν προσοχὴν τῶν κατηγορουμένων εἰς τὰς πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐξετάσεις των ἀντιφάσεις καὶ ἀσυμφωνίας.— Κατὰ τὰς διατάξεις λοιπὸν αὐτὰς (2) ἀναγινώσκονται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὁλόκληροι αἱ καταθέσεις τῶν κατηγορουμένων, ἂν καθολοκληρίαν ὑπάρχουν ἀντιφάσεις καὶ ἀσυμφωνίαι πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατατιθέμενα (3). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 94 τοῦ 1850.

§ 373. Ἴδε κατωτέρω ἔνθα γίνεται λόγος περὶ τῶν εἰς τοὺς ἐνόρκους παραδιδομένων ἐγγράφων, σχετικά τινα ζητήματα περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐξετάσεων τῶν συγκατηγορουμένων.

§ 374. Ἐξετάζονται ἱστάμενοι; ἀνωτ. § 340.

374[2]. Ἡ ἐνώπιόν τινος τῶν ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως, ἢ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου γενομένη καὶ μὲ τὴν συνήθη πεῖραν καὶ τὰς λοιπὰς ἀποδείξεις συμφωνοῦσα ὁμολογία τοῦ κατηγορουμένου ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν.

Αἱ ζητητικαὶ καὶ παραπειστικαὶ ἐρωτήσεις εἶναι ἀπηγορευμέναι· δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτῆται μήτε εἰς τὴν προανάκρισιν μήτε εἰς

---

(1) Faus. τ. 8 § 643. Πρλ. τὴν λ. Κατηγορούμενοι.

(2) Ὅρα ἀνωτ. § 353.— Αἱ καταθέσεις τῶν διὰ βουλεύματος ἀπολυθέντων συγκατηγορουμένων ἐπιτρέπεται νὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ Απ. ποιν. Αρ. Π. 68 τοῦ 1842.

(3) Ὁ πρόεδρος δὲν παραβιάζει τὸν νόμον, ζητῶν ὑπὸ τῶν κατηγορουμένων διασαφήσεις ὡς πρὸς τὰς ἀναφαινομένας ἀντιφάσεις (425, 417, 365 καὶ 390 ποιν. δικονομ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 36 τοῦ 1850.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ ἀκροατήριον, ἡ ὁμολογία τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλὰ μόνον νὰ ἀνακοινώνωνται εἰς αὐτὸν οἱ λόγοι τῆς κατηγορίας, καὶ νὰ προσκαλῆται νὰ ἀπαντήσῃ καὶ νὰ ἐκθέσῃ τῆς ὑπερασπίσεως τὰ μέσα. Πρλ. τὰ ἐν λέξ. Ὁμολογία.

§ 375. *Ἄλλαι ἀποδείξεις.*— Ἐκτὸς τῶν μαρτυριῶν καὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν κατηγορουμένων ἡ ποινικὴ δικονομία παραδέχεται καὶ πᾶν ἄλλο ἀποδείξεως μέσον, δυνάμενον νὰ φωτίσῃ τὴν δικαιοσύνην, ἰδίως τὴν ἀντεξέτασιν, τὰ ἔγγραφα καὶ πειστήρια, τὴν αὐτοψίαν, τὴν πραγματογνωμοσύνην· καὶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτων μεταβαίνομεν ἤδη.

§ 376. Κατὰ τὸν νόμον, ἔγγραφα ἀποδεικτικὰ (ἤτοι τὰ πειστήρια ἔγγραφα, ὄχι τὰ τῆς ἀνακρίσεως. ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 106 τοῦ 1842 ἐν Βύρ. τ. 6 σ. 401) ἀναγινώσκονται καὶ ὑποβάλλονται, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο πειστήριον, εἰς τὸν κατηγορούμενον, διὰ νὰ τὰ ἀναγνωρίσῃ ἢ νὰ ἐξηγηθῇ περὶ αὐτῶν.— Ἐὰν ἦναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναγνωρίσῃ τις τῶν μαρτύρων τὸ ἔγγραφον ἢ τὸ πειστήριον, (ἴδε τὴν λεξιν Πειστήρια) ὁ πρόεδρος ἐπιδεικνύει ταῦτα εἰς αὐτὸν διὰ νὰ ἐξηγηθῇ (1). Ποιν. δικονομ. 393, 425, 110, 378. (329 instr.).

§ 377. Τὴν προσαγωγὴν τῶν πειστηρίων, ἂν δὲν προσήχθησαν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ ἂν τοῦτο ἐπιφέρῃ τὴν ἀναβολὴν εἰς τὴν ἐπαύριον. Cass. 16 Ὀκτ. 1817.

---

(1) Faus. τ. 8 § 644. Τοῦτο δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἐκτὸς ἂν τὸ ζητήσῃ ὁ κατηγορούμενος, ἢ δὲν ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον ἐπὶ τῆς αἰτήσεώς του· ἴδε Faust. τ. 8, § 644 σημ. 5, 6. Ἂν ὅμως πρόκηται περὶ νέου ἐγγράφου ἢ πειστηρίου, οὗτινος διετάχθη ἡ προσαγωγὴ, καὶ τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ὁ κατηγορούμενος δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐξετάσῃ, ὑπάρχει ἀκυρότης ἂν δὲν τῷ ἐπεδείχθη. αὐτ. σημ. 1 τῆς σ. 776.

— Ἡ μὴ ἐπίδειξις τῶν πειστηρίων πρὸς τοὺς ἐνόρκους δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως· ἡ πρότασις δὲ, ὅτι δὲν ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν κατηγορούμενον ὅταν οἱ ἔνορκοι τὰ παρέλαβον εἰς τὸ δωμάτιόν των, δὲν ἰσχύει, ὅταν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐζήτησεν εἰς μάτην τὸν λόγον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 10 τοῦ 1856.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 380. *Αὐτοψία* (1).— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται χρείας καλούσης, νὰ ἐνεργήσῃ αὐτοψίαν τινὰ μεταβαῖνον ἐπιτοπίως μετὰ τῶν ἐνόρκων, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ὑπερασπιστοῦ αὐτοῦ, καὶ τηροῦν τὰς περὶ δημοσιότητος κτλ. διατάξεις.

Ἡ ἐπιτόπιος προσωπικὴ αὐτοψία εἶναι ἓν τῶν συντελεστικωτέρων ἀποδεικτικῶν μέσων, καὶ ταύτην δύναται νὰ ἐνεργήσῃ οὐ μόνον πᾶς ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, ἀλλὰ καὶ πᾶν ποινικὸν δικαστήριον (Cass. 12 Ἰαν. τοῦ 1856), ἄρα καὶ αὐτὸ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων (Faust. τ. 7 σ. 324 καὶ 734 καὶ τ. 8 σ. 776).

Τὸ ἀκυρωτικὸν τῆς Γ. δικ. ἀπερρίνατο (ἀπ. τῆς 22 Μαΐου 1834) «ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, μεταβὰν μετὰ τῶν ἐνόρκων, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ συνηγόρου του εἰς μίαν παρακειμένην τῷ καταστήματι αὐλὴν καὶ ἐνεργήσαν δημοσίως ἐρεύνας ἀναγκαίας πρὸς φωτισμὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐξακολουθῆσαν κατόπιν τὰς ἐργασίας του ἐν τῷ τόπῳ τῶν συνεδριάσεων, δὲν παρεβίασε νόμον τινά».— Ἐδίκασε προσέτι, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων μετέβη ἐν τῷ τόπῳ τῆς πράξεως ὅτι δὲν ἀπαγορεύεται τῷ προέδρῳ τῶν συνέδρων νὰ διατάξῃ ὥστε ἡ συζήτησις νὰ ἐξακολουθήσῃ στιγμιαίως ἐκτὸς τῆς συνήθους αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων, ἵνα πρόβῃ εἴς τινα βεβαίωσιν ἀφορῶσαν τὸν τόπον ἢ εἰς ἐργασίαν, ἥτις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἀκροατηρίου· ἀρκεῖ νὰ τηρηθῶσι κατὰ τὴν μετάβασιν ταύτην οἱ περὶ συστάσεως καὶ συγκροτήσεως (constitution) τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ὁρισμοὶ καὶ νὰ τηρηθῇ ἡ δημοσιότης· (ἀπ. τῆς 23 Μαΐου 1843).— Ἡ συνεδρίασις ἐξακολουθεῖ ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἐγένετο ἡ μετάβασις· ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἡ παρουσία ὅλων τῶν μελῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ δικαστήριον (jurisdiction), ἡ παρουσία τῶν μερῶν, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὅλων τῶν οὐσιωδῶν τῆς διαδικασίας τύπων. Ὑπάρχει λοιπὸν ἀκυρότης ἂν οἱ ἔνορκοι καὶ μάλιστα τινὲς ἐξ αὐτῶν μεταβῶσι μόνοι, ἄνευ τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ κατηγορουμένου (Cass. 25 Σεπτ. 1828.—16 Φεβρ. 1838). Ἐνταῦθα παρεβιάσθη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, διότι ὁ κατηγορούμενος, μὴ παρευρεθείς, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὰς παρατηρήσεις του. Ἴδε Faust. τ. 8 § 645.

§ 380². Ἰσχὺς ὁμολογίας.— Εὐρ. τ, 9 σ. 7 ἐπ.

---

(1) Ποιν. δικ. ἄρθ. 96, 97. – Μαριν. σελ. 93. – Faust. τ. 8 § 645. – Εὐρ. τ. 5 σ. 242.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 381. *Πραγματογνωμοσύνη.* — α) Καὶ αὕτη θεωρεῖται ὡς μέσον ἀποδείξεως, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διατάξῃ πᾶς δικαστής (1).

Μὴ ὁρίσαντος, δὲ τοῦ νόμου εἰδικώτερόν τι ὡς πρὸς τὸ παρὰ τῶν δικαστηρίων διαταττόμενον αὐτὸ μέτρον, ἐξαταστέα εἰσὶ πρὸ πάντων τὰ ἑξῆς.

β') Ποῖος διορίζει τοὺς πραγματομνώμονας, ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναφαίνηται ἡ ἀνάγκη αὕτη; Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἢ ὁ πρόεδρος; Εἰς τὴν Γαλλ. παραδέχονται, ὅτι καὶ ὁ πρόεδρος δύναται νὰ τοὺς διορίσῃ δυνάμει τοῦ ἄρθ. 269 τῆς instr. crim. (ὅπερ ὅμως δὲν ἀντιστοιχεῖ πρός τινα διάταξιν τῆς ἡμετέρας) καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ὅταν θεωρῇ ἀναγκαῖον τὸ μέτρον αὐτὸ (Cass. 17 Ἰαν. 1839). Παρ' ἡμῖν θεωρῶ ἀναμφισβήτητον, ὅτι μόνον τὸ δικαστήριον (ὄχι ὁ πρόεδρος) ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν πραγματογνώμονας, ἡ γνώμη τῶν ὁποίων ἔχει πολλάκις συβαρὰ ἀποτελέσματα.

γ') Ἐννοεῖται ὅτι τὸ δικαστήριον θέλει ἐκλέξει τὰ καταλληλότερα πρόσωπα (2), τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν διαδίκων. — Ἀλλοδαποὶ ὅμως καλοῦνται ὡς πραγματογνώμονες, διότι δὲν πρόκειται περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας (Cass. 16 Δεκ. 1847)· ὡσαύτως οἱ ἐν τῇ ἰδίᾳ δίκῃ μάρτυρες (Cass. 29 Αὐγούς. 1833 καὶ 17 Σεπτ. 1835) καὶ οἱ ἔνορκοι, οἱ μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων (Cass. 29 Αὐγ. 1833).

δ') Οἱ πραγματογνώμονες δύνανται νὰ ἐξαιρῶνται παρά τε τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου, α) ὅταν ὦσι ἀνιόντες καὶ κατιόντες συγγενεῖς, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί, πατρυιοὶ, μητρυιαὶ καὶ προγονοὶ, ἀνὴρ καὶ γυνὴ, πενθερὸς καὶ πενθερὰ, γυναικάδελφοι καὶ γυναικαδέλφαι, ἀνδράδελφοι καὶ ἀνδραδέλφαι, γαμβρὸς ἐπ' ἀ-

---

(1) Περὶ Πραγματογν. πρβ. Δοκίμ. Βικέλα φυλλ. 2 σελ. 49 ἐπ. — Faust. τ. 8 § 646. Εὐρ. τ. 13 σ. 135 ἐπ.

(2) Ἐπὶ νοθεύσεως τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νὰ στέλλωσι τὸν νομιζόμενον ὡς νενοθευμένον χάρτην εἰς τὸ Βασ. Νομισματοκοπεῖον, ὅπου διερευνᾶται ἡ γνησιότης ἢ νόθευσις αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέφεται εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἀρχὴν μὲ τὴν περὶ τούτου γνωμοδότησιν. (Διάταγμα τῆς 17/29 Αὐγ. 1836. Ἴδε Ἐφ. τῆς Κυβερν. ἀριθ. 43).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δελφῇ τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ϛ') ἐὰν ἔχωσιν ἔμμεσον ἢ ἄμεσον ἰδιωτικὸν συμφέρον, ἂν καὶ πόῤῥωθεν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, ἢ ἂν ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις τοῦ εἰς αὐτοψίαν προκειμένου ἀνθρώπου ἢ πράγματος παρήχθη διὰ συμπράξεως αὐτῶν, ἰδίως δὲ, ἂν ὡς ἰατροὶ ἔδωκαν εἰς τὸν ἀποθανόντα τὴν ἀπὸ τῆς τέχνης των βοήθειαν κτλ. Ἐπομένως τοιούτους ἀνθρώπους δὲν πρέπει νὰ διορίζωσιν οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς πραγματογνώμονας.

ε') Ἡ πραγματογνωμοσύνη ἔχει μεγίστην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων γενομένη μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς παρ' ἀνθρώπων πεφωτισμένων καὶ εὐσυνειδήτων, προξενεῖ πάντοτε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους καὶ εἰς τοὺς δικαστὰς, παρέχουσα τὰς ἀσφαλεστέρας ἀποδείξεις εἴτε ὑπὲρ, εἴτε κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ὀφείλουσιν ἄρα νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι, ὥστε νὰ διορίζωσι πραγματογνώμονας ἀνθρώπους δεδοκιμασμένους κατά τε τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, ἵνα μὴ διεγείρηται κατ' αὐτῶν ἡ παραμικρὰ ὑπόνοια προσωποληψίας ἢ ἀνεπιτηδειότητος εἴτε ὑπὲρ, εἴτε κατὰ τοῦ κατηγορουμένου. Ἂς μὴ ἐκλέγωσι λοιπὸν ποτὲ ὡς πραγματογνώμονας ἀνθρώπους ἱκανότητος καὶ μαθήσεως ἀμφιβόλου καὶ ἀβεβαίου· ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων αἱ πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἢ πρὸς τὸν παθόντα σχέσεις δίδουσιν ὑπονοίας, ὅτι ἐνδέχεται νὰ προσβληθῶσι τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας ἢ τοῦ κατηγορουμένου. Ἐν βραχυλογίᾳ οἱ πραγματογνώμονες πρέπει νὰ ἦναι ἀνώτεροι πάσης ἐξαιρέσεως, omni exceptione majores.

«Ἡ τιμὴ, λέγει ὁ Τρεβουσχέτος, ἡ περιουσία καὶ ἡ ζωὴ τῶν πολιτῶν, ἐνταυτῷ δὲ καὶ ἡ ἀκριβὴς τῆς δικαιοσύνης διανομὴ κρέμανται, ὡσεπιτοπολὺ, ἀπὸ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ πραγματογνώμονος. Θαυμάζει ἕκαστος, διανοούμενος πρὸ πάντων τὰ ἀπειράριθμα προτερήματα, ὅσα πρέπει νὰ κατέχωσιν οἱ ἰατροδικαστικοὶ (médecins-légistes)· καθότι δὲν ἀρκεῖ μόνον οὗτοι νὰ ἦναι πεπαιδευμένοι καὶ πλήρεις χρηστότητος καὶ καλοκαγαθίας..... ..... Ὀφείλουσι περιπλέον νὰ ἦναι ἐπιτηδειοι εἰς ἐκπλήρωσιν τοιούτων ἐργασιῶν, ἔχοντες εἰδικὰς περὶ τὴν ἰατροδικαστικὴν γνώσεις· εἰμπορεῖ τις βεβαίως νὰ ἦναι ἔξοχος ἰατρὸς, εἰμπορεῖ νὰ ἦναι διακεκριμένος χημικὸς, καὶ μολαταῦτα νὰ δυσκολεύηται νὰ λύσῃ τὰ σπουδαῖα καὶ ἀζιόλογα καὶ τὰ σχεδὸν πάντοτε περιπεπλεγμένα ζητήματα τῆς ἰατροδικαστικῆς».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ἱστορία τῶ δικαστηρίων μᾶς χαρηγεῖ ἄπειρα παραδείγματα ὀλεθριωτάτων σφαλμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα περιέπεσαν οἱ ἰατροδικαστικοί. Τῆς σιωπῆς τὸ κάλυμμα ἂς καλύψῃ τῶν πλειοτέρων ἰατρῶν καὶ χειρούργων τὰς ἐσφαλμένας, τὰς ἐλλειπεῖς, τὰς ἀτάκτους καὶ τὰς μηδαμινὰς γνωμοδοτήσεις. Ποῖος ὅμως δὲν ἐνθυμεῖται μὲ συντριβὴν καρδίας τὸν δυστυχῆ Κάλαν, καταδικασθέντα ἐν ἔτει 1764 εἰς τὴν τροχερὰν ποινὴν τοῦ θανάτου παρὰ τῆς ἐν Θολώσῃ (Toulouse) Συγκλήτου, ὡς δολοφονήσαντος δῆθεν τὸν υἱόν του;

Ὁ εἰκοσαετὴς οὗτος νέος ἐκρεμάσθη μίαν ἑσπέραν ἐκ τοῦ προσηρτημένου σχοινίου εἰς τὸν μεταξὺ τῶν δύω πτυχῶν τῆς θύρας κείμενον κορμόν, ἥτις συνεκοινόνει ἀπὸ τὸ ἐργαστήριον τοῦ πατρός του εἰς τὴν ἀποθήκην. Βραδέως παρετήρησαν οἱ γονεῖς του τὸ λυπηρὸν τοῦτο θέαμα· ἔσπευσαν δὲ ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ προσφιλοῦς τέκνου των τὴν ταινίαν, μετενεγκόντες τὸ πτῶμά του εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα. Τῇ ἐπαύριον εἷς ἰατρὸς καὶ εἷς χειρούργος ἐξετάσαντες τὸ σῶμα, μὴ παρατηρήσαντες τὸ σχοινίον, οὐδὲ μεταβάντες ἐπιτοπίως ἵνα ἴδωσι τὸν τόπον, ὅπου συνέβη ἡ πρᾶξις, ἀπεφάσισαν ἁπλῶς καὶ μόνον ὅτι ὁ νέος Κάλας δι' ἀγχόνης ἐτελεύτησε. Κατὰ συνέπειαν τῆς γνωμοδοτήσεως ταύτης ὁ πατὴρ Κάλας κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ Τροχοῦ θάνατον. Κἀμμία ὅμως ἀπόδειξις δὲν ὑπῆρχε τῆς δολοφονίας, τὸ πᾶν ἀπεναντίας ἐδείκνυε τὴν αὐτοχειρίαν. Δοκ. Βικ. σ. 50. Ἴδε ἕτερόν τι περίεργον ἰατρικὸν γεγονὸς εἰς τὴν Ἐφημ. Φιλομ.

ς') Οἱ παρὰ τοῦ δικαστηρίου διοριζόμενοι πραγματογνώμονες πρέπει νὰ ὁρκισθῶσιν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Cass. 19 Ἰανουαρ. 1827.— 27 Δεκ. 1834.— 17 Φεβρ. 1848.

Ὁ τύπος τοῦ ὅρκου ἐν Γαλλίᾳ εἶναι «de faire leur rapport et de donner leur avis en leur honneur et conscience».— Οὕτως ὁρίζει ὁ γ' νόμος, ἀλλὰ δὲν ἀπαγορεύεται ν' ἀντικατασταθῇ καὶ δι' ἄλλων ἰσοδυνάμων λέξεων. (Faust. τ. 8 σ. 780 σημ. 6, 7). Καρν. inst. τ. 1, σ. 255.

Τί δε παρ' ἡμῖν; Οἱ πραγματογνώμονες πρέπει νὰ ὁρκισθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου (ἐπειδὴ περὶ τούτου ὁ λόγος ἐνταῦθα) ὅτι θέλουν γνωμοδοτήσει *ἐν συνειδότι καὶ τιμῇ* (1).

Ὁσάκις ἐν τούτοις οἱ πραγματογνώμονες, ὁρκισθέντες, εἰργά-

(1) Ποιν. δικ. 101. – Καν. χωρ. 107.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθησαν μὲν εἰς μίαν ἐργασίαν, πρόκειται δὲ μετέπειτα νὰ ἐπιχειρήσωσι καὶ ἄλλας τοιούτου εἴδους, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὸν ἤδη δοθέντα ὅρκον, ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὅτι ἐδόθη προηγουμένως ὁ ἀπαιτούμενος ὅρκος. Οἱ δὲ Νομοϊατροί, καθὸ δημόσιοι ὑπάκληλοι, ἀπαλλάττονται τοῦ ὅρκου ἑκάστοτε.

— Οἱ πραγματογνώμονες, πρὶν ἀναλάβωσι τὰς ἐργασίας των, πρέπει νὰ ὁρκίζωνται ἐνώπιον τῶν διοριζόντων αὐτοὺς ὑπαλλήλων ἐκτὸς ἐὰν ἐφάπαξ ὡρκίσθησαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοιούτων ἔργων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 74 τοῦ 1854.

— Ἕκαστος πραγματογνώμων ὁρκίζεται κατὰ τὸ ἔθιμον τῆς θρησκείας του. Καρν. τ. 1 σ. 255.

— Ἰατρικὴ ἔκθεσις συνταχθεῖσα ὑπὸ ἰατροῦ μὴ ὁρκισθέντος θεωρεῖται ἄκυρος, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν παραδίδεται τοῖς ἐνόρκοις (430 ποιν. δικ.). — Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὴν ἀκυρότητα ταύτην δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος εἶναι πάντῃ ἀνυπόστατος, διότι τὰ μέσα τῆς ἀνακρίσεως, τείνοντα ἐξίσου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀθωότητος, τοῦ κατηγορουμένου, πρέπει νὰ προσάγωνται, τηρουμένων τῶν νομίμων τύπων κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν πρὸς τοῦτο γενομένων ἐκθέσεων· ἄλλως αὗται δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ὄχι μόνον παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως, ἀριθ. 69, 74, 93, 97, 101, 134, 420 καὶ 458 τῆς ποιν. δικονομίας, καθ' ἃ δίδεται εἰς ἀμφοτέρους ἀδιακρίτως τὸ δικαίωμα τῆς προσβολῆς.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων παραδέχεται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 105 ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ συντάξας ἰατρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἔκθεσιν οὔτε διωρισμένος καὶ ὡρκισμένος εἶναι πρὸς ἐκπλήρωσιν τοιούτων ἔργων, οὔτε ὡρκίσθη κατὰ τὴν προκειμένην ἐργασίαν του· ἐπομένως ὀρθῶς ἠκύρωσεν αὐτὴν, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ὁ συντάξας τὴν ἔκθεσιν δημοϊατρὸς, ὧν ὑπάρχει τεκμήριον ὅτι ὡρκίσθη ἐφάπαξ, οὔτε παραδεκτὸς εἶναι ὡς μὴ προταθεὶς ἐνώπιον τῶν συνέδρων, οὔτε βάσιμος, διότι ἰσχυρισθέντος τὸ ἐναντίον τοῦ εἰσαγγελέως, ὁ ἀναιρεσείων θέλων νὰ κάμῃ χρῆσιν

---

(1) Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις ἡ ὑπογεγραμμένη παρ' ἰατροῦ μὴ ὁρκισθέντος πρότερον, ἐκτὸς ἂν ἀποδεικνύηται ἐξ ἐγγράφων ὅτι ὡρκίσθη ἅπαξ. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 31 τοῦ 1853.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκθέσεως ὤφειλεν οὐχὶ νὰ ἐξάξῃ διὰ τεκμηρίων τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ πρόχειρον τὴν πρὸς τοῦτο νόμιμον ἀπόδειξιν, ὡς ῥητῶς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ διὰ τῶν ἀριθ. 101 καὶ 134 τῆς ποιν. δικον.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔκθεσις ὡς ἄκυρος καὶ ἐπομένως ἀνύπαρκτος θεωρηθεῖσα, ὀρθῶς καὶ σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθ. 130 τῆς ποιν. δικονομίας, δὲν παρεδόθη εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 2 τοῦ 1851.

ζ') Ὁ πραγματογνώμων, ὅστις καλεῖται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἵνα δώσῃ ἐξηγήσεις εἰς τὰς ἐργασίας, ἃς ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μάρτυς, καὶ ὁ ὅρκος, ὃν ὡς μάρτυς ἔδωκε, δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα τινά.

Τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιέρωσεν ἐπανειλημμένως τὸ ἀκυρωτικὸν (μέτιθι Faust. τ. 8 σ. 781), ἀλλὰ κατακρίνεται ὑπὸ τούτου, λέγοντος ὅτι οἱ πραγματογνώμονες δὲν καταθέτουσιν, ὡς οἱ μάρτυρες, ὅ,τι εἶδον ἢ ἤκουσαν, ἀλλὰ τί σκέπτονται περὶ τοῦ δεῖνος γεγονότος ἢ πράγματος· δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι, ὡς οἱ μάρτυρες, περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν δηλώσεών των· κρίνουν, δὲν μαρτυροῦν· ἐπὶ τέλους δὲ προσθέτει cette confusion d'ailleurs n'était pas nécéssaire; car l'expert qui a procédé dans la première instruction, peut être appelé à l'expliquer devant la cour d'assises sous la foi du serment qu'il avait prêté devant le juge d'instruction.

Ὁ ὅρκος, ὃν ὡς μάρτυς ἤθελε δώσει, δὲν ἀναπληροῖ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ὅταν 1) δὲν ὥμοσε πρὸ τῆς πραγματογνωμοσύνης τὸν τοῦ πραγματογνώμονος, διότι ὁ πρῶτος τῶν ὅρκων αὐτῶν ἀναφέρεται εἰς τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ ὄχι εἰς τὴν ἐργασίαν ἢ σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως (Cass. 27 Δεκ. 1834)· — 2) ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῷ ἀνετέθη κατὰ πρῶτον πραγματογνωμοσύνη τις (Cass. 4 Σεπτ. 1840. – 8 Ἀπρ. 1847),— ὅταν τις τῶν μαρτύρων καλῆται ὡς πραγματογνωμόνων, πρέπει νὰ δίδῃ καὶ τὸν τοῦ πραγματογνώμονος ὅρκον. Cass. 13 Αὐγ. 1835. 2 Ἀπρ. 1840. – 11 Ἰουλ. 1846.

Ὅταν ὅμως δὲν πρόκηται περὶ πραγματογνωμοσύνης, ἀλλὰ ἐργασίας τινὸς ἁπλῆς, οἷον περὶ ἐκκενώσεως ὅπλου, λύσεως δέματος περιέχοντος πειστήρια, ὅρκος δὲν εἶναι ἀναγκαῖος. Cass. 18 Ἀπρ. 1833. – 29 Αὐγ. 1850.

η') Ἡ πραγματογνωμοσύνη δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς ἕνα ἢ πλείο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νας· ἡ δὲ ἐργασία των δύναται νὰ γίνῃ, κατὰ τὰς περιστάσεις ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἢ ἐκτὸς αὐτοῦ, ἄλλως τὸ ἀποτέλεσμα δηλοῦται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, παρόντος ταῦ κατηγορουμένου (1). Cass. 17 Απρ. 1838. – Οἱ πραγματογνώμονες δύνανται νὰ λάβωσι συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἐν τῇ ἀνακρίσει διορισθέντων. Cass. 21 Ἰουλ. 1843. Πρλ. Εὐρ. τ. 13 σ. 136 § 12.

Κατὰ δύω δὲ τρόπους ἐνεργεῖται ἡ δοκιμασία· ἢ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως, καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν διαλαμβάνεται ἡ πρόσκλησις, ἡ ὁρκοδοσία, τὰ ζητήματα περὶ ὧν πρόκειται ν' ἀπαντήσῃ ὁ πραγματογνώμων, καὶ ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ· ἢ ἐπιχειροῦσι καθ' ἑαυτοὺς τὰς ἐργασίας των οἱ πραγματογνώμονες, ὁσάκις ἡ ἀπόφτσις τοῦ πράγματος ἐξαρτᾶται ἀπό τινος ζητήματος, πρὸς λύσιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται πεῖρα καὶ γνῶσις ἰδιαζούσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης (2).

Ὅσην καὶ ἂν ἔχῃ ὑπόληψιν καὶ πεποίθησιν εἰς τὰς γνώσεις, καὶ τὴν ἰδιάζουσαν πεῖραν τοῦ πραγματογνώμονος ὁ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπάλληλος, χρεωστεῖ νὰ πρωτεύῃ εἰς αὐτὸν ὡρισμένως καὶ σαφῶς τὰ ζητήματα, περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται κυρίως νὰ ἀπαντήσῃ, ὀφείλει νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς ἐργασίας του, ἐκτὸς ἂν ἡ αἰδὼς δὲν συγχωρῇ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, νὰ τὰς διευθύνῃ καὶ νὰ τὰς ἐπιτηρῇ, ἀπαιτῶν παρ' αὐτοῦ τὰ πάντα νὰ γίνωσι μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀκρίβειαν (3).

Καθ' ἣν περίστασιν τελευταῖον, οἱ πραγματογνώμονες ἐνεργοῦ-

---

(1) Γενομένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ αὐτοψίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσεως. ἡ προφορικὴ τοῦ ἰατροῦ γνωμοδότησις δύναται νὰ ἐκτεθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνεδριάσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π.41 τοῦ 1854.

— Κατὰ τὸ ἄρθρον 98 τῆς ποιν. δικον. τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ διορίσωσι καὶ ἕνα μόνον ἰατρὸν πρὸς ἐκτέλεσιν ἰατρικῆς αὐτοψίας. Γενομένης δὲ τῆς αὐτοψίας, διαρκούσης τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσεως, ἡ προφορικὴ τοῦ ἰατροῦ γνωμοδότησις δύναται νὰ ἐκτεθῇ ἐν τοῖς τῆς συνεδριάσεως πρακτικοῖς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 41 τοῦ 1854.

(2) Ἄρθ. ποιν. δικον. 107-109. Παρ. Legrav. Legis. crim. τόμ. 1, σ. 209. – Boitard, Instr. crim. σ. 75.

(3) Ἄρθ. ποιν. δικ. 102 καὶ 106.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θέρμου

σι καταμόνας, τὴν γνωμοδότησιν αὐτῶν πρέπει νὰ ἐκθέτωσιν ἐγγράφως, νὰ τὴν ὑπογράψωσι καὶ νὰ τὴν παραδίδωσιν εἰς τὸν διορίσαντα αὐτοὺς ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον (1), ὅστις ἐπιβεβαιοῖ συντόμως ὑπὸ τὸ ἔγγραφον τοῦτο τὴν παράδοσιν, τὴν ὑπογράφει μετὰ τοῦ δικαστοῦ γραμματέως ἢ μετά τινος ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ἢ, ἐν ἐλλείψει αὐτῶν, μετὰ δύω μαρτύρων. Ἡ βεβαίωσις τῆς παραδόσεως ταύτης πρέπει νὰ γίνηται καὶ ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν νομοϊατρῶν (2). Ἡ ἐπιβεβαίωσις ὅμως αὕτη δὲν λογίζεται παρὰ τοῦ νόμου ὡς *ἔκθεσις*, καθὰ ἀπεφάσισε τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν (3), καὶ ἑπομένως ἡ παράλειψις αὐτῆς δὲν ἐπιφέρει τὴν παρὰ τοῦ ἄρθρου 74 τῆς ποινικ. δικονομίας ἐπιβαλλομένην πειθαρχικὴν ποινήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε τὸ αὐτὸ δικαστήριον γνώμην.

— Ἔκθεσις ὑπογεγραμμένη παρ' ἰατροῦ, μὴ προσκληθέντος ὑπὸ ἀνακριτικῆς τινὸς ἀρχῆς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νομοϊατροῦ ἁπλῶς εἶναι ἄκυρος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 31 τοῦ 1853.

— Τὸ δικαστήριον δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του, τὴν ἔκθεσιν τῶν ἰατρῶν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν οἰκιῶν ἀφοῦ ἐκ τῶν ἐνώπιόν του ἐκτεθέντων ἐπείσθη οὕτως ἢ ἄλλως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 5 τοῦ 1850.

— Αἱ ἰατρικαὶ ἐκθέσεις εἶναι μέσα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καταστάσεως τοῦ παθόντος καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς· ἑπομένως τὸ δικαστήριον δύναται νὰ τὰς λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 19 τοῦ 1850.

§ 390. *Προσαγωγὴ καὶ ἀνάγνωσις ἐγγράφων.—Ἐπισύναψις ἐν τῇ δικογραφίᾳ* (4). — Τὰ ἔγγραφα εἶναι μέσον ἀποδείξεως, δυνάμενα νὰ προσαχθῶσιν ἐν τῇ συνεδριάσει καὶ νὰ συζητηθῶσιν ὑπὸ τῶν μερῶν. Τὰ ἔγγραφα (λέγει ὁ Faustin τ. 8 § 647)

---

(1) Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς τὸν πρόδρον.

(2) Πόρ. ἐκ τῆς 3 σκέψεως τῆς ὑπὸ στοιχ. ρπς' ποιν. ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

(3) Βούλ. ὑπ' ἀρ. 60 τῆς 28 Ἰουλ. 1838.

(4) Faust. τ. 8 § 647. — Δαλλ. inst. crim. ἀριθ. 2959 ἑπ. ἔνθα τὰ ἑξῆς. Ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἡ περὶ τούτου διάταξις;— Ἐν περιπτώσει ἐπανόδου τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ δωμάτιόν των;— Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἐγγράφου ἀναπληροῖ τὴν μὴ παράδοσιν;— Ποῖα ἔγγραφα;— Ἔγγραφα ἄτακτα; Αἱ ἐπιστολαί;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

παρέχουν εἰς τὴν δίκην ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἐν αὐτοῖς μνημονευομένης ἀποδείξεως, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι νομικὴν ἰσχὺν οἱοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ χαρακτὴρ των, ἔστωσαν καὶ ἐπίσημα· ὥστε δὲν δένουσι τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Ἴδε Faust. τ. 5 σ. 662.

Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία εἶναι προφορικὴ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν κωλύει τὴν προσαγωγὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, οἷον ἐπιστολῆς τινὸς, ὅταν ἄλλως γίνηται ἀντικείμενον τῆς προφορικῆς συζητήσεως· οὕτω καὶ ἐπὶ ἐγγράφων πειστηρίων, ἐπὶ ἐκθέσεων πραγματογνωμοσύνης καὶ πάσης ἄλλης πράξεως ὑποβαλλομένης εἰς τὴν συζήτησιν καὶ μὴ μεταβαλλούσης τὸν χαρακτῆρα. Διὰ τοῦτο, τὸ μὲν ἄρθρον 273 τῆς ποιν. δικ. διατάσσει νὰ λαμβάνῃ ὁ κατηγορούμενος γνῶσιν τῶν ἐγγράφων, τὸ δὲ 431 (341 inst.) νὰ ἐγχειρίζωνται εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων τὰ αὐτόθι μνημονευόμενα ἔγγραφα, ἐν ᾧ τὸ ἄρθ. 435 (342 inst.) ἐπιβάλλει τοῖς ἐνόρκοις τὸ ἱερὸν χρέος τοῦ νὰ ἀκούωσιν, ἐν ᾧ σχηματίζουν τὴν πεποίθησίν των, *τὴν φωνὴν τῆς ἰδίας των συνειδήσεως*, καὶ τὴν ἐκ τῶν συζητήσεων παραχθεῖσαν γνώμην των περὶ τοῦ βασίμου τῆς κατηγορίας καὶ τοῦ ἀξιοχρέου τῶν ἀποδείξεων.

§ 391. *Παράλειψις ἀναγνώσεως.*— Ἡ παράλειψις τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων (οἷον ἐπιστολῆς) ἐπιφέρει τὴν τῆς διαδικασίας ἀκύρωσιν; Ὄχι, κατὰ τὴν 19 τοῦ 1859 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, διότι τὰ ἄρθρα 425 καὶ 393 τῆς ποιν. δικον. δὲν διατάσσονται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἐζητήθη παρ' οὐδενὸς ἡ ἀνάγνωσις.

§ 391². *Χρῆσις αὐτῶν*, καίτοι μὴ ἀναγνωσθέντων.— Καὶ ἂν δὲν ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου ἔκθεσίς τις τῆς Ἀσυνομίας δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν συζήτησιν χρῆσις αὐτῆς. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1847, ἣν ἴδε ἐν λέξ. Ἔκθεσις § 16.

§ 391³. Ἀναγινώσκονται καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κατηγορίας. — Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀνάγνωσιν ἐγγράφων μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως ἀνάπτυξιν τῆς κατηγορίας ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν· ἀρκεῖ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην νὰ μὴν ἀπαγορευθῇ ὁ λόγος πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ κατὰ τοιούτων ἐγγράφων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 118 τοῦ 1852.

§ 392. *Ποῖα ἔγγραφα δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον;*— Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία ἀπέφηνεν ὅτι δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσι·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

1) Ἐκθέσεις βεβαιοῦσαι τὸ ἀδίκημα, ὡς παραδιδόμεναι τοῖς ἐνόρκοις. Cass. 22 Ἰουν. 1820.— 2 Σεπτ. 1812.

2) Ἐκθέσεις βεβαιοῦσαι (constataut) τὸ ἀδίκημα, καίτοι περιέχουσαι καταθέσεις μαρτύρων, διότι τὸ ἄρθρον 431 (341 inst.) δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Cass. 29 Μαΐου 1817.— 6 Φεβρ. 1832.

3) Ἐξετάσεις συγκατηγορουμένων ἀποθανόντων ἢ τεθέντων ἐκτὸς τῆς δίκης ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου, ἐπειδὴ δὲν εἶναι μαρτυρίαι. Cass. 4 Νοεμβρ. 1830.— 10 Ἰαν. 1817.

4) Ἐξετάσεις συγγενῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐξετασθῶσιν ὡς μαρτύρων κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτὰς ὡς ἐγκαλούμενοι. Cass. 27 Ἰουνίου 1823.— 10 Ἀπρ. 1828.

5) Μαρτυρίαι εἰς τὰς νομίμους περιπτώσεις, ἃς ὁ Faustin ἐξετάζει ἐν σελ. 461 τοῦ 8 τόμου.

6) Διάφορα ἔγγραφα, ἅτινα, ὡς ἐπιστολαὶ καταταχθεῖσαι ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κατηγορουμένου (1), δύνανται νὰ συντελέσωσι πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας ἢ διαλαμβάνουσι περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ κατηγορουμένου ἢ τῶν μαρτύρων (2).

§ 393. Πᾶν ἔγγραφον συνημμένον ἐν τῇ δικογραφίᾳ παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὅταν ἀπέρχωνται πρὸς διάσκεψιν· ἀλλὰ τοῦτο, ἐν Γαλλίᾳ τοὐλάχιστον, δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Faust. τ. 8 σ. 784 ἐν τέλ.

§ 394. Ταῦτα μὲν κατὰ τὴν Γαλλικὴν Νομολογίαν. Ἴδωμεν δὲ τὰ τῆς ἡμετέρας, εἰς ἣν εὑρηνται ταῦτα.

α) Ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων δὲν ἀπαγορεύεται ν' ἀναγινώσκηται ἡ τῆς κατυμηνύσεως ἔκθεσις τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 68 τοῦ 1848. — Ὅθεν ἡ μήνυσις παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1850.

β') Ἔγγραφον τοῦ ἀνακριτοῦ πρὸς τὸν εἰσαγγελέα παραδίδεται τοῖς ἐνόρκοις, καίτοι μὴ ἀναγνωσθέν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 68 τοῦ 1848.

γ') Ἔκθεσις ἀστυνομικὴ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ἀποδείξεως, καίτοι μὴ διαταχθείσης τῆς ἀναγνώσεως. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 92 τοῦ 1847.

δ') Τῆς ἐξετάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνωματάρχης τις ὑπέβαλε

---

(1) Cass. 28 Μαρτίου 1833.

(2) Cass. 22 Σεπτ. 1831.— Faus. τ. 8 σ. 461 ἐπ. 593 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν κατηγορούμενον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 157 τῆς ποιν. δικονομίας, συγχωρεῖται ἡ χρῆσις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 85 τοῦ 1850.

ε') Αἱ ἐκθέσεις τῆς αὐτοψίας παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις, καὶ ἂν δὲν ἔκαμε χρῆσιν αὐτῆς ὁ εἰσαγγελεὺς (431 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 16 τοῦ 1851. — Ὥστε αἱ τῶν πραγματογνωμόνων καὶ αὐτοψιῶν ἐκθέσεις παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 38 τοῦ 1852.— Ἄρα καὶ αἱ ἰατρικαὶ ἐκθέσεις, καίτοι μὴ ἀναγνωσθεῖσαι εἰς τὸ ἀκροατήριον. (Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 68 τοῦ 51–11 τοῦ 58)· ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἰατρικῶν ἐκθέσεων δὲν ἀπαγορεύεται. Απ. ποι . Αρ. Πάγ. 11 τοῦ 58. — Ἡ 56 τοῦ 58 ποιν. τοῦ Αρ. Πάγου ἀπόφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἐδόθησαν εἰς τοὺς ἐνόρκους καὶ αἱ δύο ἰατρικαὶ ἐκθέσεις, καθότι τὸ ἄρθ. 431 τῆς ποιν. δικονομίας ῥητῶς διατάττει νὰ ἐγχειρίζωνται ὅλα τὰ ἔγγραφα εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν γενομένων ἐξετάσεων τῶν μαρτύρων· ἂν δὲ δὲν ἀνεγνώσθη ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἡ μία ἐξ αὐτῶν, ὁ ἀναιρεσείων ἠδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ καὶ τῆς ἑτέρας τὴν ἀνάγνωσιν, ἂν τὸ ἐνόμιζεν ἀναγκαῖον.

ς') Αἱ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναγνωσθεῖσαι ἐκθέσεις παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις (393, 424 καὶ 431 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 52 τοῦ 1850. φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῶν ἐν Πάτραις συνέδρων τῆς 29 Μαρτίου 1850, αἱ ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀναγνωσθεῖσαι ἐκθέσεις δὲν προσεβλήθησαν παρὰ τῶν ἀναιρεσειόντων· ἑπομένως ὁ λόγος, ὅτι ἀνεγνώσθησαν ἄκυροι ἐκθέσεις καὶ ἐδόθησαν αὗται εἰς τοὺς ἐνόρκους, εἶναι κατὰ μὲν τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ ἀπαράδεκτος, καθὸ προτεινόμενος ἤδη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Αρ. Πάγου (ἄρθ. 458 ἐδ. τελευταῖον τῆς ποιν. δικ.)· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον ἀστήρικτος, καθότι, κατὰ τὰ ἄρθρα 393, 425 καὶ 431 τῆς ἰδίας δικονομίας, πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὅλα τὰ ἔγγραφα, ἐκτὸς ἐκείνων, ἅτινα δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου ἐκηρύχθησαν ἄκυρα, καὶ τῶν ἐν τῇ προανακρίσει ἐξετάσεων τῶν μαρτύρων.

ζ') Ἡ ἁπλῆ ἔκθεσις τοῦ ἐνωμοτάρχου πρὸς τὴν ἀνωτέραν αὐτοῦ ἀρχὴν δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὸ ἄ. θ. 431 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ δύναται νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων.— Απόφ. ποιν. Αρ. Π. τμβ' τοῦ 1839.

η') Δύναται νὰ ἐγχειρισθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους μετὰ τῶν λοιπῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐγράφων τῆς δίκης καὶ ἔγγραφον τοῦ διοικητοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 30 τοῦ 1841.

θ') Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ὁμολογίας συγκατηγορουμένου τινός, καὶ ἡ παράδοσις αὐτῆς εἰς τοὺς ἐνόρκους, δὲν ἀπαγορεύεται. Ἰδοὺ ἐκ τῶν πολλῶν περὶ τούτου ὀλίγαι ἀποφάσεις (1).

— Αἱ ἐξετάσεις τῶν συγκατηγορουμένων, οἵτινες παρίστανται καὶ καταθέτουσιν ὑπὸ ἄλλην ἰδιότητα παρὰ τὴν τοῦ μάρτυρος, πρέπει νὰ ἐγχειρισθῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων εἰς τοὺς ἐνόρκους, καὶ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν αἱ ἐξετάσεις αὗται ἀναγνωσθῶσιν ἐπὶ ἀκροατηρίου, καθότι τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν νόμον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 73 τοῦ 1843.

— Οὐδὲν μέρος τοῦ νόμου διάταξις ἀπαγορεύει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ παράδοσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους τῶν ἐξομολογήσεων ἄλλων κατηγορουμένων, ἐξετασθέντων, κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, ἐνώπιον Ἑλληνικοῦ προξενείου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 66 τοῦ 1850.

— Ἡ κατάθεσις τοῦ κατηγορουμένου παραδίδεται τοῖς ἐνόρκοις (431 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 61 τοῦ 1851.

— Ἡ ὑπὸ τῆς εἰσαγγελίας κατὰ τὴν τῆς κατηγορίας ἀνάπτυξιν γενομένη χρῆσις τῆς, καρατομηθέντος τινὸς καταδίκου ἐνώπιον ἀνακριτικῆς ἀρχῆς γενομένης ὁμολογίας περὶ τῶν προκειμένων πράξεων δὲν ἀπαγορεύεται. Απ. ποιν. Αρ. Π. 89 τοῦ 1852.

— Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀνάγνωσις τῆς ἐν τῇ ἀνακρίσει ὁμολογίας συγκατηγορηθέντος τινὸς δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον (393 καὶ 423 ποιν. δικ.)· μόνον αἱ ἀνωμοτὶ ληφθεῖσαι μαρτυρίαι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 2 τοῦ 1853.

— Ὁ πρόεδρος δύναται ν' ἀναγνώσῃ τεμάχια ἄλλου συγκατηγορηθέντος, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν οὗτος ἐδικάσθη ἢ μέλλει νὰ δικασθῇ, ὡς καὶ ἂν ἦναι συγγενὴς τοῦ κατηγορουμένου. Απ. ποιν. Αρ Π. 77 τοῦ 1857.

ι) Αἱ μαρτυρικαὶ ἐκθέσεις ἀναγινώσκονται ἐν τῇ περιπτώσει, περὶ ἧς ἐν ἀνωτέρῳ εἴρηται, δὲν παραδίδονται ὅμως τοῖς ἐνόρκοις (2), ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 116, 120, 124 καὶ 129 διαλαμβανομένων περιπτώσεων (431 ποιν. δικ.)· ὅθεν ἡ Νομολογία παρεδέχθη τὰ ἑπόμενα.

— Κατὰ τὸ ἄρθρον 431 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐκ τῶν ἐγχειρι-

---

(1) Πρλ. καὶ τὴν 106 τοῦ 1842 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου ἐν Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 401, καθιεροῦσαν ὅ,τι ἐνταῦθα.

(2) Δαλλ. iustr. crim. ἀρθ. 2981 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζομένων εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐγγράφων. δὲν ἐξαιροῦνται εἰμὴ αἱ ἐν τῇ προανακρίσει ἐγγράφως γενόμεναι ἐξετάσεις μαρτύρων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σπή τοῦ 1838.

— Ἔκθεσις τοῦ ἀνακριτοῦ περὶ τῆς ἐκ μέρους τῶν μαρτύρων ἀναγνωρίσεως τῶν κατηγορουμένων δὲν πρέπει νὰ παραδίδηται εἰς τοὺς ἐνόρκους (425, 384, 431 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 21 τοῦ 1849, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 24 Μαΐου 1847 ἔκθεσις τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ πλημμελειοδίκαις ἀνακριτοῦ Γεωργίου Βούρου, περὶ τῆς ἐκ μέρους τῶν μαρτύρων ἀναγνωρίσεως τῶν τότε κατηγορουμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτον καὶ ὁ νῦν ἀναιρεσείων, καὶ ἥτις, ἐναντίον τῆς αἰτήσεως τούτου ἀνεγνώσθη εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν κακουργιοδικῶν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, καὶ ἐνεχειρίσθη εἰς τοὺς ἐνόρκους μὲ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας καὶ τὰ ἐγγράφως τεθέντα εἰς αὐτοὺς ζητήματα, δὲν εἶναι ἁπλῶς ἔκθεσις τοῦ ἀνακριτοῦ περὶ ἀντικειμένου τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βεβαιοῖ, ἀλλ' εἶναι ἐξέτασις μαρτύρων. διότι ἀναφέρει ἐν αὐτῇ ὅσα οὗτοι κατέθεσαν ἐνώπιόν του ἐξεταζόμενοι περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ῥηθέντος Παναγιώτου Νταόγαμβρου· ὡς τοιαύτη δὲ ἐξέτασις μαρτύρων κατὰ τὴν ποοδικασίαν γενομένη δὲν ἠδύνατο κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 425 καὶ 384 τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρον 431 τῆς αὐτῆς ν' ἀναγνωσθῇ, οὔτε νὰ ἐγχειρισθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους, καθὸ ὅρκος μαρτυρία· ἡ δὲ παραβίασις τῶν διατάξεων τούτων δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 458 ἐδ. 14 τῆς ἰδίας δικονομίας.

— Δὲν παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνόρκους ἔκθεσις περιέχουσα τὴν μεταξὺ μαρτύρων καὶ ὑπόπτου τινὸς ἀντιπαράστασιν (384, ποιν. δικ.). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 75 τοῦ 1851.

— Ἔγγραφον φέρον χαρακτῆρα ἀνακριτικῆς ἐξετάσεως δὲν παραδίδεται τοῖς ἐνόρκοις. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 26 τοῦ 1850, ἧς ἡ τελευταία σκέψις φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 431 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐκ τῶν ὅλων παραδιδομένων εἰς τὸν πρόεδρον τῶν ἐνόρκων ἐγγράφων, ῥητῶς ἐξαιροῦνται αἱ ἐν τῇ προανακρίσει ἐξετάσεις τῶν μαρτύρων, ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων περὶ μαρτύρων ἄρθρων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὅπερ ἐπρότεινεν ὁ ἀναιρεσείων νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους ἔγγραφον, ὡς προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲν εἶναι ὡς ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίζεται ἔκθεσις, οἵαν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος νὰ γίνηται κατὰ τὰ ἄρθρα 93, 96, 97, 103, 110, 169 καὶ ἐπ. ποιν. δικονομίας· ἀλλ' εἶναι ἁπλῆ κρίσις τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως, καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου Μεγάρων, ἐκτιθεμένη ἐφ' ἧς ἐνήργουν ἐξετάσεως τοῦ Γεωργίου Δημακοπούλου Τουρκογεώργη, ὡς μάρτυρος, ὅστις καταθέσας περιστατικὰ τινὰ ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης, ἐπὶ τέλους ἐξαρθεὶς ἀνεκάλεσε ταῦτα καὶ ἐζήτησεν ἐπιμόνως νὰ μὴ σημειωθῶσι, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἀφήσας ἡμετελῆ τὴν ἐξέτασίν του· ἑπομένως ὀρθῶς ἔπραξε τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων μὴ συγχωρήσαν τὴν εἰς τοὺς ἐνόρκους παράδοσιν τοιούτου ἐγγράφου· ἂν δὲ ὁ ἀναιρεσείων ἐνόμιζεν ὅτι τὸ ἐν τῷ μνησθέντι ἐγγράφῳ ἀναφερόμενον περιστατικὸν συνέτεινε πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἔπρεπε νὰ προσκαλέσῃ ὡς μάρτυρας αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀνακριτικοὺς ὑπαλλήλους.

— Μαρτυρίαι ἔνορκοι, μὴ ἀναγνωσθεῖσαι ὅμως, παραδίδονται εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 68 τοῦ 1855, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων, Θεοδώρου Παναγιώτου, Κωστούλα Παππαδιαμαντίου καὶ Παναγιώτου Βουκουρεστιάνου, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἐνόρκως κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, δὲν ἀνεγνώσθησαν μὲν εἰς τὸ ἀκροατήριον, διότι, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, ὁ εἰσαγγελεὺς παρητήθη τῶν μαρτύρων τούτων, ἀλλ' αἱ καταθέσεις αὗται, μὴ ἀκυρωθεῖσαι, ἠδύναντο νὰ μείνωσιν ἐντὸς τῆς δικογραφίας, ἥτις ἐδόθη εἰς τοὺς ἐνόρκους, διότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 431 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀπαγορεύεται νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους μόνον αἱ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν ἀνωμοτεὶ ληφθεῖσαι μαρτυρίαι.— Ἴδε τὴν ἐν τῇ 176 σελ. 24 τοῦ 1857.

— Ἡ ἐν τῇ ἀνακρίσει ληφθεῖσα ἐνόρκως μαρτυρία δὲν παραδίδεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τοῖς ἐνόρκοις, ὅταν ὁ μάρτυς παραστὰς ἐξετάσθη (431 ποιν. δικον.). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 77 τοῦ 1857.

— Αἱ ἔνορκοι μαρτυρίαι ἀναγινώσκονται καὶ παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις καὶ ἄνευ αἰτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως. Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 77 τοῦ 1857.

—Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, (;) ἂν παραδόθη εἰς τοὺς ἐνόρκους μαρτυρία ἔνορκος, ἐν ᾧ εἰς τὸν κατάλογον τῶν μαρτύρων δὲν ἐσημειώθη τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος, διότι δὲν διατάσσεται ἡ κοινοποίησις εἰμὴ μόνον τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐξετασθησομένων μαρτύρων (274, 458 § 2 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 70 τοῦ 1857.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Όταν ὁ εἰσαγγελεὺς, μὴ ἀντιλέγοντος τοῦ κατηγορουμένου, παραιτηθῇ μάρτυρός τινος, ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς δικογραφίας ἡ ἔνορκος κατάθεσίς του (431 ποιν. δικ.). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 24 τοῦ 1857. Ἴδε τὴν προηγ. 68 τοῦ 1355.

§ 395. Ἂν, μὴ ἀντιτείνοντος τοῦ κατηγορουμένου, δὲν παραδοθῇ ἔγγραφόν τι τοῖς ἐνόρκοις ὡς περιττὸν, οἷον ἡ ἐν τῇ προανακρίσει ἐξέτασις συγκατηγορουμένου τινὸς δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν (431 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1858.

§ 396. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι αἱ ἀναγινωσκόμεναι καὶ τοῖς ἐνόρκοις παραδιδόμεναι ἐκθέσεις πρέπει νὰ ὦσιν ἔγκυροι (1)· ἀλλ' ὅταν ἐνώπιον τῶν συνέδρων δὲν ἐγένετο πρότασις περί τινος μὴ παραδοτέου εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐγγράφου, ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀπαράδεκτος (2) ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου (431 ποιν. δ.κ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 49 τοῦ 1350. Ὅρα καὶ ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 90 τοῦ 1850.

---

(1) Εἴς τινα περίπτωσιν ὁ Ἄρ. Πάγος ἐξεφράσθη οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξίς τις ὅτι ἡ ὡς ἄκυρος προσβαλλομένη ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων εὑρίσκετο εἰς τὴν δικογραφίαν, καθ' ἣν ἡμέραν ἐζητήθη ἡ προκειμένη ὑπόθεσις ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις Κακουργιοδικῶν, καὶ ὅτι παρεδόθη εἰς τοὺς ἐνόρκους· ἀλλ' ἀπεναντίας, μὴ ἀναγνωσθείσης ταύτης ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ὑποτίθεται ὅτι δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν δικογραφίαν καὶ ὅτι δὲν παρεδόθη εἰς τοὺς ἐνόρκους· διότι ἄλλως ἤθελε παραπονεθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ὅπου ὤφειλεν ἀπευθύνῃ τοιοῦτον παράπονον, μὴ δυνάμενος νὰ τὸ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου· ὥστε καθίσταται καὶ ἀπαράδεκτος αὐτὸς ὁ λόγος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 73 τοῦ 1853.

(2) Ὁ λόγος ὅτι ἀνεγνώσθησαν καὶ παραδόθησαν εἰς τοὺς ἐνόρκους ἄκυροι ἐκθέσεις εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου προτεινόμενος (458 ἐδ. τελ. ποιν. δ.κ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 52 τοῦ 1850. Πρλ. ἀπόφ. Ἀρ. Π. ρμά τοῦ 1837 ἐν § 8 τῆς σελ. 494 Εὐρ. τόμ. 6.

— Ἂν καὶ, κατὰ τὰ ἄρθρα 425 καὶ 393 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναγινώσκωνται ἐπὶ ἀκροατηρίου τὰ ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα, ἡ ἐκπλήρωσις ὅμως τῆς διατάξεως ταύτης δὲν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καὶ τότε μόνον δύναται ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ἐπιφέρῃ, κατὰ τὸ ἄρθρον 458 § 7 τῆς αὐτῆς δικονομίας,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὅταν δὲν ἐπροτάθη ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου, ὅτι ἡ τοῦ πραγματογνώμονος ἔκθεσις εἶναι ἄκυρος, ὡς μὴ ὁρκισθέντος, λόγος πρὸς ἀναίρεσιν δὲν χωρεῖ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 97 τοῦ 1855.

— Διαταχθείσης τῆς μὴ ἀναγνώσεως ἐκθέσεώς τινος καὶ παραδοθείσης ἔπειτα εἰς τοὺς ἐνόρκους, δὲν ὑπάρχει παράβασις τίς.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ πρόεδρος τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνέδρων, διατάξας τὴν μὴ ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ι. Μ., ὡς μὴ γενομένην ἀπὸ ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον, καὶ παραδόσας αὐτὴν ἔπειτα εἰς τοὺς ἐνόρκους, δὲν παρέβη κανένα νόμον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένον, οὔτε προκαταλαμβάνει τινὰ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφα-

---

σιν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν συνέδρων τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν καὶ τὸ δικαστήριον δὲν δώσῃ ἀκρόασιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 131 τοῦ 1846.

— Ὡς λόγος ἀναιρέσεως ἐπροτάθη ὅτι ἀνεγνώσθησαν μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων (ἐνώπιον ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου) ἔγγραφα χωρὶς νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν κατηγορούμενον διὰ νὰ τ' ἀναγνωρίσῃ. Ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ἀνίσχυρος διότι ὁ ἀναιρεσείων ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἐπὶ ἀκροατηρίου παρατηρήσεις κατὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐγγράφων. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 108 τοῦ 1846.

— Πᾶσα ἔλλειψις εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς ἀνακρίσεως πρέπει νὰ προτείνηται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων· ἄλλως, λόγος ἀναιρέσεως στηριζόμενος εἰς τὸ ἄτακτον ἐγγράφου τῆς ἀνακρίσεως (οἷον, ἂν ἐξομολόγησίς τις ἐλήφθη παρ' ἀναρμοδίου ἀνακριτοῦ) δὲν εἶναι δεκτός. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρμγ' τοῦ 1837, (σελ. 194 τόμ. 2 τῆς Νομολογίας).

— Αἱ ἐκθέσεις καὶ πᾶν ἔγγραφον πρέπει νὰ προσβάλλωνται πρὸ τῆς εἰς τοὺς ἐνόρκους ἀναγνώσεώς των. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 32 τοῦ 1845.

— Ἡ κατὰ τῆς ἐκθέσεως ἀκυρότης μὴ προταθεῖσα ἐνώπιον τῶν συνέδρων καλύπτεται. Απ. ποιν. Αρ. Π. 111 τοῦ 1846.

— Τοῖς ἐνόρκοις δίδεται εἰς τὸ τῶν διασκέψεων δωμάτιον ἅπασα ἡ δικογραφία· ἐξάγονται μόνον ἐξ αὐτῆς αἱ ἐν τῇ προδικασίᾳ ληφθεῖσαι ἐξετάσεις μαρτύρων καὶ τὰ ἀκύρως γενόμενα ἔγγραφα, ὅταν ὡς τοιαῦτα προσεβλήθησαν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 38, 118 τοῦ 1852.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιν τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων. Ἀπορρίπτει κτλ. Ἀπόφ. πυκν. Ἀρ. Π. ρμά τοῦ 1837.

§ 400. Ποῖα δὲ τὰ προσόντα τῶν ἐκθέσεων; Τοῦ θέματος τούτου ἡ ἐξέτασις δὲν ἀνάγεται ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι οὐσιῶδες καὶ ἔχει πρακτικὴν ἀξίαν, ἐπιτραπείτω μοι νὰ σημειώσω, διὰ βραχέων, τὰ ἑξῆς (1).

§ 401. Ἔκθεσις εἶναι πᾶσα πρᾶξις, δι' ἧς ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος βεβαιοῖ τὸ ἀδίκημα, τὰς περιστάσεις του, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν ἴχνη, καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ αὐτουργοῦ· ἢ, ἄλλοις ῥήμασιν, ἔκθεσις λέγεται πᾶσα πρᾶξις, δι' ἧς ἀναφέρει ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος ὅ,τι εἶδεν, ἀντελήφθη, ἢ ἐνήργησεν ὡς τοιοῦτος· πᾶν ὅ,τι ἐνώπιόν του ἐγένετο, ἐρρέθη ἢ ἔλαβε χώραν (2).

§ 402. Αἱ ἐργασίαι τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων εἶναι ποικίλαι· διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐκθέσεις των διαφέρουν κατὰ τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν ὡς πρὸς τοὺς ἐφαρμοστέους τύπους· ὑπάρχουσιν ὅμως διατυπώσεις τινὲς ἐφαρμοζόμεναι εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἐκθέσεων καὶ περὶ τούτων κατωτ. § 503 ἐπ. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι

ἀ) Ἑκάστη ἔκθεσις πρέπει νὰ συντάσσηται μὲ ἄκραν σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν· ἡ περὶ τὴν σύνταξιν μέθοδος, ἡ περὶ τὴν διήγησιν ἁπλότης, καθαρότης καὶ πίστις, ἡ συντομία τῆς ἐκφράσεως, ἰδοὺ τὰ προσόντα τῶν ἐκθέσεων· ἀπ' αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ὅ,τι ὠφέλιμον, νὰ παραλείπηται δὲ ὅ,τι ἄχρηστον· ἀλλὰ πολλάκις **superflua non nocent.**

β') Χρέος τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι νὰ προνοῇ, ὥστε νὰ συντάσσηται ἐν τάξει καὶ ἀκριβείᾳ ἡ ἔκθεσις. Δὲν ἔπεται ὅμως ἐντεῦθεν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀνακριτὴς πρέπει νὰ συντάσσῃ τὴν ἔκθεσιν· τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ γραμματέως· ἐνασχολούμενος βεβαίως εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς μηχανικῆς ταύτης ἐργασίας, ἴσως δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ προσέχῃ κατὰ τὸ δέον εἴς τε τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀλη-

---

(1) Πρλ. Δοκ. περὶ ἀνακρ. καθηκόντων. — Τὴν ἐν Εὐρ. λέξιν Ἔκθεσις.— Ἐν οἰκείῳ δὲ τόπῳ ἐγένετο λόγος περὶ τῆς κατ' οἶκον ἐρεύνης.— Περὶ πραγματογνωμοσύνης (περὶ ταύτης καὶ κατωτ.). — Περὶ αὐτοψίας κτλ.

(2) Πρλ. Mang. traité des pr. verb. σελ. 4. Δοκ. περὶ ἀνακρ. σελ. 37.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θείας, καὶ εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν ἀναγκαίων περιστατικῶν, διὰ τῆς ἐπιτηρήσεως καὶ τῆς διανοητικῆς του ἐργασίας.

γ') Εἰς οὐδεμίαν περίστασιν δὲν πρέπει νὰ παραμελῆται τῆς ἐκθέσεως ἡ σύνταξις, ἐπὶ προφάσει ὅτι καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἀπόδειξις τοῦ πράγματος ἢ ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἄγνωστος, καθότι καὶ αἱ ἀποδείξεις, αἵτινες ἐλλείπουσι κατ' ἀρχάς, μετέπειτα δύνανται νὰ συμπληρωθῶσι, καὶ ὁ κατηγορούμενος ἐνδέχεται ν' ἀνακαλυφθῇ μίαν ἡμέραν.

§ 403. Ἰδοὺ δὲ οἱ γενικοὶ κανόνες, καθ' οὓς διέπονται ὅλαι αἱ ἐκθέσεις.

α') Ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστης ἐκθέσεως πρέπει νὰ ἀναφέρηται ὁ τόπος, ὅπου συντάσσεται, ἡ ἡμερομηνία καὶ τὸ ἔτος. Ἡ ἡμερομηνία πρέπει νὰ σημειοῦται ἐπίσης καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἐκθέσεως, ὅταν αὕτη εἰς ἄλλην μὲν ἡμέραν ἤρχισεν, εἰς ἄλλην δὲ ἐτελείωσεν· ἐνταῦθα ὅμως ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁσάκις ἡ ἔκθεσις δὲν δύναται νὰ τελειώσῃ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἢ ἤθελε διακοπῇ, πρέπει νὰ ὑπογράφηται ἡ ἡμιτελὴς αὕτη ἔκθεσις παρ' ὅλων τῶν συμπραττόντων ἀνθρώπων, καὶ νὰ σφραγίζηται (1).

— β') Πᾶσα ἔκθεσις θέλει φανερόνει τὸν βαθμὸν τὴν κατοικίαν, τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ συντάττοντος αὐτὴν δημοσίου ὑπαλλήλου· ἄλλως δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ, ἐὰν συνετάχθη ἀρμοδίως, καὶ ἑπομένως νὰ τῇ ἀποδοθῇ τὸ προσῆκον κῦρος. Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος ἐνεργεῖ κατὰ παραγγελίαν καὶ πρόσκλησιν ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ὀφείλει νὰ μνημονεύῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκθέσεως καὶ τὴν παραγγελίαν ἢ τὴν πρόσκλησιν καὶ τὴν ἡμερομηνίαν αὐτῆς· τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον· καθότι προσδιορίζει τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐνεργοῦντος ὑπαλλήλου.

---

(1) Τὸ ἀπὸ 13 Μαΐου 1835 διάταγμα δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων γαιῶν, αἱ δὲ περὶ τοιαύτης βοσκῆς ἐκθέσεις τῶν ἀγραφυλάκων δὲν εἶναι ἄκυροι, μὴ φέρουσαι τὸν χρόνον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 76 τοῦ 1842, ἣν ἐν τῇ λέξει Βοσκαὶ (Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 315).

— Ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας περὶ τῶν ἐν ἐκθέσει ἀγροφύλακος ἀναφερομένων, δύναται νὰ διατυχθῇ συμπληρωτικὴ αὐτῆς ἀπόδειξις; Ναί, κατὰ τὴν 20 τοῦ 1839 ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— γ') Πᾶσα ἔκθεσις θέλει φανερόνει ὡσαύτως τὸν βαθμὸν μὲν τοῦ δικαστικοῦ γραμματέως, τὸ ἐπάγγελμα δὲ τῶν λοιπῶν συμπραττόντων ἀνθρώπων, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν περιπλέον, ἀναλαμβάνουσα, ὅτι ἐδόθη ὁ ἀπαιτούμενος ὅρκος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁρκίζονται τινὲς τῶν συμπραττόντων. Ἐὰν δὲ τυχὸν ἦναι παρὼν ὁ εἰσαγγελεύς, καὶ τούτου ἐπίσης θέλει γίνεσθαι μνεία ἐν τῇ ἐκθέσει. Τοιουτοτρόπως ἐνισχύεται μὲν τῆς ἐκθέσεως τὸ κῦρος, εὐκολον δὲ καθίσταται νὰ προσκληθῶσιν ὅσα ἐκ τῶν προσώπων ἔλαβον μέρος εἰς αὐτὴν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης πρὸς πλείονα διασάφησιν τῆς ὑποθέσεως.

— δ') Ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ ἔκθεσις, ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν παρευρισκομένων, ὑπογράφεται παρ' ὅλων αὐτῶν, καὶ γίνεται μνεία δι' ὅσους δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλουσι νὰ ὑπογράψωσι· περὶ δὲ παρεισγραφῶν, ξυσμάτων, μεσοστίχων, καὶ μεταβολῶν ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς ἐκθέσεις ἀναντιῤῥήτως, ὅσα διεγράφησαν εἰς τὰ ἄρθρα 186–188 τοῦ δικ. ὀργ. (1). Δοκ. ἀνακρ.

---

(1) Ἐκθέσεις μὴ φέρουσαι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἁπλῶς τὸν τύπον τῆς κατασκευαστῆς σφραγίδος των, δὲν ἔχουσι κῦρος. (Ἔγγρ. τοῦ ἐπὶ τῆς Δικ. Ὑπουργ. ὑπ' ἀρ. 1562 τοῦ 1838).

— Δύο ἰατροὶ ἐπεφορτίσθησαν ἐπὶ ἀκροατηρίου νὰ συντάξωσιν ἔκθεσίν τινα, τὴν ὁποίαν ἐπαρουσίασαν· μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ αὐτῆς παρετηρήθη ἀμέσως ὅτι ἦτον ἀνυπόγραφος, ὅθεν προσεκλήθησαν εὐθὺς καὶ ἄνευ τινὸς διακοπῆς καὶ τὴν ὑπέγραψαν. Κατόπιν ἐζητήθη ἀναίρεσις διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' ἀπερρίφθη. (98 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 40 τοῦ 1856.

— Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐν τῇ ἀνακρ. ἐκθέσει μνεία ὅτι ἀνεγνώσθη τῷ ἐξετασθέντι.— Ὑπογραφὴ αὐτῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 141 τοῦ 1855, φέρουσα.

Ἀπόρ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Χαλκίδι συνέδρων, ἀπορρίψαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 15 προδικαστικῆς ἀποφάσεώς του τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος γενομένην πρότασιν τοῦ νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ ἀπὸ 2 Φεβρ. ε. ε. ἀνακριτικὴ ἔκθεσις τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ συγκατηγορουμένου Δημ. Στάμου, ὡς μὴ ὑπογράψαντος αὐτὴν καίτοι γινώσκοντος δῆθεν γράμματα, δὲν παρεβίασεν οὐδαμῶς, κατὰ τὸν διϊσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 74, 134 καὶ 183 τῆς ποιν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 403'. Αἱ ἐκθέσεις λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι σαφεῖς καὶ διακεκριμμέναι, νὰ φέρωτι τὴν προσήκουσαν χρονολογίαν, νὰ ἀναφέρωσι τὸν τόπον ὅ,που συνετάχθησαν, τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνταξάσης ἀρχῆς τὴν σφραγίδα τῆς ὑπηρεσίας της, καὶ τὴν ἀρχὴν, κατὰ παραγγελίαν τῆς ὁποίας συνετάχθη.

Τὰ ἀντικείμενα πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμένα, καὶ τὰ εἰς τὰς ἐκθέσεις περιεχόμενα καθαρὰ, ὥστε νὰ ἀφαιρῆται πᾶν εἶδος ἀμφιβολίας.

Ἂν πρόκηται περὶ ἐκθέσεως τοῦ ἀνακριτοῦ, λαβούσης χώραν κατὰ παραγγελίαν τοῦ εἰσαγγελέως, ὀφείλει οὗτος νὰ θέσῃ ἐπὶ κεφαλῆς ταύτης τὴν προσκαλέσασαν τὴν σύνταξιν ταύτης ἀρχὴν, τὸ ἔγγραφον, δι' οὗ προσεκλήθη, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ.

Ἂν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας ὁ ἀνακριτὴς νομίσῃ ἀναγκαίαν τὴν ἔκθεσιν πραγματογνωμόνων, ὀφείλει, φυλαττομένων ἀπαρασαλεύτως ὅλων τῶν ἀφορώντων τὰ ἔργα τούτων τύπων, νὰ παραλάβῃ τὴν ἔκθεσίν των, καὶ νὰ βεβαιώσῃ παρὰ τόδας τῆς ἰδίας τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν. Μαρ. σ. 95.

Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπόκεινται καὶ αἱ ἰατρικαὶ ἐκθέσεις, παραδιδόμεναι δηλ. εἰς τὴν ἀνακριτικὴν ἀρχήν· εἶναι ἐπάναγκες νὰ βεβαιοῦται ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἐγγράφου ἡ περὶ αὐτῆς λῆψις, καθότι ἄλλως φρονῶ ὅτι ἁπλῆ μόνον ἔκθεσις φέρουσα ἰατροῦ τινος ὑπογραφὴν, χωρὶς νὰ διακρίνηται ἐν αὐτῇ ἡ διατάξασα τὴν σύνταξίν της ἀρχὴν καὶ ἡ παραλαβοῦσα ταύτην, δυσκόλως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἐκ ταύτης ἐλπιζόμενα ὠφελήματα, τοσοῦτον μᾶλλον,

---

δικονομίας, διότι, ἀφοῦ ὁ ἐξομολογηθεὶς, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισυνημένης καὶ τὸν ἀναιρεσείοντα βαρυνούσης ἀνακριτικῆς ἐκθέσεως προκύπτει καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις βεβαιοῖ, ἐρωτηθεὶς εἶπεν ὅτι εἰς ὅσα ὡμολόγησε δὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι, καὶ ὅτι δὲν γνωρίζει γράμματα (προσκληθεὶς φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ὑπογράψῃ), ὁ ἀνακριτὴς δὲν ὤφειλε, κατὰ τὸν 3 § τοῦ 73 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομίας, εἰμὴ νὰ σημειώσῃ μόνον τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐν τῇ ἐκθέσει, ὅπερ καὶ ἐγένετο, οὐχὶ δὲ νὰ μνημονεύσῃ καὶ ὅτι ἀνεγνώσθη αὕτη μεγαλοφώνως ἐνώπιόν του μὴ διαταττομένης τῆς μνείας ταύτης ὑπὸ τοῦ νόμου.

— Τὸ πρωτόκολλον περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων ὑπὸ ποίων πρέπει νὰ ὑπογράφηται; Ἴδε τὴν 58 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασιν ἐν λέξ. Φορολογία.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅσον μακρὰ συνήθεια ἔκαμεν ἴσως περιττὴν τὴν παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἐπικύρωσιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἰατροῦ. Ἡ δὲ περίπτωσις αὕτη διαγέει πολλάκις ἀμφιβολίας εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων, καὶ ὅταν πρὸ πάντων συμβῇ νὰ ἦναι ἄγνωστος εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ συντάξας τὴν ἔκθεσιν ἰατρός, καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς γραφῆς του. Μαρ. σ. 96.

§ 404. *Γραμματεύς.*— Ἡ παρουσία δικαστικοῦ γραμματέως εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, ἵνα ἔχῃ κῦρος ἡ ἔκθεσις; (1). Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πράξεις τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ παρευρίσκηται δικαστικὸς ὡρκισμένος γραμματεύς. ἀλλ', ἐν ἐλλείψει τοιούτου, προσλαμβάνεται ἄλλος ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος (74, 72 ποιν. δικ.)· ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, δύο μάρτυρες ἄρρενες, ἔχοντες ἡλικίαν τοὐλάχιστον 18 ἐτῶν καὶ μὴ ἔχοντες συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης (74, 72, 73 ποιν. δικ. 106 Καν. χωρ.).— Ἂν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι τοιοῦτοι, δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα ὁ ἀνακριτὴς νὰ συντάξῃ καὶ μόνος του τὴν ἔκθεσιν, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ὁποιανδήποτε ἄλλην ἀνακριτικὴν ἐργασίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 74 τῆς αὐτῆς δικονομίας καὶ 106 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ. Ὅτι δὲ εἰς τὰς ἀνακρίσεις δύναται νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τοὺς ὑπογραμματεῖς τῶν δικαστηρίων, ἐμφαίνεται ἀπὸ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 122 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ· ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπεφάσισεν, ὅτι καὶ δικαστικὸν γραφέα δύναται νὰ παραλάβῃ ὁ ἀνακριτὴς εἰς τὴν σύντοξιν τῶν ἐκθέσεων· διότι καὶ μόνος του ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συντάξῃ αὐτὰς (2).

§ 404². Τὸ ἄρθρον 72 τῆς ποιν. δικονομίας ὁρίζον ὅτι ἡ προδικασία γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς δικαστικοῦ γραμματέως, ἢ δημάρχου ἢ δημαρχικοῦ παρέδρου ἢ ἀστυνόμου, ἐννοεῖ τὸν δήμαρχον, τὸν δημαρ. πάρεδρον ἢ τὸν ἀστυνόμον τοῦ δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ προανάκρισις, καθόσον οὗτοι θεω-

---

(1) Ὁ ἀνακριτὴς, ἐν ἐλλείψει δικαστικοῦ γραμματέως ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι μάλιστα ὑπόχρεως νὰ συντάττῃ καὶ μόνος του τὴν ἔκθεσιν· ἡ δὲ συμπαραλαβὴ δικαστικοῦ γραφέως δὲν φέρει ἀκυρότητα. — Ὁ νόμος δὲν διατάττει τὴν καθ' ἕκαστον φύλλον ὑπογραφὴν τῶν ἐκθέσεων. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρμγ' τοῦ 1837 (σελ. 195 τόμ. 2 τῆς Νομολογ.).

(2) Απ. ποιν. ὑπὸ στοιχ. ρμγ' τοῦ 24 Ἰουλ. 1837.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ροῦνται ὡς ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι ἕνεκα τῆς ὁποίας κατέχουν μόνον ἐντὸς τοῦ δήμου ἀρχῆς. — Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1856, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθ. 72 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁρίζον, ὅτι ἡ προδικασία γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς δικαστικοῦ γραμματέως, ἢ δημάρχου ἢ δημαρχικοῦ παρέδρου, ἢ ἀστυνόμου, ἐννοεῖ ἀναμφιβόλως τὸν δήμαρχον, τὸν δημαρχικὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἀστυνόμον τοῦ δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ προανάκρισις· καθόσον οὗτοι θεωροῦνται κατὰ τὸν νόμον ὡς ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατέχουν μόνον ἐντὸς τοῦ δήμου ἀρχῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀποφανθὲν τὸ ἐν Τριπόλει δικαστήριον τῶν συνέδρων, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48 ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀστυνόμος τοῦ δήμου Εὔας ἐδύνατο ν' ἀναπληρώσῃ, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον τὸν δήμαρχον, τὸν δημαρχικὸν πάρεδρον καὶ τὸν ἀστυνόμον τοῦ δήμου Ἰθώμης ἐπὶ προδικασίας, ἐνεργουμένης ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ δήμου, καὶ ὡς ἐκ τούτου κηρύξαν ἰσχυρὰν τὴν ἔκθεσιν τῆς 26 Φεβρ. 1856, συνταχθεῖσαν ἐν Βουρνάζῳ τοῦ δήμου Ἰθώμης ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας μεταβατικοῦ ἐνωματάρχου Ἰωάννου Σταυριανάκου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀστυνόμου τοῦ δήμου Εὔας Νικολάου Κότζη, ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε τὸ μνησθὲν ἄρθρον 72 τῆς ποιν. δικονομίας· ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη, ἥτις ἐκανόνισε τὴν διεξαχθεῖσαν ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἐπηρεάζει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 52 ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν συνέδρων, δι' ἧς κατεδικάσθη ὁ ἀναιρεσείων.

§ 404[3]. Ἡ ἔκθεσις (1) παραδόσεως μηνύσεως ἡ ὑπὸ τοῦ μηνυτοῦ, τοῦ πρὸς ὃν ἐδόθη δημάρχου καὶ δύω μαρτύρων, ἐν ἐλλείψει δικαστικοῦ γραμματέως ἢ ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπογεγραμμένη, θεωρεῖται νομίμως συντεταγμένη. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1855.

§ 405. Ἡ ἔκθεσις πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὸ κώλυμα τοῦ γραμματέως (2) τὴν πρόσληψιν, ἕνεκα τούτου, ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου· — ἢ τὴν πρόσληψιν, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, δύο μαρτύρων (τοῦ δεῖνος . . . . ἔχοντος ἡλικίαν . . . . καὶ τοῦ δεῖνος . . . . ἔχοντος ἡλικίαν) μὴ ἐχόντων συμφέρον τι εἰς τὴν δίκην· — ἢ ἐν ἐλλείψει γραμματέως, παντὸς ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ μαρτύρων, τὴν περὶ τούτου ῥητὴν βεβαίωσιν.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Μήνυσις — καὶ Ἔκθεσις.
(2) Ὅρα ὅμως τὴν ἑπομ. ἀπόφ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Κατὰ τὸ ἄρθρον 72 τῆς ποιν. δικον. τότε πρέπει νὰ γίνηται μνεία εἰς πᾶσαν ἐκθεσιν τῆς ἐλλείψεως γραμματέως ἢ ἑτέρου ἀνακρ. ὑπαλλήλου, ὅταν προσλαμβάνωνται μάρτυρες εἰς ἔλλειψιν αὐτοῦ, καὶ ὄχι ὅταν ἡ ἔκθεσις συντάσσεται ἐνώπιον δύο ἀνακρ. ὑπαλλήλων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 124 τοῦ 1855, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ πταισματοδικεῖον Ὑπάτης ἀκυρῶσαν τὴν ἐνώπιον δύω ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι τοῦ ἀστυνόμου Ὑπάτης καὶ τοῦ ὑπομοιράρχου αὐτῆς, γενομένην ἔκθεσιν, συνεπείᾳ προφορικῆς μυνήσεως κατὰ τῶν ἐπὶ αἰκίαις κατηγορουμένων Ἰω. Καλιώτου, Ἰω. Καθέργιου κτλ. διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἔλαβον μέρος δύο ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι χωρὶς νὰ γίνηται μνεία τῆς ἐλλείψεως δικαστικοῦ γραμματέως, παρημέλησε προφανῶς τὴν διάταξιν τοῦ 72 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τότε πρέπει νὰ γίνηται εἰς πᾶσαν ἔκθεσιν μνεία τῆς ἐλλείψεως δικαστοῦ, γραμματέως ἢ ἑτέρου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ὅταν, μὴ παρόντων τοιούτων, προσλαμβάνωνται μάρτυρες, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ ἔκθεσις, ὡς ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀναιρεθεῖσα, συντάσσεται ἐνώπιον δύο ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, ὧν ὁ ἕτερος διευθύνει τὴν ἀνάκρισιν.

§ 406. Μεταγενέστεραι διορθώσεις λάθους τινὸς εἰσχωρήσαντος εἰς ἔκθεσίν τινα μαρτυρικὴν πρέπει νὰ βεβαιώνται δι' ἰδιαιτέρας ἐκθέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 39 τοῦ 1851, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 71—73 τῆς ποινικῆς δικονομίας, περὶ πάσης ἀνακρίσεως συντάσσεται ἔκθεσις, ὑπογραφομένη παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως, τοῦ δικαστικοῦ γραμματέως, καὶ τῶν ἐξετασθέντων διαδίκων ἢ μαρτύρων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 74 τῆς αὐτῆς, ἐὰν ἐλλείπῃ τι ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων τούτων ἡ ἔκθεσις δὲν ἔχει ἰσχὺν ἀποδείξεως· ἐκ τούτων δὲ προκύπτει σαφῶς ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς οὕτω καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐν μιᾷ συναφῇ συνταττομένας ἐκθέσεις, ὅτε καὶ αἱ γενόμεναι τυχὸν μεταβολαὶ ἢ προσθῆκαι ἐν τῷ περιθωρίῳ, ὡς μέρος τῆς ὅλης ἐκθέσεως, ἀποτελοῦσι μίαν καὶ μόνην ἔκθεσιν, καὶ ἕνεκα τούτου βεβαιοῦνται αὗται μόνον διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν κατὰ τὸν νόμον παρευρισκομένων προσώπων, καθὸ ἐν γνώσει ὄντων τότε περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ἢ προσθήκης· ἀλλ' ὅταν αἱ προσθῆκαι αὗται κατασταθῶσιν ἀναγκαῖαι νὰ γίνωσι μετὰ τὴν ἤδη περαιωθεῖσαν ἔκθεσιν, πρέπει, διὰ νὰ ἔχωσιν αὗται ἰσχὺν ἀποδείξεως, νὰ γίνωνται καθόλους τοὺς ἀνωτέρω τύπους διὰ νέας ἐκθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου ὑπάτης συνταχθείσῃ ἐκθέσει τῆς καταθέσεως τοῦ μάρτυρος Ἰω. Λαλεντσπούλου χρονολογίας δυσδιακρίτου οὔσης διὰ τὸ μεταβεβλημένον τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἔτους, ὁ ἀναιρετείων εἰσαγγελεὺς, διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Δεκ. 1850 ἐγγράφου του, προσεκάλεσε τὸν εἰρημένον εἰρηνοδίκην νὰ τὸν πληροφορήσῃ ἐὰν ἡ χρονολογία αὕτη ἦναι «9 Δεκ. 1849 ἢ 1850» καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, νὰ γένῃ ἡ διασαφήνισις αὕτη ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς ἐκθέσεως καὶ νὰ ὑπογράψωσιν ὅσοι ὑπέγραψαν εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὅπερ καὶ ἔπραξεν ὁ εἰρηνοδίκης· γενομένης δὲ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐνστάσεως παραγραφῆς καὶ ἀκυρώσεως τῆς ἐν τῇ μνησθείσῃ ἐκθέσει γενομένης διορθώσεως, καθὸ μὴ φερούσης χρονολογίαν ὡς πράξεως χωριστῆς, τοῦ δὲ εἰσαγγελέως μὴ ὑποστηρίξαντος ἄλλως τὸ ἀληθὲς τῆς δυσδιακρίτου χρονολογίας 9 Δεκεμ. 1849 εἰμὴ διὰ τῆς ἁπλῶς ὡς εἴρηται γενομένης διορθώσεως, τὸ πλημμελειοδικεῖον, σύμφωνα μὲ τὰ μνισθέντα ἄρθρα ἀκύρωσε μὲν τὴν διόρθωσιν ταύτην μόνην, ἥτις ὡς πολὺ μεταγενεστέρως γενομένη ἔπρεπε νὰ γένῃ διὰ νέας ἐκθέσεως, ἐχούσης τὰ κατὰ νόμον προσόντα, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ὅλην ἀνακριτικὴν ἔκθεσιν, ὡς διατείνεται ὁ εἰσαγγελεὺς, ἀλλ' ὡς πρὸς ταύτην, κρίνον ἐντὸς τοῦ καθήκοντός του, ἀμφίβολον τὴν χρονολογίαν της, ἠρμήνευσεν αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου, ἀφοῦ δὲν ἐζητήθη μάλιστα προσαγωγή τις ἄλλης ἀποδείξεως· ἑπομένως οὔτε ὑπέβαλεν ἔπραξεν οὔτε παρερμηνείαν τοῦ ἄρθρου 74 τῆς ποιν. δικον.

§ 407. Ὅταν ὁ ἀνακριτὴς ἀνεγίνωσκεν ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν μαρτύρων τὴν ἐνώπιον τοῦ ἐνωματάρχου ἄκυρον ἔκθεσίν των, καὶ οἱ μάρτυρες ἐβεβαίωναν τὴν ἰδίαν κατάθεσιν, δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις ἐκείνων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 100 τοῦ 1851.

§ 408. Ὅλαι αἱ ἀνακριτικαὶ ἐκθέσεις πρέπει νὰ συντάσσωνται κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 72—74 τῆς ποιν. δικον. ὁριζόμενα· καὶ ἂν ἐπεχείρησεν αὐτὰς ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 48 τοῦ 1850.

§ 409. Ἐπὶ πλημμελημάτων δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἡ ἐξέτασις τοῦ κατηγορουμένου· ἄρα καὶ ἡ ἄτακτος ἐξέτασις αὐτοῦ ἢ ἄνευ παραγγελίας τοῦ εἰσαγγελέως ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ γενομένη δὲν ἔχει ἐπιρροήν τινὰ (156, 160, 161, 186 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 105 τοῦ 1856.

§ 409[2]. Τὸ ἀπὸ 13 Μαΐου 1835 διάταγμα δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων γαιῶν, αἱ δὲ περὶ τοιαύτης βοσκῆς ἐκθέσεις τῶν ἀγροφυλάκων δὲν εἶναι ἄκυροι, μὴ φέ-

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρουσαι τὸν χρόνον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 76 τοῦ 1842, ἣν ἐν τῇ λέξ. Βοσκαὶ (Κύρ. τ. 5 σ. 315).

§ 410. Τελευτῶν τὰς περὶ τῶν ἐκθέσεων ὅλως παροδικὰς παρατηρήσεις μου προσθέτω ὅτι μεγάλας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παρέχουσι δυσχερείας αἱ ἀνακριτικαὶ ἀρχαί, ὅταν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν συμπεριλαμβάνωσι τὴν ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου μετ' ἐξετάσεως μάρτυρός τινος (οἷον ἐπὶ ἀντιπαραστάσεως), διότι ἡ μὲν περὶ τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου πρέπει νὰ παραδίδηται εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐν ᾧ ἡ μρτυρικὴ ἔκθεσις δὲν παραδίδεται· ἀλλ' ὅταν ἀναμιγνύωνται; Πρόεδροί τινες, εὑρεθέντες εἰς τὴν δυσχερῆ ταύτην θέσιν, καλύπτουσι διὰ χάρτου λευκοῦ τὸ μέρος τῆς μαρτυρικῆς ἐκθέτεως, σημειοῦντες τοῦτο εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ παρατηροῦντες τοῖς ἐνόρκοις, ὅτι ἡ κάλυψις αὕτη γίνεται ἵνα μὴ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὸ καλυφθὲν μέρος· ἰδοὺ αἱ δυσχέρειαι αἱ ὁποῖαι ἐκλείψουσιν ὅταν ἡ ἔκθεσις τῆς ἀντιπαραστάσεως γίνῃ εἰς ὅλως χωριστὴν ἔκθεσιν. Παρετηρήθη προσέτι ὅτι ἀνακριτικαί τινες ἀρχαὶ ἐξετάζουσαι ἐνόρκως μάρτυρά τινα, καὶ ὑποβάλλουσαι αὐτὸν μετὰ ταῦτα εἰς νέαν ἐξέτασιν, παραλείπουσι νὰ τὸν ὁρκίσωσιν ἐκ νέου, ὅτερ ἄτοπον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρέπει ν' ἀναγινώσκωνται καὶ νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ νεώτεραι αὗται ἐξετάσεις, αἱ ἀνωμοτὶ ληφθεῖσαι· οὕτως ἔπραξε καὶ τὸ ἐφετεῖον Ἀθηνῶν εἰς δίκην ἐπὶ ναυταπάτῃ κατὰ τὴν 1 Μαρτ. 1860.

Περὶ τῶν ἀνακριτικῶν καθηκόντων τῶν προξενικῶν ἀρχῶν θέλω ὁμιλήσει ἄλλοτε.

Παρεμπίπτοντα. — Ἐνστάσεις (1). *— Ὑπόνοια ψευδομαρτυρίας. — Ἀταξίαι ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. — Ἀναβολὴ δικῶν.*

§ 410². *Παρεμπίπτοντα.* Ἐνταῦθα ἡ σειρὰ τοῦ λόγου ἀπαιτεῖ παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ προέδρου καὶ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ὡς πρὸς τὰ ἀναφυόμενα παρεμπίπτοντα ζητήματα (2).

---

(1) Faus. τ. 8 § 649.— Περὶ τοῦ ἄρθρου 420 τῆς ποινικῆς δικονομίας κατωτέρω.

(2) Faust. τ. 8 ἀρ. 606—616.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πρόεδρος.— Περὶ διαφόρων καθηκόντων τῶν προέδρων ὡμιλήσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, οἷον περὶ κληρώσεως ἐνόρκων (1), περὶ ἐξαιρέσεως ἐνόρκων (ἀνωτ. § 165 ἑπ.), περὶ διορισμοῦ διερμηνέως (ἀνωτ. § 328 ἑπ.), περὶ διακοπῆς τῶν συζητήσεων (ἀνωτ. §.180 ἑπ. 320 ἑπ.), περὶ διαχειρίσεως τῆς εὐταξίας, περὶ ἀκυρώσεως κληρώσεως ἐνόρκων (2) κτλ. (3), περὶ τῶν περιττῶν (4) προτάσεων κτλ., περὶ ὧν περιττὸν ἤδη νὰ προσθέσωμεν τί.

Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ προέδρου, ὅταν πρόκηται περὶ ἀκυρώσεως ἐτυμηγορίας (5) γενήσεται λόγος κατωτέρω, ἔνθα καὶ περὶ

---

(1) Ἀνωτ. § 150 ἑπ.

— Ἔργον τοῦ προέδρου καὶ οὐχὶ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων εἶναι ν' ἀναπληρώσῃ διὰ κληρώσεως τοὺς ἐλλείποντας ἐνόρκους. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. υπή τοῦ 1840.

(2) Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ ἀκυρώσῃ μόνος τὴν κλήρωσιν τῶν ἐνόρκων μὴ γενομένης οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 7 τοῦ 1836.

(3) Πρλ. τὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου λεκτικὸν πίνακα λξ. Πρόεδρος.

(4) Κατὰ τὸ ἄρθρον 146 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ συνδυασμένον μὲ τὸ 365 τῆς ποιν. δικονομίας ὁ πρόεδρος καὶ τὸ δικαστήριον χρεωστοῦν ν' ἀπορρίπτουν ὅλας τὰς προτάσεις αἵτινες ἠμποροῦν νὰ ἐπιφέρωσιν ἀνωφελῆ παράταπιν τῶν συζητήσεων, ἡ δὲ ἐκτίμησις τῆς πραγματικῆς σχέσεως τῆς προτάσεως μὲ τὴν δίκην διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου.

Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἀνήκει εἰς τὸν πρόεδρον, καὶ τότε μόνον ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον, ὅταν ὁ προτείνων ἢ ὁ λέγων δὲν εὐχαριστηθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου· ἂν δὲ σιωπήσῃ, ἀναγνωρίζει ὅτι δὲν παρεβιάσθη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ δὲν εἶναι δεκτὸς πλέον νὰ προτείνῃ ὡς λόγον ἀναιρέσεως τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ προέδρου γενομένην δήθεν προσβολὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 41 τοῦ 1842.

(5) Δὲν δύναται ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ν' ἀποφασίζῃ μόνος ἂν ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἦναι ἀτελὴς, ἄτακτος ἢ ἀντιφατικὴ. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ριϐ' τοῦ 1837, Ὅρα κατ. § 750 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἀθωοῦται ὁ κατηγορούμενος (1). Ἐπὶ δὲ πραγματογνωμοσύνης ; ἀνωτ. § 381 ἐπ.

§ 410³. *Δικαστήριον συνέδρων.* — α) Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐφ' ὅλων τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ πρόεδρος δὲν ἔχει ῥητὴν καὶ ἀποκλειστικὴν ἐξουσίαν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν τὸ δικαστήριον ἀπέφηνεν ἐπὶ ζητήματος ὑπαγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ προέδρου, διότι ἡ παρέμβασις τοῦ δικαστηρίου εἶναι νέα ἐγγύησις. Ἴδε Faust. τ. 8 σ. 478 ἐπ. σημ. 4—6 ἐπ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 2 τοῦ 1857, ἀνωτ. σ. 142 ἐν ὑποσ. καὶ σελ. 137 ἐπ. ἀλλ' ἴδε τὴν ὧδε ὑποσ. 1.

β') Εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται μόνον ὅταν βαίνῃ δυνάμει ἀμέσου ἐντολῆς τοῦ νόμου· ὅθεν αὐτὸ ἀποφαίνεται περὶ τῶν τῶν κωλυμάτων (2) τῶν ἐνόρκων καὶ περὶ τῆς προσθήκης ἐπιλαχόντων. Faus. τ. 8 σ. 476 σημ. 2 ἐπ. ἀνωτ. § 100 ἐπ.)· περὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν δικῶν (ἀνωτ. § 180 ἐπ. 270 ἐπ.)· περὶ τῆς ἑνώσεως ἢ χωρισμοῦ τῶν δικῶν (ἀνωτ. § 280 ἐπ.)· περὶ τῶν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζητήσεως (ἀνωτ. § 307 ἐπ.), περὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς κατὰ τὴν

---

(1) Κατὰ τὸ ἄρθρον 417 τῆς ποιν. δικονομίας ἐὰν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐκηρύχθη ἔνοχος, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται τὴν ἀπὸ τῆς κατηγορίας ἀθώωσίν του καὶ διατάττει τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσίν του· τοῦ δὲ δικαιώματος τούτου, ὡς ἀναγομένου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ προέδρου δὲν δύναται οὔτε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ αὐτὸ καὶ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον, οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. ρμγ' τοῦ 1837. Ὅρα κατωτ § 800 ἐπ.

(2) Κατὰ τὸ ἄρθρον 65 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων, τὸ δικαστ. τῶν συνέδρων ἀποφασίζει περὶ τῆς ἰσχύος τῶν παρὰ τῶν ἐνόρκων προβαλλομένων δικαιολογημάτων, ὁσάκις κώλυμά τι δὲν ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν· ἐκ τούτου δὲ γίνεται φανερόν, ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἀνήκει νὰ ἀποφασίζῃ καὶ περὶ τῶν παρὰ τῶν ἐμφανισθέντων ἐνόρκων προτεινομένων λόγων πρὸς ἀπαλλαγήν, ἡ δὲ τοιαύτη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, καθότι ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων τούτων ἀνετέθη εἰς μόνην τὴν συνείδησιν τῶν συνέδρων· αἴτησις λοιπὸν ἐνόρκου τινὸς πρὸς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔναρξιν τῆς συζητήσεως διανοητικῆς καταστάσεως (1) τοῦ κατηγορουμένου. Faus. τ. 8 σ. 477 ἐπ. σημ. 10 ἐπ.

Περὶ πάσης πρὸς ἀκρόασιν τῶν μαρτύρων ἀντιρρήσεως. Faus. τ. 8 σ. 477 σημ. 4 ἐπ. ἀνωτ. §.

γ') Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων εἶναι μόνον ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἀναφυομένων κατὰ τὴν συζήτησιν διαμφισβητήσεων. Ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐπεμβαίνει ὁσάκις ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ εἰσαγγελεὺς ὑποβάλλει αἴτησίν τινα ἢ ἀντίρρησιν, ἢ ζήτημά τι ἀναφύεται κατὰ τὴν συζήτησιν. Ὅθεν ἀποφαίνεται ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως τοῦ κατηγορουμένου περὶ ἀναγνώσεως ἐγγράφου τινός. — Ἐπὶ τῆς περὶ μὴ ἀπολύσεως τοῦ ἀθωωθέντος κατηγορουμένου προτάσεως τοῦ εἰσαγγελέως. — Ἐφ' ὅλων τῶν περὶ ἀτελείας τῆς ἐτυμηγορίας προτάσεων κτλ. Faust. τ. 8 σελ. 480, 481.

δ') Τὸ δικαστήριον λοιπὸν τῶν συνέδρων ἀποφασίζει περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προκυπτόντων δισταγμῶν καὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων καὶ ἰδίως κατὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἄρθρ. 366, 367, 369, 370, 372, 379—382, 387, 392 καὶ 400 τῆς ποιν. δικ. (420 ποιν. δικ.). Ὅθεν ὁ κατηγορούμενος, μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου, δύναται νὰ προσκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν ὁλοκλήρου τοῦ δικαστ. (365. ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 129 τοῦ 1846.

ε) Αἱ ἀποφάσεις τῶν προέδρων δὲν ἔχουν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὰ δικαστήρια, καὶ ταῦτα ὀφείλουν νὰ ἀποφασίζουν προσκαλούμενα ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τούτων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 27 τοῦ 1847, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ ἄρθρου 365 τῆς ποιν. δικονομίας διάταξιν, αἱ ἀποφάσεις τοῦ προέδρου δὲν ἔχουν ὑπο-

---

ἀπαλλαγὴν, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι εἶναι συγγενὴς τῶν κατηγορουμένων, ὑπάγεται εἰς τοὺς συνέδρους. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 67 τοῦ 1842.

— Περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ τῶν διασκέψεων δωμάτιον, ὅταν ἡ ἐτυμηγορία των ἦναι ἄτακτος ἢ ἀτελὴς, ἀποφαίνεται τὸ δικαστ. τῶν συνέδρων. Faust. τ. 8 σ. 477 σημ. 9 πρβ. κατ. § 750 ἐπ. τὰ περὶ ἐτυμηγοριῶν ἔνθα καὶ αἱ ροὰ τοῦ 1837 καὶ ἡ 8 τοῦ 1844 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου.

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Παραφροσύνη ἐν τῷ λεκτικῷ πίνακι (εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χρεωτικὴν δύναμιν, ἀλλ' οἱ διάδικοι δύνανται, ἐὰν δὲν εὐχαριστῶνται, ν' ἀπευθύνουν τὴν αὐτὴν πρότασιν, περὶ ἧς ἀπεφάνθη ἤδη ὁ πρόεδρος εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον δύναται, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς, καθότι τὸ εἰρημένον ἄρθρον θεωρεῖ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως ἁρμόδια τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἐφ' ὅλων τῶν ἀποφάσεων τοῦ προέδρου· ὅθεν τὸ ἐν Πάτραις πλημμελειοδικεῖον θεωροῦν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιστατικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐζητήθη παρὰ τοῦ εἰσαγγελ. ἡ σύλληψις τῶν ἐπὶ τῇ ποινικῇ περὶ αὐτοδικίας δίκῃ τοῦ Δημητρίου, Γεωργίου καὶ Ἀνδρέου Πετριτσοπούλου, μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως Σταύρου Σακελλαρίου καὶ Μήτρου Χρονοπούλου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐκτίμησις αὕτη ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ νόμου εἰς τὴν κρίσιν τοῦ προέδρου, ὅστις εἶχεν ἀποφανθῇ ἤδη περὶ τούτου, παρεβίασε προφανῶς τὸ εἰρημένον ἄρθρον 355 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ παρεγνώρισε τὴν ἁρμοδιότητά του, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει κατὰ τὸ ἄρθ. 477 τῆς ἰδίας δικον. ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. — Ὅρα κατωτ. σελ. 197 ἐν τέλ.

§ 410ι. *Ἐνστάσεις* (1). α) Τὰ παρεμπίπτοντα, ὅσα κατὰ τὴν συζήτησιν δύνανται ν' ἀναφυῶσιν, εἰσὶ ποικίλα, καὶ δύσκολον εἶναι νὰ προνοήσῃ τις ἅπαντα. Ὅλα τὰ ζητήματα καὶ ὅλαι αἱ αἰτήσεις, ὅσας ἡ κατηγορία ἢ ἡ ὑπεράσπισις ὑποβάλλουσιν, ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου ἢ τοῦ δικαστηρίου διατασσόμενα μέτρα, εἰσὶ παρεμπίπτοντα μεταβάλλοντα χαρακτῆρα κατὰ τὰς πολυπλόκους περιστάσεις τῶν δικῶν. Προκειμένου νὰ ἐφαρμώσῃ τις εἰς αὐτὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωθέντας γενικοὺς κανόνας ἀρ-

---

(1) Πᾶσα ἀκυρότης συμβαίνουσα κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, καλύπτεται, ἂν δὲν προβληθῇ εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν· ὅθεν αἱ ἀκυρότητες τῆς μηνύσεως τῆς ἰατρικῆς ἐκθέσεως καὶ τοῦ κλητηρίου θεσπίσματος καλύπτονται. (Ὅρα τὴν λέξ. Λάθη Γραφικά). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σογ' καὶ σος' τοῦ 1838.

— Λόγος ἀναιρέσεως στηριζόμενος εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐξετάσεως κατηγορουμένου τινὸς εἶναι ἀπαράδεκτος, προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 90 τοῦ 1850.

— Πότε πρέπει νὰ προτείνωνται αἱ ἀκυρότητες κτλ. ἐνστάσεις; Ὅρα ἀνωτ. σελ. 175 ἐπ. 177.— κατ. σ. 193, δ'.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πεῖ ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπόμνησις τῶν διαφόρων εἰδῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐμερίσθη· ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα εἴδη, ἀπαιτοῦντα ἰδίους κανόνας, καὶ εἰς τούτους ἤδη μεταβαίνομεν.

§ 410[5]. Ἐνστάσεις ἀναφερόμεναι ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικείων εἰσὶν ἰδίως αἱ ἑξῆς.

α) Ἡ *ἀναρμοδιότης*. — Κατασταθέντος τελεσιδίκου τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, δὲν δύναται πλέον ὁ κατηγορηθεὶς νὰ προσβάλῃ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τὴν προδικασίαν καὶ τὸ βούλευμα λόγῳ ἀναρμοδιότητος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1849 (1)· ἂν καὶ κατ' ἄλλον λόγον, μὴ δικάζοντα ὁριστικῶς, δὲν ἀποτελῶσι τελεσιδικίαν δεδικασμένου. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τίθηται εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, ἂν πρᾶξίς τις ἐξετελέσθη διαρκουσῶν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, μολονότι τὸ βούλευμα ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα (ὅρα Ἐκλογαὶ § 1). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1845 ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 501. — Τὰ βουλεύματα δὲν ἀποκλείουσι τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 11 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 328.

---

(1) Αὕτη φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 260 καὶ ἐπ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἐὰν τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα κοινοποιηθὲν εἰς τὸν κατηγορούμενον δὲν προσβληθῇ διά τινος ἐνδίκου μέσου ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένων προθεσμιῶν καθίσταται τελεσίδικον διὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τοῦ παραπεμφθέντος καὶ δὲν δύναται μετέπειτα κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου δίκην αὐτοῦ οὔτε τοῦτο, οὔτε ἡ προδικασία ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη, νὰ προσβληθοῦν ὡς ἄκυρα λόγῳ ἀναρμοδιότητος τῶν ἀνακριτικῶν ἀρχῶν ὡς ἐκ τοῦ τόπου εἰς ὃν ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις καὶ τῆς κατοικίας τοῦ κατηγορουμένου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1848 ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ ἐν Τριπόλει πρωτοδικείῳ κλητῆρος Α. Κατζαφάνα, ἐπεδόθη εἰς τὸν Παναγιώτην Μεϊντάνην τὸ ὑπ' ἀριθ. 563 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν, δι' οὗ παρεπέμφθη εἰς δίκην, καὶ οὗτος δὲν προσέβαλεν αὐτὸ δι' ἐνδίκου τινὸς μέσου· ἄρα οὔτε τὴν προδικασίαν ἠδύνατο μετέπειτα εἰς τὸ ἀκροατήριον νὰ προσβάλλῃ, ὡς προσβάλλει, ὡς ἄκυρον, λόγῳ ὅτι ὁ τόπος ὅπου ἐπράχθη ἡ πρᾶξις καὶ ἡ κατοικία του δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ἀνακριτικῶν ἀρχῶν τῆς Σπάρτης.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δ') Ἄλλα ζητήματα περὶ ἀρμοδιότητος εὑρίσκετε εἰς Εὑρετ. τ. 13 σελ. 1—38 (1).

γ') Αἱ περὶ ἀποσβέσεως τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσεις (οἷον ἡ τοῦ δεδασκ.μένου, τῆς παραγραφῆς ἢ τῆς ἀμνηστείας) δύνανται νὰ

---

(1) Ἡ Γαλλ. Νομολογία παρεδέχθη ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνώπιον τῶν συνέδρων προτεινομένην ἔνστασιν ἀρχάς τινας, ἃς διστάζομεν νὰ παραδεχθῶμεν. Κατ' αὐτὴν πᾶσα περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις ἀπαγορεύεται ἐνώπιον τῶν συνέδρων· ἐπιληφθέντες οὗτοι κανονικῶς κατηγορίας τινός, δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν ἀναρμόδιοι εἴτε ἕνεκα τῆς ἰδιότητος τοῦ κατηγορουμένου, οἷον ἂν ἦναι στρατιωτικὸς, εἴτε ἕνεκα τῆς πράξεως, ἂν φέρῃ χαρακτῆρα πλημμελήματος ἢ παίσματος (347, 373 ποιν. δικ. 518 ποιν. νόμ.), εἴτε ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων δὲν ὑπάγεται ὁ τόπος, ὅπου συνέβη ἡ πρᾶξις, ἢ ὁ τόπος, ἔνθα κατοικεῖ ἢ διαμένει προσωρινῶς ὁ κατηγορούμενος· εἴτε, τέλος, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.— Αἱ ἀποῤῥίπτουσαι τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τῶν συνέδρων δὲν δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναιρέσεως, οἱοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ τῆς ἀναρμοδιότητος λόγος, εἷς ποτ' ἂν ᾖ, ratione loci, personae vel materiae. Faus. τ. 8 σ. 787, τ. 6 σ. 585, 588. — Ἴδε ὅσα ἐσημείωσα ἐν λέξει Ποινικὴ ἀρμοδιότης σελ. 16 ἐπ.

Οἱ σύνεδροι λοιπὸν καθίστανται (κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν) ἀμετάκλητοι ἀρμόδιοι νὰ δικάσωσι τὰ παραπεμφθέντα αὐτῆς, διὰ τελεσιδίκων βουλευμάτων, ἀδικήματα, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ἐπιτρέψωσι καμμίαν περὶ τῆς ἀρμοδιότητός των συζήτησιν. Ἴδε § 18 ἐπ. τῆς σελ. 192 τῆς ποιν. Γαλλ. δικονομίας τῆς ὑπὸ Teullet σχολιασθ.

— Στρατιωτικοὶ ἐγκληματίσαντες μὲ πολίτας ἀθωωθέντας διὰ βουλεύματος δικάζονται ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 45 τοῦ 1850.

—Οὕτω καὶ ἡ Γαλλικὴ Νομολογία. Lorsque, sur une instruction commencée contre deux individus dont l'un est militaire, la chambre de conseil déclare n'y avoir lieu à suivre contre le prevenu non militaire, elle doit renvoyer le militaire devant ses juges naturels. Theor. du cod. p. τόμ. 1 σελ. 70.— Πρλ. § 7[8] Εὑρ. τ. 13 σ. 3.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προταθῶσιν ἐνώπιον τῶν συνέδρων, ὁσάκις δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ δικαστικὸν συμβούλιον. Ἂν ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτό, ὑπάρχει δεδικασμένον, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συζητηθῶσι τὰ νομικὰ ζητήματα, ὅσα αὐτὸ ἔλυσεν, ἐκτὸς ἂν τὸ βούλευμα δὲν στηρίζηται εἰς τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἡ συζήτησις ἔφερεν εἰς φῶς. Ταῦτα κατὰ τὴν Γαλλικὴν Νομολογίαν (Faust. τ. 8 § 649), ἴδε ὅμως τὰς προηγουμένας δύο ἀποφάσεις τοῦ Αρ. Πάγου 42 τοῦ 1849 καὶ 73 τοῦ 1845, ἡ τελευταία τῶν ὁποίων φαίνεταί μοι ἀντίθετον καθιεροῦσα ἀρχήν.

δ') Αἱ τῆς ἐγγράφου διαδικασίας ἀκυρότητες καλύπτονται, ὅταν τὸ βούλευμα μείνῃ ἀπρόσβλητον· διότι αἱ τοιαύτης φύσεως ἀκυρότητες πρέπει νὰ προταθῶσιν εἰς αὐτὸ (Faust. τ. 6 σ. 493)· τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων εἶναι ἀναρμόδιον ν' ἀκυρώσῃ ἔγγραφον διαδικασίαν (1). Ταῦτα κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν, ἀλλ' ἡ ἡμετέρα ἐκήρυξεν ἀπαραδέκτους τὰς τῆς ἀνακρίσεως ἀκυρότητας, ὅσαι δὲν ἐπροτάθησαν ἐνώπιον τῶν συνέδρων· (ὅρα τὴν λ. Ἀνάκρισις § 4 ἐπ. καὶ ἀνωτ. σ. 175—177 καὶ 190 ἐπ.).

ε) Αἱ ἐνστάσεις αἱ τείνουσαι εἰς τὸ νὰ κηρυχθῇ ἀπαράδεκτος ἐπὶ τοῦ παράντος ἡ ἀγωγὴ παρέχουσι μεγαλητέρας δυσχερείας. Αἱ ἐνστάσεις αὗται ἀφορῶσι κυρίως 1) τὴν ἔλλειψιν ἐγκλήσεως, ὅπου τοιαύτη ἀπαιτεῖται· 2) τὴν ἔλλειψιν ἀδείας πρὸς καταδίωξιν τοῦ κατηγορουμένου ὑπαλλήλου. (Τὰς δύο ἐνστάσεις ταύτας θεωρεῖ καλυφθείσας ὁ Faustin (τ. 8, σ. 789), ὅταν δὲν ἐγένετο προσφυγὴ κατὰ τοῦ βουλεύματος· on doit supposer, προσθέτει, lorsque la procédure est parvenue sans réclamation à ce terme, ou que les parties y ont acquiescé ou qu'il n'était bésoin ni de plainte, ni d'autorisation. Φρονῶ ὅμως ὅτι παρ' ἡμῖν ταῦτα δὲν χωροῦσι· τοὐλάχιστον ἐν τῇ πρακτικῇ αἱ ἐνστάσεις αὗται εἰσὶ παραδεκταὶ τυπικῶς·— 3) Τὴν ἔλλειψιν ἀποφάσεως περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως εἰς τὰ ἀδικήματα, ὅσα τείνουσι νὰ τροποποιήσωσι τὴν πολιτικὴν κατάστασιν (état civil) προσώπου τινός (2).

---

(1) Ἴδε ὅμως ἀπόφ. τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς 9 Μαΐου 1845 ἐν τόμ. 6 σελ. 502 τοῦ Faustin.

(2) Ὡς πρὸς ταύτην, ἡ Γαλλ. Νομολογία ἀπέφηνεν ὅτι ὅταν τὸ περὶ πολιτικῆς καταστάσεως ζήτημα, ὅπερ εἰς τὴν ἔγγραφον ἀνάκρισιν δὲν ἀνεφύη, φέρηται ἐνώπιον τῶν συνέδρων, ταῦτα,

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κατὰ τὴν ἡμετέραν Νομολογίαν (Εὐρετ. τόμ. 13 σελ. 4 κα
τ. 8 σ. 51 ἐπ. 68), ἐν γένει μὲν, ὅτι κατὰ γενικὸν κανόνα,
ἁρμόδιος ἐπὶ τῆς οὐσίας δικαστὴς εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασι
καὶ τῶν ἐνστάσεων, ὅσαι εἶναι σχετικαὶ μὲ τὴν πρᾶξιν καὶ δὲ
ἀφορῶσιν ἀντικείμενα ἀποκλειστικῶς ὑπαγόμενα εἰς τὰ πολιτικ
δικαστήρια (ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 86 τοῦ 1852. Πρλ. Εὐρ. τόμ. 1
λέξ. Ποινικὴ ἁρμοδιότης § 38, 50 ἐπ.) εἰδικώτερον δέ; Ὁρι
τὴν Νομολογίαν εἰς τὰς σημειωθείσας σελίδας·— 4) τὴν ἔλλειψι
ἐγγράφου ἀποδείξεως ὅταν ἡ βάσις τοῦ ἀδικήματος ἦναι ἰδιωτικ
τις ὑποχρέωσις, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὁποίας ἡ πολ. δικονομία δὲ
συγχωρεῖ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν (1). Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασι
ταύτην ὁ Faust. (τ. 8 σ. 790) λέγει, ὅτι, τοῦ ποινικοῦ δικαστη
ρίου δυναμένου καὶ ὀφείλοντος ἁπλῶς νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς περὶ ἀπο
δείξεως κανόνας, ὡς καὶ νὰ κρίνῃ ἂν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφο
ἀποδείξεως, δὲν ὑπάρχει ὁ λόγος, ὁ ἐφαρμοζόμενος ὡς πρὸς τὸ ἀνα
φυόμενον περὶ πολιτικῆς καταστάσεως ζήτημα.

Ὅταν λοιπὸν δὲν ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ἐγκαλουμένου ἀντίρρησίς τι
κατὰ τὴν δίοδον τῆς ἀνακρίσεως, ἐνδεχόμενον νὰ θεωρηθῇ ἡ σιω
πή του ὡς ὁμολογία περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ συναλλάγματος (ἡ δ
ὁμολογία ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεωρεῖται ὡς ἀποτελοῦσα ἀρχὴ
ἐγγράφου ἀποδείξεως), ἢ νὰ ἐπρόκυψεν ἐκ τῆς ἀτάκτου ἀρξαμένη
ἀνακρίσεως ἀρχή τις ἐγγράφου ἀποδείξεως· ἐν τῇ πρώτῃ περι
πτώσει, οἱ δικασταὶ δύνανται νὰ ἐξαγάγωσιν ἐκ τῆς ἐλλείψεω
ἀμφισβητήσεως ἓν εἶδος ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως
ἐν τῷ δευτέρῳ θέματι, δύνανται νὰ τακτοποιήσωσιν ἀπόδειξι
ἀτάκτως δεκτὴν γενομένην, ἀποφαινόμενοι ὅτι ὑπάρχει ἀρχ
ἐγγράφου ἀποδείξεως (Faust. τ. 7 σελ. 733 καὶ τόμ. 8 σελ
790). Ἡ τῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως ἀρχὴ δύναται νὰ εὑρεθῇ εἰ
τὴν ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου, εἰς τας ὁποίας δίδει πληροφο
ρίας, εἰς τὰς ἀντιφάσεις του, εἰς τοὺς λόγους του. Ἡ ἔνστασι
αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου

καὶ ἂν τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα κατέστη τελεσίδικον, πρέ
πει ν' ἀποφανθῇ, ὡς πρὸς τὸ περὶ υἱότητος ζήτημα, ὅτι ἐπὶ τοῦ
παρόντος δὲν ἔχει νὰ προβῇ εἰς ἀπόφασιν (Cass. 21 μαΐου 181
καὶ 22 Ἰουνίου 1820).

(1) 94 ποιν. δικ. — Εὐρ. τ. 8 σ. 153 ἐν τέλ. — Θέμ. τ. 1
σ. 38 ἐπ. 65 ἐπ. Νομ. Μέλ. σ. 634.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀλλ' ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ τὴν προτείνῃ ἐνώπιον τῶν συνέδρων, ὅταν δὲν τὴν ὑπέβαλεν εἰς τὸ δικαστικὸν συμβούλιον; ὁ Faust. (τ. 8 σ. 792) λύει ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, καὶ τοιαύτην λύσιν πορίζεται καὶ ἐκ τῶν ὁποίων μνημονεύει δύο ἀπαγάσεων τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, si l'arrêt de la ch. d'acc. (λέγει) a acquis la force de chose jugée, il enchaine nécessairement la cour d'ass.

ς') Ἔρχονται μετὰ ταῦτα τὰ προδικαστικὰ ζητήματα ἅτινα κατὰ γενικὸν κανόνα, ὑποβάλλονται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ὅταν δὲν ἐδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἢ ὅταν ἐδικάσθησαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ ὑποστηρίζονται διὰ νέας βάσεως προκυπτούσης ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναφυομένων γεγονότων. Εἶναι μέσα ὑπερασπίσεως καὶ δὲν ἀποκρούονται εἰμὴ ὅταν ὑπάρχῃ ῥητὴ τελεσίδικος ἀπόφασις. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ζητημάτων αὐτῶν εἶναι τινὰ, ὧν ἡ λύσις ἀνήκει εἰς τὴν πολιτικὴν ἢ διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ ἅτινα διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀναβολήν; ὡς ἐπὶ πολὺ, τὸ προδικαστικὸν ζήτημα, οἷον ἡ σωματικὴ βία, ἡ ὑποταγὴ εἰς ἁρμοδίαν ἀνωτέραν ἀρχὴν (97 ποιν. νόμ.), ἡ παραφροσύνη, ἡ μέθη, ἡ ἄμυνα, συγχέονται μὲ τὴν κατηγορίαν καὶ ἀναγκαίως ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ· ὥστε δὲν πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν εἰμὴ περὶ τῶν ἐξαιρετικῶν ἐκείνων περιπτώσεων, εἰς τὰς ὁποίας τὸ προδικαστικὸν ζήτημα ἀποσπᾶται, οὕπως εἰπεῖν, ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς ὑποθέσεως, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἡ ποινικὴ δικαιοδοσία ἀμφισβητεῖται.

Ἐπὶ χρεωκοπίας, ζητεῖται ἂν οἱ ἔνορκοι ἦναι ἁρμόδιοι νὰ κρίνωσιν ἂν ὁ κατηγορούμενος ἔχῃ ἐμπόρου ἰδιότητα καὶ ἂν ἦναι εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ δικασθῶσι προηγουμένως τὰ ζητήματα ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου (1). Ὁ Faustin (τ. 8 σ. 793) ἐπιμένει φρονῶν ὅτι τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον, ὅπερ ἐκτιμᾷ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν ἀδικημάτων, εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφασίσῃ ἂν ὑπάρχωσιν ὅλα τὰ συστατικὰ τῆς χρεωκοπίας στοιχεῖα· ἐπικαλεῖται δὲ καὶ ἀπόφ. τοῦ Ακυρ. τῆς 6 Μαρτίου 1857 ἣν ὅρα εἰς Faust. τ. 8 σ. 794 ἐπ. (2).

Ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ ἀναβολῆς, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἀρνῆται τὴν ταυτότητά του· αὐτὸ εἶναι μέσον ὑπερασπίσεως, ἰσο-

---

(1) Ἴδε ἀξιοσημείωτον περὶ τούτου διατριβὴν τοῦ Cuson καὶ traité du contrat de commis. ὑπὸ Delam. τ. 5 σ. 203.

(2) Πρλ. καὶ τὰ κατωτ. ἐκτεθησόμενα περὶ ζητημάτων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δυναμοῦν μὲ ἄρνησιν τῆς ἐνοχῆς του, καὶ ὑπαγόμενον διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἐνόρκους. Faust. τ. 8 σ. 795 σημ. 2 ὅρα καὶ κατωτ.

Ἐν περιπτώσει διγαμίας, ἀπ' ἐναντίας, ἡ Γαλλ. Νομολογία παρεδέχθη ὅτι τὸ περὶ τοῦ κύρους τοῦ πρώτου γάμου ζήτημα εἶναι ζήτημα προδικαστικόν, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ἐλύθη πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐπιληφθῇ, δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων παραπομπήν του (1). Πρλ. Faust. τ. 8 σ. 795. Τί δὲ ἡ ἡμετέρα Νομολογία; Ὅρα Εὐρ. τόμ. 13 σελ. 4 καὶ τόμ. 7 λέξ. Ζητήματα προδικαστικά.

Δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἀναβολὴ τῆς δίκης καὶ παραπομπὴ ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας ὅταν ὁ κατηγορούμενος, καταφυγὼν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ παραδοθεὶς μετὰ τὸ βούλευμα, προσβάλῃ τὸ παράνομον τῆς παραδόσεως. (Ἴδε τὰ πλατύτερον ἐκτιθέμενα εἰς Faust. τ. 2 σ. 709 ἐπ. καὶ τ. 8 σ. 795).

Χωρεῖ ἐπίσης ἀναβολὴ τῆς δίκης ὅταν ζητῆται παραπομπὴ ἀπὸ δικαστηρίου εἰς δικαστήριον (démande en renvoi), ἕνεκα ὑποψίας ὅτι κινδυνεύει ἡ δημόσιος ἀσφάλεια (2).

§ 410ᵇ. *Ὑποψία ψευδομαρτυρίας* (3).— Γνωστὴ ἡ διαταξις τῶν ἄρθ. 390 καὶ 369 τῆς ποιν. δικον. (inst. 318, 330).

α) Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχει δικαίωμα (4) νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἐντάλματος τῆς συλλήψεως, ὅπερ ἐξεδόθη κατά τινος δι' ὑπόνοιαν ψευδομαρτυρίας· διότι τοῦτο ἀφορᾷ τρίτου συμφέροντα· δικαίωμα δὲ ἔχει νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν τῆς δίκης (5). Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 81 τοῦ 1851.

---

(1) Ἴδε Cass. 25 Ἰουλ. 1811, 16 Ἰανουάρ. 1826.— *Κατὰ*, Cass. τῆς 1 Μαρτ. 1811.

(2) Ἐμπαρόδω ὑπομιμνήσκω ἐνταῦθα ὅσα ἄλλοτε ἐσημείωσα περὶ ἐξαιρέσεως δικαστῶν εἰς Εὐρ. λ. Ἐξαίρεσις, σ. 31—34.

(3) Morin, cour d'assises ἀρ 55.—Faust. τ. 8 § 650.

(4) Πρλ. § 56, 57 Εὐρ. τ. 10 σ. 165.

(5) Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως ἂν, ζητήσαντος τοῦ εἰσαγγελέως νὰ ἐκδοθῇ ἔνταλμα συλλήψεως κατά τινος μάρτυρος, δὲν ἐζήτησεν ὁ κατηγορούμενος τὸν λόγον (458 ἐδ. 9 ποιν. δικον.). Ἀπῃ ποιν. Αρ. Π. 65 τοῦ 1851.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

β') Προσθῆκαι καὶ μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν προγεγονεῖαν κατάθεσιν δὲν εἶναι ἀναγκαίως τεκμήρια ψευδομαρτυρίας· ἀπαιτεῖται *ὑποψία* ὁπωσοῦν ἀξία λόγου ψευδομαρτυρίας. Ἐνδεχόμενον νὰ ἀπεπλάνησε τὸν μάρτυρα ἡ μνήμη του κατὰ τὴν πρώτην του ἐξέτασιν, μελέτη δὲ νέα νὰ τὸν ἔπεισεν ὅτι πρέπει νὰ ἐπανορθώσῃ ὅ,τι ἡμαρτημένον ἦ ἀτελὲς προκατέθεσε· τοιαῦται μεταβολαί, ὅταν ὦσιν εἰλικρινεῖς, εἰσὶ νόμιμοι, ἂν καὶ ἐνδέχηται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἄλλου εἴδους κατηγορίαν. Ἂν ὅμως αἱ μεταβολαὶ αὗται, μακρὰν τοῦ νὰ στηρίζωνται εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ μάρτυρος, ὑπεμφαίνουσιν ὅτι ὁ σκοπός του εἶναι νὰ ἐξασθενήσῃ, δι' οἱονδήποτε λόγον, τὴν προγεγονεῖαν κατάθεσίν του· ἂν τὸ ψεῦδος τῶν νέων προσθηκῶν ἢ τροποποιήσεων ἦναι πιθανόν, ἐκδίδεται ἔνταλμα συλλήψεως.

γ') Ἐὰν μάρτυς ἀρνῆται νὰ μαστυρήσῃ ἢ νὰ ὁρκισθῇ, καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν καὶ εἰς τὰ ἔξοδα (ποιν. δικον. 381. inst. 304)· ἀλλ' ἡ ἄρνησις αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχουσα ὑποψίαν ψευδομαρτυρίας, ὅταν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἔκθεσιν θετικοῦ γεγονότος, ἐναντίου τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου (Cass. 1 Σεπτ. 1814). La reticence ne peut être considerée comme un élément du crime que lorsq'elle dénature la déposition et lui donne un sens contraire à la vérité. Faust. τ. 8 σ. 798. Ὅθεν ὁ μάρτυς ὁ καταθέτων περὶ ἀδικήματος, ὅπερ κατὰ παραδρομὴν ἀποδίδεται εἰς ἄλλον παρὰ τὸν ἀληθῆ ἔνοχον, καὶ ὅστις, ἐκ μίσους κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, δὲν καταθέτει, καίτοι γινώσκων, ὅτι δὲν εἶναι ὁ αὐτουργὸς, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ψευδομάρτυς, διότι ἡ σιωπὴ (reticence) αὐτοῦ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ δώσῃ εἰς τὴν μαρτυρίαν του ἔννοιαν ἐναντίαν τῆς ἀληθείας, ἐπιβαρύνουσαν πρόσωπον ἀθῷον.

δ') Ἡ αὐτὴ διάκρισις πρέπει νὰ γίνῃ ὡς πρὸς τὰς ἀρνητικὰς μαρτυρίας, ἤτοι ἐκείνας, δι' ὧν ὁ μάρτυς ἀρνεῖται ὅτι εἶδεν ἢ ἤκουσε τὰ περὶ ὧν ἐρωτᾶται γεγονότα· ὅρα εἰς Faust. τ. 8 σ. 799 τὴν ἀπ. τῆς 17 Μαρτ. 1827.

ε) Εἰς τὸν πρόεδρον ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἂν πρέπῃ νὰ ἐκδώσῃ ἔνταλμα συλλήψεως, οἱονδήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ προκαλῶν αὐτό· ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ἂν παρεμβῇ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτὸ (Cass. 12 Μαρτίου 1831). Τὰ μέρη ἔχουν τὸ δικαίωμα (κατὰ τὴν Γαλλικὴν τοὐλάχιστον Νομολογίαν) νὰ κάμωσιν ἀντίρρησιν κατὰ τῆς πράξεως ταύτης τοῦ προέδρου, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὀφείλει ν' ἀποφασίσῃ. Cass. 5 Μαΐου 1826. Ὅρα ἀνωτ. σελ. 190 ἐν ἀρχ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ς') Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία παρεδέχθη ὅτι ὁ πρόεδρος ἔχει προσέτι τὸ δικαίωμα νὰ θέτῃ ὑπὸ *ἐπιτήρησιν* τὸν μάρτυρα (sa mise en surveillance)· τὸ μέτρον αὐτὸ κατακρίνεται ἐν Γαλλίᾳ (Faust. τ. 8 σ. 802 ἐπ.), παρ' ἡμῖν δὲ εἶναι ὅλως παράνομον, μὴ ἔχοντος τοῦ προέδρου, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, διακριτικὴν ἐξουσίαν.

§ 410γ. *Ἀναβολή.*— Ἡ ὑπόνοια τῆς ψευδομαρτυρίας δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀναβολὴν τῆς δίκης· περὶ ταύτης δὲ ὁμιλῶν ὁ Faustin (τ. 8 § 652) προσθέτει καὶ τὰ ἑξῆς.

α) Ἡ ἀναβολὴ ὑποθέσεώς τινος ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην συνεδρίασιν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰς διαφόρους περιπτώσεις. Οἷον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 167 τῆς ποιν. δικον. — ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἄρθ. 379, 420 ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεως μάρτυρος τινὸς (περὶ τῶν περιπτώσεων τούτων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω)· καὶ ἐν τῇ περιπτώσει περὶ ἧς τὰ ἄρθρα 369 καὶ 420, ἤτοι ὅταν διεγείρηται ὑποψία ψευδομαρτυρίας.

β') Ποῖαι εἶναι αἱ περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται; Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία ἀπεφήνατο, ὅτι ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 406 τῆς instr. cr. δὲν πρέπει νὰ ᾖ περιοριστική, καὶ ὅτι ἡ παραπομπὴ δύναται νὰ διαταχθῇ, ὁσάκις συμβεβηκός τι τὴν καθιστᾷ ἀναγκαίαν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἢ συντελοῦσαν ὑπὲρ τῆς δημοσίας τάξεως (Cass. 11 Νοεμ. 1830 καὶ 28 Ἀπριλ. 1831). Ὥστε, κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀναβολήν, ὅταν ἀναφύηται γεγονός τι, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ σπουδαῖον. Τὸ δὲ δικαστήριον αὐτὸ κρίνει περὶ τῆς βαρύτητος τῶν τοιαύτης φύσεως παρεμπιπτόντων ζητημάτων, ἡ δὲ ἀπόφασίς του, προπαρασκευαστικὴ ἄλλως οὖσα, δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν. (Cass. 11 Ἰουλ. 1839.— 14 Σεπτ. 1837).

γ') Ἀλλὰ, ἂν αἱ εἰρημέναι διατάξεις δὲν ὦσι περιοριστικαί, εἶναι τοὐλάχιστον ἐνδεικτικαὶ τῆς φύσεως τῶν γεγονότων, ἅτινα δύνανται νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀναβολήν. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ ἀπαντᾷ ἡ δικαιοσύνη πρόσκομμά τι, εἴτε εἰς τὰ μέσα τῆς ἀγωγῆς, εἴτε εἰς τὰ μέτρα τὰ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας λαμβανόμενα· κώλυμα, οἱονδήποτε, τὸ ὁποῖον μόνον δικαιολογεῖ τὴν ἀναβολήν· διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ ἀναβολὴ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον τοὺς φυσικοὺς αὐτοῦ δικαστάς. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ συγχέωμεν τὰ αἴτια τῆς ἀναβολῆς μὲ τὰς ἀκυρότητας, αἵτινες παρεισέφρησαν τυχὸν εἰς τὴν διαδικασίαν· ὃν ἀγήκει εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἂν δὲν ἦ δυνατὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νὰ τὰς θεραπεύσῃ, νὰ καταστείλῃ αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰς ἀκυρότητας, αἱ ὁποῖαι παραβλάπτουν τὰς ἐργασίας του, Εἰς αὐτὸ ἀνήκει μόνον νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιτάττονται. Ἴστε τὴν ἀναβολὴν διατάσσει ὅταν τὰ κωλύματα βεβαιῶνται καὶ δὲν δύνανται ν' ἀρθῶσι.

δ') Ὅθεν ἀναβολὴ δύναται νὰ διαταχθῇ, ὅταν ἡ κατηγορία ἢ ἡ ὑπεράσπισις δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἕνεκα ἀπροόπτου τινὸς συμβεβηκότος· οἷον, ἂν κατὰ τὴν συζήτησιν ὁ κατηγορούμενος περιπέσῃ εἰς παραφροσύνην, ἢ ἂν ἡ κατηγορία βεβαιοῖ, ὅτι τὸ κατηγορητήριον περιέχῃ ἐσφαλμένην χρονολογίαν ὡς πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἐκ τοῦ σφάλματος δὲ αὐτοῦ ὁ κατηγορούμενος ὑποστηρίζῃ τὸ ἄλλοθι (Cass. 3 Μαΐου 1839)· — ἢ ἂν ὁ κατηγορούμενος, ἀρνηθεὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐξέτασίν του, ἐπικαλῆται ἀπολογούμενος ἔγγραφα ὅλως ἄγνωστα εἰς τὴν κατηγορίαν (Cass. 17 Φεβρ. 1843)· ἢ ἂν ὁ κατηγορούμενος διένειμεν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὑπόμνημα, δι' οὗ ἐκ προοιμίων συζητεῖται ἡ κατηγορία. (Cass. de la Seine τῆς 10 Ἰουν. 1830).

ε) Ὑπάρχει προσέτι ἀφορμὴ πρὸς ἀναβολήν, ὁσάκις ἕνεκα θορύβου τινὸς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀδυνατεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ πραότητι τὰς συζητήσεις· ὅθεν βλέπε τὴν τῆς 11 Ἰουν. 1831 ἀπόφασιν τῆς συνόδου τῆς Seine εἰς Faust. τ. 8 σ. 807.

ς') Δύναται δὲ νὰ ἐπέλθῃ ἀναβολή, ὅταν ἀναφαίνηται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀκροάσεως μαρτύρων μὴ κλητευθέντων; Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐλύθη καταφατικῶς τὸ ζήτημα (Cass. 26 Νοεμβρ. 1829. — 1 Ὀκτωβρ. 1813 καὶ 11 Νοεμβρ. 1830)· βεβαίως ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποδείξεως δικαιολογεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ὑποθέσεως, πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ προσαχθῶσιν ὅλα τὰ μέσα, ὅσα δύνανται νὰ φωτίσουν τὴν δικαιοσύνην.

ζ') Ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς ἀναβολὴν τῆς δίκης, ὅταν ἀναφαίνηται κατά τινος μάρτυρος ὑποψία συνενοχῆς εἰς τὸ κατηγορούμενον ἀδίκημα; Τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκαία πρὸς ἀναβολὴν ἀφορμή, ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ τοιαύτη ὅταν ἐκ τῆς ἀνακρίσεώς του δύνανται νὰ προκύπτωσι γεγονότα πρὸς φωτισμὸν τῆς δικαιοσύνης (Cass. 12 Φεβρ. 1818).

η') Δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναβολὴ τῆς δίκης, ὅταν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀνακαλύπτῃ ἀκυρότητά τινα λαβοῦσαν χώραν μετὰ τὴν συγκρότησίν του; Δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὸ νὰ κρίνῃ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

περὶ τῶν τοιούτων ἀκυροτήτων δύναται, ἂν παρελείφθη διατύπωσίς τις, νὰ διορθώσῃ τὴν παράλειψιν· ἀλλ' ἂν πρόκηται περὶ ἐλλείψεως ἀδιορθώτου, εἶναι ὅλως ἀναρμόδιον νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ ἀποτελέσματα καὶ ν' ἀποφανθῇ ἐμμέσως περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας, διατάττον ἀναβολήν· ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ κωλύματός τινος πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως· διότι τὰ ἐλαττώματα τῆς διαδικασίας δὲν ἐμποδίζουν μήτε τὴν προαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων, μήτε τὴν συζήτησίν των.

θ') Δικαστήριόν τι συνέδρων ἐν Γαλλίᾳ παρεδέχθη, ἐναντίον τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, ὅτι ὑπῆρχε λόγος πρὸς ἀναβολὴν τῆς δίκης, διότι ἔνορκός τις συνωμίλησε μὲ τρίτον περὶ τῆς δίκης, ἢ διότι ὁ ἔνορκος, διὰ παρατηρήσεώς τινος, ἐδήλωσε τὴν γνώμην του· ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἠδύνατο νὰ βεβαιώσῃ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὰ γεγονότα ταῦτα, ὄχι ὅμως καὶ νὰ τὰ σταθμισῃ, διότι, ὡς αὐταῖς λέξεσι λέγει ὁ Faus. τ. 8 § 651, ce n'est point à elle qu'appartient le jugement de la régularté des procédures. Τοιαῦτα συμβεβηκότα δὲν κωλύουσι τὴν πρόοδον τῆς δίκης. Ἀπεφάσισθη ὅμως, συμφώνως μὲ τὴν γνώμην ἡμῶν, ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναβολῆς, ἂν ἔνορκός τις συνωμίλησε μὲ τρίτον τινὰ διαρκούσης τῆς διακοπῆς (ass. de la Seine, 22 Ἰουνίου 1831). Ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς ἀναβολήν, ἂν δικαστής τις ἢ ἔνορκος περιπέσωσι, διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως, εἰς ἀδιαθεσίαν τινά; Ὁ Faust. τ. 8 § 651 λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν (406 instr.), ἡ δίκη ἐν τῷ προκειμένῳ θέματι ἀναβάλλεται μὲν, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀναβληθῇ εἰς ἄλλην ἡμέραν τῆς αὐτῆς συνόδου, εἰμὴ ἂν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἀντιτείνῃ· Cass. 31 Μαρτίου 1842. — 10 Ὀκτ. 1839· — ὅτι ὁ εἰρημένος λόγος ἐπιφέρει ἀναβολήν, τὸ ἀπεφάσισε καὶ ὁ ἡμέτερος Ἀρ. Πάγ. Πρλ. ἀνωτ. §.

Τί δὲ, ἂν ἀσθενήσῃ ὁ ὑπερασπιστής; εἰ μὲν δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ ἀμέσως ἄνευ βλάβης τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ ὁ κατηγορούμενος δέχεται τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην, τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται τὴν ἀναβολὴν (Cass. 2 Ἰουν. 1851)· ἀλλὰ ἂν ἡ ἀντικατάστασις δὲν εἶναι ἐφικτὴ, ἢ ἂν ὁ ὑπόδικος δὲν τὴν ἀποδέχηται, ἀναβάλλεται ἡ δίκη εἰς ἄλλην σύνοδον, ἢ εἰς ἄλλην ἡμέραν τῆς αὐτῆς συνόδου, ἂν ὁ κατηγορούμενος συναινῇ, γινομένης νέας κληρώσεως. Cass. 6 Αὐγ. 1835.

ι) Εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπόκειται ν' ἀναβάλῃ, ἐν οἷς ἀνωτέρω θέμασι, τὴν δίκην. — Τὸν λόγον δὲ, δι' ὃν ἡ δίκη

πρέπει ν' ἀναβάλληται εἰς ἑτέραν σύνοδον, ὅρα εἰς Faust. τ. 8 § 651 δ.

§ 410[8]. *Θόρυβοι καὶ ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον* (1).— Γνωσταὶ εἰσὶν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 181, 182, 350, 366, 367 καὶ 420 τῆς ποιν. δικ. (2).

Ὁ Γαλλ. νόμος προνοεῖ δύο περιπτώσεις ά) τὴν πρὸς ἐμφάνισιν ἄρνησιν τοῦ κατηγορουμένου· καὶ β') τὸν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ θόρυβον, τὸν ἐπιφέροντα κώλυμα πρὸς τὴν πρόοδον τῆς δικαιοσύνης. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ποιν. Γαλλ. δικονομία δὲν ἐπρονόησε περὶ τού-

---

(1) Faust. τ. 8 § 652.— Ἡμέτ. Εὑρετ. λέξ. Ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον.

(2) Ὁ Berlier, αἰτιολογῶν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἄρθρων 507 καὶ 508 τῆς Γαλλ. ποιν. δικ., ἐξέθεσεν ὅτι ἁπλῆ παραπομπή, μαρτυροῦσα τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἐξυβρισθέντων δικαστῶν, δὲν εἶναι ἀποχρῶσα ἐγγύησις πρὸς διατήρησιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένους σεβασμοῦ, μάχεται δὲ πρὸς τὴν καθίδρυσιν τῶν δικαστηρίων ἡ ἀναζήτησις ἄλλου, ἐκτὸς τοῦ περιβόλου των, δικαστοῦ πρὸς τιμώρησιν τοῦ ἐξυβριστοῦ· omnibus magistatibus (λέγει ὁ ῥ. νόμος si quis jus dicendi non opt. averit.) secundum jus potestatis suae, concessum est juridictionem suam defendere panali judicio. Ὅλεν τὸ ἄρθ. 367 τῆς ποιν. δικον. φέρει....

Ἀλλὰ, ἂν τὸ ἀδίκημα συνέβη ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ Κακουργιοδικείου, οἱ σύνεδροι τὸ δικάζουσι παραχρῆμα; Τὸ ἄρθρον 420 τῆς ποιν. δικονομίας παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρον 367, καὶ δὲν εἶναι τόσον σαφὲς, ὅσον εἶναι τὸ ἄρθρον 507 τῆς Γαλλ. ποιν. δικονομίας, ἀλλὰ οἱ λόγοι, οἵτινες δικαιολογοῦσι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 367, ἐφαρμόζονται, κατὰ μείζονα μάλιστα λόγον, ὅταν πράκηται περὶ ἀδικήματος πραχθέντος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ Κακουργιοδικείου. Παρατηροῦσι δέ τινες (Faust. § 651 ἐν σ. 823) ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν δικάζει περὶ κακουργημάτων εἰμὴ μετὰ τῶν ἐνόρκων· ἄνευ αὐτῶν δὲν εἶναι εἰμὴ τμῆμα τῶν ἐφετῶν, καὶ αὐτὸ, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, μόνον ἐπανορθωτικὰς ποινὰς ἐπιβάλλει· ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὁ νόμος χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν δικαστῶν, τὸ ὀφειλόμενον αὐτοῖς σέβας δικαιολογεῖ, εἶπον τινὲς, τὴν πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον ἀντίφασιν ταύτην, ἀλλ' ἔπρεπε κατὰ πρῶτον νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν κακουργημάτων, ἅτινα ἀπευθύνονται κατὰ τῆς δικαιοσύνης κα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

του, ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου (1) τῆς 9 Σεπτ. 1835 ἐπληρώθη τὸ χάσμα αὐτό.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ ὑπεράσπισις πρέπει νὰ μένῃ ἐλευθέρα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος αὐτῆς, ἀλλ' ἡ κοινωνία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῆς λόγον περὶ τῶν πράξεων, αἱ ὁποῖαι ἐτάραξαν τὴν τάξιν, ἔχει μάλιστα τὸ καθῆκον ν' ἀσφαλίσῃ τὴν πλήρη τῆς ὑπερασπίσεως ἐλευθερίαν· ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρισθῇ ὅσα μέσα θεωρεῖ ὠφέλιμα πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ καθῆκον νὰ τηρήσῃ τὸ προσῆκον πρὸς τοὺς δικαστὰς σέβας· ὅθεν ὅταν παραβαίνῃ τὸ καθῆκον τοῦτο· ὅταν διὰ τῶν διαμαρτυρήσεων καὶ φωνασκιῶν του διακόπτῃ βιαίως τὴν διαδικασίαν τῆς δίκης, ὑπάρχει ἀντίστασις κατὰ τῆς δικαιοσύνης. Τί λοιπὸν δύναται νὰ γίνῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει; Δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ διαδικασία; ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη δύναται νὰ βαδίσῃ πλέον μὲ ἀταραξίαν καὶ γαλήνιον πνεῦμα; Διὰ τοῦτο παρεδέχθησαν ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ὁ παραίτιος δικάζεται καίτοι μὴ παρὼν, καὶ ὅταν ἀκόμη ἕνεκα τοῦ θορύβου, ὃν ἐπέφερε, διετάχθη ἡ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου κράτησίς του· ἄλλαι μόνον ὅταν αἱ φωνασκίαι τοῦ κατηγορουμένου καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης· ὅταν ἀπόλυτος ἀνάγκη προκαλῇ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκείνου· ὅταν αὐτὸς μόνος ἦναι ὁ παραίτιος τοῦ θορύβου, δικαιολογεῖται τὸ ἔκτακτον μέτρον, ὅπερ ὁ νόμος ἐκεῖνος εἰσήγαγεν. Εἰς τὸ δικαστήριον δὲ τῶν συνέδρων ἀπόκειται νὰ βεβαιώσῃ τὰ γενόμενα δι' ἀποφάσεως· ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι ἁπλῆ ἀπόπειρα δὲν ἀρκεῖ.

Ἐνταῦθα ὁ Faustin ἐξετάζει τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἐξωσθεὶς τοῦ

τῆς, καὶ τῶν κακουργημάτων, ἅτινα ἀφορῶσιν ἰδιώτας· ἔπειτα δὲ δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ σκέψις, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητῆται, ἐκτὸς τοῦ ἐξυβρισθέντος δικαστηρίου, ἄλλος δικαστὴς πρὸς τιμώρησιν τοῦ ἐξυβριστοῦ· ἀπόφασις ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ταραχῆς καὶ ἀγανακτήσεως ἐκδιδομένη δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα ἐκδικήσεως; περὶ ἐκδικήσεως δὲ ὁ λόγος; Δὲν πρέπει νὰ εὐνοῶμεν οὕτω τὴν διανομὴν τῆς δικαιοσύνης· οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ βαρύτης τῆς ὕβρεως, ἡ δικαιοσύνη πρέπει νὰ βαδίζῃ μὲ πραότητα καὶ βραδύτητα· ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς δικαιοσύνης συνίσταται εἰς τὴν ἀπάθειαν καὶ εἰς τὴν μετριότητα καὶ ὄχι εἰς τὴν ταχύτητα.

(1) Ὅρα τὸν νόμον αὐτὸν εἰς Faust. τ. 8 § 652 ἐν ἀρχ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀκροατηρίου κατηγορούμενος πρέπῃ νὰ καλεσθῇ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐτυμηγορίας. Μετὰ ταῦτα ὁ Faustin προβαίνει (τ. 8, § 652. γ) εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τοῦ πρακτέου ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀνακαλύπτηται προγεγονεῖά τις κολάσιμος πρᾶξις τοῦ κατηγορουμένου. Δὲν θεωρῶ δὲ ἀναγκαῖον νὰ μεταφέρω ἐνταῦθα τὰς παρατηρήσεις του, διότι τὸ ἄρθ. 417 τῆς ποιν. δικονομίας, συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθ. 369 αὐτῆς, χαράσσει τὸν δρόμον, ὃν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει ν' ἀκολουθῶμεν.

Ἂν μάρτυς τις κατηγορῆται ὡς συνένοχος τοῦ κατηγορουμένου, τί γίνεται; Εἰς τὴν Γαλλίαν συνέβη τὸ ἑξῆς. Ὁ εἰσαγγελεὺς, λαβὼν ὑπονοίας κατὰ μάρτυρός τινος, διέταξεν ἕνα χωροφύλακα νὰ τὸν ἀπαγάγῃ εἰς τὴν φυλακήν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἐξεταζομένου ἄλλου μάρτυρος, ἡ ὑπεράσπισις ἐζήτησε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ καὶ ὁ συλληφθεὶς μάρτυς.—Τὸ δικαστήριον, θεωρῆσαν παράνομον τὸ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως ληφθὲν μέτρον, διέταξε τὴν προσαγωγὴν τοῦ μάρτυρος καὶ τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τοῦ ἄλλου.—

Τοῦτο ἔχει καλῶς, ἀλλὰ δὲν μᾶς ὑποδεικνύει ποῖον μέτρον ἔπρεπε νὰ ληφθῇ. Ἐφαρμόζεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἄρθ. 369 τῆς ποιν. δικ. (330 instr.; Ὄχι, εἶπον Γάλλοι τινὲς, διότι τὸ 330 αὐτὸ ἄρθρον προβλέπει τὴν ψευδομαρτυρίαν, ἥτις τελεῖται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ αὐτῷ, καὶ ἐν αὐτῷ δύναται νὰ βεβαιωθῇ. Δὲν ἐφαρμόζεται λοιπὸν, λέγουν, ὅταν πρόκηται περὶ συνενοχῆς, ἥτις δύναται νὰ πηγάσῃ ἐξ ἐξωτερικῶν πράξεων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ συλλεχθῶσιν· ἀλλ' ἂν ἡ παρατήρησις αὕτη ἦναι ὀρθὴ παρὰ τοῖς Γάλλοις, δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὴ παρ' ἡμῖν, διότι τὸ ἄρθ. 369 προβλέπει καὶ ἄλλην περίπτωσιν, ἣν ἡ Γαλλ. δικον. προβλέπει ἐν τῷ ἄρθρῳ 462, δυνάμει τῆς ὁποίας συνδυασμένης μὲ τὸ ἄρθ. 29 (149 Ἑλλην. ποιν. δικον.) ὁ Faustin φρονεῖ ὅτι ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἔνταλμα κατὰ τοῦ μάρτυρος καὶ νὰ τὸν παραπέμψῃ ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας ἀνακριτικῆς ἀρχῆς (1).

Μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν συμβῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἀταξία, φέρουσα χαρακτῆρα πλημμελήματος ἢ πταίσματος, δικάζει ἀμέ-

---

(1) Ἐν περιπτώσει ὑποψίας κατ' ὡρισμένου ἀνθρώπου ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, ἡ ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὸν ἀνακριτὴν τοῦ τόπου, ἔνθα ἐγένετο χρῆσις τοῦ πλαστοῦ ἐγγράφου, ἐπειδὴ καὶ οὗτος εἶναι ἁρμόδιος. Faust. τ. 5 σ. 261 καὶ τ. 8 σ. 819.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σως τὸ δικαστήριον· ἄλλως ὅμως δὲν εἶναι ὑπόχρεων ν' ἀποφασίσῃ ἀνυπερθέτως. Απ. ποιν. Αρ. Π. νζ' τοῦ 1836. — Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐξύβρισις τοῦ εἰρηνοδίκου δικάζεται, ὅταν ἐγένετο κατὰ συνέπειαν θορύβου ἢ ἀντιστάσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 26 τοῦ 1843 ἐν Εὐρ. 5 σ. 203.

Παραγραφή.— Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 205.

Συζητήσεις. — Ἀποπεράτωσις αὐτῶν (1).

§ 410θ. *Τέλος τῆς διαδικασίας. — Ἀγορεύσεις.* — Περαιωθείσης τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας, καὶ ἀκουσθέντος τοῦ κατηγορουμένου, ἀναπτύσσουν ὁ μὲν εἰσαγγελεὺς τὴν κατηγορίαν, ὁ δὲ πολιτικῶς ἐνάγων τὴν ἀγωγήν του. — Μετὰταῦτα ἕπεται ἡ ἀπολογία τῆς ὑπερασπίσεως.

Ἐὰν ὁ εἰσαγγελεὺς ἢ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων θέλῃ ν' ἀπαντήσῃ (2), συγχωρεῖται τοῦτο εἰς αὐτὸν, ἀλλ' ἡ ὑπεράσπισις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀγορεύσῃ ἐκ νέου. Περαιτέρω ἀνάπτυξις δὲν συγχωρεῖται (394, 426 ποιν. δικ. 335 instr.).

Ὑπάρχοντος ἰδιώτου κατηγόρου, οὗτος ἐκπληροῖ ἔργα εἰσαγγελέως, συγχωρεῖται ὅμως καὶ εἰς τοῦτον ν' ἀγορεύῃ (426 ποιν. δικον).

§ 410ιο. *Ἀγόρευσις τοῦ Εἰσαγγελέως* (3). — α) Τὸ ὑψηλότερον τοῦ εἰσαγγελέως καθῆκον εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῶν μέσων τῆς κατηγορίας, ἡ ἔκθεσις, δηλαδὴ, τῶν ἐκ τῆς τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας συνηγμένων καὶ τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας τεινόντων πορισμάτων. Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην φαί-

---

(1) Faust. τ. 8 § 653—658. — Δαλλ. λέξ. Inst. cr. ἀριθ. 2384 ἐπ.

(2) Elle (la replique) ne doit pas contenir et développer des moyens nouveaux, des arguments gardés en réserve, elle doit simplement réfuter le système de la défense, rétablir la question si la plaidoirie l'a faitd évier de son terrain, et résume rapidement les motifs qui fondent l'act. pub. (Faus. τ. 8 § 655 ἐν τέλ.).

(3) Faust. τ. 8 § 655.— ἀνωτ' § 219α ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νεται ἡ ἐπιστημονικὴ ἀξία, ἡ εὐφυΐα καὶ ὁ χαρακτὴρ αὐτὸς τοῦ εἰσαγγελέως· οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι ἡ δημοσία ἀγωγὴ ἀνήκει εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ὅτι ἡ ἐντολή του εἶναι ἡ ἐπικράτησις τοῦ δικαίου, ἥτις ἐστὶν ἡ βάσις τοῦ κοινωνικοῦ βίου· ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῶν προσπαθειῶν του δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἡ ἐπιτυγία τῆς κατηγορίας, ἀλλ' ὁ θρίαμβος τῆς ἀληθείας· ὀφείλει λοιπὸν νὰ ἐκθέτῃ θρησκευτικῶς ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως, ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ὑποθέσεως, εἴτε βοηθοῦσιν εἴτε βλάπτουσι τὸν κατηγορούμενον, διοτι τὸ ἔργον του εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τῆς ἀληθείας· τέλος πάντων, τὸ καθῆκόν του τὸν ὑπαγορεύει, διὰ τῆς ἐκθέσεως καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν ἀποδείξεων, νὰ πείσῃ τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον, πρέπει δὲ νὰ ἀναπτύσσῃ τὴν κατηγορίαν μὲ πραότητα, καὶ τὸ πάθος, ὅπερ δύναται νὰ ἐρεθίσῃ τὴν ὑπεράσπισιν, δὲν πρέπει νὰ κυριεύῃ τὸ πνεῦμά του, τὸν λόγον του· ἡ γλῶσσα τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἐγκρατὴς καὶ σοβαρά· elle redoute, λέγει γάλλος τις, si elle ne les rejette pas, les charmes puissants de l'éloquence; elle craint qu'ils ne lui masquent la vérité.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν εὔγλωττον συγγραφέα τοῦ δοκ. τῶν ἑνόρκων Κον Μαρινάκην.

«Ὁ δημόσιος κατήγορος ἀκούεται πάραυτα· ἀνόμοιος μὲ τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα, ὃν διεκδικεῖ συμφέροντα προσωπικά, ὑπερασπίζεται συμφέροντα τῆς κοινωνίας, συμφέροντα οὐσιώδη καὶ ἐμβριθῆ, τῶν ὁποίων τὴν διευθέτησιν ὁ νόμος ἐνεπιστεύθη εἰς τὰς χεῖράς του.

Τὸ μεγαλήτερον τῆς κοινωνίας συμφέρον εἶναι νὰ τιμωρηθῇ τὸ ἔγκλημα καὶ νὰ θριαμβεύσῃ ἡ αθωότης.

Ἐξιδιασμένως ἐπιφορτισμένος ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν δημοσίαν ἐκδίκησιν, ὀφείλει νὰ συναξῃ μετὰ βαθείας προσοχῆς πᾶν ὅ,τι ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως δύναται νὰ προσφέρῃ ἀποδείξεις, προλήψεις, καὶ ἐπὶ τέλους πᾶν ὅ,τι ἐμπορεῖ νὰ σχηματίσῃ ἐνδείξεις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας.

Ἄμεσος ἀντίδικος τοῦ ἐγκαλουμένου ἐκ τῆς φύσεως τῶν χρεῶν του, μόνος ἁρμόδιος νὰ τὸν καταδιώξῃ, καὶ νὰ ζητήσῃ τῆς ποινῆς τὴν ἐφαρμογὴν, ἂν κηρυχθῇ ἔνοχος, ὀφείλει ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ καταστήσῃ ἐναργῶς διατρανωμένα πάντα τὰ κατ' αὐτοῦ παρουσιασθέντα. Χρεωστεῖ νὰ διαφιλονεικήσῃ καὶ εὐμεθόδως καὶ εὐλήπτως καὶ τὰς ὁμολογίας καὶ τὰς ἀρνήσεις, ὅσαι ἔλαβον χώραν καὶ εἰς τὴν προανάκρισιν καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀκροατηρίου. Εἶναι χρέος τοῦ εἰσαγγελέως νὰ ἀνατρέξῃ κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς τὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐπανάληψιν περιστατικῶν, ἀφορώντων τὴν σειρὰν τῆς κατηγορίας του, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ ἐγκαλούμενος ἐνησχολήθη νὰ διακόψῃ ἢ νὰ παραμορφώσῃ, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ διὰ τῆς διαγωγῆς του ταύτης τὴν ἀποπλάνησιν τῆς προσοχῆς τῶν ἑνόρκων εἰς λεπτομερείας ἀνωφελεῖς, ἀλλ' ἐπιτηδείως παρεισδυσάσας διὰ νὰ καταστήσωσι δυσχερεστέραν τῆς ἀληθείας τὴν ἀνακάλυψιν.

Δὲν περιορίζονται ἐνταῦθα τὰ χρέη τοῦ εἰσαγγελέως· ἔχει καὶ ἄλλα νὰ ἐκπληρώσῃ, καὶ δὲν εἶναι βεβαίως μικροῦ λόγου ἄξια.

Ἂν ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως παρενέπεσον λόγοι ἀσαφεῖς καὶ λεπτομέρειαι πολύπλοκοι μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀβεβαιότητα, χρεωστεῖ νὰ ἀναλάβῃ τῆς διασαφήσεως τὸν ἀγῶνα, νὰ ἐκθέσῃ ἐναργῶς τὰ ὑποβαλλόμενα ἀντικείμενα, καὶ νὰ προσηλώσῃ μὲ πραγματικὴν ἀκρίβειαν τὴν προσοχὴν τῶν ἑνόρκων εἰς τὰς οὐσιώδεις περιστάσεις, ἂν τινες παρελήφθησαν, ἢ παρεμορφώθησαν μὲ μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ δυσχερεστέρως τῆς δικαιοσύνης ὁ ὑψηλὸς σκοπός· εἶναι ἐπὶ τέλους ἔργον τοῦ εἰσαγγελέως νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἐμβριθῆ μελέτην τῶν ἑνόρκων μὲ ζωηρὰν καὶ φωτισμένην ἀνάπτυξιν, τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν περιστάσεων, αἵτινες χρησιμεύουν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας καὶ πρὸς βεβαίωσιν ἐκείνου, τὸν ὁποῖον καταδιώκει ὡς αὐτουργὸν μιᾶς ἐγκληματικῆς πράξεως.

Ἂν ὁ κατηγορούμενος καταφεύγῃ εἰς τὴν ἀπόλυτον ἄρνησιν, εἶναι χρέος τοῦ εἰσαγγελέως νὰ διατρανώσῃ ἐπακριβῶς τὰς εἰς τὰς ὁμολογίας τοῦ ἐγκαλουμένου καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων παρατηρουμένας ἀντιφάσεις· χρεωστεῖ νὰ καταστήσῃ ἀξίαν προσοχῆς τὴν ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ κατηγορουμένου, ἀπαρουμένου ψηλαφητὰ πράγματα προκύπτουσαν ψυχρότητα· χρεωστεῖ, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ, νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν γέννησιν, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, τῆς πράξεως, ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ ἀηδεῖς καὶ περιττὰς λεπτομερείας, καὶ νὰ χύσῃ ἀδιαφιλονείκητον φῶς εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον ὁ ἐγκαλούμενος ἠκολούθησεν εἰς τὸ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενον ἔγκλημα.

Ξένα κατ' ἐπιφάνειαν περιστατικὰ εἰς τὴν καταδιωκομένην πρᾶξιν πολλάκις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ αὐτουργοῦ τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ καθημένου εἰς τὴν ἕδραν τῶν κατηγορουμένων· εἰς ὑποθέσεις δυσχερεῖς, εἰς διαδικασίας πολυπλόκους καὶ σκοτεινάς, δύναται ὁ εἰσαγγελεὺς διατρέχων τὸ εὐρύχωρον τῶν χρεῶν του στάδιον νὰ δώσῃ δείγματα διακρίσεως, βαθυνοίας, νὰ δώσῃ ἐπὶ τέλους δείγματα παρουσίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ ἀληθοῦς ὑψηλοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον δὲν συνίσταται βεβαίως εἰς μίαν ματαίαν σωρείαν περιστάσεων πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον κενοδόξων, εἰς ἐκτάσεις ἀρχῶν ἀδυνάτων καὶ ἀπροσφόρων, καὶ εἰς προτάσεις ἀορίστους καὶ διφορουμένας, αἵτινες γεννῶσι τὴν ἀμφιβολίαν, ἀλλ' ἐκείνου τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον διαχέει καὶ εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ εἰς τὰς συζητήσεις τὸ πολύτιμον φῶς, ἄνευ τοῦ ὁποίου, ἐναντίον πολλάκις τῆς ἰδίας των διαθέσεως οἱ ἔνορκοι, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα δικηγόρου ἐπιτηδείου, ἐκδίδουν ἐτυμηγορίας παραβιαζούσας καιρίως τὰ οὐσιώδη τῆς κοινωνίας συμφέροντα.

Ἄμεσος ἀντίδικος τοῦ ἐγκαλουμένου, ὡς προείρηται, ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα μὲ τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα προσωπικότητα. Ἄνθρωπος τοῦ νόμου, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς κοινωνίας, χρεωστεῖ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο νὰ δράξῃ μὲ εὐχαριστησιν τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους ὅ,τι ἐκ τῆς συζητήσεως προέκυψεν εἰς ὄφελος τοῦ ἐγκαλουμένου, καὶ ὅ,τι ἀνεφάνη δυνάμενον νὰ ἀδυνατίσῃ τῆς κατηγορίας του τὰ κεφάλαια· τὸ μέρος τοῦτο εἶναι τὸ πλέον ἔντιμον καὶ τὸ πλέον εὐχάριστον τῶν ἐργασιῶν του.

Πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, εἶναι χρέος καὶ χρέος ἱερὸν τοῦ εἰσαγγελέως νὰ τὸ βάλλῃ εἰς ἐνέργειαν. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν συντείνῃ εἰς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας καὶ εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς μὴ ἐνοχῆς τοῦ ἐγκαλουμένου· ὁ σκοπός του ἐπιτυγχάνει ἅμα ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια.

Εἰς τὸν λόγον του χρεωστεῖ ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ φυλλάττῃ μετριοφροσύνην καὶ ἀξιοπρέπειαν· μακρὰν ἀπ' αὐτὸν πᾶσα κατὰ τοῦ ἐγκαλουμένου ἐμπαθὴς καὶ ἐξημμένη παραφορά· ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ χρῆσιν ὅλων τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας μέσων μὲ ὅλην τὴν γλυκύτητα.

Ἀκριβὴς εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἀποδείξεων, σταθερὸς εἰς τῆς ἀγορεύσεώς του τὸν δρόμον, ἀλύγιστος εἰς τὰ συμπεράσματά του χρεωστεῖ πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἔχῃ ὁδηγὸν εἰς τὰς πράξεις του τὴν δικαιοσύνην· εἰς τὸν κύκλον τῆς κατηγορίας του, εἰς τὰ στηρίζοντα ταύτην περιστατικὰ καὶ εἰς τὴν συζήτησίν της, χρεωστεῖ ἐπὶ τέλους ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποδείξεις, καὶ νὰ ἀντλήσῃ τὰ ἐπιχειρήματά του.

Ἂν παρατρέξῃ τὰ ὅρια ταῦτα· ἂν περιπλανηθῇ εἰς ματαίας καὶ ἀνυπάρκτους ὑποθέσεις, θέλει βλέπει ἀντὶ σώματος σκιάν, ἀντὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς ἀληθείας ἐπιφάνειαν, καὶ ἀντὶ τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς ψευδῆ καὶ ἐπίπλαστον δόξαν.

Λογορεύσαντος τοῦ εἰσαγγελέως, ἢ τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου, ἢ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἕπεται ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ δικηγόρου του· καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἰδιώτης κατήγορος καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαντήσωσι· τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔσχατος πάντων ἔχει καὶ ὁ κατηγορούμενος.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι οὐσιωδέστατον διὰ νὰ προληφθῶσι πολλάκις ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἀποπλανήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσε χώραν ἡ ὑπεράσπισις· διὰ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου ὑπενθυμίζονται εἰς τοὺς ἐνόρκους αἱ ἀληθεῖς τῆς κατηγορίας βάσεις, καὶ ἀντικρούονται αἱ ἐσφαλμέναι ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐπικίνδυνοι συνέπειαί των.

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἔσχατον πάντων τὸν λόγον τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τὸν ἀπαιτεῖ βεβαίως, διὰ νὰ ἀφήσωσιν οἱ λόγοι του προσφατωτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων. Εἶναι καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον νὰ φυλάττηται ἀκριβῶς ἡ πολύτιμος αὕτη διάταξις, ἥτις ἀφορᾷ οὐσιωδῶς τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἐγκαλουμένου. (σελ. 97—101)».

6') Εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελέως δὲν πρέπει νὰ παρεμβάλληται κώλυμα τί· ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅ,τι θεωρεῖ πρέπει καὶ ἀναγκαῖον ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης, καὶ νὰ δώσῃ πᾶσαν ὠφέλιμον ἐξήγησιν, ἡ δὲ ὑπεράσπισις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πολεμήσῃ καὶ ἀποκρούσῃ τὰ πορίσματά του· κανεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ προσαγάγῃ τὰ ἔγγραφα, ὅσα ἐπικαλεῖται. Dans les documents qu'ils produisent et les documents qu'ils invoquent.... ils ne peuvent être gênés ou arrêtés par le pouvoir du juge.... (Cass. 1 Ἰουλ. 1847. 20 Ἰαν. 1848).

§ 410ιι. *Πολιτικῶς ἐνάγων* (1). — ά) Οὗτος λοιπὸν ἀγορεύει μετὰ τὸν εἰσαγγελέα, ὡς διέταττε καὶ τὸ ἄρθρον 370 τοῦ Κώδ. τῆς 3 brum. ἔτους 14, ἐν ᾧ τὸ ἄρθρον 335 τῆς instr. csim. δίδει τὸν λόγον πρῶτον εἰς τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα, ὅπερ ὁ Faus. τ. 8 § 654 κατακρίνει.

---

(1) Ὅρα ἄνωτ. § 219 ἐπ. — Πρλ. καὶ τὰ ἐν λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγὴ ἐκτεθέντα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

β') Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων εἶναι διάδικος, ἀλλ' ἡ θέσις του εἶναι περιωρισμένη καὶ δευτερεύουσα· δὲν κατηγορεῖ, ἀναπτύσσει τὴν ἀγωγήν του, ὑποστηρίζει τὰ ἰδιωτικά συμφέροντά του· ὅθεν ἡ εἰσαγγελία δὲν πρέπει ν' ἀφίνῃ εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κατηγορίας. Δύναται βεβαίως νὰ συζητήσῃ τὰ γεγονότα, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέστη ζημίαν, ὄχι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου· δύναται ν' ἀναπτύξῃ τὴν ἀγωγήν του, ὄχι ὅμως νὰ ὑποστηρίζῃ καὶ τὴν κατηγορίαν. Ὅθεν χρέος τοῦ προέδρου εἶναι νὰ τὸν περιορίζῃ εἰς τὴν σφαῖραν τῶν καθηκόντων του.

γ') Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων δύναται, ὡς καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ κατηγορούμενος, ν' ἀναγνώσῃ οἱονδήποτε ἔγγραφον, ἐκτὸς ἂν γίνῃ ἀντίρρησις, ἡ δὲ ἀνάγνωσις θεωρηθῇ ὡς παραβλάπτουσα τὴν ὑπεράσπισιν (Cass. 17 Φεβρ. 1843). Δὲν δύναται ὅμως ν' ἀναγνώσῃ καταθέσεις ἐξετασθέντων μαρτύρων (Cass. 6 Σεπτ. 1842) ἢ νὰ διανείμῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους ἔκθεσίν τινα περὶ τῆς δίκης. (Cass. 17 Φεβρ. 1843) (1).

§ 410[12]. *Ἀγόρευσις τοῦ συνηγόρου* (2).— α) Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἂν τοιοῦτος ὑπάρχῃ, ἕπεται ἡ ἀπολογία (3), τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, οὖσαν δικαίωμα τοῦ φυσικοῦ δικαίου.

β') Ἂν ὑπάρχωσι πλείονες κατηγορούμενοι, ὁ πρόεδρος κανονίζει τὴν σειρὰν τῆς ἀγορεύσεώς των (4). Ἐὰν ὅμως τὰ συμφέροντα τῆς ὑπερασπίσεως δὲν ἀντίκεινται, εἶναι προτιμότερον νὰ ἀγορεύω-

(1) Ὁ Faustin τ. 8 § 655 λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχωρῆται εἰς τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα νὰ παρεισαγάγῃ λαθραίως (subreptissement) ἐγγράφους ἀποδείξεις qui n'auraient pas été communiquées.

(2) Faust. τ. 8 § 656.—ἀνωτ. § 225 ἐπ. 238 ἐπ.

(3) Ὑπάρχει ἀκυρότης, ἂν δὲν τηρηθῇ ἡ προσήκουσα κατὰ τοῦτο τάξις; Faust. τ. 8 § 655, α.

(4) Ὁ νόμος δὲν διατάττει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας νὰ δοθῇ αὐτεπαγγέλτως ὁ λόγος εἰς ὅλους τοὺς συνηγόρους τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν μάλιστα ὁ πρόεδρος ἠρώτησεν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑνὸς τῶν συνηγόρων ἂν ἔχῃ τι νὰ προσθέσῃ (426 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ Π. 52 τοῦ 1850. — Πρλ. τὰ ἀνωτ. § 225 ἐπ. 238 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιν οἱ ὑτερατπισαὶ καθ' ὃν τρόπον αὐτοὶ ἐκανόνισαν τὴν ὑπεράσπισιν, διότι ἐνδέχεται νὰ ὁρίσωσι τὰ μέρη, ὅσα ἕκαστος θέλει ἀναπτύξει, καὶ διὰ τοῦτο συμφέρει νὰ ἀγορεύσωσι κατὰ τὴν γενομένην μεταξύτων συμφωνίαν.

γ') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ὁρίσῃ ἐκ προοιμίων τὴν διάρκειαν τῶν ἀγορεύσεων; Ὄχι, διότι ἡ ὑπεράσπισις πρέπει νὰ ἦναι ὁλοσχερὴς, πλήρης, μόνος δὲ ὁ συνήγορος εἶναι ἁρμόδιος νὰ κρίνῃ πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖται, ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ περικόψῃ ὅ,τι ἀλυσιτελὲς καὶ ἀνωφελοῦς παρατάσεως παραίτιον (365, 420 ποιν. δικ. 270 instr.). Εἴς τινα δὲ περίπτωσιν, ἐν ᾗ ἐπρόκειτο περὶ δευτερολογίας (réplique), τὸ Ἀκυρωτικὸν εἶπεν ὅτι «l'avertissement donné par le prés. aux défenseurs qu'un quart d'heure semblait dévoir suffire à chacun d'eux, ne peut être consideré comme une restriction illégale de la defense, surtout s il a été declaré par la cour d'ass., dans un arrêt incident, que les conseils des accusés avaient dit tout qu'ils avaient voulu.... sans que la parole leur été retirée. (Cass. 3 Δεκεμβρ. 1836).

δ') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διὰ στίχων ὑπεράσπισιν, διότι ἡ τοιαύτη ὑπ-ράσπισις δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν αὐστηράτητα τῶν δικαστικῶν διατυπώσεων, ἀντίκειται δὲ καὶ εἰς τὴν δικαστικὴν σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν. Cass. 13 Ἰουνίου 1833.

ε) Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μνείαν καὶ ἐπίκλησιν ἀποφάσεων ὁρκωτικῶν εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις ἐκδοθεισῶν; Ναί, διότι τοῦτο δὲν παραβλάπτει τὴν ὑπεράσπισιν, οἱ δὲ ἔνορκοι δὲν πρέπει νὰ προκαταλαμβάνωνται ἐκ συστηματικῆς τινὸς ἰδέας, οὔτε, γενικεύοντες τὰς ἀποφάσεις των, ν' ἀκολουθῶσι νομολογίαν τινά· πρέπει λοιπὸν νὰ προσέχωσι μόνον εἰς τὴν ὑπὸ συζήτησιν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τὰς προσαγομένας ἀποδείξεις. Ὅρα καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀκυρ. τῆς 28 Αὐγ. 1829.

ς') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν συζήτησιν νομικῶν ζητημάτων; εἶναι προφανῶς ἀνωφελὲς νὰ συζητῶνται νομικὰ ζητήμα-α ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, αἵτινες δὲν ἔχουν νὰ τὰ λύσωσιν· Ἂν ὅμως τὸ νομικὸν ζήτημα ὡς ἐνίοτε συμβαίνει, συνδέηται μὲ τὴν πρᾶξιν, ὡς τὸ ζήτημα, τῆς υἱότητος εἰς τὴν πατροκ-ονίαν (παρὰ τοῖς Γάλλοις), ἢ τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας εἰς ἀδικήματα πραχθέντα ὑπὸ ἢ κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, εἶναι δύσκολον ν' ἀποφύγῃ τις τὴν συζήτησιν, διότι τοιαῦτα ζητήματα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἶναι συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἑπομένως τῆς ὑπεραspίσεως.

ζ') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ὅρων τοῦ νόμου συζήτησιν, δι' ἧς ὑποστηρίζεται, ὅτι τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος δὲν συντρέχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Εἰς τινα περὶ διαπραγῆς κατηγορίαν, ὁ πρόεδρος ἀπηγόρευσε τὸν συνήγορον νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι τὰ γεγονότα δὲν ἀπετέλουν τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενον ἀδίκημα, ἡ δὲ αἴτησις ἀναιρέσεως ἀπερρίφθη. «Ἐπειδὴ οἱ ἔνορκοι δὲν ἐκαλοῦντο ν' ἀποφασίσωσιν, εἰ μὴ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως τῶν ἀποτελούντων τὴν κατηγορίαν γεγονότων καὶ περὶ τῆς ἐνοχῆς τῶν κατηγορουμένων» (Cass. 20 Μαΐου 1831) ἥτις προστίθησιν, ὅτι ὁ πρόεδρος ἀπηγόρευσε μόνον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐμβῇ ἡ ὑπεράσπισις εἰς γενικὰς περὶ τοῦ δικαίου συζητήσεις, καὶ ἄφησεν εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσῃ τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἀδίκημα γεγονότα. Ἀλλ' ὁ Faustin θεωρεῖ ἀναξίαν λόγου τὴν ἀπόφασιν ταύτην, δι' ἧς συγχωρεῖται ἡ συζήτησις ἑκάστου τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος γεγονότων, καὶ ὄχι ἡ ὁλοσχερής. Ἡ θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν γεγονότων αὐτῶν, ὁ λόγος, ἐφ' οὗ στηρίζεται ὁ ποινικὸς νόμος, καὶ τὰ ζητήματα, ὅσα ἐξ αὐτοῦ ἀναφύονται, προκαλοῦντα τὴν ἐφαρμογήν του, συνδέονται στενῶς μὲ τὰ γεγονότα ταῦτα. ὁ νόμος ἐμποδίζει μόνον τὰς προτάσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ παραγάγουν κανὲν ἄξιον λόγου ἀποτέλεσμα.

η') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸν λόγον ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδοθησομένης ἐτυμηγορίας; Ναί, ἀλλὰ ἡ παράλειψις τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν (Cass. 25 Μαρτίου 1836)· οἱ ἔνορκοι δὲν πρέπει νὰ προκαταλαμβάνωνται ἐκ τῶν νομικῶν συνεπειῶν τῶν ἐτυμηγοριῶν των, λόγος δὲ περὶ αὐτῶν πρέπει νὰ γίγηται κατὰ τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς συζήτησιν. Σημειωτέον ὅτι ὁ Faust. τ. 8 § 656 εὑρίσκει, μετὰ τὸν περὶ τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων Γαλλ. νόμον τῆς 28 Ἀπριλ. 1832, ἀμφιβολίας τινὰς, αἱ ὁποῖαι παρ' ἡμῖν δὲν χωροῦσιν εἰμὴ μόνον ἐν τῇ περιπτώσει, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 27 Ἰουν. 1850 (σ. 65 Ἐφ. Κυβ.)· ἀποπερατόνει δὲ τὸν λόγον του λέγων que les presidents les plus éclairés ne craignent pas que le jury soit averit des conséquences légales de son verdict; il se bornent done à interdire la critique et non la simple indication de la loi pénale.

θ') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνάπτυξιν ἐλαφρυν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τικῶν πορισταίσεων, τὰς ὁποίας ὁ νόμος δὲν καθιεροῖ εἰς τὸ περὶ καταλογισμοῦ τῶν πράξεων κεφάλαιον πέμπτον τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ εἰς ἄλλας ἀναλόγους διατάξεις; Ὅρα Faust. τ. 8 § 656 ἐν σελ. 387.

ι') Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία παραδέχεται ὅτι ἡ ὑπεράσπισις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῇ κατὰ πρῶτον, ἀγορεύουσα, ἔγγραφα νέα καὶ πιστοποιητικά· ἄρα καὶ τὴν ἀνάγνωσιν γνωμοδοτήσεως ἰατροδικαστικῆς (Cass. 20 Ἰουλ. 1826 καὶ 15 Μαρτ. 1822).— Ὁ Faust. τ. 8 § 656 ἐπικρίνει τὴν νομολογίαν ταύτην λέγων, ὅτι ἡ προσαγωγὴ τῶν ἐγγράφων πρέπει νὰ γίνηται ὅταν ᾖ καιρὸς νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀμφισβητηθῇ, ὄχι δὲ ὅταν πρόκηται περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν πορισμάτων.

ιά) Τὸ παρατελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 394 τῆς ποιν. δικονομίας φέρει «ἐὰν ὁ εἰσαγγελεὺς.....θέλῃ ν' ἀπαντήσῃ ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ συνήγορός του ἔχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀγορεύσωσιν ἐκ νέου». Ἡ ἄρνησις τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ἐπιφέρει ἀναίρεσιν, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἀναφέρεται οὐ μόνον εἰς τὴν κυρίαν συζήτησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς παρεμπιπτούσας. Ἡ τήρησις τῆς διατάξεως ταύτης πρέπει νὰ βεβαιοῦται ἐν τάξει· ὁ κατηγορούμενος ὅμως θεωρεῖται ὡς λαβὼν τελευταῖος τὸν λόγον, ὅταν δὲν ἔκαμε καμμίαν σχετικὴν ἀπαίτησιν· ὅταν ὁ πρόεδρος τὸν ἐρωτήσῃ ἂν ἔχῃ νὰ προσθέσῃ τι· ὅταν βεβαιοῦται, ὅτι ἔλαβε τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαντήσεως ἢ ὅτι δὲν ἐζήτησε ν' ἀπαντήσῃ. Ἴδε τὰς ἀποφ. τοῦ Ἀκυρωτ. ἐν § 656, δ, τοῦ Faustin.

ιβ') Ὁ κατηγορούμενος ἐρωτᾶται, ἐὰν ἔχῃ νὰ φέρῃ τι πλέον ὑπὲρ αὐτοῦ (427 ποιν. δικον.)· ἀλλ' ἡ παράλειψις τῆς διατυπώσεως ταύτης, ἣν οἱ πρόεδροι ἐπιμελῶς πρέπει νὰ τηρῶσι, δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (Cass. 16 Ἰουνίου 1836). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 72 τοῦ 1847, καθ' ἣν ἡ παράλειψις τοῦ προέδρου τοῦ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν κατηγορούμενον μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ συνηγόρου του ἂν ἔχῃ τί νὰ εἴπῃ δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν.

ιγ') Ἂς μὴ λησμονήσῃ πώποτε ἡ ὑπεράσπισις, ὅτι πρέπει νὰ μένῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ νόμου· τοῦτο πράττουσα ἑλκύει τὸ σέβας καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ. Ἂς ἀρέσκηται μᾶλλον εἰς διαυγῆ ῥυάκι ῥέοντα ἡσύχως καὶ ἄνευ θορύβου, ὧν ἡ ἁρμονία, ὑπολανθάνουσα οὕτως εἰπεῖν, εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροωμένων, ἢ εἰς ὁρμητικὸν χαλάζηρρον, τεθολωμένον σωστὰ διὰ τὴν ὁρμήν του ταύτην, καὶ αὐτίνος ὁ πάταγος ζητεῖ νὰ ταράξῃ τὰς φρένας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 410[13]. *Αποπεράτωσις συζητήσεως.* — Ὁ πρόεδρος, μετὰ ταῦτα κηρύττει τὴν συζήτησιν τελειωμένην. Μετὰ τοῦτο δὲ πᾶσα συζήτησις ἀπαγορεύεται καὶ ὁ πρόεδρος δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸν λόγον εἰς κανένα τῶν διαδίκων, οὔτε νὰ προβῇ εἰς ἀνακριτικήν τινα πρᾶξιν (Cass. 27 Ἀπριλ. 1832)· δὲν ὑπολείπεται εἰ μὴ ἡ ἀνακεφαλαίωσις.

§ 410[14]. *Ἡ συζήτησις ἀνοίγει ἐκ νέου;* — Ἡ ἀποπεράτωσις αὕτη δὲν εἶναι ὁριστική, ἡ δὲ συζήτησις, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ, δύναται ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου· ὁ Καρνὼ τόμ. 2, σελ. 560 ἀριθ. 7 ἀμφισβητεῖ τὸ μέτρον αὐτό· ἀλλὰ ὁ Faust. ἐν § 657 τ. 8 τὸ ἐπιδοκιμάζει πρέπει σιωπῶντος τοῦ νόμου, νὰ μὴ ἐξετασθῇ μάρτυς τις βραδέως προσελθὼν ἢ νὰ μὴ ἀναγνωσθῇ ἔγγραφον βραδέως προσαγόμενον καὶ δυνάμενον νὰ ῥίψῃ νέον φῶς εἰς τὴν δίκην; Πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου ἀπαιτεῖ νὰ συγωρῆται πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας.

— Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία παρεδέχθη ὅτι ἡ συζήτησις δύναται ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου (1). α') Ὅταν ὁ κατηγορούμενος ζητῇ νὰ τεθῇ ζήτημα ἀπαλλαγῆς (excuses) ὅπερ δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐξέτασιν νέων γεγονότων, περὶ ὧν συζήτησις δὲν ἐγένετο. β') Ὅταν ὁ πρόεδρος θεωρῇ ἀναγκαῖον ν' ἀπευθύνῃ νέας ἐρωτήσεις πρός τινα μάρτυρα. γ') Ὅταν ἐμφανίζηται κλητευθεὶς ἀλλὰ μὴ προσελθὼν ἐγκαίρως μάρτυς. δ') Ὅταν μάρτυς τις θέλῃ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν μαρτυρίαν του. ε) Ὅταν ὁ πρόεδρος θελῃ νὰ ἐπανορθώσῃ παράλειψίν τινα, οἷον διερμήνευσιν. ς') Ὅταν ὁ πρόεδρος ἐξερχόμενος τοῦ κύκλου τῶν συζητηθεισῶν ἀποδείξεων, παρουσιάσῃ εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσιν νέα γεγονότα ἢ ἔγγραφα. Εἰς τοῦτο ἐπανερχόμεθα. Ἴσως κατὰ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τοῦ προέδρου δὲν δύναται νὰ γίνῃ διακοπή τις· ἂν ὅμως ὁ πρόεδρος, ἐξερχόμενος τοῦ κύκλου τῶν παρουσιασθεισῶν ἀποδείξεων, παρουσιάζῃ νέα γεγονότα ἢ νέα ἔγγραφα, τὰ μέρη δύνανται νὰ ζητήσωσι ν' ἀκουσθῶσιν ὡς πρὸς ταῦτα. Cass. 28 Ἀπρ. 1820. — 28 Ἀπριλ. 1828 καὶ 22 Ἰουνίου 1839.

— Δύναται ν' ἀκυρωθῇ ἡ ἀνακεφαλαίωσις κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συ-

(1) Ὅρα τὴν Νομολογίαν εἰς Faus. τ. 8 § 657, 6.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Αθηνών

ζήτησις, ἐὰν ἀνακαλυφθῶσι πράγματα ἔχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 83 τοῦ 1847, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὰ μέσα τῆς κατηγορίας καὶ ὑπερασπίσεως εἶναι ἴσα ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὅ,τι συγχωρεῖται εἰς τὸν κατηγοροῦντα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας, πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται οὐδὲν ἧττον καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον πρὸς ἀντίκρουσιν ἐκείνης· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνέδρων κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως ἠκύρωσεν ἤδη προηγουμένως τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ προέδρου καὶ ἐπανέφερεν εἰς συζήτησιν τὴν κατηγορίαν χάριν ἐπιδείξεως νέων τινῶν πειστηρίων, προτείναντος ἔπειτα τοῦ κατηγορουμένου, ὧν ἀναιρεσείοντος, ν' ἀκυρωθῇ ἐκ νέου ἡ ἀνακεφαλαίωσις διὰ νὰ ἐρωτηθῶσιν ὅ,τε γραμματεὺς περὶ τῆς προϋπάρξεως τῶν ἐπιδειχθέντων πειστηρίων, καὶ οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας περὶ νέων τινῶν περιστατικῶν ἀπέρριψε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150 προδ καστικῆς ἀποφάσεως τὴν πρότασιν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο πάντη ἀναιτιολογήτως καὶ αὐθαιρέτως, τοὐτέστι χωρὶς νὰ δικάσῃ παντάπασι περὶ τῶν προταθέντων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ εἰρημένος εἶχε τὸν καιρὸν νὰ κάμῃ τὰς νέας προτάσεις του ὅταν ἡ πρώτη ἀνακεφαλαίωσις τοῦ προέδρου ἐκηρύχθη ἄκυρος· τοιουτοτρόπως δὲ περιώρισε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ ὁ περιορισμὸς οὗτος διδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

— Ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν συζήτησιν δὲν συγχωρεῖται εἰ μὴ καθ' ὅσον οἱ ἔνορκοι καὶ οἱ δικασταὶ δὲν ἐξήντλησαν τὴν ἐξουσίαν των, καθόσον ἡ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη. Ὅθεν καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐνόρκων, δύναται ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἡ συζήτησις, διὰ νὰ γίνωσι νέαι ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς μάρτυρας (Cass. 29 Ἰουλ. 1835 καὶ 31 Αὐγ. 1837).— Ἀλλὰ κατὰ ποίαν στιγμὴν οἱ ἔνορκοι καὶ οἱ δικασταὶ θεωροῦνται ἐξαντλήσαντες τὸ ἔργον των; Ὅρα Faus. τ. 8 § 657 γ, ὅστις μνημονεύει ἀπόφασίν τινα, ἣν θεωρῶ ἀσυμβίβαστον μὲ τὰ παρ' ἡμῖν νομοθετηθέντα.

— Ἡ ἐκ νέου συζήτησις δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων (Cass. 8 Νοεμβρ. 1832)· πλὴν, ἂν δὲν ὑπάρξῃ ἀντίρρησις, καὶ ὁ πρόεδρος δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποπερατώσεως (cloture. Cass. 19 Ἀπριλίου 1817 καὶ 30 Αὐγούς. 1817)· δύναται ὡσαύτως ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀκύρωσιν ταύτην (Cass. 3 Φεβρ. 1853).

— Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ἂν ὁ πρόεδρος δὲν ἐπέτρεψε τὸν λόγον εἰς τοὺς κατηγορουμένους νὰ προσθέσωσί τι μετὰ τὴν ἔναρ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ξιν τῆς ἀνακεφαλαιώσεως, ὅταν ἡ αἴτησις δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸ δικαστήριον (420 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 9 τοῦ 1856.

— Αἱ μετὰ τὴν ἀκύρωσιν ταύτην διατυπώσεις εἶναι αὐταὶ ἐκεῖναι, ὅσαι χωροῦσι καὶ πρὸ τούτου. Ὅθεν ὁ πρόεδρος πρέπει νὰ κάμῃ νέαν ἀνακεφαλαίωσιν καὶ νὰ θέσῃ, ἂν ᾖ ἀνάγκη, νέα ζητήματα, νὰ βεβαιωθῇ δὲ προσέτι ὅτι τὰ μέρη ἠγόρευσαν καὶ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔλαβε τὸν λόγον τελευταῖος.

§ 411. *Ἀνακεφαλαίωσις* (1).

α) Κατὰ τὸ ἄρθρον 427 τῆς ποιν. δικονομίας (336 instr.) ὁ πρόεδρος, ἀφοῦ κηρύξῃ τὴν συζήτησιν τελειωμένην, ἀνακεφαλαιοῖ ἐν συνόψει τὴν συζήτησιν καὶ ἰδίως τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεις.

Ἅμα ὁ πρόεδρος κηρύξῃ τελειωμένην τὴν συζήτησιν, κανεὶς δὲν δύναται πλέον νὰ ἀγορεύσῃ· ὅλαι αἱ νομιζόμεναι ἀναγκαῖαι παρατηρήσεις πρέπει νὰ προηγηθῶσι τῆς στιγμῆς ταύτης. Ὅρα δὲ τὰ ἐν τῇ ποιν. σελ.

Ὁ πρόεδρος ἀνακεφαλαιοῖ ἐν συνόψει τὴν ὑπόθεσιν· ἡ ἔκφρασις αὕτη τὸν διαγράφει τὰ χρέη του, καὶ τὸν ἐπιφορτίζει νὰ προσηλώσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων εἰς ὅλα τὰ κατὰ καὶ ὑπὲρ λεχθέντα.

Ἡ συνοπτικὴ αὕτη ἔκθεσις εἶναι ἀκριβὴς τῆς ὑποθέσεως διήγησις, τὴν ὁποίαν τῆς ἐμφρονος ἀμεροληψίας ἡ σφραγὶς διακρίνει πρὸ πάντων.

Καθήμενος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολιτικῶς ἐναγόντος παραπονουμένου διὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν εἰς τὰ συμφέροντά του βλάβην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τῆς κοινωνίας, προκαλούντων εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος ὄχι μόνον τὴν καταδίκην τοῦ ἐνόχου, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα τοῦ παραδείγματος εὐεργέτημα, διὰ νὰ προληφθῶσι νέα ἀτοπήματα· καθήμενος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κατηγορουμένου, ἀντικρούοντος μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα τὰ κατ' αὐτοῦ φερόμενα βέλη· κατηγορουμένου, ὅστις εἰς τῆς ὑπερασπίσεώς του τὸν ἀγῶνα ἔλαβεν εἰς βοήθειάν του τὰς ἔμφρονας καὶ ἐπιτηδείας προσπαθείας, καὶ τὰ φῶτα τοῦ δικηγόρου του, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων εὑρέθη βεβαίως εἰς τὴν θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ πᾶν ὅ,τι εἰς

(1) Faust. τ. 8 § 658.— Δαλλ. instr. crim. ἀρ. 2384 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων ἐλέχθη κατὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου.

Ἂν εἰς τὴν δ εὐθύνσιν τῶν συζητήσεων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναβῇ ἐς τὸ ὕψος τῶν σπουδαίων χρεῶν του, εἰμὴ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῆς τάξεως, διὰ τῆς παρουσίας τοῦ πνεύματος, καὶ διὰ τῆς σταθερότητος τοῦ χαρακτῆρός του, δὲν ἐμπορεῖ βεβαίως εἰς τὴν συναπτικήν του ἀνακεφαλαίωσιν νὰ ἐκπληρώσῃ προσηκόντως τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ νόμου παρὰ φερόμενος εὐμεθόδως καὶ ἀναλυτικῶς, καὶ καταστὰς ἐναργῆ ἄξια ἐντυπώσεως ὅλα τὰ οὐσιωδῶς συντείνοντα εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἀποφεύγων ἐμφρόνως διηγήσεις περιστατικῶν ματαίων, ἀδιαφόρων καὶ περιττῶν.

Διὰ τοῦ μέσου τούτου τὰ οὐσιώδη περιστατικὰ εὑρίσκουν εἰς τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων τὴν προσήκουσαν θέσιν των.

Ἡ συζήτησις ἐγκληματικῆς ὑποθέσεως εἶναι συμβὰν μέγα εἶναι σκηνὴ περίεργος, ἥτις διέτρεξεν ὑποκάτω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δικαστῶν καὶ ἀκροατῶν.

Ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ προέδρου εἶναι πιστὴ καὶ ἔμψυχος εἰκὼν τοῦ συμβάντος τούτου καὶ τῆς διατρεξάσης σκηνῆς.

Μιμητὴς τοῦ ἐπιτηδείου ζωγράφου ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ τῆς ἀνακεφαλαιώσεώς του τὰ στοιχεῖα ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιεργοτέρων, νὰ μὴ ἐνασχοληθῇ εἰς λεπτομερείας παρ' ὅταν δύνανται ἐξ αὐτῶν νὰ προκύψῃ ὠφέλεια, καὶ νὰ παραπέμψῃ εἰς τὴν λήθην τὰν μάταιον, πᾶν περιττόν.

Τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ἐγκαλουμένου ὀφείλουν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσιν, καθὼς καὶ τὰ μέσα τῆς κατηγορίας· ἔργον ὅμως τοῦ προέδρου εἶναι νὰ διακρίνῃ τίνα ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ἀληθῶς ὡς μέσα ὑπερασπίσεως, καὶ αὐτὰ μόνα νὰ ἐπαναλαμβάνῃ.

Χρεωστεῖ δὲ ἀπ' ἐναντίας νὰ παρατρέχῃ τὰ σοφίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα πολλάκις ὑπερασπιστὴς, μᾶλλον ἢ ἧττον πεπαιδευμένος, γεμίζει ἢ συγχέει τὴν ὁμιλίαν του.

Ἤθελεν εἶσθαι καὶ ἀηδὲς καὶ περιττὸν, ἀντὶ νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσίν του ἀληθῶς τὰ σπουδαῖα τῆς ὑπερασπίσεως μέσα, νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὑπὸ νέον σχῆμα συνηγορίαν μακρὰν καὶ συγκεχυμένην, ἡ ὁποία εἶχεν ἴσως ἤδη βαρύνει τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐφελκύει τὴν ἐμπιστοσύνην ἐκ τῆς ἰδίας τῶν καθηκόντων του φύσεως· τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης χρεωστεῖ νὰ καταστα θῇ ἄξιος· θέλει ἐπιτύχει τὸν ὑψηλὸν τοῦτον σκοπὸν, ἂν δείξῃ εὐθύτητα, ἀμεροληψίαν, φρόνησιν, διάκρισιν καὶ πνεῦμα.

Θέλει ἐπιτύχει βεβαίως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του, ἂν ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον διαγράφει ὁ νόμος· ἀνόμοιος ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων μὲ τὸν εἰσαγγελέα, ἐπιφορτισμένον νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν κατηγορίαν καὶ νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐγκαλούμενον, δὲν χρεωστεῖ εἰμὴ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε ἐκ τῆς συζητήσεως νὰ προκύψῃ ἡ ἀθωότης ἢ ἡ ἐνοχὴ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον βαρεῖαι ἐνδείξεις ἔσυραν εἰς τὴν ἕδραν τῶν ἐγκαλουμένων.

Μεμακρυσμένη ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων πᾶσα ὕποπτος ἰδέα, διὰ τὰ παρὰ τοῦ προέδρου λεγόμενα, δίδει συνήθως εἰς αὐτὰ τὴν ἀπαιτουμένην προσοχὴν καὶ βαρύτητα.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνόρκων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σχηματίσωσιν ἀληθῆ ἰδέαν τῶν εἰς αὐτοὺς ὑποβληθέντων παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἢ διὰ τὸ ἀμφιῤῥεπὲς τοῦ πνεύματός των, ἢ διὰ τὸν ἐπικείμενον εἰς τὴν συνείδησίν των φόβον, πόσην δὲν δοκιμάζουν εὐχαρίστησιν νὰ εὕρωσιν εἰς τοὺς λόγους δικαστοῦ ἀπαθοῦς, μὴ λαβόντος κἂνὲν εἰς ὅλην τὴν συζήτησιν ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου μέρος, ἑνωμένας εἰς ἓν ὅλας ἐκείνας τὰς περιστάσεις, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν θέλουν ἀκολούθως σχηματίσει τὴν πεποίθησίν των; ἂν τὰς περιστάτεις ταύτας ἀναζητήσωσιν εἰς τὴν μνήμην των, φοβοῦνται μὴ παρελήφθησαν τινὰ ἐκ τῶν παρὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐπαχθέντων εἰς ὑπεράσπισίν του μέσων.

Ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ προέδρου ἀνακουφίζει τὴν μνήμην των καὶ διαβεβαιόνει τὴν συνείδησίν των.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνόρκων διακρίνονται διὰ τὴν εὐφυΐαν των καὶ διὰ τὴν σταθερωτέραν προσοχήν των ἐνασμενίζονται νὰ διατρέξωσιν ὁμοῦ μὲ τὸν πρόεδρον τὴν σειρὰν ὅλων τῶν οὐσιωδῶν περιστατικῶν, εὐχαριστοῦνται νὰ ἰσχυροποιήσωσι τὴν ἰδέαν των δι' ἐκείνης τοῦ προέδρου, νὰ συμπαραβάλωσι τὰς παρατηρήσεις των καὶ νὰ καταστήσωσιν εὐρυχωρότερον τῶν διασκέψεών των τὸ στάδιον διὰ τῆς βοηθείας τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τοῦ προέδρου, ἥτις παρουσιάζει εἰς τὰς σκέψεις των ὑπὸ μίαν νέαν ἔποψιν περιστάσεις καὶ πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶχον θεωρήσει μὲ διαφορετικὸν ὄμμα·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ προέδρου καθίσταται Λυδία λίθος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἱκανότητός του· εἰς αὐτὴν ἀναγνωρίζεται ὁ ἄνθρωπος, ὅστις συναισθάνεται ἐνδομύχως τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεών του, τὸ οὐσιῶδες τῶν χρεῶν του, καὶ τὴν ἀκριβῆ τούτων ἐκπλήρωσιν.

Ἂν ἡ ἔγγραφος διαδικασία ὡδήγησε τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ δοθεῖσαν διεύθυνσιν τῶν συζητήσεων, ἂν αἱ ἐγγραφοι αὗται ἐξετάσεις ἐμποροῦν ἀκόμη νὰ τὸν χρησιμεύσωσιν εἴς τινα μέρη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνακεφαλαιώσεώς του, δὲν ὀφείλει μ' ὅλα ταῦτα νὰ ἀντλήσῃ ἐκεῖθεν τὸ ὑλικόν του· χρεωστεῖ νὰ λησμονήσῃ πᾶν ὅ,τι προεγράφη καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι ὑπάρχουν ἔγγραφα, εἰμὴ διὰ νὰ προσθέσῃ μερικὰς πληροφορίας, οὐσιωδῶς ὅμως προσεγγιζούσας εἰς ἐκείνας ὅσαι προέκυψαν εἰς τὴν συζήτησιν.

Ὀφείλει νὰ ἀνακεφαλαιώσῃ πᾶν ὅτι ἔλαβε χώραν εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων καὶ ὄχι ὅ,τι ἐγράφη προηγουμένως.

Ἡ προφορικὴ ἐξέτασις μεταβάλλει συνήθως τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑποθέσεως· ἤθελεν ὅθεν εἶσθαι ἐναντίον τῶν κανόνων, καὶ ἱκανῶς διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐπικίνδυνον, ἤθελεν εἶσθαι μάλιστα οὐσιωδῶς καὶ σκανδαλωδῶς γελοῖον νὰ ἀκούῃ τις τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὴν ὑποτιθεμένην ἀνακεφαλαίωσίν του περὶ πραγμάτων ξένων καὶ ἀλλοτρίων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα οἱ ἔνορκοι καὶ σύνεδροι ἤκουσαν εἰς τὴν συζήτησιν.

Τὸ ἀτόπημα τοῦτο, φυσικὸν καὶ ἄφευκτον ἀποτέλεσμα τῶν προαγενομένων ἀνακεφαλαιώσεων ἀποδεικνύον τὴν ἀνικανότητα τοῦ προέδρου, τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀναγκαίας καταλήψεως, δὲν ἤθελεν εἶσθαι μόνον ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ἀτομικὴν ὑπόληψιν τοῦ προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν του, ἀλλ' ἤθελεν οὐσιωδῶς συντρέξῃ νὰ προκαλέσῃ ἀχρειοστάτας ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, ῥίπτον διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐν τῷ μέσῳ των τὴν τυραγνίαν, τὴν ἀβεβαιότητα, καὶ τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι ἤκουσαν κακῶς, καὶ ἐξέλαβον διαφόρως τὰ ἐνώτιόν των λεχθέντα, ὅ ὅτι ὁ πρόεδρος τοὺς ἀναφέρει περὶ πραγμάτων τῶν ὁποίων δὲν ἔλαβον παραμικρὰν γνῶσιν.

Ἂν ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ προέδρου προσεγγίζῃ ἀμερολήπτως εἰς τῶν συζητήσεων τὸ ἀποτέλεσμα, βεβαίως δὲν εἶναι οὐδὲ ἀδιάφορον οὐδὲ ἀσήμαντον τὸ ἔργον.

Ὀφείλων ὁ πρόεδρος νὰ παρουσιάσῃ τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεις, δὲν δύναται νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀφ' ὅλα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐκεῖνα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ παρέξωσιν εὐκολίας εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ἀμφοτέρωθεν ὑποβληθεισῶν ἀποδείξεων.

Διὰ νὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας τῆς κοινωνίας ὁ πρόεδρος χρεωστεῖ τελειωθείσης τῆς συζητήσεως νὰ βάλῃ εἰς πλήρη ἐνέργειαν ὅλας τὰς δυνάμεις, ὅσας ἔδαλε καὶ διαρκούσης αὐτῆς, διὰ νὰ προκύψῃ ἀλανθάστως ἡ ἀλήθεια, καὶ νὰ παρακολουθήσῃ πιστῶς ταύτην ἐλευθέρα καὶ δικαία ἐκ μέρους τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορία.

Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὰ καθήκοντά των· εἶναι ἐκ τῶν χρεῶν του νὰ τοὺς προλάβῃ, ὅτι δὲν χρεωστοῦν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ποῖα θέλουν εἴσθαι τὰ νόμιμα ἀποτελέσματα, καὶ αἱ δυνάμεις τῆς ἐτυμηγορίας των ἐπαχθησόμεναι τυχὸν ποιναί.

Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων εἶναι ὁ ἀληθὴς ὁδηγὸς τῶν ἐνόρκων, ἐμπλέως εὐχαριστημένος διὰ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο χρέος του, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος τῷ χορηγεῖ, καὶ τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς ἐνεργούμενον εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις παρέχει πλήρη εἰς τὴν κοινωνίαν ἐγγύησιν· ὀφείλει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο νὰ περιορίσῃ τὰς φροντίδας του εἰς τὴν προσηκόντως ἐκπλήρωσίν του, χωρὶς νὰ ζητήσῃ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν συνείδησιν τῶν ἐνόρκων μὲ κἀνὲν εἶδος τυραννίας.

Ἅμα ἀνακαλυφθῇ τοιοῦτόν τι, ἡ ἐμπιστοσύνη ἐκλείπει καὶ ἡ φιλοτιμία ἐμπορεῖ νὰ παρασύρῃ τοὺς ἐνόρκους εἰς περιπλανήσεις ὀλεθρίας.

Ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπενθυμίζῃ τὰς κυριωτέρας ὑπὲρ καὶ κατὰ ἀποδείξεις· ἀλλὰ πόσην δὲν ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ προσοχήν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς πολυπλόκου ἐνίοτε ἀνακεφαλαιώσεως τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἰδίου αἰσθήματός του;

Τινὲς ἐκ τῶν προέδρων παρατηρόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κάμωσι νὰ θριαμβεύσῃ ἡ ὑποτιθεμένη παρ' αὐτῶν ἀλήθεια ὑποστηρίζουν ἐνίοτε πλαγίως τὰς κατηγορίας τὰ μέτα καὶ προχωροῦν εἰσέτι εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τῶν ἀφορωσῶν τὴν ἰδίαν πεποίθησίν των αἰτιῶν.

Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ διαγωγή των αὕτη, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀμερόληπτος ὁ σκοπός των, ἐμπορεῖ τις νὰ τοὺς διαβεβαιώσῃ, ὅτι ἀπατῶνται, καὶ ὅτι παραβλάπτουν οὐσιωδῶς διὰ τῆς ὄχι πολλὰ ἀξιεπαίνου ταύτης διαγωγῆς των τὴν τόσον ἐπιμόνως ἀπὸ τὰ ἴδια καθήκοντά των ἀπαιτουμένην ἀμεροληψίαν· ἠδύνατο μάλιστα νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ διὰ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μικροῦ συγκεχωρημένον νὰ ἀπομακρυνθῶσι μίαν στιγμὴν ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ τῶν χρεῶν των διατήρησιν, ἡ τοιαύτη ἀποπλάνησις δὲν ἤθελε βεβαίως εἶσθαι παρὰ εἰς ὄφελος τῆς ὑπερασπίσεως, ποτὲ δὲ εἰς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας.

Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων χαίρει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων τὴν μεταλητέραν ἐπιρροὴν, παρακαλούθημα φυσικώτατον τῆς χορηγουμένης εἰς αὐτὸν μεγάλης ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους ἐκείνης τῆς φωτισμένης, εὐσυνειδήτου καὶ τιμίας μερίδος τῶν πολιτῶν, οἵτινες προσκαλοῦνται νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τιμῆς τῶν ὁμοίων των· ἐκείνων τῶν πολιτῶν, οἵτινες, ἐλεύθεροι εἰς τὰς ἀποφάσεις των, δικασταὶ ἀνώτατοι τῆς τύχης τοῦ ἐγκαλουμένου καὶ τὴν φωνὴν τῶν δυνατῶν δὲν ὀφείλουν ν' ἀκούσωσι, καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας των δὲν χρεωστοῦν νὰ ὑπεχωρήσωσιν.

Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσίν του δὲν δύναται νὰ διακοπῇ οὐδὲ ἀπὸ τὸν εἰσαγγελέα οὐδὲ ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον ἢ τὸν δικηγόρον του.

Πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως δὲν δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι συμπεράσματα τόσον εἰς τὰς ἀφορώσας ταύτην διατυπώσεις, ὅσον καὶ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποδίκου ὑποθέσεως, παρὰ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πρόεδρος ὑπερπηδῶν τὰς διαφιλονεικηθείσας ἀποδείξεις, ἤθελε παρουσιάσει πράγματα νέα, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων οἱ λόγοι του ἀντὶ νὰ ἀνακεφαλαιώσουν ἐν συνόψει τὴν συζήτησιν, ἤθελον κατά τινα τρόπον ὑποβοηθῇ τὴν κατηγορίαν ἢ τὴν ὑπεράσπισιν· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύνανται ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἐγκαλούμενος νὰ λάβωσι τὸν λόγον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων, καὶ περὶ τῶν προτάσεών των ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων. Μαρ. σ. 102 ἐπ.

Πολλοὶ δημοσιογράφοι ἀποδοκιμάζουν τὴν περὶ ἀνακεφαλαιώσεως διάταξιν (Moniteur τῆς 7 Δεκεμβρ. 1831, παράρτ. 2). Δὲν εἶναι ὅμως ἀλυσιτελὲς νὰ ἐπέρχηται μετὰ τὰς ἐμπαθεῖς ἐνίοτε ἀγορεύσεις, φωνὴ σοβαρὰ καὶ ἀτάραχος, τὰς δὲ θορυβώδεις συζητήσεις νὰ διαδέχηται ἀνακεφαλαίωσις ἁπλῆ καὶ σαφής, καὶ τὰ ζητήματα (ὅσα ἐσυζητήθησαν, καὶ τὰ ὁποῖα πιθανὸν νὰ ἀπεπλάνησαν τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων ὡς πρὸς τὴν ὁδὸν, ἣν ὀφείλουν νὰ βαδίσωσι), νὰ ἐκτίθενται διὰ λέξεων καθαρῶν καὶ ὡρισμένων. Οὕτως ἐννοουμένη ἡ ἀνακεφαλαίωσις συμπληροῖ τὴν συζήτησιν ὁρίζουσα τὰ ἀποφασιστέα ἀντικείμενα, καὶ ὁ πρόεδρος, ὅστις μετὰ καλῆς πίστεως, καὶ εἰλικρινοῦς ἐπιθυμίας πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλος

ἀληθείας πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ αὐτὴν συμπληροῖ τὸ δυσχερὲς αὐτὸ ἔργον, ὁριζων τὰ κύρια στοιχεῖα τῆς δίκης.

6') Διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὅμως ἐπωφελῶς τὸ ὑψηλὸν αὐτὸ καθῆκον, πρέπει νὰ συντρέχωσι τρεῖς ὅροι· ἡ ἀνακεφαλαίωσις δέον νὰ ἦ *σύντομος*· τοῦτο ὁρίζει τὸ ἄρθρον 427· ὥστε δὲν πρέπει νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς ἀγορεύσεις, ὀφείλων μόνον νὰ βοηθῇ τὸ ἔργον τῆς διασκέψεως τῶν ἐνόρκων. Ὅθεν, ἐν ὀλίγαις λέξεσιν, ὀφείλει νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ ὅμματά των τὰ κύρια γεγονότα τῆς δίκης, ὑποδεικνύων τὰ οὐσιωδέστερα αὐτῶν, ἀναλύων διὰ βραχέων τὰς ἀποδείξεις καὶ ἐπαναφέρων τὴν συζήτησιν εἰς τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεῖά της.

Ἡ ἀνακεφαλαίωσις πρέπει, κατὰ δεύτερον λόγον, νὰ ἦ *ἐντελῶς ἀμερόληπτος*, διότι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὑποβάλῃ τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεις. Ὁ πρόεδρος πρέπει νὰ κρατῇ τὴν στάθμην, ἐκθέτων ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἀποδείξεις τῆς κατηγορίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ὑπερασπίσεως ἀφ' ἑτέρου, χωρὶς νὰ ὑποδεικνύῃ τὴν ὑπεροχὴν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης. Δὲν ἔχει εἰμὴ ἕνα σκοπὸν, τὴν ἀλήθειαν, εἰς ταύτην δὲ δύναται νὰ φθάσῃ ὄχι ἀγορεύων ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλὰ δεικνύων μετ' αὐστηρότητος καὶ εὐσυνειδησίας ὅλα τὰ περιστατικὰ τὰ δυνάμενα νὰ φέρωσιν αὐτὴν εἰς φῶς. Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἔχῃ γνώμην τινὰ, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τὴν ὑποδεικνύῃ· καταβαίνει δὲ ἀπὸ αοῦ ὕψους τῆς θέσεώς του, ὅταν ἀσπάζηται τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην θέσιν. Ὁ πρόεδρος λοιπὸν ἐκθέτει, δὲν ἐκτιμᾷ ὅμως, οὔτε δικάζει.

Ἡ ἀνακεφαλαίωσις κατὰ τρίτον λόγον δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ ἄλλα στοιχεῖα εἰ μὴ τὰ ἐκ τῶν συζητήσεων προκύπτοντα καὶ ὁ πρόεδρος δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ γεγονός τι μὴ συζητηθέν, ἢ ἀπόδειξιν μὴ προσαχθεῖσαν.

γ') Ἡ ἀνακεφαλαίωσις διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, διότι εἶναι τὸ συμπλήρωμα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ ὁ τρόπος, καθ' ὃν αὕτη πρέπει νὰ γίνηται, δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (Cass. 27 Μαΐου 1852 καὶ 10 Ἰουνίου 1830). Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ὅταν ὁ πρόεδρος ἐμβαίνῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων· ὅταν εἰδοποιῇ τοὺς ἐνόρκους περὶ τῶν νομίμων συνεπειῶν τῆς ἐτυμηγορίας των· ὅταν παρατηρῇ νομικόν τι σφάλμα τῆς ὑπερασπίσεως· ὅταν ἀναπληροῖ τὰς ἐλλείψεις τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως καὶ προκαλῇ τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων ἐπὶ περιστάσεων, ἐπιβαρυνουσῶν τὸν κατηγορούμενον. Μάλιστα δὲ ἡ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γαλλική Νομολογία ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ διακοπῇ τοιαύτη ἀνακεφαλαίωσις παρ' οὐδενός, ἀλλὰ, κατὰ τὴν ἰδίαν Νομολογίαν, ὅταν ὁ πρόεδρος ἐξῆλθε τοῦ κύκλου τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἐπικαλεσθεὶς νέα γεγονότα καὶ νέα ἔγγραφα· οἱ διάδικοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι τὸν λόγον ἵνα ἀγορεύσωσιν ἐκ νέου ἐπὶ τῶν νέων αὐτῶν γεγονότων καὶ ἐγγράφων (ἴδε τὴν Νομολ. εἰς Faust. τ. 8 § 658, 6).

δ') Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐξήγησιν, φέρουσαν χαρακτῆρα νομικὸν, καὶ οὐχὶ πραγματικόν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 105 τοῦ 1846.

ε') Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν νὰ ἐκφράζῃ γνώμην περὶ τῶν συγγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται ἡ ὑπεράσπισις. Απορ. ποιν. Αρ. Π. 56 τοῦ 1841 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 103.

ς') Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται, ἀνακεφαλαιόνων τὴν συζήτησιν, νὰ παραθέτῃ καὶ ὁλόκληρα ἄρθρα καὶ νὰ κάμνῃ πλατυτέραν τὴν ἀνακεφαλαίωσιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. υλϐ' τοῦ 1840.

ζ') Δὲν ἀπαιτεῖται ἀνάπτυξις ἐκ μέρους τοῦ προέδρου ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὑποβαλλομένων ζητημάτων.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 77 τοῦ 1849.

η') Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ν' ἀπευθύνωνται ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ζητημάτων παρατηρήσεις περὶ τῶν ὅρων τοῦ νόμου· οὔτε θέτονται ὑπὸ τοῦ νόμου ὅρια εἰς τὰς τοιαύτας παρατηρήσεις, τῶν ὁποίων ἡ ὑπέρβασις συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς ὅλης διαδικασίας.

θ') Τὰ πρακτικὰ πρέπει νὰ βεβαιῶσιν ὅτι ὁ πρόεδρος ἀνεκεφαλαίωσεν ἐν συνόψει τὴν συζήτησιν καὶ ἰδίως τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεις, ἡ δὲ Γαλλ. Νομολογία ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ὅταν τὰ πρακτικὰ δὲν βεβαιῶσι τὸν τρόπον (mode) τῆς ἀνακεφαλαιώσεως.

Ἀνάμνησις, γενομένη ὑπὸ τοῦ προέδρου πρὸς τοὺς ἐνόρκους τῶν καθηκόντων των (1).

§ 415. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἀνακεφαλαιώσεως, ὁ πρόεδρος ἀναμιμνήσκει τοὺς ἐνόρκους τὰ καθήκοντά των (2). 427 ποιν. δικον.

---

(1) Δαλλ. inst. crim. ἀρ. 2930 ἐπ.
(2) Πρλ. τοὺς §§ 717 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

(instr. 341). — Εἰδοποιοῦνται δὲ ἰδίως οἱ ἔνορκοι ἀ) ὅτι ἡ ἐτυμηγορία των πρέπει νὰ ἦναι ἐγγράφως συντεταγμένη, χρονολογημένη καὶ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν· — β') ὅτι ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἀθωωτική, πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ κεφαλῆς ταῦτα *ἀτιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι αὕτη· ὄχι κτλ.* — Ἂν δὲ ἦναι καταδικαστική, πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ κεφαλῆς ταῦτα *ἀτιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, καταρτισθεῖσα οὔσης τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης πλειονοψηφίας, εἶναι αὕτη· καὶ κτλ.* — γ') ὅτι νόμιμος πρὸς καταδίκην πλειονοψηφία ὑπάρχει, ὅταν ὦσιν ἑπτὰ τοὐλάχιστον καταδικαστικαὶ ψῆφοι πρὸς πέντε· ὅταν δὲ ὑπάρχῃ ἰσοψηφία, καθὼς καὶ ὅταν ἐσχηματίσθησαν ἑπτὰ τοὐλάχιστον ἀθωωτικαὶ γνῶμαι, ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἀθωωτική· δ) ὅτι δὲν πρέπει νὰ φανερόνῃ ἡ ἐτυμηγορία τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὲρ ἢ κατὰ ψηφοφορησάντων· — ε) ὅτι ὁ τύπος τῶν καταδικαστικῶν ἐτυμηγοριῶν πρέπει νὰ τηρῆται καὶ ὅταν ἐν μέρει ἦναι καταδικαστικὴ ἡ ἐτυμηγορία.

Ἡ *Νομολογία* εἶναι σύμφωνος πρὸς ταῦτα, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἑπομένων.

ἀ) Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ἐγχειρίζων τὰ ζητήματα εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὀφείλει νὰ ὑπομνήσῃ αὐτοῖς τὰ καθήκοντά των, καὶ ὅτι ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ καταρτισθῇ διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας. Ἄλλως, μὴ προκυπτούσης τοιαύτης ὑπομνήσεως ἐκ τῶν πρακτικῶν, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα (458 § 13 ποιν. δικ.) Απ. ποιν. Αρ. Π. 77 τοῦ 1851.

β) Ὁ πρόεδρος λέγει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι ἡ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐτυμηγορία, καταδικαστικὴ οὖσα, πρέπει νὰ βεβαιόνῃ ὅτι ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 439 ὁριζομένη πλειονοψηφία, χωρὶς ν' ἀναφέρῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ψήφων. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 16 τοῦ 1854.

γ') Ὅταν ἐν τοῖς πρακτικοῖς σημειοῦται, ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐγχειρίζων εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων τὰ ζητήματα, ὑπέμνησεν αὐτοῖς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 441 καὶ 458 τῆς ποιν. δικονομίας, τεκμαίρεται ὅτι ἐξήγησεν αὐτοῖς ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν νόμιμον κατάρτισιν τῆς ἐτυμηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 69 τοῦ 1852.

δ') Ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἐξηγῇ τοῖς ἐνόρκοις ὅτι ἡ ἐτυμηγορία εἶναι καταδικαστικὴ, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ νόμιμος πλειονοψηφία· ὅτι νόμιμος πλειονοψηφία ὑπάρχει ὅταν κτλ. (439 ποιν. δικ.)·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περὶ πάντων δὲ τούτων πρέπει νὰ γίνηται ἡ προσήκουσα βεβαίωσις ἐν τοῖς πρακτικοῖς.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 16 τοῦ 1854.

§ 415. Εἰς τοὺς ἐνόρκους γίνεται ἡ παρατήρησις, ὅτι ἐν τῷ πρὸς διάσκεψιν δωματίῳ ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων θέλει ἐκθέσει ἐνώπιον πάντων αὐτῶν εὐκρινῶς καὶ αὐτολεξεὶ τὰς ἐν αὐτῷ τοιχοκολλημένας ὁδηγίας τὰς ἐν τῷ ἄρθ. 435 τῆς ποιν. δικ. (1).

§ 415[1]. Προσέτι δὲ ἡ παρατήρησις ὅτι, διασκεπτομένων τῶν ἐνόρκων οὐδεὶς τῶν ἐνόρκων δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, οὔτε νὰ λάβῃ ὁποιανδήποτε ἀνακοίνωσιν πρὸς τρίτον τινά.— Ὅτι παρεισγραφαὶ εἰς τὰς ἐτυμηγορίας δὲν συγχωροῦνται· πᾶσα δὲ προσθήκη ἢ διαγραφὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐν τῷ περιθωρίῳ, χρονολογούμεναι καὶ ὑπογραφόμεναι ἐν τάξει.

Τοιαῦται ἀναμνήσεις δὲν διατάσσονται μὲν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀλλὰ συντελοῦσι πολὺ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Περὶ ζητημάτων.

§ 416. Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνονται μόνον ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων· ὥστε πᾶν νομικὸν ζήτημα δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλληται εἰς αὐτούς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως (Cass. 22 Σεπτ. 1831, 27 Φεβρ. 1834, 2 Ὀκτ. 1835, 2 Δεκ. 1843). Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ μὴ παρεμβάλλωνται εἰς τὰ ζητήματα νομικαὶ προτάσεις, διότι τὰ νομικὰ ζητήματα λύονται ὑπὸ τῶν συνέδρων· ἀλλὰ ταῦτα ἀπαιτοῦσιν ἐκτενεστέραν ἀνάπτυξιν. Ζητεῖται λοιπὸν ἀ) *ποῖα ἀντικείμενα ἀποφασίζουν οἱ σύνεδροι, μὴ ὑποβαλλόμενα εἰς τοὺς ἐνόρκους;* (2). Διὰ νὰ γίνῃ πληρεστέρα ἡ περὶ τούτου ἀνάπτυξις, θέλω παραθέσει καί τινας παρατηρήσεις ἐκ τῆς Γαλλικῆς Νομολογίας, μετὰ δὲ ταῦτα θέλω μεταβῆ εἰς τὴν ἡμετέραν.

§ 417. *Γαλλικὴ Νομολογία.*— Εἰς τὸν Δαλλόζιον λέξ. Instr.

---

(1) Τὰ πρακτικὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πιστοποιῶσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 435 τῆς ποιν. δικ. (342 instr.)· ἄλλως τε ἡ μὴ τήρησις αὐτοῦ δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. (Cass. 16 Σεπτεβρίου 1831).

(2) Δαλλ. instr. crim, ἀρ. 2462 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

crim. ἀρ. 2463 ἑπ., εὑρηνται διάφορα σχετικὰ παραδείγματα, ὁ δὲ Morin, (λ. Quést. au jur. ἀρ. 1 ἑπ.) λέγει ταῦτα·

α) Ἡ διάκρισις μεταξὺ τοῦ γεγονότος καὶ τοῦ δικαίου εἶναι πολλάκις δύσκολος, καὶ δύναται μάλιστα εἰς τινας περιστάσεις νὰ ᾖ καὶ ἀδύνατος. Οὕτως, εἴς τινα κατηγορίαν ἐπὶ πατροκτονίας (κατὰ τὸ Γαλλικὸν Δίκαιον, ὅπερ κάμνει τὴν διάκρισιν ταύτην), τὸ ζήτημα τῆς πατρότητος, ὅπερ στηρίζεται ἐπί τινος γεγονότος, περιέχει ζήτημα νομικὸν, ὅπερ δὲν κωλύει, ὥστε νὰ καθυποβληθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα.— Εἰς κατηγορίαν τινὰ περὶ διαφθορᾶς ὑπαλλήλου, τὸ νομικὸν ζήτημα τὸ περὶ τῆς ἰδιότητος συνδέεται στενῶς μὲ τὸ πραγματικόν· διὰ τοῦτο εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Hourdequin, τὸ ἀκυρωτ. τῆς Γαλλίας εὗρεν ὀρθὸν τὸ ζήτημα τὸ ὑποδεικνύον τὴν ἰδιότητα (qualité) ἀντὶ τοῦ νὰ ὑποδείξῃ ἐν πράγματι τὸ ἐπάγγελμα (emploi) τοῦ κατηγορουμένου (Rej. 7 Janv. 1843, j. cr. art. 3263). Ἀλλ' εἰς ὑπόθεσίν τινα ἀνάλογον καθ' ἣν οἱ σύνεδροι ἐπεφυλάξαντο αὐτοῖς τὸν χαρακτηρισμόν, τὸ ζήτημα ἐκκαθαρισθὲν κατὰ τὸ νομικὸν τοῦτο ζήτημα ἐφάνη ἔτι ὀρθότερον (Rej. 9 Dec. 1843, j. cr. art. 3505).

ϐ') Εἶναι τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τῶν συνέδρων μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ἐπὶ τῶν γεγονότων, εἰς κατηγορίαν ἐπὶ καταπιέσει, τὸ ζήτημα, ἐὰν τοιαύτη τις πρᾶξις ἀποτελῇ τὴν κατηπίεσιν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου (Cass. 17 Brum. an. VII).—Εἰς κατηγορίαν κιβδηλοποιίας τὸ ζήτημα, ἐὰν τὰ παραχαραχθέντα νομίσματα ἠλλοιωθέντα εἶχον κυκλοφορίαν νόμιμον ἐν Γαλλίᾳ (Cass. 10 Août. 1826 et 10 Août. 1839, j. cr. art. 2499).— Τὸ ζήτημα ἐὰν τὰ νομίσματα τῶν 75 centim. ὦσι νομίσματα ἀργυρᾶ (Rej. 22 Sept. 1831).—Τὸ ζήτημα, ἐὰν τοιαύτη πρᾶξις ἀποτελῇ μᾶλλον παραχάραξιν ἀργυρῶν νομισμάτων ἢ ἀλλοίωσιν χαλκῶν νομισμάτων (Cass. 17 Jan. et 13 Août. 1835, j. cr. art. 1598 et 1691). Ἀλλ' ὄχι τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπομίμησις, μᾶλλον ἢ ἧττον καταφανὴς (Rej. 17 Octob. 1839, j. cr. art. 2539). — V. fausse monnaie.— Εἰς κατηγορίαν τινὰ ἐπὶ πλαστογραφίας, τὸ ζήτημα, ἐὰν τοιαύτη πρᾶξις ἀποτελῇ πλαστογραφίαν χαρακτηρισμένην. Ἐὰν ἡ πλαστογραφία αὕτη ἐγένετο εἰς ἔγγραφον ἐπίσημον ἢ ἔγγραφον ἐπίσημον, ἢ ἔγγραφον ἐμπορικόν, ἢ μόνον εἰς ἰδιωτικόν (j. cr. art. 436, 724, 2280 et 3928) — Ἀλλ' οὐχὶ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ὑπογραφὴ ἀνήκῃ εἰς ἔμπορον, ἢ ἐὰν τὸ ἔγγραφον ἀποβλέπῃ πρᾶξιν ἐμπορικήν (J. cr. art. 254) — Ἐπίσης εἰς τὸ δικαστ. τῶν συνέδρων ἀνήκει νὰ δικάσῃ. — Εἰς κατηγορίαν ὑπεξαιρέσεως ἐγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γράφου, ἐὰν τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἦτο ἐμπορικὸν ἡ τίτλος νόμιμος (Cass. 11 Mars. 1830, j. cr. art. 399).— Εἰς κατηγορίαν κλοπῆς, τὸ ζήτημα, ἐὰν τοιοῦτον γεγονὸς ἀποτελῇ ἀνάβασιν, ἢ ἐὰν ἡ ὑποσχεθεῖσα ῥῆξις ἔχῃ τοιοῦτον χαρακτῆρα (j. cr. art. 451 et 3218). Εἰς κατηγορίαν τινὰ περὶ βιασμοῦ ἢ ἀποπείρας κατὰ τῆς αἰδοῦς, τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος εἶχεν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἐφ' οὗ ἔπραξε τὸ ἔγκλημα ἀτόμου (j. cr. art. 1700 et 2023).— Εἰς πᾶσαν κατηγορίαν, τὸ ζήτημα τῆς ὑποτροπῆς, τὰ ζητήματα τὰ διάφορα τοῦ χαρακτηρισμοῦ (arr. nomb.), καὶ τὸ ζήτημα, ἐὰν τοιαύτη πρᾶξις ἀποτελῇ νόμιμον αἰτίαν συγνώμης (excuses) (1). (j. cr. art. 2235, 2364, 4153 et 4224).

§ 418. *Ἑλληνικὴ Νομολογία.* — Εἰς ταύτην εὑρηνται ἰδίως τὰ ἑξῆς. Ὑπάγονται εἰς τὸ δικας. τῶν συνέδρων (ἄρα δὲν τίθενται ζητήματα περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἐνόρκους) τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα.

---

(1) Ὁ Δαλλὸζ μνημονεύει τὰ ἑξῆς. — Δὲν τίθεται τοῖς ἐνόρκοις τὸ ζήτημα, ἂν ἡ τοῦ κατηγορουμένου ἀνακοπὴ ἦναι ἐκπρόθεσμος. Δαλλ. instr. crim. ἀρ. 2464.— Ἡ ἡλικία τοῦ κατηγορουμένου βεβαιοῦται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, ἂν καὶ ἀπόφασίς τις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἄλλως ἀποφαίνεται. Ἀλλ' ἂν ἡ ἡλικία ἦναι ἀντικείμενον νομικοῦ τινὸς ζητήματος, ἀποφαίνονται περὶ τούτου οἱ σύνεδροι (αὐτ. ἀρ. 2465). Πλὴ. τὴν λέξ. Μάρτυρες ἐπὶ ποινικῶν δικῶν.— Περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ὃν προτείνει ὁ κατηγορούμενος, οἷον ἐπὶ μοιχείας συναφοῦς μὲ κακούργημα τι, ἀποφαίνονται οἱ σύνεδροι.— Εἰς κατηγορίαν περὶ βιασμοῦ, οἱ σύνεδροι ἀποφαίνονται ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶχεν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ βιασθέντος προπροσώπου (αὐτ. ἀρ. 2466). — Σημ. Ἐναντία ὁ Ἄρ. Πάγος διὰ τῆς ρκθ', περὶ ἧς κατωτέρω. — Ὁ ὁρισμὸς τοῦ χαρακτῆρος τῶν γεγονότων, ἅτινα οἱ ἔνορκοι ἀνεγνώρισαν, ὅταν πρέπῃ νὰ γίνῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁρίσαντος τὰ συστατικὰ στοιχεῖα νόμου, εἶναι ζήτημα νομικὸν ὑπαγόμενον τοῖς συνέδροις. Παραδείγματα διάφορα εἰς Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ 2467 ἐπ.— Οἱ σύνεδροι λοιπὸν ἀποφαίνονται, ἂν τὰ κίβδηλα νομίσματα εἶχαν νόμιμον κυκλοφορίαν ἐν Ἑλλάδι. (αὐτ. ἀρ. 2474. Cass. 10 Αὐγ. 1826 καὶ 10 Αὐγ. 1839).

Περὶ τῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων ἀποφαίνονται οἱ ἔνορκοι ἀλλ' ὁ νομικὸς χαρακτηρισμός των εἶναι ἔργον τῶν συνέδρων· οἷον ἂν ἐκ τῶν ἀναγνωρισθέντων γεγονότων προκύπτῃ ἡ τῆς ἐξωτε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Πάτρας

§ 419. *Ἀμνηστεία.* — Ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ ἀμνηστείας διατάγματος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 470 τοῦ 1850 (1), 104 τοῦ 1855, 108 τοῦ 1856, καθ' ἣν τὸ περὶ ἀμνηστείας ζήτημα, καὶ ἰδίως τὸ περὶ τῶν ὅρων αὐτῆς, δὲν ἔχουσι σχέσιν μὲ τὸν καταλογισμὸν τῆς πράξεως ἢ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ὅθεν δὲν τίθεται τοῖς ἐνόρκοις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 108 τοῦ 1856. — Ἡ 11 τοῦ 1857 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἀπέρριψε τὸ δικάσαν δικαστήριον τὴν αἴτησιν τῶν ἀναιρεσειόντων νὰ τεθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα τῆς ἀμνηστείας, καθότι κατὰ τὸ ἄρθ. 430 τῆς ποιν. δικονομίας εἰς τοὺς ἐνόρκους ὑποβάλλονται τὰ ζητήματα ἅτινα ἔχουν κατὰ τὸν νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, οἱ δὲ ἀποκλείοντες τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως λόγοι ὁσάκις μάλιστα περιέχουσι στοιχεῖα νομικῆς ἐκτιμήσεως, ὡς εἶναι ἡ ἀμνηστεία, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνέδρων.

ρικῆς ἀναβάσεως περίπτωσις· ἂν εἰς τὸ πρόσωπον, ἐφ' οὗ ἐξετελέσθη βιασμὸς, εἶχεν ἐξουσίαν τινὰ ὁ βιαστής. Οἱ ἔνορκοι λοιπὸν ἀποφαίνονται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει περὶ τῆς συγγενείας οἱ δὲ σύνεδροι ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶχεν ἐξουσίαν τινὰ εἰς τὸ θῦμα. (αὐτ. ἀρ. 2475 ἐπ.

Excuses. Οἱ ἔνορκοι βεβαιώνουσιν ἁπλῶς ἂν συνέτρεξεν αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ περίπτωσις ἡ προταθεῖσα ὡς συγγνώμης ἀφορμὴ (excuse)· ἀλλ' εἰς τοὺς συνέδρους ἀπόκειται νὰ κρίνωσιν, ἂν ἡ περίπτωσις αὕτη ἔχῃ νομικὰ ἀποτελέσματα (*)· ὥστε τοῖς συνέδροις ἀπόκειται ν' ἀποφανθῶσιν ἂν πρέπῃ νὰ θέσωσιν ἀνάλογον ζήτημα. (Δαλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2478).

Προκειμένου λόγου περὶ κατηγορίας ἐπὶ καταπιέσει, οἱ σύνεδροι ἀποφαίνονται, ἂν τὸ δεῖνα γεγονὸς ἀποτελῇ καταπίεσιν. Cass. 17 Brum. an. 7.

(1) Διὰ τῆς 141 τοῦ 1846 ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρ. Πάγος, ὡς καὶ διὰ τῆς 31 τοῦ 1845 (Εὐρ. π. 8 σ. 97), εἶπεν ὅτι τὸ περὶ ἀμνηστείας ζήτημα λύεται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων.— Ἴδε παρατηρ. εἰς Εὔρετ. τόμ. 1 σελ. 86.

(*) Εὔρετ. λέξ. Ζητήματα σελ. 93 γραμ. 4 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 420. *Νομικὰ ζητήματα.*— Τὰ νομικὰ ζητήματα ἀνήκουσι εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων· τοιοῦτα δὲ εἶναι π. χ. τὰ ἑξῆ· α') ἂν ὁ γραμματεὺς τῆς δημαρχίας εἶναι δημοτικὸς ὑπάλληλος· β') ἂν τὸ βιβλίον τοῦ εἰρηνοδίκου ἦναι δημόσιον ἢ ἰδιωτικόν.— Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται τοῖς ἐνόρκοις (420 ποιν δικ.) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 1 τοῦ 1853.

§ 421. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως ἀνήκει εἰς τοὺς συνέδρους, ὥστε οὗτοι ἀποφαίνονται ἂν τὰ πραγματικὰ γεγονότα ἅτινα οἱ ἔνορκοι ἀπεδέχθησαν, ἀπαρτίζωσι τὰ στοιχεῖα ἀξιοποίνου τινὸς πράξεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 37 τοῦ 1852.

§ 422. *Ἀπόδοσις κλοπιμαίων* (1). — Τὸ ζήτημα ἂν τὰ κλοπιμαῖα ἀπεδόθησαν πρὸ πάσης ἀνακρίσεως ὑπὸ ποίων λύεται; Ἡ νομολογία δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβὴς, ὅσον ἔπρεπε· δὲν εἶναι ἀκριβὴς, διότι διά τινων ἀποφάσεων (2) ὁ Ἀρ. Πάγος ἀπέφηνεν ὅτι τὸ περὶ τούτου ζήτημα ὑπάγεται τοῖς ἐνόρκοις. Δι' ἄλλων δὲ (3) ὁ Ἄρ. Π. παρεδέχθη ὀρθότατα ὅτι περὶ τούτου ζήτημα δὲν τίθεται εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἀλλὰ λύεται ὑπὸ τῶν συνέδρων.

Ὁ λόγος, ἐφ' οὗ στηριχθεὶς ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπέφηνεν ὅτι τὸ ζήτημα ὑπάγεται εἰς τοὺς συνέδρους, εἶναι α) ὅτι τὸ ζήτημα φέρει νομικὸν χαρακτῆρα, διότι πρόκειται ν' ἀποχρασισθῇ ἂν προηγήθη τῆς ἀποδόσεως ἀνακριτική τις πρᾶξις· β') ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν κλοπιμαίων, ὡς γεγονὸς ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἢ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς καὶ οὐδόλως συνεχόμενον μετὰ τοῦ καταλογισμοῦ ἢ ἐν γένει μετὰ τοῦ περὶ ἐνοχῆς ζητήματος, ἀποφασίζεται ὑπὸ τῶν συνέδρων. — Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι εἰς τοὺς ἐνόρκους τίθενται τὰ ζητήματα, ὅσα ὑπάγονται εἰς τὰ ἄρθρα 81 — 112 τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὸ δὲ προκείμενον ζήτημα ὑπάγεται

---

(1) Ἴδε Morin ἐν λέξ. quést. au jur. § 21, 22.— Chauv. c. p. κεφ 18 § 4 ἐν τέλ. Ζητήματα περὶ ἀποδόσεως κλοπιμαίων διὰ λύτρων. Ἴδε ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 119 τοῦ 1855. — 55 τοῦ 1849 ἐν λ. Κλοπὴ § 24.

(2) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 64 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. 9 σελ. 137.— 16 τοῦ 1850.

(3) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π 85 τοῦ 1842 ἐν Εὐρ. τ. 9 σελ. 136.— 64 τοῦ 1848 ἐν Εὐρ. 9 σελ. 137. — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 98 τοῦ 1854. — 120. 147 τοῦ 1855. — 154 τοῦ 1856. — 43 τοῦ 1857.— 18, 118 τοῦ 1858 κλπ.

Αριάδνη Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέλους

εἰς τὸ ἄρθρον 113 ἐπ. τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλ' ὁ ε' λόγος τῆς σκέψεως ταύτης δὲν εἶναι. νομίζω, ἀποχρῶν, διότι καὶ ἡ ὑποτροπὴ ὑπάγεται εἰς τὰ ἄρθρα 108—112, καὶ ὅμως ἀποφαίνονται περὶ αὐτῆς οἱ σύνεδροι.

§ 423. *Ὑποτροπή.*— Ὅταν ἡ περίστασις τῆς ὑποπροπῆς ἦναι πρᾶγμα ἐγνωσμένον ἐκ προηγουμένης τελεσιδίκου ἀποφάσεως, δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τοὺς συνέδρους, χωρὶς νὰ τεθῇ ζήτημα εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 1 τοῦ 1856.— 39 τοῦ 1854.— Πρλ. Δκλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 2477, 2600 καὶ ἀπ. Ἀκυρ. τῆς 11 Ἰουν. 1812. Ὅθεν τὸ περιστατικὸν ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐτιμωρήθη δὶς ἤδη ἐπὶ κλοπῇ ἀφορᾷ γεγονὸς ἀνεξάρτητον τῆς προκειμένης δίκης, ἔχον μόνον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· ὅπερ ὑπάγεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνέδρων (420, 429 καὶ 430 ποιν. δικ.). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 38 τοῦ 1853.

— Ζήτημα δυνάμενον ν' ἀποδειχθῇ μόνον δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως δὲν ὑποβάλλεται εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 33 τοῦ 1849, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος Φ. Παππαγεωργακοπούλου ὑποβληθέντα ἔγγραφα, τὸ μὲν τοῦ νομάρχου Μεσσηνίας, τὸ δὲ τοῦ συνταγματάρχου Παππατζώρη, ὁ ἀναιρεσείων οὗτος προσῆλθεν ἐν ἔτει 1848 εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς τῆς Μεσσηνίας, κατὰ τὸν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. ὑπουργεῖον ὑποβληθέντα κατάλογον, καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, διὰ νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθείσης δημοσίας τάξεως, ὥστε διὰ νὰ ὑπαχθῇ οὗτος εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθη ἀμνηστείαν, τὴν ἀπονεμηθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτ. 1848 Β. διατάγματος, ἔπρεπε ν' ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι μετὰ τὴν πρᾶξιν ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ δικασθῇ, δὲν ὑπέπεσεν εἰς ἄλλας ἐγκληματικὰς πράξεις, ἀλλὰ τὸ ἀποθετικὸν τοῦτο γεγονὸς θεωρεῖται ἀποδεδειγμένον ἐνόσῳ δὲν προσάγεται τελεσίδικος ἀπόφασις ἀποφαινομένη τινὰ ἔνοχον ἐγκληματικῆς πράξεως, ὅθεν τὸ ἀντίθετον αὐτοῦ, ἤτοι τὴν εἰς νέαν ἀξιόποινον πρᾶξιν παρεκτροπὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς γεγονὸς συντεῖνον εἰς τὸ νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ ἀναιρεσείων καὶ ἕνεκα τῆς προκειμένης ἀξιοποίνου πράξεως, ὤφειλε νὰ ἀποδείξῃ ἡ κατηγορία διὰ προσαγωγῆς καταδικαστικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, προκειμένου δὲ περὶ γεγονότος δυναμένου νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μόνης ἀμετακλήτου ποινι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ς ἀποφάσεως, καὶ μὴ ἀφορῶντος τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ρούσης ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατηγορίας, οὔτε ἐπιβαρυντικὰς ἢ φρυντικὰς περιστάσεις, ἐχούσας ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἀλλὰ μόνον τὸ ζήτημα ἐὰν ἠδύ-το νὰ γενῇ κατηγορία κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἕνεκα τῆς προ-μένης πλαστογραφίας, μόνον τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ν ἁρμόδιον ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ (ἄρθ. 420, 429 καὶ 430 ποιν. δικον.), ἑπομένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 196 ἀπόφασις αὐτῶν, ἧς παρεπέμφθη εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα τοῦτο, παρεβίασε περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων παρατεθεί-διατάξεις, ὅπερ φέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθ. 477 τῆς ποιν. ονομίας· ἀναιρουμένης δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐφ' ἧς ὡς ς τὸν ἀναιρεσείοντα τοῦτον στηρίζεται ἅπασα ἡ ἑπομένη δια-ασία πρέπει νὰ συναναιρεθῶσιν, ὡς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἅπασαι αἱ παὶ μετ' αὐτὴν ἐκδοθεῖσαι, καὶ αὐτὴ ἡ καταδικαστικὴ ὑπ' ἀρ. 2 ἀπόφασις.

§ 424. *Ἰθαγένεια.*— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων εἶναι ἁρ-διον νὰ κρίνῃ ἂν τις ἦναι ἡμεδαπὸς ἢ ἀλλοδαπός. Απ. ποιν. Π. 54 τοῦ 1843.— Ὅρα Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 68 § 2 καὶ τὴν . Ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις.

§ 425. *Ἀναβολὴ δίκης.* — Εἰς τοὺς συνέδρους ἀπόκειται νὰ νωσιν ἂν ἡ ἀναβολὴ δίκης τινὸς στηρίζηται εἰς νομίμους λό-ς. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 53 τοῦ 1842.— 63, 73 τοῦ 1846. 19, 50 καὶ 59 τοῦ 1843.

§ 426. *Πλάνη ἐνόρκων.*— Πότε οἱ σύνεδροι ἐξετάζουσι τὸ γματικὸν τῆς ὑποθέσεως μέρος; (444 ποιν. δικ.).— Ἴδε κατ. 99 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγ.

§ 430. *Ἁρμοδιότης τῶν ἐνόρκων.*— Ἔρχεται ἤδη τὸ δεύτε-ζήτημα· ἤτοι *ποῖα ἀντικείμενα ὑπάγονται τοῖς ἐνόρκοις, ἐξεταζόμενα ὑπὸ τῶν συνέδρων*; (1).

---

(1) Δαλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. 2429 ἐπ. Εἰς τὴν Γαλλ. No-λογίαν εὑρηνται ἰδίως ταῦτα.

(α) Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσι πρᾶξίν τινα (οἷον τοψίαν) ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῶν συνέδρων. λλ. instr. crim. ἀριθ. 2407.— Ὅρα ἀνωτ. τὰ περὶ πραγματο-ομοσύνης.

Ἐκ τῆς ἡμετέρας Νομολογίας σημειῶ ἰδίως τὰ ἑξῆς.

§ 431. ά) *Ταυτότης.*— Ἡ ταυτότης τοῦ κατηγορουμένου ὡς πραγματικὸν περιστατικόν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐνόρκων. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1845, 82 τοῦ 1846. Δαλλ. instr. crim. ἀρ. 2431 ἐπ.

β') Ἡ ἐτυμηγορία των εἶναι ὑποχρεωτική, ἐκτὸς ἂν ἦναι ἄτακτος ἢ ἀντιφατική (ὅτε προκαλῆται ἡ διόρθωσις) ἢ ἂν ὑπάρχῃ ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 444 τῆς ποιν. δικ. (ὁρα κατ. τὰ περὶ τούτου). Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2408.

γ') Οἱ ἔνορκοι ὀφείλουσι ν' ἀποφαίνωνται ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα τοῖς ὑποβάλλονται, μὴ δυνάμενοι ν' ἀρνηθῶσι τὴν λύσιν ἐπὶ τούτῳ ἢ ἐκείνῳ τῷ λόγῳ. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2409. Ὅθεν,

δ') Ἡ ἐντολὴ τῶν ἐνόρκων στηρίζεται εἰς τὰ τιθέμενα ζητήματα· εἰς ἄλλα μὴ τεθέντα δὲν δύνανται ν' ἀναμιχθῶσιν. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2427.

ε) Ἀποθανόντος κατηγορουμένου τινός, δὲν τίθενται ζητήματα περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ περὶ τῆς πράξεώς του δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα, ἂν ἡ βεβαίωσις αὐτῆς ἦναι ἀναγκαία ὡς βάσις τῆς συνενοχῆς· π. χ. ἐπὶ δολίας χρεωκοπίας, ἧς ὁ αὐτουργὸς ἀπέθανεν ἤδη, τίθεται ζήτημα ὄχι ἂν ἦναι ἔνοχος, ἀλλ' ἂν ὑπεξήρεσε κτλ. (Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 2410) ὅρα κατ. § 471.

ς') Ἐσφαλμέναι θεωρίαι περὶ τῆς δῆθεν παντοδυναμίας τῶν ἐνόρκων. L'idée d'omnipotence, λέγει συγγραφεύς τις, n'est qu' une idée d'usurpation, une erreur de raisonnement, une inspiration subversive.— Οὔτε συζήτησις κατὰ τῶν νομοθετικῶν ἔργων ἐπιτρέπεται, δύναται τὸ πολὺ νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς αὐστηρότητος τοῦ νόμου μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ὑποδειχθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εἶχε τὴν διάνοιαν νὰ τὸν παραβιάσῃ· (ἴδε Δαλλ. λεξ. défense ἀρ. 132 ἐπ.), ἀλλ' ἡ Γαλλ. Νομολογία ἀντίκειται εἰς τοῦτο. Δαλλ. λ. iustr. crim. ἀρ. 2414.

— Ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐτυμηγορίας. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 39 τοῦ 1849.

ζ') Οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνονται περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀποδείξεων, περὶ τῆς ἠθικότητος καὶ τῆς βαρύτητος τῆς πράξεως, περὶ τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 432. ε') *Απόπειρα ληστείας.*— Τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν ἀπόπειραν τῆς ληστείας συστατικά, ὡς πραγματικὰ γεγονότα αὐτῆς, ἀποφασίζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. 46 ἐπ. ποιν. νόμ.— 430 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 3 τοῦ 1852,

§ 435. γ') *Πειστήρια* (1). — Ὁ κατηγορηθεὶς καὶ ἀθωωθεὶς ἐζήτησε παρὰ τῶν συνέδρων τὰ ὡς πειστήρια κατασχεθέντα πράγματα, ἅτινα εἶχεν ἤδη κατάσχῃ ὁ παθών, κινήσας ἀγωγὴν ἐνώ-

---

ὑλικῶν στοιχείων αὐτῆς, περὶ τῆς ταυτότητος ἢ ἰδιότητος (qualité) τῶν κατηγορουμένων. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2431 ἐπ.

ή) Οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνονται περὶ τῆς ἡλικίας τῶν κατηγορουμένων, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἂν ἐνήργησαν μετὰ διακρίσεως. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2447.

θ') Περὶ τῆς ἰδιότητος ὑφ' ἣν ἐνήργησε τυχὸν ὁ κατηγορούμενος (οἷον ὡς ἔμπορος) τὴν πρᾶξιν, ἀποφαίνονται οἱ ἔνορκοι. αὐτ. ἀρ. 2448.

ί) Οἱ ἔνορκοι ἔχουσιν ἁρμοδιότητα νὰ χαρακτηρίσωσι (qualifier) τὴν κατάστασιν πτωχεύσεως ἀνθρώπου, ὃν κηρύττουσιν ἔνοχον δολίας χρεωκοπίας. — Ὡσαύτως τὴν ἔναρξιν τῆς πτωχεύσεως. αὐτ. ἀρ. 2449.

ιά) Ὅθεν ἐρωτῶνται περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐμπόρου καὶ τῆς τοῦ πτωχεύσαντος, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀπόφασις περὶ τούτου π. χ. ὁ κατηγορούμενος ἔμπορος πτωχεύσας εἶναι ἔνοχος . . . Ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ ἀπόφασις; αὐτ. ἀρ. 2450 ἐπ.

ιβ') Τῶν ἐνόρκων καθήκον εἶναι ν' ἀποφανθῶσιν ἂν ἡ πλαστογραφία ἐγένετο εἰς ἐμπορικὰ ἔγγραφα, οἷον εἰς συναλλαγματικὰς εἰς γραμμάτια εἰς διαταγὴν ἢ εἰς ἔγγραφα παρ' ἐμπόρων ὑπογεγραμμένα.— Ἡ ἰδιότης λοιπὸν τοῦ ἐμπόρου βεβαιοῦται παρ' αὐτῶν, ὅταν πρόκηται περὶ τοιούτων ἐγγράφων, ἅτινα δὲν ἦναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἐμπορικά. αὐτ. ἀρ. 2455 ἐπ.

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Πειστήρια.— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δικάζει περὶ τῆς κατασχέσεως τῶν πειστηρίων; Ὅρα τὴν λ. Πειστήρια τ. 12 σ. 261 ἐπ.

— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀθωωθέντος τοῦ κατηγορηθέντος, καθίσταται ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς κατασχέσεως τῶν πειστηρίων, ἐνεργηθείσης διὰ πράξεως τοῦ ἁρμοδίου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 25 τοῦ 1846.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ὅ,περ καὶ ἐπρότεινε κατὰ τὴν περὶ ἀποδόσεως τῶν πειστηρίων συζήτησιν, ἀλλὰ οἱ σύνεδροι διέταξαν τὴν ἀπόδοσιν· ὁ παθὼν λοιπὸν ἐζήτησεν ἀναίρεσιν, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Μάγος διὰ τῆς 25 τοῦ 1846 ἀποράσεώς του (Εὐρ. 8 σ. 99) ἀτέφηνεν ὅτι οἱ σύνεδροι, ὑπαρχούσης κατασχέσεως ἐπὶ τῶν πειστηρίων ὑπὸ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἀναρμοδίως ἔκριναν ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἐπετράπη ἢ ἐγένετο ἡ κατάσχεσις. (807 § 3 καὶ 808 § 2 πολ. δικ.).

§ 436. δ') *Συμβιβασμὸς* (116 ποιν. νόμ.).— Παρουσιασθέντος κατὰ τὴν συζήτησιν συμβιβαστικοῦ ἐγγράφου μεταξὺ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ παθόντος, ὀφείλει ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων νὰ θέσῃ ζήτημα καὶ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων νὰ ἀποφασίσῃ ἂν ἔγεινε συμβιβασμὸς πρὸ τῆς ἐγκλήσεως, καὶ ἑπομένως, μετὰ τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου συζήτησιν, νὰ ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων περὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (1). Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρκδ' καὶ ρνδ' τοῦ 1837, ἃς ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 100 ἐπ. Ὅρα ἀνωτ. σ. 226 ἐν ὑποσημ.

§ 437. ε') *Ἐκλογαί.* — Τὸ ζήτημα ἂν ἡ πρᾶξις ἐξετελέσθη ἕνεκα τῶν ἐκλογῶν ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐνόρκους. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 14 τοῦ 1846 (ὅρα τὴν λέξ. Ἐκλογαί).

Σημειωτέον μάλιστα, ὅτι τὰ περὶ παραπομπῆς βουλεύματα, μὴ δικάζοντα ὁριστικῶς, δὲν ἀποτελοῦσι τελεσιδικίαν δεδικασμένου. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τίθηται εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, ἂν πρᾶξίς τις ἐξετελέσθη διαρκουσῶν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Βλ. καὶ λέξ. Ἀμνηστεία. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 73 τῆς 10 Σεπτεβρ. 1845, ἣν ἐν λέξ. Ἐκλογαί (Εὐρ. τ. 6 σ. 501).

§ 438. ς') *Ἀξία κλοπῆς.*—Ὁ ἐπὶ τῇ γενικῇ τῶν ἐνόρκων ἀποφάσει, ὅτι ἡ ἀξία ἑκάστου τῶν κλαπέντων ζώων ὑπερέβαινε τὰς 20, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς 400 δραχ., γενόμενος ὑπὸ τῶν συνέδρων προσδιορισμὸς εἰς δρ. 130 ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, ὅστις ἀπαιτεῖ ὥστε, ἐν ἐλλείψει εἰδικωτέρου προσδιορισμοῦ, νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις τῆς καταδίκης ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ὁρισθείσης ἀξίας.—Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1857.

§ 439. ζ') *Ἐλαφρυντικὰ περιστατικά* (2).— Δὲν εἶναι ἔγγον

(1) Ἐναντία διδάσκει ὁ Δαλλ. ἐν λ. inst. crim. ἀρ. 2466;

(2) Ὅρα κατωτ. περὶ αὐτῶν.

τῶν συνέδρων νὰ κρίνωσιν ἂν εἰς πρᾶξίν τινα συντρέχωσι τὰ ἐλ
φρυντικὰ περιστατικὰ τοῦ ἄρθ. 49 § 2 τοῦ ποιν. νόμου, ὅταν δ
ἀποφανθῶσιν περὶ αὐτῶν οἱ ἔνορκοι. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 3
τοῦ 1847 ἐς Εὐρετ. τ. 8 σ. 102. — 47 τοῦ 1847. — 74 τ
1855. — 62 τοῦ 1845.

§ 440 ή) *Ψευδορκία.*— Ἡ πρότασις ν' ἀκυρωθῇ ἡ ὁρκωμοσ
τινὸς καὶ ν' ἀπολυθῇ οὗτος τῆς ἐπὶ ψευδορκίᾳ κατηγορίας περ
λαμβάνει τὸν ἰσχυρισμὸν, ὅτι οὗτος δὲν εἶναι ἔνοχος τῆς προσ
πτομένης αὐτῷ κατηγορίας ἐπὶ ψευδορκίᾳ, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦ
ἀφορᾷ τὴν ἐνοχὴν τῆς ἀθωότητός του, καὶ ἐπομένως δὲν εἶν
ἁρμόδιοι οἱ σύνεδροι ν' ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐκείνη
Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1858. Πρλ. κατωτ. § 462 τὴν 11
τοῦ 1858 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου.

§ 441. θ') *Παραφροσύνη* (1).— Ὅταν ὁ κατηγορούμενος κηρ
χθῇ διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἔνοχος, περιλαμβάνει αὕτη τὴν ὑλικ
πρᾶξιν καὶ τὸν ἠθικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, καὶ ἀποφασίζεται ἐντα
τῷ ἀποφατικῶς ἡ ὕπαρξις τῆς παραφροσύνης· ἐπομένως τὸ πε
τῆς παραφροσύνης ζήτημα ἐμπεριείχετο ἤδη εἰς τὰ παρὰ τ
προέδρου τεθέντα ζητήματα· καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρ
μὴ παραδεχόμενον τὴν πρότασιν τοῦ νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ παρ
φροσύνης τοῦ κατηγορουμένου δὲν παραβιάζει τὸν νόμον. Από
ποιν. Ἀρ. Π. 55 τοῦ 1843.

§ 442. ι') Παρακατιόντες εἰς τὸ περὶ τῆς θέσεως τῶν ζητ
μάτων κεφάλαιον θέλομεν σημειώσει καὶ ἄλλας περιπτώσεις, κα
ἃς ἀποφαίνονται οἱ ἔνορκοι καὶ ὄχι οἱ σύνεδροι.

§ 442[a]. Ἂν ὅμως ὀρθῶς ἢ μὴ ἀπεφάνθησαν οἱ ἔνορκοι περὶ τ
πραγματικοῦ (π. χ. περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος), τοῦτ
ὡς πραγματικὸν, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Από
ποιν. Ἀρ. Π. 47 τοῦ 1852.

§ 443. Εἰς τὸ προκείμενον κεφάλαιον ὑπάγονται καὶ τὰ ἑπ
μενα (2).

§ 444. ά) Τεθέντος τοῦ κυρίου ζητήματος περὶ τοῦ τραύματ
τοῦ ἐπενεγκόντος τὸν θάνατον καὶ τοῦ ἐπιβοηθητικοῦ περὶ τ
εἰς κατάστασιν μέθης ἐκτελέσεως, οἱ ἔνορκοι ὀφείλουν ν' ἀπα

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραφροσύνη ἐν τῷ Πίνακι τῷ ἐν τέλει τ
προκειμένου ἄρθρου.

(2) Ὅρα ἀνωτ. σελ. 231 ὑποσ.

66 τοῦ 1853.

§ 445. β') Οἱ ἔνορκοι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτείνουν τὴν ἐτυμηγορίαν των, ἢ νὰ περιορίσουν αὐτὴν διὰ προσθήκης, παραλείψεως, ἢ μεταβολῆς τοῦ ζητήματος, ἢ μέρους αὐτοῦ οὐσιώδους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 34 τοῦ 4846.

§ 446. γ') Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν, μὴ τεθεῖσαν εἰς αὐτούς. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιβαρυντικὴν ταύτην περίστασιν, καὶ ν' ἀποφασίσῃ, ἐφαρμόζον τὸν νόμον, χωρὶς νὰ διατάξῃ τοὺς ἐνόρκους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς τακτοποίησιν τῆς ἐτυμηγορίας. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 22 τοῦ 1844.

§ 448. δ') Κατὰ ταῦτα οἱ ἔνορκοι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτείνουν ἢ νὰ περιορίζωσι τὴν ἐτυμηγορίαν των (1) εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, ἐκτὸς τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ζητήμασιν (436, 437 ποιν. δικ.) διὰ προσθήκης, παραλείψεως ἢ μεταβολῆς κυρίου τινὸς ἢ παρεμπίπτοντος ζητήματος, ἀφορῶντος εἴτε ἐπιβαρυντικὴν (2), εἴτε ἐλαφρυντικὴν περίστασιν· ἐρωτηθέντες λοιπὸν μόνον ἂν ἐξετελέσθη ἐσκεμμένως ἀνθρωποκτονία, δὲν δύνανται νὰ ἀποφανθῶσιν ὅτι ἐξετελέσθη ἀπρομελετήτως εἰς βράσυνον ψυχικῆς ὁρμῆς, ὀφείλοντες λοιπὸν ἁπλῶς ν' ἀποφανθῶσι καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς εἰς τὸ τεθὲν ζήτημα. Απ. ποιν. Αρ. Π. σνς' τοῦ 1838 ἐν Εὐρ. 7 σ. 256.—Ὅθεν ὅταν τίθενται ζητήματα περὶ μέθης, πρέ-

---

(1) Ἐτυμηγορίαι περιέχουσαι τὶ πλέον τῶν τεθέντων ζητημάτων (ἴδε Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3383 ἐπ.) ἢ ἔλλαττον (ἴδε αὐτ. ἀρ. 3401 ἐπ. 3423 ἐπ.).

(2) Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν μὴ τεθεῖσαν εἰς αὐτούς. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 22 τοῦ 1841. Οἷον ἂν οἱ ἔνορκοι ἠρωτήθησαν ἂν κατὰ τὴν προκειμένην ληστείαν ὁ . . . . ἠκίσθη, ἀλλ' ἄνευ σωματικῆς βλάβης, δὲν δύνανται νὰ ἀπαντήσωσιν ὅτι *ἠκίσθη*, ἡ δὲ αἰκία ἐπέφερε σωματικὴν βλάβην. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παραπέμπονται πρὸς διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας, μάλιστα καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἠδύνατο νὰ προβῇ μὴ λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν. ἡ αὐτὴ ἀπόφ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πει νὰ τὰ λύωσιν· ἄλλως ἡ ἐτυμηγορία των εἶναι ἐλαττωματι
Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 19 τοῦ 1857.

Ζητήματα.— Περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν.

§ 450. *Διατύπωσις τῶν ζητημάτων. — Ἔλλειψις διανο καὶ γνώσεως* (1).— Ἡ Γαλλ. ποιν. δικονομία τοῦ 1808 ἀπ ποίησε τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων, ἡ ὁποία ἐπὶ τῆς ἀρχαιοτ Γαλλ. νομοθεσίας ἦτο περίπλοκος. Κατὰ τὴν νεωτέραν λοι Γαλλ. νομοθεσίαν, ἣν ἠκολούθησε καὶ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, ὑλικὸν γεγονὸς καὶ ἡ ἐνοχὴ τοῦ κατηγορουμένου δὲν πρέπει ν ποτελῶσι διακεκριμένα ζητήματα (Cass. 6 Μαρτ. 1823). τῆς διανοίας ζήτημα (quést. intentionelle) ἔγκειται, δυνάμει τὸ ζήτημα ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος. Κατὰ τὸ σύστ λοιπὸν τῆς ποιν. Γαλλ. δικον. καὶ τῆς ἡμετέρας, τὸ ζήτημα τ τῆς πράξεως καὶ τῆς διανοίας ἑνοῦνται εἰς ἕν· ἐν τῷ ζητήμ εἶναι *ἔνοχος* περιέχονται ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα· ὑπάρχου ὅμως ἀδικήματά τινα (οἷον ὁ φόνος, τὰ τραύματα), τὰ ὁποῖ νόμος τιμωρεῖ ὅταν ὑπάρχῃ ὡρισμένη τις θελησις πρὸς ἐκπλή σιν τοιούτου σκοποῦ. Ἐν ταῖς περιπτώσεσιν αὐταῖς ἀπαιτεῖται ρητὴ μνεία τοῦ στοιχείου τῆς θελήσεως ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ὁ λήσομεν ἐκτενέστερα.

Ἐξετάζοντες λοιπὸν οἱ ἔνορκοι ἂν τὸ ἀδίκημα ἦναι καταλο στέον εἰς τὸν κατηγορούμενον, ἀποφαίνονται περὶ δύο στοιχεί ἤτοι ἂν ἐνήργησε τὴν πρᾶξιν καὶ ἂν συνέτρεξεν ἡ διάνοια κα θέλησις, διότι δὲν ὑπάρχει ἐνοχὴ ἐν περιπτώσει παραφροσύνης ἀνωτέρας βίας. Δαλλ. λ. inst. crim. ἀρ. 2429. Ὅθεν

§ 451. α) Ἡ λέξις ἔνοχος συμπεριλαμβάνει ὄχι μόνον τὴν ὑ κὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν ἐνέργειαν· ἑπομένως ἡ ἐτυμηγορία τ ἐνόρκων εἶναι τελεία, ἔχουσα οὕτως: Ναί, ὁ Α εἶναι ἔνοχος ὅτι ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ ἑαυτὸν τὴν νόμιμον κάθαρσιν εἰς τὰ κατὰ τὴν ὀρθωτικὴν γραμμὴν ὑ στάμενα καθαρτήρια, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ λέξις *ἐν γνώ* Απ. ποιν. ἀρ. Πάγ. 13 τοῦ 1844.

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2561 ἐπ.

§ 453. ε') Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κατηγορουμένου ὅτι βασανισθεὶς ὡμολόγησε ψευδῶς ἑαυτὸν ἔνοχον, δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς θέτιν ἰδιαιτέρου ζητήματος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 12 τοῦ 1858.

§ 454. γ') Τὸ γεγονὸς ὅτι ἠναγκάσθη ἄκων ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς ληστὰς δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἰδιον ζήτημα, ὡς ἐμπεριεχόμενον εἰς τὸ κύριον ζήτημα. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 10 τοῦ 1858.

§ 455. Τὸ κύριον ζήτημα ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου (1) πρότασιν, καὶ περιέχει τὴν ἐρώτησιν ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος τῆς προσαπτομένης εἰς αὐτὸν πράξεως ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας ἐπιβαρυνούσας ἢ ἐλαφρυνούσας περιστάσεις (429 ποιν. δικ.).

§ 456. Ἀρκεῖ νὰ ἐμπεριλαμβάνωνται ὅλα τὰ κεφάλαια τῆς κατηγορίας μετὰ τῶν συστατικῶν στοιχείων καθ' ἣν ὁ πρόεδρος θεωρεῖ προσφορωτέραν τάξιν, μὴ ὑποχρεοῦντος αὐτὸν τὸν νόμον ν' ἀκολουθῇ ταύτην ἢ ἐκείνην (2) μᾶλλον τὴν τάξιν (j. cr. ἄρθ. 732). Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀκυρότης ἂν τὰ ζητήματα τεθῶσι δι' ἄλ-

---

(1) Πρλ. Δαλλ. instr. crim. ἀρ. 2709 ἐπ. Εἰς τὰ ζητήματα δύνανται νὰ προστεθῶσι λέξεις μὴ ἐμπεριεχόμεναι εἰς τὸ κατηγορητήριον, ἐνυπάρχουσαι δὲ καὶ τὸ βούλευμα. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 32 τοῦ 1845 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 109.

— Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τίθηται συμφώνως μὲ τὸ βούλευμα, καὶ ὄχι μὲ τὸ ἐγκλητήριον. Ὅθεν, ὅταν τὸ ὄνομα τοῦ κατηγορουμένου ἐτέθη ὡς ἐσημειοῦτο εἰς τὸ βούλευμα, καὶ ὄχι ὡς ἐσημειοῦτο εἰς τὸ ἐγκλητήριον, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 77 τοῦ 1846.

— Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων παραβιάζει τὸ τῆς ὑπερασπίσεως δ καίωμα, ὅταν θέτῃ ζήτημα περὶ ἀποπείρας, στηριζόμενον εἰς τὸ αἰτιολογικὸν τοῦ βουλεύματος καὶ εἰς τὸ διηγηματικὸν αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐκ τῆς συζητήσεως δὲν ἐπρόκυψεν τι περὶ ἀποπείρας (429, 430, 458 § 17 477 ποιν. δικ.). Ἑτέροις ρήμασιν. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν δύναται νὰ θέσῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους ζητήματα, ἅπερ δὲν βεβαιοῖ ὅτι ἐξήχθησαν ἀπὸ τὴν συζήτησιν, ἢ ἐπροτάθησαν ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον ἐπὶ λόγῳ ὅτι ταῦτα ἐξάγονται ἀπὸ τὸ αἰτιολογικὸν τοῦ βουλεύματος. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 10 τοῦ 1849.

(2) Morin λ. quést. au jur. ἀρ. 29. Ἡ τάξις τῆς θέσεως τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λων λέξεων παρὰ τὰς ἐν τῷ βουλεύματι, ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἰσοδύναμοι καὶ τακτικαί. (j. cr. ἀρ. 691). Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. 30 τοῦ 1845, καθ' ἣν δύνανται νὰ τίθενται τὰ ζητήματα καὶ δι' ἄλλων λέξεων παρὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ ὡρισμένας, ὅταν ἄλλως τὸ ζήτημα ἦναι πλῆρες, καὶ περιέχῃ ὅλους τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ὥστε οἱ ἔνορκοι νὰ μὴ περιπέσωσιν εἰς πλάνην τινά.— Ἆρα δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης ἂν, ἀντὶ τῆς φράσεως *ἐξετέλεσε τὴν παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν*, τὸ ζήτημα φέρῃ *ἐφόνευσε*.— Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιερόνει καὶ ἡ 52 τοῦ 1844 ποιν. ἀπ. Αρ. Πάγου (Εὐρ. 8 σ. 114), καθ' ἣν ἐτέθη ζήτημα, ἂν οἱ κατηγορούμενοι ἠθέλησαν νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς ἀγνωρίστους διὰ μελανώσεως, ἐν ᾧ τὸ ἐγκλητήριον ἔφερεν ὅτι οἱ . . . . μελανωμένοι τὸ πρόσωπον.— Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιερώνει καὶ ἡ 24 τοῦ 1842 ποιν. ἀπόφ. Αρ. Πάγου, καθ' ἣν τὸ ἄρθρον 381 ἐπ. τοῦ ποιν. νόμ. δίδει μὲν τὸν ὁρισμὸν τῆς περιφράκτου αὐλῆς, τῆς ῥήξεως κτλ. δὲν διατάττει ὅμως νὰ μὴ τίθενται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἄλλαι ἀντιστοιχοῦσαι λέξεις ἀντ' αὐτῶν. Πρλ. τὴν 47 τοῦ 1847 ἐν σ. 240.

§ 457. Ἂν καὶ κατὰ τὴν φυσικὴν τάξιν μεταξὺ τῶν θετομένων ζητημάτων πρέπῃ νὰ προηγῆται τὸ κύριον, τοῦτο ὅμως δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος· ὥστε ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ θέσῃ τὰ ζητήματα ὅπως κρίνει ἁρμόδιον. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. 16 τοῦ 1842. Πρλ. § 456.

§ 458. *Ἀναγκαῖα προσόντα.* — Τὰ ζητήματα πρέπει νὰ περιέχωσι τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος (Δαλλ. inst. cr. ἀρ. 2747 ἐπ.)· — τὴν χρονολογίαν, τὸν τόπον καὶ τὰς παρακολουθούσας αὐτὸ περιστάσεις. (αὐτ. ἀρ. 2770 ἐπ.).

— Πᾶν λοιπὸν ζήτημα πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ὅλα τὰ ἀναγ-

ζητημάτων ἀνήκει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 49 τοῦ 1844, 61 τοῦ 1847 ἐν λ. Ζητήματα § 31. (ἴδε τὸν ἐπ. § 457)· οἱον τεθέντος τοῦ πρώτου ζητήματος περὶ τῆς κατηγορίας, τῆς εἰς τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ ποιν. νόμου στηριζομένης, δὲν ὑπάρχει παράβασίς τις, ἂν ἐτέθη τελευταῖον ζήτημα περὶ συστάσεως, ἀφοῦ δὲν ἐγένετο καμμία ἀντίρρησις καὶ δὲν ἐπροὐκυψε σύγχυσις βλαβερὰ εἰς τοὺς κατηγορουμένους (*). Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 61 τοῦ 1847.

(*) Πρλ. τὴν λέξ. Σύστασις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος· π. χ. ὡς πρὸς τὴν κυρίαν πρᾶξιν, πᾶσαν οὐσιώδη περίστασιν πηγάζουσαν εἴτε ἐκ τοῦ βουλεύματος, εἴτε ἐκ τῶν συζητήσεων, εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῆς κατηγορίας (1) — ὡς πρὸς τὴν ἀπόπειραν, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθ. 47 καὶ 50 τοῦ ποιν. νόμου (Cass. 15 Ἀπρ. 1824 καὶ 23 Σεπτ. 1825) (2). — Ὡς πρὸς τὴν συνενοχὴν, μίαν ἢ πλείονα; τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθ. 72 (ἴδε ὅμως τὴν λέξ. Συνένοχοι).— Ὡς πρὸς τὰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, πρέπει νὰ σημειοῦται ὅ,τι τὰς ἀποτελεῖ. Ἴδε Morin, λ. cour. d'ass. ἄρθ. 29 ἐδ. 4 ἐν τέλ.

Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις περιστάσεις, καθ' ἃς ζήτημά τι, καίτοι μὴ ἐκφράζον περίστασίν τινα, τὴν περιλαμβάνει δυνάμει διὰ τῆς σχέσεώς του πρὸς ἄλλο· ὅθεν, ὅταν ἅπασαι αἱ στοιχειώδεις περιστάσεις ὑπάρχωσιν εἰς τὸ περὶ τοῦ κυρίου αὐτουργοῦ ζήτημα, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλαμβάνωνται εἰς τὸ περὶ συνενοχῆς· καὶ μάλιστα εἰς κατηγορίαν περὶ φόνου, τὸ τῆς προμελέτης ζήτημα σ[illegible] πρὸς τὸν κυρίως κατηγορούμενον, δὲν εἶναι [illegible]ι ὡς πρὸς τὸν συνένοχον. Rej 25 Φεβρ. καὶ [illegible] ἄρθ. 3373). — Ὅθεν εἶναι ἰσχυρὰ ἡ ἐτυ[illegible]ει τινὰ ἔνοχον ὡς συνεργὸν τῶν ἀνωτέρω [illegible]ποιν. Ἀρ. Π. 47 τοῦ 1847, φέρουσα (3).

ἐνόρκους τεθὲν κύριον ζήτημα δὲν περιέχῃ [illegible]ηγορούμενος ἦναι ἔνοχος τῆς εἰς εἰς αὐτὸν [illegible]ς, τοὐτέστι τῆς συγκεκριμένης πράξεως, [illegible]ικὰ περιστατικὰ, ἀλλὰ μόνον τῆς ἀφῃρη[illegible]γορία τῶν ἐνόρκων εἶναι ἄκυρος. Ἀπόφ. [illegible]41.

[illegible]πειρα ἐν Εὐρ. 3 σ. 1 ἐπ. Κατὰ τὴν 54 [illegible]. Π. (Εὐρ. τ. 8 σ. 115). Ἡ ἐτυμηγορία [illegible] καὶ ὡρισμένως, ὅτι τὸ μελετηθὲν ἔγ[illegible]τον ἐκ τύχης ἢ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια· [illegible] ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, διὰ νὰ στηριχθῇ [illegible]ποῖοι ὑπερβαίνουσι τὰ καθήκοντά των, [illegible]ηγορίαν.

(3) Ὅρα ἐν Βύρν. Ἀπόφασις ποινικὴ καὶ ἄλλα ὁμοίας φύ[illegible]

[illegible]μηγορία, ἂν εἰς μὲν τὸ πρῶτον ζήτημα [illegible] εἰς δὲ τὸ δεύτερον ὑπάρχῃ ἡ φράσις: [illegible]ποιν. Ἀρ. Π. 31 τοῦ 1842.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απόφ. Ἐπειδὴ καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ψευδής, καθότι δι' ἣν πρᾶξιν παρεπέμφθη καὶ ἐκατηγορήθη ὁ εἰρημένος Α. Ἀνέστης, διὰ τὴν ἰδίαν καὶ ἐκηρύχθη ἔνοχος παρὰ τῶν ἐνόρκων· μὴ ἀναφέρον δὲ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων διακεκριμένως εἰς ποίας λῃστείας εἶναι ἔνοχος ὡς συνεργὸς ὁ εἰρημένος Δ. Ἀνέστης, ἀλλὰ κηρύττον αὐτὸν ἔνοχον ὡς συνεργὸν τῶν ἀνωτέρω λῃστειῶν, δὲν ἐννοεῖ, εἰμὴ μόνον τὰς δύο λῃστείας, δι' ἃς ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι καὶ οἱ ἄλλοι συγκατηγορούμενοι ὡς αὐτουργοί· εἶναι προσέτι τοῦτο ἀδιάφορον, καθόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν πράξεων δὲν μεταβάλλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἐνοχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· ἡ δὲ φράσις τῆς κατηγορίας *ἐν γνώσει τῶν μελετωμένων λῃστειῶν*, δὲν διαφέρει παντάπασι ἀπὸ τὴν φράσιν *γινώσκων τὰς μελετωμένας λῃστείας*, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἡ ἐτυμηγορία, ἀλλ' εἶναι ταὐτοσήμαντος· (ὅρα ἀν. § 456) οὐδὲ μεταβάλλεται ἡ τύχη τοῦ μνησθέντος Δ. Ἀνέστη τοῦ ὅτι ἐκηρύχθη ἔνοχος ὡς συνεργὸς διὰ πρᾶξιν γενομένην κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ **1846**, ἐνῷ ἐκατηγορήθη ὡς δίδων τροφὰς μέχρι τέλους τοῦ **1845**, διότι ἠδύνατο μὲν νὰ δίδῃ αὐτὸς τροφὰς καὶ τόπον διατριβῆς εἰς τοὺς λῃστὰς μέχρι τέλους τοῦ **1845** ἐν γνώσει τῆς μελετωμένης λῃστείας ἢ λῃστειῶν ὧν περ ἐκηρύχθη ἔνοχος, καὶ οἱ αὐτουργοὶ νὰ ἐξετέλεσαν τὰς μελετωμένας λῃστείας ἀργότερα· ὁ νόμος δὲ δὲν θεωρεῖ ὡς συνεργὸν μόνον ἐκεῖνον ὅστις συνήργησεν, ἐν ᾧ ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον ὅστις συνήργησε πρὸ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς.

§ **460.** *Κλοπὴ* (**1**). Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ σημειοῦται εἰς τὰ ζητήματα, ποῖον εἶδος δικαιώματος ἔχει ἐπὶ τῶν κλαπέντων ὁ παθών. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. **89** τοῦ **1855**.

— Δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης τις, ἂν εἰς τὰ παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων τεθέντα ζητήματα δὲν ὁρίζωνται ὀνομαστὶ τὰ κλαπέντα, ὅταν ἡ πρᾶξις ἦναι ἀδιαίρετος, καθὼς καὶ ὅταν φέρῃ ἡ ἐτυμηγορία, ὅτι τὰ κλαπέντα συνέκειντο εἰς χρήματα καὶ ἐνδύματα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. **29**, **19**, **21** καὶ **62** τοῦ **1849**.

§ **461.** Ἂν δὲν ὡρίσθη ἐν ἀρχῇ εἰς τὸ ζήτημα τὸ κακούργημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν συναπεφάσισαν οἱ ἀναιρεσείοντες, ἀρκεῖ

---

(1) Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀνομάζωνται ῥητῶς εἰς τοῖς ζητήμασι τὰ κλαπέντα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. **102** τοῦ **1856**.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ιως νὰ ὡρίσθη τοῦτο παρακατιὼν εἰς τὸ αὐτὸ ζήτημα. Ἀπόφ. οιν. Ἀρ. Π. 54 τοῦ 1852, φέρουσα·

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν δὲν ὡρίσθη ἐν ἀρχῇ εἰς τὸ ζήτημα τὸ κακούργημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν συναπεφάσισαν ἀμφότεροι οἱ ναιρεσείοντες, ὡρίσθη ὅμως τοῦτο ῥητῶς παρακατιὼν εἰς τὸ αὐτὸ ήτημα, τὸ ὁποῖον ἔχει οὕτως: ὅτι συναπεφάσισαν τὴν ἐκτέλεσιν ορισμένου κακουργήματος καὶ ἕνεκα ταύτης συνομολογήσαντες καιβαίαν συνδρομὴν σκοποῦντες δὲ νὰ φονεύσωσι τὸν Ἰλίαν Λιαουρέαν ἐπεχείρησαν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέως καὶ τὰ λοιπά· διὰ δὲ τῶν ὅρων τούτων ἐκφράζεται καθὼς καὶ ἡ προμελέτη ἢ ἡ προηγουμένη συναπόφασις τῆς ἀνθρωοκτονίας· ὥστε καὶ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι πλημμελὲς καὶ ἡ πρᾶς τῆς ὁποίας ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι οἱ ἀναιρεσείοντες περιέχει ὅλα ὰ στοιχεῖα τῆς ἀποπείρας τῆς ἐκ προμελέτης ἀποφασισθείσης νθρωποκτονίας.

§ 462. Εἰς τὸ ζήτημα ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐψευδόρκησεν ἐν νώσει ἐπὶ δικαστηρίου ὡς διάδικος περιέχονται ὅλα τὰ πρὸς κοδοσίαν ἀπαιτούμενα· ἑπομένως οἱ ἔνορκοι δύνανται νὰ ἐξεάσωσιν, ἂν ὁ ὅρκος ἐδόθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου. Ἀπ. ποιν. ρ. Π. 119 τοῦ 1858. Πρλ. ἀνωτ. § 440 τὴν 8 τοῦ 1858 οιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου.

§ 463. Ὅταν ἐτέθη ζήτημα (1) εἰ ἐὰν ὁ . . . . ἐν γνώσει καὶ ἐξ

---

(1) Ἵνα κατασταθῇ σαφεστέρα ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις, αραθέτω καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἐπικυρωθεῖσαν ἀπόφ. τῶν ἐν Λαμίᾳ υνέδρων ἔχουσαν οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ συνήγορος τοῦ Β. Κατζαμάγκα ἐζήτησε νὰ εθῇ ζήτημα ὅτι ὁ κατηγορούμενος οὗτος ἐνέργησε τυχὸν μόνον άριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ἑτέρου κατηγορουμένου Κ. σας. Κατζαμάγκα συγγενοῦς ἐξ αἵματος αὐτοῦ ὄντος ἀλλ' ἡ πρόασις αὕτη δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, διότι τὸ ἄρθ. 76 τοῦ τοιν. νόμου προϋποτίθησι ζήτημα στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθ. 74 τοῦ ποιν. νόμου ἀλλὰ τοιοῦτον ζήτημα οὐ μόνον δὲν ὑπάρχει μεαξὺ τῶν ζητημάτων, ἀλλ' οὐδὲ οἱ εἰρημένοι κατηγορούμενοι ροκαλοῦσιν. Ἑπομένως ἡ εἰρημένη αἰτησις δὲν στηρίζεται εἰς τὸν όμον, ἀφοῦ ὁ κατηγορούμενος Β. Κατζαμάγκας κατηγορεῖται, τι ἐν γνώσει ἐξ ἰδιοτελείας ὑπέκρυψε τὸν συγγενῆ του Κ. Β.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξ ἰδιοτελείας ἀπέκρυψέ τινας τῶν λῃστῶν» περιττὸν εἶναι νὰ τεθῇ ἕτερον ζήτημα ἂν ἐνήργησε τοῦτο χάριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως, διότι τοῦτο περιλαμβάνεται εἰς ἐκεῖνο (ποιν. νόμ. 72 § 6). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1856, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ νομίμως ἀπέρριψαν οἱ σύνεδροι ὡς περιττὰ τὰ παρὰ τοῦ συνηγόρου τοῦ ἀναιρεσείοντος Κ. Β. Κατσαμάγκα προταθέντα δύο ἐλαφρυντικὰ ζητήματα, τὸ μὲν πρῶτον, διότι τὸ τεθὲν εἰς τοὺς ἐνόρκους κατὰ τὴν κατηγορίαν ζήτημα, «ἐὰν ὁ Κατσαμάγκας ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἰδιοτελείας ἀπέκρυψέ τινας τῶν λῃστῶν» καθίστα ἀνωφελὲς κατὰ πᾶσαν ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ συνηγόρου ζήτημα, «ἂν ἐνήργησεν ὁ πελάτης του χάριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως» περὶ τοῦ ὁποίου οὐδόλως ἐπρόκειτο ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ δὲ δεύτερον διότι τὸ προταθὲν συμπεριλαμβάνετο εἰς τὸ τεθὲν ἤδη εἰς τοὺς ἐνόρκους ζήτημα «ἂν ἡ λῃστεία ἐπράχθη εἰς δημόσιον τόπον» εἰς τὸ ὁποῖον ἀπήντησαν μάλιστα οἱ ἔνορκοι ἀποφατικῶς.

§ 464. Ἀπαιτεῖται νὰ τίθενται εἰς τὸ ζήτημα ἀναλελυμένως τὰ γεγονότα τῆς συστάσεως (1) καὶ δὲν ἀρκεῖ ὁ νομικὸς ὁρισμὸς αὐτῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 78 τοῦ 1852. Πρλ. καὶ τὴν ἀνωτ. 50 τοῦ 1841 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

§ 470. *Δὲν πρέπει τὰ ὑπάρχῃ ἀοριστία τις ὡς πρὸς τὰ κατηγορούμενα πρόσωπα* — Οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρηθῇ μετὰ βεβαιότητος ἔνοχος, ἂν δὲν ἀποδίδηται ῥητῶς ἡ πρᾶξις εἰς ἕνα τῶν

Κατζαμάγκα καί τινα τῶν λῃστευθέντων πραγμάτων, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθ. 72 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἐπειδὴ τεθέντος τοῦ ζητήματος «ἂν ἡ ἀνωτέρω πρᾶξις ἐξετελέσθη εἰς τὸ προσημειωθὲν μέγα ρεῦμα τῆς Σέτας· ἤτοι εἰς δημοσίαν ὁδὸν καὶ δημόσιον τόπον» ἐγένετο εἰς τοὺς ἐνόρκους ἡ παρατήρησις ὅτι ἂν πεισθῶσιν, ὅτι ἡ πρᾶξις ἐγένετο ὄχι εἰς δημοσίαν ὁδὸν καὶ δημόσιον τόπον δύνανται νὰ λύσωσιν ἀποφατικῶς τὸ ὅλον ζήτημα ἢ νὰ εἴπωσιν ὅτι «ὄχι ὅμως εἰς δημοσίαν ὁδὸν καὶ δημόσιον τόπον».

Ἐπειδὴ τούτου οὕτως ἔχοντος ἄσκοπον εἶναι νὰ τεθῇ καὶ νέον ζήτημα «ἂν ὁ τόπος ἔνθα ἐξετελέσθη δὲν εἶναι δημοσία ὁδὸς καὶ δημόσιος τόπος».

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Σύστασις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατηγορηθέντων ἢ εἰς ὅλους ὁμοῦ· ἤτοι ἡ ἀοριστία εἰς τὴν ἐνοχὴν εἶναι ἐπιβλαβές (1). Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 43 τοῦ 1845. — Τοιαύτη δὲ ἀοριστία, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὑπάρχει, ὅταν ἡ ἐτυμηγορία φέρῃ ὅτι ὁ.... ἐξετέλεσε τραύματα αἰκίσας μετ' ἄλλων, διότι δὲν προσδιορίζει τίς, ἢ ἂν ἕκαστος αὐτῶν, συμπράττων, ἐπήνεγκε τὰς αἰκίας. Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀοριστία ἂν ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν ἀνέφερεν εἰς ἕκαστον τῶν ζητημάτων τὸ ὄνομα τοῦ συστασιώτου, διὰ νὰ προλάβῃ ἐνδεχομένην ἀμφιβολίαν, ἥτις ἐδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐτυμηγορίας, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε κηρυχθῇ ὁ μὲν ἔνοχος, ὁ δὲ ἀθῶος· τοῦτο δὲν φέρει μεταβολὴν τῆς κατηγορίας, ἀφοῦ ἀμφοτέρων τῶν συστασιωτῶν τὰ ὀνόματα περιλαμβάνωνται εἰς τὰ ζητήματα, τοῦ μὲν εἰς τὸ πρῶτον, τοῦ δὲ εἰς τὸ δεύτερον (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 39 τοῦ 1846. — Ὡσαύτως δὲν ὑπάρχει ἀοριστία, ὅταν, κατηγορουμένου τινὸς ἐπὶ λῃστείᾳ πραχθείσῃ μετ' ἄλλων διὰ βιαιοπραγιῶν καὶ ἐκ συστάσεως μάλιστα, δὲν τεθῇ ἴδιον ζήτημα, ἐὰν ὁ ἀναιρεσείων ἢ ἄλλως συστασιώτης ἐπήνεγκε τὰς βιαιοπραγίας (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 3 τοῦ 1852.

§ 471. Δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ ἐνοχῆς προσώπου μὴ καταδικωκομένου (Cass. 11 Ἰανουαρ. 1834), μολονότι συγχωρῆται εἰς κατηγορίαν περὶ συνενοχῆς εἰς δολίαν χρεωκοπίαν νὰ ὀνομασθῇ ὁ ἀθωωθεὶς πτωχεύσας (Rej. 5 Μαρτ. 1841. Jour. cr. art. 2814). Πρλ. ἀνωτ. § 430 ἐν ὑποσ. ε.

— Ἡ εἰς τὰ ζητήματα συμπερίληψις προσώπου τινός, μὴ δοῦσα ἀφορμὴν εἰς βλάβην τινὰ τοῦ κατηγορουμένου, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 71 τοῦ 1847.

§ 472. Τὸ ὄνομα τοῦ παθόντος πρέπει νὰ σημειοῦται καθ' ὅσον ἔνεστιν, ἀλλ' ἡ παράλειψις δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα (Jour. cr. ἀρ. 2706). — Ὅταν δὲ εἰς τὸ κατηγορητήριον ἦναι ἐσφαλμένως σημειωμένον τὸ ὄνομα τοῦ παθόντος, ὁ πρόεδρος δύναται νὰ τὸ σημειώσῃ ὀρθῶς εἰς τὰ ζητήματα. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 50 τοῦ 1856.

---

(1) Πρλ. Διορετήριον τόμ. 3 σελ. 211 ἐπ. καὶ τὴν λέξ. Διατακτικόν.

(2) Πρλ. τὴν λέξ. Σύστασις.

(3) Πρλ. ὅμως τὴν λεξ. Σύστασις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 475. *Ἐποχὴ καὶ τόπος* (1).-Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν καὶ ὁ τόπος, ἐπου ἡ πρᾶξις ἐξετελέσθη, πρέπει νὰ σημειώνωνται εἰς τὸ ζήτημα ὅσον ἔνεστιν ἀκριβέστερα· ἂν ἀναφαίνωνται ἐκ τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος δύναται καὶ πρέπει νὰ κάμνῃ μνείαν εἰς τὰ ζητήματα (αττέϊ 10 Ὀκτ. 1817, 14 Φεβρ. 1822 καὶ 19 Μαΐου 1831)· ἀλλ' ἡ μνεία αὕτη δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καὶ ἀπόκειται εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ προέδρου νὰ καταστήσῃ τὰ ζητήματα ὡρισμένα ἐφ' ὅσον αἱ συζητήσεις τὸ ἐπιτρέπουσι (Jour. cr. ἀρ. 635, 732 καὶ 1001) δὲν ὑπάρχει δὲ ἀκυρότης ὅταν δύο χρονολογίαι ἀντὶ μιᾶς δίδονται εἰς τὸ ἀδίκημα τὸ ἐκ τῆς συνδρομῆς γεγονότον ἐκπηγάζον (Jour. cr. ἀρ. 1001).

— Ὁ χρόνος λοιπὸν καθ' ὃν ἐτελέσθη πρᾶξίς τις, πρέπει νὰ σημειοῦται εἰς τὰ ζητήματα, καὶ νὰ ἀποφασίζηται παρὰ τῶν ἐνόρκων, ὡς ἔχων ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καταλλήλου νόμου (2). (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 91 τῆς 17 Αὐγ. 1836). Ἀλλὰ α) ἂν ἡ χρονολογία λείπῃ ἐκ τοῦ ζητήματος, ὑπάρχῃ δὲ εἰς τὸ κατηγορητήριον, ἀκυρότης δὲν ἐπέρχεται. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρκδ' τοῦ 1837.— β') Ἡ ἐσφαλμένη σημείωσις τῆς χρονολογίας τῆς πράξεως δὲν φέρει ἀναίρεσιν, ἂν δὲν προκύπτῃ βλάβη τις, οἷον ὅταν δὲν μεσολαβῇ παραγραφή. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 68 τοῦ 1847, ἡ 30 τοῦ 1850;

— Ἂν τις κατηγορῆται ὅτι ἐχορήγησε τοῖς λῃσταῖς τροφὰς μέχρι τοῦ 1845, δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος ὡς συνεργὸς πράξεως γενομένης κατὰ τὸ 1846; Ναί. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 47 τοῦ 1847.

§ 480. *Ἐξάντλησις τῆς κατηγορίας.*— Ἡ κατηγορία πρέπει νὰ ἐξαντλῆται (ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 74 τοῦ 1845 ἐν Εὐρ. τόμ. 8

---

(1) Ὁσάκις δὲν ἦναι δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθῇ ὡρισμένως ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα τῆς κολασίμου πράξεως, εἶναι ἀποχρῶν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μηνὸς καὶ τοῦ ἔτους μὲ τὰς λέξεις «περὶ τὰ μέσα Ὀκτ. τοῦ 1841 ἔτους». Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 54 τοῦ 1842.

— Διὰ ν' ἀποδειχθῇ ἂν πρᾶξίς τις ἦναι κολάσιμος καὶ τὶς ὁ δι' αὐτῆς παραβιασθεὶς ποινικὸς ὅρος, πρέπει ἀναγκαίως νὰ δηλοῦται ὡς ἔγγιστα ὁ χρόνος, καθ' ὃν αὕτη ἐπράχθη. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. τῆς 10 Μαρτ. 1838.— Ἴδε τὴν λέξ. Χρόνος.

(2) Ὅρα Εὐρετ. τόμ. 3 σελ. 214.

Δημόσιο Κεντρικό Βιβλιοθήκη Βέροιας

σελ. 126), τιθεμένων ζητημάτων περὶ ἑκάστου ἀδικήματος προνοουμένου ἐν τῷ ἐγκλητηρίῳ, καὶ περὶ ἑκάστης περιστάσεως ἐπιβαρυντικῆς ἢ ἐλαφρυντικῆς. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2484—2491· ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο ἀταξία δὲν δίδει εἰς τὸν κατηγορηθέντα λόγον ἀναιρέσεως, ἂν ἐκ τῆς παραλείψεως δὲν βλάπτηται. αὐτ. § 2490.

— Τὸ περὶ ἐξαντλήσεως τῆς κατηγορίας ἀντικείμενον πραγματευόμενος ὁ Morin, λ. quést. au jur. λέγει τὰ ἑξῆς.

Πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς δημοσίας ἀγωγῆς τὰ καθυποβληθέντα τοῖς ἐνόρκοις ζητήματα πρέπει νὰ περιλαμβάνωσιν ὅλα τὰ κεφάλαια τῆς κατηγορίας τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ βούλευμα, ὅλας τὰς συστατικὰς περιστάσεις καὶ ὅλας τὰς ἐπιβαρυνούσας, αἵτινες ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὑπὸ τὸν Κώδ. τοῦ brum an. IV, ἡ παράλειψις ἐπέφερεν ἀκυρότητα εἴτε τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ εἰσαγγελέως ἢ καὶ τοῦ δικασθέντος, ὅταν ἡ τύχη του ἐπεβαρύνετο ἐκ τούτου, εἴτε τῆς ἀπολύσεως ἢ ἀθωώσεως δι' ἔλλειψιν ἐτυμηγορίας ἐπὶ στοιχείου οὐσιώδους τοῦ ἀδικήματος· (Cass. 9 Germ. 19 finet. et 11 mess. an. VII, 11 brum. et 17 mess. an. VIII, 17 prair. an. IX, 19 fev. 1808, 12 janv. 1809, et 22 août. 1810).— Ἡ αὐτὴ νομολογία ὑφίσταται ἀκόμη μετὰ τῶν συγκερασμῶν, οὓς συνεπάγει τὸ σύνολον τῆς ἐνεστώσης νομοθεσίας,

Ἑπομένως ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀποφάσεως εἴτε τῆς καταδικαστικῆς εἴτε τῆς ἀπολύσεως, ἐπελθούσης εἰς ζητήματα ἀτελῆ, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς τοῦ προέδρου διαταξεως τῆς ἀθωώσεως, ἥτις ἐκοινοποιήθη χωρὶς ἡ κατηγορία νὰ ἐξαντληθῇ (Cass. 28 Octob. et 14 Nov. 1811, 7 Fev. et 29 Oct. 1812, 29 Avril. et 3 Déc. 1813, 21 Mai. 1821, 26 Mai. 1826, 4 Mai. 1827, 2 Avril. 1830, 2 Juin. 1831 et 30 Avril. 1847 Jour. cr. art. 4116,.

Ἀλλ' ὁ καταδικασθεὶς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ὡς μέσον ἀκυρώσεως τὴν ἀτέλειαν τῶν ζητημάτων, εἰ μὴ καθ' ὅσον ἡ παράλειψις ἐγένετο ἐπιζήμιος αὐτῷ. (Rej. 1er Avr. 1841, Jour. cr. art. 3033), καὶ ὅταν ἡ καταδίκη δὲν ἔχῃ ὡς ἐκ τούτου νομικὴν βάσιν, γίνεται παραπομπὴ ἐνώπιον ἑτέρου Κακουργιοδικείου, ἵνα ἡ κατηγορία ἐξαντληθῇ (Cass. 15 Sept. 1826, 20 Sept. 1828, 20 Août. 1829, 15 Mars. 1837, 4 Juil. 1839, 24 Juil. 1840 et 8 Sept. 1842; Jour. cr. art. 2259, 2680 et 3218).

Ἐν τούτῳ τὸ Ἀκυρωτικὸν, διὰ πολλῶν ἀποφάσεων, ἀπεφά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σισεν, ὅτι ἡ ἐν τῷ διατακτικῷ τοῦ βουλεύματος ὑπάρχουσα παράλειψις πρέπει νὰ ἐπανορθῶται ὑπὸ τοῦ προέδρου εἰς τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων, ὁσάκις ἡ παραλειφθεῖσα περίστασις πηγάζει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν γεγονότων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ σῶμα τοῦ βουλεύματος ἢ τοῦ κατηγορητηρίου. (Cass. 15 Sept. 1826, 28 Déc. 1827, 20 Avr. 1838 et 28 Juill. 4840. Jour. cr. art. 2140 et 2680). Ἀλλὰ δὲν δύναταί τις νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἔνταλμα τῆς συλλήψεως διὰ νὰ κανονίσῃ ἐντεῦθεν τὰ ζητήματα. (Cass. 2 Déc. 1825 et 8 Avr. 1826). Σημειωτέον ὅτι ἡ κατηγορία λογίζεται ὡς μὴ ἐξαντληθεῖσα, καὶ πρέπει νὰ γείνῃ ἀναίρεσις μετὰ παραπομπῆς:

Ἐὰν μία τῶν δύο πράξεων δὲν ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον ζητήματος εἰδικοῦ τοῖς ἐνόρκοις, ἐκτὸς ἐὰν δὲν προνοῆται ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου (Rej. 4 Fev. 1819). — Ἐὰν περίπτωσίς τις συστατικὴ παρελείφθη π. χ. ἡ περίπτωσις ἐμπόρου τινὸς χρεωκοπήσαντος, εἰς κατηγορίαν τινὰ χρεωκοπίας (Cass. 7 Nov. 1814, 3 Fév. 1821, 1ᵉʳ Sept. 1827, 6 Sept. 1830, 17 Mars. 1831, 11 Août. 1337, 4 Mai. et 18 Octob. 1812; Jour. cr. art. 653, 2083 et 3218). Ἡ ἐνοχικὴ φύσις τοῦ καταστραφέντος ἐγγράφου, ἢ ἡ περίπτωσις ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἐπισήμου ἐγγράφου ἐνεφανίσθη ἐνώπιον συμβολαιογράφου. (Cass. 11 Mars. 1830). Ἡ προαίρεσις, ὅταν ἦναι συστατικὸν στοιχεῖον ἀδικήματός τινος (Cass. 19 Janv. 1838. J. cr. art. 2258). (Cass. 14 Nov. 1833 et 13 Juin. 1850. J. cr. 1291 et 4932). ἡ περίστασις, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπὶ δωροδοκίᾳ ὑπάλληλος ἔλαβε δῶρα διὰ νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξίν τινα τοῦ ἐπαγγέλματός του. (Cass. 23 Janv. 1840. J. cr. art. 2751). ἡ περίπτωσις καθ' ἣν τὸ πυρποληθὲν κτίριον ἦτο κατοικημένον ἢ ἀνῆκεν εἰς ἄλλον. (Cass. 20 Avr. 1838, 24 Juill. 1840. J. cr. art. 2140 et 2680). Ἡ περίπτωσις ὅτι ὡς πρὸς τὸν συνεργὸν, ἐνήργησεν ἐν γνώσει (Cass. 4 Janv. 1839. J. cr. art. 2512). καὶ ἐὰν περίπτωσίς τις ἐπιβαρύνουσα, περιεχομένη εἰς τὸ βούλευμα, παρελείφθη διὰ νὰ ἐξαντληθῇ ἡ κατηγορία δὲν ἀρκεῖ πάντοτε νὰ συμπεριλαμβάνωμεν εἰς τὰ ζητήματα ἕκαστον τῶν κεφαλαίων τῆς κατηγορίας καὶ πᾶσαν περίπτωσιν, ἥτις εὑρίσκεται ῥητῶς εἰς τὸ διατακτικὸν τοῦ βουλεύματος· ἐνίοτε πρέπει νὰ συναζωμεν γεγονότα ἢ περιστάσεις, ἀπορρεούσας ἐκ τῆς τροποποιήσεως, ἣν δύναται νὰ ὑποστῇ ἡ πρᾶξις, κατὰ τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐκτίμησιν· ἀλλὰ τοῦτο δεῖται πολλῆς κρίσεως καὶ περισκέψεως, ὥστε ἡ ἐτυ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μηγορία νὰ μὴ περιέχῃ οὐδεμίαν ἀντίφασίν τινα ἢ ἀμφιβολίαν. Ὅθεν, ὅταν τὸ βούλευμα ἀποφαίνηται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔπραξε τὸ ἔγκλημα ὁμοῦ καὶ μετὰ συνενοχῆς μετ' ἄλλου τινὸς, πρέπει νὰ καθαποβάλωμεν τοὺς ἐνόρκους, ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τῆς ἐνοχῆς ὡς συναιτίους, καὶ τὸ ζήτημα τῆς συνενοχῆς πρὸς ὅπερ δὲν εἶναι εἰμὴ προποποίησις, τῆς κυρίας κατηγορίας. Ἡ καταφατικὴ ἐτυμηγορία ἐπὶ τῆς συνενοχῆς δὲν ἐπάγει ἀντίφασιν ὡς πρὸς τὴν ἀπάντησιν, ὅτι δὲν ὑπῆρξε συνδρομὴ δύο προσώπων, ἐπειδὴ δύναταί τις νὰ ἦναι ἔνοχος ἐγκλήματος πραχθέντος παρ' ἀγνώστου· ἡ σιωπὴ τῶν ἐνόρκων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συνενοχῆς ἀφίνει μετέωρον τὴν κατηγορίαν· ἀλλ' ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται διὰ τοῦτο νὰ παραπονεθῇ (Rej. 4 Avr. 1844; J. cr. art. 3312). Εἰς κατηγορίαν τινὰ κλοπῆς, ἐὰν παρουσιασθῇ ἔνστατις παραγραφῆς, τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ὑποδεικνύῃ τὴν ἐποχὴν μετὰ τῶν κλαπέντων πραγμάτων, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἔνστατις, ἐνῷ ἡ ἔνδειξις αὕτη εἶναι ματαία ἐν ἐλλείψει ἐνστάσεως παραγραφῆς (Rej. 26 Mars. 1846. J. cr. art, 3938).

§ 481. *Ὑπογραφὴ* (1). — Ἡ σύνταξις τῶν ζητημάτων ἀνήκει εἰς τὸν πρόεδρον, ἡ δὲ ἐν αὐτοῖς *ὑπογραφή του* εἶναι οὐσιώδης; Κατὰ τὴ ἀκυρωτικὸν, τοῦτο δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (J. cr. ἀρ. 961), κατὰ δὲ τὸν ἡμέτερον Ἀρ. Πάρον (ἀπ. ποιν. 91 τοῦ 1842) ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ὑπογράφηται ὑπὸ τὰ ζητήματα ὁ πρόεδρος.— Ἔτι δ' ὀλιγώτερον ὁ γραμματεὺς (ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 42 τοῦ 1848). Ἐν τῇ πρακτικῇ οἱ πρόεδροι, καλῶς ποιοῦντες, ὑπογράφονται ὑπὸ τὰ ζητήματα, χρονολογοῦντες αὐτὰ ἐν τάξει. Ὅρα ὅμως τὸν ἐπ. §.

§ 481². *Χρονολογοῦνται* τὰ ζητήματα; Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ, εἰμὴ μόνον νὰ ἦναι γραπτὰ τὰ εἰς τοὺς ἐνόρκους τιθέμενα ζητήματα, καὶ τοιαῦτα ἦσαν ἀληθῶς τὰ ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης προταθέντα· τὸ δὲ ἀχρονολόγητον αὐτῶν δὲν εἶναι, ὅπως ὁ ἀναιρεσείων ἀξιοῖ, ἔλλειψις οὐσιώδης δυναμένη νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀναίρεσιν· ἄλλως τε ἡ ἐτυμηγορία αὐτὴ, ἐν ᾗ τὰ ζητήματα ὑπάρχουσιν ἀντιγεγραμμένα καὶ λελυμένα, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐξέδωκε τὴν προσβαλλομένην κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν του, φέρει ἀκριβῶς τὴν σημείωσιν τοῦ ἔτους, καὶ τῆς ἡμέρας τῆς συντάξεως της. Απ. ποιν. Αρ. Π. 30 τοῦ 1850.

---

(1) Morin λέξ. Quest au jur. ἀριθ. 32.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

§ 482. *Πότε συντάσσονται τά ζητήματα*;— Ἡ σύνταξις τῶν ζητημάτων δύναται νὰ γίνῃ καὶ πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεως, ἐξαιρουμένων τῶν προσθέτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τίθενται μετὰ τὴν συζήτησιν (Rej. 10 Δεκ. 1836 καὶ 12 Ἰουλ. 1838. Rej. 14 Σεπτ. 1848. J. cr. ἀρ. 4500).—Ὅρα κατωτ. § 702.

§ 483. *Ἀνάγνωσις τῶν ζητημάτων* (1). — Τὰ ζητήματα πρέπει νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης γίνεται μνεία εἰς τὰ πρακτικὰ (J. cr. ἀρ. 3200). Ὁ πρόεδρος τὰ ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως ἐν δημασίᾳ συνεδριάσει πρὶν τὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἡ δὲ ἀνάγνωσις εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τν' τοῦ 1839 ἦν εἰς Εὐρετ. τόμ. 8 σελ, 127.

§ 484. *Παρατηρήσεις κατὰ τῶν ζητημάτων.* — Ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ συνήγορός του ἔχουν τὸ δικαίωμα, ὡς καὶ ὁ Εἰσαγγελεύς, ν' ἀγορεύσωσι κατὰ τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων καὶ νὰ ζητήσωσι τὴν διόρθωσίν των, ἂν ὑπάρχῃ λόγος (J. cr. ἀρ. 2688). Πότε δὲ πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται τὰ παράπονα τὰ κατὰ τῶν ζητημάτων; Δαλλ- instr. crim. ἀρ. 2922 ἐπ.

§ 585. Ἐν περιπτώσει τοιαύτης αἰτήσεως ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον (2) τῶν συνέδρων (Cass. 28 Μαΐου 1812, 9 Αὐγ. 1838 καὶ 26 Μαΐου 1839)· ἀπαιτεῖται δὲ ἀπόφασις (3) αἰτιολογημένη καὶ ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, ἂν παραγνωρίζῃ τὸν νόμον ἢ τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερασπίσεως (J. cr. ἀρ. 2105, 691 καὶ 2816). Σημειωτέον ὅμως ὅτι λόγος πρὸς ἀναίρεσιν δὲν χωρεῖ, ὅταν, μὴ ἐπιτρέψαντος τοῦ προέδρου (ἀρξαμένης τῆς ἀνακεφαλαιώσεως) εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ λάβῃ καὶ αὖθις τὸν λόγον, δὲν προεκαλέσθη ἀπόφασις τῶν συνέδρων Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1856.

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2927 ἐπ. Morin, λ. question au jur. ἀρ. 32.

(2) Πρλ. Δαλλ. inst. crim. ἀρ. 2913 ἐπ. Morin λ. question au jur ἀρ. 32.

(3) Ὁσάκις προταθῇ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου νὰ τεθῶσι ζητήματα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὁ πρόεδρος παραδεχθῇ τὴν πρότασίν του δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις περὶ τούτου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 81 τοῦ 1854.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 486. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν, μόνος ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων θέτει τὰ ζητήματα, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀναφυομένων δισταγμῶν (427 ἕως 430 ποιν. δικον.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 95 τοῦ 1857.— ροέ, ρις' τοῦ 1838.

Ἐν ἄλλοις ῥήμασιν.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 365 καὶ 420 τῆς ποιν. δικον. ὁ νόμος ἐναπέθεσε τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν γενομένων προτάσεων εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, καὶ, μὴ συγκατατιθεμένου τοῦ μέρους, εἰς τὸ δικαστήριον ὁλόκληρον (1), τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ τῆς ἀπορρίψεως τῶν τοιούτων προτάσεων. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρπς' τοῦ 1838. Πρβ. τὴν λέξ. Ἄμυνα § 1.

— Ζήτημα περὶ ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως (π. χ. σωματικῆς βλάβης) τίθεται ὑπὸ μόνου τοῦ προέδρου (430 ποιν. δικ.), τὸ δὲ δικαστήριον ἀποφασίζει ὅταν γίνῃ αἴτησις. Από. ποιν. Αρ. Πάγ. 93 τοῦ 1850.

---

(1) Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, κατὰ τὸ ἄρθρον 420 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀποφασίζει καὶ περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προκυπτόντων δισταγμῶν καὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἄρθρων, ἐν οἷς ὑπάρχουσι καὶ τὰ ἄρθρα 365 καὶ 400, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον διαλαμβάνει, ὅτι ὁσάκις ὁ πρόεδρος ἀπορρίπτει πρότασιν τινὰ, ἂν ὁ προτείνων δὲν εὐχαριστηθῇ, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον· ἄλλως ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως· τὸ δὲ δεύτερον διατάττει πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅλαι αἱ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν γινόμεναι προτάσεις μετὰ συνοπτικὴν συζήτησιν ἀποφασίζονται παραχρῆμα ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Απ. ποιν. Αρ. Π. μδ' τοῦ 1836.

— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, ἀρνούμενος ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ θέσῃ ζήτημά τι, χωρὶς νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τούτου ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον, παρανομεῖ καὶ διδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν, ὡς περιορίζων αὐτογνωμόνως τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερασπίσεως. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. μέ τῆς 24 Ἰαν. 1836.

— Ὁ νόμος εἰς τὸ 430 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας ἐπιβάλλει μὲν εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων τὸ χρέος τοῦ νὰ θέσῃ ἰδιαίτερα ζητήματα, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἀνέφερε περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 487. Ὁ κατηγορούμενος ὀφείλει αὐθορμήτως νὰ ὑποβάλῃ τὰς παρατηρήσεις του κατὰ τῶν ζητημάτων, καὶ δὲν εἶ αι ἀνάγκη νὰ ἐρωτᾶται. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 57 τοῦ 1845 καὶ 84 τοῦ 1853.

§ 488. Ὅταν δὲν ἐγένετο παρατήρησίς τις ἐνώπιον τῶν συνέδρων κατὰ τοῦ τρόπου τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων, δὲν χωρεῖ λόγος ἀναιρέσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 36 τοῦ 1846, 6 τοῦ 1850. Ὅθεν αἱ κατὰ τῶν ζητημάτων παρατηρήσεις, ἂν δὲν ἐπροτάθησαν ἐνώπιον τῶν συνέδρων, καλύπτονται (458 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ 52 τοῦ 1844, — υξγ' τοῦ 1840, — 34 καὶ 46 τοῦ 1845,— 82 τοῦ 1846, καθ' ἣν ἂν δὲν ἔγεινε παρατήρησις ἐνώπιον τῶν συνέδρων, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἐσημειώθη καλῶς εἰς τὸ ζήτημα, ἡ ἀκυρότης θεωρεῖται κεκαλυμμένη.

§ 489. Μετὰ τὴν ἀνάγνωτιν, τῶν ζητημάτων ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς ἐνόρκους παρατηρήσεις περὶ τῶν ὅρων τοῦ νόμου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. 74 τοῦ 1851.

§ 490. Καμμία διόρθωσις εἰς τὰ ζητήματα δὲν δύνατ ι νὰ γίνῃ ἀπόντος τοῦ κατηγορουμένου (J. cr. ἀρ. 2688). Ὅταν δὲ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐνόρκων ἀποκαλυφθῇ σφάλμα τι δύναται νὰ διορθωθῇ πρὸ πάσης ὅμως ἀπαντήσεως τῶν ἐνόρκων καὶ πρὸ τῆς ἐπανόδου αὐτῶν (Gass. 15 Σεπτ. 1831, 6 Σεπτ. 1835 καὶ 4 Ἰαν. 1836).

§ 491. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὴν προσθήκην νέων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων ἐπὶ τῇ ἤδη ἐκφρασθείσῃ ἐτυμηγορίᾳ τῶν ἐνόρκων, ὅταν παρελείφθησάν τι ἀρκεῖ νὰ μὴν προσβάλλωνται, διὰ τῆς προσθήκης, κεκτημένα δικαιώματα. Ἀποφανθέντων λοιπὸν τῶν ἐνόρκω , ὅτι ἀπεδόθησαν ἐν μέρει τὰ κλοπιμαῖα

τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· ἀλλ' ὅμως, κατὰ τὸ 428 ἄρθ. τῆς αὐτῆς δ κο μίας, ἐὰν κατὰ τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων γίνωσι παρατηρήσεις, ἡ περὶ τούτου κρίσις καὶ ἀπόφασις ἀπόκειται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων. Γενομένης λοιπὸν προτάσεως νὰ τεθῇ ζήτημα ἂν ὁ φόνος ἐπράχθη ἐξ ἀμελείας, καὶ ἀποφασίσαντος τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ὅτι ἡ συζήτησις δὲν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν θέσιν τοιούτου ζητήματος, ἡ ἀπόφασις δὲν ἀφορᾷ ζήτημα πραγματικὸν, οὖσα σύμφωνος μὲ τὰ προεκτεθέντα. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. ροέ τοῦ 1838. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. σκζ' τοῦ 1838.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προσκαλοῦνται οἱ σύνεδροι νὰ ἐκφρασθῶσι περὶ τῆς ἀξίας των. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου **16** τοῦ **1850**. Ἀφοῦ ἀπουρθῶσιν οἱ ἔ ορκοι ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκέψεών των, ἀπομακρύνονται καὶ οἱ κατηγορούμενοι, καὶ δὲν ἐπανέρχονται εἰμὴ ἀφοῦ κυρωθῇ ἡ ἐτυμηγορία διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως. Καταρτισθείσης δὲ ταύτης, δὲν τίθενται ζητήματα περὶ συνεργείας, ἀφοῦ ἐκηρύχθησαν οἱ κατηγορούμενοι ἔνοχοι ὡς αὐτουργοί. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου **160** τοῦ **1855**.

§ **492**. Πῶς τίθεται τὸ περὶ φόνου ζήτημα; Ἴδε τὴν λέξιν Φόνος (**1**).

Τῶς τίθεται τὸ περὶ ληστείας ζήτημα; Ἴδε τὴν λέξ. Ληστεία.

Εἰς τὰ κατ' εἶδος ἀδικήματα γίνεται λόγος περὶ τοῦ τρόπου τῆς θέσεως ἑκάστου αὐτῶν.

Ἕνωσις ἢ χωρισμὸς τῶν ζητημάτων (**2**).

§ **500**. Ἐν τῇ ὑποσημειώσει ἐκθέτομεν ὅ,τι, ὡς πρὸς τὸ προκείμενον, ἡ Γαλλικὴ Νομολογία διδάσκει. *Τί δὲ κατὰ τὴν ἡμετέραν Νομολογίαν*; — Αὕτη δὲν κάμνει τὰς διακρίσεις, ὅσας

(**1**) Πρλ. τὰς ἐν τῷ Πίνακι τῷ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου λέξεις Φόνος, Ληστεία.

(**2**) Οὔτε ἡ Γαλλ. Νομοθεσία (art. **337**—**339**), οὔτε ἡ ἡμετέρα (**429**—**430** ποιν. δικ.) ὁρίζουσι ῥητῶς, ὅτι τὸ κύριον ζήτημα πρέπει να ἦναι διακεκριμένον ἀπὸ τὸ περὶ τῶν ἐλαφρυντικῶν ἢ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, ἀλλ' ἡ Γαλλ. Νομολογία παρεδέχθη, ὅτι ἡ νομοθεσία συγχωρεῖ, σιωπηρῶς, τὴν διάκρισιν ταύτην, καὶ ὅτι ἂν αὐτὴ δὲν διατάσσηται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, εἶναι ὅμως λογικὴ καὶ νόμιμος, ὡς προλαμβάνουσα πᾶσαν σύγχυσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων (J. cr. ἄρθ. **476**, **732** καὶ **737**) ὁ νεώτερος Γαλλ. νόμος τῆς **9** Σεπτ. **1835** εἰσήγαγε τὴν ἀνάγκην τῆς εἰρημένης διακρίσεως. Οἱ ἔνορκοι λέγουν οἱ νομοδιφεῖς (*), δικαζοντες τὸ γεγονὸς μετὰ τῶν τροπολογουσῶν αὐτὸ περιστάσεων, πρέπει νὰ τίθενται εἰς κατάστασιν νὰ ἐκδίδωσιν ἐτυμηγορίαν πλήρη καὶ εἰλικρινῆ. Διὰ τοῦτο τὰ ζητήματα πρέπει νὰ τί-

---

(*) Πρλ. Δαλλ. λέξ. Instr. crim ἀρ. **2787** ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξεθέσαμεν, ἀλλ' ἡ ὀρθότης τῶν διακρίσεων αὐτῶν θέλει βραδύτερον ἐπικρατήσει. — Κατὰ τὴν ἡμετέραν λοιπὸν Νομολογίαν

θενται τοιουτοτρόπως, ὥστε πᾶς ἔνορκος νὰ ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ ἀποφανθῇ ἐν πεποιθήσει καὶ γνώσει. Ἐπειδὴ οἱ ἔνορκοι δὲν ἔχουν νὰ ἐξετάσωσιν ἂν τὰ ζητήματα ἦναι σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ μὲ τὴν λογικήν· τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχουν νὰ δεχθῶσιν ἢ νὰ μὴ δεχθῶσι κατηγορίας τινὸς τὸ κεφάλαιον, δὲν τοῖς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ τροπολογῶσι τὰ ζητήματα, ἀποφαινόμενοι ἐκτὸς αὐτῶν, ἢ ἀποσυνθέτοντες αὐτὰ ἵνα ἀποφανθῶσι μερικώτερον. Ἐκ τούτου ἕπεται (κατ' αὐτοὺς) ὅτι εἰς τὰ συμπεπλεγμένα ζητήματα ἀπαιτεῖται διαίρεσις τόσον πλέον καθ' ὅσον οἱ ἔνορκοι ἐκλέγονται ἐκ τοῦ λαοῦ, ὁ δὲ λαὸς n'est pas jurisconsulte, il faut lui présenter à juger un seul objet, un fait, un seul fait. (Μοντέσκ.).

Ζητήματα ἐναλλακτικά (*). — Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος συμπλοκὴ εὑρηται εἰς πᾶν ζήτημα περιλαμβάνον συνάμα δύο γεγονότα, ἅτινα ἔπρεπε νὰ ἦναι κεχωρισμένα, εἴτε ἐτέθη εἰς τὴν σύνταξίν των ὁ σύνδεσμος καί, εἴτε ἠνώθησαν δύο γεγονότα ἢ περιστάσεις εἰς ἓν ζήτημα, ἐρωτηματικὸν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐνδεικτικὸν ἁπλῶς εἰς τὸ ὑπόλοιπον διότι ἀναγκαίως ὑπάρχουν δύο προτάσεις εἰς τὸ ζήτημα, δι' οὗ ἐρωτῶνται οἱ ἔνορκοι, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὸ δεῖνα ἀδίκημα ὑπὸ τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίστασιν. Τὸ ἐλάττωμα τῆς συμπλοκῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὡσαύτως εἴς τι διπλοῦν ζήτημα, παρουσιαζόμενον ὑπὸ σχῆμα συναλλακτικὸν (Sous forme alternative), ἀντὶ τοῦ νὰ διαιρῆται εἰς δύο ζητήματα, τὸ μὲν κύριον, τὸ δὲ ἐπιβοηθητικόν· καὶ τῳόντι, ὅταν ἐρωτῶνται οἱ ἔνορκοι, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος τοῦ δεῖνος καὶ δεῖνος ἀδικήματος, δύνανται νὰ δώσωσι καταφατικὴν ἀπάντησιν ἐφαρμοζομένην καὶ εἰς τὰ δύο· ἀλλ' ὅταν ἐρωτῶνται, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα ἀδίκημα, τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐπιφέρον, οἱ ἔνορκοι οἱ ὁποῖοι πείθονται ὡς πρὸς τὸ ἕν, δύνανται λογικῶς ν' ἀπαντήσωσι καταφατικῶς, τὸ ὁποῖον εἶναι προσέτι ἀκριβὲς καὶ ὅταν δὲν λέγωσιν εἰς ποῖον τῶν δύο ἀδικημάτων ἐφαρμόζεται.

Τὸ ἐλάττωμα τῆς συμπλοκῆς δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ ὑπὸ ἐναλλα-

---

(1) Πρλ. Δαλλ, λέξ. Instr. crim. ἀρ. 2803 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

α') ἡ ἕνωσις τῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν δὲν ἀπαγορεύεται (1). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 9 τοῦ 1845. — β') ἂν καὶ ὀρθότερον ἦτο, φέρει ἡ 61 τοῦ 1858 ποινικὴ ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου, νὰ τεθῶσι δύο διακεκριμένα ζητήματα τὸ μὲν διὰ τὴν ληστείαν, τὸ δὲ διὰ τὴν ἐκβίασιν, ἡ ἕνωσις ὅμως ἀμφοτέρων τούτων εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, διότι δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν νόμον.

κτικὸν σχῆμα τιθέμενα ζητήματα, ὅταν τίθενται ὑπὸ διαφόρους τρόπους, ἐφαρμοζομένους εἰς τὸ αὐτὸ ἀδίκημα καὶ ἐπισύροντας τὴν αὐτὴν ποινήν, καὶ ἕκαστον τῶν ὁποίων εἰδικεύεται μὲ τὰ ἰδιαίτερά του στοιχεῖα. Δύναται λοιπὸν, π. χ. νὰ τεθῇ ζήτημα, ἂν ὑπάρχῃ παραχάραξις ἢ κιβδηλία ὡς πρὸς τὸ νόμισμα κτλ. Ὅρα Morin § 36 ἐν τέλει.

— Ὅταν ὑπάρχωσι διάφορα κεφάλαια κατηγορίας, ἓν ζήτημα διακεκριμένον ὡς πρὸς ἕκαστον κεφάλαιον καὶ ἕκαστον κατηγορούμενον εἶναι ἀναγκαῖον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

Ὁ Morin ἐν λ. question au jury § 41 ἐπ. ἐκθέτει διάφορα παραδείγματα, καθ' ἃ πρέπει νὰ τίθενται διακεκριμένως τὰ κύρια ζητήματα καὶ αἱ ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις· οἷον ἐπὶ κλοπῆς, τίθεται ζήτημα κύριον περὶ τῆς πράξεως αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν, ἰδιαίτερα δὲ ζητήματα περὶ ἑκάστης τῶν περιστάσεων τῶν ἄρθρων 374 ἕως 376 τοῦ ποινικοῦ νόμου. Παραπέμποντες δὲ εἰς τὸν συγγραφέα αὐτὸν περιττὸν θεωροῦμεν νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ἄλλα παραδείγματα τοιαύτης φύσεως, ἀφοῦ μάλιστα ἓν παράδειγμα εἶναι ἀρκετόν.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅμως, κατὰ τοὺς γάλλους, νὰ διαιρῶνται τὰ ζητήματα εἰμὴ ὅταν ἡ κατηγορία περιλαμβάνῃ εἴτε δύο ἢ πλείους κατηγορουμένους, εἴτε πλεῖω κακουργήματα, εἴτε κακούργημα καὶ πλημμέλημα συναφῆ, εἴτε κυρίαν πρᾶξιν καὶ γεγονότα ἐπιβαρυντικά· εἰς ἑκάστην τῶν περιπτώσεων αὐτῶν ἡ διαίρεσις, λέγουσιν οἱ γάλλοι συγγραφεῖς εἶναι ἀναπόφευκτος, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἐτυμηγορία ἀληθὴς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτοπημάτων, ἃ ὁ σύνδεσμος (la complexité) δύναται νὰ ἐπιφέρῃ.

(1) Ἡ ἐτυμηγορία ἑνόνουσα εἰς ἓν τὰ εἰς τὸ ζήτημα ἐκτεθειμένα δύο κύρια συστατικὰ τῆς πράξεως δὲν τὰ παραμορφόνει παντελῶς.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ πρὸς τοὺς ἐνόρκους τεθὲν ζήτημα συνίστατο

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 505. *Πλίονες κατηγορούμενοι.* — Ὑπαρχόντων πλειόνων κατηγορουμένων, ἀπαιτοῦνται ἰδιαίτερα δι' ἕκαστον ζητήματα (1). Εἰς τὴν Γαλλίαν παραδέχονται, ὅτι ὅταν ὑπάρχωσι δύο κατηγορούμενοι, τὸ ζήτημα περὶ ἐνοχῆς εἰς ἕκαστον κύριον ζήτημα πρέπει νὰ τίθηται χωριστὰ δι' ἕκαστον αὐτῶν. Ἂν καὶ πολλάκις εἰς τὴν Γαλλίαν παραγνωρίσθη ἡ τάξις αὕτη (J. cr. ἄρθ. 2017 καὶ 2482).

Ἡ τάξις αὕτη εἶναι ἀναγκαία ὄχι μόνον διὰ τοὺς κυρίως κατηγορουμένους, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς συνενόχους καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐπιβαρυντικὰς ἢ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀνάγονται εἰς ἕκαστον καὶ δὲν ἀφορῶσιν ὅλους· ἀλλὰ ὡς πρὸς τὸν συνένοχον ζήτημα εἰδικὸν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ὡς πρὸς τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος. Ὅθεν εἰς κατηγορίαν περὶ χρεωκοπίας, ὅταν ἡ ἰδιότης τοῦ πτωχεύσαντος ἐμπόρου ἐσημειώθη εἰς τὸ ἀφορῶν τὸν αὐτουργὸν ζήτημα, αὕτη ἔγκειται, δυνάμει εἰς τὸ περὶ συνενοχῆς ζήτημα (J. cr. ἄρθ. 2152).

§ 506. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως σπανιώτατα ἀκολουθεῖται ἡ τάξις αὕτη· εἰς δὲ τὴν Νομολογίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου εὑρηνται τὰ ἑξῆς.

— Δύναται μὲν, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων νὰ θέτῃ χωριστὰ ζητήματα δι' ἕκαστον τῶν κατηγορουμένων (2). Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Π. τλθ' τοῦ 1839, 39 τοῦ 1853. — Ὅθεν, ἂν δὲν τεθῶσι χωριστὰ ζητήματα δι' ἕκαστον κατηγορουμένων, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 80 τοῦ 1854.— 44 τοῦ 1843.— 46 τοῦ 1845.

εἰς τὸ, ἂν ὁ Δ. Τ. ἦναι ἔνοχος ὅτι, ἀποφασίσας ἐκ προμελέτης, ἢ ἐπιχειρῶν ἐσκεμμένως νὰ ἐκτελέσῃ ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ Γ. Σ., ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ τὴν 14 Φεβρουαρίου 1837 εἰς Πάτρας καὶ τὸν ἐπλήγωσεν εἰς τὸν ἀριστερὸν μαστὸν, εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα καὶ εἰς τὸν ὦμον, ἀφήσας ἀνεκτέλεστον τὸν μελετηθέντα φόνον ἐκ τύχης, ἢ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια· οἱ δὲ ἐνορκοι ἀπαντήσαντες διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των καταφατικῶς, καὶ ἑνώσαντες εἰς ἓν τὰ εἰς τὸ ζήτημα διαζευκτικῶς ἐκτεθειμένα δύω κύρια συστατικὰ τῆς πράξεως, δὲν παρεμόρφωσαν παντελῶς τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἀπήντησαν συμφώνως μὲ τὰ καθήκοντά των. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. σκς' τοῦ 1838 (σ, 121 τ. 3 τῆς Νομολ.).

(1) Πρλ. Δκλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2842 ἑπ.

(2) Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ τίθηνται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τὰ ἄρθρα 329 καὶ 430 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διατάττουν ῥητῶς νὰ τίθενται τόσα χωριστὰ ζητήματα, ὅσα εἶναι τὰ πρόσωπα τῶν κατηγορουμένων, ὅταν μάλιστα πρόκηται περὶ τῆς αὐτῆς πράξεως, εἰς τὴν ὁποίαν συνήργησαν ἢ παρευρέθησαν οἱ κατηγορούμενοι. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 61 τοῦ 1847 ἐν λέξ. Ζητήματα § 31.

— Κατὰ τὴν Νομολογίαν λοιπὸν τοῦ Ἀρ. Πάγου δὲν ἀπαγορεύεται νὰ τίθενται σύνθετα ζητήματα· ὥστε, ἂν τὸ περὶ πληγῶν ζήτημα δὲν ἦναι ἀναλελυμένον (1), (οἷον ἂν οἱ ἔνορκοι δὲν ἐρωτήθησαν ἂν ὁ.... ἐπλήγωσε τον.... ἀλλὰ ἠρωτήθησαν ἂν ὁ .... καὶ ὁ.... ἐπλήγωσαν τὸν....) τοῦτο δὲν φέρει ἀκυρό-

---

χωριστὰ δι' ἑκάστην πρᾶξιν καὶ δι' ἕκαστον κατηγορούμενον ζητήματα, ἀλλ' ἀνατίθεται εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων νὰ ἐκθέτῃ αὐτὰ καθ' ὃν τρόπον νομίσῃ συντελεστικώτερον, χορηγουμένου τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ κάμῃ παρατηρήσεις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 92 τοῦ 1842.

— Δὲν θέτονται ἰδιαίτερα ζητήματα δι' ἕκαστον κατηγορουμένων, ὁσάκις οὗτοι κατηγορῶνται διὰ μιαν καὶ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τξ' σ. 50 τ. 4 τῆς Νομολ.

— Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸ νὰ συμπεριλαμβάνωνται δύο ἢ καὶ πλείονες κατηγορούμενοι εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα, περὶ οὗ μέλλουν νὰ ἀποφασίσουν οἱ ἔνορκοι. Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 31 τοῦ 1842.

— Ὅταν ἦναι πολλοὶ κατηγορούμενοι ἐπὶ μιᾷ πράξει, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ θέτωνται τόσα ξεχωριστὰ καὶ ἰδιαίτερα ζητήματα, ὅσοι εἶναι οἱ κατηγορούμενοι· ἡ θέσις τῶν ζητημάτων εἰς ἓν ἢ πολλὰ κεφάλαια, ἀφίνεται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1846.

— Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸ νὰ συμπεριλαμβάνωνται δύω ἢ καὶ πλείονες κατηγορούμενοι εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα, περὶ οὗ μέλλουν ν' ἀποφασίσωσιν οἱ ἔνορκοι, οὔτε προκύπτει ἐκ τούτου ἀσάφειά τις ἢ ἀταξία περὶ τὴν ἐτυμηγορίαν, ὅταν αὕτη εἴτε ἀποφαίνηται ῥητῶς τοὺς κατηγορουμένους συνενόχους τῆς αὐτῆς πράξεως, εἴτε κάμνῃ διάκρισιν τῆς συνενοχῆς. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 31 τοῦ 1842.

(1) Πρλ. ὅμως ἀνωτ. § 470 ἐπ.

Δήμοσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τητα, μὴ ἐπελθούσης συγχύσεως τινός. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 59 του 1844 ἐν Εὐρ. τόμ. 8 σελ. 119.

Ζητήματα περὶ περιστάσεων ἀναφαινομένων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ (1).

§ 515. Τοῦ λόγου ἡ σειρὰ φέρει ἤδη ὑπ' ὄψιν μας τὴν ἐρώτησιν, ἂν τίθενται ζητήματα καὶ περὶ νέων γεγονότων, περὶ ὧν τὸ ἐγκλητήριον δὲν ἀναφέρει τί (2). Εἰς τὴν ὑποσημείωσιν βλέ-

---

(1) Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν, μὴ τεθεῖσαν εἰς αὐτούς.

Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιβαρυντικὴν ταύτην περίστασιν, καὶ ν' ἀποφασίσῃ, ἐφαρμόζον τὸν νόμον, χωρὶς νὰ διατάξῃ τοὺς ἐνόρκους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς τα κτοποίησιν τῆς ἐτυμηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 22 τοῦ 1844.

(2) Πρλ. Δαλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2510 ἐπ. ἴδε δὲ καὶ ἀρ. 2608 ἐπ. 2631 ἐπ.— Morin, λ. quést. au jur. ἀρ. 16 ἐπ.

§ 516. *Γαλλικὴ Νομολογία* (*). *Ἐπιβαρύνουσαι περιστάσεις.*— ά) Κατ' αὐτὴν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 430 τῆς ἡμετέρας ποιν. δικονομίας, ἐὰν ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσιν ἐπιβαρύνουσαι περιστάσεις, γίνονται περὶ αὐτῶν ἰδιαίτερα ζητήματα, ἀνήκει δὲ εἰς τὸν πρόεδρον, σιωπῶντος τοῦ εἰσαγγελέως, νὰ κρίνῃ, ἂν περιστάσεις τοιαῦται ἀναφαίνωνται ἐκ τῆς συζητήσεως (Rej. 14 Ὀκτ. 1831). Ἀλλά, αἰτοῦντος τοῦ εἰσαγγελέως, ἂν ὁ πρόεδρος δὲν δεχθῇ τὴν αἴτησιν, ἢ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀντιτείνῃ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται περὶ τοῦ παρεμπίπτοντος αὐτοῦ, μὴ δυνάμενον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος μήτε ν' ἀποῤῥίψῃ forma negandi τὸ αἰτούμενον ζήτημα (Cass. 26 Δεκεμ. 1823), μήτε ν' ἀπωθήσῃ τὴν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀναφαινομένην περίστασιν ἐπὶ λόγῳ, ὅτι τὸ συμβούλιον ἀπέῤῥιψεν αὐτὴν ὡς

(*) Morin λ. Question au jur. ἀρ. 26 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πει ὁ ἀναγνώστης τὸν τρόπον καθ' ὃν πραγματεύονται τὸ προκείμενον ζήτημα οἱ Γάλλοι νομοδιφεῖς, ἴδωμεν δὲ τί ἀποφαίνεται ἡ ἡμετέρα Νομολογία.

ὡς μὴ ὑποστηριζομένην (établie en fait), εἴτε δι' ἄλλον τινὰ λόγον (Rej. 19 Λύγ. 1830. J. cr. nº 546) (*).

§ 517. 6') *Γεγονότα τροπολογοῦντα τὴν κατηγορίαν* (faits modificatifs). — Τοιαῦτα εἶναι, ὅσα συνδέονται, διὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου, μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι εἰμὴ περιστάσεις κατὰ συμβεβηκός (circ. accideneles). Τινὰ δὲν τροποποιοῦν εἰμὴ αὐτὸ τὸ ὑλικὸν γεγονός, ἄλλα δὲ τροπολογοῦν τὴν νομικὴν ἐνοχὴν καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν καὶ σχεδὸν πάντοτε τὴν ποινήν· σχετικὰ ζητήματα εἶναι πρὸ πάντων τὰ καλούμενα ἐπιβοηθητικά.

Τὰ ζητήματα ταῦτα καθίστανται συνήθως ὠφέλιμα διὰ νὰ μὴ ἀποτύχῃ ἐντελῶς ἡ κατηγορία· διὰ τὸν ἴδιον λόγον φιλονεικοῦνται πάντοτε ὑπὸ τῆς ὑπερασπίσεως, ἥτις θέλει νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς πτώσεως τῆς κυρίας κατηγορίας. Ἐντεῦθεν παρεμπίπτοντα καὶ δυσχέρειαι. Κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν, ὁ πρόεδρος δύναται, καὶ κατὰ τὴν δίοδον τῶν συζητήσεων, ν' ἀναγγείλῃ ὅτι θέλει θέσει τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον ἐπιβοηθητικὸν ζήτημα (Rej. 29 Σεπτ. 1843. J. cr. ἀρ. 3486)· ἂν γίνῃ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἐπιβοηθητικοῦ ζητήματος, τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται.

§ 518. γ') Τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον ἀποφαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν (Cass. 6 Ἰουλ. 1827) μὴ ἔχον τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ἐὰν ᾖ περιττόν· ἄλλως ἀναπέμπονται εἰς τὸ δωμάτιόν των πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐτυμηγορίας (Cass. 27 Ἰαν. καὶ 16 Ἀπριλ. 1842. J. cr. ἀρ. 3072).

§ 519. δ') Ὁ πρόεδρος δύναται νὰ θέσῃ ἐπιβοηθητικῶς εἰς ζήτημα περὶ κλοπῆς χρημάτων, τὸ ζήτημα περὶ κλοπῆς πραγματειῶν· διότι ἡ ἰδιότης τοῦ κλαπέντος δὲν εἶναι περίστασις συ-

---

(*) Εἰς κατηγορίαν περὶ βιαίας λήψεως (extorsion) ὑπογραφῆς δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τραύματος γενομένου πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν διατήρησιν τῆς τεθείσης εἰς τὸ ζήτημα περὶ τῆς λήψεως ταύτης, περιστάσεις, ὅτι τὸ ἔγγραφον εἶχε μείνει ἄγραφον (à l'état de blanc seing) Cass. 19 Ἰουν. 1845. J. cr. ἀρ. 3804.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας

§ 525. Ἐὰν ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσι κατὰ τοῦ κατη
γορουμένου ἐπιβαρύνουσαι περιστάσεις, ἢ ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος ἀ·έ
φερε περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ
νόμου ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέ
τρησιν τῆς ποινῆς, γίνονται περὶ τούτου ἰδιαίτερα ζητήματα
130 ποιν. δικον. (339 instr.)

Καὶ ἡ ἡμετ. λοιπὸν νομοθεσία διατάσσει νὰ τίθενται ζητήματα
περὶ τῶν ἐπιβαρυνουσῶν περιστάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ
ἀναφαίνονται, καὶ φρονῷ ὅτι τὰ καθιερωθέντα ὑπὸ τῆς Γαλ. Νομο
λογίας (§ 516—520 τῆς ὑποσημ.) ἐφαρμόζονται καὶ παρ' ἡμῖν.
Τὰ περὶ τούτου παραδείγματα εἶναι πλεῖστα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀνα
φέρομεν μόνον τὰ ἑξῆς.

§ 526. α) Ἐὰν προκύψῃ ἐκ τῆς συζητήσεως ὅτι τὸ ἀντικεί
μενον τῆς κλοπῆς ὑπερβαίνῃ τὴν ἀξίαν τῶν χιλίων δραχμῶν, τ

στατικὴ τῆς κλοπῆς (Rej. 4 Σεπτ. 1812). Εἰς κατηγορίαν περ
κλοπῆς ζήτημα περὶ συνενοχῆς εἰς αὐτὴν (J. cr. ἀρ. 1203). Εἰ
κατηγορίαν περὶ βιασμοῦ, ἢ μόνον ἀποπείρας πρὸς βιασμόν, ζή
τημα περὶ προσβολῆς τῆς αἰδοῦς avec violence (J. cr. ἀρ. 4649)
Εἰς κατηγορίαν περὶ προσβολῆς τῆς αἰδοῦς avec violence, ζήτημα
περὶ δημοσίας προσβολῆς τῆς αἰδοῦς (Rej. 14 Ὀκτ. 1826). Εἰ
κατηγορίαν περὶ πλαστογραφίας δημοσίου ἐγγράφου, ζήτημα περ
πλαστογραφίας ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου (Rej. 30 Νοεμβρ. 1827). Εἰ
κατηγορίαν περὶ συνωμοσίας, ζήτημα περὶ μὴ ἀποκαλύψεως αὐ
τῆς (J. cr. ἀρ. 643). Εἰς κατηγοριαν περὶ φόνου ζήτημα περὶ φό
νου ἐξ ἀμελείας (J. cr. ἀρ. 2337), ἢ τραύματος ἐπενεγκόντος
ἀκουσίως τὸν θάνατον (J. cr. ἀρ. 2861 καὶ 3142).

§ 520. ε) Ὅλα τὰ ζητήματα ταῦτα δύνανται, καὶ μάλιστα
κατά τινας ἀποφάσεις (Cass. 14 Μαΐου 1813 καὶ 6 Ἰουλίου
1826) πρέπει νὰ τίθενται, ὅταν ἀναφαίνωνται ἐκ τῆς συζητή
σεως, εἴτε τὸ ζητεῖ ὁ κατηγορούμενος, εἴτε σιωπᾷ, εἴτε ἀντιτεί
νει, ὅτε ἀκούεται καὶ ὁ εἰσαγγελεύς (J. cr. ἀρ. 2337, 2552
2861). Τὸ ἐπιβοηθητικὸν ζήτημα δύναται νὰ τεθῇ ὁσάκις πρόκει
ται περὶ ἁπλῆς μεταβολῆς τῆς κυρίας κατηγορίας (dégénere
scence)· ὅθεν εἰς κατηγορίαν κλοπῆς μὲ ἐπιβαρυντικὰ περιστα
τικὰ ἢ συνενοχῆς δ' ὑποστηρίξεως καὶ βοηθείας, δύναται νὰ τεθ
ζήτημα περὶ ἀποκρύψεως τῶν κλοπιμαίων (J. cr. ἀρ. 4765).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δικαστήριον όφείλει νὰ θέσῃ περὶ τοῦ ἐπιβαρυντικοῦ τούτου περιστατικοῦ ἴδιον ζήτημα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 49 τοῦ 1852 (1).

§ 527. 6') Ἐπιβαρυντικὴ περίστασις εἰς τὴν ἐπὶ ληστείᾳ κατηγορίαν τίθεται ἐν τῷ ζητήματι, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 430 τῆς ποιν. δικον.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1850.

—Τίθενται δὲ αἱ ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις ὑπὸ τοῦ προέδρου, τὸ δὲ δικαστήριον ἀποφασίζει ὅταν ἐγείρηται ἀμφισβήτησις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 95 τοῦ 1857, φέρουσα.

Αἰτιολ. Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσείοντες παρεπέμφθησαν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν κακουργιοδικεῖον διὰ νὰ δικασθῶσιν ὡς ὑπαίτιοι ληστείας πραχθείσης ἐκ συστάσεως ἐνόπλως εἰς δημοσίαν ὁδὸν, ὁ δὲ πρόεδρος προσέθηκεν εἰς τὰ περὶ τῆς κυρίας πράξεως ζητήματα, τὰ ὑποβληθέντα εἰς τοὺς ἐνόρκους, καὶ τὸ τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων· ἐντεῦθεν δ' ἀποβαίνει πρόδηλον, ὅτι τὸ ἐπιβαρυντικὸν τοῦτο γεγονὸς προέκυψεν ἐκ τῆς συζητήσεως ὅπερ ἀπεδείχθη καὶ ἐκ τῶν ὑστρέων λυσάντων τῶν ἐνόρκων καταφατικῶς καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐνῷ ὁ πρόεδρος ὑπέμνησεν αὐτοῖς τὸ καθῆκον τοῦ νὰ καταρτίσωσιν ἐκ μόνης τῆς ἐνώπιόν των γενομένης συζητήσεως τὴν περὶ τῆς κατηγορίας πεποίθησίν των.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἀνατίθησιν εἰς τὸν πρόεδρον τὸ ἔργον τοῦ νὰ θέτῃ τὸ ζήτημα, τὸ δὲ δικαστήριον ἀποφασίζει μόνον ὅταν γενῶσι παρατηρήσεις κατὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν, ἄρθρ. 427, 428, 429 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ δὲ διάταξις αὕτη εἶναι ἁπλῆ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐν τῷ 420 ἄρθρῳ τῆς αὐτῆς δικονομίας ἀναφερομένου κανόνος, ὅτι τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφυομένων δισταγμῶν καὶ ζητημάτων, οὐδεὶς δὲ περὶ δισταγμοῦ ἢ ζητήματος λόγος ὅταν περὶ τῶν ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ προέδρου ὑπ' αὐτοῦ πραττομένων οὐδεμία ἐγείρεται ἀμφισβήτησις· ἄλλως τε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅ,τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ συνήγορος τῶν κατηγορουμένων ἔλαβον τὸν λόγον καὶ τὸ δικαστήριον ἀπεφάσισε περὶ τοῦ ἐπιβαρυντικοῦ τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων ζητήματος, γενομένης προτάσεως ὑπὸ τοῦ συνηγόρου ὅτι

---

(1) Καὶ τὰ Πλημμελειοδικεῖα ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ δεχθῶσιν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν· οἷον ὅταν κατηγορῆται τις ἐπὶ τραύμασι, ἃ ἐπέφερον νόσον ἧττον τῶν 30 ἡμερῶν, τὸ πλημμελειοδικεῖον δύναται νὰ δεχθῇ ὅτι ἐπέφερον νόσον πλέον τῶν 30 ἡμερῶν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 67 τοῦ 1852.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦτο πρέπει νὰ τεθῇ πλέον ἀναλελυμένον· τὸ δὲ γεγονὸς τοῦτ περιεῖχε συνεπτυγμένως, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον σαφῶς, τὴν συναίνεσ εἰς τὸ νὰ τεθῇ ἐν γένει καὶ τὸ ἐπιβαρυντικὸν τῆς χρήσεως τῶ ὅπλων ζήτημα.

§ 528. Ἡ παράλειψις τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς μνείας, ὅτι τ ἐπιβαρυντικὸν περιστατικὸν ἐπρόκυψεν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀποτε λεῖ μὲν παράβασιν τῶν καθηκόντων τοῦ γραμματέως, δὲν εἶνα ὅμως λόγος ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 95 τοῦ 1857.

§ 528[3]. § γ'. Ἐφιστᾶται δὲ ἡ προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου ε τὰ κατωτέρω § 616 ἑπ.

Περιστάσεις ἔχουσαι ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.— Λόγοι ἐξαλείφοντες ἢ σμικρύνοντες τὸ ἀξιόποινον.

Προεισαγωγικαὶ παρατηρήσεις. — Ἐπειδὴ ἡ περὶ τῶν περι στάσεων αὐτῶν ἔκθεσις προϋπατίθησι τὴν γνῶσιν γενικωτέρων τι νων ἀρχῶν, καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἡ παραγνώρισις τῶν ἀρχῶν αὐ τῶν ἐπιφέρει οὐκ ὀλίγα λάθη, σημειῶ, διὰ βραχέων, τὰ ἑξῆς.

§ 530. Ὁ καταλογισμός, ὡς ἄλλοτε εἴπομεν, στηρίζεται ε τὴν γνῶσιν καὶ θέλησιν τῆς προσβολῆς τοῦ δικαίου· ἐκ τούτο ἕπεται, ὅτι ἐὰν τὰ στοιχεῖα τοῦ καταλογισμοῦ, ἡ γνῶσις δηλαδ καὶ ἡ θέλησις (1), λείψουν, ἡ πρᾶξις μένει ἀκαταλόγιστος· δὲ ὑπάρχει ἐνοχή, ἀλλ' ἁπλῶς φυσικὸν συμβάν, ἓν δυστύχημα· ὅτα τις ἐνεργῇ, καὶ κατὰ τὴν ἐνέργειάν του δὲν ἔχῃ γνῶσιν τοῦ τ πράττει ἢ δὲν ἔχει ἐλευθερίαν θελήσεως, εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ πρᾶ ξίς του δὲν δύναται πλέον ν' ἀποδοθῇ οὔτε εἰς τὸν δόλον, οὔτ εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ πράξαντος· ἡ ἐνέργειά του δὲν εἶναι ἐνέργει λογικοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μηχανικὴ ἐνέργεια εἴτε ἑνὸς παράφρονος εἴτε ἑνὸς βεβιασμένου ἀπὸ κρείττονος δυνάμεως, καὶ εἰς τὴν πρᾶ ξιν αὐτὴν δὲν ὑπάρχει ἡ ἀντίθεσις ἐκείνη τῆς θελήσεως τοῦ ἐγκλή ματίου πρὸς τὸν νόμον, ἡ ὁποία σχηματίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐγ κλήματος. Συστατικοὶ ὅροι τοῦ ἐγκλήματος δὲν εἶναι ἁπλῶ ἡ γνῶσις καὶ ἡ θέλησις, ἀλλ' ἡ γνῶσις καὶ ἡ θέλησις ἑνὸς ἀδική ματος, καθόσον γνωρίζει ὁ ἐνεργῶν, ὅτι ἡ δεῖνα πρᾶξις φέρ

(2) Ὅρα τὴν λέξ. Προμελέτη.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεθ' ἑαυτῆς προσβολὴν ἑνὸς δικαιώματος καὶ καθόσον θέλει νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν τὴν προσβολὴν τοῦ δικαιώματος· ἔχομεν λοιπὸν τὴν συνείδησιν τῆς ἀδικίας· εἰς αὐτὴν (1) συνίσταται κυρίως ἡ ἀντίθεσις τῆς μερικῆς θελήσεως τοῦ ἐγκλήματίου κατὰ τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ δυνάμει τοῦ νόμου. Ἂν λοιπὸν διὰ τὸν καταλογισμὸν καὶ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγκλήματος ἀπαιτῆται συνείδησις τῆς ἀδικίας, εἶναι φανερὸν, ὅτι δὲν εἶναι λόγος περὶ καταλογισμοῦ ὅταν ἔχωμεν τὴν συνείδησιν τοῦ δικαίου, διότι ἡ πρᾶξις τοῦ ἐνεργοῦ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸ δίκαιον. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν καταλογισμὸς τότε, ἀλλ' ὄχι καὶ ὅταν δὲν ἔχωμεν τὴν συνείδησιν τῆς ἀδικίας, διότι τὸ ἀρνητικὸν συγχέεται μὲ τὴν ἔλλειψιν τῆς γνώσεως καὶ συμπεριλαμβάνεται μὲ τὸ πρῶτον.

§ 531. Οἱ αἴροντες τὸν καταλογισμὸν λόγοι τουτέστιν αἱ καταστάσεις, καθ' ἃς ἐλλείπει ἡ πρὸς ἐπίγνωσιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἀναγκαία συνείδησις (2), ἢ καθ' ἃς ἡ ἐνέργεια τῆς θελήσεως καταπιέζεται ὑπὸ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἀκαταμαχήτως ἐνεργουσῶν ὁρμῶν, δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν α') εἰς λόγους, δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἀναγκαία συνείδησις, καὶ β') εἰς λόγους δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως. Ὅθεν ὑπάγονται εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἡ νεανικὴ ἡλικία, ἡ κωφαλαλία. Εἰς τὴν τάξιν δὲ τῶν καταστάσεων προσκαίρου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἀνήκουσιν ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, ὁ ὕπνος, ἡ κάρωσις, ἡ ὑπνοβασία, ἡ μέθη. Ὡς αἴρουσα τὸν καταλογισμὸν ταραχὴ τῆς ψυχῆς παρίσταται μόνον ἡ διαρκὴς ἢ κατὰ συνέπειαν νοσηματωδῶν ἐπιρροῶν στιγμιαίως μὲν παραγομένη, ἀλλὰ πολλάκις συνεχῶς ἐπανερχομένη κατάστασις, ἥτις παράσσει τὴν πρωτότυπον ἰσορροπίαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν οὕτως, ὥστε αἴρεται ἡ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις ἢ ἡ ἐλευθέρα βούλησις, θέτουσι δὲ ὡς θεμελιώδεις τύπους, καθόσον α') ἐλλείπει ἡ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις τοῦ πράττοντος (πνευματικαὶ ἀσθένειαι), ἢ β') καθόσον διὰ νοσηματωδῶν ὁρμῶν αἴρεται ἡ ἐλευθέρα βούλησις. Εἰς τὰς πρώτας ἀνάγονται 1) ἡ παραφροσύνη· 2) ἡ βλακεία· γ') ἡ μωρία. Εἰς τὰς δευτέρας 1) ἡ μανία· 2) ἡ ἁπλῆ μανία. Ἴδωμεν ἤδη εἰδικώτερον τὰ περὶ τῶν καταστάσεων αὐτῶν.

§ 532. α) Ἡ *νεανικὴ ἡλικία*, καθ' ἣν, διὰ τὸ μηκέτι ἀκμαῖον

---

(1) Ὅρα Φαϋερβ. σελ. 214 τῆς μεταφρ.
(2) Τί; Φαϋερβ. σελ. 214.

τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ἐλλείπει ἡ ἀναγκαία συνείδησις. Κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ποιν. νόμον, εἶναι ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ οἱ μηκέτι συμπληρώσαντες τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των παῖδες (ἄρθ. 82)· ὁμοίως καὶ οἱ συμπληρώσαντες μὲν τὸ δέκατον, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ 14 ἔτος, ἐὰν τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ ὅτι ἔπραξαν ἄνευ διακρίσεως (ἄρθ. 83). Μετὰ δὲ τὸ 14 ἔτος δὲν λαμβάνεται πλέον ὑπ' ὄψιν ἡ ἡλικία (1) (ἄρθ. 85).

§ 533. 6') Ἡ *κωφαλαλία* τῶν ἐκ γενετῆς κωφαλάλων ἢ τῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καταστάντων τοιούτων. Τὸ ἄρθ. 88 τοῦ ποιν. νόμου ὁρίζει τὰ περὶ αὐτῶν (2), καταψηφίζον ἐλάττονα ποινὴν ἀναλόγως τῆς μαθήσεώς των (3).

Ἐτυμηγορία, φέρουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦτον κωφάλαλος καὶ μὴ ἱκανῶς διδαγμένος, ὥστε νὰ ἐννοῇ τὸ ἀξιόποινον καὶ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὅτι ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐννοῶν τὰς συμβουλὰς τῶν συνεργῶν, δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ, διότι ἡ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δὲν ἐμφαίνει τελείαν στέρησιν νοῦ καὶ φρονήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 2 τοῦ 1855.

---

(1) Γνωστὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 84 τοῦ Ἑλλ. ποιν. νόμου. Κατὰ τὸν Γαλλ. νόμου ἄρθ. 66 ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 16 ἔτους, καὶ ἐὰν ἀποφασισθῇ ὅτι ὁ πράξας ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως, ἐπιβάλλεται μολαταῦτα, ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ τῶν δεσμῶν, κάθειρξις εἰς σωφρονηστικὸν κατάστημα.— Τί ἄλλαι νομοθεσίαι; Φεϋερβ. σ. 224 τῆς μεταφρ.

(2) Τί ἄλλαι νομοθεσίαι; Ὅρα μετάφ. Φεϋερβ. σ. 219 ἑπ.

(3) Ἴδε méd. lég. ὑπὸ Briaud καὶ Brosson, μέρ. 3, κεφ. 5. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ κωφάλαλοι εἶναι εἰσάκρων ὀργίλοι καὶ ζηλότυποι· οὐτιδανή τις αἰτία τοὺς ἐρεθίζει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δὲν δύνανται νὰ κατακυριεύσωσιν ἑαυτῶν· μόλις ἀτελῶς πῶς ἡ μάθησις εἰμπορεῖ νὰ περιστείλῃ τὸ λίαν αὐτῶν ὀξύθυμον· σπανιώτατα μάλιστα, νομίζει ὁ Ὀφβάουερ, καὶ αὐτοῦ τοῦ διδαγμένου κωφαλάλου ἡ διανοητικὴ δύναμις ἀναπτύσσεται πόσον, ὥστε νὰ συλλάβῃ ἀφῃρημένας ἰδέας, καὶ νὰ κατανοήσῃ τὴν ἐπιστήμην τῶν κοινωνικῶν καθηκόντων (*).

(*) Πρλ. τὴν ἐν τῷ ἡμετ. Ἐφ. διατριβὴν ἐν λέξ. Κωφάλαλοι.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 534. *Κατάστασις ἀσθενείας* (1). Εἰς ὅλην τὴν ὡριμότητα τῶν φυσικῶν του δυνάμεων καὶ τῆς φυσικῆς ἡλικίας, δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ χάσῃ τὴν χρῆσιν τῶν νοητικῶν του δυνάμεων, ἢ νὰ στερηθῇ ταύτης καὶ ἀφοῦ ἅπαξ τὴν ἀπέκτησιν, εἴτε διαρκῶς, εἴτε προσκαίρως. Ὅστις εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ἀσθενείας τῶν λογικῶν του δυνάμεων δὲν εἶναι δεκτικὸς καταλογισμοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἔχει συνείδησιν τῶν πράξεών του, καὶ ἄνευ τῆς συνειδήσεως ταύτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοήσωμεν εὐθύνην καὶ καταλογισμόν.

«Πρᾶξίς τις (λέγει τὸ ἄρθ. 86) δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐξετέλεσαν ταύτην, ἐνῷ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ· ἀλλ' ὁ ἀφῃρημένος οὗτος κανὼν δὲν ἀρκεῖ, διότι ἡ κατάστασις τῆς ἀσθενείας φανεροῦται μὲ ἰδιαίτερον προσδιορισμὸν καὶ χαρακτῆρα. Τὸ ζήτημα δὲ εἶναι νὰ προσδιορισθῶσι τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἀσθενειῶν τῶν ἀποκλειουσῶν τὸν καταλογισμόν, διὰ νὰ δύναται καὶ ὁ νόμος νὰ ἦναι ὡρισμένος καὶ ὁ δικαστὴς νὰ ἔχῃ ἀσφαλῆ ὁδηγόν. Ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν εἶναι εὔκολον· αἱ ἐπιστῆμαι, αἵτινες ἔχουσιν ἀντικείμενον τὸ ἔργον τοῦτο, ἡ ψυχολογία ἰδίως, δὲν ἔφθασεν εἰς ἀποτελέσματα, περὶ τῶν ὁποίων νὰ ἦναι ὅλοι σύμφωνοι, διότι ἐξ ἑνὸς ἡ ἐμπειρία εἶναι πολλὰ δύσκολος, ἐπειδὴ αἱ ἐξαιρετικαὶ αὗται καταστάσεις εἶναι

---

(1) Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας. Αἱ μὲν δηλοῦσιν ἁπλῶς, διὰ γενικωτάτης ἐκφράσεως, ὅτι καὶ αἱ ταραχαὶ τῆς ψυχῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς καταλογισμόν, ἀφίνουσι δὲ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ, ἐὰν ἦναι δεκτὸς ὁ καταλογισμός· οὕτω π. χ. κατὰ τὸν Αὐστριακὸν νόμον ἄρθ. 2 καὶ κατὰ τὸν Γαλλ. νόμον, ἄρθ. 64, ὅστις ἀναφέρει μόνον τὴν démence, θέλει δὲ νὰ ὑπαγάγῃ ἐνταῦθα ὅλας τὰς ταραχὰς τῆς ψυχῆς. Héllie c. p. 2 σελ. 208. Ἄλλαι θέτουσιν ἄλλας ἀρχάς (Φαϋερβ. σ. 229)· ἡ δὲ ἡμετέρα, συμφώνως μὲ τὸν Βυρτεμβεργικὸν, διατάττει ἐν τῷ ἄρθρῳ 86, ὅτι πρᾶξίς τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐξετέλεσαν αὐτὴν ἐν ᾧ δὲν ἦσαν κύριοι τοῦ λογικοῦ· προστίθησι δὲ ὅτι εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκουσιν ἰδίως ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν καθολικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην, ἢ ἐν γένει ἀπὸ ὁποιανδήποτε βλάβην τοῦ νοὸς ἢ ψυχικὴν ἀσθένειαν ἀποκλείουσαν παντάπασι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λογικοῦ, ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς τῶν πράξεών των τὰς συνεπείας ἢ νὰ καταναοήσωσι τὸ ἀξιόποινον αὐτῶν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σπάνιαι καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται εὐκόλως νὰ γίνωσι παρατηρήσεις· καὶ ὁ ὑποκύπτων δὲ εἰς τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν, ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὴν συνείδησιν τῶν πράξεών του, καὶ ἂν ἀναλάβῃ τὰς φρένας του, δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τίποτε περὶ τοῦ παρελθόντος, δὲν δύναται αὐτὸς ἑαυτὸν νὰ παρατηρήσῃ. ἀλλ' ἀνάγκην ἔχει τρίτου τινὸς, ὅστις θέλει κάμει τὰς παρατηρήσεις ταύτας. Κἰς τὰς δυσκολίας ταύτας, τὰς ὁποίας προσφέρει ἡ φύσις, προστίθενται καὶ αἱ θεωρητικαὶ δυσκολίαι, πρὸς τούτοις ἡ ἐπιστημονικὴ γνῶσις τῶν ἀσθενειῶν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον δύσκολος, διότι μέχρι πρὸ μικροῦ ἠγνόουν πῶς πρέπει νὰ καταταχθῶσι ψυχολογικῶς αἱ ἀσθένειαι αὗται. Ὁ νόμος μας παρεδέχθη ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἀσθενειῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι κοινῶς παραδεδεγμένα, δὲν ἀπέρριψεν ὅμως καὶ τὰ ἀμφίβολα, ἀλλὰ τὰ ἄφησεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστοῦ· ὄχι ὅτι οὗτος μέλλει νὰ λύσῃ ὅλα τὰ δύσκολα ταῦτα ζητήματα, ἀλλ' ἔχει ν' ἀποφασίσῃ ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ δεῖνα πρᾶξις ἐπράχθη μὲ συνείδησιν, ἢ ὄχι. Εἰς τοῦτο ὅμως δὲν ἀρκεῖ διὰ τὸν δικαστὴν ἡ ἁπλῆ μιᾶς πράξεως παρατήρησις, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ καθυποβάλῃ τὸν κατηγορούμενον εἰς ἐξέτασιν μιᾶς σειρᾶς πράξεων, ὅπου φαίνεται ἂν ἦναι κύριος τῶν λογικῶν του δυνάμεων· ἡ σειρὰ δὲ αὕτη πρέπει ν' ἀπευθύνηται εἰς τὰ συνήθη συμβάντα τῆς ζωῆς, πρὸς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει κοινὴ συμφωνία ὅλων· ἄλλως κινδυνεύει ὁ δικαστὴς νὰ ἐκλάβῃ ὡς παραφροσύνην τὴν παραδοξολογίαν τινός, ἢ καὶ αὐτὴν τὴν μεγαλοφυΐαν. Τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθ. 86 δὲν ἔμεινε κἂν εἰς αὐτὴν τὴν Γερμανίαν χωρὶς ἐπίκρισιν. Ὁ Μιττερμάγερ εἰς Ποιν. δίκαιον 6', τόμ. 1 σελ. 280, ἐξέθεσε μὲ ἔκτασιν τὸ ἄρθρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον κυρίως παρεδέχθη ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Βαυαρίας.

§ 535. *Παραφροσύνη.* — *Μανία* (1). Τὸ πρῶτον εἶδος, τὸ ὁποῖον παραδέχεται τὸ ἄρθ. 86 ἐν ἐδ. 1 εἶναι ἡ παραφροσύνη, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὸ αἴσθημα τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ φέρεται

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. Παραφροσύνη.— Μανία. — Ἡ παραφροσύνη, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν καταστάσεων, τὰς ὁποίας οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσι φαντασιακοπίας (Hallucinationem), ἢ ἀπὸ ἐκείνων, καθ' ἃς ἐπενεργεῖ εἰς τὸν πράττοντα οἱαδήποτε μανικὴ ἰδέα, εἶναι ἡ κατάσχεσις τῆς νοσηματώδους ὑπερκτάσεως τῆς φανταστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ὁποίας τὰ πλάσματα ἐκλαμβάνει ὁ ἀσθενὴς ὡς ἀληθῆ,

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἴς τινα πραγματικότητα μέν, ἀλλ' ὄχι ἀληθῆ. Ἐὰν ἡ ἀσθένεια ἔχῃ τὴν ἕδραν της εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀνθρώπου, τότε παύει ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ μερικοῦ εἰς τὸ γενικόν. ἑπομένως ὁ παράφρων ἢ κά-

---

καὶ ὅπου τὰ νοσηματώδη ταῦτα πλάσματα φθάνουσιν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ὁ μὲν ἀσθενὴς δὲν δύναται πλέον νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτῶν, ταῦτα δὲ ἀπεναντίας συγχέουσι τὴν περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου συνείδησιν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ κανονίζουσιν ἀποκλειστικῶς τὸν τρόπον τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ τοῦ πράττειν. Ὑπάρχει δὲ ἐπὶ παραφροσύνης κυρίως καὶ ψυχικὸν ἐνταυτῷ πάθος. Ἐπὶ τῆς μερικῆς παραφροσύνης ἐρευνᾶται, ἂν ἡ μανιακὴ ἰδέα εἶχε πιθανὸν τυλάχιστον σύνδεσμον μὲ τὴν τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἦτο τοιαύτη, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν ἀσθενῆ ὡς πρὸς τὸ θεμιτὸν τῆς πράξεως του. Καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς πράξεις, ὅσαι τελοῦνται κατὰ διαλείμματα ἐχφροσύνης, ὁ καταλογισμὸς δὲν δύναται εὐκόλως νὰ ἦναι πλήρης, διότι πολλάκις δὲν δύναται εὐκόλως νὰ παρατηρηθῇ παρὰ τῶν τρίτων ἡ διάρκεια τῆς ἀσθενείας, ἥτις ἐκ μικρῶν ἀφορμῶν τίθεται ἐκ νέου εἰς ἐνέργειαν. Ἡ λεγομένη omentia occulta καὶ ἡ μονομανία δὲν ἀποτελοῦσιν ἰδιαίτερα εἴδη ἀσθενειῶν. Ἡ μωρία συνίσταται εἰς γενικὴν διαστροφὴν καὶ ἀσθένειαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἄνευ ὡρισμένων ἀμεταβλήτων ἰδεῶν, ἄνευ μανίας καὶ βλακείας. Ἡ βλακεία, τῆς ὁποίας μόνος ὁ ἀνώτατος βαθμὸς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμόν, εἶναι ἡ κατάστασις, καθ' ἣν ἡ ἀνάπτυξις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένη, ὥστε ὁ πάσχων στερεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιγνώσεως τῶν πράξεών του καὶ τῆς ἱκανότητος τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως. Τῆς μανίας ἡ κατάστασις δύναται πολλάκις νὰ ἦναι πολλὰ βραχεῖα καὶ πρόσκαιρος (furor transitorius). Ἂν καὶ ἦναι ὀρθόν, ὅτι ἡ κατάστασις, τὴν ὁποίαν πολλάκις ὀνομάζουσι mania sine delirio, δύναται ν' ἀναλυθῇ εἰς ἄλλα εἴδη ἀσθενειῶν, π. χ. εἰς διαλείπουσαν μανίαν, ἢ εἰς μερικὴν παραφροσύνην, ὑπάρχει ὅμως καὶ τοιαύτη, τὸν καταλογισμὸν αἴρουσα, κατάστασις τῆς ἁπλῆς μανίας, καθ' ἣν, ἄνευ ἐντελοῦς συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων καὶ προσέτι φαινομένης ταραχῆς τῆς συνειδήσεως, νοσηματώδης τις, ἀκαταμαχήτως ἐνεργοῦσα, ὁρμὴ κινεῖ τὸν ἀσθενῆ εἰς ῥητὴν ἀθέμιτον πρᾶξιν.

— Ὁ δικαστὴς ὅμως πρὸς διάγνωσιν τῆς νοητικῆς ταύτης

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μνει ψευδῆ συμπεράσματα, ἡ διόλου δὲν συμπεραίνει· εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τῶν πράξεών του, διότι λείπει τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὸν καταλογισμόν· ὅταν

ἀποπλανήσεως ὄχι μόνον χρεωστεῖ νὰ ζητῇ τὴν γνώμην ἐπιστημόνων ἰατρῶν ὡς πραγματογνωμόνων, ἀλλὰ νὰ συμβουλεύηται καὶ τὴν ἰδικήν του πεῖραν τὴν κρίσιν του,

Ὅταν λέγωμεν ἀποπλάνησιν τοῦ λογικοῦ, δὲν ἐννοοῦμεν παντάπασι τὴν ἀπὸ ἠθικὰς αἰτίας προερχομένην. Ἡ μανία πρέπει νὰ ἦναι ψυχολογικὴ ἤτοι διανοητική, οὐχὶ δὲ ἠθική· ὁ ὑπὸ τοῦ πάθους σφοδροῦ ἔρωτος κυριευμένος δὲν δύναταί ποτε νὰ εἴπῃ· ἐρόνευσα διότι ἠράσθην, διότι ἤμην μανιώδης ἀπὸ τὸν ἔρωτα (1).

Ἡ μανιώδης κατάστασις συμβαίνει πολλάκις ν' ἀφίνῃ εἰς τὸν ἐχέφρονα διαλείμματα· τὸ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων γινόμενον ἀδίκημα καταλογίζεται εἰς τὸν πράττοντα ὡς εἰς ἔνοχον; ἀνατρέχοντες εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ ποιν. νόμου δὲν δυνάμεθα, εἰμὴ νὰ ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς. Τίς δύναται ὅμως νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ μανία δὲν διεσάλευσεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν διάνοιαν, ὥστε καὶ κατ' αὐτὰ τὰ ἐχέφρονα διαλείμματα νὰ ἦναι οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη; ποῖος ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ μανία συνήθως οὔτε παύει, οὔτε ἄρχεται ἐξαίφνης καὶ πασαχρῆμα, ὥστε ἡ φαινομένη τῆς ἐχεφροσύνης κατάστασις δὲν περιβάλλεται ἀπὸ ποσοστήν τινα δόσιν μανίας; ἐκ τῶν εἰρημένων ἐξάγεται προδήλως, ὅτι ἐὰν ἡ ἐχεφροσύνη διήρκεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον, μὴ περιστοιχιζομένη ἀπὸ κἀνέν μανιώδες σύμπτωμα, τότε μόνον τὸ κατ' αὐτὴν γενόμενον ἀδίκημα καταλογίζεται εἰς τὸν πράξαντα ὡς εἰς ἔνοχον (2).

Ἐν τούτοις τὴν ἐκτίμησιν τοῦ βαθμοῦ τῆς διανοητικῆς ταύτης ταραχῆς ἀφῆκεν ὁ νομοθέτης ἡμῶν εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν (3).

Σπουδαιότατον ζήτημα ἀνεφύη τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους τὸ τῆς μερικῆς παραφροσύνης, τῆς γενικῶς ἐγνωσμένης ὑπὸ τὸ ὄνομα Μονομανία.

---

(1) Rauter, Dr. Pén. § 65. Παρ. Requis. Plugoulm, journ. de Droit, 16 Σεπτεμβρ. 1838 καὶ 4 Ἰανουρ. 1839.

(2) Παρ. Ros. Dr. Pén. τόμ. 2 σελ. 178. — Theor. du Code Pénal, τόμ. 1 σελ. 207 καὶ 208. Raut, Dr. Pén. § 67 F. Canofari, τόμ. 1 σελ. 160—163.

(3) Ἄρθρον 87 ποιν. νόμου.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ ἡ ἀσθένεια ἔχῃ τὴν ἕδραν της εἰς τὰς πρακτικὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τότε γίνεται ἔτι ζωηροτέρα, ὡς, παραδείγματος χάριν, ὁ ἔρως, ἡ φιλοδοξία καὶ ὅλαι αὗται αἱ πρακτικαὶ ὁρμαὶ τοῦ ἀν-

---

Περὶ τὴν ὕπαρξιν μερικῆς παραφροσύνης δύναταί τις νὰ ἀμφιβάλλῃ; ἡ μερικὴ παραφροσύνη παρετηρήθη, λέγει ὁ Ρόσσης, πάντοτε καὶ πανταχοῦ (1). Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου ἀναφέρουσι πολλὰ παραδείγματα στιγμιαίων καὶ φρενητικῶν πράξεων, καὶ ἀνεγνώρισαν ἀδιστάκτως, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἔλλειψις λογικοῦ, γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ὡς πρὸς ἓν μόνον ἀντικείμενον, δίχως νὰ λάβωσι τὴν παραμικρὰν ἀλλοίωσιν ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ αἱ διανοητικαὶ καὶ ἠθικαὶ δυνάμεις· ἡ μερικὴ παραφροσύνη, λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς τῆς θεωρίας τοῦ ποιν. Γαλλ. νόμου (2), τοσοῦτον ἐξαιρετικὴ καθίσταται, καὶ ἡ νοητικὴ δύναμις τοσοῦτον ἐλευθέρα καὶ ὑγιὴς καθ' ὅλας τὰς ἐπιλοίπους αὐτῆς σχέσεις, ὥστε ὁ ἀσθενῶν δύναται νὰ φανῇ ἐχεφρονέστατος, ἐνόσῳ δὲν ἀπευθύνει τὴν προσοχήν του εἰς τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον διασαλεύει καὶ ταράττει τὸν νοῦν του.

Καὶ πῶς ἄλλως δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν παραφορὰν ἐκείνου τοῦ αἱματοχαροῦς ἀνθρώπου, ὅστις ἄνευ τινὸς ἀφορμῆς, ἄνευ τινὸς αἰτίας προπαρασκευάζεται καὶ ἀγοράζει κατάλληλον ξιφίδιον, ὅπως δι αὐτοῦ θανατώσῃ δύω ἀθῶα νήπια φερόμενα ἐν περιπάτῳ παρὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν μητρός; (3). Πῶς ἄλλως θέλομεν ἐξηγήσει τὴν διαγωγὴν τοῦ θηριωδεστέρου τῆς Τίγριδος Δεγέρου, ὅστις ἄνευ τινὸς αἰτίας ἔσφαξε νεανίδά τινα, ἔπιε τὸ ἀχνίζον αἷμά της, καὶ ψυχορράγούσης ἠτέλγησε κατ' αὐτῆς, γευσάμενος μετὰ ταῦτα τὴν πάλλουσαν καρδίαν της; ἐρωτώμενος παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων τὸ ἀνθρωπόμορφον τοῦτο τέρας· que vouliez vous faire de cette enfant? je n'avais pas de connaissance, ἀπεκρίθη, j'étais poussé par le malin esprit (4).

Δὲν πρέπει ὅμως πάντοτε τὰς ἄνευ τινὸς ἐγνωσμένης αἰτίας πραττομένας πράξεις νὰ ἀποδίδωμεν εἰς μερικῆς παραφροσύνης

---

(1) Τόμ. 2, σελ. 171.
(2) Τόμ. 1, σελ. 208.
(3) Ἴδε Affaire Papavoine, ocuvr. de Bellart, τόμ. 5. σελ. 357, ἐπ.
(4) Examen des procés criminels des nommés Leger κτλ. par le Docteur Georget.— Ἴδε διάφορα ἄλλα παραδείγματα εἰς μίαν περὶ μονομανίας διατρι βὴν ἐν τῷ 52 ἀριθμῷ τῆς Νεμικῆς καὶ ἐν Εὐρ. λέξ. Μετομανία.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βασιλικής

ἀνθρώπου δύνανται νὰ διαταράξωσι τὴν φαντασίαν του καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὴν παραφροσύνην μὲ ἰδιαίτερον τρόπον, ἐξ ὧν γενῶνται αἱ ψυχικαὶ ἀσθένειαι.

παροξυσμούς· οὐδὲ ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῆς μερικῆς παραφροσύνης πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἐξεικάσωμεν, ὅτι αἱ πράξεις τὰς ὁποίας πράττει τις ὑπὸ τὸ κράτος κυριεύοντος καὶ ἐξαιρετικοῦ αἰσθήματος εἶναι πράξεις Μονομανίας. Καὶ εἰ μὲν ἀλανθαστος βεβαίως ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ Οὐβάουερ (1), ὅτι ἡ μόνη παρουσία τῆς ἐξαιρετικῆς ἰδέας εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παραφροσύνης δύναται ν' ἀπαλλαξῃ τοῦ καταλογισμοῦ τὸν πράττοντα· ἀλλὰ ποσάκις δὲν βλέπομεν τὸν εἰς τὴν κακουργίαν καὶ τὴν διαφθορὰν ἐγγηράσαντα νὰ ἐπιθυμήσῃ ἐπὶ τέλους τὰς ὀρέξεις τῶν ἀγριωτέρων θηρίων; ποσάκις δὲν εἴδομεν ἀνθρώπους ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑποθρέψαντας ἐν ἑαυτοῖς τὸν σκοπὸν τοῦ κακουργῆσαι, νὰ παρασυρθῶσιν ὡς ὑποχείριοι παρευθὺς εἰς τὸ ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον ὑπέθαλψεν ἡ ἄκρατος αὐτῶν ἐπιθυμία; Ποῖός ποτε ἤθελεν ἀνυψώσει τὴν φωνήν του ὑπὲρ τῆς αθωώσεως αὐτῶν; ἡ ἀποπλάνησις, τὴν ὁποίαν ἐδήλωσαν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως, δὲν εἶναι ἀπόχρων δικαιολόγημα· ἡ ἐγγίζουσα μεγάλη καὶ φοβερὰ καταστροφὴ, ἡ ἐκτέλεσις δεινοῦ ἀδικήματος ἐνδέχεται νὰ διαταράξῃ τὸ πνεῦμα χωρὶς ἀλλόμως νὰ παραβλάψῃ καθόλου τὴν δύναμιν τοῦ λογικοῦ· ἡ ταραχὴ αὕτη καὶ ἡ ἀποπλάνησις μακρὰν τοῦ νὰ ἐλαττώσωσι τὸ καταλογισμὸν μαρτυροῦσι μὲ πλειοτέραν βεβαιότητα τὸν ἔνοχον τῆς κακουργίας· γνωρίζει τις τὴν φύσιν τῆς ὁποίας ἐκτελεῖ πράξεως; συναισθάνεται τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον πράττει; σύνοιδε τὴν αἰσχρότητα τῆς ἐπιθυμίας του; ἀρκεῖ ὥστε νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ὡς εἰς ἔνοχον ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις, τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσεν.

Ἐν τοσούτῳ συμβουλευόμενος ὁ δικαστὴς εἰς τὰς φαινομένας ταύτας πράξεις τῆς Μονομανίας τὴν γνώμην τῶν ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ ἔντονον προσοχὴν εἰς διάγνωσιν τῆς καθ' αὐτὸ αἰτίας, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν πρᾶξιν· ὑπαρχούσης δὲ ἀμφιβολίας, φρονιμώτατον ἤθελεν εἶσθαι, λέγει ὁ περινούστατος Ῥόσσης (2), νὰ ἀναβάλληται ἡ ἀπόφασις εἰς μεμακρυσμέ-

---

(1) Médecine Légale relative aux aliénés σελ. 103 καὶ 106 μετάφρασ Γαλλικῆ.

(2) Dr. Pén. τόμ. 3, σελ. 178.

Ἡ παραφροσύνη περιλαμβάνει τρία εἴδη, τὴν μελαγχολίαν, τὴ
μωρίαν καὶ τὴν κυρίως παραφροσύνην. Ὁ μελαγχολικὸς διακρίνε
τὴν ἀληθῆ πραγματικότητα, ἀλλὰ διαπεράται ἀπὸ τὸ αἴσθημα
ὅτι ἡ πραγματικότης τὴν ὁποίαν αὐτὸς νομίζει ἔπρεπε νὰ ὑπάρ
χῃ· ὅθεν αὕτη συνίσταται εἰς τὸ αἴσθημα ὅτι δὲν εἶναι ὅ,τι ἔπρε
πε νὰ ἦναι. Αὕτη λαμβάνει διάφορον ὄνομα κατὰ τὸ ἀντικείμε
νόν της, ἀλλὰ διὰ ν' ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμόν, πρέπει νὰ
ἔφθασε τὸν ἀνώτατον βαθμόν, ὥστε ν' ἀφαιρῇ τὴν συνείδησιν. Ἡ
μωρία, ἡ ἄγνοια δὲν γνωρίζει πλέον τὴν ἀληθῆ πραγματικότητα
ἀλλ' ἔχει ἐνώπιόν της τὴν νομιζομένην καὶ τὴν θεωρεῖ ὡς ἀληθῆ
π. χ. ὅταν ὁ μωρὸς φαντάζηται ἑαυτὸν ὅτι εἶναι Βασιλεὺς κτλ.
Ἡ μωρία δύναται νὰ περιορίζηται εἰς ἓν μόνον ἀντικείμενον, πρὸ
τούτοις ὁ μωρὸς δύναται νὰ ἦναι συνεπὴς καὶ ἐντὸς τοῦ ἀντι
κειμένου, ἀλλ' ἀναχωρῶν ἀπὸ ψευδῆ πραγματικότητα· ζητεῖ
ται τότε ἂν ἦναι ἀπολύτως ἀνεύθυνος· τινὲς λέγουν ὅτι δὲν εἶ
ναι ἀνεύθυνος εἰμὴ εἰς τὰς πράξεις τὰς ἐχούσας σχέσιν μὲ τὴ
μωρίαν του, τινὲς δὲ γενικεύουσι τὸ ζήτημα. Ὅθεν καὶ ὁ νόμο
μας ἐξισώνει τὴν γενικὴν μὲ τὴν μερικὴν παραφροσύνην.

Εἴπομεν ἤδη, ὅτι ἡ παραφροσύνη αἰσθάνεται εἰσέτι τὴν διαφο
ράν τῆς ἀληθοῦς πραγματικότητος πρὸς τὴν νομιζομένην πραγ
ματικότητα. Ὅταν ὅμως εἰς τοῦτο προστεθῇ καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ
παράφρονος εἰς τὸ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ψευδῆ πραγματικό
τητα ἢ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀληθῆ, ἀπελπιζόμενος οὗτος εἰς τὸ νὰ
κατορθώσῃ τὸ ἀδύνατον, διότι βεβαίως δὲν ἠμπορεῖ οὔτε τὸ φάν
τασμα τοῦ νοός του νὰ κάμῃ πραγματικὸν, οὔτε τὴν πραγματι
κότητα νὰ καταστρέψῃ, καταντᾷ μανιακός. Ἡ μανία λοιπὸν εἶ
ναι παραφροσύνη συνδεδεμένη μὲ βίαν μὲ καταστρεπτικὴν διεύ
θυνσιν κατὰ προσώπων καὶ κατὰ πραγμάτων, καὶ εἰς αὐτὴν δὲ
χωρεῖ καταλογισμός. Ἡ μανία δύναται νὰ ἦναι περιοδικὴ νὰ ἔχῃ
διαστήματα διαλείποντα dilucita intervalla ἐνῷ τὸ τοιοῦτο
σπανιώτατα συμβαίνει εἰς τὴν παραφροσύνην. Ζητεῖται λοιπὸν τ
πρέπει ν' ἀποφασισθῇ ὡς πρὸς τὰς ἐντὸς τῶν διαστημάτων τού

νην ἐποχήν, καθότι ἐὰν ὑπάρχῃ ἀληθὴς παραφροσύνη, μέλλει ἐξά
παντος ν' ἀνακαλυφθῇ, καθ' ὃν καιρὸν μάλιστα ὁ ἄνθρωπος, εὑρι
σκόμενος εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, δὲν δύναται νὰ διαφύ
γῃ τὰς συνεχεῖς ἐρεύνας, καὶ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις. Δικ. ἀνακρ
ὑπὸ Βικ. σ. 57 ἑπ.

των γενομένας πράξεις; Ἀφηρημένως καὶ γενικῶς ἀπαντῶμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐκλείπει ἡ ἀσθένεια εἰς τὰ διαλείμματα ταῦτα ἕπεται ὅτι ὑπάρχει γνῶσις, καὶ ἕνεκα τῆς γνώσεως καταλογισμός· ἐν τούτοις ὅταν διαρκῶσιν ὀλίγον χρόνον τὰ διαστήματα ταῦτα, τίς δύναται νὰ μᾶς βεβαιώσῃ ἐν πλήρει πεποιθήσει, ὅτι ἡ μανία μόλις παύσασα καὶ πάλιν ἀνανεωθεῖσα δὲν συνετέλεσε τὸ μέρος της εἰς τὸ νὰ πράξῃ ὁ ἐνεργῶν τὴν πρᾶξιν διὰ τὴν ὁποίαν κατηγορεῖται; Ὅτι μία τόσον τρομερὰ ἀσθένεια δὲν διετάραξε τὰς δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς καὶ δὲν εἶναι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρᾶξις ἀποτέλεσμα τῆς διαταράξεως ταύτης καὶ τῆς ἀσθενείας; ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει καὶ πραγματικὴ δυσκολία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς. Ἀφοῦ ὁ ἀσθενὴς ὑποπίπτει εἰς τοιαύτην ἀσθένειαν, ποῖον τὸ μέσον τοῦ νὰ τὸν ἀνακρίνῃ καὶ νὰ τὸν δικάσῃ τίς; Ὅσον ὅμως τὰ διαστήματα ταῦτα εἶναι μακρυνὰ μεταξύ των, τόσον εὐλογώτερον στηρίζεται ὁ καταλογισμὸς, καὶ σμικρύνεται ἡ πιθανότης, ὅτι εἰς τὰς πράξεις του ἐπενήργησεν ἡ προκειμένη ἀσθένεια καὶ ἐκλείπει ἐπομένως ἡ δυσκολία τοῦ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ἀνάκρισιν. Ἀλλὰ ταῦτα λέγομεν μόνον ὡς πρὸς τὰ διαλείποντα διαστήματα, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑφέσεις τῆς ἀσθενείας εἰς τὰς ὁποίας μόνον ὁ βαθμὸς αὐτῆς σμικρύνεται, ἀλλὰ δὲν ἐκλείπει παντάπασιν.

Ἐζητήθη προσέτι καὶ ἄλλο ζήτημα· τί θέλομεν ἀποφασίσει ἐάν τις ἔπραξεν εἰς μανιώδη κατάστασιν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν προεμελέτησε πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην; Εἶναι φανερὸν ὅτι εἶναι ἀκαταλόγιστος. Διότι ἀφοῦ ὑπεθέσαμεν ὅτι ἐνήργησεν εἰς κατάστασιν μανίας, ἡ πρᾶξίς του δὲν ἔχει λογικὸν σύνδεσμον μὲ τὴν προαίρεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει εἰς κατάστασιν ὑγείας· ὅ,τι ἔπραξεν εἰς κατάστασιν μανίας ἀποδίδεται εἰς τὴν μανιώδη κατάστασιν καὶ ὄχι εἰς τὴν προαίρεσίν του· ἡ πρόθεσις, τὴν ὁποίαν εἶχε συλλάβει ὑγιὴς ὤν, μένει ἀποτέλεσμα στοχασμοῦ μὴ πραγματοποιηθέντος, ὁ δὲ στοχασμὸς δὲν τιμωρεῖται. Τὴν μανίαν δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τὰς ἀλόγους παραφορὰς τῶν παθῶν μας, τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν νὰ χαλιναγωγῶμεν, καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἀφορμὴ τοῦ νὰ ὑπεκφεύγωμεν τὴν δικαίαν τιμωρίαν.— Μολονταῦτα ὑπάρχει μία ὀργή, ἥτις εἶναι ἀσθενείας ἀποτέλεσμα καὶ ἀποτελεῖ ἴδιον εἶδος μανίας, ὀνομαζομένη *μανιώδης ὀργὴ* καὶ διακρινομένη τῆς ἁπλῆς ὀργῆς, καθόσον μὲ μεγάλην εὐκολίαν καὶ χωρὶς ἀφορμὴν μεταβαίνει διὰ μιᾶς εἰς κατάστασιν θηριώδους ἐξάψεως· ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἂν ἡ τοιαύτη ὀργὴ ἀφαιρῇ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν καταλογισμόν, μένει πραγματικὸν καὶ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ τὸ ἀποφασίσῃ δηλ. ἂν ὑπῆρξεν ἀναίτιος ὀργὴ ἢ ὄχι.

Εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐσυζητήθη καὶ τὸ πολυθρύλλητον ζήτημα τῆς *μανίας* ἄνευ παραλογισμοῦ καὶ τῆς *μονομανίας* (τουτέστι μανίας ἀναφερομένης εἰς ἓν μόνον ἀντικείμενον ὀνομαζόμενον καὶ ἄλλως *ὑποκρύφου μανίας*). — Φαίνεται ὅτι εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔλειψαν δυσεξήγητα τερατώδη κακουργήματα, τὰ ὁποῖα, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Mittermayer καὶ διάφοροι ψυχολόγοι ἔσπευσαν διὰ νὰ τὰ ἐξηγήσουν νὰ ὑποθέσωσι μανιώδη. Εἰς τὰ τοιαῦτα τερατουργήματα δὲν φαίνεται οὐδεμία ἀφορμὴ διὰ τὸν κακοῦργον, ὅστις ἐπροιμιάζετο μὲ θηριώδη κακουργήματα καὶ κατ' ἐκείνων μάλιστα, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔτρεφε τὸν δικαέστερον ἔρωτα. Ἐδῶ ὑποθέτομεν μοναδικήν τινα μανίαν διαταράξασαν τὸν νοῦν τοῦ δυστυχοῦς τούτου. Τὸ ἔγκλημα τοῦτο εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐγνωρίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα ζωώδης φόνος.

Ἡ μανία ἄνευ παραλογισμοῦ φέρει, λέγουν, χαρακτῆρα καταστρεπτικὸν καὶ βίαιον, ἀλλὰ περιωρισμένον εἰς ἴδιον ἀντικείμενον καὶ συγχρόνως ἐξωτερικόν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν φανερόνει οὐδεμίαν διατάραξιν ψυχῆς διότι ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἔχων τὰς φρένας του καλεῖται *μανία ἄνευ παραλογισμοῦ*. Ἀπαντῶτιν εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦτον οἱ ἀρνούμενοι τὸν ὕπαρξιν τοιαύτης ἀσθενείας, ὅτι ὁ παραλογισμὸς δὲν ὑπάρχει ὅταν δὲν φαίνηται ἐξωτερικῶς. — Τὸ δεύτερον εἶδος, ἤτοι ἡ μονομανία συνίσταται, λέγουν, εἰς μίαν κατάστασιν καθ' ἣν βία ἐσωτερικὴ σύρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἔγκλημα, βία ἀκαταμάχητος καὶ ἀφαιροῦσα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε διότι μία παράδοξος ἰδέα κυριεύει τὸν νοῦν τοῦ ἀσθενοῦς, εἴτε διότι μία τυφλὴ ὁρμὴ τὸν σύρει εἰς τὸ νὰ πράξῃ τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ἔγκλημα· ὁρμή, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται οὔτε εἰς ἑαυτὸν νὰ δώσῃ λόγον, τοιαύτη δὲ κατάστασις παρατηρεῖται ὡς πρὸς τὸν ἐμπρησμόν, τὸν φόνον καὶ τὴν κλοπήν. Οἱ ἀρνούμενοι τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἐγκλήματος, λέγουν ὅτι αὐτὰ εἶναι δικηγορικὸν ἐπιχείρημα πρὸς ὑπεράσπισιν ἀπηλπισμένων ὑποθέσεων, διότι τὸ κύριον ἐπιχείρημα τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀσθενείας ταύτης εἶναι ὅτι τὸ αἴτιον δὲν εἶναι γνωστόν, δὲν δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ αἴτιον δὲν ὑπάρχει· προσθέτουν ἀκόμη ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ γνῶμαι στηρίζονται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἔγκλημα πράττεται διὰ τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν ἐλπίζει ἐκ τούτου ὁ ἐγκληματίας. Ἀλλ' ἐν τούτοις, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ πλεῖστοι παραδέχονται τὴν ὕπαρξιν τούτων τῶν καταστάσεων· τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζήτημα ὅμως εἶναι νὰ μὴν ἀφαιθῶσιν αὗται αἱ καταστάσεις εἰ
ἕνα τόσον ἀόριστον ὁρισμόν, ὥστε δυνάμει αὐτοῦ νὰ δύναντα
ν' ἀπαλλαχθῶσι τῆς ποινῆς τὰ δεινότερα κακουργήματα. Ὁ Myi-
termager κατὰ τὸ 1847 ἀνέγνω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Λουτ
βέργης διατριβὴν περὶ τῶν δύο τούτων ἀσθενειῶν. Ἰδοὺ ποῖα ἐξω
τερικὰ χαρακτηριστικὰ περιγράφει, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ἀναγκαῖ
πρὸς ὕπαρξιν τοιαύτης ἀσθενείας. α') Ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία, περ
ἧς ὁ λόγος, νὰ ἔλαβε τὴν ὕπαρξίν της εἰς κατάστασιν φυσικῆ
ἀσθενείας· οὕτω π. χ. ὁ ὑδροφόβος, ὅταν ἐνώπιόν του παρουσιασθ
τὸ ὕδωρ, ἐξάπτεται εἰς θηριώδη κατάστασιν, ῥίπτεται καθ' οἱων
δήποτε ὡς καὶ τῶν οἰκειοτέρων αὐτοῦ διὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ· ἐν
ταῦθα ἡ θηριώδης ὁρμὴ ἐγεννήθη εἰς διατάραξιν καὶ ἀφαιρεῖ πάν
τα καταλογισμόν. β') Ἡ προκειμένη πρᾶξις νὰ πηγάζῃ ἐκ μόνη
τῆς ὁρμῆς ταύτης π. χ. ἂν ὁ ὑδροφόβος, ὅταν παρουσιασθῇ ἐνώ
πιόν του πυροβόλον, τὸ ἁρπαξῃ καὶ τὸ κενώσῃ, ἡ πρᾶξις αὕτ
δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς ἀσθενείας του. γ') Ἡ φυσικὴ ἀσθένεια ν
ἔφθασε τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἀσθενὴς δὲν δύνα
ται πλέον ν' ἀντισταθῇ· κατ' ἀρχὰς ἔχονται εἰς τὸν νοῦν του σ
κακοὶ στοχασμοί, προσπαθεῖ νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ, ἀλλ' ἐπανερ
χόμενοι κατακυριεύουν τὴν ψυχήν του καὶ τὸν σύρουν ἄκοντα κα
μὴ δυνάμενον ν' ἀντισταθῇ.

Ὡς πρὸς τὴν μονομανίαν, λέγουν ὅτι αὕτη διαλύεται εἰς τὴ
προηγουμένην δηλ. τὴν μανίαν ἄνευ παραλογισμοῦ ἢ εἰς τὰς ἄλ
λας καταστάσεις τῆς ἀσθενοειδοῦς ὀργῆς καθ' ἃς καὶ πρέπει νὰ δι
κασθῇ, μ' ἄλλους λόγους δὲν εἶναι ἰδιαιτέρα ἀσθένεια. Ἐνὶ λόγ
ἂν καὶ πρέπῃ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τοιαῦται καταστάσεις ἀσθε
νοειδεῖς ὑπάρχουν, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς ἀρνηθῶμεν χωρὶς ν
προσβάλωμεν τὴν ἀλήθειαν, μολονοτοῦτο τῆς ὑπάρξεως αὐτῶ
κατεχράσθησαν καὶ συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα ὅσοι στηρίζουν γε
νικώτερον σύστημα τὸ τῆς ἑτερονομίας τῆς ἀνθρωπίνου θελήσεω
καὶ ὅσοι ἐζήτησαν εὔκολον μέσον κοινῆς ῥητορείας εἰς ἀπηλπισμέ
νην ὑπεράσπισιν· τότε μόνον δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν αὐτά
ὅταν φέρουν μεθ' ἑαυτῶν τὴν ἀπόδειξιν ὅτι εἶναι γεννήματα ἀνω
τέρου φυσικῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία ἂν καὶ ὄχι γενικῶς, τοὐλά
χιστον διὰ ῥητὸν ἀντικείμενον, καὶ εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐνερ
γεῖ, ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ ὅλα τῆς παραφροσύνης καὶ τῆς μα
νίας· ἄλλως κινδυνεύομεν νὰ ἐπιδαψιλεύσωμεν τὴν δικαίαν ὑπε
ράσπισιν τοῦ ἀθώου εἰς τοὺς μεγάλους κακούργους, οἱ ὁποῖοι εἶνα
τόσῳ μᾶλλον ἀξιώτεροι τιμωρίας, καθόσον ἀπαρνοῦνται τὴν εὐ
γενῆ φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ ν' ἀποφύγωσι τὴν δικαίαν τιμω

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρίαν· βεβαίως ὁ μέγας κακοῦργος, ὅταν πράττῃ τὸ ἔγκλημα, εἶναι ἔξω ἑαυτοῦ, διότι τοῦτο εἶναι ἐναντίον τῆς φύσεως τοῦ λογικοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀξιόποινος. Ὁ νόμος μας δὲν παραβλέπει ἀποκλειστικῶς τὰς τοιαύτας καταστάσεις, ἀλλὰ δὲν τὰς ἀποκλείει καὶ ὅταν ἀφαιρῶσι τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ.

§ 536. *Blaxia* (1) (idiotisme). Héllie c. p. 2 σελ. 211.

Ὁ βλάξ δὲν εἶναι, ὡς εἴδομεν εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν ἀληθῆ πραγματικότητα, ἀλλ' εἶναι ἁπλῶς διάφορος ἀπ' αὐτήν. Τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ συγκρατῇ εἰς ἓν ὅλον καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ταύτην εἰς τὸν βλάκα, ἀλλὰ τ' ἀφίνει χωριστά, διὰ τοῦτο ὁ βλὰξ εὑρίσκεται εἰς κτηνώδη κατάστασιν· ὁ νοῦς δὲν ἀνεπτύχθη πώποτε καὶ εἶναι τόσον κατατεθλιμμένος καὶ ἠλαττωμένος, ὥστε τρόπον τινὰ δυνάμεθα νὰ τὸν εἴπωμεν ἀποτυχῆ ἀπόπειραν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐλεεινὴ κατάστασις τινῶν ἐξ αὐτῶν φθάνει εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε στεροῦνται τοῦ προφορικοῦ λόγου, τῆς μνήμης, μένουν ἀναίσθητοι κτλ. διὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον. 86 ἐδ. 2 συγκαταριθμεῖ τὴν βλακίαν μὲ τὰς ἄλλας ἀσθενείας, ὡς μίαν αἰτίαν ἥτις ἀπαλλάττει τὸν κατηγορισμόν.

Ἄλλη κατάστασις εἶναι ἡ *κωφαλαλία*· οἱ ἐκ γεννετῆς ἢ καὶ οἱ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐξαιτίας ἀσθενείας τινὸς στερηθέντες τῆς χρήσεως τοῦ προφορικοῦ λόγου κωφάλαλοι μένουν εἰς νηπιώδη κατάστασιν· ὁ νοῦς αὐτῶν δὲν ἀναπτύσσεται, διότι τὸ ὄργανον τοῦ νοὸς εἶναι ὁ λόγος καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασκηθῇ. Ὅταν φθάσουν εἰς τοιαύτην κατάστασιν εἶναι καὶ οἱ βλάκες ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ κωφάλαλοι εἶναι δεκτικοὶ ἐκπαιδεύσεως· χάρις εἰς τὴν φιλανθρωπίαν ἑνὸς ἱερέως, εὑρέθη τὸ μέσον τοῦ ν' ἀναπληρῶσι τὴν χρῆσιν τοῦ προφορικοῦ λόγου, ὥστε εἶναι μὲν δεκτικοὶ καταλογισμοῦ ἂν ἐκπαιδευθῶσιν, ἀλλ' εἰς πολὺ κατώτερον βαθμόν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ νόμος μας τοὺς τιμωρεῖ μὲ ἠπιωτέρας ποινάς. Τινὲς εἶναι γνώμης ὡς πρὸς αὐτούς, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τοὺς νέους οἵτινες δὲν ἔφθασαν εἰσέτι τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, νὰ τίθηται εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ ζήτημα τοῦ

---

(1). Ὅρα τὴν προηγουμένην σημείωσιν καὶ τὴν λέξ. Βλακία.— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων τίθησι ζήτημα περὶ βλακίας, ὡς ἠθικῆς αἰτίας, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται ἡ ἐλάττωσις τοῦ λογικοῦ, Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 15 τοῦ 1845 ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 311.

καταλογισμοῦ. Ἐκτὸς τῶν ὀλίγων ἀναπτύξεων τῶν κωφαλάλω παρατηρεῖται ὅτι ἔχουν καὶ χαρακτῆρα ὀργίλον. Ὁ Orfila, ζῶν εἰσέτι τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης δόκτωρ, λέγει ὅτι οἱ κωφάλαλο τείνουν πρὸς τὴν ὀργὴν ἢ τὸν φθόνον. Ὁ νόμος μας τοὺς μὲν μ ἐκπαιδευθέντας ἐκ τῶν κωφαλάλων κηρύττει ἀνεπιδέκτους κατα λογισμοῦ, τοὺς δ' ἐκπαιδευθέντας ἐπιδεκτικούς, ἀλλὰ μὲ μ τρίας ποινάς· τοὐλάχιστον τοῦτο προσθέτει ὁ νομοθέτης, ἂν κα δὲν ἐπέτυχε τὸν σκοπόν του, ἐπειδὴ, ἐνῷ εἰς τὸ ἄρθρον 84 λέγε ὅτι τιμωροῦνται μὲ μετριωτέρας ποινάς, εἰς τὰ ἄρθρα 49 καὶ 50 τὰς εὑρίσκομεν ἢ ἴσας ἢ καὶ αὐστηροτέρας.

§ 537. *Ἀναίτιος σύγχυσις τοῦ νοὸς καὶ τῶν αἰσθήσεων.* — Ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν προσκαίρου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων τὸ ἄρθ. 86 ἐδ. 4 τοῦ ποιν. νόμου παραδέχεται ὡς λόγον αἴροντα τὸ ἀξιόποινον πᾶσαν ἀναίτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοὸς, καθ' ἣν δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῶν πράξεών του καὶ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῶν. — Εἰς τὴν τάξιν τῶν καταστάσεων προσκαίρου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἀνήκουσι.

§ 538. α) Ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς καθόσον προέκυψε ἀναιτίως καὶ ἀποκλείει τὴν συνείδησιν (1). — Ὡς γενικὸν λόγον ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμὸν δὲν τὸν ἀναφέρει οὐδεὶς νόμος οὔτε ἐκ τῶν νεωτέρων. Περὶ τῆς φύσεως τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆ ὁρμῆς ὅρα Hélie 2 σ. 229 καὶ Φεϋερβ. σ. 226 τῆς μεταφρ.

Ἡ ὀργὴ, τὸ πάθος, δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ ἐπισκοτίσῃ τὸν νοῦν καὶ νὰ καταστήσῃ δυσχερῆ, ἂν ὄχι ἀδύνατον τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους ὅπερ εἰς ἕκαστον ἐπιβάλλεται νὰ συμμορφώνῃ τὰς πράξεις του μὲ τὸ δίκαιον, διὰ τοῦτο ὅμως δὲν ἀποκλείεται καὶ ὁ καταλογισμός, ἐπειδὴ ὡς λογικὸς ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει πρὸ πάντων νὰ δαμάζῃ τὰ πάθη του· ὑπάρχει μαλλαντοῦτα διαφορὰ μεγίστη ἐκείνου, ὅστις μὲ ψυχρὸν αἷμα προε μελέτησε καὶ ἐξετέλεσε τὸ ἔγκλημα, καὶ ἐκείνου ὅστις εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἐξετέλεσε τοῦτο· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι καὶ τούτου τὸ ἔγκλημα εἶναι προτιρετὸν, ἀλλ' ἡ θέλησίς του παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ πάθους, καὶ ὡς ἐκ τούτου μένει ἀμφίβολον, ἂν τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἰς ἠσυχίαν πνεύματος εὑρισκόμενον, ἤθελεν ἐκτελέσει τὴν πρᾶξιν· διὰ τοῦτο τὸ πάθος δύναται μὲν νὰ ἦναι αἰτία μετριάσεως τῆς ποινῆς καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ τοῦτο ἦναι

(1) Π. χ. ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης φόβος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νόμιμον καὶ φυσικόν, δὲν ἀφαιρεῖ ὅμως παντάπασι ταύτην. Τὸ πάθος ἀναγνωρίζει πάντοτε ἐσωτερικήν τινα αἰτίαν, καὶ ὅταν αὕτη προκαλῆται ἐξωθεν, εἶναι ἔτι ἰσχυρότερον τὸ αἴτιον τοῦ κουφισμοῦ τῆς ποινῆς. Συγγραφεύς τις παρατηρεῖ ὅτι εἰς τοιαύτην περίστασιν τίθενται εἰς κίνησιν δύο μεγάλα καὶ νόμιμα αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς συντηρήσεως τῆς ὑπολήψεώς του, διὰ τοῦτο συνήθως διακρίνονται τρία εἴδη πράξεων αἱ *προμελετημέναι* (actes premeditées), *αἱ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς γενόμεναι* (actes non premeditées) καὶ *αἱ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, διεγερθισμοῦ καὶ παροργίσεως* (actes provoquees). Τὰς περιστάσεις ταύτας δὲν προεῖδεν ὁ νόμος εἰς τὸ γενικὸν μέρος του, ἀλλ' εἰς τὰ ἄρθρα 288, 309, 293 ἐδ. 1 καὶ 308. ὅλα ὅμως ταῦτα τὰ περιστατικὰ ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ.

Μεγάλη φιλονεικία γίνεται ἂν δὲν πρέπῃ νὰ ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς διὰ νὰ ὑπάρχῃ αἴτιον συγγνώμης. Αἱ διάφοροι νομοθεσίαι ἐζήτησαν ν' ἀποφασίσωσι καὶ τὸ διάστημα τοῦ χρόνου τοῦ ὁποίου παρελθόντος, λογίζεται ἐσκεμμένη ἡ πρᾶξις. Αἱ μὲν νομοθεσίαι τῆς Ἰταλίας φέρουν τὸ διάστημα τῶν 24 ὡρῶν. Ὁ Κώδηξ τῆς Βραζιλίας ἀρ. 16, ἐδ. 8, λέγει ἐπίσης ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 24 ὡρῶν ἀπὸ τοῦ σχεδίου μέχρι τῆς ἐκτελέσεως ἡ πρᾶξις λογίζεται προμελετηθεῖσα. Ἀλλ' ἡ προσπάθεια τοῦ νὰ κανονισθῇ τοῦτο διὰ τοῦ νόμου εἶναι ἄτακτος, διότι τὸ πρόβλημα δύναται κάλλιον νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ὁ δικαστὴς ὡς πραγματικὸν ζήτημα. Ὑπάρχει περίπτωσις εἰς ἣν ὁ χαρακτὴρ, τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τόσον ψυχρὸς, ὥστε μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἀπὸ τῆς ἐξάψεως νὰ συνηλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἐνῷ ἄλλου πάλιν ἀνθρώπου ὁ χαρακτὴρ εἶναι ψυχρὸς, ὥστε νὰ διαμένῃ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἐξάψεως· διὰ τοῦτο καλῶς ποιῶν ὁ νόμος μας ἀφῆκε τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸν δικαστήν. Ἄλλαι πάλιν νομοθεσίαι ἠθέλησαν νὰ προσδιορίσωσι καὶ τὸ μέσον τῆς παροργίσεως. Οὕτως ὁ Γαλλ. νόμος δέχεται τὰς αἰκίας μόνον οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ὕβρεις· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄτοπον, διότι εἰς ἕνα ἄνθρωπον δύνανται αἱ αἰκίαι νὰ μὴν ἐπιφέρωσι παρόργισιν, ἐνῷ ἄλλον ἡ ἐλαχίστη ὕβρις δύναται νὰ φέρῃ εἰς παροργισμὸν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν κατὰ Μειδίου λόγον του ἀναιρεῖ· οὐ γὰρ ἡ πληγὴ κατέστησε τὴν ὕβριν, «ἀλλ' ἡ ἀτιμία· οὐδὲ τὸ τύπτεσθαι τοῖς ἐλευθέροις δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καίπερ ὂν δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρεων τύπτεσθαι» κτλ., καλῶς ποιῶν λοιπὸν ὁ ἡμ. νόμος παρεδέχθη καὶ τὰς ὕβρεις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 539. α) Ὁ ὕπνος (1). Ἴδε Farin. ζήτ. 98 ἀρ. 63. Ὁ ὕπνος καὶ ἡ ἀγρυπνία εἶναι ἡ παραλλαγὴ τῆς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὸν ὕπνον δὲν διατηρεῖται εἰμὴ μόνον ἡ φυσικὴ ζωή, αἱ αἰσθήσεις σιωπῶσιν, ἡ θέλησις παύει, καὶ διὰ τοῦτο ἔγκλημα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὅταν κοιμᾶται τίς. Ἐκ τῆς συγκράσεως τῶν δύο τούτων καταστάσεων τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἀγρυπνίας, γεννῶνται τὰ μαγικὰ φαινόμενα τῆς ὑπνοβασίας καὶ τῆς ὑπνώδους καταστάσεως.

Εἰς τὰς καταστάσεις ταύτας ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκεται ἐντὸς φανταστικοῦ κόσμου, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησιν ὅτι εὑρίσκεται ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ ὅταν φθάνῃ ἕως εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν, ἡ

---

(1) Ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων εἶναι γνωστὸν τὸ φαινόμενον τῶν ὑπνοβατῶν, ἀλλὰ μόλις μετὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἤρχισαν νὰ γίνωνται ἀκριβεῖς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις.

Ὁ ὑπνοβάτης συναισθάνεται τὴν ὁποίαν πράττει πρᾶξιν; εἶναι κύριος τῶν πράξεών του; καὶ τὰ δύω ταῦτα ζητήματα ἔλυσεν ἀρνητικῶς ὁ Ὀρβάουερ.

Ποῖός ποτε δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὴν καθ' ὕπνον μυστηριώδη ἐργασίαν τοῦ συλλογισμοῦ; ἄλλως τε αἱ αἰσθήσεις τοῦ ὑπνοβάτου δὲν ἀντιλαμβάνονται τὰ πάντα, ἐκ τούτου ἡ βαθυτάτη λησμοσύνη τῶν περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα διέτρεξεν εἰς τὴν νυκτοπορίαν του.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι οἱ ὑπνοβάται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐνασχολοῦνται εἰς τὰς συνηθεις αὐτῶν ἐργασίας, καὶ ἐκ τούτου τινὲς ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πραττόμενον ἀδίκημα δὲν δύναται νὰ ἦναι εἰμὴ τὸ κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν προμελετηθέν. Τίς εἰμπορεῖ ὅμως νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἤθελε σταματήσει ἐνώπιον τῆς ἐκτελέσεως; Πῶς νὰ ἀνιχνεύσωμεν τὴν δολίαν προαίρεσιν, ἥτις καλύπτεται ἀπὸ μυστήριον τοῦ ὕπνου. Πλατύτατον διάστημα ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως, ἡ δὲ πρᾶξις τοῦ ὑπνοβάτου δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὅτι εἶναι αὐτὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμησεν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἕπεται, ὅτι οἱ ὑπνοβάται, ὄχι διότι ἡ ὑπνοβασία ἐξημειοῦται μὲ τὴν παραφροσύνην, ἀλλὰ διότι ἡ θέλησις αὐτῶν εἶναι παραπολὺ ἀβέβαιος, δὲν τιμωροῦνται οὐδόλως δι' ὅσας καθ' ὕπνον ἔπραξαν πράξεις. Δτκ. ἀνακρ. ὑπὸ Βικ. σ. 62.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πραξις αὕτη εἶναι αὐτόματος, οὐχὶ δὲ καὶ προαιρετή· ἐπομένως ἡ ἔλλειψις τῆς γνώσεως καὶ τῆς προαιρέσεως ἀποκλείει πάντα καταλογισμόν. Ὅθεν ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρ. 86 τοῦ ἡμετ. ποιν. νόμου *Ἀναιτίου* διότι εἶναι μία φυσικὴ κατάστασις τοῦ νοὸς, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει μήτε ἑκουσιότης, ἡ δὲ ὑπαιτιότης, ὡς διδάσκει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, στηρίζεται εἰς τὴν ἑκουσιότητα.

Τὸ 4 ἐδ. εἶναι συντεταγμένον μὲ γενικὰς λέξεις. Κατ' ἀρχὰς τὸ νομοτχέδιον τῆς Βαυαρίας ἀνέφερε ῥητῶς τὴν κατάστασιν τοῦ ὕπνου (διότι καὶ μὴ ὑπνοβατῶν τις δύναται νὰ ἐνεργήσῃ), τοὺς ὑπνοβάτας, τὴν παντελῆ μέθην, τὸ πάθος καὶ τὴν ὀργήν· ἔπειτα ὅμως ὡς λέγουσιν αἱ ἐπίσημοι σημειώσεις ἐπὶ τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθ. 21, ἐνομίσθη καταλληλότερον νὰ συνταχθῇ τὸ ἄρθρον μὲ γενικὰς λέξεις, ὥστε νὰ συμπεριλαμβάνῃ ὅλα ἐκτὸς τοῦ πάθους καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ ν' ἀφεθῇ εἰς τὸν δικαστὴν ν' ἀποφασίσῃ ἐὰν ἡ εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένη πρᾶξις ἦναι τοιαύτη, ὥστε ν' ἀφαιρῇ πάντα καταλογισμόν.

Ἀρχαῖοι ποινικολόγοι, ὡς ὁ Matheus, ἐπρότειναν τὴν ἀκόλουθον διαστολήν. Ἐὰν, λέγουν, ἔτρεφέ τις ἄσπονδον ἔχθραν πρός τινα καὶ ὑπνοβατῶν ἐφόνευσε τὸν ἐχθρόν του, πρέπει νὰ θεωρῆται τοὐλάχιστον ἔνοχος φόνου ἐξ ἀμελείας· δόλος ὅμως δὲν ὑπάρχει, διότι ἡ πρᾶξις ἐγένετο εἰς κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν θέλησις δὲν ὑπῆρχε, καὶ δὲν ὑπάρχει ὁ κίνδυνος τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως καὶ τοῦ προηγουμένου στοχασμοῦ, διότι, πρὸς ὕπαρξιν τῆς ἐνοχῆς, πρέπει, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως, νὰ ἦναι παροῦσα ἡ γνῶσις καὶ ἡ συνείδησις τῆς πράξεως.

Ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν δὲ τῆς ἀμελείας λέγομεν ὅτι ἡ ἀμέλεια τότε στηρίζεται, ὅταν δύναταί τις διὰ μεγαλητέρας προσοχῆς ν' ἀποφύγῃ τὴν πρᾶξιν· ἀλλ' ὁ ὑπνοβάτης δὲν εἶναι δεκτικὸς τῆς τοιαύτης προσοχῆς.

§ 540. γ') Ἡ κάρωσις; Hélie τ. 2, σελ. 230.

§ 541. δ') Ἡ *μέθη* (1).— 86 § 4, 87, 89, 90 ποιν. νόμου. Ὁ Ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τὴν μέθην ὡς λόγον

---

(1) Ἴδε ὅσα περὶ Μέθης μνημονεύονται εἰς τὸ περὶ Ποιν. Δίκ. σύγγραμμα τοῦ Φάϋερβάχ, ἐν σελ. 220τῆς μεταφρ. Τὸ Γαλλ. δίκ. δὲν ἀναφέρει τὴν μέθην ὡς λόγον ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμόν, ἡ δὲ αὐστηρὰ γνώμη τῶν ἀρχαιοτέρων γάλλων νομοδιδασκάλων ἐπε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αἴροντα τὸ ἀξιόποινον, ἀλλὰ περιλαμβάνεται καὶ αὕτη εἰς τὴν γενικὴν ἔκφρασιν· ἀναίτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων.

Εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μέθης, ἀλλὰ τῆς παντελοῦς μέθης, αἱ αἰσθήσεις καὶ τὸ λογικὸν παράσσονται εἰς τρόπον ὥστε ὁ μεθύων δὲν εἶναι πλέον κύριος ἑαυτοῦ καὶ στερεῖται τῆς συνειδήσεως τῶν πράξεών του· ἀλλ' ἡ μέθη δὲν ἔχει τὴν ἀρχήν της μονον εἰς μίαν φυσικὴν διατάραξιν τοῦ νοὸς, ὥστε νὰ ἦναι πάντοτε ἀναίτιος καὶ πάντοτε ν' ἀποκλείῃ τὸν καταλογισμόν· καὶ αὐτὸς ὁ μεθύων δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἑκουσίως τὴν κατάστασιν ταύτην, καὶ, τὸ χειρότερον, ἡ μέθη δύναται νὰ καταντήσῃ ἕξις καὶ ἐλάττωμα· ἐκ τούτου ὁρμώμενοί τινες εἶπον, ὅτι ἡ κακοήθεια δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ συγγνώμην τῆς ἀδικίας, καὶ τὸ εἶπον ὄχι μόνον συγγραφεῖς, ἀλλὰ καὶ δικαστήρια. Τὸ ἀκυρ. τῆς Γαλλίας (Sir. τ. 8 μέρ. Α' σελ. 24) εἶπεν «ἡ μέθη οὖσα πρᾶξις ἑκουσία καὶ ἀξιόμεμπτος δὲν δύναται νὰ ἦναι αἴτιον συγγνώμης νόμιμον καὶ ἠθικόν. Ὁ Filangieri εἰς τὸ περὶ ἐπιστ. τῆς νομοθ. σύγγραμμά του (τ. 4 κεφ. 8) λέγει· ὁ ἄνθρωπος εἰς κατάστασιν μέθης δὲν γνωρίζει μὲν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πράξεών του, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τὰς συνεπείας τῆς μέθης, καὶ τὸ παραδοξότερον ὅτι τὴν δοξασίαν ταύτην ἠθέλησαν νὰ θέσωσιν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Ἀριστοτέλους (1), ἐπικαλούμενοι τὰ πολιτικά του (βιβλ. Θ' κεφ. ιά), ἐν ᾧ εἰς αὐτὰ φαίνεται γνώμης ἐναντίας· εἰς τὰ μέγαλα του ἠθικὰ μάλιστα ἐξηγεῖται (βιβλ. Α' κεφ. λγ') καθαρά. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπέρριψαν τὴν μέθην ὡς λόγον συγγνώμης.

Τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἔφερε δικαιότερον τὸν κανόνα ἐν τεμ. 6 ἐδ. 7 τῶν Πανδ. (49. 16). Πότε λοιπὸν ὑπάρχει ἀναίτιος μέθη; Ὑπάρχει τῷ ὄντι τοιαύτη, ἂν καὶ σπανίως, ὅταν τις, π. χ. εὑρισκόμενος εἰς μέρος, ὅπου ὑπάρχουν πνευματώδη ποτὰ, μετατίθεται εἰς κατάστασιν μέθης ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ μέθη εἶναι ὑπαίτιος, καὶ ἑπομένως ἑκουσία, δὲν ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν καὶ στηρίζεται ἐνοχὴ κατὰ τὸν

νήργησεν εἰς τὴν Νομολογίαν (Héllie τ. 2 σ. 243)· ὅθεν δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰδικῶς εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ μέθη· καὶ ὅμως παραδέχονται ἐν Γαλλίᾳ (Ῥόσσης, τόμ. 2 σελ. 188), ὅτι ἡ ἐντελὴς καὶ ἀναίτιος μέθη αἴρει τὸν καταλογισμόν. Ἄλλαι δὲ νομοθεσίαι; Φάϋερβ. σ. 226 τῆς μεταφρ.

(1) Πρλ. Πολιτ. βιβλ. Β' κεφ. θ § 9.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀριστοτ., ἀλλ' ἡ κατάσασις εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ μέθυσος, εἶναι αἰτία συγγνώμης, ὡς ὁ ἴδιος ἀναφέρει. Ποῖον εἶδος ἐνοχῆς ἐπιβαρύνει τὸν ἐγκληματίαν, ὅταν ἦτον εἰς κατάστασιν ὑπαιτίου μέθης; Ὄχι βεβαίως ἡ ἐνοχὴ τοῦ δόλου, διότι ὁ δόλος προϋποθέτει προαίρεσιν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἂν ἡ μέθη ἦτο πλήρης, προαίρεσις δὲν ὑπῆρχεν· ἀμέλεια λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν καθ' ὅσον ὁ ἴδιος ἐτέθη εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγνώριζεν ὅτι δὲν ἦτο πλέον κύριος αὐτοῦ.

Ἐνδέχεται δὲ νὰ ὑπάρχῃ μία μεσαία κατάστασις δηλ. οὔτε ἐντελὴς μέθη ἀποκλείουσα πάντα καταλογισμόν, ἀλλὰ μία κατάστασις, εἰς ἣν ὑπάρχει πραγματικὴ διατάραξις τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ λογικοῦ, οὐχὶ ὅμως τοιαύτη, ἥτις ν' ἀφαιρῇ τὴν συνείδησιν τῆς πράξεως τοῦ ἐνεργοῦ. Τότε ἐφαρμόζεται ἡ συγγνώμη εἰς τὸν πράττοντα ἐν τοιαύτῃ καταστάσει μέθης; τὴν παντελῆ μέθην προβλέπει τὸ 4 ἐδ. τοῦ 86 ἄρθρου, τὴν δὲ παντελῆ ἀναίτιον καὶ τὴν μετρίαν μέθην τὸ 87. —Τὸ ἄρθρ. 90 προβλέπει τὴν ὑπαίτιον πρᾶξιν, ἀλλ' αὐτὸ φέρει πολλὰς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν δυσχερείας.

Τὸ ἄρθρ. 89 ἀναφέρει μίαν κατάστασιν μέθης, εἰς ἣν εἶναι δολία ἡ θέσις τοῦ ἐνεργοῦ· ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι ἐκ τοῦ ὅτι εὑρισκόμενός τις εἰς κατάστασιν μέθης ἐξετέλεσε πρᾶξιν προμελετηθεῖσαν, δὲν ἕπεται ὅτι τὴν ἐξετέλεσεν ἐκ δολίας προαιρέσεως κτλ. (1).

Ὁ νόμος λοιπὸν διακρίνει τὴν ὑπαίτιον ἀπὸ τῆς ἀναιτίου συγ-

---

(1) Κατὰ δύω τρόπους ὅμως ἡ μέθη δύναται νὰ συμβῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον· καθότι ἢ μεθύει τις κατὰ σύμπτωσιν καὶ ἀπροσδοκήτως (ἀκουσίως), ἢ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ μὴ ἀπέχων τῆς οἰνοποσίας (ἑκουσίως). Ὑποθέσατε εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀσθενῆ, μεταχειριζόμενον τὸν οἶνον κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἰατροῦ, καὶ ἐκ τινος φυσικῆς αἰτίας γενόμενον ὡς ἐκ τούτου μέθυσον, καὶ καταπαθέντα μανιακόν· ἄλλον μεθυσκόμενον διά τινων ἀγνώστων εἰς αὐτὸν μηχανορραφιῶν ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸν παρασύρωσιν ἄνευ τῆς θελήσεως αὐτοῦ εἰς πρᾶξίν τινα κολάσιμον. Ποῖός ποτε δικαστὴς εἰς οἱανδήποτε ἀνήκων φιλοσοφικὴν σχολήν, ἀνακράζει ὁ Ρόσσης, τολμᾷ νὰ καταψηφίσῃ ποινὴν ἕνεκα τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ἔπραξεν ὁ εἰς τοιαύτην εὑρισκόμενος κατάστασιν; ἄλλως ἔχει ὅμως, ὅταν, ὀφείλων τις νὰ γνωρίζῃ, ὅτι τὰ πνευματώδη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χύσεως, ὅπερ πλείστην καὶ μόνην ἴσως ἀξίαν ἔχει κατὰ τὴν μέθην· κατὰ τὴν ὑπαίτιον σύγχυσιν, καὶ ἂν ὁ πράξας ὑπάρχῃ εἰς ἐλλειπῆ λογικῆς ἐνεργείας κατάστασιν ἀποκλείουσαν ἐντελῶς τὸν καταλογισμόν, οὐχ ἧττον τιμωρεῖται, ἀλλὰ μόνον αμὲ ἐκείνην τὴν ποινὴν τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἐπισύρει εἰς ἑαυτὴν ἡ πρᾶξις, γινομένη ἐξ ἀμελείας.» (ἄρθ. 90). «Οὕτω τιμωρεῖται ὁ ἐν ἐντελεῖ

ποτὰ διασαλεύουσι τὸν νοῦν καὶ τὰς αἰσθήσεις, μεταχειρίζηται ταῦτα οὐδὲν ἧττον· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πραττόμενον ἀδίκημα πρέπει νὰ καταλογίζηται εἰς τὸν πράττοντα ὡς εἰς ἔνοχον μόνον κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐξ ἀμελείας γενομένης πράξεως· καθότι ὤφειλε νὰ εἰξεύρῃ καὶ ἠδύνατο, ὅτι ἡ μέθη ἐνδέχεται νὰ τὸν ἐξοπλίσῃ εἰς παρανόμους πράξεις, ἐκ τῶν ἂν ὁ αὐτουργὸς κατέφυγεν εἰς τὴν μέθην, ἀφοῦ προεμελέτησε τὸ ἀδίκημα, καὶ οὕτως ἔχων, ἐξεπλήρωσε τὸν στοχασμόν του.

Καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀδικώτατον πάντων, ἐρεθισμός τις ἐξ ἁπλῆς ὕβρεως προερχόμενος ν' ἀποκλείῃ τὴν πεπονηρευμένην προμελέτην, ἡ δὲ μέθη νὰ μὴ κατατάττηται εἰς τὰς ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις;

Τὰς ἀρχὰς ταύτας καθιέρωσεν ὁ νομοθέτης ἡμῶν εἰς τὰ ἄρθρα 86 § 4. 89 καὶ 90 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἡ δευτέρα σκέψις τῆς ἀπὸ 17 Ἰουλ. 1836 ὑπὸ στοιχ. ΠΔ'. ποιν. ἀποφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐθεώρησεν ὀρθότατα τὴν μὴ ἀναίτιον μέθην ὡς ἀκούσιον, τὴν δὲ ὑπαίτιον ὡς ἑκουσίαν.

Ὑπάρχει ἄρα μέθη ἀποκλείουσα παντάπασι τὸν καταλογισμόν, ὥσπερ ἡ μανία καὶ ἡ παραφροσύνη, καὶ μέθη, καθ' ἣν ὁ πράξας τιμωρεῖται ὡς δι' ἀμέλειαν. Ὡσαύτως δὲ θεωρεῖται πταίστης, ὅστις μεθύων ἀσχολεῖται περί τινας ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα προσοχὴ (ἄρθ 632 ποιν. νόμ.).

Ὡς λόγον συγγνώμης ὑπελογίσατο τὴν μέθην καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς νόμος. «Per vinum lapsis capitalis poena remittenda est, et militiae mutatio irroganda»· ἀλλ' ἡ μετρίασις τῆς ποινῆς δὲν ἐγίνετο, λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς τῆς θεωρίας τοῦ ποιν. Γαλλικοῦ νόμου διὰ τὸ ἐν καταστάσει μέθης πραττόμενον ἀδίκημα, καθότι ἡ ὑλικὴ πρᾶξις ἄνευ προαιρέσεως δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ διὰ τὴν ὁποίαν ἔπραξεν ἀμέλειαν ὁ πράττων μεθυσκόμενος. Δοκ. ἀνακρ. Βικ. σ. 65 καὶ 66.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μέθη, εἰς ἣν αὐτὸς ἑαυτὸν μετέστησεν, τραυματίσας ὡς ἐξ ἀμελείας τραυματίσας· ἐννοεῖται δὲ ὅτι οὐδεμία χωρήσῃ ποινὴ ἂν ἡ πρᾶξις ὑπάρχῃ ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἀδύνατον νὰ πραχθῶσιν ἐξ ἀμελείας, ὡς ἡ ἐξύβρισις, ἢ ἂς ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει ῥητῶς ὡς τιμωρουμένας κἂν πραχθῶσιν ἐξ ἀμελείας. Ἂν δὲ ὁ πράξας μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν συγχύσεως διὰ ποτοῦ ἢ ἄλλων μέσων, ἀφοῦ ἀπεφάσισεν ἀξιοποινον πρᾶξιν καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, τιμωρεῖται ἀμὲ ποινὴν πλήρη μὲν, ἐὰν ἡ εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν πραγματικῶς ἐκτελεσθεῖσα πρᾶξις ἦναι ἡ μελετηθεῖσα, ἠλαττωμένην δὲ, ἐὰν ἦναι ἄλλη παρὰ ταύτην (ἄρθ. 89).

§ 542. Τὸ περὶ μέθης γενικῶς καθ' ἑκάστην τόσα ζητήματα, ὥστε καλὸν εἶναι, νομίζω, νὰ συγκεφαλαιώσω ἐνταῦθα ὅσα εὑρηνται περὶ μέθης εἰς τὴν Νομολογίαν.

§ 543. *Νομολογια.*— Κατὰ τὸ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθ. 86 τοῦ ποιν. νόμου δὲν καταλογίζεται πρᾶξίς τις εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐξετέλεσεν αὐτὴν εἰς ἀναίτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοὸς. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Π. 26 τοῦ 1842, καὶ λζ' τοῦ 1838.

§ 544 Νομολογ.— Τὸ ἄρθ. 90 τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ τὸν πρᾶξιν, ἥτις ἐτελέσθη ἐν καταστάσει μέθης ὑπαιτίου, χωρὶς ὅμως τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον προνοεῖ τὸ ἄρθ. 89. Απ. ποιν. Ἀρ. Π. 26 τοῦ 1842 ἐν λ. Μέθη § 2.

§ 545. Νομολογ. — Τὸ ἄρθ. 89 τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ μόνον τὰς πράξεις, ὅσας ἀποφασίζει τις ἔχων σῶας τὰς φρένας του, πρὸς ἐκπεραίωσιν δὲ καταφεύγει εἰς τὴν μέθην ἢ ἄλλα μέσα διασαλεύοντα τὰς αἰσθήσεις ἢ τὸν νοῦν ἤτοι, ὅταν τις θέτῃ ἑαυτὸν ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν μέθης·—ὥστε τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ μέθη ἦναι ἀναίτιος. Απ. ποιν.. Ἀρ. Πάγου λζ' τοῦ 1838 ἐν λ. Μεθη.

§ 546. Νομολογ.— Ἡ 48 τοῦ 1858 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ καμμία ἀντίρασις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ὡς πρὸς τὸ τέταρτον κεφάλαιον αὐτῆς, καθ' ὅτι τὸ μὲν πρῶτον μέρος αὐτοῦ ἀναφέρεται εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεώς του, ὡς ἐκ τῆς ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοός του, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καθ' ἣν, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης συγχύσεως, δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένη ἡ ἐνέργεια τοῦ λογισμοῦ του, ἀλλὰ τοσοῦτον τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐλ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λείπουσιν ἐξ αἰτίας ταύτης τὰ προκαπαιτούμενα πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας παρὰ τοῦ νόμου διατασσομένης ποινῆς· ἀμφότεραι δὲ αἱ περιπτώσεις αὗται διαφέρουσαι ἀλλήλων, ἔχουν ἐπίσης διαφέρουσαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, οἱ δὲ ἔνορκοι ἀπαντήσαντες ἀποφατικῶς εἴς τε τὸ πρῶτον καὶ εἰς τὸ δεύτερον, ἐβεβαίωσαν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των, ὅτι οὐδεμία αὐτῶν ἐλαβεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου χώραν.

§ 547. Νομολογ. — Ἴδε ἀπόφ. ποιν Ἀρ. Πάγ. 19 τοῦ 1857.

§ 548. Νομολογ. — Ἡ μέθη ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν μόνον ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως, ὄχι δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν συνέλαβέ τις τὴν ἰδέαν τῆς πράξεως· καθότι εἶναι ἀδιάφορον, ἂν τις μεθύων ἢ νήφων συνέλαβε τὴν ἰδέαν ταύτην· μόνον ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς ὑπὸ τοιαύτην ἢ ἀλλοίαν κατάστασιν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμόν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 112 τοῦ 1846.

Νομολογ. Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσιν ἀπολύτως ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εὑρίσκετο εἰς κατάστασιν μέθης, συμπεριλαμβάνουν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς μέθης, δηλαδὴ καὶ τὸν μέγιστον, ὅστις ἀποκλείει ἐντελῶς τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ, καὶ ἐκεῖνον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον αὕτη φαίνεται οὐσιωδῶς ἠλαττωμένη. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 112 τοῦ 1846.

Ἠθικὰ αἴτια.— Ὀργή (1). — Ὅταν προτείνῃ τις ὅτι ἐκ φυσικῆς ἢ ἠθικῆς τινὸς αἰτίας εὑρέθη, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικοῦ του ἦτο τεταραγμένη, τίθεται περὶ τούτου ζήτημα εἰς τοὺς ἐνόρκους· οἷον ὅταν προτείνῃ ὁ κατηγορούμενος ὅτι εὗρε τὴν σύζυγόν του εἰς ξένην οἰκίαν συμπασιάζουσαν μετὰ ξένων, μεθ' ὧν ἦλθεν εἰς σύγκρουσιν, καὶ ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του, εὑρεθεὶς εἰς κατάστασιν νὰ μὴ γνωρίζῃ τί πράττει· τίθεται πρὸς τοὺς ἐνόρκους ζήτημα (2). Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 25 τοῦ 1849, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθ. 86 § 4 τοῦ ποιν. νόμου πρᾶξίς τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐξετέλε-

(1) Πρλ. Βέρνερ σελ. 108.

(2) Οἱ τῆς ἀναιρέσεως λόγοι τοῦ Εἰσαγ. εἶχον οὕτως.— Ὅτι τὸ δικαστήριον, ἑρμηνεῦσαν ἐσφαλμένως τὰ ἄρθ. 86 § 4 καὶ 87

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εαν αὐτὴν εἰς κατάσασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων, ἢ τοῦ νοὸς, καθ' ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχουν συνείδησιν τῆς πράξεώς των ἢ τοῦ ἐξιοποίνου αὐτῆς, κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. 87 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταγινώσκεται μικροτέρα τις παρὰ τὴν ἔννομον ποινὴν εἰς ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου διὰ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερομένων καταστάσεων δὲν εἶναι μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένη τοῦ λογικοῦ ἡ ἐνέργεια, εἶναι ὅμως οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη κτλ, ὥστε ἀρκεῖ νὰ εὑρεθῇ τις εἰς κατάστασιν τοιαύτην κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, διὰ νὰ λάβουν ἐφαρμογὴν αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις τοῦ νόμου, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ κατάστασις αὕτη ἐπῆλθεν ἐκ φυσικῆς ἢ ἠθικῆς τινὸς αἰτίας· ὅθεν τοῦ ἐπὶ φόνῳ κατὰ τῆς συζύγου του κατηγορηθέντος καὶ καταδικασθέντος, ὅτι εὗρε τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς ξένην οἰκίαν μετὰ τοῦ ἐραστοῦ της συμποσιάζουσαν, παρευρισκομένου καὶ τρίτου τινὸς, μεθ' ὧν ἦλθεν εἰς συμπλοκὴν, ὅτε καὶ ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του, εὑρεθεὶς εἰς κατάστασιν νὰ μὴ γνωρίζῃ τί πράττει, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸ ἄρθ. 430 τῆς ποιν. δικονομίας, γενομένης αἰτήσεως ὑπὸ τοῦ συνηγόρου τοῦ τότε κατηγορουμένου, διέταξε καὶ ἐτέθησαν εἰς τοὺς ἐνόρκους τρία προσέτι ζητήματα, τ' ἀφορῶντα τὸν καταλογισμὸν καὶ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, καθότι εἰς τοὺς ἐνόρκους ἀπέκειτο καὶ οὐχὶ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων νὰ ἐκτιμήσουν ἂν ἐκ τῶν ἀναφερθεισῶν περιστάσεων εὑρέθη ἢ μὴ ὁ τότε κατηγορούμενος εἰς ἣν ἀνέφερε κατάστασιν· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι τὰ προταθέντα περιστατικὰ συνιστῶσι τὴν πρᾶξιν τῆς ἀναιρέσεως καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ τεθοῦν ἄλλα περὶ καταλογισμοῦ ζητήματα, δὲν εἶναι ὀρθὸς, διότι καὶ ἐπὶ ὑπαθέσει ὅτι τ' ἀναφερθέντα περιστατικὰ χαρακτηρίζουν τὴν πρᾶξιν τῆς ἀναιρέσεως, οὐχ ἧττον ὅμως, ἐὰν ἐπῆλθε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καταστάσεως, περὶ ἧς προβλέπουν αἱ διαληφθεῖσαι διατάξεις τοῦ ἄρθ. 86 § 4 ἢ τοῦ ἄρθ. 87 τοῦ ποιν. νόμου, ἔχουν αὗται ἐφαρμογὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

§ 519. Τελευταῖον ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν πᾶσα ἀναίτιος κατάστασις, καθ' ἣν, καίτοι ἔχοντος τοῦ πράξαντος τὴν συνείδησιν

τοῦ ποιν. νόμου, ἔθεσε ζητήματα τοιαῦτα, μὴ ἀποτελοῦντα ἀναίτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοὸς, ἀλλ' ἀποτελοῦν τὴν πρᾶξιν τῆς ἀναιρέσεως, τὸ δὲ ἄρθ. 86 § 4 δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν ὀργήν.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ ποιν. νόμου, ἦτον ὅμως ἀδύνατος ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἰς τὴν βούλησιν. Τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχῃ α') ὅταν ἡ πρᾶξις τελῆται ὡς μόνον μέσον πρὸς ἀποτροπὴν ὑπαρχόντων ἀλγηδόνων, εἰς ἃς συνήθως ἡ ἀνθρωπίνη καρδία ἀδυνατεῖ ν' ἀντισταθῇ (1)· ἢ β') ὡς μέσον σωτηρίας (2) ἀπὸ παρόντος ἐπικειμένου κινδύνου τῆς ζωῆς ἢ ἄλλου τινὸς ἀναντικαταστάτου προσωπικοῦ ἀγαθοῦ εἴτε προέκυψεν ὁ κίνδυνος ἀφ' ἀπὸ ἁπλῆν ἐκ τύχης συμφοράν (3), εἴτε γ') ἀπὸ παράνομον ἄλλου τινὸς βίαν (ἀπειλὰς δι' ἔργου), vis compuls. Φεϋερβαχ σ. 231.

§ 550. Ἡ βία, μάλιστα δὲ καὶ ἡ ψυχολογική, καθ' ὅσον ἀναγκάζεται τις εἰς τὴν πρᾶξιν δι' ἀπειλῶν, ἡνωμένων μὲ παρόντα καὶ ἄλλως ἀναπόφευκτον κινδυνον σώματος ἢ ζωῆς, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν λόγος, διότι καθ' ὅσα δύναται ὁ νομοθέτης δικαίως ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν, ἢ ἄφευκτος ἀνάγκη τοῦ ἀπειλουμένου εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐκλείπει ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως. Ῥόσ. σελ. 212 τόμ. 2. — Hélie τόμ. 2 σελ. 263. Φαϋερβ. σ. 232.

Αἱ νέαι νομοθεσίαι παραδέχονται ἅπασαι τὸν λόγον τοῦτον ὡς ἐξαλείφοντα τὸ ἀξιόποινον· γ. κ. ἄρθ. 64. Ἴδε τὰ λοιπὰ εἰς Φεϋερβάχ σ. 232 ἐπ. τῆς μεταφρ.

§ 551. Ὁ ἑλλ. ποινικὸς νόμος (ὕρθ. 97) τίθησι τὸν κανόνα ὅτι ἁπλῆ προστασία (4) δὲν αἴρει τὸ ἀξιόποινον. Ἐὰν ὅμως ἡ πρᾶξις ἦναι τιμωρητὴ ὡς ἁπλῆ κατάχρησις ἢ παράβασις τῶν δημο-

---

(1) Οἷον ἐπὶ κλοπῆς ἐδωδίμων ἐν καιρῷ λιμοῦ· ἐπὶ βασάνων φυλακίσεως κτλ. πρὸς βιασμὸν κτλ.

(2) Ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται, λέγει ὁ Φεϋερβάχ, ὅταν τὸ ἀδίκημα συνίσταται εἰς παραβίασιν εἰδικοῦ νομίμου καθήκοντος πρὸς θυσίαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας, ὡς π. χ. ἐν τεμ. 1 § 2 Π. desc. Silan. καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτῶν.

(3) Ἐμπρησμὸς, πλημμύρα κλ.

(4) Ἡ φυσικὴ βία συνίσταται ὁτὲ μὲν, καίτοι δυσχεραίνων τις καὶ ἐναντιούμενος κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Πυφενδορφίου, παρεχώρησε μόλα ταῦτα τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἰσχυροτέρου, ὥστε νὰ πράξῃ ἢ νὰ ὑποφέρῃ τι, ἀναγκαζόμενος παρ' αὐτοῦ. Ἀναντίρρητον εἶναι, ὅτι εἰς τοιαύτην πραγμάτων κατάστασιν ὁ ἀναγκάζων μόνος παιδεύεται.

Σπανιώτατα ὅμως ἀκολουθεῖ ὁ ἐφιέμενος τὴν κακουργίαν νὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ίων καθηκόντων, ἡ δὲ προσταγὴ ἐδόθη ἀπὸ ἀνώτερον ἐντὸς
ῶν ὁρίων τῆς ἁρμοδιότητός του διὰ τῶν νομίμων διατυπώσεων
ιμωρεῖται μόνος ὁ πραττάζων.

προσλάβῃ εἰς σύμπραξιν τοῦ ἀδικήματος συνεργόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
τολλὴν δὲν ἔχει νὰ ἐλπίσῃ βοήθειαν, καὶ ὅστις μετ' οὐ πολὺ θέ-
ει κατασταθῇ οὐσιώδης τῆς κατηγορίας μάρτυς.

Ἡ ἠθικὴ βία ἀπαντᾶται συχνότερον· ἐνεργεῖται δὲ δι' ἀπειλῆς
ἡ διὰ προσταγῆς. Τινὲς συγγραφεῖς ἐνόμισαν, ὅτι αἱ ἀπειλαὶ μὴ
συνοδευόμεναι ἀπὸ φυσικὴν καὶ ἀκαταμάχητον βίαν, δὲν ἀπο-
λέουσι κατά τινα τρόπον τὴν θέλησιν, καὶ ἐπομένως δὲν ἀπαλ-
άττουσιν ὁλοτελῶς τοῦ καταλογισμοῦ τὸν πράττοντα· ἀλλὰ τὴν
γνώμην ταύτην δὲν παρεδέχθησαν πολλαὶ τῆς Εὐρώπης νομοθε-
σίαι, μὲ τὰς ὁποίας ἐσυμφώνησεν ὁ νομοθέτης ἡμῶν.

Ἡ ἀπειλὴ ἐν τούτοις ἀ) πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ κα-
ταπλήττῃ καὶ τὸν ἀτρομώτερον ἄνθρωπον· vanti timoris, ἔλεγον
οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι, excusatio non est· ὁ ἄλογος καὶ
μάταιος φόβος οὐ συμβάλλεται, καὶ β') νὰ ἐπαπειλῇ τὸ σῶμα, ἢ
καὶ τῶν πλησιεστάτων συγγενῶν του. Talem metum probari
oportet qui salutis periculum vel cruciatum corporis conti-
neat. Ἐὰν ἡ ἀπειλὴ ἀναφέρηται ἁπλῶς καὶ μόνον εἰς βλάβην πε-
ιουσίας, ὁ ἐπαπειλούμενος δὲν εἶναι δίκαιον ἀτιμωρητὶ νὰ πα-
αβιάσῃ τὸ καθῆκον καὶ τὴν συνείδησίν του. Ὁ νόμος δὲν εἰμπο-
εῖ μὲν νὰ ἀπαιτῇ ἀτρόμητον ἡρωϊσμὸν εἰς τοὺς καθενὸς τὴν καρ-
δίαν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ συγκαταβαίνῃ εἰς μηδαμινὰς καὶ ἀθε-
μίτους ψιλικολογίας. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ συγχωρηθῇ εἰς τὴν
κοινὴν γνώμην ὁ ἄνθρωπος, ὅστις συναινεῖ νὰ φονευθῇ τὸν ὅμοιόν
του ἵνα διασώσῃ τὴν περιουσίαν του;

Πολὺς λόγος ἐγένετο πάντοτε, καὶ τινες συγγραφεῖς ὑπεστήρι-
ξαν μάλιστα, ὅτι οἱ στρατιῶται, ὡς μηχανικὰ ὄργανα, ὀφείλουσιν
ὑποταγὴν τυφλὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους των, καὶ, ἀπαρνούμενοι τὴν
συνείδησιν αὐτῶν, χρεωστοῦν νὰ βλέπωσι καὶ νὰ σκέπτωνται διὰ
τῶν λόγων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνων. Τὴν παράδοξον ταύτην
δικαιοσύνην ποῖός ποτε δύναται νὰ παραδεχθῇ; Ποῖος εἰμπορεῖ νὰ
ἀμφιβάλῃ βεβαίως, ὅτι ἡ ἱεραρχικὴ πειθαρχία εἶναι καθῆκον ὅλων
τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων, καὶ πολὺ μᾶλλον τῶν στρατιωτι-
κῶν; Ἀλλ' ὅταν ἡ προσταγὴ τείνῃ εἰς προφανῆ παρανομίαν, ὅταν
ὁ ἐξιωματικὸς ἀποσπάσματος, τεθέντος εἰς διατήρησιν τῆς ἐντὸς

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 552. Κατὰ τὸ ἄρθρον 106 τοῦ Ἑλλην. ποιν. νόμου δὲν τιμωρεῖται ὅστις, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀμύνης, ἐξετέλεσε ἀθέμιτόν τινα πρᾶξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποτρέψῃ παρόντα τινὰ κατεπείγοντα καὶ ἄλλως ἀναπότρεπτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἢ τινος ἄλλου ζωῆς.

§ 553. Περὶ ἀμύνης κτλ. περιττὸν νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα. Πρλ. Βικ. σελ. 67 ἐπ. φυλ. ά.

τοῦ θεάτρου, φερεπειῖν, εὐταξίας διατάξῃ τοὺς στρατιώτας νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τοῦ εἰρηνευομένου πλήθους, ὁ μὴ ὑπακούσας στρατιώτης λογίζεται ἔνοχος ἀπειθείας, ὁ δὲ ἐκτελέσας τὴν προσταγὴν μένει ἀτιμώρητος; Ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ μὴ παρακούσαντος στρατιώτου ἀπὸ τὴν νόμιμον τιμωρίαν εἶναι ἡ ὀλεθριωτέρα τῶν νόμων καταφρόνησις. Τὸ ἄρθ. 97 τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀφῆκεν ἀμφιβολίαν τινὰ κατὰ τοῦτο.

Ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος ἐξήρεσε μὲν πάσης ποινῆς τὸν ὑπάλληλον ἢ ὑπηρέτην, ὅστις καταχράται ἢ παραβαίνει τὰ δημόσια αὐτοῦ καθήκοντα, ὑπείκων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρου του, ἀλλ' ὅταν μόνον οὗτος προστάζῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἁρμοδιότητός του.

Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι ὁ ὑποδεέστερος ὑπάλληλος, λαμβάνων διαταγήν, δύναται νὰ διερευνήσῃ, ἐὰν ὁ ἀνώτερος προστάζῃ ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἐὰν ἡ προσταγὴ συνδέηται μὲ τὰς νομίμους διατυπώσεις.

Οὕτως ὁ ἐπιστάτης τῶν φυλακῶν τῶν ὑποδίκων παραδεχόμενός τινα εἰς φυλακὴν ἄνευ ἐντάλματος συλλήψεως ἢ φυλακίσεως, ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἕνεκεν αὐτογνώμονος φυλακίσεως ποινήν, καί τοι ἐνεργήσας τὴν κατακράτησιν κατὰ διαταγὴν τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ.

Ἄλλως ἔχει ὅμως ὁσάκις ὁ ὑποδεέστερος ὑπάλληλος δισταζει περὶ τοῦ νομίμου τῆς δοθείσης διαταγῆς· ὁ δισταγμὸς οὗτος δὲν πρέπει παντάπασι νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρὰ νομίμου Ἀρχῆς δεδομένης προσταγῆς, καθότι ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος ἔχων τὴν δύναμιν τοῦ προστάζειν ὑποτίθεται εὐλόγως ὅτι καὶ τὴν σφαῖραν τῶν καθηκόντων του γνωρίζει, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμεῖ παρὰ τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν ἐκπλήρωσιν, αὐτὸς καὶ μόνος λογίζεται, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ῥόσση, δικαστὴς ἁρμόδιος τῶν ληφθησομένων μέτρων· ἡ μὲν πρόληψις ἄρα ὑπάρχει ὑπὲρ τῆς διδομένης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 569. Ἐλθωμεν δ' ἤδη εἰς τὸ προκείμενον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 430 (339 instr.) τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος ἀνέφερε περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, γίνονται καὶ περὶ τούτου ἰδιαίτερα ζητήματα (1).

διαταγῆς, ἡ δὲ εἰκασία στηρίζεται βασιμώτερον ὑπὲρ τῆς νομιμότητος αὐτῆς. Βικ. σ. 53 ἑπ.

— Ἐνταῦθα λοιπὸν ἀνάγεται (πρὸ πάντων ὡς πρὸς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους) τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ ὑπακούων εἰς δοθεῖσαν προσταγὴν εἶναι ἀξιόποινος· ὡς ἐκ τοῦ Ρωμ. δικαίου τεμ. 67 π. de reg. juris δὲν δύναται νὰ βοηθηθῇ τις πολὺ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος. Βέβαιον εἶναι ὅτι τότε μόνον παύει τὸ ἀξιόποινον, ὅταν τις ὑπακούῃ εἰς προσταγὴν ἐκδεδομένην κατὰ τοὺς νομίμους τύπους παρὰ τῆς ἁρμοδίας προϊσταμένης ἀρχῆς· καθῆκον πρὸς ἀπόλυτον παραδοχὴν δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν. (Ρόσ. 2 σ. 136. Hélie, 2 σ. 271). Τί ἄλλαι νομοθεσίαι; Φάϋερβαχ. σ. 234 τῆς Ἑλλ. μεταφρ.

(1) Ἡ περὶ τούτου διάταξις ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος;

Λόγος πρὸς ἀναίρεσιν ὑπάρχει, ἐὰν ἔγινε παράβασις τύπου τινὸς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένου· τὸ δὲ 430 ἄρθρον τῆς ποιν. δικον. διαλαμβάνον περὶ τῆς θέσεως ἰδιαιτέρων ζητημάτων, ὁσάκις ὁ ἐγκαλούμενος ἀνέφερε περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἢ εἰς τὸν καταλογισμόν, δὲν φέρει τὴν ποινὴν τῆς ἀκυρότητος, ὁσάκις λαμβάνει χώραν ἄρνησις ἢ παράλειψις τῆς ἐκτελέσεως τῆς διατάξεως ταύτης, ἥτις ἀφέθη μόνον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν συνέδρων, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀποφασίσωσιν αἰτιολογημένως περὶ τῆς αἰτήσεως· ὅθεν, ἂν ἀπέρριψε τὴν περὶ θέσεως ζητήματος τῆς ἀμύνης αἴτησιν, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης τις. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 53 (σελ. 119 τῆς σειρᾶς τοῦ 1812 τοῦ ἔτ. αὐτ.). Ὀρθόν; κατωτ. σ. 293 καὶ 297 ἑπ.

§ 570. *Γαλλικὴ Νομολογία* (1). Ὑπάρχουν δύο εἴδη τοιούτων ζητημάτων συγγνώμης (excuses), οὕτως εἰπεῖν· τὰ ἐλαφρυντικά, τὰ ὁποῖα τροποποιοῦν μόνον τὸ ἀδίκημα καὶ ἐπομένως τὴν

---

(1) Morin, λ. Question au jur. ἀρ. 21 ἑπ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὑπάρχουσι διάφορα συστήματα ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐκφράζεται ὁ νόμος περὶ καταλογισμοῦ· οἱ μὲν ὑποδεικνύουσι διὰ γενικῶν ἐκφράσεων τοὺς

ποινήν· π. χ. ἡ πρόκλησις (provocation), ἡ μοιχεία τῆς συζύγου, ἡ προσβολὴ τῆς αἰδοῦς κτλ. Τὰ ἀνατρεπτικὰ (excuses peremptoires), τὰ ὁποῖα ἀνατρέπουσι τὴν ἐγκληματικότητα καὶ τὰ ὁποῖα ἡ νομολογία χαρακτηρίζει ὡς δικαιολογητικὰ (faits justificatifs), οἷον ἡ παραφροσύνη, ἡ βία, ἡ ἄμυνα κτλ. (1).

§ 571. Excuses legales.— Εἰς τὸν πρόεδρον (ὑπαρχούσης δὲ ἀντιρρήσεως, εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων) ἀνήκει ν' ἀποφασίσωσιν, ἂν τὸ προτεινόμενον γεγονὸς φέρῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς excuse legale (J. cr. ἀρ. 2337, 4224).

§ 572. Μήτε ὁ πρόεδρος, μήτε τὸ δικαστήριον δύνανται ν' ἀρνηθῶσι τὸν χαρακτῆρα τῆς excuse, ἥτις, κατ' αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἤτοι

Εἰς κατηγορίαν ἐπὶ συνωμοσίᾳ τὴν περίστασιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἀνήγγειλεν ἑαυτὸν καὶ τοὺς συνενόχους του εἰς τὴν ἀρχὴν (131 ποιν. νόμ.—108 cod pen.—Arrêt 29 Ἀπριλ. 1819).

§ 573. Ὅταν πρόκηται περὶ παραχαράξεως ἢ κιβδηλείας νομισμάτων, τίθεται, αἰτοῦντος τοῦ κατηγορουμένου, ζήτημα, ὅτι οὗτος τὰ ἔλαβεν ὡς γνήσια καὶ ἁπλῶς τὰ ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν (245 καὶ 246 Ἑλλην. ποιν. νόμ. 135 Cod. pen. J. cr. art. 1705, 2551, 2260, 3676, 3822 καὶ 4325).

§ 574. Ὅταν πρόκηται περὶ στάσεως, τίθεται ζήτημα, αἰτοῦντος τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι, ἅμα προσταχθεὶς παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν της, ἐχωρίσθη ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ ὑπετάχθη εἰς τὰς δοθείσας διαταγάς (J. cr. ἀρ. 1237 καὶ 1268).

§ 575. Τὸ ζήτημα, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως (84 ποιν. νόμ.), τίθεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὅταν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία τις, ἂν ὁ κατηγορούμενος συνεπλήρωσε τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (ὅρ. Chauveau τόμ. 2 σελ. 184 καὶ J. cr. ἀρ. 2537 καὶ 4853).

---

(1) Ἡ λέξις criminalité ἢ culpabilité ἐκφράζουσιν ἐν Γαλλίᾳ τὸν καθ' ἡμᾶς καταλογισμόν. Οἱ αἴροντες δὲ τὸν καταλογισμὸν λόγοι λέγονται faits justificatifs.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κυρίους λόγους τοὺς αἴροντας τὸν καταλογισμὸν, χωρὶς νὰ καθιερῶσιν ἀρχήν τινα, οἷον κατὰ τὸν Γαλλ. Cod. pénal, art. 64. — Ἄλλαι ἀποφεύγουσι τὸ νὰ θέσωσι ἀρχήν τινα, ἀπαριθμοῦσαι

Τίθεται ζήτημα περὶ τῆς ἡλικίας, ὅταν αὕτη προκύπτῃ ἐκ ληξιαρχικῆς πράξεως; μᾶλλον οὔ. (82 ποιν. νόμ.).— Ἴδε Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 2570 ἑπ.

Τὸ περὶ διακρίσεως ζήτημα πρέπει νὰ τίθηται εἰς ὅλα τὰ κύρια τῆς κατηγορίας ζητήματα.

§ 576. Ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ εἰσαγγελεὺς προκαλῶσι τὴν θέσιν ζητήματος συγγνώμης (d'excuse), ἥτις συνεπιφέρει νέαν συζήτησιν, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου περὶ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν συζητήσεων (Rej. 8 Νοεμβρ. 1832. J. cr. ἀρ. 1136).

§ 577. Faits justificatifs (1). Ὅσα γεγονότα εἶναι μέσα ὑπερασπίσεως, δὲν πρέπει προφανῶς νὰ γίνωνται ἀντικείμενον ζητημάτων, ὡς διέταττεν ἄλλοτε ἡ παλαιὰ Γαλλ. νομοθεσία· οἷον εἰς κατηγορίαν περὶ φαρμακεύσεως, ἂν ἡ δεῖνα οὐσία ἢ φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ ἐπενέγκῃ τὸν θάνατον. Τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχεται δυνάμει (virtuellement) εἰς τὸ κύριον ζήτημα, τὸ περιέχον τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος. Ἡ ὑπεράσπισις δικαίωμα ἔχει ν' ἀπαιτήσῃ ὥστε οἱ ἔνορκοι, ἐρωτώμενοι περὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κατηγορίας, νὰ ἐρωτῶνται συνάμα καὶ περὶ τῆς ἐνοχῆς. Τὸ δὲ μὴ ἀκριβὲς ἢ ἄτακτον τοῦ ζητήματος δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀκυρότητα, ἂν δὲν ἐπήνεγκε βλάβην τινά (J. cr. ἀρ. 4823 καὶ 4828).

§ 578. Ὡς πρὸς τὰς ἀνατρεπτικὰς προτάσεις (excuses peremptoires) ὑπάρχει ἀμφισβήτησις εἰς τὴν Γαλλίαν, διότι τὸ ἄρθρον 339 τῆς ποιν. Γαλλ. δικονομίας δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν excuses. Ὅθεν ὅσα ἐξαλείφουσιν ἐντελῶς τὴν ἐγκληματικότητα, ἔχουσιν, ὡς τὰ ἐλαφρύνοντα αὐτὴν (celles qui ne font que l'attenuer), χαρακτῆρα νόμιμον, ὄχι μόνον εἰς τὰ ὄμματα τῶν ποινικολόγων, ἀλλὰ προσέτι καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ νόμου αὐτοῦ (Cod. pen. 65, 318, 328). Ἐν τούτοις τὸ ἀκυρωτικὸν (ὅπερ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ κώδηκος τῆς....Brum.

---

(1) Morin, αὐτ. ἀριθ. 25 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅλους τοὺς αἴροντας τὸν καταλογισμὸν λόγους, ὅσους δύναται ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν. Τὸ σύστημα τοῦτο τηρεῖ ὁ Βαυαρικὸς νόμος (ἄρθ. 119 ἐπ.), ὁ Σαξωνικὸς (ἄρθ. 66—72) καὶ ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 94—102), καὶ ὁ Ἑλληνικὸς ἄρθρ.

ἀπεφάσισεν, ὅτι τὸ περὶ παραφροσύνης, ἐν τῷ χρόνῳ τῆς πράξεως ζήτημα ἔπρεπε νὰ τίθηται, ζητουμένου) ἀπεφήνατο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Κώδηκος τοῦ 1808, ὅτι τοιοῦτον ζήτημα δὲν πρέπει νὰ τίθηται εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἐπειδὴ ἀποκλείει πᾶσαν ἰδέαν ἐγκληματικότητος καὶ ἔγκειται εἰς τὸ περὶ ἐνοχῆς ζήτημα (J cr. ἀρ. 1021). Ἀφ' ἑτέρου δι' ἀποφάσεως τῆς 3 φεβρ. 1821 ἀποφαίνεται, ὅτι ἄνευ λόγου δὲν πρέπει ν' ἀπορρίπτηται τὸ περὶ τῆς νομίμου ἀμύνης ζήτημα, ἥτις εἶναι περίστασις δικαιολογητικὴ καὶ ὄχι μόνον ἐλαφρυντικὴ (Cod. pen. 328)· ἀλλὰ δι' ἀποφάσεως τῆς 4 Ὀκτ. τοῦ 1827 εἶπε τὸ ἐναντίον (1).

Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ 1832, τὸ ἀκυρωτικὸν ἐθεώρησεν ὡς τακτικὸν τὸ ζήτημα ἂν ὁ κατηγορούμενος ἠναγκάσθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος (J. cr. ἀρ. 1422)· ὁ δὲ Chauveau τ. 2 σ. 282 παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ἡ παραφροσύνη ἐπιτρέπει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, καὶ ὅτι ὅλαι αἱ excuses, ὅσαι ἐξαλείφουσιν ἢ ἐλαφρύνουσι τὸ κἀδικημα, πρέπει νὰ γίνωνται ἀντικείμενον εἰδικοῦ ζητήματος. Ἡ θέσις τοιούτου ζητήματος προκαλεῖ τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων, ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὴν περικαλύπτουσαν αὐτὸ ἀχλὺν εἰς τὸ γενικὸν περὶ τῆς ἐνοχῆς ζήτημα καὶ προκαλεῖ ἐτυμηγορίαν σαφῆ καὶ εἰλικρινῆ. Τέλος πάντων εἰς ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ τῆς 13 Μαρτίου 1835. J. cr. ἀρ. 1558 εὑρηται, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀρνηθὲν νὰ θέσῃ ζήτημα περὶ νομίμου ἀμύνης ὡς μὴ πηγάζον ἐκ τῆς συζητήσεως, παρεγνώρισε τοὺς κανόνας τῆς ἁρμοδιότητός του, ὡς μὴ δυνάμενον ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει être juge en fait de cette exception, ὡς φέρει αὐτολεξεί. Ἐντούτοις ἡ νομολογία, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὴν παραφροσύνην, ἐσχηματίσθη ἐναντία, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸ μέσον τῆς ἀμύνης συνδέεται μὲ τὸ περὶ τῆς ἐνοχῆς (J. cr. ἀρ. 2493, 4328 καὶ 4653).

§ 579. *Βία ἀκαταμάχητος.—Ἄμυνα.*—Ὑπάρχει λόγος πρὸς

---

(1) Πρόδηλον ὅτι τὰ ἀνωτ. ἐν τῷ § 578 οὐδεμίαν παρ' ἡμῖν ἔχουσιν ἐφαρμογήν.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

81 ἐπ. Ἄλλαι, τέλος, νομοθεσίαι καθιερόνουσιν ἄλλας ἀρχάς, περὶ ὧν ὅρα Φάϋερβαχ (1) § 85.

§ 580. Ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφανῶσι περιστάσεις ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ἔχουσαι ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν ἢ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, πρέπει νὰ τίθενται καὶ περὶ αὐτῶν ἰδιαίτερα ζητήματα (417, 364, 430 ποιν. δικ.). Τίθενται δὲ καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ προέδρου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 59 τοῦ 1852. Δὲν τίθενται ὅμως ὅταν δὲν ἔχωσιν ἐπιρροήν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 72 τοῦ 1847 κατ. § 603. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 129 τοῦ 1853, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 430 τῆς ποιν. δικονομίας, πρέπει νὰ τεθῶσιν ἰδιαίτερα ζητήματα, ὅταν τὰ παρὰ τοῦ ἐγκαλουμένου ἀναφερόμενα πράγματα ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν τῆς ποινῆς ἐπιμέτρησιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως, ὁ συνήγορος τοῦ ἀναιρεσείοντος ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ πρᾶξις φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς κλοπῆς, διότι δὲν ὑπάρχει σύστασις, ἡ δὲ σύστασις δὲν εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς ληστείας, ἥτις δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνεξαρτήτως τῆς συστάσεως· ἑπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ συνηγόρου τοῦ ἀναιρεσείοντος δὲν εἶχεν ἐπιρροήν, διότι καὶ ἂν οἱ ἔνορκοι ἤθελον παραδεχθῆ ὅτι δὲν ὑπῆρξε σύστασις, οὐχ ἧττον ἡ πρᾶξις ἦτο ληστεία καὶ οὐχὶ κλοπή.

— Δὲν τίθεται ζήτημα ἐλαττωτικόν, ὅταν δὲν ἐγένετο πρότασις περὶ τούτου. Ὥστε ὅταν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐπρότεινεν

ἀναίρεσιν, ἐὰν δὲν τεθῇ ζήτημα περὶ αὐτῶν, ὡς ὑπακουομένων ἐν τῇ φράσει *εἶναι ἔνοχος*; Ἴδε Δαλλ. λ. instr. cr. ἀρ. 2565 ἐπ.

§ 479[3]. *Παραφροσύνη* (*). Δαλλ. λ. instr. cr. ἀρ. 2568 ἐπ. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑποστηρίζουσιν ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ ποιν. νόμου ἐπειδὴ αὗται περιέχονται ἐν τῷ ζητήματι *εἶναι ἔνοχος*. Ὁ Cubain σελ. 591 μάχεται κατὰ τῆς γνώμης ταύτης, ἐν Ἑλλάδι δὲ οἱ πρόεδροι θέτουσι, καλῶς ποιοῦντες, ζητήματα περὶ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν. Ἴδε Δαλλ. αὐτ.

(1) Μετάφρ. Ρουσ.

(*) Πρλ. Εὐρ. τ. 13 σ. 29 § 108 ἐπ.

ὅτι ἐκ μέθης ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικοῦ του ἦτον οὐσιωδῶς τεταραγ
μένη καὶ ἠλαττωμένη, οὐδ' ἔκαμε παρατήρησίν τινα κατὰ τῶ
ζητημάτων, λόγον ἀναιρέσεως δὲν ἔχει ἂν αὐτεπαγγέλτως δ
ἑτέθη ζήτημα τοιοῦτον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 85 τοῦ 1853.

§ 581. Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἔχει δικαίωμα νὰ θέσῃ ἐλ
φρυντικὰ ζητήματα, ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναφαίνωνται ἐλ
φρυντικαὶ περιστάσεις, οἷον ὅτι τὸ τραῦμα ἔγεινεν ἀπρομελετ
τως (417, 365 ποιν. δικον.)· ἀδιάφορον δὲ ἂν ὁ ὑπόδικος ἀ θ
σταται (κατ. § 606). Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 29 τοῦ 185
φέρουσα.

Απόρ. ὄχι μόνον τὸ 430 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἀπ
γορεύει, ὅταν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσιν ὑπὲρ τοῦ κατηγορου
μένου ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, νὰ τίθενται περὶ τούτων ἰδιαίτερ
ζητήματα, ἐχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπ
μέτρησιν τῆς ποινῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπεναν
τίας ἐκ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ποιν. δικονομι
καθιεροῖ, ὅτι οἱ ἔνορκοι δικάζουν καὶ μορφόνουν τὴν πεποίθησίν τω
ἐκ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γενομένης συζητήσεως, καὶ οὐχὶ ἐκ τ
γραπτῆς προδικασίας, ὡς ἐκ τοῦ συμφέροντος αὐτῆς τῆς δικαιοσύν
προκύπτει, ὅτι ὁ πρόεδρος, ἢ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ὑπαρ
χούσης ἀμφισβητήσεως, ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ θέτωσ
εἰς τοὺς ἐνόρκους ἰδιαίτερα ζητήματα περὶ τῶν ἐκ τῆς συζητήσεω
ἀναφυομένων ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἐλαφρυντικῶν περιστάσεω
ὅταν αὗται συνδέωνται μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν, καὶ ἂν ὁ κατηγορο
μενος ἀνθίσταται, καθότι ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀλη
θείας εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην ἀποβλέπει τὴν δημοσίαν τάξιν, δι
τοῦτο καὶ ῥητῶς τὸ 417 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας συνδυασμένο
μὲ τὸ 365 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας διατάσσει, ὅτι ὁ πρόεδρο
ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν σπουδὴν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθεία
εἴτε κατὰ, εἴτε ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου· ἄρα, δικαζομένων τῶ
νῦν ἀνοιρεσειόντων ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ κακουργιοδικείου, ἕνεκ
φόνου ἀποφασισθέντος μετὰ προμελέτης, καὶ ἐκτελεσθέντος ἐσκεμ
νως, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἠδύνατο, ὡς ἔπραξε, καὶ τ
ἐνισταμένων αὐτῶν νὰ θέσῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους καὶ ἰδιαίτερον ζήτημ
περὶ τῆς ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀποφασι
σθείσης καὶ ἐκτελεσθείσης ἀνθρωποκτονίας ὑπὸ τὴν περίστασιν το
2 ἐδαφ. τοῦ ἄρθ. 293 τοῦ ποιν. νόμου, ἀφοῦ τοῦτο προέκυψεν ἐ
τῆς συζητήσεως, ὡς παρεδέχθη τὸ εἰρημένον δικαστήριον διὰ τ
ὑπ' ἀριθ. 128 ἀποφάσεώς του, καθόσον ἡ ἀνθρωποκτονία, ἤτοι
ἀναίρεσις συνδέεται μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν τοῦ φόνου, καὶ εἶναι τρ

φονου εμπεριεχετο και η κατα την συζητησιν αναφανεισα ανθρωποκτονία, ήτις δεν είναι, ως ερρέθη, ιδιαιτέρας φύσεως πραξις.

§ 582. Ο πρόεδρος των συνέδρων οφείλει να θέτη ζήτημα και περί των ελαφρυντικών περιστάσεων, τας οποίας υπέρ εαυτού ανέφερεν ο κατηγορούμενος, άνευ διακρίσεως χρόνου, καθ' ον τας ανέφερε. Απ. ποιν. Δρ. Π. 112 του 1851, φέρουσα

Απόφ. Επειδή, κατά το άρθρον 430 της ποιν. δικονομίας, εάν επί της συζητήσεως αναφανώσι κατά του κατηγορουμένου επιβαρύνουσαι περιστάσεις, ή εάν ο εγκαλούμενος ανέφερε περί εαυτού πράγματα τα οποία κατά τας διατάξεις του νόμου, έχουσιν επιρροήν εις τον καταλογισμόν και εις την επιμέτρησιν της ποινής, τίθενται και περί τούτων ιδιαίτερα ζητήματα. Εκ δε του άρθρου τούτου προκύπτει σαφως ότι, διά να τεθώσι μεν κατά του κατηγορουμένου ζητήματα επιβαρυντικών περιστάσεων μη περιεχομένων εις το κατηγορητήριον, πρέπει αναγκαίως αύται ν' αναφανώσιν εκ της συζητήσεως, αλλά διά να τεθώσι ζητήματα υπέρ του κατηγορουμένου, ο νόμος λέγει απλώς, εάν ούτος ανέφερεν υπέρ εαυτού πράγματα, άπερ έστίν, απαιτεί να τίθενται ζητήματα άμα ούτος αναφέρει μόνον προς τούτο πράγματα υπέρ εκυτού, έχοντα επιρροήν εις τον καταλογισμόν και εις την επιμέτρησιν της ποινής, άνευ διακρίσεως χρόνου, καθ' ον ανέφερε ταύτα, αρκεί μόνον να τα αναφέρη και μετ' αυτήν την υπό του προέδρου ανάγνωσιν των ζητημάτων. Επί δε του προκειμένου, ως προκύπτει εκ των πρακτικών, ο συνήγορος των αναιρεσειόντων, ευθύς μετά την υπό του προέδρου των συνέδρων ανάγνωσιν των ζητημάτων επί του περί ού εκατηγορούντο φόνου οι αναιρεσείοντες, επρότεινε να προστεθή υπέρ αυτών και το περί αναιρέσεως ζήτημα, όπερ ώφειλε και ο πρόεδρος και το δικαστήριον των συνέδρων να θέσωσι, δυνάμει του μνησθέντος άρθρου· απορρίψαντες δε την πρότασιν ταύτην, παρεβίασαν το άρθ. τούτο, ή παραβίασις του οποίου, ως αφορώντος την θέσιν ζητήματος υπέρ του κατηγορουμένου, ήτοι την υπεράσπισίν του, φέρει αναίρεσιν δυνάμει του άρθ. 458 § 17 της αυτής δικονομίας.— Πρλ. ανωτ. σ. 293 και § 607.

§ 583. *Άμυνα.* — Εάν ο εγκαλούμενος ή ο συνήγορός του αναφέρη περί εαυτού πράγματα, τα οποία έχουσιν επιρροήν εις τον καταλογισμόν και εις την επιμέτρησιν της ποινής γίνονται και

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περὶ τούτων ἰδιαίτερα ζητήματα (1). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 96 τοῦ 1852, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 430 τῆς ποιν δικ., ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος ἀνέφερε περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐξουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, γίνονται καὶ περὶ τούτου ἰδιαίτερα ζητήματα· ὅ,τι δὲ ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου ἀναφέρει ὑπὲρ τούτου, θεωρεῖται ὡς παρ' αὐτοῦ προτεινόμενον, ὡς γίνεται δήλον ἐκ τῶν προηγουμένων ἄρθρων τῆς ποιν. δικονομίας καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ ἄρθρου 428 τῆς αὐτῆς, καθ' ὃ ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ συνήγορός του ἀδιαφόρως δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων· ὅθεν προτείναντος τοῦ συνηγόρου τοῦ Δ. Ταμπακολόγου νὰ τεθῇ καὶ τὸ τῆς ἀμύνης ζήτημα, ὅπερ ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν τῆς ποινῆς, κατὰ τὰ ἄρθ. 99 καὶ ἐπόμ. τοῦ ποιν. νόμου, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, ὡς καὶ τὸ δικαστήριον αὐτὸ εἰς ὃ ὑπεβλήθη ἡ περὶ τούτου αἴτησις, ὤφειλον νὰ θέσωσιν αὐτό, τοὐναντίον δὲ πράξαν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἤτοι ἀπορρίψαν τὴν αἴτησιν ταύτην διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 ἀποφάσεώς του, παρεβίασε τὴν μνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ ἕνεκα τούτου εἶναι ἀναιρετέαι αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, καὶ ἀκυρωτέα ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἐφ' ὅσον μόνον ἀφορᾷ τὴν ἐνοχὴν τοῦ ἀναιρεσειοντος, οὐχὶ δὲ καὶ ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀποφατικῶς οἱ ἔνορκοι ἀπήντησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, διότι ἐπ' αὐτῶν ἤδη ἀπέκτησε δικαίωμα.

§ 584. Ὅταν ὁ κατηγορούμενος ζητῇ νὰ τεθῇ ζήτημα, ἂν ἡ ἀξία τῶν κλοπιμαίων ὑπερβαίνῃ τὰς 20, ὄχι ὅμως καὶ τὰς 400 δραχμὰς, πρέπει νὰ τίθηται τοιοῦτον ζήτημα, ὡς ἔχον ἐπιρροήν. Ὁ λόγος δὲ ὅτι εἰς τὸν παθόντα καθυστερεῖται ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 1000 δραχμὰς δὲν ματαιόνει τὴν αἴτησιν ἐκείνην. Απ. ποιν. Αρ. Π. 5 τοῦ 1856.

§ 585. Ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀνέφερεν, ὅταν τῷ ἀνεκοινώθη ἡ κατηγορία καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως, ὅτι ἔπραξε τὴν πρᾶξιν εἰς κατάστασιν νομίμου ἀμύνης (2) καὶ μέθης (3), πρέπει

---

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Ἄμυνα.

(2) Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσιν ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν ἐξετελέσθη εἰς κατάστασιν ἀμύνης, περιττὸν εἶναι ν' ἀπαντήσωσιν ἂν ὑπῆρξεν ὑπέρβασις. Ἀπ. πολ. Αρ. Π. 131 τοῦ 1846 ὅρα ἐν λέξ. Ἄμυνα.

(3) Ὅρα τὴν λέξ. Μέθη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νὰ τίθενται ζητήματα περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν τῶν ζητημάτων, καθότι τὸ μὲν δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄλλο. — Ὅθεν ἡ ἀπόρριψις τῆς μιᾶς προτάσεως ἐπὶ λόγῳ, ὅτι δὲν ἐξήχθη ἐκ τῆς συζητήσεως, καὶ ὅτι, ὑπαρχούσης τῆς ἀμύνης, δὲν δύναται νὰ συνυπάρξῃ καὶ ἡ μέθη, δὲν εἶναι νόμιμος. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 24 τοῦ 1846.

§ 587. *Ἡλικία. — Διάκρισις.* — Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ θέτῃ ζήτημα, ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶχε συμπληρώσει καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγένετο ἡ πρᾶξις τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἂν ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως (430 ποιν. δικ.). Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 71 τοῦ 1859.

— Τὸ δικαστήριον ὅμως δὲν ὀφείλει νὰ θέτῃ αὐτεπαγγέλτως τὸ περὶ ἡλικίας καὶ διακρίσεως ζήτημα· ὅθεν, ἂν δὲν τὸ ἐπροκάλεσεν ὁ κατηγορούμενος, λόγος ἀναιρέσεως δὲν ὑπάρχει. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρς' τοῦ 1837.

§ 588. Ζητήματα, ἀφορῶντα τὸν καταλογισμὸν καὶ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, τίθενται εἰς τοὺς ἐνόρκους. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 25 τοῦ 1849.

§ 589. Τὸ ζήτημα, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν ὑπὸ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις, εἶναι ἀόριστον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπορριπτέον. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 15 τοῦ 1845.

— Κατὰ τὸ 455 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ κρίσις περὶ τῆς πράξεως καὶ τῶν περιστάσεων τῶν προσδιοριζουσῶν τὸν καταλογισμὸν αὐτῆς ἀνετέθη εἰς μόνους τοὺς ἐνόρκους· εἰς αὐτοὺς δὲ ἀνήκει νὰ ἀποφανθῶσι καὶ περὶ τῆς μέθης, ἥτις ὁσάκις ὑπάρχει εἰς ἀνώτερον βαθμόν, φέρει σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοός, κατὰ δὲ τὸ 86 ἄρθρον τοῦ ποιν. νόμου δὲν δύνανται νὰ καταλογισθῶσιν αἱ πράξεις, αἵτινες ἐξετελέσθησαν εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοός, καθ' ἣν ὁ πράξας δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεως ἢ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῆς.— Τὸ ἄρθρον 89 τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ μόνον πράξεις, τὰς ὁποίας ἀποφασίζει τις ἔχων σώας τὰς φρένας του, καὶ πρὸς ἐκπεραίωσιν καταφεύγει εἰς τὴν μέθην ἢ ἄλλα μέσα, διασαλεύοντα τὰς αἰσθήσεις ἢ τὸν νοῦν· ἀναίτιος λοιπὸν μέθη δὲν ὑπόκειται εἰς καταδίωξιν (*). Απ. ποιν. Αρ. Π. λζ' τοῦ 1835.

(*) Πληρέστερα περὶ τούτου ἐν λέξ. Μέθη καὶ ἀνωτ. § 511 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 590. *Διανοητικὴ κατάστασις.— Παραφροσύνη.*— Οἱ ἔνορ
κοι ἀποφαίνονται περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως δια
νοητικῆς καταστάσεως (1) τοῦ κατηγορουμένου. Δαλλ. λέξ Instr
crim. ἀρ. 2430.

— Τὸ περὶ παραφροσύνης ζήτημα λύεται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, εἰ
δὲ τὴν περὶ ἐνοχῆς ἐτυμηγορίαν συνυπακούεται καὶ ἡ ἀποφατικ
λύσις τοῦ ζητήματος τούτου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 55 τοῦ 184
ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 119.

§ 601. Ἔργον τῶν ἐνόρκων εἶναι ν' ἀποφανθῶσιν ἂν ὑπάρχω
σιν αἱ ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 49 § 1 τ
ποιν. νόμου.—Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 47 τοῦ 1847 καὶ 74 τοῦ 185
φέρουσα (2).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 49 § 1 τοῦ ποιν. νόμου,
ἀπόπειρα κακουργήματος τιμωρουμένου μὲ θάνατον, τιμωρεῖτ
μὲ δεσμὰ διὰ βίου, καὶ εἰς τὰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσε
μὲ πρόσκαιρα δεσμά· ὥστε ἐνταῦθα αἱ ἰδίως ἐλαφρυντικαὶ περι
στάσεις, ἀφορῶσαι τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς, ἀνάγονται εἰς τ
στοιχεῖα, περὶ ὧν πρέπει ν' ἀποφανθῶσιν οἱ ἔνορκοι, κατὰ τὰ ἄρ
420 καὶ 430 τῆς ποιν. δικονομίας, καθ' ἃ οὐ μόνον ἡ κυρία πρό
ξις, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιβαρυντικαὶ καὶ ἐλαφρυντικαὶ περιστά
σεις, αἱ ἔχουσαι ἐπιρροὴν εἰς τὴν καταμέτρησιν τῆς ποινῆς, ὑπο
γονται εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων.

§ 603. Ζήτημα μὴ ἔχον ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν κα
εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς δὲν τίθεται, οἷον ἂν τὸ φονευθ
βλέφος ἦτο βιώσιμον ἢ μὴ, διότι οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔχει τὸ ζη
τημα αὐτὸ, ἀφοῦ ἀρκεῖ νὰ ὑπῆρξεν εἰς ζωὴν τὸ βρέφος καὶ ν
τοῦ ἀφῃρέθη, διὰ νὰ καταλογισθῇ πλήρης ἡ ποινὴ εἰς τὸν ἐνεργ
τοῦ φόνου. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 72 τοῦ 1847 ἐν Εὐρετ. λέξ
Ζητήματα § 30.— Πρλ. καὶ τὴν ἀνωτ. (§ 580) 129 τοῦ 185

§ 604. Πῶς πρέπει ν' ἀποδεικνύηται, ὅτι τὸ ζήτημα ἀναφα
νεται ἐκ τῆς συζητήσεως; (3). Διὰ πολλῶν ἀποφάσεων ἀπεφασ
σθη, ὅτι γεννᾶται περὶ τούτου τεκμήριον ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ζήτημ
δὲν παγάζει ἐκ τοῦ βουλεύματος καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐτέθη (Rej.

(1) Πρλ. τὰς λέξ. Βουλεύματα καὶ Παραφροσύνη καὶ ἀν. σ. 290 ἑ
(2) Πρλ. καὶ ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 35 τοῦ 1847 καὶ 62 τοῦ 1845
(3) Πρλ. Δαλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2550.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Φεβρ. 1816 31 Ἰανουαρ. καὶ 10 Ἰουλ. 1817, 18 Μαρτ. 1826). — Μάλιστα δὲ ὅτι ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει, ἂν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἀντέτεινεν εἰς τὸ νὰ τεθῇ (Arrêt. 20 Μαρτ. 1829, 8 Ἀπριλ. 1830, 23 Ἰουν. καὶ 15 Δεκεμ. 1831, 15 Σεπτ. 1843). Ἐναντία ἀρχὴ ἐξάγεται ἐκ τῶν τοῦ ἀκυρωτικοῦ ἀποφάσεων τῆς 22 Ἰουν. καὶ 12 Ἰουλ. 1832 (J. cr. ἀρ. 906 καὶ 966). Ἀλλ' ὅταν τὰ ζητήματα φέρωσι «Ζητήματα ἀναφαινόμενα ἐκ τῆς συζητήσεως» πᾶσα ἀκυρότης ἐκλείπει (Cass. 15 Ἰαν. 1825).

§ 605. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν δύναται νὰ θέσῃ ζητήματα, ἅπερ δὲν βεβαιοῖ, ὅτι ἐξήχθησαν ἀπὸ τῆς συζητήσεως, ἢ ὅτι ἐπροτάθησαν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἂν ἐξάγωνται ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ τοῦ βουλεύματος. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 10 τοῦ 1849.

§ 606. Ἡ θέσις ζητήματος συγγνώμης (d'excuse) δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως, ἀντιτείνοντος τοῦ κατηγορουμένου; Τὸ ἀκυρωτικὸν λύσαν προηγουμένως καταφατικῶς τὸ ζήτημα παρεδέχθη ἤδη, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὁ καλλίτερος δικαστὴς τῶν μέσων τῆς ὑπερασπίσεως (Rej. 16 Μαρτ. 1844. J. cr. ἀρ. 3538, ὅρα Morin λ. excese ἀρ. 11). Ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. ποιν. 67 τοῦ 1847) φαίνεται ἐναντίαν ἀρχὴν παραδεχθεὶς (Εὐρ. τ. 8 σ. 124), διότι ἀπέρριψε, διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, ὅτι ὁ πρόεδρος δύναται νὰ θέσῃ ζήτημα ἐλαφρυντικῆς περιστάσεως, ὅταν προκύπτῃ ἐκ τῆς συζητήσεως, καὶ ἂν ὁ κατηγορούμενος δὲν *συναιτῇ*. Πρλ. καὶ ἀνωτ. § 581.

§ 607. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων (1) δύναται νὰ μὴ θέσῃ τὸ προτεινόμενον ζήτημα ὡς μὴ πηγάζον δῆθεν ἐκ τῆς συζητήσεως ἢ δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον; Τὸ ἀκυρωτικὸν σταθερῶς ἐπὶ τοῦ Κώδηκος τοῦ 1808 ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα (J. cr. ἀρ. 80, 493 καὶ 802). Τὴν νομολογίαν ταύτην ἀποκρουομέ-

---

(1) Morin, λ. question au jur. ἀρ. 23.

—Κατὰ τὸ 400 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφασίζει περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προκυπτόντων δισταγμῶν καὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων· ἀποφασίζοντες λοιπὸν οἱ σύνεδροι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ μέθης διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ περίστασις τῆς μέθης δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς συζητήσεως, ἐνήργησαν ἐκτὸς τῶν καθηκόντων των. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 116 τοῦ 1842.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νην παρὰ διαφόρων (Legraverend, τόμ. 2 σ. 223. Carno ἐν ἄρθρῳ 337, Chauveau, J. cr. ἀρ. 80) ἐματαίωσεν ὁ Γάλλος νομοθέτης τοῦ 1832, τὸ δὲ ἀκυρωτικόν, κατὰ συνέπειαν, πολλάκις ἠκύρωσεν ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι ἀπέρριψαν τὴν θέσιν τοῦ αἰτηθέντος ζητήματος (Cass. 10 καὶ 15 Ἀπριλ. 1841. J. cr. ἀρ. 2816 καὶ 2290). Εἰς τὴν τῆς 29 Νοεμ. 1838 ἀπόφασίν του (J. cr. ἀρ. 2364) τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνεν, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων καθήκον ἔχει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν τὸ προτεινόμενον γεγονὸς τῆς συγγνώμης (excuse) ἀναφαίνηται ἐκ τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ δὲν παραδεχόμεθα, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μὴ τὸ παραδεχθῇ μετὰ τὸ νέον ἄρθρον 339 (λέγει ὁ Morin ἐν λ. question au jury § 23). Τὸ ζήτημα ἐπαρουσιάσθη ἐκ νέου, καὶ ἀπεφασίσθη, ὅτι τὸ ἐπικαλούμενον ζήτημα πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους (Cass. 5 Ἰουνίου 1851).

Ἐν Ἑλλάδι τί ποιητέον; (1). Ἡ νομολογία φαίνεταί μοι ἀκανόνιστος. Ἰδοὺ δὲ τί εἰρῆκα εἰς αὐτήν.

— Ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἐζήτησε νὰ τεθῶσι δύο ζητήματα, ἤτοι α') ἂν ὁ κατηγορούμενος ἠρεθίσθη διὰ βαρειῶν αἰκιῶν· καὶ β') ἂν ἡ πρᾶξις ἐξετελέσθη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐκλογικῶν παθῶν κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, πρέπει νὰ τίθενται ζητήματα· δὲν εἶναι δὲ ἔργον τῶν συνέδρων νὰ κρίνωσιν, ἂν τὰ ζητήματα ταῦτα ἀληθεύωσι καὶ ἂν ἐξήχθησαν ἐκ τῆς συζητήσεως.— Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 51 τοῦ 1046.— Ὅρα τὴν λέξ. Ἐκλογαί.

— Οἱ σύνεδροι δύνανται ν' ἀποποιηθῶσι τὴν θέσιν ἐλαφρυντικῶν ζητημάτων, ἂν δὲν προέκυψαν ἐκ τῆς συζητήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 52 τοῦ 1845.

— Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 430 τῆς ποιν. δικονομίας, τότε μόνον τίθενται εἰς τοὺς ἐνόρκους ἰδιαίτερα ζητήματα, ὅταν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφανῶσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, ἢ ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος ἀναφέρῃ περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· ἂν λοιπὸν ὁ κατηγορούμενος ἀρνῆται τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ἀνθρωποκτονίαν, δὲν ὑπάρχῃ λόγος διὰ νὰ τεθῇ ζήτημα, ὅτι ἡ πρᾶξις ἐξετελέσθη ἀπρομελετήτως, καὶ ἂν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου ἐζήτησε νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τούτου, ἀποφανθεὶς συγχρόνως ὅτι δὲν εἶχε πλουσιότητα πρὸς τοῦτο. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 21 τοῦ 1843.

---

(1) Πρλ. καὶ ἀπ. ποιν. Ἀρ Πάγου 24 τοῦ 1846 καὶ ἀνωτ. σελ. 287, 292, 293, ἃ, χάριν συντομίας, δὲν ἐπαναλαμβάνω.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὅταν προκύπτῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν ἀνέφερεν ἰδιαίτερα περιστατικὰ τοῦ ὅτι εὑρέθη εἰς κατάστασιν ἀμύνης, ἐφ' ὧν ἠδύνατο νὰ τεθῇ ἴδιον περὶ τούτου ζήτημα, καλῶς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησίν του. Απ. ποιν. Αρ. Π. 27 τοῦ 1841.

§ 610. *Ελαφρυντικαὶ περιστάσεις.*— Περὶ αὐτῶν εἶναι περιττὸν νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα διότι ἡ ἡμετέρα νομοθεσία δὲν περιέχει τι περὶ ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων (1). Μόνον μία περὶ-

(1) Ἡ ἀνάγκη δικαίας ἀναλογίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ πράξαντος πρὸς τὴν καταγνωσθεῖσαν ποινὴν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπομακρύνωνται δι' ἰδιαιτέρους ἐλαφρυντικοὺς λόγους ἀπὸ τῆς νομίμως ὡρισμένης ποινῆς, καταβιβάζοντες αὐτὴν καὶ ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Ὑπάρχουσι δὲ δύο συστήματα. α) Ἡ χρῆσις τοῦ προειρημένου δικαιώματος ἀφίεται ἁπλῶς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἅμα ἐν γένει ὑπάρχωσιν ἐλαφρυντικοὶ λόγοι, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. 1) Ἐὰν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσι τὴν ὕπαρξιν ἐλαφρυντικῶν λόγων (τοὺς ὁποίους ὁ νόμος δὲν ὁρίζει εἰδικώτερον): il y a des circonstances atténuantes, οἱ δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ μὴ ἐπιβάλωσι τὴν τακτικὴν ποινήν, ἀλλὰ τὰς ἀμέσως κατωτέρας (ἐπομένως ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα). Τὸ σύστημα τοῦτο εἰσήχθη ἀπὸ τοῦ 1832 εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 Ἀπριλίου 1832 § 94, πρὸ πάντων ἵνα μετριάσῃ τὴν σκληρότητα τῶν γαλλικῶν νόμων. Arhiv des CrimR. XIII, σελ. 340, 344. Archiv, neue Folge, 1836, σελ. 9. Chauveau Code progres-if p 33, 358. Haus observ. sur de projet de rév. I, p. 50—57. Περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πείρας ὅρα τὴν διατριβὴν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐφημερίδα le droit 1839, nr. 230. Κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ὅρα law magazine Heft. 45 pag. 35—40. Κατὰ τὸν ἰσχύοντα Γαλλ. ποιν. νόμον ἄρθ. 463, ἐπὶ μόνων τῶν πλημμελημάτων δύνανται οἱ δικασταὶ νὰ καταβιβάσωσι τὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. 2) Κατὰ δεύτερον ἄλλο σύστημα, ὁσάκις διὰ τὸ σπουδαῖον ἢ τὸ πολυάριθμον τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπειλουμένη ὁριστικὴ ποινὴ ἤ, ἐπὶ σχετικῶς ἀορίστων ποινῶν, ὁ ἐλάχιστος τῆς ποινῆς ὅρος φαίνεται δυσανάλογος πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς, ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ καταβαίνῃ ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπαντᾶται εἰς τὸ Ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον. Μετάφρ. Φεῦερβ. σ. 240, ἔνθα καὶ ἄλλαι παρατηρήσεις.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πτωσις ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ τῆς 27 Ἰουνίου 1850 (Ἐφημ. Κυβερν. σελ. 65).

§. 615.

Ἀλλὰ ἀδιακρίτως πρέπει νὰ τίθενται ζητήματα περὶ τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναφαινομένων ἐπιβαρυντικῶν ἢ ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν, ἢ πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις τίς;

§ 616. Ἐκ τῶν ἀρχῶν, ὅσας ἡ νομολογία καθιέρωσε, προκύπτει ὅτι μεταβολὴ κατηγορίας δὲν συγχωρεῖται· τίθενται ὅμως ζητήματα, ὅταν ταῦτα συνυπακούωνται εἰς τὸ κύριον τῆς κατηγορίας κεφάλαιον. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς εἰς τὸ κατηγορητήριον σημειωθείσης πράξεως καὶ ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐγκαλουμένου δύνανται ἐν τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει νὰ ἀλλοιωθῶτιν, ὅταν ἦναι ἀναγκαία συνέπεια τῶν ἀναφυεισῶν ἐκ τῆς συζητήσεως περιστάσεων· ἑπομένως μόνη ἡ ὑλικὴ πρᾶξις πρέπει νὰ μένῃ ἡ αὐτή. Κατὰ δὲ ταῦτα ὁσάκις προκύψωτιν ἐκ τῆς συζητήσεως περιστάσεις αἵτινες τροποποιοῦν τὴν κυρίαν, χωρὶς νὰ ἀποτελῶσι νέαν καὶ ἀνθύπαρκτον πρᾶξιν, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ θέσῃ ζήτημα καὶ περὶ αὐτῶν καίτοι μὴ ἀναφερημένων εἰς τὸ κατηγορητήριον ἔγγραφον. Τὰ ἑπόμενα ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν παραδείγματα σαφηνίζουσι τὴν ἀρχὴν αὐτήν.

§ 617. *Ληστεία.* — *Κλοπή.* — Δὲν ὑπάρχει μεταβολὴ κατηγορίας, ἀ) ὅταν ὁ ἐπὶ ληστείᾳ κατηγορούμενος ζητῇ νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ κλοπῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 49 τοῦ 1846 ἐν Εὐρετ. τόμ. 8 σελ. 116.

— Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ ληστείᾳ, καὶ ὁ κατηγορούμενος προτείνει ὅτι ἡ πρᾶξις φέρει χαρακτῆρα κλοπῆς, προτείνων νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ κλοπῆς, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ θέτῃ τὸ ζήτημα αὐτό, διότι ἡ ληστεία καὶ ἡ κλοπὴ εἰσὶ πράξεις ὁμογενεῖς. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 60 τοῦ 1846, καὶ 148 τοῦ 1851. Πρλ. καὶ ἐν λέξ. Ληστεία ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1853, λύουσαν ἀπαραλλάκτως τὸ ζήτημα.

§ 618. β') *Ἀπαγωγή.* — Ὅταν ὁ ἐπὶ κακουργήματι ἀπαγωγῆς κατηγορούμενος ζητῇ νὰ τεθῇ ζήτημα (1), ὅτι ἡ πρᾶξις ἔλα-

---

(1) Ὅταν τις κατηγορῆται, ὅτι ἀπήγαγε νέαν τινὰ, τὴν ὁποίαν ἀπέλυσε πρὸ πάσης ἀνακρίσεως ἀλύμαντον, καὶ κατεδικάσθη, ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θε χώραν ἐκουσίως. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 95 τοῦ 1845 ἐν Εὐρετ. τόμ. 8 σελ. 122.— Πρλ. τὴν λέξ. Ἀπαγωγή.

§ 619. γ') *Συνέργεια.*— Ὅταν ὁ κατηγορούμενος ζητῇ νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ συνεργείας. — Ὅρα τὴν λέξ. Συνέργεια (1), καὶ κατωτ. ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 20 τοῦ 1854.

§ 620. δ') *Ἐκβιασις.*— Ὅταν κατηγορῆταί τις ἕνεκα ἐκβιάσεως, ὁ πρόεδρος δύναται νὰ θέσῃ ζήτημα περὶ τοῦ σκοπουμένου κέρδους. Απ. ποιν. Αρ. Π. 34 τοῦ 1842.

§ 621. ε') *Ἀνθρωποκτονία.*— *Τραῦμα* (2). Ὅταν ἡ κατηγορία ἀφορᾷ φόνον, δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τραύματος (3), διότι ἡ πρᾶξις εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, μὴ διαφέρουσα εἰμὴ κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ κατηγορουμένου (429, 430 ποιν. δικ.). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 51 τοῦ 1856.— 14 τοῦ 1853.

§ 622. ς') *Ἀνθρωποκτ.*— *Τραῦμα.*— Ὅταν τὶς κατηγορῆται δι' ἀνθρωποκτονίαν, δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τραύματος· ἐκ τούτου δὲν μεταβάλλεται ἡ κατηγορία, διότι τὸ τραῦμα ἔχει στενὴν σχέσιν μὲ τὴν ἀνθρωποκτονίαν καὶ ἐμπεριλαμβάνεται εἰς αὐτὴν, συνεπάγον τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα (421, 430 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 14 τοῦ 1853.

τὴν ἀπέλυσεν ἄνευ τῆς θελήσεώς του καὶ χωρὶς νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπόν του, δὲν ὑπάρχει μεταβολὴ κατηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 33 τοῦ 1842, ἣν ἐν λέξ. Ἀπαγωγή.

(1) Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς εἰς τὸ κατηγορητήριον σημειωθείσης πράξεως καὶ ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐγκαλουμένου δύνανται ἐν τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει νὰ ἀλλοιωθῶσιν, ὅταν ἦναι ἀναγκαία συνέπεια τῶν ἀναφυεισῶν ἐκ τῆς συζητήσεως περιστάσεων· ἐπομένως μόνη ἡ ὑλικὴ πρᾶξις πρέπει νὰ μένῃ ἡ αὐτή. Δὲν μεταλλάσσεται δὲ ἡ πρᾶξις ὅταν τὶς κατηγορηθῇ μὲν ὡς αὐτουργὸς, καταδικασθῇ δὲ ὡς συνεργός. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου σκζ' τοῦ 1838, ἣν ἐν λέξ. Ζητήματα ἐνόρκοις, ἤτοι ἐν Εὐρ. τ. 8.

(2) Μόνον ἡ μεταβολὴ τῆς κατηγορηθείσης πράξεως φέρει ἀναίρεσιν, ὄχι δὲ καὶ ἡ παραδοχὴ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν. Ὁ κατηγορηθεὶς λοιπὸν ἐπὶ ἀπρομελετήτῳ τραυματισμῷ δύναται νὰ καταδικασθῇ ὅτι ἐκ προμελέτης ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 19 τοῦ 1850.

(3) Πρλ. ὅμως ἀπ. ποιν. Αρ. Πάγ. 109 τοῦ 1851.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 623. ζ') *Φόνος.— Αναίρεσις.*— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ θέσῃ, προκειμένου λόγου περὶ φόνου, ζήτημα περὶ ἀναιρέσεως (430 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1853, 11 τοῦ 1851 (1) καὶ 67 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 118.

— Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ φόνῳ ἐκ συστάσεως, τίθεται ζήτημα περὶ ἀναιρέσεως, διότι δὲν μεταβάλλεται ἡ κατηγορία, ἀλλ' ἁπλῶς τροποποιεῖται. Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1853.

§ 624. ή) *Σύστασις.*— Ὅταν ἀναφανῇ ἐκ τῆς συζητήσεως σύστασις, τίθεται περὶ αὐτῆς ζήτημα (2), διότι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς εἰς τὸ κατηγορητήριον σημειωθείσης πράξεως καὶ ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐγκαλουμένου δύνανται ἐν τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει νὰ ἀλλοιωθῶσιν, ὅταν εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῶν ἀναφυεισῶν ἐκ τῆς συζητήσεως περιστάσεων· ἐπομένως μόνη ἡ ὑλικὴ πρᾶξις πρέπει νὰ μένῃ ἡ αὐτή. Απόφ. ποιν. Αρ. Παγ. σκζ' τοῦ 1838 ἐν Εὐρετ. τ. 8 σ. 128.— Πρλ. τῆς λέξ. Σύστασις.

§ 625. θ') *Απόπειρα.*— Ἡ ἀπόπειρα καὶ ἡ τετελεσμένη πρᾶξις δὲν εἶναι ἔγκλημα εἰδικῶς διάφορον, ἀλλ' ἡ τε ελεσμένη πρᾶξις εἶναι κυρίως ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἀποπείρας, ὥστε ἐπειδὴ δὲν ἀπεδείχθη τὸ τέλος μιᾶς πράξεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, ὅ ἐστιν ἀπόπειρα, καὶ κατεδικάσθη ἐπομένως ὁ κατηγορηθεὶς εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, διὰ τοῦτο δὲν μετεβλήθη τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας, μάλιστα, κατὰ τὸ ἄρθρον 396 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ πρόεδρος πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνῃ μεταξὺ τῶν προβλημάτων τῆς ψηφοφορίας καὶ τὸ περὶ τῆς ἀποπείρας, ὁσάκις πηγάζει τοῦτο ἐκ τῶν συζητήσεων. Διὰ νὰ τιμωρηθῇ δὲ ἡ ἀπόπειρα, πρέπει κατὰ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ ποιν. νόμου, ἡ μελετηθεῖσα πρᾶξις νὰ μείνῃ ἀνεκτέλεστος ἐκ τύχης, ἢ δι' ἐξω-

---

(1) Ὅταν ὁ συνήγορος τῶν κατηγορουμένων ἀνέφερεν ὅτι προμελέτη δὲν ὑπῆρξε, τίθεται ζήτημα περὶ ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἀρθ. 430 τῆς ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 11 τοῦ 1851.

— Ὅταν οἱ ἔνορκοι παραδέχωνται τὴν συνέργειαν τινὸς εἰς τὴν ἐκ προμελέτης ἀποφασισθεῖσαν καὶ ἐσκεμμένως ἐκτελεσθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν, περιττὸν νὰ προβῶσιν εἰς τὰ περὶ ἀναιρέσεως ζητήματα. Απ. ποιν. Αρ. Π 69 τοῦ 1854.

(2) Παραδεχθέντων τῶν ἐνόρκων τὸ *ἀπρομελετήτως* ζήτημα εἶναι πάντῃ ἀδιάφορον πῶς τὸ ἐκ προμελέτης ζήτημα ἐτέθη ἢ ἔπρεπε νὰ τεθῇ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 15 τοῦ 1852.

ερικὰ ἐμπορία, καὶ ἡ περίστασις αὐτὴ, ὡς ἀποτελοῦσα ζήτημα
ραγματικὸν, καὶ ἔχουσα ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν, πρέπει
ὰ ἐκτίθηται εἰς ἰδιαίτερον ζήτημα, κατὰ τὸ ἄρθρον 430 τῆς
ουν. δικονομίας, διὰ νὰ ἐκφρασθῶσι περὶ αὐτῆς οἱ ἔνορκοι εἰς
ὴν κατηγορίαν των. Απ. ποιν. Αρ. Π. ξ' τῆς 30 Απριλ. 1836
ελ. 17 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Νομολογ.).

§ 626. ι) Μόνον ἡ μεταβολὴ τῆς κατηγορηθείσης κυρίας πράεως, ἀλλ' ὄχι καὶ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὴν περιστάσεων, ὅσας υχὸν τὸ δικαστήριον ἀντιλαμβάνεται ἐκ τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου ζητήσεως, δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀναίρεσιν· ὁ κατηγορούενος δὲ ὅτι ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βραστμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἐτραυάτισε καὶ καταδικασθεὶς ὅτι ἄνευ προμελέτης καὶ παροξυνθεὶς τραυμάτισε, δὲν ἔχει ἀφορμὴν νὰ παραπονῆται, ὅτι ἐγένετο μεαβολὴ εἰς τὴν κατηγορίαν (1). Απ. ποιν. Αρ. Π. 4 τοῦ 1841.

— Ἂν πρᾶξίς τις χαρακτηθεῖσα εἰς τὸ κλητήριον θέσπισμα ὡς νευ προμελέτης αἰκία, θεωρηθῇ ἀπὸ τὸ δικαστήριον ὡς ἐκ προελέτης, δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ ἀναιρέσεως. Απ. πολ. Αρ. Π. τκ' οῦ 1838, ὅρα τὴν λέξ. Αἰκία.

§ 627. ια) Ὅταν κατηγορῆταί τις διὰ φόνον ἐκ προμελέτης, τὸ ικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται νὰ θέσῃ ζήτημα τραυματιμοῦ ἐκ προμελέτης, ἐξ οὗ προῆλθε θάνατος καθότι ἡ ἐκ προμελέτης γενομένη σωματικὴ βλάβη ἢ τὰ τραύματα τὰ συνεπάοντα μεθ' ἑαυτῶν θάνατον ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ βαρύτερον

---

(1) Δὲν ὑπάρχει μεταβολὴ κατηγορίας, ὅταν τὸ δικαστήριον ποφαίνηται, ὅτι ἡ ἐκ τῆς αἰκίας πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητος τερβαίνει τὰς 30 ἡμέρας, ἐνῷ ἡ κατηγορία ἦτον, ὅτι δὲν τὰς τερβαίνει. Απ. ποιν. Αρ. Π. υνθ' τοῦ 1840, ὅρα Εὐρ. τόμ. 1 ὴν λέξ. Αἰκία.

— Δὲν ὑπάρχει μεταλλαγὴ πράξεως, ἐὰν τὸ δικαστήριον τῶν λημμελειοδικῶν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν τῆς αρκείας τῆς ἀσθενείας ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας, ἐνῷ διὰ τοῦ βουλεύατος παρεπέμφθη ὁ κατηγορούμενος εἰς τὸ ακροατήριον νὰ δικαθῇ ἕνεκα τραυματισμοῦ, προξενήσαντος εἰς τὸν παθόντα ἀνικαότητα πρὸς ἐργασίαν, διαρκέσασαν πλέον τῶν 30 ἡμερῶν, οὐχὶ ὲ καὶ τῶν 3 μηνῶν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου τῆς 15 Ἰουλίου 840.

ἔγκλημα τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου (1). Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου υπή τοῦ 1841.

§ 628. ιϐ') Ἂν τὸ πλημμελειοδικεῖον κατεδίκασέ τινα ὡς ἐξυβρίσαντα λόγῳ ἐνῷ ἡ κατηγορία περιεστρέφετο εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐξύβρισις ἔγεινε δι' ἀπειλῶν, ἐντεῦθεν δὲν ἔπεται ὅτι ὁ κατηγορούμενος κατεδικάσθη δι' ἄλλην παρὰ διὰ τὴν κατηγορηθεῖσαν πρᾶξιν, διότι ὡς ἐξύβρισις διὰ λόγου δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι καὶ ἀπειλαὶ, ὁσάκις αὗται γίνωνται λόγῳ Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. υν τοῦ 1840 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 386.

§ 629. ιγ') Ἂν τις ἐκατηγορήθη ὅτι ἔκλεψε νομίσματα, εἰ δὲ τὸ ζήτημα τεθῇ *κινητὰ*, δὲν ἔπεται, ὅτι ὑπάρχει μεταβολ κατηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. τοῦ 1842.

§ 636. ιδ') Ὅταν τ ς κατηγορήθη, ὅτι διὰ σωματικῆς βίκ ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν κόρην νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν, κατεδι κάσθη δὲ ὅτι ἔπραξεν ἀσέλγειαν χωρὶς νὰ μεταχειρισθῇ σωματι κὴν βίαν, δὲν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας καθότι ὁσάκις ἡ ἀσέλγεια πράττεται κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν, μὴ δυναμένου διὰ νεότητα νὰ ἐννοήσῃ τὰ ἑτακό λουθα τῆς πράξεως, ὑπάρχει πρόληψις, ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπάτ καὶ ἀποπλάνησις, ἥτις εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τιμωρεῖται ἐπί σης μὲ βιασμόν. Απ. ποιν. Αρ. Π. νθ', ἣν ἐν λέξ. Ἀσέλγεια.

§ 631. ιέ) Δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον τὸ ν' ἀναφέρων ται εἰς τὸ κατηγορητήριον αἱ αὐταὶ λέξεις τοῦ νόμου καὶ ὄχι ἄλ λαι ταὐτόσημοι· ἐπομένως ὅταν τὸ κατηγορητήριον φέρῃ ὅτ ἕνεκα ἐξυβρίσεως τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς, τοῦτέ στιν ὅτι διὰ διαφόρων εἰκόνων προσέβαλον τὴν Κυβέρνησιν» τοῦ το ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν *δυσφημίαν*. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 49 το 1841 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 387. Πρλ. ἀνωτ.

§ 632. Ἀπαγορεύεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἡ καταδίωξ ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως παρὰ τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὸ περ ἀναπομπῆς βούλευμα, ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην δὲν κατασταίνου σιν ἀλλοίαν οὔτε ὁ διάφορος χαρακτηρισμὸς αὐτῆς, οὔτε ἡ ἐφαρ

---

(1) Καὶ ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ ἐκ προμελέτης καὶ ἐσκεμμένως πραχθείσῃ δύναται νὰ καταδικασθῇ ὅτι ἐξε τέλεσε τὴν πρᾶξιν ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆ Απ. ποιν. Αρ. Π. 38 τοῦ 1844.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χ. τοῦ ἀρ. 285 τοῦ ποιν. νόμου). Αὐτὸ προκύπτει ἐκ τῶν
. 430, 351, 451 τῆς ποιν. δικον.). Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου
τοῦ 1836.

§ 633. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ μεταβολῆς τῆς κατηγορίας,
οσθέτω καὶ τὰ ἑξῆς. — Ὅταν κατηγορηθῇ τις ἐπὶ παραβάσει
ν ἄρθ. 421, 371, 557 καὶ 688 τοῦ ποιν. νόμου, δύναται νὰ
ρμοσθῇ, ἀντ' αὐτῶν, τὸ ἄρθ. 205; Ναί. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγ.
τοῦ 1854. Ὅρα κατωτ. § 657.

§ 634. Δὲ ὑπάρχει μεταβολὴ κατηγορίας διὰ τοῦτο καὶ μό-
, ὅτι τὸ πλημμελ. δὲν παρεδέχθη, ὅτι ἡ πρᾶξις περιέχει τὸ
οιχεῖον τῆς διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων ἐρεθίσεως τοῦ
τουργοῦ τῶν αἰκιῶν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 104 τοῦ 1853.

§ 650. Συνεπείᾳ τῆς ἐν τῷ § 616 ἐκτεθείσης ἀρχῆς δὲν τίθεν-
ι νέα ζητήματα εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις (1).

---

(1) Πρλ. Morin, λέξ. quést. an jur. ἀρ. 13 ἐπ.— Ὅταν αἱ ἐκ
συζητήσεως προκύπτουσαι περιστάσεις τροποποιοῦν τὴν φύσιν
ὐ ἐγκλήματος, τότε τίθενται ἰδιαίτερα περὶ αὐτῶν ζητήματα,
ὁποῖα παραδίδονται ἐπίσης εἰς τοὺς ἐνόρκους· ἂν ὁ πρόεδρος
ν συνέδρων ἀπαρνηθῇ τὴν θέσιν τῶν ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος
ειστάσεων προκυπτόντων ζητημάτων, ἀποφασίζει τότε τὸ δι-
στήριον τῶν συνέδρων.

Ἀπεριόριστος προσοχὴ ἀπαιτεῖται εἰς τῶν ζητημάτων τὴν ἐκτί-
τιν· ἂν ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς αὐτὰ ἔλλειψις ἦναι ῥιζικὴ καὶ οὐ-
οδής, ἂν ἀντὶ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους μία ἢ πλειό-
αι ἐπιβαρυντικαὶ ἢ ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, προερχόμεναι
ὸ τὸ ἀρχικὸν ἔγκλημα τὸ ὁποῖον καταδιώκεται, καὶ αἵτινες
ελθοῦσαι ἐκ τῆς συζητήσεως δὲν ἦταν συμπεριειλημμέναι εἰς τὸ
τηγορητήριον ἔγγραφον, ἤθελον δοθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους ζητή-
τα νέα ἀφορῶντα ἀντικείμενον μηδόλως ἐμπεριεχόμενον εἰς τὸ
λητήριον ἔγγραφον, ὁλοτελῶς ξένον ἀφ' ὅ,τι ἔδωσεν ἀφορμὴν
τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα, ἤθελε προφανῶς λάβει χώραν
άβασις νόμου, ὑποβαλλομένου εἰς τὸ δικαστήριον τῶν Κα-
ργιοδικῶν πράγματος, περὶ οὗ δὲν προϋπῆρξε παραπομπῆς
λευμα.

Εἶναι ὅθεν ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 651. α') *Βιασμός.— Προσβολὴ αἰδοῦς.*— Κατηγορῆται τ
ἐπὶ βιασμῷ; δὲν τίθεται ζήτημα, ἂν ἡ πρᾶξις φέρῃ χαρακτῆ
προσβολῆς τῶν ἠθῶν, διότι μεταβάλλεται ἡ κατηγορία. Από
ποιν. Αρ. Πάγου 113 τοῦ 1846.

§ 652. β') *Πλαστογραφία.— Απάτη.*— Δὲν δύναται νὰ τ
θῇ εἰς κατηγορίαν περὶ πλαστογραφίας ζήτημα ἀπάτης ἢ πλ
στογραφίας δι ἄλλων γεγονότων (Cass. 1 Φεβρ. 1844. J. c
ἀρ. 3635.

§ 653. γ') *Κλοπή.— Ὑπεξαίρεσις.* — Δύναται εἰς κατηγ
ρίαν κλοπῆς παρ' ὑπηρέτου νὰ τεθῇ ζήτημα ὑπεξαιρέσεως (ab
de confiance); Κατὰ τὸν Morin, λ. quést. au jur., ὄχι, ἂν ἡ ὑπ
ξαίρεσις δὲν περιέχηται εἰς τὸ βούλευμα, ἀλλὰ τὸ ἀκυρωτικ
ἀπεφήναπο, ὅτι συνεξυπακούεται (Rej. 9 Μαρτ. 1843. Jur. c
ἀρ. 3315).

§ 655. ε') *Χρεωκοτία.* — Δὲν τίθενται ἰδιαίτερα ζητήμα
ὅταν εἰσὶν ἄσχετα πρὸς τὴν κυρίαν πρᾶξιν καὶ δὲν χρησιμεύωσ
ὡς ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις αὐτῆς. ἀλλ' ἀπαρτιζωσιν ἀνεξαρτ
τους πρὸς τῇ κυρίᾳ πράξει. Οἷον ὅταν τὶς κατηγορῆται ὅτι ἔμπ
ρος ὢν καὶ πτωχεύσας ὑπεξήρεσε πραγματείας πρὸς βλάβην τ
ὁμάδος τῶν δανειστῶν, καὶ ὅτι ἀπέκρυψε τὰ βιβλία του, δὲν τ

ἐκ τῆς συζητήσεως ὑπαγορευόμενα ζητήματα πρέπει νὰ περισρ
φωνται εἰς τὴν κυρίαν πρᾶξιν· ἂν παρτδ. χάριν ἤθελεν ὁ Δημ
τριος κατηγορηθῇ δι' ὁποιον δήποτε τετελεσμένον ἔγκλημα, κ
ἐκ τῆς συζητήσεως ἤθελε προκύψει ἁπλῆ ἀπόπειρα, εἶναι ἀνα
καῖον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀποπε
ρας, καὶ τὸ κύριον ἔγκλημα, πλειότερον ἀκόμη, ἂν ἐκ τῆς συζ
τήσεως ἀναφανῶσιν ἰδιαίτεραι περιστάσεις, προσκολλημέναι ε
τὸ κύριον ἔγκλημα, περὶ οὗ διέλαβε τὸ κατηγορητήριον ἐγγραφο
ἀφορῶσαι τὸν χρόνον, τόπον, ἢ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν πρᾶξ
πρόσωπα, ἀδιαφόρως ἂν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν ἐγκλήμα
συναφῆ, ἢ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπιβαρύνουσαι περιστάσει
ἀντὶ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς νέαν ἀνάκρισιν, ὑποβάλλονται καὶ α
ται εἰς τοὺς ἐνόρκους, καὶ ἀποφασίζονται συνάμα. Μαρ. σ. 111

— Ὅτι δὲν τίθενται ζητήματα περὶ πράξεως ἀνακαλυπτομέν
ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, καὶ ἀποτελούσης ἀδίκημα διάφορον τοῦ πε
οὗ ἡ κατηγορία, ἴδε Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 2503 ἐπ. κ
Βύρ. λέξ. Ζητήματα σ. 93 § 3.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θετει ζήτημα ὅτι ἕνεκα τῶν ἐμπορικῶν περιπετειῶν του ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ πραγματείας εἰς κατωτέραν τιμήν·— ὅτι ὑπῆρχεν ἁπλῆ χρεωκοπία, καὶ ὅτι φυγὼν δὲν ἔκαμε τὴν περὶ πτωχεύσεως δήλωσίν του. Απ. ποιν. Αρ. Π. 48 τοῦ 1856.

§ 656. ς') *Βιασμός.— Απαγωγή.* — Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ βιασμῷ, δὲν τίθεται ζήτημα περὶ ἀπαγωγῆς, διότι τὰ στοιχεῖα ταύτης εἶναι ἄλλα παρὰ τὰ τοῦ βιασμοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 155 τοῦ 1856 (1).

§ 657. ζ') *Κλοπή.— Αὐτοδικία.— Διατάραξις.*— Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ κλοπῇ καὶ ληστείᾳ, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ αὐτοδικίας ἢ διαταράξεως οἰκ. εἰρήνης (421 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 108 τοῦ 1855.

— Τὸ κύριον ζήτημα πρέπει νὰ ἐπιστηρίζηται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου πρότασιν· ὅθεν ὅταν ἐκεῖνο φέρῃ ὅτι ὁ . . . . ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν . . . . μεταχειρισθεὶς σωματικὴν βίαν, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν δύναται, ἐνδίδων εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κατηγορουμένου, νὰ θέσῃ ζητήματα περὶ τῆς μὴ ἀποδειχθείσης βίας ἢ περὶ τῆς συναινέσεως τῆς γυναικός. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρξά τοῦ 1837 (σελ. 236 τ. 2 τῆς Νομολογ.), ἢν ἐν Κύρετ. λ. Βιασμός.

§ 658. η') *Ληστεία.— Τραῦμα.*— Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ ληστείᾳ, δὲν τίθεται ζήτημα περὶ αἰκιῶν καὶ ἀπειλῶν. Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 74 τοῦ 1845 ἐν Κύρ. τ. 8 σ. 126.

§ 659. θ') *Συνέργεια.— Αὐτουργός* (α). — Ὅταν τις κατηγορῆται, ὅτι ἐν γνώσει τῆς ὑπ' ἄλλων δύο πραχθείσης κλοπῆς ἐδέχθη τὰ κλοπιμαῖα, δὲν συγχωρεῖται ἡ θέσις ζητήματος, ὅτι μετὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἑτέρων δύο συναυτουργῶν συναπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν αὐτοπροσώπως τὴν κλοπὴν 429, 430 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 20 τοῦ 1857, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν θεμελιώδη τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρ-

---

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Βιασμός.

(α) Διὰ τῆς θέσεως τῶν ζητημάτων, περὶ ὧν αἱ §§ 659—660, ἐμεβάλλεται ἡ κατηγορία; δὲν πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς πράξεως; ἔστω καὶ ὑπὸ βαρυτέραν τινὰ ἔποψιν, κατὰ τὰ στοιχεῖά της, τὸν τόπον, τὸν χρόνον καὶ τὰ πρόσωπα; Ὁμολογητέον τοὐλάχιστον, ὅτι αἱ σκέψεις τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν δὲν εἶ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χήν, ἥτις πηγάζει ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ κατηγορουμένου, οὐδεὶς δύναται νὰ δικασθῇ καὶ καταδικασθῇ εἰμὴ μόνον δι' ἣν κατηγορήθη πρᾶξιν, καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιεροῖ ῥητῶς τὸ ἄρθρον 429 τῆς ποιν. δικονομίας, καθ' ὃ τὸ κύριον ἐκ τῶν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὑποβαλλομένων ζητημάτων στηρίζεται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου πρότασιν· μόνον δὲ ἐὰν ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, ἃ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀναφέρῃ περὶ ἑαυτοῦ πράγματα δυνάμενα νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, τίθενται καὶ περὶ τούτων κατὰ τὸ προσεχὲς 430 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικον. ἰδιαίτερα ζητήματα· πάντα ταῦτα ὅμως πρέπει νὰ ἔχωσι σχέσιν πρὸς τὸ κύριον γεγονὸς, ἢ πρὸς τὴν κυρίαν πρᾶξιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐν ᾧ ὁ ἀναιρεσείων κατηγορήθη διὰ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου, ὅτι ἐν γνώσει τῆς ὑπ' ἄλλων δύο πραχθείσης κλοπῆς ἐδέχθη τὰ κλοπιμαῖα πράγματα εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐξ ἐναντίας ἔθετο κατ' αὐτοῦ ζήτημα (λυθὲν ὑπὸ τῶν ἐνόρκων καταφατικῶς) ὅτι μετὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἑτέρων δύο συναυτουργῶν συναπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν αὐτοπροσώπως τὴν προκειμένην κλοπήν, ὥστε τοιουτοτρόπως ὁ εἰρημένος ἐδικάσθη οὐχὶ δι' ὃ παρεπέμφθη διὰ τοῦ ἐγκλητηρίου γεγονὸς καὶ ἐκλητεύθη νὰ ὑπερασπισθῇ· ἀλλὰ διὰ πάντη χωριστὸν καὶ ἄσχετον πρὸς τὸ ζήτημα γεγονὸς, καὶ τοῦτο κατὰ προφανῆ παραβίασιν τῶν εἰρημένων ποινικῶν διατάξεων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως.

§ 660. ι') *Αναίρεσις.— Τραῦμα* (β'). — Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν δύναται νὰ καταδικάσῃ τινὰ διὰ πρᾶξιν, δι' ἣν δὲν παρεπέμφθη. Οἷον ἂν κατηγορῆταί τις ἐπὶ ἀπόπειρα ἀναιρέσεως (1)

ναι ἀρκοῦσαι, ὥστε νὰ μὴ μένῃ ἐν δισταγμοῖς ὁ ἀναγνώστης περὶ τῶν ἀρχῶν, ἃς προτίθεται νὰ καθιερώσῃ ὁ Ἀρ. Πάγος, ἀφοῦ ἄλλοτε καθιέρωσεν, ὀρθότατα, τὰ ἐν τοῖς §§ 616—632 ἐκτεθέντα, καὶ ἀφοῦ ἄλλοτε ἀπέῤῥιψεν, ὀρθῶς, ὅτι δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως ἂν ὁ εἰσαγγελεὺς, φέρων ἀπευθείας τὴν δίκην εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἀπέδωκεν εἰς τὴν πρᾶξιν βαρύτερον χαρακτῆρα, τὸ δὲ δικαστήριον ἠπιώτερον· διότι ἀπαγορεύεται μὲν ἡ μεταβολὴ τῆς πράξεως (458 ἐδ. 1 ποιν. δικ.), ὄχι δὲ καὶ ὁ καταλληλος νομικὸς χαρακτηρισμός. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 114 τοῦ 1859.

(β') Ὅρα τὴν προηγ. σημείωσιν.

(1) Πρλ. ἀπόρ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 51 τοῦ 1856.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ καὶ διὰ τραῦμα. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 109 τοῦ 1851.

§ 661. *Πλαστογραφία.* — *Ἀπάτη.* — Ὅταν τις κατηγορῆται ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ κηρυχθῇ ἔνοχος ἀπάτης, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ περὶ τῆς τελευταίας ταύτης πράξεως κατηγορία ἢ κλητήριον θέσπισμα, ἡ ἀπόφασις ἀκυροῦται, καὶ ὁ καταδικασθεὶς ἀπολύεται. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. νς' τοῦ 1839. — Πρβ. τὴν λ. ἀπάτη.

§ 662. *Δυσφήμισις.* — Ἀπόφασις καταδικαστικὴ τινα, ὅτι ἐδυσφήμισε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς πράξεις αὐτῆς ἐν ᾧ ἡ κατηγορία ἦτον, ὅτι ἐπροσπάθησε νὰ διεγείρῃ μῖσος καὶ περιφρόνησιν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν. Ὅθεν ὅταν κατηγορῆταί τις ὅτι ἐπροσπάθησε ἵνα διεγείρῃ μῖσος κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν καταδικάζεται ἐπὶ δυσφημίᾳ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ροζ' ἦν ὅρα ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 388.

§ 663. *Παράβασις τῆς περὶ τοῦ νόμου πίστεως.* — Ὅταν ἡ κατηγορία παραστρέφηται εἰς πρᾶξιν μοιχείας, δὲν εἶναι νόμιμον νὰ καταδικασθῇ τις ἕνεκα παρανόμου συνοικήσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ριέ τοῦ 1837.

§ 664. *Δωροδοκία.* — *Ἀπάτη.* — Ἡ καταδίωξις τῶν πλημμελημάτων γίνεται διὰ κατηγορίας, τὰ δὲ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν αὐτῆς αὐτεπαγγέλτως, καὶ τὸ κλητήριον θέσπισμα πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ ἔγκλημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου κατηγορεῖταί τις, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ κατηγορούμενος νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ ὑπερασπίσεώς μέσα· ὅταν λοιπὸν κατηγορῆταί τις διὰ δωροδοκίαν, δὲν πρέπει νὰ καταδικάζηται δι' ἀπάτην· — καθὼς καὶ ὅταν κατηγορῆται, ὅτι ἐπροσπάθησε νὰ διεγείρῃ μῖσος κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν πρέπει νὰ κηρύττηται ἔνοχος δυσφημίσεως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τνς' τοῦ 1839, ἐν λόξ. Δωροδοκία (Εὐρ. τ. 6). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τος' τοῦ 1839, ἦν ἐν λέξ. Ἀπόφασις ποιν κὴ, ἐν τῷ 3 τόμ. τοῦ Εὐρ.

§ 665. Τὰ τῆς παραπομπῆς βουλεύματα δὲν ἀποτελοῦσι διδικασμένον· κατὰ συνέπειαν παραπεμφθέντος τινὸς ἐπὶ ἀπάτῃ, δύνανται τὸ πλημμελεοδικεῖον νὰ δώσῃ ἄλλον χαρακτῆρα εἰς τὴν πρᾶξιν, οἷον τὸν τῆς δωροδοκίας. — Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 51 τοῦ 1859.

ΣΗΜ. Δὲν ἐπροτάθη δὲ ὅτι μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Παράδοσις τῶν ζητημάτων.

Ὑπογραφή.— Ἐποχὴ συντάξεως.— Διαγραφαί.— Φύλαξις αὐτῶν (1).

§ 700. Τὰ ζητήματα, ἐγγράφως συντεταγμένα καὶ δημοσίως ἀναγνωσθέντα, ἐγχειρίζονται εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων μετὰ τῶν ἐγγράφων, περὶ ὧν ἐν § 703 κατωτέρω· 431 ποιν. δικον. (341 instr.).

§ 781. Οἱ πρόεδροι, καλῶς ποιοῦντες, ὑπογράφουσι τὰ ζητήματα, ἀλλ' ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ὑπογράφηται ὑπὸ τὰ ζητήματα ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων (Απ. ποιν. Αρ. Π. 91 τοῦ 1842) καὶ μάλιστα ὁ γραμματεύς. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 42 τοῦ 1848. — Ὅθεν ὑπογραφὴ συγκεκομμένη τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων ὑπὸ τὰ ζητήματα δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 92 τοῦ 1855.

§ 702. Ἀδιάφορον εἶναι ἂν τὰ ζητήματα συνετάχθησαν πρὸ τῆς δικασίμου ἡμέρας· ἀρκεῖ ν' ἀναγνωσθῶσι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης (2). Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 118 τοῦ 1856. — Ἡ 59 τοῦ 1858 ποιν. ἀποφ. Αρ. Πάγου, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ εἶναι ὅλως ἀδιάφορον, ἂν τὰ πρὸς τοὺς ἐνόρκους ὑποβληθέντα ζητήματα συνετάχθησαν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν, περαιωθείσης τῆς συζητήσεως ἐνεχειρίσθησαν εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἢ τὴν προτεραίαν, καθότι οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὴν προπαρασκευὴν αὐτῶν, ἀρκεῖ δὲ μόνον τὰ πρόσφορα νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς ἐνόρκους.

Παράδοσις τῶν ἐγγράφων εἰς τοὺς ἐνόρκους.

§ 703. Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἐγχειρίζει εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων μετὰ τῶν ζητημάτων τὸ ἐγκλητήριον καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως ἐξαιροῦνται ὅλαι αἱ ἐν τῇ προαναφερθείσῃ ἐγγράφως γενόμεναι ἐξετάσεις μαρτύρων ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 116, 120, 124 καὶ 129 διαλαμβανομένων περιπτώσεων. 431 ποιν. δικ. (341 instr.).

---

(1) Δαλλ. λ. Instr. crim. ἀρ. 2952 ἐπ.
(2) Ηρλ. ἀνωτ. § 482.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Περὶ τῶν παραδοτέων ἐγγράφων ὡμίλησα ἀνωτέρω (§ 390 ἐπ.)· ὅθεν περιττὸν εἶναι νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἐκτεθέντα· προσθέτω μόνον ὅτι ὁ πρόεδρος, ἐγχειρίζων τὰ ἔγγραφα, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ παρατήρησίν τινα περὶ τῶν τακτικῶν ἢ μὴ τοιούτων. Cass. 16 Ἰανουαρ. 1836. — Ὅτι ἐπιστολαὶ ἀνώνυμοι δὲν ἐξομοιοῦνται μὲ τὰς μαρτυρικὰς ἐκθέσεις. Cass. 7 Ἰανουαρ. 1836. — Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ἂν ἔγγραφά τινα εἰς ξένην γλῶσσαν γεγραμμένα δὲν μετεφράσθησαν, μὴ γενομένης αἰτήσεως. Cass. 6 Φεβρ. 1840.

Ἐν Γαλλίᾳ δὲν θεωροῦσι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 341 τῆς ποιν. Γαλλ. δικονομίας ὡς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένην. Cass. 14 Μαρτ. 1839. 31 Ὀκτ. 1817.

Ἀποχώρησις τῶν ἐνόρκων. Διάσκεψις καὶ ψηφηφορία τῶν ἐνόρκων· ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαιουσῶν ψήφων.

§ 701. Ἐκτεθέντων τῶν ζητημάτων εἰς τοὺς ἐνόρκους ἀποχωρεῖ ὁ κατηγορούμενος ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου, οἱ δὲ ἔνορκοι ὑπάγουν εἰς τὸ δωμάτιόν των διὰ νὰ διασκεφθῶσι (432 ποιν. δικ.), μὴ δυνάμενοι, ὡς ἀνωτέρω ἐν ἐκτάσει εἴπομεν, νὰ ἐξέλθωσιν ἐκεῖθεν ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, ἢ νὰ λάβωσιν ὁποιανδήποτε ἀνακοίνωσιν πρὸς τρίτον τινὰ (1)· οὐδεὶς δὲ εἰσέρχεται εἰς τὸ πρὸς διάσκεψιν δωμάτιον. Πρὸς διατήρησιν δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐπιστᾶται φυλακὴ παρὰ τὴν θύραν τοῦ πρὸς διάσκεψιν δωματίου (2) (433 ποιν. δικ.).

§ 704[a]. Ἀπαγορεύεται, εἴπομεν, πᾶσα ἀνακοίνωσις. — Ἀλλ' ἂν

---

(1) Πρλ. ἀνωτ. § 178 ἐπ. 324 ἐπ. — Ἀπαγορεύεται μὲν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὁποιαδήποτε ἀνακοίνωσις πρὸς τρίτον τινὰ ἀφ' ἧς στιγμῆς ὅμως εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεως (433, 434 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 62 τοῦ 1856.

— Ἐὰν εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ τῶν διασκέψεων δωμάτιον ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου καὶ κοινωνήσῃ μὲ τοὺς ἐνόρκους δύναται νὰ τιμωρηθῇ, δὲν εἶναι ὅμως λόγος ἀναιρέσεως. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 81 τοῦ 1852.

(2) Πρλ. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3021 ἐπ. — Οὐδ' ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δύναται νὰ εἰσέλθῃ (ἄλλως ὅμως παρὰ τοῖς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀνακαλύψῃ παραδρομήν τινα εἰς τὰ ζητήματα, δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων, καὶ, ἀφοῦ βεβαιωθῇ, διὰ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ προϊσταμένου των, ὅτι δὲν προέβησαν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν (qu'aucune décision n'était encore formée et consignée à la suite des questions), νὰ διατάξῃ τὴν διόρθωσιν. Τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερασπίσεως ἐξασφαλίζονται διὰ τῆς κατὰ τὰ γινόμενα ταῦτα παρουσίας τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ συνηγόρου του. Cass. 4 Ἰαν. 1836, ἐν ᾗ ἐπρόκειτο περὶ διορθώσεως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὸ ἀδίκημα ἐπράχθη. Si pendant la délibération du jury, le président se rapelle qu'il a commis une erreur matérielle dans la position des questions, la cour d'assises, le jury étant rentré dans la salle d'audience, sa délibération terminée et sa déclaration prête à être lue, peut le renvoyer dans sa chambre pour, sur une nouvelle position de questions, rendre une nouvelle déclaration, mais il faut annexer aux piéces la premiére declaration, afin que la cour de cassation puisse examiner s'il y avait lieu de faire délibérer de nouveau les jurés. — 19 Novembre 1835, n°. 432.

Τὸ ἄρθρον 433 τῆς ποιν. δικ. (343 instr.) δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Cass. 31 Ὀκτ. 1817.

§ 705. Οἱ ἔνορκοι διασκέπτονται πρῶτον περὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, καὶ ἔπειτα περὶ τῶν παρεμπιπτόντων τυχὸν ζητημάτων. 435 ποιν. δικ. (1).

Γάλλοις. Cass. 13 Ὀκτωβρ. 1826, 3 Μαΐου 1827, 14 Σεπτ. 1827). Ἂν ὅμως οἱ ἔνορκοι θέλωσι νὰ λάβωσι διασαφήσεις εἰδοποιοῦσι τὸν πρόεδρον, ὅστις συγκροτεῖ τὸ δικαστήριον καὶ οὕτως, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, δίδει τὰς ἀναγκαίας διασαφήσεις, παρόντων τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου, τῶν ἐνόρκων καὶ τοῦ ὑπερασπιστοῦ. — (Ἡ παρουσία τοῦ καταγορουμένου δὲν ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. σκς' τοῦ 1838) ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 255)· ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 102 τοῦ 1855, ἣν κατωτ.

(1) Πρλ. Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 2996 ἐπ.— Οἱ ἔνορκοι ὀφείλουν νὰ κάμωσι γενικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος ἢ μὴ τοῦ ἀποδιδομένου εἰς αὐτὸν ἐγκλήματος· ἂν ἡ πρώτη των ἀπάντησις ἦναι καταφατικὴ, χρεωστοῦν τότε νὰ μεταβῶσιν ἰδίᾳ καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 706. Ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων συλλέγει περὶ ἑκάστου τῶν ζητημάτων τὰς ψήφους καθ' ἣν ἐτάχθησαν παρὰ τοῦ προέδρου σειράν.

Ἡ ψηφηφορία συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἐξῆς δήλωσιν ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος τῆς εἰς αὐτὸν προσαπτομένης πράξεως, ἢ ὄχι.

Ἐὰν ἦναι ἔνοχος τῆς πράξεως κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν περίστασιν ἢ ὄχι. Ποιν. δικον. ἄρθ. 437.

ΣΗΜ. Πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς εἴδους συγχύσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει εἰς τὴν διάσκεψιν ἡ ἀτάκτως γενομένη συζήτησις, ὁ προϊσάμενος τῶν ἐνόρκων ὀφείλει νὰ θέσῃ τὴν τάξιν τοῦ λόγου μεταξὺ

εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ ζητήματα, ἡ λύσις ἑκάστου τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἔχῃ ἄμεσον ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην τοῦ δικαζομένου.

Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ὑποδιαιρέσωσι τὸ ὡς πρὸς τὸ ἀρχικὸν ἔγκλημα ζήτημα, ὡς πρὸς τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου.

Αἱ δύω αὗται περιστάσεις λαμβάνονται πάντοτε ἑνωμέναι ὑπ' ὄψιν, καὶ διὰ τοῦ συνδυασμοῦ των σχηματίζεται ἡ περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀθωότητος πεποίθησίς των.

Ἀρκεῖ νὰ μὴ ἔχουν οἱ ἔνορκοι πλήρη πεποίθησιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς καταδιωκομένης πράξεως, καὶ περὶ τοῦ ὅτι ἐπράχθη ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον, διὰ νὰ θέσωσιν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐτυμηγορίας των τὸ Ὄχι.

Οἱ ἔνορκοι χρεωστοῦν νὰ ἀπαντῶσιν εἰς τὰ εἰς αὐτοὺς ὑποβαλλόμενα ζητήματα μὲ προσοχὴν καὶ ἀκρίβειαν· δὲν δύνανται δὲ νὰ κάμωσιν οὐδὲ προσθαφαίρεσιν, οὐδὲ τροποποίησίν τινα.

Δὲν πρέπει νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχήν των, ὅτι ἂν δὲν ἐτέθη ἰδιαίτερον περὶ τῆς δολίας προαιρέσεως ζήτημα, εὑρίσκεται αὐτὴ πάντοτε περικλεισμένη εἰς τὴν ἐνοχὴν μὴ δυναμένου τινος νὰ καταταθῇ ἔνοχου ἄνευ τῆς δολίας προαιρέσεως νὰ τελέσῃ τὸ ἀποδιδόμενον εἰς αὐτὸν ἔγκλημα. Μαρ. σ. 118.

Ἂν προστεθῶσι παραπληρωματικοὶ ἔνορκοι; Τὰ πρακτικὰ πρέπει νὰ διαλαμβάνωσιν ὅτι δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν τῶν ἐνόρκων. Cass. 29 Μαρτ. 1832. Ἡ ὅ,τι συνέβη. Πρλ. ἀνωτ. καὶ Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3047 ἑπ.

Δημοσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν συναδελφῶν του, καὶ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὡς
νὰ μὴ παρασύρωνται εἰς πράγματα ξένα τῶν εἰς αὐτοὺς ὑποβληθέν
των ζητημάτων.

Οἱ ἔνορκοι καταλαμβάνουν εἰς τὸ ἀκροατήριον τὰς ἕδρας τω
συγχρόνως μὲ τὴν ἐκ τῆς κληρωτίδος ἐξαγωγὴν τοῦ ὀνόματός των
Ἡ αὐτὴ τάξις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διατηρῆται καὶ εἰς τὸ δωμάτιο
τῶν διασκέψεων, ἀρχομένης τῆς ἐρωτήσεως ἀπὸ τὸν β'. ἂν ὁ προϊ
στάμενος τῶν ἐνόρκων ἦναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐξήχθ
πρῶτον ἐκ τῆς κληρωτίδος, ὀφείλων οὗτος τὴν ψῆφόν του ἔσχατο
πάντων, καὶ οὕτω βαθμηδὸν τὰ προχωρήσῃ μέχρι τοῦ τελευταίου

Ἀφ' οὗ ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων συλλέξῃ τὰς ψήφους, προ
βαίνει ἀμέσως εἰς τῆς ἐτυμηγορίας τὴν σύνταξιν, τὴν ὁποίαν ὅμω
δὲν ὑπογράφει πρὶν τὴν ἀναγνώσῃ εἰς ὅλους τοὺς συναδελφούς του

Ἂν ἦναι διάφορα τὰ ζητήματα. καὶ ἡ ἀπάντησις τῶν ἐνόρκω
ἀπαιτεῖται εἰς ὅλα ἢ εἰς πλειότερα, γίνεται τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τὴ
συλλογὴν τῶν ψήφων, καὶ ἀκολούθως συντάσσεται ἡ ἐτυμηγορία.

Ἂν ὑπάρχουν πλειότεροι κατηγορούμενοι, οἱ ἔνορκοι χρεωστοῦ
νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν ὡς αὐτουργὸν κατηγο
ρούμενον ζητήματα, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὰ ἀπο
βλέποντα τοὺς συνενόχους.

Ἐμποριτ ὁ πρῶτος νὰ κηρυχθῇ μὴ ἔνοχος, οἱ δὲ συγκατηγορού
μενοι ἔνοχοι, καὶ μολαταῦτα νὰ μὴ ὑπάρχῃ παραμικρὰ ἀντίφασις
καθότι μὴ κηρυχθέντος ἐνόχου τοῦ ὡς αὐτουργοῦ κατηγορουμένου
δὲν ἔπεται νὰ μὴ ὑπάρχῃ βεβαία ἡ πρᾶξις, καὶ ἡ ἐνοχὴ τῶν ἄλλω
ἀποδεδειγμένη. Προκύπτει μόνον, ὅτι ὁ ἀληθὴς αὐτουργὸς τοῦ ἐγ
κλήματος δὲν εἶναι γνωστὸς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ τιμω
ρηθῶσιν οἱ συνένοχοι, ἂν οἱ ἔνορκοι ἦναι πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνο
χῆς των.

Διὰ νὰ ἀποφεύγωνται ἀκούσια πολλάκις ἐκ μέρους τῶν ἐνόρκω
λάθη, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι δυσάρεσα, καὶ πολλάκι
ἐπιβλαβῆ, εἶναι συντελεστικώτερον εἰς τὴν εὔκολον τῶν χρεῶν τω
ἐκπλήρωσιν νὰ ἀντιγράφωσιν αὐτολεξεὶ τὰ ζητήματα, περιοριζό
μενοι μόνον νὰ θέτωσι συμφώνως μὲ τὴν πεποίθησίν των το ναὶ
τὸ ὄχι.

Ἂν οἱ ἔνορκοι ἀπαντήσωσιν εἰς τινα ἐκ τῶν ζητημάτων καὶ σι
ωπήσωσιν εἰς τὰ ἄλλα, τῶν ὁποίων ἡ ἀπάντησις εἶναι οὐσιωδῶ
ἀναγκαία, τὸ Δικαστήριον τῶν Συνέδρων τοὺς παραπέμπει εἰς τ
δικαστήριόν των, ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν δύναντα ι

ἀνασκευάσωσι καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς γνωστοποιηθείσης ἀπαντήσεώς των, ἀλλ ὀφείλουν νὰ περιστραφῶσι μόνον εἰς τὰ ζητήματα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἀπεφάσισαν, καὶ διασκέπτονται ἐκ νέου διὰ νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἔργον των, ὄχι δὲ καὶ διὰ νὰ τὸ ἀναμορφώσωσιν. Μαρ. σ. 121.

§ 707. Κατὰ τὸν εἰς τὰ προηγούμενον ἄρθρον προσδιορισμένον τρόπον γίνεται καὶ ἡ κατὰ μέρος ἀπάντησις πρὸς ἕκαστον τῶν ζητημάτων, τῶν ἀφορώντων τὰ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀναφερόμενα περιστατικά, τὰ πρὸς τὸν καταλογισμόν, ἢ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ποιν. δικον. ἄρθ. 438 (1).

§ 708. Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται, διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των, νὰ βαρύνωσι τὴν κατάστασιν τοῦ κατηγορουμένου· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οἱ σύνεδροι δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὸ βλάπτον τὸν κατηγορούμενον μέρος τῆς ἐτυμηγορίας. Ὅθεν οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται, παραλείποντες ἕνα τῶν κατηγορουμένων εἰς τὸ κύριον ζήτημα, νὰ τὸν καταταξωσιν εἰς τὸ δεύτερον, συμπεριλαμβάνοντες ἄλλον εἰς τὸ πρῶτον ζήτημα, ἐν ᾧ δὲν ἐμνημονεύετο οὗτος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παραπέμπονται εἰς νέαν διάσκεψιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ριθ' τοῦ 1837 ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 251.

§ 709. Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἠρωτήθησαν ἂν ὁ . . . . ἔπραξε τὴν λῃστείαν μὲ ἄλλους, ἀπεκρίθησαν δὲ καταφατικῶς προσθέσαντες μετὰ τὴν λέξιν *μὲ ἄλλους* τὴν λέξιν *ὡς συνεργός*, δὲν ἐπρόσθεσαν περιστατικὸν μὴ περιεχόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν, διότι ἐσαφήνισαν ἁπλῶς τὴν πεποίθησίν των. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρμζ' τοῦ 1837 ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 251.

§ 710. περιτταὶ λέξεις δὲν βλάπτουσι τὴν ἐτυμηγορίαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 48 τοῦ 1846.

§ 711. Πρλ. ἄνωτ.

---

(1) Ἂν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀνεφάνησαν περιστάσεις ἀφορῶσαι τὸν κατηγορούμενον, καὶ ἐτέθησαν εἰς τοὺς ἐνόρκους διὰ νὰ ἐπιφέρωσι καὶ εἰς αὐτὰς τὴν ἀπάντησίν των, τότε ὀφείλουν νὰ ἀπαντήσωσι προηγουμένως εἰς τὸ κύριον ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν ἐνοχὴν τοῦ ἐγκαλουμένου, καὶ ἀκολούθως βαθμηδὸν εἰς ὅλα τ' ἄλλα· ἂν ἡ ἀφορῶσα τὸ πρῶτον κύριον ζήτημα ἀπάντησίς των ἦναι ἀποφατικὴ, καθίσταται προδήλως ματαία καὶ ἡ εἰς τὰ λοιπὰ ζητήματα ἀπάντησις· ἂν ἀπ' ἐναντίας ἦναι καταφατικὴ, τότε προχωροῦν κατὰ τὴν τεθεῖσαν παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων τάξιν καὶ εἰς τὴν λύσιν τῶν λοιπῶν ζητημάτων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

Περὶ ἐτυμηγοριῶν.

§ 712. *Ἀνάγνωσις τῆς ἐτυμηγορίας* (1).— Καταρτισθείσης τῆς ἐτυμηγορίας, ἐπιστρέφουν οἱ ἔνορκοι εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ καταλαμβάνουν τὰς ἕδρας των. Βεβαιωθείσης δὲ τῆς παρουσίας ὅλων τῶν ἐνόρκων (2), τῶν συνέδρων (3), τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ γραμματέως (4) καὶ τοῦ συνηγόρου (5), ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων (6), κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκφωνεῖ δημοσίως καὶ γεγονυίᾳ τῇ φωνῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διασκέψεως (440 ποιν. δικ.)· ἤτοι ἀναγινώσκει τὴν ἐτυμηγορίαν, συντεταγμένην ἐγγράφως καὶ προσηκόντως (ἀνωτ. § 415² ἐπ.), χρονολογουμένην καὶ ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν συνέδρων (7), καὶ μετὰ ταῦτα τὴν παραδίδει εἰς τὸν πρόεδρον (441 ποιν. δικ.).

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3072 ἐπ. Ἔνθα ὅτι δημοσίᾳ— ὅτι παρουσίᾳ ὅλων τῶν ἐνόρκων. — Τίς τὴν ἀναγινώσκει; — Ἐν περιπτώσει ἐπανόδου τῶν ἐνόρκων πρὸς διάσκεψιν. — Δὲν παρευρίσκεται ὁ κατηγορούμενος.— Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, καλεῖται οὗτος.— Ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦ συνηγόρου; — Μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

(2) Μετὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἐτυμηγορίας, ἡ εἰς τὸ ἀκροατήριον παρουσία τῶν ἐνόρκων δὲν εἶναι ἀναγκαία.—Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. ριζ' τοῦ 1837.— Πρλ. ἀπόφ. ἀκυρ. 2 Νοεμβρ. 1811.

(3) Παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων ὅτι ἡ ἐτυμηγορία ἀναγινώσκεται ἀπόντος δικαστοῦ τινός, καὶ διατάξαντος τὴν παῦσιν τῆς ἀναγνώσεως, καὶ τὴν ἐκ νέου ἀπαγγελίαν τῆς ἐτυμηγορίας ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, δὲν ἐγένετο παράβασις τίς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 40 τοῦ 1841.

(4) Ἴδε ἀνωτ. σημ. 3 καὶ ἐν Εὑρετ. τόμ. 7 σελ. 258 ἀπόφ. 40 τοῦ 1841.

(5) Ὅρα παρακατιὼν § 714 ἑξ.

(6) Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐτυμηγορίας ἂν γίνῃ ἀπὸ ἄλλον ἔνορκον παρὰ τὸν προϊστάμενον αὐτῶν δὲν φέρει ἀναίρεσιν. Ἀπόφ. ποιν. Αο. Πάγου 92 τοῦ 1845.

(7) Διὰ νὰ ὑπάρξῃ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐτυμηγορία, πρέπει νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ ἀπὸ τὸν νόμον ἀπαιτουμένη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 713. *Παρουσία κατηγορουμένου.* — Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦ κατηγορουμένου, ἢ τοῦ συνηγόρου του.— Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 82 τοῦ 1857· — Ἀλλὰ ἡ παρουσία τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 40 τοῦ 1855.

— Ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐλλειπὴς ἐτυμηγορία, ἀπάντος τοῦ κατηγορουμένου, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ἀφοῦ ἡ πλήρης μετὰ ταῦτα γενομένη ἐτυμηγορία ἀπηγγέλθη ἐνώπιον αὐτοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 36 τοῦ 1852.

ψηφοψηφία, ὡς παρετηρήθη ἤδη· ἀλλ' ἂν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἰσοψηφίας ἤθελεν εἰς ἐκ τῶν ἐνόρκων γνωστοποιήσῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας, τι ἤλλαξε γνώμην, καὶ ὅτι ζητεῖ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ δωμάτιον πρὸς νέαν διάσκεψιν, τί ὀφείλει νὰ πράξῃ τὸ δικαστήριον; Ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ἀδύνατος· εἰς ἓν ἐκ τῶν δικαστηρίων τῆς Γαλλίας ἔλαβε χώραν, καὶ ἀπερρίφθη ἡ αἴτησις τοῦ ἐνόρκου διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ κατηγορηθεὶς εἶχεν ἤδη ποκτήσει δικαιώματα ἐπὶ τοῦ δεδικασμένου πράγματος.

Παρόμοιον ζήτημα ὑπεβλήθη εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας· ἔνορκοι εἶχον καταλάβει τὰς ἕδρας των εἰς τὸ ἀκροατήριον, ὁ προϊστάμενος αὐτῶν ἐγερθεὶς εἶπεν, τὸ ζήτημα ἔμεινεν ἄλυτον διὰ τὴν συμπεσοῦσαν ἰσοψηφίαν, ἡ ἐτυμηγορία ὑπογεγραμμένη παρεδόθη εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, διάφοροι ἔνορκοι ὕψωσαν τὴν φωνὴν κατὰ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐτυμηγορίας, ἐνασχολούμενοι νὰ ἀποδεξωσιν, ὅτι ὑπῆρχε λάθος ἐκ μέρους τοῦ προϊσταμένου των, καὶ ὅτι ὑπῆρχον ἑπτὰ πρὸς πέντε ψῆφοι ὑπὲρ τῆς κατηγορίας· τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων παρέπεμψε τοὺς ἐνόρκους εἰς νέαν διάσκεψιν, ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἔνοχος, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐφήρμοσε τὴν ποινήν.

Ὁ κατηγορηθεὶς ἐζήτησεν ἀναίρεσιν, καὶ ἡ αἴτησίς του ἐπέτυχε διὰ τὸν λόγον ὅτι τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐτυμηγορίας ἐγγυᾶτο ἡ δημοσία ἀνάγνωσίς της ἐκ μέρους τοῦ προϊσταμένου καὶ ἡ ὑπογραφή του, ὅτι ὑπαρχόντων εἰς αὐτὴν ὅλων τῶν χαρακτήρων τῆς ἀμεμπτότητος, τὸ εὐεργέτημα εἶχεν ἤδη κτηθῇ ἀπὸ τὸν ἐγκαλούμενον, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ στερηθῇ διὰ τὰς μεταγενεστέρας παρατηρήσεις τῶν ἐνόρκων. Μαρ. σ. 125.

— Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ κατηγορουμένου παρουσία, ὅταν οἱ ἔνορκοι ζητῶσι διασάφησίν τινα ὑπὸ τοῦ προέδρου. Απ. ποιν. Αρ. Π. σκς' τοῦ 1838. Απ. ποιν. Αρ. Π. 102 τοῦ 1855, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν νόμον εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἔχοντας ἀμφιβολίαν τινὰ ὡς πρὸς τοὺς τύπους τοὺς ἀναγομένους εἰς τὰ καθήκοντά των, νὰ ζητῶσι διασαφήσεις ἀπὸ τὸν διευθύνοντα τὴν συζήτησιν πρόεδρον, καὶ εἰς αὐτὸν νὰ τὴν δώσῃ.

Ἐπειδὴ προκειμένου περὶ ἁπλῆς καὶ τυπικῆς ὅλως διόλου διασαφήσεως, τὴν ὁποίαν ἐζήτησαν οἱ ἔνορκοι, τοῦτέστιν ἂν ἀπαντήσωσι καταφατικῶς εἰς τὸ περὶ μέθης ζήτημα, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο ὁ κατηγορούμενος, νῦν δὲ ἀναιρεσείων, νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεώς του ἢ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτοῦ, ἔπρεπε ν' ἀπαντήσωσι καὶ εἰς τὸ μετ' αὐτὸ, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἦτον ἐντελῶς ἀποκλεισμένη ἡ τοῦ λογικοῦ του ἐνέργεια, δὲν ἦτον ἀναγκαία ἡ προσωπικὴ ἐμφάνισις τοῦ κατηγορουμένου, ὄντος μάλιστα παρόντος τοῦ συνηγόρου του, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τούτου ἡ παραμικροτέρα συζήτησις τῆς ὑποθέσεως, ὅτε ἡ παρουσία τοῦ κατηγορουμένου ἦτον ἀναγκαία κατὰ τὸν νόμον· ἀπὸ δὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ πρόεδρος δὲν εἶπεν ἄλλο τι εἰς τοὺς ἐνόρκους, εἰμὴ ὅτι, ἂν ἀπαντήσωσι καταφατικῶς εἰς τὸ τέταρτον ζήτημα, εἶναι περιττὸν ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὸ πέμπτον.

§ 714. *Παρουσία συνηγόρου.*— Ὅταν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου ἀνεχώρησε μετὰ τὴν τῆς ἐτυμηγορίας ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ἀνέθεσε εἰς ἄλλον τὴν περεταίρω ὑπεράσπισιν, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναισέσεως. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 23 τοῦ 1850, ἣν ἴδε ἄνωτ, § 229, δ'.

—Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ἂν ἐκ τῶν πλειόνων δικηγόρων κατηγορουμένου τινὸς ἔλιπεν εἷς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 66 τοῦ 1850.

— Ἡ τῆς ἐτυμηγορίας ἀνάγνωσις οὐδαμῶς εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γίνηται παρουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου· ἄρα καὶ τοῦ συνηγόρου (1) αὐτοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 82 τοῦ 1857, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων ἀνάγνωσις τῆς ἐτυμηγορίας ἅμα μετὰ τὴν εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων γίνεται μόνον ἵνα λάβῃ τὸ δικαστήριον τῶν συνέ-

(1) Πρλ. ἄνωτ. § 225—238 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δρων γνῶσιν τῆς καταρτισθείσης ἐτυμηγορίας καὶ πεισθῇ ἐὰν αὕτη ἦναι ἔγκυρος κατὰ τοὺς τύπους καὶ πλήρης κατὰ τὴν οὐσίαν· ἔθεν κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο τῆς διαδικασίας, ἡ παρουσία τοῦ κατηγορουμένου ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ οὐδαμῶς εἶναι ἀναγκαία, ἄρα οὔτε ἡ τοῦ συνηγόρου αὐτοῦ (1).

— Ἡ παρουσία τοῦ δικηγόρου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας δὲν εἶναι ἀναγκαία. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π 67 τοῦ 1847. (Ὅρα τὴν λέξ. Δικηγόρος ἐν Εὑρετ. τ. 6 σ. 283 ἑπ.).

§ 715. Ἅμα παραδώσουν οἱ ἐνορκοι τὴν ἐτυμηγορίαν των, προσκαλεῖται αὖθις ὁ κατηγορούμενος εἰς τὸ ἀκροατήριον, καὶ ὁ γραμματεὺς τὴν κοινοποιεῖ εἰς αὐτόν, γεγονυία τῇ φωνῇ. Ἄρθρον 446 ποιν. δικον.

§ 716. Ἀντιγράφεται εἰς τὰ πρακτικά; Ὁ νόμος δὲν διατάττει ν' ἀντιγράφηται εἰς τὰ πρακτικὰ ὁλόκληρος ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ γίνηται εἰς αὐτὰ μνεία τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. ρς' τῆς 6 Νοεμβρ. 1837 (σελ. 232 τόμ. 1 τῆς Νομολ.). Πρλ. καὶ ἀπ. ποιν. 5 τοῦ 1845.

§ 717. *Περὶ τοῦ τύπου τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω.* — *Περὶ τοῦ τύπου ναὶ* (2). — Ὁ τύπος «τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως» ὃν ἀπαγγέλλει ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων, δὲν εἶναι μέρος οὐσιῶδες τῆς ἐγγράφως συνταγομένης ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, ἀλλὰ διατύπωσις χωριστὴ ἐπιβαλλομένη κατὰ τὸ 440 ἄρθρον τῆς ποιν. δικον. εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων, ἧς ἡ τήρησις δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως· ἑπομένως ἡ ἀτάκτως γεγραμμένη ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ λέξις «τιμίως» εἶναι ἄνευ τινὸς ἀποτελέσματος, δυναμένη καὶ νὰ λείπῃ ἐντελῶς.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 108 τοῦ 1855.

§ 717[a]. Οἱ ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ συνήθεις ὅροι ναὶ ἢ οὔ, δὲν εἶναι ἄφευκτοι, ἀλλὰ δύναται ἡ καταφατικὴ ἢ ἡ ἀποφατικὴ ἀπάντησις τῶν ἐνόρκων νὰ ἐκφρασθῇ καὶ ἄλλως. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 117 τοῦ 1855.

§ 718. *Μνεία, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία κατηρτίσθη διὰ τῆς νομίμου πλειοψηφίας* (3). — Ὅταν ἡ καταδικαστικὴ ἐτυμηγορα

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 225 ἑπ.

(2) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3098 ἑπ.– Ἀνωτ. § 415 ἑπ.

(3) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3148 ἑπ. 3149 ἑπ. 3159 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲν ἀναφέρῃ ὅτι κατηρτίσθη οὕτως τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης πλειοψηφίας, ἀλλὰ μόνον ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς πλειοψηφίας, εἶναι ἄκυρος (441 καὶ 458, § 13 ποιν. δικον.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 11 τοῦ 1854 (1).

§ 719. Κατὰ τὰ ἄρθρα 436—431 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἀπαιτεῖται, ὥστε ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων νὰ βεβαιοῖ περὶ ἑνὸς ἑκάστου ζητήματος, ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ τὸ βεβαιοῖ ἐν γένει. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 32 τοῦ 1852.

§ 720. Ἡ εἰς τὰ πρακτικὰ σημείωσις ὅτι ὁ προϊστάμενος ἀνέγνωσε τὴν ἐτυμηγορίαν, ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς ὁποίας προσέθηκεν (2) οὗτος τὴν λέξιν *νομίμου*, δὲν ἀναπληροῖ τὴν θέλησιν τοῦ νόμου, καθότι ἐκ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ λέξις αὕτη προσετέθη παρὰ τῶν ἐνόρκων ἐπὶ ἀκροατηρίου· ἐπομένως, καθὸ γεγονότος μὴ συμβάντος ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ συντάξαντος τὰ πρακτικά, ἀλλὰ λαβόντος χώραν ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ τε καὶ τῶν συνέδρων, ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ταύτης σημείωσις οὐδεμίαν φέρει ἀπόδειξιν ὅτι πραγματικῶς καὶ κατ' ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων προσετέθη ἡ λέξις αὕτη· τέλος, ὁρίζοντος προστακτικῶς τοῦ νόμου (ἄρθρα 441 καὶ 458 § 13 τῆς ποιν. δικον.) ὅτι ἡ ἐτυμηγορία πρέπει ν' ἀναφέρῃ ῥητῶς ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας, πᾶσα περὶ τούτου ἀμφιβολία καθιζᾷ τὴν ἐτυμηγορίαν ἀτελῆ, καὶ κατὰ συνέπειαν, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 441 καὶ 458 § 13 τῆς αὐτῆς δικονομίας, εἶναι ἀναι-

---

(1) Ἐκ τῶν ἄρθρων 431, 439 καὶ 498 τῆς ποιν. δικονομίας, εἰς ἃ παραπέμπει ὁ § 13 τοῦ ἄρθρου 458 τῆς αὐτῆς, προκύπτει ὅτι δὲν ἀρκεῖ ν' ἀναφέρῃ ἁπλῶς ἡ καταδικαστικὴ ἐτυμηγορία ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς πλειονοψηφίας, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποφαίνηται ὅτι κατηρτίσθη, οὕτως τῆς παρὰ τοῦ *νόμου ἀπαιτουμένης πλειονοψηφίας*· ἄλλως καθίσταται ἀναιρετέα διότι ἡ διατύπωσις αὕτη εἶναι οὐσιώδης, ἐπειδὴ διὰ μόνης τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς βεβαιοῦται ἡ νομιμότης τῆς καταδίκης. Αποφ. ποιν. Αρ. Π. 106 καὶ 116 τοῦ 1846 ἐν Εὑρετ. τ. 7 σ. 270. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 91 τοῦ 1847 ἐν Εὑρετ. τ. 7 σ. 271.

(2) Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς ἐτυμηγορίας ὑπῆρχεν ἡ λέξις *νομίμου* μεταξὺ δύο στοιχείων, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ὑπογεγραμμένη ὡς προσθήκη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θεσσαλ

ετέα ἡ ἐπὶ τοιαύτης ἐτυμηγορίας βασιζομένη καταδικαστικὴ τῶν συνέδρων ἀπόφασις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 91 τοῦ 1847.

§ 720ᵃ. Ἡ 85 τοῦ 1853 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἔνορκοι ἀπήγγειλαν δημοσίᾳ ἐπὶ ἀκροατηρίου ὅτι ἡ ἐτυμηγορία των κατηρτίσθη διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας, ἑπομένως, τούτου ὑπάρχοντος ἐπισήμως βεβαιωμένου, ἂν κατὰ γραφικὸν λάθος ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ ἡ λέξις πλειονοψηφία δὲν εἶναι ὀρθῶς γεγραμμένη, τοῦτο δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, καθότι ἐκ τοῦ ἀνωτέρω περιστατικοῦ προκύπτει ὅτι ἡ ἐσφαλμένη αὕτη σημείωσις προῆλθεν ἐκ γραφικῆς παραδρομῆς.

§ 721. *Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὸν τόπον τῆς πράξεως. — Τὰ πρόσωπα. — Ἐσφαλμένη ἐπιγραφή.* — Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸν τόπον (1), ἔνθα ἡ πρᾶξις· μάλιστα, ὅταν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ἂν ἐγένετο ὑπ' ἄλλοδαποῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 57 τοῦ 1850.

§ 722. Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ ὁρίζῃ σαφῶς καὶ ὡρισμένως τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐπέφεραν τὰς πληγάς, ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 59 τοῦ 1852. Πρλ. καὶ ἀνωτ. § . . . ἐπ. καὶ κατωτ. § 782 ἐπ.

§ 723. Εἶναι ἀδιάφορον, ἂν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων τεθῇ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν ἄλλη, ἀντὶ τῆς λέξεως ταύτης, λέξις· (ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐτέθη ἡ λέξις δημηγορία). Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 88 τοῦ 1851 καὶ 91 τοῦ 1842.

§ 724. Ἡ μὴ ἀναφέρουσα τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ κατηγορουμένου ἐτυμηγορία δὲν εἶναι ἄκυρος. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 103 τοῦ 1857.

---

(1) Εἶναι μὲν πληρεστέρα ἡ ἐτυμηγορία, ὅταν προσδιορίζῃ τὸν χρόνον, καθ' ὃν, καὶ τὸν τόπον, ἔνθα ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 123 τοῦ 1842 ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 253.

— Εἶναι οὐσιωδῶς ἀναγκαία ἡ σημείωσις τοῦ τόπου, ὅπου ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα· ἂν δὲ λείπῃ ἀπὸ τὸ ζήτημα, καὶ ὑπάρχῃ εἰς τὸ κατηγορητήριον, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης. Απ. ποιν. Αρ. Π. ρκδ' τοῦ 1837 (σελ. 151 τ. 2 τῆς Νομολ.). Πρβ. ἀνωτ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 725. *Γραφή — Ὑπογραφὴ τῆς ἐτυμηγορίας καὶ παράδοσις αὐτῆς εἰς τὸν πρόεδρον* (1).— *Προσθῆκαι ἐν τῷ περιθωρίῳ. — Διαγραφαί.— Παρεισγραφαὶ ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ* (2).— Πᾶσα προσθήκη ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ, ἀνυπόγραφος οὖσα, θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπάρχουσα. Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 91 καὶ 93 τοῦ 1847.

§ 726. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἐτυμηγορία ἡ γραφεῖσα παρὰ προσώπου, μὴ ὄντος ἐκ τῶν δικασάντων ἐνόρκων; Ὄχι, κατὰ τὴν 16 τοῦ 1859 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

— Δὲν ἀπαιτεῖται λοιπὸν νὰ γράφηται ἡ ἐτυμηγορία διὰ χειρὸς τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1848 καὶ 78 τοῦ 1858 (3).

§ 727. Ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἦναι ὑπογεγραμμένη παρ' αὐτοῦ. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 78 τοῦ 1858.

— Ὅταν ἡ ἐτυμηγορία ἐθεωρήθη ἀτελὴς, καὶ ἕνεκα τούτου διετάχθη ἡ κατάρτισις νέας, εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ πρώτη ἐτυμηγορία δὲν ἔφερε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προϊσταμένου, οὔτε χρονολογίαν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 29 τοῦ 1854. — Πρλ. τὰ ἐπ. ἐν § 757 ἐπ.

§ 728. Ἡ καταδικαστικὴ τῶν συνέδρων ἀπόφασις πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς ἐτυμηγορίαν ἔγκυρον, ἤτοι τακτικὴν κατὰ τοὺς τύπους, ἐξ ὧν εἷς εἶναι καὶ νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προέδρου τῶν ἐνόρκων κλ. καὶ νὰ μὴν περιέχῃ ἐντὸς αὐτῆς λέξιν ἢ φράσιν παρεισαγμένην.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρα 420, 447 καὶ 449 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον εἰσαχθεῖσα κατηγορία διὰ νὰ ἐξαντληθῇ, ἀπαιτεῖται, ὥστε ἡ ἐφ' ἧς βασίζεται ἡ ἀπόφασις ἐτυμηγορία νὰ ἦναι σαφὴς μὴ ἀντιφατικὴ καὶ τακτικὴ κατὰ τοὺς τύπους, ἄλλως καὶ ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἄκυρος, καὶ ἡ ἐπὶ ταύτης βασιζομένη ἀπόφασις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τοῦ ἀναιρεσείοντος κατηγορουμένου ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀνθρωποκτονίας ἐκ προμελέτης, ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς συζητήσεως προκυψάντων περιστατικῶν, καὶ τὰ ζητήματα ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως καὶ ἐπὶ τραύματι ἐπενεχθέντος ἐκ προμελέτης ἢ ἄνευ προμελέτης, οἱ δὲ ἔνορκοι, ἀπορανθέντες ἀπορατικῶς μὲν

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3108 ἐπ.

(2) Δαλλ. αὐτ. ἀρ. 3129 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κατηγορίας, καταφατικῶς δὲ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως, προσέθηκαν καὶ εἰς τὰ ἐπὶ τραύματι τεθέντα ζητήματα, ἀποφανθέντες ἐπίτης καταφατικῶς ὡς πρὸς τὸ ἄνευ προμελέτης ἐπενεχθὲν τραῦμα, ὅπερ ἐστὶ καὶ οἱ ἔνορκοι παρεδέχθησαν δύο πράξεις ἀντιφατικάς, ὡς μὴ δυνα ἑνας νὰ συνυπάρξωσι συγχρόνως, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐφήρμοσε ποινὴν διὰ τὰς δύο ἀλληλοβαστούς ταύτας πράξεις ὥστε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα, καθὸ βασιζομένη εἰς ἀντιφατικὴν καὶ ἑπομένως ἄκυρον ἐτυμηγορίαν· καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ ἀποπείρᾳ φόνου ἐκ προμελέτης καὶ ἐπὶ τραύματι ἐκ προμελέτης ζητήματα κηρυχθεὶς ἀθῶος ὁ ἀναιρεσείων ἐκτήσατο δικαίωμα ὡς πρὸς αὐτά. Απ. ποιν. Αρ. Π. 99 τοῦ 1852.

§ 729. Ὅταν τὰ ναὶ καὶ ὄχι τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων ἦναι γεγραμμένα ἐν τῷ περιθωρίῳ χωρὶς νὰ ἦναι ὑπογεγραμμένα παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων, ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἄκυρος (458 § 12 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 45 τοῦ 1859.

§ 730. Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων· ὅστις πρέπει νὰ ὑπογράφῃ ἐπίσης, ὄχι νὰ μονογράφῃ, καὶ τὰς ἐν τῷ περιθωρίῳ προσθαφαιρέσεις·— ἄλλως ἀκυροῦται ἡ ἀπόφασις.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 86 τοῦ 1858. — Ἐκτὸς ἂν ἡ ἐν τῷ περιθωρίῳ προτεθεῖσα λέξις δὲν ἔχῃ σημασίαν τινά. Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1858.

— Ἡ ἐν τῷ περιθωρίῳ διαγραφὴ μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων, ἐπιφέρει, ὅταν ᾖ οὐσιώδης ἀκυρότητα τῆς ἐτυμηγορίας. (441, 457 § 12 ποιν. δικ.). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 80 τοῦ 1859.

§ 731. Παρεισγραφαὶ εἰς τὰς ἐτυμηγορίας δὲν συγχωροῦνται· ἀναιρεῖται μάλιστα ἡ ἀπόφασις ἡ στηριζομένη εἰς παρεισγραφὴν τοιαύτην, ἔχουσαν ἐπιρροήν. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 100 τοῦ 1852, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ καταδικαστικὴ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ἀπόφασις, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος, πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς ἐτυμηγορίαν ἔγκυρον, ἤτοι τακτικὴν κατὰ τοὺς τύπους, ἐξ ὧν εἷς εἶναι καὶ τὸ νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων κτλ. καὶ νὰ μὴν περιέχῃ ἐντὸς αὐτῆς φράσιν τινὰ ἢ λέξιν παρεισεγγεγραμμένην, διότι τοιαύτη παρεισγραφή, θεωρουμένη ὡς μὴ ὑπάρχουσα, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἄκυρον τῆς ἐτυμηγορίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων φέρει ἐντὸς τοῦ σώματος αὐτῆς τὴν ἐπ' ἄλλης τινὸς προϋπαρχούσης φράσεως προ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δήλως γεγραμμένην φράσιν «διὰ τῶν ἐν γνώσει» ἤτοι τὸ κύριον στοιχεῖον τῆς περὶ ἧς ἀποφαίνεται κλοπῆς, ἐνῷ τοιαύτη ἀντικατάστασις διὰ νὰ ἰσχύῃ ἔπρεπε νὰ γένῃ εἰς τὸ περιθώριον ἐν καθαρῷ, καὶ νὰ βεβαιωθῇ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων· τούτου δὲ μὴ γενομένου, καὶ τῆς μνησθείσης οὐσιώδους προσθήκης θεωρουμένης ὡς μὴ ὑπαρχούσης, καθίσταται ἄκυρος ἡ ὅλη ἐτυμηγορία.

§ 732. Ἐτυμηγορία περιέχουσα παρεισγραφάς. — Ἡ 3 σκέψις τῆς 95 τοῦ 1855 ποιν. τοῦ Αρ. Πάγου ἀποφάσεως, φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἐμπεριέχει μὲν τοὺς ὅρους τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, καὶ καμμίαν παρεισγραφὴν δὲν περιέχει, ἀλλ' εἰς τὴν ἀπάντησίν της ἐπὶ τοῦ ζητήματος «ὅτι ἠκίσθη ἄνευ σωματικῆς βλάβης ὁ ληστευθεὶς Παρασκευᾶς Ἀνδρουτζος», φέρει τὴν διόρθωσιν τῆς λέξεως *ἠκίσθη* ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ περιθωρίου, ὡς ὤφειλε· τοιαύτη δὲ ἀταξία καθιστᾷ πλημμελὲς ὅλον τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀπαντήσεως, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀντὶ νὰ θεωρήσῃ ὡς μὴ ὑπάρχον αὐτό, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς καὶ τὸν § 1 τοῦ ἄρθ. 366 τοῦ ποινικ. νόμου, τὸ ὁποῖον τιμωρεῖ τὴν περίπτωσιν ταύτην, καὶ οὕτως ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ μνησθὲν ἄρθρον τοῦ νόμου, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο μόνον ἀναιρετέα ἡ ἀναίρεσίς του.

— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων τότε μόνον ὀφείλει νὰ ἐπιβεβαιώσῃ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του μετὰ τοῦ γραμματέως τὴν τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορίαν, ὅταν αὕτη καταστῇ ἀναμφισβήτητος· ἤτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 442 τῆς ποιν. δικον. τότε μόνον ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ ἐπιβεβαιώσῃ, διὰ τῆς ὑπογραφῆς του, τὴν ἐτυμηγορίαν, ὅταν αὕτη καταστασθῇ ἀναμφισβήτητος· ὥστε ὅταν μετὰ τὴν ἀνάγνωσίν της προτείνηται ὅτι οἱ ἔνορκοι ὤφειλον ν' ἀπαντήσωσι καὶ ἐπὶ ἄλλου τινὸς ζητήματος, ὁ πρόεδρος δὲν ὀφείλει νὰ τὴν ὑπογράψῃ εἰμὴ ἀφοῦ ἀπορριφθῇ ἡ ἔνστασις αὕτη.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 80 τοῦ 1854.

— Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ νὰ τίθηται ἡ ὑπογραφὴ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως τῶν συνέδρων εἰς τὴν ὡς ἄκυρον θεωρηθεῖσαν ἐτυμηγορίαν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 29 τοῦ 1854.

§ 374. Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως ἂν ὁ πρόεδρος καὶ ὁ γραμματεὺς δὲν προϋπογράψωσιν εἰς τὰς ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς ἐτυμηγορίας προσθήκας.— Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1858.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἡ 82 τοῦ 1858 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὰ συνδιασμένα ἄρθ. 441, 442 καὶ 458 § 12 τῆς ποιν. δικον. ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι ἰσχυρὰ διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπογραφὴ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως τῶν συνέδρων χρησιμεύει ἁπλῶς πρὸς πλειοτέραν τῆς ταυτότητος αὐτῆς ἀπόδειξιν. Ὅθεν αἱ προσθῆκαι ἐν τῷ περιθωρίῳ καὶ διαγραφαὶ ἀρκεῖ νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει.

§ 735. Τὸ δυσανάγνωστον τῆς ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ ὑπογραφῆς τοῦ γραμματέως δὲν καθιστᾷ αὐτὴν ἄκυρον. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1855.

§ 736. Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων θεωρεῖται ἐλλειπὴς καὶ ἄκυρος, ὅταν δὲν φέρῃ καὶ τὰς τρεῖς ὑπογραφάς, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 441 καὶ 442 διαλαμβάνουσιν (1). 458 § 17 ποιν. δικον.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων πρέπει νὰ περιέχῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τε προϊσταμένου αὐτῶν, τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων καὶ τοῦ γραμματέως· ἐλλειποῦσης δὲ μιᾶς τούτων εἶναι ἄκυρος Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 98 τοῦ 1853.

— Ἂν ἡ ἐτυμηγορία σύγκηται ἐκ πλειόνων φύλλων, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ εἰς ἕκαστον φύλλον προσυπογραφὴ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως. Cass. 22 Ἀπριλ. 1839.

§ 737. Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἐτυμηγορίας, οἱ ἔνορκοι ἀπέρχονται, διότι ἡ παρουσία των κατὰ τὴν περὶ τῆς ἐφαρμοστέας ποινῆς συζήτησιν δὲν εἶναι ἀναγκαία. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρμζ' τοῦ 1437 ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 251.— Cass. 30 Ἰουλ. 1829.

Ἐπάνοδος τῶν ἐνόρκων πρὸς νέαν διάσκεψιν (2).

§ 740. *Ἐνέργεια.* — Ὅταν τὰ ζητήματα καὶ αἱ ἀπαιτήσεις

---

(1) Πρλ. ἀπ. ἀκυρ. 23 Ἀπρ. 1835.

(2) περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ ἔνορκοι παραπέμπονται (κατὰ τὴν Γαλλικὴν Νομολογίαν) πρὸς νέαν διάσκεψιν, ὅρα Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 3280 ἐπ. (ἕνεκα ἀταξίας. αὐτ. ἀρ. 3301 ἐπ.— Ἕνεκα ἀντιφάσεων. αὐτ. ἀρ. 3310 ἐπ. Ἕνεκα ἀτελείας τινός. αὐτ. ἀρ. 3333 ἐπ.). Πρβ. αὐτόθι ἀρ. 3428–3561.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὥσι τακτικαὶ, πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος, ἡ δὲ ἐτυμηγορία δὲν ὑπόκειται εἰς ἐπίκρισιν τινὰ (J. cr. ἀρ. 4803).

§ 741. Ἡ ἐτυμηγορία ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔργον τέλειον εἰμὴ καθ' ὅσον περιέχει ἔννοιαν σαφῆ (1), αἱ δὲ ἀπαιτήσεις τῶν ἐνόρκων, αἱ ἀφορῶσαι τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, ἀποτελοῦσιν ὅλον ἀδιαίρετον καὶ ἑρμηνεύονται δι' ἀλλήλων (2)· ὥστε δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως ὅταν εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς ἐτυμηγορίας δὲν προσδιορίζηται ἡ πρᾶξις καὶ αἱ συναπαρτίζουσαι αὐτὴν περιστάσεις μὲ τὰς ἰδίας τοῦ νόμου λέξεις, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις αὕτη ἀναπληροῦται εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον, ὅπου ἡ πρᾶξις χαρακτηρίζεται ἀκριβῶς, ὡς λῃστεία π. χ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρκέ τοῦ 1837.

§ 742. Κατὰ τὰ ἄρθρα 429, 430, 436—438 τῆς ποιν. δικονομίας ἡ ἐτυμηγορία πρέπει ν' ἀπαντᾷ εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου τεθέντα ζητήματα· ἄλλως, ἐὰν ἦναι ἐλλειπὴς κατά τι ζήτημα, οἱ ἔνορκοι πέμπονται ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιόν των διὰ νὰ τὴν συμπληρώσωσιν, καὶ οὕτω νὰ ἐξαντληθῇ ἡ κατηγορία δι' ἐντελοῦς ἐτυμηγορίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 42 τοῦ 1854.

— Ὁσάκις λοιπὸν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἀσαφὴς, ἐλλειπὴς, ἄτακτος ἢ ἀντιφατικὴ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀναπέμπει τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διατκέψεων, διὰ νὰ τὴν διορθώσωσι, διότι ἄλλως ἤθελεν ἐκδώσει ἀπόφασιν πλημμελῆ, ἀναγκαζόμενον ν' ἀναπληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐτυμηγορίας διὰ τῆς ἑρμηνείας τοῦ σαφοῦς μέρους της, ἢ διὰ προσθήκης ἢ ἀφαιρέσεως πραγματικῶν περιστατικῶν, καὶ οὕτω νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας του, ἥτις περιορίζεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου· ἐν ᾧ, κατὰ τὸ ἄρθρον 437 ἐπ. ποιν. δικ., ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ ἦναι σαφὴς καὶ τελεία, τουτέστι ν' ἀποφαίζῃ περί τε τῆς κυρίας πράξεως καὶ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὴν περιστάσεων, καὶ νὰ μὴν ἀντιφάσκῃ αὐτὴ εἰς ἑαυτήν, βεβαιόνουσα δι' ἑνὸς κεφαλαίου ὅ,τι ἀρνεῖται δι' ἄλλου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 37 τοῦ 1841. — Ἀλλ' ἡ ἐτυμηγορία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντιφατικὴ εἰμὴ ὅταν περιέχῃ διατάξεις, αἵτινες δὲν περιορίζουν ἁπλῶς ἡ μία τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἀναιροῦσιν ἀλλήλας, καὶ ἐπομένως ἐπιζητοῦσι τὴν εἰς τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἐφαρμογὴν διαφόρων μὴ συμβιβαζομέ-

(1) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρμγ' τοῦ 1837.— ρή τοῦ 1836.
(2) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρκέ τοῦ 1837.— σνά, συδ' τοῦ 1839.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νων πρὸς ἀλλήλους ποινικῶν νόμων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ῥή τοῦ 1836.

§ 743. Ἂν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία τις ἢ ἀντίφασις εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν, οἱ ἔνορκοι ἀναπέμπονται πρὸς διάσκεψιν καὶ πρὸς ἔκδοσιν ἄλλης ἐτυμηγορίας· ἄλλως τὸ σφάλμα ἀκυρώνει τὴν διαδικασίαν (Cass. 15 Σεπτ. 1842 καὶ 29 Ἀπριλ. 1847. J. cr. ἀρ. 3208 καὶ 4149).

§ 744. Οἱ σύνεδροι, ὅταν ἴδωσιν ἀντιφατικὴν ἢ ἀτελῆ τὴν ἐτυμηγορίαν, δύνανται καὶ αὐτεπαγγέλτως (1) καὶ κατὰ πρότασιν (2) τοῦ εἰσαγγελέως, ν' ἀναπέμψωσι τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν πρὸς τακτοποίησιν αὐτῆς, καὶ μὴ παρόντος τοῦ κατηγορουμένου. Απ. ποιν. Αρ. Π. 37 τοῦ 1857.

§ 745. Ἀκαροῦται ἡ ἀντιφατικὴ ἐτυμηγορία, καίτοι κοινοποιηθεῖσα τῷ κατηγορουμένῳ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 69 τοῦ 1855.

§ 746. Οἱ σύνεδροι λοιπὸν δύνανται νὰ πέμψωσι τοὺς ἐνόρκους ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεως, διὰ νὰ τελειοποιή-

---

(1) Καὶ ἄ-ευ αἰτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως, οἱ σύνεδροι δύνανται ν' ἀναπέμψωσι τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιόν των πρὸς ἀναπλήρωσιν ἢ διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας των. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 3 τοῦ 1852.— Cass. 26 Μαρτ. 1840.

— Διὰ τὴν διόρθωσιν ἐλλείψεων περὶ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἐτυμηγορίας, τὸ δικαστήριον μόνον φροντίζει, ὁ δὲ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ συνήγορος ἀγορεύουσιν ἐὰν ζητήσωσι τοῦτο. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 117 τοῦ 1857. Cass. 28 Ἰουν. 1830.

(2) Οἱ εἰσαγγελεῖς ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προκαλῶσι τὴν ἐν τῷ δωματίῳ ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων πρὸς νέαν διάσκεψιν, διότι, κατὰ τὰς γενικὰς τῆς ποιν. δικον. ἀρχὰς, καὶ τὰς περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ εἰσαγγελέως διατάξεις, ἰδίως δὲ, κατὰ τὰ ἄρθρα 371 καὶ 418 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ τὰς πρὸς διατήρησιν τοῦ νόμου καὶ ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς κατηγορίας ἀναγκαίας προτάσεις· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 372 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαστήριον διασκέπτεται καὶ ἀποφασίζει περὶ τῶν παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως γενομένων προτάσεων, χωρὶς ἵνα δυνηθῇ ὅμως ν' ἀπαρνηθῇ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς προτάσεως, τὸ ὁποῖον συντείνει οὐσιωδῶς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς ποινικῆς διαδικασίας. Απ. ποιν. Αρ. Π. σξζ' τοῦ 1838.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σωσιν ἢ τακτοποιήσωσι τὴν ἐτυμηγορίαν των, ἀλλὰ δὲν δύνανται καὶ νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτοὺς πῶς νὰ λύσωσιν τὸ ζήτημα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 45 τοῦ 1845 ἐν Βύρ. τ. 8 σ. 112.

§ 747. Ἡ ἐλλειπὴς καὶ ἀσαφὴς ἐτυμηγορία ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. Τοιαύτη δὲ εἶναι ὅταν π. χ. κατηγορῶνται δύο ἐπὶ φόνῳ ἐκ συστάσεως, οἱ δὲ ἔνορκοι ἀποφαίνωνται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι σύστασις δὲν ὑπῆρξεν καὶ ὅτι ὁ εἷς εἶναι ἀθῶος· ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι *εἰρόνευσαν*. Απ. ποιν. Αρ. Π. 76 τοῦ 1847, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων ἐκατηγορήθη ἐπὶ φόνῳ τοῦ ἱερέως Π. Μαντᾶ ἐκ συστάσεως πραχθέντος μετὰ τοῦ Παναγιώτου Πουκουβαλέα καὶ κατὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 57 τοῦ ποιν. νόμου, κατὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς τοῦ ἄρθρ. 288 τοῦ αὐτοῦ νόμου νὰ γνωρισθῇ ποῖος ἐκ τῶν δύω κατηγορουμένων ἐφόνευσε τὸν Ἱερέα· ἀθωωθέντος δὲ τοῦ συγκατηγορουμένου Π. Μπουκουβαλέα ἔμεινε νὰ δικασθῇ μόνος ὁ ἀναιρεσείων, ὡς ἔνοχος τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου τοῦ ἱερέως Μαντᾶ, διότι διὰ τῆς ἀθωώτητος τοῦ συγκατηγορουμένου ἔπαυσεν ἡ σύστασις καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν περιστατικῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ μνησθὲν ἄρθρ. 57, ὥστε δὲν ἦτον ἐφαρμοστέα ἡ ποινὴ τοῦ εἰρημένου ἄρθ. 288 εἰμὴ ἐὰν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἤθελον ἀποφανθῇ οἱ ἔνορκοι, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἐκ προμελέτης ἐφόνευσε τὸν ῥηθέντα Ἱερέα· ἡ ἐτυμηγορία ὅμως, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας ἐφηρμόσθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 180 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ναυπλίῳ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ἡ ποινὴ τοῦ ἄρθ. 288 κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, κηρύττει τὸν ἀναιρεσείοντα ἔνοχον αὐτοῦ τοῦ φόνου, ὡς ἐκ συστάσεως πραχθέντος μετὰ τοῦ Π. Μπουκουβαλέα κατὰ τὰ περιστατικὰ τοῦ 57 ἄρθρου, ἐνῷ διὰ τῆς ἀθωότητος τοῦ τελευταίου ἔπαυσε πλέον, ὡς εἴρηται, ἡ ὕπαρξις τῆς συστάσεως· κατὰ συνέπειαν, ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριζομένη ἔνοχὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀλλὰ δὲν κηρύττει αὐτὸν ἔνοχον τοῦ ὅτι μόνος ἐκ προμελέτης· ἀπεφάσισε καὶ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, ἐξ ἐναντίας ἡ ἐτυμηγορία φέρουσα ἐφόνευσαν τὸν ἱερέα μαντᾶν διὰ πυροβολισμοῦ πραχθέντος ὑφ' ἑνὸς τῶν εἰρημένων Μπουκουβαλαίων καὶ παρευρεθέντος εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἑτέρου τῶν κατηγορουμένων ἐκφράζεται εἰς τρόπον, ὥστε ἀγνοεῖται εἰσέτι ποῖος ἐκ τῶν δύο Μπουκουβαλέων ἐπυροβόλησε καὶ ἐφόνευσε τὸν ἱερέα Μαντᾶν· ὥστε ἡ ἐτυμηγορία αὕτη ὡς ἀσαφὴς καὶ μάλιστα ἐλλειπὴς ὡς πρὸς τὰ περιστατικά, ἅτινα χαρακτηρίζουν τὴν ἐνοχὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ ἄρθ. 288 τοῦ ποιν. νόμου, ἔπρεπε νὰ διορ-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θωθῇ παρὰ τῶν ἐνόρκων σύμφωνα μὲ τὰς προτάσεις τοῦ παρ' αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ ἀντεισαγγελέως πρὸς ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου· τούτου δὲ μὴ γενομένου, κακῶς μὲν κατεδικάσθη ὁ ἀναιρεσείων εἰς τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινήν, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀθωωθῇ παρὰ τοῦ Ἀρ. Πάγου, διότι οὔτε ἡ πρᾶξις, δι' ἣν κατηγορεῖται εἶναι μὴ καλάσιμος, οὔτε ἀπορραίνονται οἱ ἔνορκοι περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ· ὥστε πρέπει νὰ δικασθῇ ἡ ὑπόθεσις ἐκ νέου διὰ νὰ ἀπορανθῶσι ῥητῶς οἱ ἔνορκοι, ἂν ὁ ἀναιρεσείων ἦναι τῷ ὄντι ἔνοχος τοῦ φόνου τοῦ ῥηθέντος Ἱερέως· ἐπομένως εἶναι ἀναιρετέα ἡ ῥηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 180 ἀπὸ 11 Ἰουλίου ε. ε. ἀπόφασις ὡς στηριχθεῖσα εἰς ταύτην τὴν ἀσαφῆ καὶ ἐλλειπῆ ἐτυμηγορίαν μὲ παραβίασιν τῶν περὶ ἐτυμηγορίας οὐσιωδεστέρων διαδικαστικῶν τύπων κατὰ τὸν ἀριθ. 17 τοῦ ἄρθ. 458 τῆς ποιν. δικον. — Ὅρα ἀνωτ. § 470 ἐπ.— Ἴδε κατ. τὴν 9 τοῦ 1856 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Π.

§ 748. Ἀτελὴς ἐτυμηγορία τότε μόνον ἀκυροῦται, ὅταν δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἀπόφασις ἐπ' αὐτῆς. Ἄλλως διατάττεται ἡ συμπλήρωσίς της. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 36 τοῦ 1845, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ μὲν πρῶτος λόγος μὴ ὁρίζων κατὰ τί συνετέθη κακῶς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, εἶναι ἀπαράδεκτος, καθὸ ἀόριστος· ὁ δὲ δεύτερος λόγος ἂν καὶ ἐπίσης ἀόριστος, ὡς μὴ ὁρίζων κατὰ τί ἠρμηνεύθη καὶ ἐφηρμόσθη κακῶς ὁ νόμος, καὶ ἐπομένως ἀπαράδεκτος, δὲν εἶναι ὅμως μήτε ἀληθὴς, καθότι ὁ νόμος ἠρμηνεύθη καὶ ἐφηρμόσθη ὀρθῶς, σύμφωνα μὲ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων· ὁ δὲ τρίτος λόγος, πρῶτον μὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς μὴ αἰτηθείσης τῆς ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23 ε.ε. ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων, δι' ἧς οὗτοι διέταξαν τοὺς ἐνόρκους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιόν των πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐτυμηγορίας των μὴ ἀπαντησάντων εἰς τὸ περὶ συστάσεως ζήτημα· καὶ δεύτερον ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἡ ἀτελὴς ἐτυμηγορία τότε μόνον εἶναι ἄκυρος, ὅταν τὰ ἤδη ἐν αὐτῇ ἀποφασισθέντα ζητήματα ἦναι τοιουτοτρόπως ἐλλειπῆ, ὥστε δὲν χορηγοῦσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὧν νὰ στηριχθῇ ἀπόφασίς τις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἔνορκοι κηρύξαντες τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον ληστείας συνωδευμένης μὲ αἰκίας καὶ μὲ ἀπειλὴν σώματος καὶ ζωῆς καὶ ὡς πραχθείσης ὁμοῦ μὲ ἄλλους, ἂν καὶ παρέτρεξαν ν' ἀποφασίσωσι καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ἂν ἡ ληστεία αὕτη ἐπράχθη ἐκ συστάσεως, ἡ παραδρομὴ αὕτη δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἐτυμηγορίαν, ὡς περιέχουσαν τοὺς ἀπαιτουμένους ὅρους, ἐφ' ὧν ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ἀπόφασις, ἀλλὰ καθιστᾷ αὐτὴν μόνον ἀτελῆ, καθόσον διὰ τῆς καταφατικῆς ἢ ἀπο-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φατικῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ περὶ συστάσεως ζήτημα ἤθελε προκύψει ἐν περιστατικὸν ἐπιβαρυντικὸν ἢ ἐλαφρυντικὸν διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα.

§ 749. Διὰ λάθη τῆς ἐτυμηγορίας πρέπει νὰ προκαλῆται νέα, οὐχὶ δὲ ἡ ἐν τῇ αὐτῇ ἐτυμηγορίᾳ διόρθωσις λέξεων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 78 τοῦ 1858.

§ 749². Διατάττεται λοιπὸν ἡ τῶν ἐνόρκων ἐπάνοδος ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκέψεων ἰδίως ὅταν·

α') Δὲν γίνηται μνεία ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ, ὅτι κατηρτίσθη, οὔσης τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης πλειονοψηφίας.

β') Ὑπάρχωσι παρεισγραφαὶ ἢ διαγραφαὶ καὶ προσθῆκαι ἐν τῷ περιθωρίῳ ἀνυπόγραφοι.

γ') Ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἀντιφατικὴ, ἀσαφὴς ἢ ἀτελής. κατ. § 759—785 ἐπ.

δ') Ἀπαντῶσιν εἰς ζητήματα μὴ τεθέντα. Ὅρα ἀρ. 7 τῆς σελ. 105 τοῦ περὶ Ἐνόρκων ἐγχειριδίου τοῦ Dufour.

§ 750. Τίς ἀποφαίνεται ὅτι οἱ ἔνορκοι πρέπει νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ τῆς διασκέψεως δωμάτιον πρὸς συμπλήρωσιν ἢ διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας; Ὁ πρόεδρος μόνος, δηλαδὴ, ἢ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων; (1).

§ 851. Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται, ἂν ἐτυμηγορία τις πρέπῃ, ὡς ἀντιφατικὴ, νὰ διορθωθῇ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 139 τοῦ 1855. — Απ. ποιν. Αρ. Π. 19 τοῦ 1851. — Αποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. ροά τοῦ 1838 (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. ριδ' τοῦ 1836 ἐν Εὐρετ. τ. 8 σ. 113. Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 117 τοῦ 1857.

---

(1) Δαλλ. λέξ. instr. cr. ἀρ. 3375 ἐπ. Faust. τ. 8 σ. 477 σημ. 9.— Le renvoi des jurès dans leur chambre est une mesure extraordinaire, contentieuse, qui ne rentre par dans les attributions du président, 28 Janvier 1830, n°. 26; c'est à la cour à l'ordonner, puisque la cour étant appelée à délibérer sur la déclaration du jury, c'est à elle qu'il appartient d'examiner, si cette déclaration est complète, si elle est régulière, si elle ne présente ni contradiction, ni ambiguité, si enfin elle peut servir de base légale à une décision. 9 Septem. 1837, n° 268.— 15 Février 1844, n°. 47.

(2) Ἰδού, εἰδικώτερον, τί αἱ ἀποφάσεις διαλαμβάνουσιν.

— Κατὰ τὸ ἄρθ. 420 τῆς ποιν. δικονομίας, πάντα τὰ κατὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ στείλῃ τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ προταθῇ ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ἂν οἱ καταδικασθέντες ὠφελήθησαν ἐκ τούτου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 22 τοῦ 1844 ἐν Εὐρετ. τ. 8 σ. 110.

τὴν διαδικασίαν ἀναφυόμενα παρεμπίπτοντα ζητήματα δικάζει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἐπομένως αὐτὸ εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφανθῇ ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἀντιφατικὴ καὶ πρέπῃ νὰ διορθωθῇ ἀπὸ τῶν ἐνόρκων. Ἐπὶ τῆς προκειμένης δὲ δίκης, κατὰ παραβίασιν τῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τοῦ ἄνω μνησθέντος ἄρθρου ἐκήρυξεν ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἀντιφατικὴν τὴν ἐτυμηγορίαν καὶ παρέπεμψε τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς διόρθωσιν· ἡ ὑπέρβασις δὲ αὕτη τῆς ἐξουσίας δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν δὲν ἀντέτεινεν εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ προέδρου μήτε ὁ κατηγορούμενος, μήτε ὁ εἰσαγγελεύς, διότι τὰ τῆς ἁρμοδιότητος εἰσὶ δημοσίας τάξεις, καὶ δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ αὐτὰ ἡ σιωπὴ τῶν διαδίκων.— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 139 τοῦ 1855.

— Ἀναφυέντος ζητήματος, ἂν ἐτυμηγορία τις ἦναι ἀντιφατικὴ πρὸς ἑαυτήν, πρέπει ν' ἀποφασίζῃ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἂν οἱ ἔνορκοι πρέπῃ νὰ ἀναπεμφθῶσιν εἰς τὸ δωμάτιον πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν (420 ποιν. δικον.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 19 τοῦ 1851, φέρουσα.

Αἰτιολ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 420 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικανομίας, περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προκυπτόντων δισταγμῶν καὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων· ὅθεν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀναφυέντος ζητήματος ἂν ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἀρνουμένων μὲν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἄμυναν, παραδεχομένων δ' ἀφ' ἑτέρου τοὺς δύο αὐτῆς βαθμοὺς ἦτον πρὸς ἑαυτὴν ἀντιφατικὴ, καὶ ἂν ὡς ἐκ τούτου ἀπῃτεῖτο νὰ παραπεμφθῶσιν οὗτοι εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς νέαν σύνταξιν ἐτυμηγορίας, δὲν ἠδύνατο ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, καίτοι συναινούντων τοῦ τε εἰσαγγελέως καὶ τῶν συνηγόρων τοῦ κατηγορουμένου, ν' ἀποφασίσῃ μόνος περὶ τοῦ προκύψαντος ζητήματος καὶ τῆς παραπομπῆς τῶν ἐνόρκων, ἀλλ' ἔπρεπε τὸ δικαστήριον ἐν γένει νὰ πράξῃ τοῦτο, καθότι ἂν καὶ ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων διευθύνων κατὰ νόμον τὴν ὅλην συζήτησιν ἔχῃ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρουμένων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ἀφοῦ πρῶτον ἀναγνωσθῇ δημοσίως ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων παρὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν, παραδοθῇ εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων καὶ ὑπογραφῇ παρ' αὐτοῦ καὶ παρὰ τοῦ γραμματέως· ὅθεν ὅσα ζητήματα ἤθελον προκύψει ἐν τῷ μεταξύ, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐτυμηγορίας παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων μέχρις οὗ ὑπογράψωσιν αὐτὴν ὁ πρόεδρος καὶ ὁ γραμματεύς, πρέπει νὰ δικασθῶσι καὶ ἀποφασισθῶσι, αἱ δὲ ἐπὶ τούτων ἀποφάσεις νὰ δημοσιευθῶσιν ἀπόντος τοῦ κατηγορουμένου, καθόσον δὲν ἐπιτρέπει ἡ εἰρημένη διάταξις τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, εἰμὴ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐτυμηγορίας παρὰ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως, ὅτε χαρακτηρίζεται ἡ ἐτυμηγορία αὕτη ἀμετάκλητος, καὶ δὲν μένει εἰμὴ ν' ἀναγνωσθῇ εἰς αὐτὸν γεγονυῖα τῇ φωνῇ, καὶ νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δὲν παρεβιασε κανένα νόμον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐσυμμορφώθη μὲ τὴν εἰρημένην διάταξιν ἐπιτρέψαν ἀπόντων τῶν κατηγορουμένων, πρὸ τοῦ νὰ καταστα θῇ ἡ ἐτυμηγορία ἀμετάκλητος, τὴν συζήτησιν καὶ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεώς του ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ συνηγόρου αὐτῶν τοῦ ν' ἀναβληθῇ ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς λόγῳ ὅτι ἡ ἐτυμηγορία προῆλθεν ἐξ ἀπάτης.

— Τὸ ἄρθρον 446 τῆς ποιν. δικονομίας προϋποτίθησιν ἔγκυρον ἐτυμηγορίαν καὶ διατάσσει νὰ κοινοποιῆται αὕτη εἰς τὸν κατηγορούμενον, προσκαλούμενον ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ ἀκροατήριον αὖθις· μὴ οὔσης δ' ἐγκύρου τῆς πρώτης ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἦναι εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ κακουργιοδικείου ὁ κατηγορηθεὶς κατὰ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς τῆς ἐτυμηγορίας, οὔτε πάλιν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν ἂν ἦτο εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ δὲν ἀπεχώρησεν ἕως οὗ οἱ ἔνορκοι ἐπανέλθωσιν ἐκ τοῦ δωματίου των μὲ τὴν νέαν ἔγκυρον ἐτυμηγορίαν των. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 145 τοῦ 1855.

§ 766. Μέχρι ποίας στιγμῆς συγχωρεῖται ἡ ἐπάνοδος τῶν ἐνόρκων πρὸς νέαν διάσκεψιν; (1).

— Ἀναγνωσθείσης τῆς ἐτυμηγορίας καὶ ἀναχωρησάντων τῶν ἐνόρκων, συγχωρεῖται πλέον ἡ ἐπάνοδος αὐτῶν πρὸς διόρθωσιν τῆ

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3361 ἐπ.— Si le vice de la déclaration du jury n'est reconnu qu'après qu'elle a été signée par le président et par le greffier et lue à l'accusé, cette cir

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐτυμηγορίας; Ὄχι. — Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 71 τοῦ 1857, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν συζητήσεως τῆς προκειμένης δίκης, καταρτισθείσης τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων καὶ ἀναγνωσθείσης αὐτῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν, προσήχθη ὁ κατηγορούμενος καὶ ἀνεγνώσθη ἡ ἐτυμηγορία εἰς αὐτόν, ἀφοῦ ὑπεγράφη ὑπό τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως· μετὰ δὲ τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς συζήτησιν, διασκεπτομένων τῶν συνέδρων περὶ τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία δὲν ἀνέφερεν, ὅτι κατηρτίσθη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην πλειονοψηφίαν, ἵνα δὲ διορθώσῃ τὸ λάθος τοῦτο, ἔπεμψε κλητῆρας καὶ συνεκάλεσεν ἐκ νέου τέσσαρας ἐκ τῶν δώδεκα ἐνόρκων, ἀναχωρήσαντος τοῦ δικαστηρίου, καὶ μετὰ τὴν οὕτω γενομένην συγκρότησιν τοῦ δωδεκαμελοῦς δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων ἀκυρωθείσης, τῆς πρώτης ἐτυμηγορίας, παρέπεμψεν αὐτοὺς ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκεψέων των, ἔνθα συνετάχθη νέα ἐτυμηγορία, περιέχουσα τὴν ἐν τῇ πρώτῃ παραλειφθεῖσαν ἔκφρασιν τῆς νομίμου πλειονοψηφίας, ἀλλ' ἡ διαδικασία αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τὴν διεπουσαν τὰ τῶν ἐνόρκων δικαστήρια, καθ' ἣν ταῦτα συγκροτούμενα ἰδίως δι' ἑκάστην δίκην, ἀφοῦ ἐκπληρώσωσι τὴν ἀνατεθειμένην αὐτοῖς ἐντολὴν δημοσιεύσωσιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τὴν ἐτυμηγορίαν καὶ διαλυθῶσιν, ἀπερχομένων τῶν ἐνόρκων εἰς τὰς οἰκίας των (ἐν τῇ συνειδήσει ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτῶν ἐπερατώθη καὶ δὲν φέρουσι πλέον τὴν ἰδιότητα τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ τῆς εἰδικῶς ἐπιβληθείσης αὐτῆς ὑποθέσεως) δὲν δύνανται νὰ συγκροτηθῶσιν ἐκ νέου ἄνευ νέας κλητεύσεως τῶν 24 ἐνόρκων καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις συγκροτήσεως τοῦ δωδεκαμελοῦς ἐνόρκου δικαστηρίου, ὅπως συμβαίνει ἐπὶ τῶν πρὸς ἀναψυχὴν τῶν δικαστῶν, τῶν ἐνόρ-

---

constance ne saurait faire obstacle à ce que la cour renvoie les jurés dans leur chambre; l'accomplissement de ces formalités, ne faisent pas disparaitre les lacunes et les contradictions, que la déclaration peut présenter, laisse la cour dans l'impossibilité de faire une juste application de la loi à des faits sur lesquels le jury n'a point manifesté clairement son opinion. — 5 Mars 1835, N° 77. — 27 Janvier 1842, n° 17. — 4 Janvier 1844, n° 1.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κων, τῶν μαρτύρων ἢ τῶν κατηγορουμένων ἀναγκαίων διαλειμμάτων, διότι κατὰ τὰ διαλείμματα ταῦτα καὶ ἐὰν ἀπέλθωσιν οἱ ἔνορκοι εἰς τὰς οἰκίας των, πράττουσι τοῦτο συνειδότες, ὅτι δὲν ἐξετέλεσαν εἰσέτι τὴν ἐντολήν αὐτῶν, ὅτι εἰσὶ δικασταὶ τῆς προκειμένης δίκης, ὑποκείμενοι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἐνόρκως ἀνέλαβον· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων συγκαλέσαν ἐκ νέου τὸ τῶν ἐνόρκων δικαστήριον μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης δίκης, ἄνευ τηρήσεως τοῦ ἄρθρου 415 τῆς ποιν. δικονομίας συνδυασμένου μετὰ τῶν ἄρθρων 68—79 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νόμου, παρεβίασε τὰς περὶ συγκροτήσεως τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου οὐσιώδεις διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας, καὶ ἑπομένως ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 458 3) τῆς ποινικῆς δικονομίας.

§ 757. Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἐπανέρχωνται εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας, ὀφείλουν νὰ συντάττωσι νέαν; (1).

— Προκειμένου λόγου περὶ διασαφήσεως ἑνὸς τῶν ζητημάτων, ἐξαρκεῖ ἡ ἀναίγνωσις τῆς ἐτυμηγορίας, ἥτις ἀπέβλεπεν αὐτὸ τοῦτο τὸ μέρος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1841 ἐν Ἰύρ. 7 σ. 257.

— Δὲν εἶναι λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ἂν, ἀντὶ νὰ συνταχθῇ νέα ἐτυμηγορία, ἐδιορθώθη ἡ προηγουμένη ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 17, 117 καὶ 36 τοῦ 1857.

---

(1) Lorsque les jurés ont été renvoyés dans leur chambre parce que leur réponse n'indiquait pas si elle avait eu lieu à la majorité, cette réponse illégale devant être considérée comme nulle, les jurés ont le droit de procéder à une nouvelle déclaration, quoique la cour ne les ait renvoyés que pour ajouter les mots à la majorité. — 6 Janvier 1837, n° 4.

Lorsque les questions posées aux jurés sont relatives à des faits différents et à un grand nombre d'accusés, et que les réponses faites à une question ont été une première fois lues a totalité, il suffit, lorsque les jurés ont été renvoyés dans leur chambre pour compléter quelques-unes de leurs réponses et qu'ils en sont revenus, de donner lecture des questions et de réponses concernant les trois accusés à l'égard desquels il avait été ordonné que la déclaration serait complétée. — 12 Avril 1839, n° 123.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀνεπέμφθησαν εἰς τὸ δωμάτιόν των, ἵνα καθαρίσωσι τὴν ἀντιφάσκουσαν ἐτυμηγορίαν των, αὐτοὶ δὲ ἐπανελθόντες διέγραψαν τὴν λέξιν ἥτις ἔφερε τὴν σύγχυσιν, δὲν ὑπάρχει τι τὸ εἰς τὸν νόμον ἀντιβαῖνον. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 28 τοῦ 1850, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς προκειμένης δίκης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 108 προδικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνέδρων προκύπτει, θεωρηθείσης τῆς δευτέρας τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορίας ἀσαφοῦς καὶ ἀντιφατικῆς, ὡς ἐκ τῆς παρεισφρύσεως τοῦ συνδέσμου, καὶ, εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ τεθέντος ζητήματος, τὸ δικαστήριον διέταξε τὴν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων ἐπάνοδον τῶν εἰρημένων ἐνόρκων, διὰ νὰ γενῇ τυχὸν ἡ ἀπαιτουμένη διόρθωσις· ἂν δὲ οὗτοι ἀναγνωρίσαντες ὡς γραφικὸν λάθος τὸν πλεονασμὸν τοῦ συνδέσμου, ὅθεν ἡ ἀντίφασις προέρχεται, ἔκαμον τὴν διόρθωσιν ὄχι δι' ἐτυμηγορίας νέας, ὅπως ὁ ἀναιρεσείων ἀξιοῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ πράξωσιν, ἀλλὰ διὰ διαγραφῆς τοῦ πλεονάζοντος συνδέσμου ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς αὐτῆς ἐτυμηγορίας, ἐντεῦθεν δὲν παρεβιάσθη οὐδεὶς νόμος, καθόσον ἡ γενομένη διαγραφὴ βεβαιουμένη διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων, καὶ τῆς σημειώσεως τῆς ἡμερομηνίας, ἔχει πλήρη ἰσχύν, καὶ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ἐκ νέου ἀντιγραφὴν τῆς ἐτυμηγορίας.

— Οἱ ἔνορκοι ἀποσυρθέντες ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ συμπληρώσαντες τὴν ἀτελῆ ἐτυμηγορίαν των, δύνανται νὰ παρουσιάσωσιν αὐτὴν ὡς δευτέραν ἐτυμηγορίαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 29 τοῦ 1354. — Κατ' αὐτὴν λοιπὸν, οἱ ἔνορκοι, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀτελοῦς ὡς ἀκύρου ἐτυμηγορίας, ἀποσυρθέντες ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεώς των καὶ συμπληρώσαντες τὸ πρῶτον τῆς ἐτυμηγορίας ἔγγραφον, ἠδύναντο νὰ παρουσιάσωσιν αὐτὸ ὡς δευτέραν ἐτυμηγορίαν, ὅταν ἡ προσαγωγή του ἀποδεικνύῃ ὅτε τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα ἦσαν ἀποτέλεσμα τῆς δευτέρας διασκέψεώς των καὶ ἀπετέλουν τὴν δευτέραν αὐτῶν ἐτυμηγορίαν, ἥτις τότε μόνον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος, ἂν εἶχεν ἔλλειψίν τινα τῶν οὐσιωδῶν πάσης ἐτυμηγορίας στοιχείων· ἡ δὶς δ' ἐν αὐτῷ ὑπογραφὴ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων καὶ ἡ διπλῆ σημείωσις τῆς αὐτῆς χρονολογίας δὲν ἀποτελοῦσι λόγον ἀκυρότητος.— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 29 τοῦ 1854.

— Ἡ ἀτελὴς ἐτυμηγορία πρέπει νὰ διατηρῆται ἀχειραία, ἢ ν' ἀντιγράφηται εἰς τὰ πρακτικά. Ἄλλως ἐπέρχεται ἀναίρεσις, διότι

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρέπει ν' ἀποδεικνύηται τὸ ἀσαφές, ἢ ἐλλειπὲς ἢ ἀμφίβολον αὐτῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 5 τοῦ 1845. Πρλ. ἀπόφ. ρς'.

§ 759. *Παραδείγματά τινα ἀντιφατικῶν ἐτυμηγοριῶν* (1). Ἐνταῦθα σημειοῦμεν ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν παραδείγματα, ἅτινα μνημονεύονται ἐκτενέστερα εἰς τὰ κατ' εἶδος ἀδικήματα.

§ 760. *Ληστεία.* — Πότε ὑπάρχει ἀντίφασις ἐτυμηγορίας εἰς τὴν περὶ ληστείας (2) ἐτυμηγορίαν;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ἐπὶ τῶν ζητημάτων πρώτου καὶ δευτέρου τῶν ἀφορώντων

---

(1) Εἰς τὴν Γαλλικὴν Νομολογίαν εὕρηνται, (πρλ. ὅμως τὴν ὑποσημ. τὴν πρὸς τὸν § 740) τὰ ἑξῆς.

N° 6. Réponses contradictoires. Il y a lieu de renvoyer les jurés pour cause de contradiction dans la réponse, s'ils déclarent qu'il y a guet-à-pens et pas de préméditation, 16 Août 1844, n° 292; si, reconnaissant l'accusé coupable d'avoir donné des instructions pour commettre un crime, ils répondent negativement à la préméditation, 19 Janvier 1838, n° 18; s'ils déclarent un individu à la fois auteur et complice du même crime, 27 Août 1831, n° 197; si, reconnaissent l'accusé coupable de meurtre (ou homicide involontaire), ils ajoutent qu'il a agi sans intention (et par consequent sans volonté), 18 Juin 1830, n° 177. — Mais il n'y a pas contradiction s'ils déclarent l'accusé coupable d'avoir donné la mort mais involontairement, 4 Janvier 1832. J. P.; ou coupable d'une soustraction mais sans intention fruduleuse, 20 Mars 1812, n° 68; ou coupable d'un crime, en ajoutant que l'accusé était en démence, 4 Janvier 1817. — Il n'y a pas contradiction si le jurés, déclarant deux accusés auteurs d'un même crime, écartent une circonstance aggravante à l'égard de l'un deux, 27 Août 1831, n° 197; même décision si les jurés, après avoir répondu négativement au fait principal, répondent affirmativement aux circonstances aggravantes, leur déclaration devant s'entendre en ce sens que le crime a été commis, mais que l'accusé n'en est pas l'auteur 26 Février 1841, n° 51.

(2) Πρβ. τὴν λέξ. Ληστεία.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν τὴν ληστείαν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνονται οἱ ἀναιρεσείοντες, καθότι διὰ μὲν τῆς ἐτυμηγορίας των ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος οἱ ἔνορκοι ἐκήρυξαν τοὺς ἀναιρεσείοντας Καρασταθόπουλον καὶ Νικολόπουλον ἐνόχους ληστείας μὲ ἀπειλὴν ζωῆς, διὰ δὲ τῆς ἐτυμηγορίας των ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ ληστεία δὲν ἐπράχθη ἐνόπλως μὲ ἀπειλὴν σώματος καὶ ζωῆς, τοὐτέστιν ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες δὲν ἠπείλησαν τὴν ζωὴν τοῦ ληστευθέντος Θεοδώρου Κουραχαύτου ἐνόπλως· ὁ δὲ ὅρος «ἐνόπλως» δὲν διαλαμβάνεται εἰς τὸ πρῶτον ζήτημα, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ ἔνορκοι ἀπεφάνθησαν ἀφ' ἑνὸς μὲν καταφατικῶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀρνητικῶς· ἄλλως τε, τὴν ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν τῆς ἀπειλῆς τῆς ζωῆς ἐνόπλως δὲν ἔλαβε παντάπασιν ὑπ' ὄψιν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀλλὰ θεωρήσαν τοὺς ἀναιρεσείοντας ἐνόχους ληστείας πραχθείσης ὑπὸ δύο καὶ πλειόνων συμφώνως μὲ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 363 τοῦ ποιν. νόμου, ἀναφέρον τὰ στοιχεῖα τῆς ληστείας καὶ τὸν § 5 τοῦ ἄρθ. 366 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸν προνοοῦντα περὶ τῆς ποινῆς τῶν προσκαίρων δεσμῶν, ἐὰν ἡ ληστεία ἐπράχθη ὑπὸ δύο ἢ πλειόνων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 66 τοῦ 1851.

§ 761. *Ληστεία.*— Ἀντιφάσκον ζήτημα, μὴ ἔχον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ποινήν, δὲν φέρει ἀκυρότητα. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 73 τοῦ 1846.— Τότε δὲ μόνον ἡ ἀντίφασις τῆς ἐτυμηγορίας ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν, ὅταν τὴν καθιστᾷ ὁλοκλήρως πλημμελῆ· οἷον ὅταν οἱ ἔνορκοι παραδέχωνται ὅτι οἱ κατηγορούμενοι . . . ἐπιπεσόντες καὶ βιαιοπραγήσαντες κατὰ τοῦ . . . ἀφήρεσαν κτλ., καὶ ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν τῶν κατηγορουμένων δὲν ἐβιαιοπράγησε, ἡ ἀντίφασις εἶναι ἐπουσιώδης, ὑπάρχοντος τοῦ στοιχείου τῆς ἐπιθέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Π. 82 τοῦ 1846, ἣν ἐν λέξ. Ληστεία.

§ 762. *Ἁπαγωγή.* — Ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἀντιφατική, ὅταν κηρύττῃ τινὰ ἔνοχον ἀπαγωγῆς γενομένης μὲ σκοπὸν γάμου, ὄχι δὲ ἀκολασίας· — καὶ ὅτι ἐξετελέσθη ὁ τῆς ἀκολασίας σκοπός. — Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 152 το 1856.

§ 763. *Βιασμός* (1). — Τεθέντων δύο ζητημάτων, τοῦ μὲν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεστε τὸν βιασμόν, τοῦ δὲ ὅτι ἀπεπειράθη ἀλλ' ἐκ τύχης ἀπέτυχεν, οἱ ἔνορκοι ὀφείλουν ν' ἀπαντή-

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Βιασμός.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σωσιν ἢ καταφατικῶς ἐπὶ τοῦ ἑνὸς, ἢ ἀποφατικῶς ἐπ' ἀμφοτέρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 70 τοῦ 1853.

§ 764. *Τραῦμα. Ἀνθρωποκτονία* (1). — Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία, δι' ἧς ἀποφαίνονται οἱ ἔνορκοι ὅτι ὁ κατηγορούμενος .... εἶναι ἔνοχος ὅτι σκοπῶν νὰ ἀποκτείνῃ τὸν .... ἀπεφάσισε καὶ ἐπυροβόλησεν ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τύχης καὶ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του,— καὶ ὅτι ἄ-ευ προμελέτης καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐτραυμάτισε τὸν αὐτόν.... Εἶναι δὲ ἀντιφατικὴ, διότι οἱ δύο οὗτοι σκοποὶ εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ μὲν ἀποκλείει τὸν ἄλλον. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 67 τοῦ 1846 (2).

§ 765. *Ἀνθρωποκτονία. — Τραῦμα* (3). Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῆς ἀνθρωποκτονίας δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ τραυματισμοῦ, ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι ἀντιφατικὴ καὶ ἄκυρος, ὅταν διὰ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος ὅτι, σκοπῶν ν' ἀποκτείνῃ τὸν Α ἀπεφάσισε καὶ ἐπυροβόλησεν ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς κατ' αὐτοῦ τοῦ Α, ἀλλ' ἐκ τύχης καὶ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του· ταὐτοχρόνως δὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἀποφανθῶσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος ὅτι ἄνευ προμελέτης καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐτραυμάτισε τὸν αὐτὸν Α διὰ πυροβόλου ὅπλου κατὰ τὴν ὠμοπλάτην. Απ. ποιν. Αρ. Π. 82 τοῦ 1846.

§ 766. *Τραῦμα* (4). Ὑπάρχει ἀντίφασις εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν,

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. Τραύματα καὶ Φόνος.

(2) Εἶναι ἄκυρος καὶ διότι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 40 τοῦ ποιν. νόμου, διὰ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐσκόπει ν' ἀποκτείνῃ τὸν Β ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἡ βεβαιότης, ἢ ἡ πιθανότης, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἔτεινεν ὡρισμένως καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀξιόποινον ταύτην πρᾶξιν· ἄλλως, πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ πράξας ἐσκόπει μόνον τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα· ἐκ δὲ τῆς ἀνωτέρω ἐτυμηγορίας δὲν ὑπάρχει ἡ βεβαιότης, ἢ ἡ πιθανότης τοῦ ὡρισμένου καὶ ἀποκλειστικοῦ σκοποῦ τοῦ πράξαντος. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 67 τοῦ 1846.

(3) Ὁσαύτως. (4) Ὅρα τὴν λέξ. Τραύματα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅταν τὸ μὲν ἀ κεφάλαιον αὐτῆς διαλαμβάνῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπήνεγκεν ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βραστμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς δύο πληγὰς διὰ μαχαιρίου εἰς τὸν Α· τὸ δὲ δεύτερον διαλαμβάνῃ ὅτι δὲν ἐτροξένησεν εἰς τὸν Α σωματικὴν βλάβην (τραύματα) ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1841.

§ 767. *Τραῦμα* (1). Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅταν διὰ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος ἀπαντήσωσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπήνεγκεν αἰκίας κατὰ τοῦ Α, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐσκεμμένως καὶ ἐκ προμελέτης· εἰς δὲ τὰ ἑρεξῆς ζητήματα ἀποφανθῶσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε κατὰ προσταγὴν τοῦ δημοσίου εἰσπράκτορος, καθόσον ἡ βεβαίωσις τοῦ ὅτι ἡ κατηγορηθεῖσα παρανόμως πρᾶξις ἐξετελέσθη κατὰ προηγουμένην προσταγήν, εἶναι ἀσυμβίβαστος διόλου μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ πρᾶξις ἐκείνη ἐγένετο ἀσκέπτως καὶ ἀπρομελετήτως, τοὐτέστιν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἢ ἐξ ἀμελείας. Απ. ποιν. Αρ. Π. 30 τοῦ 1843.

§ 768. *Αὐτουργοί. — Συνεργοί* (2). Ὁσάκις οἱ ἔνορκοι ὑποπέσωσιν εἰς προφανεστάτην ἀντίφασιν π. χ. ὅταν διὰ τῆς καταφατικῆς ἀπαντήσεώς των εἰς τὸ ἀ καὶ β' ζήτημα κηρύξωσι τοὺς κατηγορουμένους ὡς αὐτουργοὺς τῆς πράξεως, ἀλλὰ προσθέσωσι μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν των ὅτι ἡ πλειονοψηφία, μὴ δυνηθεῖσα νὰ διακρίνῃ τὸν αὐτουργὸν τῆς πράξεως, κηρύττει ἀμφοτέρους τοὺς κατηγορουμένους ὡς συνεργούς, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ παραπέμψῃ τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων, διὰ νὰ διορθώσωσι τὴν ἐτυμηγορίαν των· ἡ δὲ περίπτωσις αὕτη εἶναι ἄλλη παρὰ τὴν προβλεπομένην ἀπὸ τὸ ἄρθ. 444 τῆς ποιν. δικονομίας, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ὑποθέτει ὁμόφωνον πεποίθησιν ἐκ μέρους τῶν συνέδρων ὅτι ἡ ἐτυμηγορία πραλθεν ἐξ ἀπάτης, δηλ. περίστασιν, καθ' ἣν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐνεργεῖται αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, καὶ τὰ μέρη δὲν δύνανται νὰ τὸ προκαλέσωσιν. οὐδὲ νὰ παραγάγωσιν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς χρήσεως αὐτοῦ λόγον ἀναιρέσεως. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου τῆς 28 Φεβρ. 1838.

---

(1) Ὁμοίως. (2) Ὅρα τὴν λέξιν Συνέργεια.
(3) Ὅρα τὰς λέξεις Φόνος—Ἀμυνα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

§ 769. *Ἀνθρωποκτονία.* — *Ἄμυνα* (3). — Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι ἀντιφατική, ὅταν διὰ μὲν τοῦ α΄ κεφαλαίου ὁ κατηγορούμενος κηρύττηται ἔνοχος ὅτι ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπέκτεινε . . . τὸν Α . . . διὰ δὲ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου, ὅπου οἱ ἔνορκοι ὤφειλον ν' ἀπαντήσωσιν ἁπλῶς εἰς τὸ περὶ ἀμύνης ζήτημα, ἂν δηλ. ὁ κατηγορούμενος ἐφόνευσε τὸν Α, ὑπερβὰς τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης, συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἀπάντησίν των πάλιν ὁλόκληρον τὸ περὶ τῆς κυρίας πράξεως ζήτημα ἀποφανθέντες περὶ αὐτῆς ἀρνητικῶς χωρὶς νὰ γίνηται δῆλον, ἂν διὰ τῆς τοιαύτης ἀπαντήσεως ἠννόουν νὰ τροποποιήσωσιν, ἢ μὴ τὸ πρῶτον τῆς ἐτυμηγορίας αὐτῶν κεφάλαιον. Απ. ποιν. Αρ. Π 57 τοῦ 1841.

§ 770. *Ἄμυνα* (1).— Ἐτυμηγορία βεβαιόνουσα δι' ἑνὸς κεφαλαίου ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶχε καιρὸν καὶ εὐκολίαν, ἀμυνόμενος, νὰ κάμῃ χρῆσιν μικροτέρων καὶ μὴ ἀγνώστων εἰς αὐτὸν μέσων, ὥστε νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἐπίθεσιν, καὶ νὰ ματαιώσῃ τὸν σκοπὸν τοῦ προσβάλλοντος, διαλαμβάνουσα δὲ εἰς ἄλλο κεφάλαιον ὅτι ὁ κατηγορούμενος ὑπερέβη τῆς συγχωρημένης ἀμύνης τὸ μέτρον ἀπὸ τὸ αἰφνίδιον καὶ τὸν ὑπερβολικὸν φόβον, ἢ ἀπὸ τὴν ταραχὴν τοῦ νοῦ, εἶναι ἀντιφατική, διότι ἡ μὲν πρώτη ὑποθέτει ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶχεν ἀπαραίτητα καιρὸν νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ὑπερασπίσεώς του καὶ ἐγνώριζε μέσα ὑπερασπίσεως καθιστῶντα περιττὴν τὴν διὰ βίας ἄμυναν, ἡ δὲ δευτέρα παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν ὑπερβολικοῦ φόβου καὶ ταραχῆς νοῦ, ἅτινα, κατὰ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, καθιστῶσιν ἀδύνατον εἰς τὸν ἀμυνόμενον νὰ σκεφθῇ ἡσύχως περὶ τῶν πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς κινδύνου ἱκανῶν μέσων. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 37 τοῦ 1841.

§ 771. *Τραύματα.* *Ἄμυνα* (2). — Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἔχουσα οὕτως: ὄχι, δὲν εἶναι ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος ὅτι τὴν . . . εἰς τὸ χωρίον . . . ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐπήνεγκε, διὰ μαχαιριού, εἰς τὸν Α . . . δύω πληγὰς . . . ὥστε αὐτὸς . . . ἐστερήθη τῆς ζωῆς· ὄχι, δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἠρέθισε τὸν Α διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν, καὶ ὕβρεων. Ναί, εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔπραξε τοὺς εἰρημένους

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἄμυνα.
(2) Ὅρα τὴν λέξ. Τραύματα καὶ τὴν λέξ. Ἄμυνα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τραυματισμοὺς κατὰ τοῦ Α πρὸς ἰδίαν του ὑπεράσπισιν ἐναντίον βιαίας καὶ παρανόμου ἐπιθέσεως τοῦ ἰδίου Α εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἠνωμένης μὲ κίνδυνον ζωῆς, ἢ τῆς ὑγείας του, ὅπου ἀνωτέρα βοήθεια δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ τὴν παράνομον ταύτην ἐπίθεσιν.

Ναί, ὑπῆρχε καιρὸς καὶ εὐκολία εἰς τὸν κατηγορούμενον, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ μικρότερα καὶ γνωστὰ εἰς αὐτὸν μέσα, δι' ὧν καὶ ἠδύνατο ἄνευ παντὸς κινδύνου, νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν παράνομον ταύτην ἐπίθεσιν· ὄχι, δὲν προκύπτει μετὰ πιθανότητος ἐκ τῶν περιστάσεων ὅτι ὁ κατηγορούμενος ὑπερέβη τῆς συγχωρουμένης ὑπερασπίσεως τὸ μέτρον ἀπὸ τὸ αἰφνίδιον, ἢ ἀπὸ ταραχὴν νοῦ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 3 τοῦ 1841.

§ 772. *Τραύματα* (1). — *Ἐντολή.* — Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅταν διὰ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος ἀπαντήσωσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπήνεγκεν αἰκίας κατὰ τοῦ Α, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐσκεμμένως καὶ ἐκ προμελέτης· εἰς δὲ τὰ ἑφεξῆς ζητήματα ἀποφανθῶσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε κατὰ προσταγὴν τοῦ δημοσίου εἰσπράκτορος, καθόσον ἡ βεβαίωσις τοῦ ὅτι ἡ κατηγορηθεῖσα παρανόμως πρᾶξις ἐξετελέσθη κατὰ προηγουμένην προσταγήν, εἶναι ἀσυμβίβαστος διὰλου μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ πρᾶξι, ἐκείνη ἐγένετο ἀσκέπτως καὶ ἀπρομελετήτως, τουτέστιν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἢ ἐξ ἀμελείας. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 30 τοῦ 1843.

§ 772[3]. *Σύστασις.* — *Ἀνθρωποκτονία* (2).— Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι ἐλλειπὴς καὶ ἀσαφὴς, ὅταν ἔχῃ οὕτω: Ναί, εἶναι ἔνοχος ὁ Α ωὐχὶ δὲ καὶ ὁ Β ὅτι ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι συναπεφάσισαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Γ, καὶ ἕνεκα τούτου συνομολογήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν. . . ., ἐνεδρεύοντες ἔνοπλοι ἐκ προμελέτης ἢ ἐσκεμμένως ἐφόνευσαν τὸν εἰρημένον Γ, διαβαίνοντα τότε ἐκεῖθεν, διὰ πυροβολισμοῦ, γενομένου ὑφ' ἑνὸς τῶν εἰρημένων Α καὶ Β, καὶ παρευρεθέντος εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἑτέρου τῶν κατηγορουμένων· εἶναι δὲ ἀτελὴς, καθότι διὰ τῆς ἀθωώσεως τοῦ συγκατηγορουμένου ἔπαυσεν ἡ σύστασις καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν περιστατικῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 57 τοῦ ποιν. νόμου· ὥστε δὲν ἦτον ἐφαρμοστέα ἡ ποινὴ τοῦ ἄρθρ. 288 εἰμὴ ἐὰν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἤθελον ἀποφανθῆ οἱ ἔνορ-

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Τραύματα καὶ τὴν Ἐντολή.
(2) Ὅρα τὴν λήξ. Σύστασις καὶ τὴν λέξ. Φόνος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κοι ὅτι ὁ Α ἦτον ἐκεῖνος, ὅστις ἐκ προμελέτης ἐφόνευσε τὸν Γ ἐνῷ ἐξ ἐναντίας ἐκφράζονται εἰς τρόπον, ὥστε ἀγνοεῖται εἰσέτ ποῖος ἐκ τῶν δύο ἐπυροβόλησε καὶ ἐφόνευσε τὸν Γ. Ἀπόφ. ποιν Ἀρ. Πάγου 76 τοῦ 1847 ἦν ἰδε ἀνωτ.

§ 773. *Μέθη* (1).— Ἡ ἐτυμηγορία θεωρεῖται ὡς ἀντιφατικὴ ὅταν διαλαμβάνῃ ὅτι ὁ· · · ·δὲν εἶχε σῶαν τὴν ἐνέργειαν τοῦ λο γικοῦ του, ὅταν ἀπεφάσισε τὴν πρᾶξιν, καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆ κατέφυγεν εἰς τὴν μέθην· ἀλλ', ἐλαττωμένης οὔσης ἐκ τῆς μέθ τῆς ἐνεργείας τοῦ λογικοῦ του, ἀπεράσισε τὴν πρᾶξιν. — Εἶνα ἀντιφατικὴ, διότι ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς λέγει ὅτι ὁ · · · · δὲν εἶχε σώα τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ ἦτις ἦτον ἠλαττωμένη ἐκ τῆς μέθης ὅταν ἀπεφάσισε τὴν πρᾶξιν, ἀφ' ἑτέρου ἐκφράζει, ὅτι ὅταν ἀπε φάσισε τὴν πρᾶξιν, εἶχε τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ σώαν· εἰς δ τὴν μέθην κατέφυγεν ἔπειτα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Απ. ποιν Αρ. Π. ριή τοῦ 1837.

— Ἐτυμηγορία φέρουσα ὅτι ὁ κατηγορούμενος εὑρίσκετο εἰ κατάστασιν συγχύσεως τοῦ νοὸς, καὶ ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικο δὲν ἦτο ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη, εἶναι ἀντιφατική; Ἡ 135 τ 1855 ποιν. τοῦ Αρ. Π. ἀπόφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ οἱ ἔνορκοι ἀπαντήσαντες ἐπὶ τοῦ ζητήματο τῆς μέθης, ἐβεβαίωσαν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των, ὅτι ὁ κατηγο ρούμενος εὑρίσκετο εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθή σεων ἢ τοῦ νοὸς ἐκ μεθυστικῶν ποτῶν ὅτε ἐξετέλεσε τὴν προκει μένην κλοπὴν, καὶ ὅτι δὲν ἦτον ἐντελῶς ἀποκλεισμένη ἡ τοῦ λο γικοῦ του ἐνέργεια, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεώς του ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἂν ἦτο μόνον οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττω μένη τοῦ λογικοῦ του ἡ ἐνέργεια, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζηται ἐκ τούτο αὐτῆ, ἀπήντησαν τὰ ἑξῆς· οὐχὶ δὲν ἦτον οὐσιωδῶς τεταραγμέν καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας τούτου λείπουν τὰ πρὸς ἐφαρ μογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆ προαπαιτούμεναι· ἡ δὲ τοιαύτη ἀπάντησις εἶναι προφανῶς ἀντι φατικὴ, διότι βεβαιοῖ ἐξ ἑνὸς μὲν ὅτι δὲν ἦτον οὐσιωδῶς τετα ραγμένη καὶ ἠλαττωμένη τοῦ λογικοῦ του ἡ ἐνέργεια, ἀλλ' ἐξ ἄλ λου ὅτι ὡς ἐκ τούτου λείπουν τὰ νόμιμα στοιχεῖα διὰ νὰ ἐφαρ μοσθῇ ἡ τελεία παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένη ποινή· ἐν τοιαύτ δὲ περιπτώσει, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὤφειλε ν' ἀκυρώσ

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Μέθη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὴν ἀντιφατικὴν ταύτην ἐτυμηγορίαν καὶ νὰ παραπέμψῃ τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων των διὰ νὰ κάμουν ἄλλην σαφῆ καὶ καθαρὰν ἐτυμηγορίαν, ἐφ' ἧς νὰ στηρίξῃ κατὰ τὸν νόμον τὴν ἀπόφασίν του· ἀποφανθὲν δὲ ὀρθὴν καὶ νόμιμον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐτυμηγορίαν, καὶ θεωρῆσαν ὡς βέβαιον ὅτι δὲν ἐπηρεάσθη παντάπασιν ὡς ἐκ τῆς μέθης ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικοῦ τοῦ κατηγορουμένου, γεγονὸς τὸ ὁποῖον οἱ ἔνορκοι μόνον ἔπρεπε νὰ βεβαιώσωσιν, ἐνέργησε καρὰ τὰ καθήκοντά του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὑπ' ἀριθ. 17 ἀπόφασίς του, δι' ἧς κατεδίκασεν εἰς τὴν πλήρη ποινὴν τῆς κλοπῆς τὸν ἀναιρεσείοντα, εἶναι ἀναιρετέα.

§ 774. *Ἄμυνα* (1).— Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅταν διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς κεφαλαίου οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνωνται ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εὑρέθη εἰς κατάστασιν ἀμύνης· διὰ δὲ τοῦ ἑπομένου, ὅτι ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης ἀπὸ ὑπερβολικὸν φόβον, ἢ ἀπὸ ταραχὴν τοῦ νοῦ· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ὀφείλει νὰ παραπέμψῃ τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεως, πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἀντιφατικοῦ τούτου μέρους τῆς ἐτυμηγορίας των. Απ. ποιν. Αρ. Π. 42 τοῦ 1844.

§ 775. *Κλοπή*. Ὅταν ἡ ἐτυμηγορία εἰς μὲν τὸ πρῶτον ζήτημα διαλαμβάνῃ, ὅτι ὁ....ἀφήρεσε τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ...., ἀλλ' ὄχι ἐν γνώσει (ἥτις εἶναι στοιχεῖον τῆς κλοπῆς. 371 ποιν. νόμ.), αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπαντήσεις τῶν ἐνόρκων χαρακτηρίζουν ἐντελῶς τὴν κλοπήν, τοὐτέστιν ὡς πρᾶξιν περιέχουσαν ἐν ἑαυτῇ τὴν ὑλικὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν γνῶσιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου συά τοῦ 1837. Πρβ. τὴν λέξιν Κλοπή.— Ὥστε, ὅταν δὲν συντρέχῃ ἡ γνῶσις, στοιχεῖον οὐσιῶδες τῆς κλοπῆς, οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνονται ἀποφατικῶς εἰς τὸ κύριον ζήτημα.

§ 776. *Κλοπή*.— Ἐτυμηγορία ἀντιφατικὴ ὑπάρχει, ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀφ' ἑνὸς μὲν παραδέχωνται ὅτι ἀπεδόθησαν ὅλα τὰ κλοπιμαῖα ἄνευ βλάβης τρίτου τινός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἡ ἀπόδοσις ἐγένετο ἐν μέρει. Απ. ποιν. Αρ. Π. 16 τοῦ 1850.

§ 777. *Τραύματα. — Φόνος* (2). — Ἐτυμηγορία παραδεχομένη ὅτι ὁ αὐτουργὸς διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἀπεφάσισε

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἄμυνα.
(2) Ὅρα ἄνωτ. καὶ κατωτ. § 782.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ ἐσκόπει δύο ἀντίθετα πράγματα, ἤτοι φόνον καὶ τραύματα, εἶναι ἀντιφατική. Απ. ποιν. Αρ. Π. 33 καὶ 102 τοῦ 1857.

§ 777². *Ἀνθρωποκτονία. — Τραῦμα.* — Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ ἦναι σαφὴς, μὴ ἀντιφατικὴ καὶ τακτικὴ κατὰ τοὺς τύπους, ἄλλως εἶναι ἄκυρος. Ἀντιφατικὴ δ' εἶναι ὅταν, κατηγορουμένου τινὸς ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀνθρωποκτονίας ἐκ προμελέτης ἐτέθησαν καὶ ζητήματα ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως καὶ ἐπὶ τραύματι ἐπενεχθέντι ἐκ προμελέτης ἢ ἄνευ προμελέτης, οἱ δὲ ἔνορκοι ἀποφανθέντες ἀποφατικῶς μὲν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κατηγορίας, καταφατικῶς δὲ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως, προέβησαν καὶ εἰς τὰ ἐπὶ τραύματι τεθέντα ζητήματα, ἀποφανθέντες ἐπίσης καταφατικῶς ὡς πρὸς τὸ ἄνευ προμελέτης ἐπενεχθὲν τραῦμα, ὅπερ ἐστὶ καὶ οἱ ἔνορκοι παρεδέχθησαν δύο πράξεις ἀντιφατικὰς, ὡς μὴ δυναμένας νὰ συνυπάρξωσι συγχρόνως, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐφήρμοσε ποινὴν διὰ τὰς δύο ἀσυμβιβάστοτς ταύτας πράξεις. Απ. ποιν. Αρ. Π. 99 τοῦ 1852.

§ 778. *Ἀνθρωποκτονία* (1).—Μεταξὺ τῶν ἐτυμηγοριῶν, δι' ὧν ἀποφαίνονται οἱ ἔνορκοι, ὅτι α) ὁ Α ἀπεπειράθη τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐσκεμμένως· β') ὁ Α ἀπεπειράθη τὴν ἐκτέλεσιν ταύτην μὴ ἐσκεμμένως καὶ ἀπρομελετήτως ὑπάρχει ἀντίφασις· καὶ διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ ἐπάνοδος τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ δωμάτιον, ἵνα διορθώσωσιν τὴν ἀντίφασιν· ἄλλως ἐπέρχεται ἀναίρεσις. 440, 443, 420 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 66 τοῦ 1851.

§ 779. *Ἡλικία.* — Ἐτυμηγορία λύουσα ἀποφατικῶς 1) τὸ ζήτημα ὅτι ὁ κατηγορούμενος συνεπλήρωσε τὸ 10 ὄχι δὲ καὶ τὸ 14 ἔτος καὶ 2) καταφατικῶς τὸ ζήτημα ἂν εἶχε συμπληρωμένον τὸ 14 ἔτος, εἶναι εἰς ἀντίφασιν. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 127 τοῦ 1858.

§ 780. Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων θεωρεῖται ἀντιφατικὴ, ὁσάκις διὰ μὲν τοῦ κυρίου ζητήματος ὁ κατηγορούμενος κηρύττηται μὴ ἔνοχος· διὰ δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ ἑπομένου ἀπαντήσεως κηρύττηται ἔνοχος μὲ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις (2). Απ. ποιν. Αρ. Π. 51 καὶ 76 ἐν λέξ. Διατακτικόν.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Φόνος.
(2) Πρλ. καὶ ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 161 τοῦ 1856.

Δημόσιο Κεντρικό Βιβλιοθήκη Βόλου

§ 781. *Παραδείγματά τινα ἀτελῶν ἢ ἀσαφῶν ἐτυμηγοριῶν* (1).—α) Κλοπή.—Ἡ ἐτυμηγορία θεωρεῖται ὡς ἀτελής, ὅταν, τεθέντος ζητήματος ἂν ἡ κλοπὴ ἐγένετο εἰς κατοικημένην οἰκίαν ἢ κτίριον, οἱ ἔνορκοι δὲν ἀπαντήσωσιν εἰς ἀμφότερα. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1854.

§ 782. β') *Ἐνοχή.* — Ἡ ἐτυμηγορία θεωρεῖται ἀτελής, ἂν ἐπί τινος καταφατικῆς ἀπαντήσεως δὲν ἀναφέρῃ ὅτι εἶναι ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος· οἷον ὅταν παραδέχωνται μὲν οἱ ἔνορκοι ὅτι ὁ ....προσεχώρησε μετέπειτα εἰς τὴν μεταξὺ ἄλλων συμφωνηθεῖσαν προηγουμένως ἐγκληματικὴν πρᾶξιν τῆς ἐκβιάσεως καὶ συνήργησεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν ὁρίζεται ὅτι εἶναι ἔνοχος τῆς συστάσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμφωνηθείσης ταύτης πράξεως· ἐνταῦθα ἡ ἐτυμηγορία παραδέχεται μὲν τὸ ὑλικὸν μέρος τῆς πράξεως, δὲν ἐκφράζεται δὲ ὡς πρὸς τὸ ἠθικόν· ἄρα, ὡς ἀόριστος καὶ ἀσαφὴς δὲν χρησιμεύει ὡς βάσις καταδίκης. Απ. ποιν. Αρ. Π. 37 τοῦ 1848 ἐν Εὐρ. 7 σ. 272.

§ 782[2]. γ') *Ἀνθρωποκτονία.* — Ἐτυμηγορία φέρουσα ναί, ὁ α, ὁ β', ὁ γ' εἶναι ἔνοχοι ὅτι εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπρομελετήτως ἀπεφάσισαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν.... » εἶναι ἀτελής, διότι δὲν ὁρίζει, οὔτε βεβαιοῖ ὅτι καὶ οἱ τρεῖς κατηγορούμενοι ἐπλήγωσαν καὶ ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ()2 ἐπέφερε

---

(1) N° 5. Réponses incomplétes. — Il y a lieu de renvoyer les jurés si, questionnés sur une question de complicité, ils se bornent à répondre que l'accusé est complice, la complicité ne se trouvant pas caractérisée. 3 Décembre 1835, n° 443; — si, à une question de recélé fait sciemment, ils se bornent à déclarer l'accusé coupable de recélé. 14 Septembre 1832, n° 346; — s'ils répondent que l'accusé a commis le crime, au lieu de dire qu'il est coupable d'avoir commis le crime. — 28 Février 1833. n° 79. — Mais la réponse, oui l'accusé est coupable, satisfait complétement la loi. 28 Mars 1832. N° 144.

(2) Ἡ 107 τοῦ 1853 ποιν. ἀπόρ. Αρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσείοντες διὰ μὲν τοῦ γ' κεφαλ. τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι ὡς αὐτουργοὶ ἀναιρέσεως· διὰ δὲ τοῦ δ' κεφαλαίου τῆς αὐτῆς ἐτυμηγορίας ἐκηρύχθησαν ἐπίσης ἔνοχοι ὅτι ἅπαντες ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερροίας

τὸν θάνατον, ὥστε νὰ τιμωρηθῶσι καὶ οἱ τρεῖς ὡς αὐτουργοί. Ἀπ. ποιν. Ἀφ. Π. 59 τοῦ 1852. φέρουσα. (Πρλ. ἀνωτ. § 777).

Αἰτ. Ἐπειδὴ ἡ μὲν κατηγορία, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν τεθέντα ζητήματα ἦτον, ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες, μετὰ προηγηθεῖσαν σύστασιν, ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισαν καὶ ἐσκεμμένως ἐφόνευσαν τὸν Ν. Ἀλεξανδρῆ ἢ Φλῶρον, οἱ δὲ ἔνορκοι ἀπήντησαν εἰς ταῦτα ἀποφατικῶς. Τὸ δὲ αὐτεπαγγέλτως τεθὲν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐπιβοηθητικὸν ζήτημα, εἰς ὃ καὶ καταφατικῶς ἀπήντησαν οἱ ἔνορκοι, ἔχει οὕτως, εἶναι ἔνοχοι οἱ Ἀνδρέας Γρανιτζιώτης, Εὐστάθιος Δημητρίου Πλίτζος, Κωνσταντῖνος Θεοχάρης, Γιανάκης Στεργίου Θεοχάρης, Ἀλεξανδρῆς Θεοχάρης καὶ Δημήτριος Ζαχαρίου Σταμάτης, ὅτι τὴν νύκτα τῆς 11—12 Ὀκτ. 1850 μεταβάντες εἰς τὸ κατὰ τὴν λέσιν Μαρσερῶ τῆς περιφερείας τοῦ χωρίου Ἀραχώβης ποι-

---

σμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἐπυροβόλησαν καὶ ἐπλήγωσαν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν Κυριάκον Σαμπαναγιοτράκον, καὶ ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον, ὅπερ ἐστὶν ἐκηρύχθησαν ἐπίσης ἔνοχοι ὡς αὐτουργοὶ ἀναιρέσεως· ἐπομένως ὀρθῶς ἐφηρμόσθησαν κατ' αὐτῶν τ' ἄρθρα 293 § 1 καὶ 311 § 1 τοῦ ποιν. νόμου· ἂν δὲ οἱ ἔνορκοι δὲν παρεδέχθησαν καὶ ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες ἔπραξαν τὴν πρᾶξιν ταύτην «ἐν συμπλοκῇ», τοῦτέστιν ὡς ἐλθόντες εἰς πραγματικὴν σύγκρουσιν μετὰ τοῦ ἀναιρεθέντος (καθ' ἣν ἔννοιαν στενὴν ἔδωκαν ὡς φαίνεται οἱ ἔνορκοι εἰς τὴν λέξιν «συμπλοκὴ»), τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον ὡς μηδεμίαν ἔχον ἐπίρροὴν, διότι τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα καὶ ὑπὸ τῶν ἐνόρκων παραδεχθέντα γεγονότα, ὡς ἀπαρτίζοντα ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναιρέσεως, ἀρκοῦσι διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν μνησθέντων ἄρθρων.

Ἐπειδὴ, ἀφοῦ οἱ ἔνορκοι ἀπεφάνθησαν καταφατικῶς εἰς τὸ ζήτημα «εἶναι ἔνοχοι οἱ ἀναιρεσείοντες, ὅτι ἅπαντες ὁμοῦ καὶ ἐπυροβόλησαν καὶ ἐπλήγωσαν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν ἀναιρεθέντα καὶ ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον», οὐδόλως ὤφειλον ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὸ ἑπόμενον ζήτημα ἔχον οὕτως, «εἶναι ἔνοχοι οἱ ἀναιρεσείοντες· ὅτι ἐπυροβόλησαν ἅπαντες κατὰ τοῦ ἀναιρεθέντος καί τινες βολαὶ προσέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν ἐπενεγκοῦσαι τὸν θάνατον, δὲν ἐξηκριβώθη ὅμως παρά τίνος ἐξ αὐτῶν ἔγειναν αἱ τοιαῦται πληγαί» καθότι ἡ εἰς τὸ προηγούμενον ζήτημα καταφατικὴ ἀπάντησίς των ἀπέκλειε πᾶσαν αὐτῶν ἀπαίτησιν εἰς τὸ ἑπόμενον, ὡς περιέχον τοῦτο ἄλλην περίπτωσιν παρ' ἣν εἶχε τὸ προηγούμενον.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μνιοστάσιον τοῦ Ν. Ἀλεξανδρῆ ἢ Φλώρου, ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Ν. Ἀλεξανδρῆ».

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 437 τῆς ποιν. δικονομίας ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων πρέπει νὰ ἦναι σαφὴς καὶ ὡρισμένη, καὶ νὰ ἐκφράζῃ ἀναμφισβητήτως τὴν ἔνοχὴν τῶν κυρηχθέντων ἐνόχων καὶ τὸν βαθμὸν αὐτῆς· οἱ δὲ σύνεδροι δὲν δύνανται ἄνευ ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας των νὰ παραδεχθῶσιν ὡς ἐκπεφρασμένα γεγονότα περὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐτυμηγορία δὲν ἐκφράζεται. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου καὶ τὸ τεθὲν εἰς τοὺς ἐνόρκους ζήτημα καὶ ἡ ἐτυμηγορία τούτων εἶναι ἀτελὴ καὶ ἀμφίβολα, καθόσον δὲν ὁρίζουσιν, οὐδὲ βεβαιοῦσιν, ὅτι καὶ οἱ ἐξ ἀναιρεσείοντες ἐπλήγωσαν, καὶ ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ φονευθέντος, ὥστε νὰ θεωρηθῶσι καὶ οἱ ἐξ οὗτοι ὡς αὐτουργοὶ τοῦ συμβάντος φόνου, περιστάσεις τὰς ὁποίας προνοεῖ ῥητῶς τὸ ἄρθρον 311 τοῦ ποιν. νόμου ἐπὶ τῆς εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ ἀπρομελετήτως ἀποφασισθείσης καὶ ἐκτελεσθείσης ἀνθρωποκτονίας ὅτε πολλοὶ ἠθελον ἐπιβάλλει χεῖρα εἰς τὸν θανατωθέντα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ τῶν ὁποίων τὴν βεβαίωσιν ἀπαιτοῦσι καὶ τ' ἄρθρα 287 καὶ 316 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Μὴ ὑπαρχούσης λοιπὸν ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ τῆς βεβαιώσεως ταύτης, δύναται μὲν νὰ προκύψῃ, ὅτι καὶ οἱ ἐξ ἀναιρεσείοντες ἐπέβαλον χεῖρα εἰς τὸν θανατωθέντα καὶ ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πολλῶν τραυμάτων παρήγαγε τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ' ἧττον δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ὅτι δὲν τὸν ἐπλήγωσαν καὶ οἱ ἐξ, ἢ ὅτι μόνον τινῶν αἱ πληγαί, καὶ οὐχὶ ὅλων, παρήγαγον τὸν θάνατον, περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ εἰρημένου ἄρθ. 311· ὥστε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἐξαχθείσης ἐκ τῆς συζητήσεως ἀπρομελετήτου ἀνθρωποκτονίας, ὡς τὸ ἔθεσεν ἀορίστως καὶ συνεπτυγμένως, οὐδὲ νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἀτελοῦς καὶ ἀσαφοῦς ἐτυμηγορίας, καὶ οὕτω νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀποφασισθέντα παρὰ τῶν ἐνόρκων γεγονότα, περὶ ὧν οὗτοι δὲν ἀπεφήναντο διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των, ἢ νὰ ἀποφασίσῃ αὐτὸ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσωσιν οἱ ἔνορκοι· ἑπομένως παρέβιασε τὸ διαληφθὲν ἄρθρ. 437 καὶ τὸ ἄρθρ. 420 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ δὲ παράβασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὥστε πρέπει νὰ δικασθῶσιν ἐκ νέου οἱ ἀναιρεσείοντες καὶ οὐχὶ νὰ

ἀπολυθῶσιν, ὡς οὗτοι διϊσχυρίζονται, διότι δὲν ἐξηντλήθη, οὐδ' ἐπεραιώθη κατὰ τοῦτο ἡ δίκη.

§ 782[1]. δ') Ἀοριστία εἰς τὸ περὶ συνενοχῆς. — Ὅρα ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 45 τοῦ 1852 καὶ τὴν λξ. Συνέργεια.

§ 783. ε) *Παράλειψις ἀπαντήσεως εἰς ζήτημα τί.* — Κατὰ τὰ ἄρθρα 420, 436—438 τῆς ποιν. δικονομίας, οἱ ἔνορκοι ὀφείλουν ν' ἀπαντήσουν καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου ὑποβληθέντα εἰς αὐτοὺς ζητήματα· ἡ δὲ παράλειψις τῆς εἰς ζήτημά τι ἀπαντήσεως καθιστᾷ τὴν ἐτυμηγορίαν πλημμελῆ, καὶ διὰ τοῦτο ἀδύνατον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου· ὥστε ἀναγκαίως οἱ σύνεδροι πρέπει νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παραπέμψουν τοὺς ἐνόρκους εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεως, διὰ ν' ἀναπληρώσουν τὴν ἐτυμηγορίαν, ὅταν αὕτη ἦναι ἐλλειπής· ὥστε ἡ ἐτυμηγορία θεωρεῖται ἀτελὴς, ὅταν οἱ ἔνορκοι δὲν ἀπαντήσωσιν εἰς τὰ περὶ λῃστείας περιστατικὰ περὶ βασάνων κτλ., καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται νὰ τοὺς ἀναπέμψῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων πρὸς συμπλήρωσιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. υξγ' τοῦ 1840 ἐν Εὐρετ. τ. 7 σ. 252. — Ἴδε ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 148 τοῦ 1859.

§ 783[2]. *Τραῦμα.* — Ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἀντιφατικὴ, ὅταν διαλαμβάνῃ ὅτι ὁ καταδικασθεὶς ἀπρομελετήτως *ἀπεφάσισε* καὶ ἐπροξένησεν ὄχι ἐπίτηδες τραῦμα· διότι ἂν ἀπεφάσισε, τὸ τραῦμα ἐγένετο ἐπίτηδες, τότε δὲν ἀπεφάσισεν αὐτό.— Ὥστε εἶναι, ὡς ἔχει, ἀσυμβίβαστον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 148 τοῦ 1859.

§ 784. *Παραδείγματά τινα μὴ ἀντιφατικῶν ἐτυμηγοριῶν.*

α) *Ἀνθρωποκτονία.* — *Συνέργεια.* — Δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν, ὅταν ἔχῃ οὕτως. «Ὄχι· ὁ Α δὲν εἶναι ἔνοχος ὅτι ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν. — Ναί· εἶναι ἔνοχος ὁ Β ὅτι ἐξετέλεσε τὴν ἀνθρωποκτονίαν. — Ναί· εἶναι ἔνοχος ὁ Γ ὅτι ἐκ προθέσεως παρεκίνησε καὶ παρήγγειλεν εἰς τοὺς δύω εἰρημένους τὴν ἀνθρωποκτονίαν». Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. τῆς 2 Ἰουλ. τοῦ 1840.

β') *Λῃστεία.*— *Συνέργεια.*— Δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅταν, διὰ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος ὅτι αὐτὸς καὶ ἄλλοι τινὲς ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι συνεπεφάσισαν . . . . νὰ λῃστεύσουν τὸν Α καὶ ἕνεκα τούτου συνωμολόγησαν πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομήν· ὁ δὲ κατηγορούμενος παρευρέθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς λῃστείας ταύτης· διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ζητήματος ἐκηρύχθη ἔνο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χος ὅτι ἐν γνώσει καὶ δι' ἰδιοτελείας ἐδέχθη ἀντὶ δώρου ἓν χαϊμαλί· . . . πράγματα προερχόμενα ἀπὸ τὴν· . . . ληστείαν. . . . αἱ δὲ πράξεις αὗται δύνανται νὰ συνυπάρξωσιν αὐτοτελῶς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 26 τοῦ 1841.

γ') *Ὑπεξαίρεσις.* — Δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἂν εἰς τὸ πρῶτον ζήτημα κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ ἐπὶ ὑπεξαιρέσει κατηγορούμενος πλοίαρχος ὅτι συνωμοτήθη μετὰ τοῦ λοιποῦ πληρώματος· εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἐμφαίνει ἡ ἐτυμηγορία ὅτι δὲν συνεννοήθη τὸ πλήρωμα μὲ τὸν πλοίαρχον. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 85 τοῦ 1842.

— Δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἔχουσα ὡς ἑφεξῆς: ὄχι, οἱ κατηγορούμενοι Α Β Γ δὲν εἶναι ἔνοχοι ὅτι ἐκ συστάσεως, ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους, συναπεφάσισαν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἀκολούθους ἀξιοποίνους πράξεις, ἤτοι α) τὴν ἀφαίρεσιν μέρους ἐκ τοῦ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Α φορτωθέντος σισάμου παρὰ τοῦ ἐμπόρου Γ· β') τὴν προσάραξιν (τὸ κάθισμα) τοῦ ἰδίου τούτου πλοίου· ὄχι, οἱ ἀνωτέρω κατηγορούμενοι Α Β Γ δὲν εἶναι ἔνοχοι ὅτι ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους ἐξετέλεσαν αὐτοπροσώπως καὶ ἀμέσως. . . . τὴν ἀφαίρεσιν 1050 περίπου κοιλῶν ἐκ τοῦ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Α φορτωθέντος σισάμου παρὰ τοῦ ἐμπόρου Γ· ὄχι, ἡ ἀξία τοῦ ἀφαιρεθέντος σισάμου ὑπερβαίνει τὰς 400 δραχμάς. Ναί, ὁ κατηγορούμενος Α πλοίαρχος εἶναι ἔνοχος ὅτι, ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους, ἤτοι διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν προσγενομένην ἀφαίρεσιν τοῦ σισάμου, ἐνήργησεν ἀμέτως καὶ ἐκ προθέσεως. . . . τὴν προσάραξιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένου πλοίου, ἐξ ἧς ἀπωλέσθη καὶ ἐφθάρη τὸ ὑπολειπόμενον σισάμιον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 27 τοῦ 1843.

δ') *Τραῦμα.*— Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι τελεία, ὅταν ἔχῃ ὡς ἑφεξῆς: Ναί, εἶναι ἔνοχος ὁ Α ὅτι. . . . ἐτραυμάτισε τὸν Β ἐκ προμελέτης. Ναί, ὁ ῥηθεὶς Β ἐκ τῆς πληγῆς ἀπέβαλε τὴν χρῆσιν τῆς χειρός του. Ναί, ἐκ τοῦ ἀνωτέρω τραύματος ὁ Β ὑπέπεσεν εἰς νόσον καὶ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν διαρκέσασαν ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας. Ναί, ἐκ τοῦ ἀνωτέρω τραύματος ὁ Β ὑπέπεσεν εἰς νόσον καὶ ἀνικανότητα ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἡμέρας· δὲν εἶναι δὲ καὶ ἀντιφατική, διότι αἱ δύω ἀπαντήσεις τῶν ἐνόρκων περὶ τῆς διαρκείας τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητος τοῦ τραυματισθέντος ἀποβλέπουν ἁπλῶς περιστατικὰ τῆς πράξεως, καὶ οὐχὶ αὐτὴν τὴν κυρίαν πρᾶξιν, ἥτις ἄνευ τούτων εἶναι τελεία. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 55 τοῦ 1842.

ε') *Ἐμπρησμός.*— Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων δὲν εἶναι ἀντι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φατική, ἂν βεβαιοῖ ὅτι ἐξερράγη τὸ πῦρ τὴν νύκτα περὶ τὴν 10 ὥραν μ. μ., καθότι τὸ πρῶτον εἶναι γενικώτερον τοῦ δευτέρου, καὶ ἑπομένως ὑφίσταται, καὶ ἂν τὸ δεύτερον δὲν ὑπάρχῃ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 114 τοῦ 1842.

ς') *Σύστασις.* — Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀπεφήναντο ὅτι ὁ.... δὲν ἐξετέλεσεν ἐκ συστάτεως τὴν πρᾶξιν, ἐξετέλεσε δὲ αὐτὴν αὐτοπροσώπως, δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις τίς. — Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 47 τοῦ 1856.

ζ') Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσιν ἀποφατικῶς ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, λύσωσι δὲ τὰ ἐπιβοηθητικὰ ζητήματα καταφατικῶς, (π. χ. ὄχι δὲν εἶναι ἔνοχος κλοπῆς. — Ναὶ ἡ ἀξία της ὑπερβαίνει τὰς 20 δρ.) ὁ κατηγορηθεὶς πρέπει ν' ἀπολυθῇ (447 ποιν. δικ.), καὶ ὁ πρόεδρος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἐτυμηγορίαν ὡς ἀντιφατικὴν καὶ ν' ἀναπέμψῃ εἰς τὸ δωμάτιον τοὺς ἐνόρκους. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 161 τοῦ 1856.

ἡ) *Σύστασις.— Συνέργεια.* — Ἡ 81 τοῦ 1858 ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων τότε μόνον εἶναι ἀντιφατικὴ ὅταν περιέχῃ διατάξεις, αἵτινες ἀναιροῦνται ἀλλήλαις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐτυμηγορία βεβαιοῖ, ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες εἰς συστάσεως ἀπεφάσισαν τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν κακουργημάτων, περὶ ὧν ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι, ὅτι συνέπραξαν δι' ἀγγελιῶν καὶ κατασκοπῶν, παρευρέθησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πράξεων καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐξετέλεσαν αὐτάς, τὰ δὲ περιστατικὰ ταῦτα δύνανται νὰ συνυπάρξωσιν αὐτοτελῶς, καὶ δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστα πρὸς ἄλληλα· ὅθεν δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις· διότι οὐδεμία τῆς ἐτυμηγορίας διάταξις ἀναιρεῖ τὴν ἑτέραν καὶ ὅλαι ὁμοῦ προβλέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 57 τοῦ ποιν. νόμου.

θ') *Σύστασις.*— Δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνωνται, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἔπραξαν τὴν ληστείαν, ὅτι τὴν ἔπραξαν διὰ συστάσεως, καὶ ὅτι παρευρέθησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 3 τοῦ 1856.

ι') *Τραῦμα.*— Ἡ ἐτυμηγορία ὅτι ἡ παθοῦσα *δὲν ἐπληγώθη* καιρίως, ἀλλ' ὅτι ἠκίσθη ἁπλῶς ἄνευ σωματικῆς βλάβης, δὲν ἀντιφάσκει. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 37 τοῦ 1857.

ια') *Σύστασις. Συμμορία.* — Δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ὅταν οἱ ἔνορκοι δέχονται, ὅτι δὲν ὑπῆρξε σύστασις, ἀλλὰ συμμορία. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 64 τοῦ 1855, ἣν ἐν λέξ. Σύστασις.

ιβ') *Κωφάλαλος.* — Ἐτυμηγορία, φέρουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλος

κατηγορούμενος ἦτο κωφάλαλος καὶ μὴ ἱκανῶς δεδιδαγμένος, ὥςε νὰ ἐννοῇ τὸ ἀξιόποινον καὶ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς του· ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐννοῶν τὰς συμβουλὰς τῶν συνεργῶν, δὲν εἶναι ἀντιφατική, διότι ἡ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δὲν ἐμφαίνει τελείαν στέρησιν νοῦ καὶ φρονήσεως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 2 τοῦ 1855.

ιγ') *Αὐτουργός- Συνεργός.* — Ἐάν τις διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἐκηρύχθη ἔνοχος ὡς αὐτουργὸς πράξεώς τινος, ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις τῶν ἐνόρκων καὶ ἐπὶ τοῦ τῆς συνεργείας ζητήματος δὲν ἔχει ἐπιρροὴν τινά. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 17 καὶ 36 τοῦ 1857. — Ἴδε ἀνωτ. σ. 338 τὴν Γαλλ. ὑποσ.

ιδ') *Ἀνθρωποκτονία. — Τραῦμα.* — Δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐτυμηγορία, ἥτις διὰ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος δὲν παραδέχεται ἀπόπειραν φόνου, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου παραδέχεται τραύματα· διότι ταῦτα ἀποτελέσματα τοῦ ἀποτυχόντος ἐκείνου σκοποῦ ἦσαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 92 τοῦ 1857, ἐν λέξ. Φόνος.

ιέ) *Ληστεία. — Σύστασις.* — Ἐτυμηγορία φέρουσα ὅτι ὁ.... καὶ ὁ.... εἶναι ἔνοχοι τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτοὺς ληστείας, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἔνοχοι ὅτι ἐκ συστάσεως τὴν ἐξετέλεσαν καὶ δὲν παρευρέθησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν της, δὲν εἶναι ἀντιφατική, διότι διὰ τοῦ τελευταίου μέρους ἐννόησαν τὴν μὴ παρεύρεσιν εἰς ληστείαν συνεπείᾳ συστάσεως ἐκτελουμένην. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 9 τοῦ 1855.

ις') *Κλοπή.* — Ἀποφανθέντων τῶν ἐνόρκων ἀποφατικῶς εἰς τὸ κύριον τῆς κλοπῆς περὶ τῆς ἐνοχῆς ζήτημα, ἡ ἐτυμηγορία δὲν εἶναι ἀντιφατική, ἂν οἱ ἔνορκοι ἀπήντησαν καταφατικῶς εἰς τὰ ἐπιβαρυντικὰ ζητήματα· ὁ δὲ κατηγορούμενος εἶναι ἀθῶος τῆς πράξεως, ἥτις ὅμως ἐπράχθη ὑπ' ἄλλου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 161 τοῦ 1856, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ πρώτη ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἀπαντήσασα ἐπὶ μὲν τοῦ κυρίου ζητήματος, ὅτι δὲν εἶναι ἔνοχοι οἱ νῦν ἀναιρεσείοντες τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτοὺς κλοπῆς, πραχθείσης τὴν 15-16 Φεβρουαρ. 1855 μετ' ἄλλου τινὸς ἀγνώστου ἐπὶ κινητῶν πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν Γεώργιον Κυριακόπουλον καὶ εἰς τὴν σύζυγόν του Ἀναστασούλαν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιβαρυντικῶν, ὅτι ἡ ἀξία τῶν κλαπέντων δὲν ὑπερβαίνει τὰς εἴκοσι δραχμάς, καὶ ὅτι ἡ κλοπὴ αὕτη ἐπράχθη εἰς κατοικημένον κτήριον, ἀλλ' ἄνευ ἐξωτερικῆς ἢ ἐσωτερικῆς ῥήξεως, ἀπεφάνθη σαφῶς καὶ ὁριστικῶς, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι εἶναι ἀθῶοι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος κλοπῆς, ἥτις ὅμως ἐπράχθη ὑπ' ἄλλων εἰς κατοικημένον κτίριον, ἐχόντων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν κλοπιμαίων ἀξίαν ὀλιγωτέραν τῶν 20 δραχμῶν· δυνάμει δὲ τῆς τοιαύτης ἐτυμηγορίας ὁ πρόεδρος τοῦ δικάσαντος κακουργιοδικείου ὤφειλε κατὰ τὸ ἄρθρον 447 τῆς ποιν. δικονομίας ν' ἀποφανθῇ τὴν ἐκ τῆς κατηγορίας ἀθῳότιν τῶν ἀναιρεσειόντων, καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσίν των, ἐὰν δὲν ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ ἡ φυλάκισίς των κατὰ νόμον δι' ἄλλους λόγους· ἀκυρώσας δὲ παρὰ τὴν ἀρμοδιότητά του ὁ ῥηθεὶς πρόεδρος τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀθῳωτικὴν τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορίαν, ὡς ὄφθεν ἀντιφατικὴν, παρεβίασε τὸ δεδικασμένον καὶ οἱ ἔνορκοι παρὰ τὴν ἐξουσίαν των ἐξέδωκαν τὴν δευτέραν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐτυμηγορίαν των, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ἡ καταδικάσασα τοὺς ἀναιρεσείοντας ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπόφασις τοῦ ἐν Καλάμαις δικαστηρίου τῶν συνέδρων.

ιζ') *Μέθη* (1). — Ἐτυμηγορία φέρουσα οὕτως. «Ναὶ εἶναι ἔνοχος ὁ Διονύσιος Μπουρλέγκας ἢ Νίκος Μπουρλέγκας ἐτῶν 25 κτλ. ὅτι ἀπρομελετήτως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ διὰ πυροβόλου ὅπλου ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν ἐντὸς τοῦ ἐν Πύργῳ καφφενείου Θεοδώρου Τζάστα, κατὰ τοῦ Σωτηρίου Μπρουτζουλάτζα· ὄχι, τὴν ἀνθρωποκτονίαν αὐτὴν ἐξετέλεσεν ὁ Διονύσιος Μπουρλέγκος ὤν, ἐκ τῆς μέθης, εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχρόνως τοῦ νοός του καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεως ταύτης. Ναὶ, προκύπτει ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ὁ ῥηθεὶς Διονύσιος Μπουρλέγκας ἐξετέλεσε τὴν ἀνθρωποκτονίαν αὐτὴν, ἔχων ἐκ τῆς μέθης, οὐχὶ μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένην τοῦ λογικοῦ του τὴν ἐνέργειαν, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένην καὶ ἠλαττωμένην, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουν τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα» εἶναι ἀντιφατική; Ὄχι· οὐδ' εἶναι νομικὸν τὸ τελευταῖον ζήτημα, διότι καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον ἀφορᾷ τὰς πραγματικὰς περιστάσεις τοῦ διαφόρου βαθμοῦ τῆς μέθης, ὧν ἡ ἐκτίμησις ἦτον ἔργον τῶν ἐνόρκων, καὶ τὸ τρίτον εὑρίσκεται εἰς τελείαν ἁρμονίαν μὲ τὸ προηγούμενον.

ιή) **Μέθη καὶ ψευδορκία συμβιβάζονται; Ἴδε ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 22 τοῦ 1854.**

— **Ἐν ὥρᾳ μέθης (87 ποιν. νόμου) πράττεται καταλογιστέα ψευδορκία; Ἴδε τὴν λέξ. Ψευδορκία. (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 23 τοῦ 1854).**

---

(1) Περὶ μέθης ὅρα κατωτ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ιθ') *Ἀνθρωποκτονία.—Μέθη.*— Ὅταν ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἀρνουμένων μὲν ἐπὶ τοῦ τρίτου ζητήματος ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἔπραξε τὴν ἀνθρωποκτονίαν, περὶ ἧς ἤδη ἀπεφάντησαν, εὑρισκόμενος εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων, καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῆς, παραδεχομένων δὲ ἐπὶ τοῦ τετάρτου, ὅτι ὁ εἰρημένος ἐκ τῆς ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων εἶχεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ του οὐσιωδῶς τεταραγμένην καὶ ἠλαττωμένην κτλ. δὲν εἶναι, ὡς ὁ ἀναιρεσείων διατείνεται παντάπασιν ἀντιφατική, καθόσον δι' αὐτῆς οἱ ἔνορκοι ἁπλῶς ἀποφαίνονται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος καθ' ἣν στιγμὴν ἐξετέλεσε τὴν ἀνθρωποκτονίαν εὑρέθη οὐχὶ εἰς τὴν πάντα καταλογισμὸν τῆς πράξεως ἀποκλείουσαν κατάστασιν, ἣν προνοεῖ ὁ 4 § τοῦ 86 ἄρθ. τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν ὁποίαν προβλέπει τὸ προσεχὲς 87 ἄρθ. κατάστασιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ πρᾶξις συνεπισύρει ποινὴν μικροτέραν παρὰ τὴν ἔνομον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 2 τοῦ 1856.

κ') *Μέθη.— Προμελέτη.* — Ὁ εἰς κατάστασιν μέθης εὑρισκόμενος δύναται νὰ πράξῃ ἔγκλημά τι ἐκ προμελέτης. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 70 τοῦ 1855, φέρουσα (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκ μέθης ἔχων οὐσιωδῶς τεταραγμένην καὶ ἠλαττωμένην τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν δύναται μετὰ προμελέτης ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἐσκεμμένως νὰ ἐκτελέσῃ ἀνθρωποκτονίαν· διότι τὸ ἓν δὲν ἀποκλείει ἀπολύτως τὸ ἕτερον, καὶ διότι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν στερεῖ τὸν πράττοντα ἐντελῶς τῆς χρήσεως αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, παραδεχθέντες οἱ ἔνορκοι τὴν ἐπὶ φόνῳ ἐκ προμελέτης ἐναρξὶν τοῦ ἀναιρεσειόντος δὲν ἀπήντησαν καὶ ἐπὶ τοῦ τεθέντος αὐτοῖς ζητήματος, ἂν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς μέθης, εἰς ἣν εὑρίσκετο ὁ κατηγορούμενος, δὲν εἶχεν ἀποκλεισμένην ἐντελῶς τοῦ λογικοῦ του τὴν ἐνέργειαν, ἀλλ' οὐσιωδῶς τεταραγμένην· ἐκ δὲ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπανειλημμένως ἐζήτησε ν' ἀποφανθῶσι καὶ ἐπὶ τούτου, ἀλλ' οἱ σύνεδροι, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ε. ε. ἀποφάσεώς των, ἀπέρριψαν τὴν αἴτησίν του ταύτην· ἄρα παρεβιάσθησαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθ. 420 καὶ 430 τῆς ποιν. δικονομίας, καθ' ἃς οἱ ἔνορκοι πρέπει ν' ἀποφαίνωνται ἐπί τε τοῦ πραγ-

(1) Ἡ μέθη, ὅταν δὲν ἀποκλείῃ τοῦ λογικοῦ τὴν ἐνέργειαν, δὲν ἀποκλείει οὔτε τὴν προμελέτην. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 56 τοῦ 1853.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ματικοῦ τῆς κατηγορίας μέρους καὶ ἐπ' ἐκείνων τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν, περὶ ὧν τίθεται αὐτοῖς ζητήματα, καὶ ἅτινα ἔχουσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ὅθεν, ἀτελοῦς οὔσης τῆς ἐτυμηγορίας, ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριζομένη ἀπόφασις τῶν συνέδρων εἶναι, κατὰ τ' ἄρθ. 443 καὶ 458, 17) τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναιρετέα.

κά) *Μέθη.*— Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀπήντησαν ἀποφατικῶς εἰς τὸ ζήτημα: *ἂν οἱ κατηγορούμενοι ἦσαν εἰς κατάστασιν ἀναιτίου μέθης*: δὲν ἠδύναντο εἰμὴ νὰ σιωπήσωσιν εἰς τὸ ἑπόμενον ζήτημα περὶ τοῦ *ἂν ἡ μέθη αὕτη ἀφήρεσε τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ*, διότι ἡ ἄρνησις τῆς αἰτίας ἐπιφέρει καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ αὐτόθεν πηγάζοντος ἀποτελέσματος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 23 τοῦ 1850.

§ 785. *Παραδείγματά τινα μὴ ἀσαφῶν ἢ ἀτελῶν ἐτυμηγοριῶν.*

ἀ) *Κλοπὴ* (1).— Ἡ ἀπάντησις τῶν ἐνόρκων εἰς ζήτημα ἔχον οὕτως «ἡ κλοπὴ ἐπράχθη δι' ἐξωτερικῆς ῥήξεως;» καὶ ἡ διαλαμβάνουσα «ὄχι· ἡ κλοπὴ δὲν ἐπράχθη διὰ ῥήξεως» δὲν εἶναι ἀτελὴς ὡς ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς λέξεως *ἐξωτερικῆς*, διότι δὲν ὑπάρχει ῥῆξις, καὶ ἐννοεῖται ὅτι οὔτε ἐξωτερική. Απ. ποιν. Αρ. Μάγου ρλ' τοῦ 1837.

β') *Ἀπόπειρα.*— Εἶναι ἀτελὴς ἡ ἐτυμηγορία, ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀπαντῶσιν εἰς τὸ περὶ ἀποπείρας ζήτημα, σιωπῶντες εἰς τὸ περὶ τῆς κυρίας πράξεως, ἣν ἀφορᾷ καὶ τὸ περὶ ἀποπείρας; Ὄχι. Ἴδε τὴν 73 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Αρ. Π. ἀπόφ. ἐν λ. Ἀπόπειρα.

γ') *Ἀνθρωποκτονία.—Αἵρεσις.*— Ἀπαντώντων τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ κύριον τῆς ἀνθρωποκτονίας ζήτημα, περιττὴ καθίσταται ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐπιβοηθητικὸν τῆς ἀναιρέσεως. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 91 τοῦ 1857 ἐν λ. Φόνος.

δ') *Κύρια.* — *Παρεπόμενα ζητήματα.* — Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀπαντῶσιν εἰς τὰ κύρια ζητήματα καταφατικῶς, ἦναι περιττὸν ν' ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῶν βοηθητικῶν ζητημάτων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 6 τοῦ 1854.

ε) Ὅταν ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων ἀντεκατέστησε τὴν λέξιν

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Κλοπή.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ μὲ τὴν ὑπὸ, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ἂν ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐπρόκυπτε καὶ ἐκ τῆς μιᾶς καὶ ἐκ τῆς ἄλλης. Απ. ποιν. Αρ. Π. 75 τοῦ 1851.

ς') Ἡ ἐν τοῖς κεφαλαίοις τῆς ἐτυμηγορίας παράλειψις τοῦ μορίου δὲν, π. χ. ὄχι δὲν εἶναι ἔνοχος κτλ. δὲν ἐπιτρέπει ἀσάφειαν τῆς ἐννοίας τῶν κεφαλαίων τούτων, ἥτις ἐξάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ ἐν ἀρχῇ ἐκείνου αὐτῶν τεθειμένου μορίου ὄχι. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 29 τοῦ 1851.

ζ') *Ἀπαγωγή.*— Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφοτέρας τὰς πράξεις, εἴς τε τὴν ἕνεκα τοῦ γάμου ἀπαγωγὴν, καὶ εἰς τὴν ἐπὶ σκοπῷ ἀσελγήσεως γενομένην· ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον, ἂν οἱ ἔνορκοι, ἀπαντήσαντες καταφατικῶς εἰς τ' ἄλλα ζητήματα, δὲν ἀπήντησαν εἰς τὸ περὶ ἀπαγωγῆς ζήτημα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 91 τοῦ 1842.

η') *Κλοπή.*— Δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅταν οὗτοι ἀπαντήσωσιν ἀορίστως εἰ; τὸ περὶ ἐξωτερικῆς ῥήξεως ζήτημα, διότι δὲν ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὸ νὰ τίθηται τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναλελυμένως. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 16 τοῦ 1842.

θ') *Κλοπή.*— Ὅταν ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἔχῃ οὕτως «ὅτι ὁ κατηγορούμενος Γ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου κατῴκει ὁ Σ, καὶ ἐξετέλεσε κλοπὴν, ἤτοι ἔλαβεν ἐν γνώσει αὐταγνωμόνως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου Σ διάφορα φορέματα», καὶ ἂν δὲν περιέχῃ μετὰ τὴν λέξιν: *ἔλαβε*: τὰς λέξεις: *εἰς τὴν κατοχήν του*: καὶ μετὰ τὴν λέξιν: *φορέματα*: τὴν λέξιν: *αὐτοῦ*· ἐκφράζεται ὅμως σαφῶς καὶ δὲν ἀφίνει ἀμφιβολίαν, ὅτι ὁ Γ ἔκλεψε διάφορα φορέματα τοῦ Σ, καὶ ὅτι τὰ φορέματα ταῦτα, ὄντα τοῦ Σ ἦσαν ἀναμφιβόλως ξένα καὶ οὐχὶ τοῦ Γ ὥστε ἡ ἐτυμηγορία δὲν εἶναι ἀτελής. Απ. ποιν. Αρ. Π. 113 τοῦ 1842.

ι') *Ληστεία. Σύστασις.*— Ἡ ἐτυμηγορία εἶναι τελεία καὶ ἀκριβὴς, ὅταν ἐξ αὐτῆς ἐξάγηται ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἔνοχος ὅτι ἐλήστευσεν αὐτοπροσώπως· ἡ δὲ σιωπὴ τῶν ἐνόρκων ἐπὶ τῶν ἰδιαιτέρων ζητημάτων, ἂν ὁ κατηγορούμενος παρευρέθη κατὰ τὴν λῃστευσιν, ἢ ἡ ἔλλειψις τῆς λέξεως *ἔνοχος* εἰς τὰ ἰδιαίτερα περὶ τῆς παρευρέσεως ζητήματα τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων μὴ ἔχουσα καμμίαν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐπιρροὴν, δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀκυρωτικῶς τὴν ἐτυμηγορίαν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 52 τοῦ 1844.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερονας

ιά) *Συνέργεια* (1).— Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει ν' ἀπαντᾷ εἰς ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ νὰ διαλαμβάνῃ τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς συνεργείας· ἐπομένως εἶναι ἀτελὴς ὡς πρὸς τὴν κατηγορουμένην Δ, ἔχουσα οὕτω: Ναὶ, εἶναι ἔνοχος ὁ Α.... ὅτι τὴν νύκτα τῆς .... ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσε φόνον κατὰ τοῦ Β περὶ τὴν θέσιν Ἁλικὴν, ἔξωθεν τῆς μερίδος τοῦ Γ κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Πύργου. Ναὶ, εἶναι ἔνοχος ἡ Δ ὅτι τὴν κατὰ τοῦ Β παρὰ τοῦ Α πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τὸν εἰρημένον τόπον καὶ χρόνον συναπεφάσισεν ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινουμένη μετ' αὐτοῦ, καὶ, ἕνεκα τούτου, συνωμολόγησεν ὁπωσδήποτε, οὐχὶ δὲ καὶ παρευρέθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρὰ τοῦ εἰρημένου Α πραχθείσης ἀνθρωποκτονίας κατὰ τοῦ Β. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. 28 τοῦ 1846.

ιγ') *Ἄμυνα.— Ἀνθρωποκτονία.* — Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ, ἐκφραζομένη οὕτως: ὄχι δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ.... ἐξετέλεσε τὴν προκειμένην ἀνθρωποκτονίαν τοῦ.... ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ βιαίαν καὶ παράνομον κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν, ἠνωμένην μὲ κίνδυνον ζωῆς ἢ ὑγείας, *χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης*, καθότι ἡ τελευταία ἔκφρασις οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν, καὶ οὐδὲ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὸ κύριον ἀντικείμενον τοῦ ζητήματος, τὴν ἄμυναν, περὶ τῆς ὁποίας οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνονται σαφῶς καὶ ὡρισμένως ὅτι δὲν ὑπῆρχεν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 131 τοῦ 1846.

ιδ') *Ἄμυνα.— Τραῦμα.* — Δὲν εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἑξῆς ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων. Ναὶ, εἶναι ἔνοχος ὁ Α ὅτι τὴν.... εἰς Κύμην, ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ Β, ἐρεθισάντος καὶ παροργήσαντος αὐτὸν προηγουμένως. Ὄχι, ἡ ἐρέθισις αὕτη δὲν ἔγινε διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν, δεινῆς ὕβρεως, ἢ βαρείας αἰτίας. Ὄχι, δὲν ἐπετέθη βιαίως καὶ παρανόμως ὁ ἀναιρεθεὶς Β κατὰ τοῦ Α μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς τούτου, ἤτοι τοῦ Α, ὥστε πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τούτου ὁ αὐτὸς Α ἠναγκάσθη ν' ἀναιρέσῃ τὸν Β, διὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως ἀμυνόμενος. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 55 τοῦ 1847.

ιέ) *Ληστεία.— Κλοπή.* — Οἱ ἔνορκοι ἀπαντῶντες καταφατικῶς εἰς τὸ κύριον τῆς ληστείας ζήτημα, δὲν ὀφείλουν ν' ἀπαντή-

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Συνέργεια.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σωσιν εἰς τὸ τῆς κλοπῆς ἐλαφρυντικόν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 3 τοῦ 1856.

ις') *Ἀοριστία.* — Εἶναι μὲν κατά τι πλημμελὴς, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀσαφὴς ἡ ἐτυμηγορία ἡ ἔχουσα οὕτως· ναὶ εἶναι ἔνοχος ὁ ....οὐχὶ δὲ καὶ οἱ δεῖνα ὅτι θέλοντες.... ». Απ. ποιν. Ἀρ. Π. 93 τοῦ 1853.

ιζ') *Ληστεία. — Σύστασις.* — Ὅταν ἡ πρᾶξις ὑποβληθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους δι' ἑνὸς καὶ μόνου ζητήματος· εἰς τὸ ζήτημα δὲ τοῦτο προηγεῖται ἡ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κατὰ τοῦ Α ληστείας γενομένη σύστασις, καὶ ἔπονται συνεχῶς μὲν, ἀλλ' εἰς ἰδιαιτέρους παραγράφους, πρὸς περισσοτέραν εὐκολίαν τῆς ἀπαντήσεως τῶν ἐνόρκων, τὰ μέσα, δι' ὧν ἐξετελέσθη ἡ ῥηθεῖσα πρᾶξις καὶ τὰ συνοδεύοντα αὐτὴν περιστατικὰ, τοὐτέστιν, ὅτι παρευρέθη ὁ κατηγορούμενος, καὶ ὅτι συνήργησεν εἰς τὴν παρ' ἄλλων πραχθεῖσαν ληστείαν· ἀφοῦ δὲ οἱ ἔνορκοι ἀπαντήσωσι κατὰ γράμμα ἐπὶ τοῦ ζητήματος καταφατικῶς, προοιμιάζοντες τὴν ἐτυμηγορίαν των, μὲ τὴν δηλωτικὴν τῆς ἠθικῆς ἐνοχῆς φράσιν· ἤτοι, ναὶ εἶναι ἔνοχος· ἡ ἀπόφασίς των αὕτη περιέχει πληρέστατα, καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς, τὸ ἠθικὸν στοιχεῖον τοῦ ἐγκλήματος τῆς συνεργείας. Απ. ποιν. Ἀρ. Π. 51 τοῦ 1844.

Ἀπόφασις τῶν συνέδρων. — Διάσκεψις. — Κατάρτισις τῆς ἀποφάσεως (μνεία τῶν ἀναγκαίων προσόντων. Κείμενον τοῦ νόμου. Αἰτιολογίαι.— Χρονολόγησις. Ἐτυμηγορία) (1).

§ 800. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐκηρύχθη ἔνοχος, ἀποφαίνεται ὁ πρόεδρος τὴν ἐκ τῆς κατηγορίας ἀθώωσίν του, καὶ, ἂν ἦτον φυλακισμένος, διατάττει τὴν ἀπόλυσίν του (2), ἐὰν ἡ φυλάκισις δὲν πρέπῃ ν' ἀκολουθήσῃ κατὰ νόμον δι' ἄλλους λόγους.

---

(1) Πρλ. Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 3607 ἐπ. Πρλ. ἀνωτ. σελ. 188 ἐπ.

(2) Ὅταν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐπιλαμβάνηται αἰτοῦντος τοῦ εἰσαγγελέως, ζητήματός τινος ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, αὐτὸ εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τούτου, ὡς καὶ νὰ διατάξῃ, χρείας καλούσης, τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορηθέντος. Cass. 26 Μαΐου 1826.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

447 ποιν. δικον. (358, 361 instr.).— Ὅρα τὴν ἐν Εὐρ. λ. Ἀπόλυσις § 3 ἐπ. (τόμ. 2 σ. 324).

— Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐκηρύχθη ἔνοχος, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται τὴν ἀπὸ τῆς κατηγορίας ἀθώωσίν του, καὶ διατάττει τὴν ἀπόλυσίν του, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει εἰς μόνον τὸν πρόεδρον· ὅθεν τὸ δικαστήριον, ἀναμιγνυόμενον, ὑπερβαίνει τὰ καθήκοντά του. (447 ποιν. δικ.) Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. ρμγ' τοῦ 1837.

§ 801. Ἂν ὁ κατηγορούμενος κηρυχθῇ ἔνοχος (1), γίνεται πρότασις περὶ τῆς ἐφαρμοστέας ποινῆς καὶ περὶ τῆς ἐπιδικάσεως τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς, ἂν τοιαύτη ὑπάρχῃ, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀκοῦσαν τὴν ἀπολογίαν, ἀπαγγέλλει τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν καὶ ἀποφαίνεται περὶ τῶν πολιτικῶν ἀπαιτήσεων (2). 449—452 ποιν. δικ. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει (3) ν' ἀγορεύῃ καὶ ἐκ δευτέρου ὁ εἰσαγγελεὺς πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἀπολογίας τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου ἢ τοῦ συνηγόρου του εἰς τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς συζήτησιν, δύναται δὲ νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐκ δευτέρου καὶ ὁ συνήγορος μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελέως. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 54 τοῦ 1852.

— Περὶ τῆς ἀγορεύσεως καὶ ἀπολογίας τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου πρέπει νὰ διαλαμβάνωσι τὰ πρακτικά· ἄλλως ἀναίρεσις. Cass. 15 Μαρτ. 1832.

§ 802. *Διάσκεψις.*— Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸ δικαστήριον, εὐκολυνόμενον, νὰ διασκέπτηται καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἑδρῶν του (4), τηροῦν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο μυστικότητα (77 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 1, 5 καὶ 23 τοῦ 1852.

---

(1) Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 3554 ἐπ.

(2) Ὅρα τὴν λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγή.

(3) Ὡς πρὸς τὸ περὶ πολιτικῶν ἀποζημιώσεων, ὁ εἰσαγγελεὺς ὁμιλεῖ, ὡς ἐπὶ τῶν πολιτ. δικῶν, ἔσχατος. Cass. 1 Ἰουν 1839.

(4) Δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ἐὰν οἱ σύνεδροι ἐσκέφθησαν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν των περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς, χωρὶς ν' ἀπομακρύνωσι τοὺς ἀκροατάς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 10 τοῦ 1851.— Ἡ μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅτι ὁ πρόεδρος ἔλαβε τὴν γνώμην τῶν συνέδρων, ἐν μυστικότητι, ἐμφαίνει ἀρκούντως τὴν διάσκεψιν. Cass. 6 Δεκ. 1838.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 803. *Σύνταξις καὶ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως* (1). Ὁ πρόεδρος ἀναγινώσκει γεγωνυῖᾳ τῇ φωνῇ, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου, τὴν γενομένην ποινικὴν ἀπόφασιν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀναφέρῃ τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, καὶ ἀναγνώσῃ κατὰ λέξιν τοὺς νόμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἀπόφασις αὕτη. ἄρθ. 454 ποιν. δικ.

§ 804. Ἡ ἐτυμηγορία ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ γραμματέως καὶ ἑπομένως εἰς τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς ἀνάγνωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ νόμου ἀναφέρεται ἁπλῶς ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἤτοι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ν' ἀναγινώσκῃ ὁ πρόεδρος τὴν ἐτυμηγορίαν, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ μνημονεύῃ αὐτήν. 454, 446 ποιν. δικ. Απ. Αρ. Π. 48 τοῦ 1852, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ῥητῶς τὸ ἄρθ. 454 τῆς ποιν. δικονομίας διατάττει μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου γεγονεία τῇ φωνῇ ἀνάγνωσιν τῆς ποιν. ἀποφάσεως καὶ τῶν νόμων, περὶ δὲ τῆς ἐτυμηγορίας λέγει μόνον ὅτι ἀναφέρει αὐτήν· καὶ τοῦτο ἐλλόγως, διότι αὕτη ἀνεγνώσθη ἤδη ὑπὸ τοῦ γραμματέως δημοσίως καὶ παρουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου δυνάμει τοῦ ἄρθ. 446 τῆς αὐτῆς δικον.

§ 805. Εἶναι περιττὸν νὰ σημειοῦται εἰς τὸ διατακτικὸν τῆς τῶν συνέδρων ἀποφάσεως ἡ ἔκθεσις τοῦ ὡρισμένου ἀδικήματος, ἐπειδὴ περιέχεται εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν, ἥτις ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀποφάσεως τῶν συνέδρων. Απ. ποιν. Αρ. Π. 29 τοῦ 1845.

§ 805[2]. *Ἀπόδοσις πειστηρίων.* — Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων δύναται, κατὰ τὴν Γαλλ. Νομολογίαν, νὰ διατάξῃ τὴν εἰς τὸν ἰδιοκτήμονα ἀπόδοσιν τῶν κλοπιμαίων, καὶ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἀθῶος. Cass. 30 Μαρτ. 1843. — καὶ ἂν ὁ ἰδιοκτήτης δὲν ἦναι παρὼν καὶ δὲν προκαλῇ τὴν ἀπόδοσιν. Cass. 30 Μαρτ. 1843.

§ 805[3]. *Ἔξοδα* (2). — Ὁ πεῖς, ὅστις ἐκηρύχθη ἔνοχος ὅτι ἄνευ διακρίσεως ἐνήργησε, καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα. Cass. 13 Ἀπρ. 1832. — 18 Φεβρουαρ. 1841, ἀλλ' ὄχι διὰ προσωπικῆς

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3588 ἐπ. — Δὲν ἀπαιτεῖται ἐν τῷ διατακτικῷ τῶν ἀποφάσεων τῶν συνέδρων νὰ ὁρίζηται τὸ ἔγκλημα. Απ. ποιν. Αρ. Π. 29 τοῦ 1845.

(2) Πρλ. τὴν λέξ. Ἔξοδα ποινικὰ ἐν Εὑρετ. τ. 7 σ. 58—62, ἔνθα πολλὰ περὶ τῶν ποιν. ἐξόδων ζητήματα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κρατήσεως. Cass. 25 Μαρτ. 1843, 12 Αὐγ. 1843.— Ὁ ἐνεργήσας ὑπὸ τὸ κράτος βίας τινὸς νομίμου ἀπαλλάσσεται καὶ τῶν ἐξόδων. Cass. 27 ἰαν. 1838. — Ὁ ἀπολυθεὶς ὡς συντελέσας εἰς τὴν σύλληψιν ἄλλων ἐνόχων καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα. Cass. 24 ἰουλ. 1840.

§ 805⁴. *Κράτησις προσωπική.* — Κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ ποιν. νόμ. Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, ὅστις, χάνων, καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα, δὲν ὑπόκειται πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν εἰς προσωπικὴν κράτησιν, Cass. 31 Αὐγ. 1843.—Τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν, εἰς ἣν καταδικάζεται κατὰ τὸ 448 τῆς ποιν. δικονομ. Cass. 2 Ἀπρ. 1842.

§ 806. Περὶ τῆς ὑπογραφῆς τῶν ἀποφάσεων. Ἴδε Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 3619 ἐπ. Dufour ἐν σ. 109 ἐν τέλ.

Περιπτώσεις τινὲς, καθ' ἃς ἀπαγγέλλεται ἡ ἀθώωσις ἢ ἡ ἀπόλυσις τοῦ κατηγορουμένου (1).

§ 810. *Ἀπόλυσις.*— Ἐὰν ὅμως ἡ πρᾶξις, τῆς ὁποίας ἐκπρύχθη τὶς ἔνοχος, δὲν προβλέπεται ὑπὸ ποινικοῦ τινὸς ὅρου, τί γίνεται;

---

(1) Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3724 ἐπ.— Ἡμέτ. Εὕρετ. λέξ. Ἀπόλυσις.— La cour doit prononcer l'absolution de l'accusé, si le fait dont il est déclaré coupable n'est pas défendu par une loi pénale, ce qui doit s'entendre néccessairement de tous les cas où la loi pénale ne doit pas être appliquée. Cass. 2 Juin. 1831. — Aisi il y a lieu d'absolution, si l'accusé recconnu coupable de complicité est déclaré n'avoir pas agi avec connaissance. Gass. 21 Mai. 1827. Si l'accusé reconnu coupable de faux est déclaré n'avoir pas agi frauduleusement. Cass. 25 Fév. 1830. Si l'accusé agé de moins de 16 ans est déclaré avoir agi sans discernement. 2 Juin. 1831. — Si l'accusé reconnu coupable est en même temps déclaré avoir été en état de démence au temps de l'action. 2 Juin. 1831. — Ou avoir été contraint à l'action par une force à la quelle il n'a pu résister. 2 Juin. 1831. — Si l'accusé est déclaré coupable d'un fait éteint par la prescription. 22 Avril. 1830.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ἡμετέρα νομοθεσία δὲν περιέχει τὸ ἄρθ. 364 τῆς Γαλλικῆς δικονομίας, ἀλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων πρέπει νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν ἀπόλυσιν (absolution). — Ὁ λόγος τῆς διακρίσεως ταύτης εἶναι πρόδηλος.

Ὅταν ὁ πρόεδρος ἀποφαίνηται τὴν ἐκ τῆς κατηγορίας ἀθώωσιν, δὲν κάμνει εἰμὴ νὰ διακηρύξῃ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων, ἐντυπόνων εἰς αὐτὴν, ἵνα οὕτως εἴπωμεν, τὸν δικαστικὸν χαρακτῆρα, καὶ κοινοποιῶν τὸ κῦρος τῆς ἐξουσίας.

Ἐν περιπτώσει ὅμως ἀπολύσεως, ὁ *ἔνοχος* κεῖται ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς ἐτυμηγορίας, καὶ ἀπαιτεῖται πλειόνων ψήφων συνδρομὴ, ἀπόφασις αἰτιολογημένη ἐν ἄλλαις λέξεσι, διὰ νὰ ἀποφασισθῇ ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι κολάσιμος. (Carnot comm. cod. p. τ. 2 σ. 705. Leg. τόμ. 2. σελ. 254· ὑπάρχουν δὲ καὶ πλεῖσται ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρωτικοῦ, μνείαν τῶν ὁποίων εὑρίσκετε εἰς τὴν λέξιν acquittement τοῦ συγγράμματος Encyclop. de droit τοῦ Carteret.).

Τὴν γνώμην ταύτην ἐξέφρασεν ἐμμέσως καὶ ὁ Ἄρ. Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ρμδ' τῆς 27 Ἰουλ. 1837 ἀποφάσεώς του, ἣν ἴδε ἐν Εὐρ. 2 σ. 325. — Ταύτης θέμα ἦτον, ὅτι, ὅταν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν δὲν ὑπάρχῃ ἡ λέξις *ἀπεφάσισαν* (εἰς πρᾶξιν περὶ ἀνθροποκτονίας), τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὤφειλε ν' ἀπολύσῃ τὸν κατηγορούμενον, οὐχὶ δὲ νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς ἄλλην σύνοδον.— Ὥστε ἂν ἡ πρᾶξις, ἧς ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος, δὲν προνοεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων διατάσσει τὴν ἀπόλυσίν του. — Ἂν οἱ ἔνορκοι παρελέχθησαν γεγονός τι ἀποκλεῖον τὸν καταλογισμόν; la cour (κατὰ τοὺς Γάλλους) prononce conformément au code pénal. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3562. Πρλ. § 9, 10 Εὐρ. τ. 2 σ. 326.

§ 811. Ὁσάκις οἱ ἔνορκοι κηρύττωσι τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον πράξεως, τῆς ὁποίας ὁ νόμος δὲν ὥρισε ποινὴν, τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ τὸν ἀπολύσωσιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. ρμδ' τοῦ 1837.—Ὅρα Εὐρετ. τόμ. 6 σελ. 165—171, ἔνθα σπουδαῖα σχετικὰ ζητήματα.

§ 812. Ἀποτελέσματα τῆς ἀθωώσεως ἢ ἀπολύσεως. Ὅρα κατωτέρω.

§ 813. Ἀπολυθέντος τοῦ κατηγορουμένου, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐξετάζει τὸ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς; Ὅρα Εὐρ. 2 σ. 327 καὶ τὴν λ. Πολιτικὴ ἀγωγή. — Ὅρα τὴν Γαλλ. Νομολογίαν εἰς σελ. 107 τοῦ περὶ ἐνόρκων δοκιμ. τοῦ Dufour, ἔνθα καὶ περὶ τοῦ ἄρθ. 448.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 815. *Ὑπομνήσεις πρὸς τὸν καταδικασθέντα* (1).

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ πρόεδρος ὑπενθυμίζει εἰς τὸν καταδικασθέντα, ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας. 455 ποιν. δικ. Εἰς τὸν αὐτὸν ἐξηγοῦνται σαφῶς ὅσα ἀπαιτοῦνται, διὰ νὰ ἦναι ἀποδεκτὸν τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον (2). 455 ποιν. δικον. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 34 τοῦ 1846.

Ἔκτασις καὶ ἀποτελέσματα ἐτυμηγορίας.—Ἑρμηνεία ἐτυμηγορίας (3).

§ 820. *Ἔννοια τοῦ ἄρθρου* 444 *τῆς ποιν. δικον.*— Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος, φέρει αὐτὸ, κηρυχθῇ ἔνοχος, καὶ ὅλοι οἱ σύνεδροι εἶναι ὁμοφώνως πεπεισμένοι, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία προῆλθεν ἐξ ἀπάτης, ἔχει τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων τὸ δικαίωμα νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν κατηγορίαν πρὸς ἐπανειλημμένην συζήτησιν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, εἰς τὸ ὁποῖον τότε δὲν εἰσέρχεται οὐδεὶς τῶν συνεδριασάντων τὸ πρῶτον.

Μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ δευτέρου δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, ἀπαγγέλλεται ἡ ἀπόφασις, ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς, καὶ ἂν τοῦτο ἤθελεν ἐπαναλάβῃ τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ πρώτου (4).

---

(1) Ἡ παράλειψις ὅτι δύναται νὰ ζητήσῃ οὗτος ἀναίρεσιν ἐντὸς 5 ἡμερῶν δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν, ἂν αὕτη ἐζητήθη ἐμπροθέσμως. Cass. 24 Ἰουλ. 1834.

(2) Πρλ. τὴν λέξ. Παράβολον.

(3) Πρλ. Δαλλ. λ. instr. crim. ἀρ. 3235 ἐπ. 3241 ἐπ.

(4) Τὸ ἔκτακτον τοῦτο μέτρον δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ἀπὸ τὸ δικαστήριον, παρὰ εἰς μόνην τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ὁ κατηγορούμενος ἤθελε κηρυχθῇ ἔνοχος. Κἀνεὶς δὲν δύναται νὰ τὸ προκαλέσῃ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων πρέπει νὰ πεισθῇ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας, ὅτι ὑπάρχει ἀπάτη ψηλαφητὴ διὰ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ, οἱ σύνεδροι νὰ ἦναι ὁμοφώνως πεπεισμένοι, κἀμμία σκέψις, κἀμμία διαφιλονείκησις δὲν πρέπει νὰ προηγηθῇ. Ἡ ὅλως τὸ συμφέρον τοῦ ἐγκαλουμένου ἀφορῶσα πολύ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 821. Τὸ ἄρθρον 444 τῆς ποιν. δικ. καθιερώθη ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου· ὥστε, διὰ νὰ ἔμβωσιν οἱ σύνεδροι εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πραγματικοῦ μέρους, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐτυμηγορία κηρύτ-

---

τιμος αὕτη διάταξις δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς τινας αἱρέσεις ἀσφαλιζούσας τὴν κοινωνίαν ἐναντίων πολυειδῶν καταχρήσεων τῶν ὑπαρχόντων γενικῶν κανόνων.

Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων δὲν παραπέμπεται εἰς νέαν συζήτησιν καθὼς παρετηρήθη, παρ' ὅταν ἦναι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου. Εἰς νομοθεσίαν στηριγμένην εἰς ἐλευθέρας ἀρχὰς δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἐξαιρέσεις διὰ νὰ θέσωσι τὴν ἀθωότητα ἐκτὸς τοῦ πολλάκις ἀπὸ ἀκούσια λάθη προερχομένου κινδύνου, ὄχι δὲ διὰ νὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν θέσιν τοῦ ἐγκαλουμένου.

Μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ δευτέρου δικαστηρίου, καὶ ἂν ἤθελεν ἦναι κατὰ πάντα σύμφωνος μὲ ἐκείνην τοῦ πρώτου ἀπαγγέλλεται ἡ ἀπόφασις. Κἀμμία ἀμφιβολία δὲν δύναται πλέον νὰ ὑπάρξῃ ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου· ὁ δρόμος τῆς δικαιοσύνης δὲν ἐμπορεῖ νὰ διακοπῇ πλειότερον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι κάνεις ἐκ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ πρώτου δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων δύναται παραπεμπομένων τούτων εἰς νέαν διάσκεψιν, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δευτέραν καὶ τελευταίαν ἐτυμηγορίαν· ἀλλὰ τὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, τὰ ὁποῖα ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς πρώτης ἐτυμηγορίας, δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκ νέου παρουσιάζεται ἡ ὑπόθεσις; Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ὁλοτελῶς ὑποθετικόν, λαμβάνει πολλὰ συνεχῶς χώραν, καὶ ὁ νόμος σιωπᾷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὅλοι οἱ λαβόντες μέρος εἰς πρώτην ἐτυμηγορίαν ἔνορκοι ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὴν δευτέραν· φαίνεται λοιπὸν ἐξ ἀναλογίας ὅτι οἱ διατάξαντες τὴν ἐκ δευτέρου συζήτησιν καὶ διάσκεψιν σύνεδροι ἔπρεπεν ἐπίσης νὰ ἀπέχωσιν· ἡ δίκη ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῇ εἰς ἀνθρώπους ξένους καὶ μεμακρυσμένους ἀπὸ πᾶν εἶδος συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ὑποτίθενται ἐλεύθεροι ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὰς συζητήσεις ἐκείνας, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀκυρωθεῖσα ἐτυμηγορία· εἰς τὴν νέαν διάσκεψιν καὶ εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῶν προσώπων ἐζήτησαν ὁ νομοθέτης ἀσφάλειαν ἐναντίον τῆς προλήψεως, ἐγγύησιν ἐναντίον τοῦ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τουσα ἐνοχον τὸν κατηγορούμενον. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 99 τοῦ 1853.

§ 822. Ὅταν οἱ σύνεδροι πεισθῶσιν ὅτι ἐξ ἀπάτης οἱ ἔνορκοι ἐξέδωκαν καταδικαστικὴν ἐτυμηγορίαν, δύνανται ν' ἀναβάλωσι τὴν ἀπόφασίν των, παραπέμποντες τὴν κατηγορίαν πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἄλλην σύνοδον (444 ποιν. δικ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 41 τοῦ 1856.

λάθους· τῆς τοιαύτης ἐγγυήσεως τὸ μέσον δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ δοθῇ παρὰ εἰς ὄφελος τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην τὴν διατρανόνει ἡ ἀποχὴ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν πρώτην ἐτυμηγορίαν ἐνόρκων, δὲν ἠδύνατο μολαταῦτα ὁ νομοθέτης νὰ τὸ παραμελήσῃ καὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνίαν· καὶ τὴν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προθυμίαν του ἀποδεικνύει ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ὑποχρέωσις νὰ ἀποφασίσωσιν ἀμέσως μετὰ τὴν δευτέραν ἐτυμηγορίαν, ἂν καὶ ἤθελεν ὑποτεθῇ σύμφωνος μὲ τὴν πρώτην.

Ἀνεξαρτήτως ἀφ' ὅλα ταῦτα, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι διὰ νὰ συντεθῇ προσηκόντως καὶ τακτικῶς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, δὲν πρέπει νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν δευτέραν συζήτησιν οἱ λαβόντες εἰς τὴν πρώτην σύνεδροι, καὶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι τοῦ μεγαλητέρου συμφέροντος νὰ προληφθῇ· ἡ ἐπιρροὴ τὴν ἀποίαν κατὰ φυσικὸν λόγον πρέπει τις νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν συζητήσεων καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐνόρκων ἀπὸ ἀνθρώπους ἐκφράσαντας ἤδη μὲ τόσην ἐπισημότητα τὴν γνώμην των. Πῶς δύναταί τις νὰ ἐλπίζῃ ἀπόφασιν ἀπαθῆ καὶ ἀμερόληπτον ἀπὸ ἀνθρώπους δώσαντας διατρανωμένα ἐναντίας πεποιθήσεως δείγματα; Πῶς δύναταί τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἄνθρωποι, πεπεισμένοι συμφώνως μὲ τὴν προηγηθεῖσαν συζήτησιν περὶ τῆς ἀθωότητος ἐκείνου ὅστις δευτέραν ἤδη φορὰν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐνώπιόν των, θέλουν τὸν διευθύνει ἐρωτήσεις περιστρεφομένας εἰς τὴν ἐναντίαν του, θέλουν προκαλέσει καταθέσεις μαρτύρων δυναμένας νὰ τὴν διαβεβαιώσωσι καὶ ἐπὶ πέλους νὰ διευθύνωσι νέας συζητήσεις διὰ νὰ προκύψῃ ἡ ἀλήθεια, ὅτε ἤθελον εὑρεθῇ καταπολεμούμενοι ἀπὸ τὸ αἴσθημα τοῦ χρέους τὸ ὁποῖον τοὺς ἐπιπάττει δικαιοσύνην καὶ ὄχι ἐπιείκειαν, καὶ ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς φιλαυτίας, τὸ ὁποῖον, καλύπτον ὑπὸ τὴν αἰγίδα του τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασίν των, ἤθελε τοὺς περιχύσει τὸν φόβον μὴ ἡ δευτέρα ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἀποδείξῃ τὸ σφάλμα των διὰ τῆς πρώτης τὴν ἀκύρωσιν. Μαρ. σ. 128

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 823. Τὸ ἄρθ. 444 τῆς ποιν. δικονομίας ὑποθέτει ὁμόφωνον πεποίθησιν ἐκ μέρους τῶν συνέδρων, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία προῆλθεν ἐξ ἀπάτης· κατὰ τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην δύναται ν' ἀναβάλλωσι τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως αὐτεπαγγέλτως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ρπς' τοῦ 1838.

§ 824. *Ἀποτελέσματα ἀθωωτικῆς ἐτυμηγορίας* (1).— Οἱ σύνεδροι οὐδέποτε δύνανται νὰ ματαιώσωσι τὰ ἀποτελέσματα ἐτυμηγορίας ἀθωωτικῆς, καὶ ἂν δηλώσωσιν οἱ πλείστοι τῶν ἐνόρκων ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐξ ἀγνοίας τῶν περὶ ἀμύνης ζητημάτων. — Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 65 τοῦ 1858, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τ' ἄρθ. 440, 441, 446 καὶ 447 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐὰν ἡ νομίμως καταρτισθεῖσα ἐτυμηγορία τῶν

---

(1) Ἡ ἀθώωσις προστατεύει εἰσέτι τὸν κατηγορούμενον κατὰ πάσης νέας διὰ τὴν ἰδίαν πρᾶξιν καταδιώξεως· ἂν ὅμως ἡ ἀπόφανσις τοῦ προέδρου δὲν ἦναι συνέπεια τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, ἢ οὗτοι δὲν ἐξήντλησαν τὰ ζητήματα, ὑπάρχει ἀφορμὴ εἴτε πρὸς ἐπανάληψιν τῆς διαδικασίας, εἴτε πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάνσεως. (1).

— Ἡ ἀπόφανσις περὶ τῆς ἀθωώσεως τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἀποτελεῖ τὸ δεδικασμένον εἰμὴ ἐπὶ τῆς ὑλικῆς πράξεως, ἥτις ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας. Ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐκ νέου ἕνεκα τῶν πράξεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι συναφεῖς μὲ τὴν ἐκδικασθεῖσαν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὁποίων κατηγορία δὲν ἐγένετο (2).

Ὁ κατηγορηθεὶς ὅμως ἐπὶ φόνῳ ἐκ προμελέτης δὲν πρέπει, μετὰ τὴν ἀθώωσίν του, νὰ κατηγορηθῇ ὅτι ἔπραξε φόνον ἐξ ἀπερισκεψίας, καθότι ἡ κατηγορία αὕτη ἀφορᾷ τὸ αὐτὸ γεγονός. Ὅρα Εὐρ. τόμ. 1 σελ. 62, 63.

— Ἡ ἀθωωθεῖσα ἀπὸ τῆς ἐπὶ παιδοκτονίᾳ κατηγορίας καταδιώκεται ἐκ νέου διὰ φόναν ἐξ ἀμελείας; Ὅρα τὴν ἀξιόλογον περὶ τούτου διατριβὴν ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 395.

---

(1) Cass. 18 mess. an. IX, D. A. I. 158. — D. P. 1, 61. Encyclop. de droit acquittement, n. 18—20.

(2) Cass. 29 Ὀκτ. 1812. Sir. 17, 1, 326—D, a. 167. D. P. 15, 1, 340, Ὅρα Εὐρετ. τόμ. 1 σελ. 149 καὶ ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ένόρκων έγγράφως συντεταγμένη καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν ἀναγνωσθῇ ἐπὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει παραδοθῇ εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων καὶ δὲν εἶναι ἀτελὴς ἢ ἀντιφατικὴ, καθίσταται ἀμετάκλητος καὶ ὁ κατηγορούμενος ἀποκτᾷ ἐπ' αὐτῆς δικαίωμα· οἱ δὲ σύνεδροι μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος καὶ εἶναι ὅλοι ὁμοφώνως πεπεισμένοι, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία προῆλθεν ἐξ, ἀπάτης, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀναβάλωσι τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως καὶ νὰ παραπέμψωσι τὴν κατηγορίαν πρὸς ἐπανηλημμένην συζήτησιν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων· οὐδέποτε ὅμως καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νὰ ματαιώσωσι τὰ ἀποτελέσματα τακτικῆς ἀθωωτικῆς ἐτυμηγορίας· ἡ δὲ ὑπὸ χρονολογίαν 13 Μαΐου 1858 ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἔχουσα ὡς ἑξῆς· «τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, καταρτισθεῖσα διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας εἶναι αὕτη· ναί, εἶναι ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Σπυρ. Ν. Μιχαλόπουλος, γεννηθεὶς καὶ κατοικῶν εἰς Γαργαλιάνους ἐτῶν 20 παντοπώλης, ὅτι κατὰ τὴν 14 Ἰουλ. 1857 ἐν Γαργαλιάνοις ἀπρομελετήτως εἰς βραδμὸν ψυχικῆς ὀργῆς καὶ ἀπαρασκευάστους διαπληκτισμοὺς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσε τραυματισμὸν κατὰ τοῦ Διονυσ. Παπαπαναγιωτοπούλου διὰ μαχαιρίου εἰς τὴν κοιλίαν, ἐκ τοῦ ὁποίου τραυματισμοῦ ἐτερήθη οὗτος μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς ζωῆς, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ Σπύρου Σταματοπούλου τραυματισμὸν κατὰ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, ὅστις ἐκ τοῦ τραύματος τούτου ὑπέστη νόσον καὶ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα πλέον τῶν τριῶν καὶ ἔλαττον τῶν 30 ἡμερῶν, ἢ ἔλαττον τῶν τριῶν ἡμερῶν· ναί, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως ὁ εἰρημένος κατηγορούμενος παρωξύνθη ὑπὸ τοῦ τραυματισθέντος δι' ἀθεμίτων ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων· ναί, διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων ἢ βαρειῶν αἰκιῶν· ναί, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αὐτῶν πράξεων ὁ κατηγορούμενος ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς οἰκείας δυνάμεως διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν ἐναντίον βιαίας καὶ παρανόμου ἐπιθέσεως τοῦ τραυματισθέντος εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠνωμένης μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς ἢ τῆς ὑγείας του, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπίθεσιν ἀνωτέρα βοήθεια τῆς ἀρχῆς δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ· ναί, ὑπῆρχε καιρὸς καὶ εὐκολία πρὸς χρῆσιν μικροτέρων καὶ μὴ ἀγνώστων εἰς τὸν κατηγορούμενον μέσων δι' ὧν οὗτος ἠδύνατο ἄνευ παντὸς κινδύνου ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπίθεσιν ταύτην· ναί, προκύπτει μετὰ πιθανότητος ἐκ τῶν περιστάσεων ὅτι ὁ κατηγορούμενος ὑπερέβη τῆς συγχωρουμένης ὑπερασπίσεως τὸ μέτρον ἀπὸ τὸ αἰφνίδιον, τὸν ὑπερβολικὸν φόβον ἢ ἀπὸ ταραχὴ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σάμου

τοῦ νοός. Ἐν Καλάμαις τὴν 13 Μαΐου 1858 ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων Π. Μπαρλῆς» φέρει ὅλα τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ἀνεγνώσθη ἐπὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων (ὅρα πρακτικὰ τῶν ἐν Καλάμαις κακουργιοδικῶν τῆς 13 Μαΐου 1858), καὶ δὲν εἶναι ἀτελὴς ἡ ἀντιφατικὴ, ὡς καὶ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπεφάνθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 τῆς αὐτῆς χρονολογίας ἀποφάσεώς του· ἄρα, ἀκυρῶσαν τὸ δικαστήριον τὴν εἰρημένην ἐτυμηγορίαν, διότι εἰς κατ' ἀρχὰς, καὶ ἀκολούθως οἱ πλεῖστοι τῶν ἐνόρκων, ἐδήλωσαν, ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐξ ἀγνοίας τῆς λύσεως τῶν τῆς ἀμύνης ζητημάτων, καὶ καταδικάσαν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30 τῆς αὐτῆς χρονολογίας ἀποφάσεώς του, τὸν ἀναιρεσείοντα ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλης ἐπελθούσης ἐτυμηγορίας, παρέζη τὰ καθήκοντά του καὶ παρεβίασε τὸ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου κεκτημένον δικαίωμα, ὅπερ καὶ ἐπεκαλέσθη οὗτος· ὅθεν καὶ αἱ δύο ἀνωτέρω ἀποφάσεις εἰσὶν ἀναιρετέαι.

§ 825. *Ἀποτέλεσμα ἀκυρωθείσης ἐτυμηγορίας* (1).—Ἡ νομίμως ἀκυρωθεῖσα ἐτυμηγορία δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ δεδικασμένον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 11 τοῦ 1854.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ πρώτη τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορία εἶναι καταδικαστικὴ, διότι ἀμφότεροι οἱ ἀναιρεσείοντες ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι δι' αὐτῆς, ἡ δὲ ἀπόδοσις τῶν κλαπέντων πραγμάτων, τὴν ὁποίαν οἱ ἔνορκοι παρεδέχθησαν, ἤθελεν εἶσθαι (ὑποτιθεμένης τῆς ἐτυμηγορίας ἐγκύρου) λόγος ἐξαλείφων μὲν τὸ ἀξιόποινον (ἀριθ. 378 καὶ 114 ποιν. νόμου), οὐχὶ ὅμως μεταβάλλων τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐτυμηγορίας. Ὅρα ἀνωτ. § 422.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 441 καὶ 458 § 13 τῆς ποιν. δικονομίας, ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι καταδικαστικὴ, δὲν ἀρκεῖ ν' ἀνοφέρηται ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς πλειονοψηφίας, ἀλλὰ πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ν' ἀποφαίνηται ὅτι κατηρτίσθη οὖσης τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης πλεονοψηφίας· ἐν δὲ τῇ ἀνωτέρῳ καταδικαστικῇ ἐτυμηγορίᾳ ἀναφέρεται μόνον ὅτι κατηρτίσθη διὰ πλειονοψηφίας· ἑπομένως ὀρθῶς ἠκυρώθη παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων. Πρλ. ἀνωτ. § 718 ἐπ.

Ἐπειδὴ καθίσταται πάντη ἄσκοπος ἡ ἐξέτασις ἂν ὀρθῶς ἡ ἐτυ-

---

(1) Ἡ ἐτυμηγορία, τὴν ὁποίαν παρὰ τὸν νόμον ἠκύρωσαν οἱ σύνεδροι, διατηρεῖ ὅλον τὸ κῦρός της καὶ παράγει τὰ ἔννομα ἀποτελέσματά της. Cass. 15 Φεβρ. 1834.

μηγορία αὕτη ἠκυρώθη καὶ ἕνεκα ἀντιφάσεων, καθότι ὡς πρὸς ἀμ-
φοτέρους τοὺς ἀναιρεσειόντας ἤρκει ὁ ἀνωτέρω λόγος πρὸς ἀκύ-
ρωσιν αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἐπίσης δὲν παρεδέχθησαν οἱ σύνεδροι τὰς περ
δεδικασμένου καὶ ἀσαφείας προτάσεις τῶν ἀναιρεσειόντων· καθότι
ἀκυρωθείσης τῆς πρώτης ἐτυμηγορίας, αὕτη δὲν ἠδύνατο, καθὸ
μὴ νομικῶς ὑπάρχουσα, ν' ἀποτελέσῃ δεδικασμένον, καὶ καθότ
διὰ τῆς ἀρνήσεως· εἶχε, καὶ ἄνευ τοῦ δευτέρου ἀρνητικοῦ ἀδένο
ἀποδεικνύεται ἀρκούντως ὅτι οἱ ἔνορκοι ἔλυσαν ἀπφατικῶς τὸ
ζήτημα τῆς ἀποδόσεως τῶν κλοπιμαίων πραγμάτων· ἄρα δὲν
ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ἢ ἀσάφεια.

— Ὅταν ἀναιρῆται ἀπόφασίς τις διότι δὲν ἐτέθη ζήτημα περὶ
ἀμύνης, τὰ ζητήματα, ὅσα ἐλύθησαν ἀρνητικῶς ὑπὲρ τοῦ κατηγο-
ρουμένου, μένουσιν ἀκέραια. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 96 τοῦ 1852
ἢν ἐν § 583. Πρβ. § 830, 832 ἑπ.

§ 826. Οἱ ἔνορκοι, ὡς ὁμὰς συγκροτοῦσα ὡρισμένον δικαστή-
ριον ἐνόρκων, θεωρεῖται δημοσία ἀρχή, ἡ δὲ ἐτυμηγορία των εἶνα
δικαστικὴ ἀπόφασις. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 125 τοῦ 1856
φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ἂν καὶ οἱ ἔνορκοι κατ' ἰδίαν μὲν θεωρούμενοι
καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐκτελοῦσι τὰ ἐπιβεβλημένα αὐτοῖς καθήκοντα
δὲν κατατάσσονται μεταξὺ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οὐδὲν ἧτ-
τον ὅμως ἡ ὁμὰς τῶν συγκροτούντων ὡρισμένον δικαστήριον ἐνόρ-
κων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ
νόμου ὡς δημοσία ἀρχὴ (κεφ. Δ' ἀρθ. 2 ἄρθ. 21 τοῦ περὶ ἐξυθρί-
σεως καὶ περὶ τύπου νόμου), ἡ δὲ ἐτυμηγορία αὐτῶν, κατηρτι-
σμένη κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, εἶναι δικαστικὴ ἀπόφασις,
ἤτοι δημόσιον ἔγγραφον παρέχον πλήρη ἀπόδειξιν τῶν ἐν αὐτῷ
περιεχομένων, μέχρις ἀποδείξεως τῆς πλαστογραφίας, καὶ καθ' ὃ
δὲν εἶναι δεκτὸν εἰμὴ μόνον τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον,
ἄρθ. 441, 443 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν ὁ προϊστάμενος τῶν
ἐνόρκων, ὁ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων αὐτοῦ καθηκόντων,
ἤτοι κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας τοῦ ὁρ-
κωτικοῦ δικαστηρίου ἐν γνώσει βεβαιῶν καὶ ἐπιμαρτύρων ἐπὶ τῇ
ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς, ἣν περιβέβληται, ἀπόφασιν ἄλλην παρὰ
τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου ἀληθῶς καταρτισθεῖσαν, ἤτοι ἐν
γνώσει βεβαιῶν καὶ ἐπιμαρτύρων ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ, ὑπά-
γεται, καθὸ προϊστάμενος δημοσίας ἀρχῆς, εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ
ἄρθ. 255 ποιν. τοῦ νόμου, ὡς αὐτουργὸς πλαστογραφίας, τὸ δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σύμβούλιον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑπαθέσει ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ τοιαύτη εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἀποδιδομένη πρᾶξις, ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν, ὡς μὴ ὑπάρχοντος δήθεν ὅρου τοῦ ποιν. νόμου τιμωροῦντος αὐτήν.

§ 827. Πρλ. τὰ περὶ ἀναιρέσεως.

Ἀποτελέσματα τῆς ἐτυμηγορίας ὡς πρὸς τὰς πρὸς ἀναίρεσιν προσφυγὰς καὶ τὰς ἐνώπιον ἄλλων συνέδρων παραπομπάς (1).

830. Ἡ ἀναίρεσις ἀποφάσεως καταδικαστικῆς συνεπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν καὶ τῶν ἀποφατικῶν ἀπαντήσεων τῆς ἐτυμηγορίας; Ὅρα τὴν ἀξιόλογον περὶ τούτου διατριβήν, ἣν κατεχώρισα εἰς Εὐρ. τόμ. 1 σελ. 149 ἐπ. καὶ τὸ Εὐρ. τοῦ Morin λ. cassassion καὶ τὸν ἀνωτ. § 825 ἐν τέλ. καὶ τὰ ἑπ.

§ 831. Ὅταν ἀναιρῆται ἀπόφασίς τις ὡς στηριζομένη εἰς ἐτυμηγορίαν καταδικαστικήν, ἐν ᾗ δὲν ὑπῆρχαν αἱ λέξεις *νομίμων πλειοψηφίας*, ὁ κατηγορούμενος δὲν ἀπολύεται, διότι ἀπόλυσις λαμβάνει χώραν ὅταν ἐκηρύχθη τις ἔνοχος διὰ πρᾶξιν μὴ κολάσιμον· ἐν δὲ τῷ θέματι, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἡ ἀπόφασις στηρίζεται εἰς ἐτυμηγορίαν ἁπλῶς ἀτελῆ. 500 ποιν. δικ. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 91 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 271.

§ 832. Ὅταν οἱ ἔνορκοι ἠρνήθησαν ὅτι ἐνήργησέ τις πρᾶξιν τινὰ ὡς αὐτουργὸς, ἀναιρεῖται δὲ ἡ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὸ περὶ συνεργείας ζήτημα, ἡ παραπομπὴ πρὸς νέαν ἐκδίκασιν περιορίζεται πλέον μόνον εἰς τὸ περὶ συνεργείας. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 96 τοῦ 1858. Πρλ. § 830.

§ 833. Ὅταν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι προφανῶς ἀντιφατικὴ (οἷον ὅταν οἱ ἔνορκοι ἀποφαίνωνται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ.... δὲν ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τὴν ἐξετέλεσε καθ' ὑπερβασιν τῶν νομίμων ὁρίων τῆς ἀμύνης), οἱ σύνεδροι δὲν πρέπει νὰ ἐκδίδωσιν ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προκαλῶσι τὴν διόρθωσιν τῆς ἐτυμηγορίας· ἄλλως, ἐπέρχεται ἀναίρεσις, ἡ σύλληψις τοῦ κατηγορηθέντος καὶ ἡ ἐκ νέου ἐκδικασις αὐτοῦ, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 480, 443, 477 καὶ 420 § 1 τῆς ποιν. δικον. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 76 τοῦ 1848.—Καὶ ἐσχάτως ὁ Ἄρ. Πάγος ἐβά-

(1) Ἀλλ. λέξ. Instr. crim. ἀρ. ἀρ. 3238 ἐπ. καὶ ἡμέτ. Ἰδ. λ. Ἀναίρεσις.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δισε τὴν αὐτὴν ὁδὸν, διατάξας νὰ δικασθῇ ἐκ νέου εἷς, ὅστις ἐκηρύχθη ἀθῶος, συνεπείᾳ ἀντιφατικῆς ἐτυμηγορίας. Ἴδε κατωτ. εἰς τὰς προσθήκας ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 24 τοῦ 1860. κατωτ. § 867.

§ 840. *Λόγοι ἀναιρέσεως.* — *Διατυπώσεις.* — Ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐν λέξ. Ἀναίρεσις.— Παράβολον.— Ἡ διαφορὰ δύο ἐτυμηγοριῶν, ἐκδοθεισῶν εἰς δύο διακεκριμένας δίκας καὶ διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου Α τοῦ 1856.

Πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως.

§ 845. Ὅρα ὅσα ἐξέθεσα ἐν λέξ. Πρακτικά. Πρβ. καὶ τὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου τούτου Πίνακα ἐν λ. Πρακτικά.

§ 846. Γενικαὶ περὶ πρακτικῶν παρατηρήσεις. Ἴδε Δαλλ. λέξ. instr. crim. ἀρ. 3634 ἐπ.

§ 847. Δύνανται νὰ ὦσι τυπωμένα; αὐτ. ἀρ. 3647 ἐπ.

§ 848. Πότε καὶ πῶς συντάσσονται; αὐτ. ἀρ. 3651 ἐπ.

§ 849. Χρονολόγησις καὶ ὑπογραφὴ αὐτῶν. αὐτ. ἀρ. 3654 ἐπ.

§ 850. Περιεχόμενον αὐτῶν.— Ἰσχὺς αὐτῶν. αὐτ. ἀρ. 3667.

§ 851. Παρεισγραφαί. Διαγραφαὶ κτλ.— αὐτ. ἀρ. 3714 ἐπ.

§ 852. Ὁ νόμος δὲν διατάττει ν' ἀντιγράφηται εἰς τὰ πρακτικὰ ὁλόκληρος ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ γίνηται εἰς αὐτὰ μνεία τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. ρς' τῆς 6 Νοεμβρ. 1837 (σελ. 232 τ. 1 τῆς Νομολ.).

§ 853. Τὰ τῆς συνεδριάσεως πρακτικὰ δὲν δύνανται ν' ἀναφέρωσι πῶς ἐγένετο ἡ ψηφοφορία καὶ πῶς ἐσκέφθησαν οἱ δικασταί, ὡς ἀναφερομένων ὅλων τούτων εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς διασκέψεως Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 120 τοῦ 1852.

§ 854. Δὲν εἶναι παραδεκτὴ ἡ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ προσβολὴ κατὰ τῶν πρακτικῶν εἰμὴ ὅταν τὰ προτεινόμενα γεγονότα ἔχωσιν ἐπιρροὴν καὶ εἰσὶ τοιαῦτα, ὥστε νὰ κλονίζωσι τὴν πίστιν των. Cass. 30 Ἰουν. 1838.

Il n'y a pas lieu à admettre la démande en inscription de faux tendant à prouver, contrairement au procés-verbal, qu'un témoin n'a pas prêté serment, si l'accusé n'a pas démandé acte de cette irrégularité dans la séance même, où elle a été commise. Cass. 22 Janv. 1811.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὑπόδειγμα πρακτικῶν τῆς ἀ συνεδριάσεως.

. . . . . .

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν. . . . τοῦ μηνὸς. . . . τοῦ ἔτους. . . . . οἱ ἀνωτέρω σημειωθέντες Σύνεδροι, Εἰσαγγελεὺς καὶ Γραμματεὺς συνῆλθον εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κακουργιοδικείου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ (. . . .) προσδιωρισμένου καταστήματος.

Ὁ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ Εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν. . . . Πρωτ. (ὑποκατασταθεὶς ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ Δικαστ. τοῦτο ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν. . . . ἐφέ αις Εἰσαγγελέως) λαβὼν τὸν λόγον ἠτήσατο νὰ κηρυχθῇ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κακουργιοδικείου τούτου, ὁ δὲ πρόεδρος, λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὸ ἀπὸ. . . . διάταγμα, δι' οὗ προσδιωρίσθη ἕδρα τοῦ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν. . . . ἐφετῶν τακτικοῦ (ἢ ἐκτάκτου Κακουργιοδικείου) ἡ πόλις. . . . 2) τὴν ἀπὸ . . . . ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσ. ὑπουργείου, δι' ἧς διωρίσθη τὸ προσωπικὸν τῶν συνέδρων· 3) τὴν ἀπὸ. . . . πρᾶξιν τοῦ προέδρου τῶν ἐν. . . . ἐφετῶν, δι' ἧς προσδιωρίσθη ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν κακουργιοδικῶν ἡ σήμερον. — 4) τὰς περὶ τοιχοκολλήσεως τῆς πράξεως ταύτης ἀποδείξεις τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν· 5) τὴν ἀπὸ. . . δηλοποίησιν τοῦ προέδρου τῶν ἐν. . . . ἐφετῶν, δι' ἧς γνωστοποιοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν κληρωθέντων διὰ τὴν. . . . σύνοδον τοῦ ἔτους. . . . τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων· — 6) τὰ ἀπὸ . . . . ὑπ' ἀρ. . . . φύλλα τῆς ἐφημερίδος. . . . ἐν ᾧ κατεχωρίσθησαν αἱ δύο αὗται πράξεις τοῦ προέδρου, ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς . . . . συνόδου τοῦ ἔτους. . . .

Μετὰ ταῦτα, ὁ πρόεδρος παρήγγειλε τὸν γραμματέα νὰ ἐκφωνήσῃ τὰ ὀνόματα τῶν κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν τῶν ἐν. . . . ἐφετῶν, τὴν γενομένην τὴν. . . . , κληρωθέντων τριάκοντα τακτικῶν καὶ τεσσάρων ἀναπληρωτικῶν ἐνόρκων, ὧν ὁ κατάλογος ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ἀπὸ. . . . ὑπ' ἀρ. . . . φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς . . . . . .

Ἐκφωνήσαντος τοῦ Γραμματέως τὸν κατάλογον αὐτὸν πλήρη, ἐφανίσθησαν οἱ Κύριοι

1) . . . . . .
2) . . . . . .

κτλ. κτλ.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπρότεινε νὰ κατασταθῶσιν οἱ ἀπολειπόμενοι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔνορκοι εἰς χρηματικὴν ποινὴν . . . , τὸ δὲ τῶν συνέδρων δικαστήριον, σκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του μυστικῶς, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθ. . . . ἀπόφασιν ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα δημοσίως ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς . . . .

Ὑπεβλήθη αἴτησις τοῦ ἐνόρκου . . . ζητοῦντος τὴν ἀπαλλαγήν του, διότι . . . Ἀκουσθέντος δὲ καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως, τὸ δικαστήριον, σκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του μυστικῶς . . . (ὡς ἀνωτέρω).

Ὁ πρόεδρος παρατηρήσας ὅτι, διὰ τῶν ἐμφανισθέντων ὡς ἀνωτέρω ἐνόρκων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σχηματίζηται δικαστήριον ἐνόρκων, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ νέα κλήρωσις κατὰ τὸ ἄρθρον 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, παρήγγειλε τὸν γραμματέα νὰ ἐκφωνήσῃ τὰ ὀνόματα τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα, (διαλαμβανόμενα εἰς τὸν ἰδιαίτερον (εἰδικὸν) κατάλογον τὸν παρὰ τοῦ νομάρχου . . . καὶ τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου . . . συνταχθέντα καὶ παρὰ τοῦ αὐτοῦ νομάρχου ἀποσταλέντα πρὸς τὸν . . .) κατοικοῦσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ (. . .), καὶ περιέχονται εἰς τὸν κατάλογον τὸν δημοσιευθέντα εἰς τὸ (ἢ εἰς τὴν σελ. . . .) ἀπὸ . . . ὑπ' ἀρ. . . . φύλλον τῆς ἐφημ. τῆς Κυβερν τοῦ ἔτους . . . .

Ὅλα τὰ ὀνόματα ταῦτα (τὰ ἐν τῷ εἰδικῷ καταλόγῳ) ἐκφωνηθέντα ὡς ἀνωτέρω ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ προέδρου εἰς τὴν κληρωτίδα, ἐξ ἧς, ἀνακινηθείσης προηγουμένως ἐν ταξει, ὁ πρόεδρος ἐξάγων δημοσίως ἀνὰ ἓν τὰ ῥιφθέντα ὀνόματα τὰ ἐξεφώνει δημοσίως. Ἐκληρώθησαν δὲ κατὰ τὴν ἑπομένην τάξιν οἱ ἑξῆς, ἤτοι οἱ Κύριοι:

1) . . . . . .
2) . . . . . κτλ. (1).

---

(1) Ἐνδέχεται νὰ γίνωσι προτάσεις τινές· ὡς παράδειγμα δὲ σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς.

«Λαβὼν τὸν λόγον ὁ εἰσαγγελεὺς παρετήρησεν ὅτι ἐκ τῶν εἰς τὸν εἰδικὸν κατάλογον σημειουμένων ὡς κατοικούντων ἐν Ἀθήναις ὁ μὲν . . . ἀπεβίωσεν, οἱ δὲ . . . ἐκληρώθησαν ἤδη ἐνώπιον τῶν ἐν . . . ἐφετῶν ὡς τακτικοὶ (ἢ ἀναπληρωτικοί)· ὥστε τὰ ὀνόματα αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν κληρωτίδα· οἱ δὲ . . . ἐξεπλήρωσαν δεόντως τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν καὶ προπαρελθοῦσαν σύνοδον, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται ἐκ τῶν ἀπὸ . . . ἐγγράφων τῶν προέδρων τῶν Κακουργιοδικῶν τῆς . . . »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ πρόεδρος παρατηρήσας ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω προσώπων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκροτῆται ἐν τάξει δικαστήριον ἐνόρκων, παρήγγειλε, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου, τὸν γραμματέα νὰ ἐκφωνήσῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἄλλων πολιτῶν τῶν κατοικούντων ἐν τῷ τόπῳ τῆς συνόδου (δηλ. ἐν....) καὶ δυναμένων νὰ ἐκλεχθῶσιν, ὄντων δὲ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν κατάλογον τὸν δημοσιευθέντα εἰς τὴν σελ.....τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερν. τοῦ ἔτους ....— Ἑπομένως ὁ γραμματεὺς προέβη εἰς τὴν ἐκφώνησιν ὅλων αὐτῶν τῶν πολιτῶν, τὰ δὲ ὀνόματά των ἔβαλεν ὁ πρόεδρος εἰς τὴν κληρωτίδα, ἐξ ἧς.....(κτλ. ὡς ἀνωτέρω).

Ἐνταῦθα ἔπαυσεν ἡ κλήρωσις, εἰπόντος τοῦ προέδρου ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω προσώπων εἶναι δυνατὸν νὰ συγκροτῆται δικαστήριον ἐνόρκων.

Ὁ εἰσαγγελεύς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπρότεινε νὰ διορισθῶσιν ὡς κλητῆρες τοῦ ἀκροατηρίου οἱ....καὶ νὰ γίνηται ἡ ἔναρξις τῶν συνεδριάσεων ἀπὸ τῆς θης π. μ. Τὸ δὲ δικαστήριον, σκεφθὲν ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθ.....ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα δημοσίᾳ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς....

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, εἰπών, ὅτι οἱ σήμερον κληρωθέντες πρέπει νὰ εἰδοποιηθῶσι παραχρῆμα, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

. . . . . .

συνόδου τοῦ ἔτους...., διὸ καὶ παρὰ τοῦ νομάρχου....διεγράφησαν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δυναμένων νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς ἔνορκοι κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον. Διὰ τοῦτο ἐπρότεινεν ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ μὴ τεθῶσιν εἰς τὴν κληρωτίδα οἱ δ' αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

Οἱ σύνεδροι, διασκεφθέντες μυστικῶς ἀπὸ τῶν ἑδρῶν των, ἐξέδωκαν τὴν ὑπ' ἀριθ.....ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν δημοσίᾳ καὶ παραχρῆμα ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς....

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὁ πρόεδρος ἔθεσεν ἐν τῇ κληρωτίδι τὰ ἐξῆς ὀνόματα, ἤτοι.....ἅτινα εἰσὶ τὰ ὑπολειπόμενα ἐκ τῶν εἰς τὸν εἰρημένον ἰδιαίτερον κατάλογον ἀναφερομένων κατοίκων τὴν πόλεως ταύτης (....) μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ ὑπ' ἀριθ.....ἀποφάσει μνημονευομένων· ἐξάγων δὲ δημοσίως ἀνὰ ἓν τὰ ῥιφθέντα ὀνόματα τὰ ἐξεφώνει δημοσίως· ἐκληρώθησαν δὲ κατὰ τὴν ἑπομένην τάξιν τὰ ἐξῆς, ἤτοι....

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὑπόδειγμα πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν....Κακουργιοδικῶν.

Συνεδρίασις τῆς....1860.

Πρόεδρος....

Σύνεδρος....

Εἰσαγγελεύς....τῶν ἐν....πλειμμελειοδικῶν, ὑποκατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν....ἐφέταις.

Γραμματεὺς τῶν ἐν....πρωτοδικῶν.

Ἔκθεσις τῶν πρακτικῶν.

Ἡ συνεδρίασις ἐγένετο δημοσίως εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δικαστικοῦ καταστήματος.... (1), προσδιορισθὲν ὡς τοιοῦτον καὶ διὰ τὰς δημοσίας συνεδριάσεις τοῦ Κακουργιοδικείου, κατὰ τὰ περὶ τούτου διατεταγμένα (2).

Κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου, προσήχθησαν εἰς τὸ ἀκροατήριον οἱ κατηγορούμενοι ἐλεύθεροι δεσμῶν, ὑπὸ στρατιωτῶν ἁπλῶς φυλασσόμενοι· ἐρωτηθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ προέδρου περὶ τῆς ταυτότητός των ἀπήντησαν

1) ὁ μὲν ὅτι ὀνομάζεται....ἐγεννήθη ἐν....κατοικεῖ ἐν.... ἡλικίας ἐτῶν... ἔγγαμος, ἔχων τέκνα...., ἐπαγγέλματος.... ἀγράμματος καὶ χριστιανός. Ἔχει δὲ συνήγορον τὸν....παρόντα.

2) ὁ δὲ . . . . . .

κ. τ. λ. . . . . (3), (4).

Μετὰ τοῦτο, οἱ κατηγορούμενοι αὐτοὶ κατέλαβον τὰς θέσεις των, πλησίον των δὲ κατέλαβον τὰς ἕδρας των καὶ οἱ συνήγοροί των.

. . . . . (5).

. . . . . (6).

Πρὸς σχηματισμὸν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, ὁ πρόεδρος παρήγγειλε τὸν γραμματέα νὰ καλέσῃ κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν καὶ κατ' ὄνομα τοὺς κατὰ τὴν....

---

(1) Τῶν ἐν....πρωτοδικῶν (ἂν τοιοῦτό τι συμβαίνῃ).

(2) Καλὸν νὰ σημειοῦται τὸ περὶ τούτου ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

(3) Ἂν πλείονες ἢ συνήγοροι; Ἴδε κατ. σημ. α.

(4) Διερμηνεύς; Ἴδε σημ. κατ. β.

(5) Χωρισμὸς τῆς δίκης. Ὅρα κατ. σημ. γ.

(6) Ἂν μακρὰ ἡ δίκη; κατ. σημ. δ.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γενομένην δημοσίαν συνεδρίασιν τῶν ἐν. . . .ἐφετῶν κληρωθέντας τακτικοὺς ἐνόρκους (7), συνάμα δὲ παρήγγειλεν ὁ πρόεδρος ἅλους ἐν γένει τοὺς παρόντας τακτικούς τε καὶ μὴ ἐνόρκους ν' ἀναγγέλλωσι τὴν εἰς τὸ ἀκροατήριον παρουσίαν των, ἅμ' ἀκούοντες τὸ ὄνομά των ἐκφωνούμενον.

Ἐκφωνήσαντος τοῦ γραμματέως τὰ ὀνόματα τῶν τακτικῶν ἐνόρκων, συμφώνως μὲ τὴν ἀνωτέρω παραγγελίαν, ἐνεφανίσθησαν οἱ Κύριοι.

1) . . . . . .
2) . . . . . .

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μὴ συμπληρωθέντος, διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐνόρκων, τοῦ παρὰ τοῦ ἄρθ. 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, ὁ γραμματεὺς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκάλεσε, κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως ὁρισθεῖσαν τάξιν καὶ κατ' ὄνομα, τοὺς κατὰ τὴν προσημειωθεῖσαν δημοσίαν συνεδρίασιν τῶν ἐν. . . . ἐφετῶν κληρωθέντας ἐκ τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθ. 58 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ συνταχθέντος ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους (πλὴν τοῦ διὰ τῆς ἀπὸ. . . .ὑπ' ἀριθ. . . . . ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα συνέδρων ἀπαλλαγέντος . . . .) καὶ ἐνεφανίσθησαν οἱ

3) . . . . . .
4) . . . . . .

κ.τ.λ. κ τ.λ.

Μὴ συμπληρωθέντος οὐδὲ δι' αὐτῶν τοῦ παρὰ τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὡρισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, ὁ γραμματεὺς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκάλεσε, κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν καὶ κατ' ὄνομα, τοὺς κατὰ τὴν δημοσίαν τοῦ δικαστηρίου τούτου τῶν συνέδρων συνεδρίασιν τῆς. . . .ἐκ τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου κληρωθέντας ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους, κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης, πλὴν τοῦ διὰ τῆς ἀπὸ. . . .ὑπ' ἀριθ. . . . .ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα συνέδρων ἀπαλλαγέντος, καὶ ἐνεφανίσθησαν οἱ

5) . . . . . .
6) . . . . . .

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

---

(7) Προσθετέον, ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις· πλὴν τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. . . . .τῆς. . . .ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα συνέδρων ἀπαλλαγέντων.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Μὴ συμπληρωθέντος οὔτε δι' αὐτῶν τοῦ παρὰ τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, ὁ γραμματεὺς κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκάλεσε κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν, καὶ κατ' ὄνομα τοὺς κατὰ τὴν, ὡς ἀνωτέρω, τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα συνέδρων δημοσίαν συνεδρίασιν τῆς . . . . ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους, οἵτινες κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ἐκληρώθησαν, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν ἐν τῷ εἰδικῷ καταλόγῳ, ἐκ τοῦ γενικοῦ καταλόγου, ἤτοι τῶν ἄλλων πολιτῶν τῶν κατοικούντων ἐν τῷ τόπῳ τῆς συνόδου (δηλ. ἐν . . . .) καὶ δυναμένων νὰ ἐκλεχθῶσιν, ὄντων δὲ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν παρὰ τοῦ νομάρχου . . . . ἀποσταλέντα ἐπὶ τούτῳ κατάλογον, πλὴν τοῦ διὰ τῆς ἀπὸ . . . . ὑπ' ἀριθ. . . . . ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα συνέδρων ἀπαλλαγέντος.— Ἐνεφανίσθησαν δὲ ἐξ αὐτῶν οἱ

7) . . . . . .
8) . . . . . .

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μὴ συμπληρωθέντος οὔτε δι' αὐτῶν τοῦ παρὰ τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, ὁ γραμματεὺς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκάλεσε κατ' ὄνομα καὶ κατὰ τὴν διὰ τῆς κληρώσεως προσδιορισθεῖσαν τάξιν τοὺς κατὰ τὴν δημοσίαν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα συνέδρων συνεδρίασιν τῆς . . . . κληρωθέντας ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους . . . . . οἵτινες (8).

11) . . . . . .
12) . . . . . (9).

Συμπληρωθέντος οὕτω τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, ὁ πρόεδρος ἔθεσε τὰ ὀνόματα τῶν 24 (10) αὐτῶν ἐνόρκων εἰς τὴν κληρωτίδα καὶ ἀνέμιξεν αὐτὰ εἰπὼν ὅτι ἐκ τῶν 24 ἐνόρκων, δώδεκα (11) μόναν εἰσὶν ἀναγκαῖαι πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν 12 ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαιρέσωσιν ἓξ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἓξ οἱ κατηγορούμενοι, χωρὶς νὰ ὦσιν ὑπόχρεοι νὰ δώσωσι τὸν λόγον τῆς ἐξαιρέσεως· ἐρωτηθέντες δὲ οἱ κατηγορούμενοι ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἐὰν

---

(8) Ὡς τὸ προηγούμενον ἐδάφιον.
(9) Ἂν συμπέσῃ ἐξαίρεσις ἐνόρκου τινός ; κατ. σημ. ε.
(10) Ἂν τεθῶσι πλείω ὀνόματα, σημειοῦται ἀκριβῶς. ἴδε σημ. δ.
(11) Ἂν 13 ἢ 14 εἰσὶν ἀναγκαῖοι, σημειοῦται. ἴδε σημ. δ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερροίας

τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς ἐξαιρέσεως θέλωσι νὰ κάμωσιν οἱ ἴδιοι χρῆσιν, ἢ τὸ ἀναθέτωσιν εἰς τοὺς συνηγόρους των, ἀπήντησαν ἅπαντες ὅ ι τὸ ἀναθέτουσιν εἰς τὸν παρόντα συ.ήγορον.... Εἰς τοῦτο δὲ συνήνεσαν καὶ οἱ ἄλλοι συνήγοροι (12).

Ὅθεν ὁ πρόεδρος ἤρξατο τῆς κληρώσεως, καὶ, ἐξάγων δημοσίως ἐκ τῆς κληρωτίδος ἀνὰ ἓν τὰ ὀνόματα τῶν ἐνόρκων, τὰ ἐξεφώνει καὶ τὰ ἐγνωστοποίει ἰδιαιτέρως πρός τε τὸν εἰσαγγελέα καὶ πρὸς τοὺς κατηγορουμένους καὶ συνηγόρους των πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ τῆς ἐξαιρέσεως δικαιώματος· ἐξήχθησαν δὲ οὕτω

1) ὁ.....ἐξηρέθη ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως.
2) ὁ.....ἐξηρέθη ὑπὸ τοῦ συνηγόρου....
3) ὁ.....δὲν ἐξηρέθη παρ' οὐδενός

κ.τ.λ. κ.τ.λ. (13).

Ἐπομένως ὁ πρόεδρος εἶπεν, ὅτι συνετληρώθη ὁ παρὰ τοῦ ἄρθ. 68 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν 12 (ἢ 13, ἢ 11 κατὰ τὰς περιστάσεις) ἐνόρκων πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ὅπερ μετὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων θέλει δικάσει τοὺς ἐπί.....(14) εἰρημένους κατηγορουμένους, οἱ δὲ κληρωθέντες καὶ μὴ ἐξαιρεθέντες οὗτοι ἔνορκοι (15) κατελαβον τὰς ἀπέναντι τῶν κατηγορουμένων κατὰ τὴν τάξιν τῆς κληρώσεώς των προσδιωρισμένας ἕδρας των, προσηκόντως κεχωρισμένας ἀπὸ τὰς τῶν διαδίκων καὶ τῶν μαρτύρων καὶ ἀπὸ τὸ διὰ τοὺς ἀκροατὰς προσδιωρισμένον μέρος.— Εἶτα ὁ πρόεδρος, ἀπάντων ἱσταμένων, ἀνέγνω πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐνόρκους αὐτοὺς (16) τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 78 τοῦ δικαστι-

---

(12) Ἂν οἱ κατηγορούμενοι ὦσι πολλοὶ καὶ δὲν συμφωνῶσι; Ἴδε κατ. σημ. ς.

(13) Ἂν ἐξαντληθῇ τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα τοῦ εἰσαγγελέως ἢ τῶν κατηγορουμένων, σημειοῦται ὅτι «ἐνταῦθα ὁ πρόεδρος εἶπεν ὅτι τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα τοῦ συνηγόρου....(ἢ τοῦ Εἰσαγ.)....ἐξηντλήθη· προέβη δὲ εἰς τὴν περαιτέρω κλήρωσιν, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ πλέον αὐτὸν ἂν ἐξαιρῇ τὸν ἐκφωνούμενον ἔνορκον.

(14) Κλοπῇ π. χ.

(15) Πρόσθες, εἰ ἀνάγκη· «εἷς καὶ οἱ κατὰ προσθήκην, δυνάμει τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀρ....ἀποφάσεως, κληρωθέντες καὶ μὴ ἐξαιρεθέντες.....

(16) Συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν προσθέτων (ἂν τοιοῦτοι ὑπάρχωσιν).

Δημοσια Κεντρικη Βιβλιοθηκη Βεροιας

κοῦ ὀργανισμοῦ περιεχόμενον ὅρκον, ἀκολούθως δὲ ἐκάλεσε κατ' ὄνομα ἕκαστον τῶν ἐνόρκων, καὶ ἕκαστος αὐτῶν, ἐκφωνουμένου τοῦ ὀνόματός του, ἀνέτεινε τὴν δεξιάν του, προφέρων τὴν λέξιν «ὀμνύω».

Ἐταναλαβόντων δὲ τῶν ὁρκισθέντων ἐνόρκων τὰς ἕδρας των, ὁ πρόεδρος εἶπε πρὸς αὐτούς, ὅτι κατὰ τὸν νόμον ὁ πρῶτος κληρωθεὶς καὶ μὴ ἐξαιρεθεὶς ἔνορκος . . . εἶναι ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων, ἐκτὸς ἐὰν, συναινέσει αὐτοῦ καὶ δι' ἐλευθέρας ἐκλογῆς τῶν λοιπῶν ἐνόρκων, διορισθῇ ἕτερος· εἰ δὲ ἔνορκοι, συνεννοηθέντες κατ' ἰδίαν μεταξύ των, ἀνήγγειλον ὅτι (17), συναινέσει καὶ τοῦ προκληρωθέντος . . . ἐκφραθείσῃ ῥητῶς παρὰ τούτου, διορίζουσι προϊστάμενόν των τὸν κληρωθέντα . . . . . .

. . . . . (18).

Τούτων γενομένων, ὁ πρόεδρος ἐκάλεσεν ἐνώπιόν του τοὺς κατηγορουμένους καὶ ἐξέτασεν αὐτοὺς περὶ τῆς ταυτότητος των· αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι

1) ὁ μὲν ὀνομάζεται . . . . ἐγεννήθη εἰς . . . . κατοικεῖ εἰς . . . . ἐτῶν . . . . , γεωργὸς καὶ χριστιανὸς, εἶναι ἔγγαμος, ἔχει δὲ τέκνα . . . . καὶ εἶναι ἀγράμματος· ἔχει συνήγορον πρὸς ὑπεράσπισίν του τὸν δικηγόρον . . . . παρόντα.

2) ὁ κτλ. . . . . .

Εἶτα ὁ πρόεδρος παρήγγειλε τοὺς κατηγορουμένους νὰ προσέξωσιν εἰς τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς συζήτησιν, εἰς δὲ τοὺς συνηγόρους ὑπέμνησε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 376 τῆς ποιν. δικονομίας, ἔδωκε δὲ τὸν λόγον εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ὅστις ἀπήγγειλε συνοπτικῶς τὴν ἔννοιαν τῆς κατηγορίας, συμφώνως μὲ τὸ ἀπὸ . . . . ὑπ' ἀριθ. . . . . ἐγκλητήριον ἔγγραφον τοῦ παρὰ τοῖς ἐν . . . . ἐφέταις εἰσαγγελέως, καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν πρόεδρον τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας κληθεισθέντων μαρτύρων

1) . . . . . .

2) . . . . . .

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ κλητὴρ, κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου, ἐξεφώνησε τὰ ὀνόματα

---

(17) Ἢ σημειοῦνται ταῦτα «ἀνήγγειλον ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλεχθῇ ἄλλος».

(18) Ἄλλη κλήρωσις δι' ἄλλην ὑπόθεσιν; Ἴδε σημ. ζ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν εἰρημένων μαρτύρων, ἅπαντες δὲ οὗτοι εὑρέθησαν παρόντες, ἐξαιρουμένου τοῦ....καὶ τοῦ....οἵτινες ἀπελίποντο.

Οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων εἶπον, ὅτι ἐκλητεύθησαν μάρτυρες ὑπερασπίσεως οἱ ἑξῆς.....

Ὁ κλητὴρ, κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου, ἐξεφώνησε καὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, οἵτινες εὑρέθησαν παρόντες, ἐκτὸς τοῦ....καὶ τοῦ....

Ἅπαντες οἱ παρόντες μάρτυρες τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως κατέλαβον τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὡρισμένας ἕδρας των.

Ὁ εἰσαγγελεὺς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐζητήσατο νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ἀπολιπόμενοι μάρτυρες... εἰς χρηματικὴν ποινήν....καὶ νὰ προβῇ ἐν τούτοις ἡ δικη (19), παραιτούμενος τῆς μαρτυρίας τῶν ἀπολιπομένων μαρτύρων.— Μὴ ἀντιτεινάντων τῶν κατηγορουμένων ἢ τῶν συνηγόρων των, καὶ παραιτηθέντων τῶν κατηγορουμένων ἀπὸ τῶν μὴ ἐμφανισθέντων μαρτύρων των....τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ.....ἀπόφασίν του, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς

.....

Τούτων γενομένων, ὁ γραμματεὺς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἀνέγνω γεγονείᾳ τῇ φωνῇ, α') τὸ ἀπὸ....ὑπ' ἀρ.....βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν....πλημμελειοδικῶν. — β') τὸ ἀπὸ....ὑπ' ἀρ.....βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν....ἐρετῶν (20). — γ') τὸ ἀπὸ....ὑπ' ἀρ..... ἐγκλητήριον ἔγγραφον τοῦ παρὰ τοῖς ἐν....ἐφέταις εἰσαγγελέως.

Ἐπομένως ὁ πρόεδρος ἐσαφήνισε πρὸς τοὺς κατηγορουμένους μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὰς κατ' αὐτῶν γενομένας αἰτιάσεις, καὶ διέταξε τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως. Προσδιορίσας δὲ τὴν τάξιν τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων, διέταξε καὶ ἀπεχώρησαν οὗτοι εἰς τὰ δι' αὐτοὺς παρεσκευασμένα καὶ ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένα δωμάτια τοῦ καταστήματος, (οἱ μὲν τῆς κατηγορίας δηλ. εἰς ἓν δω-

---

(19) Ἢ νὰ ἀναβληθῇ ἡ δίκη, διαταττομένης καὶ τῆς διὰ τῆς βίας προσαγωγῆς τῶν μαρτύρων αὐτῶν. — Οἱ συνήγοροι δὲ τοῦ κατηγορουμένου ἐζητήσαντο νὰ....

(20) Τὴν (ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη περίπτωσις) ἀπὸ....ὑπ' ἀρ.... ἀπόφασιν τοῦ....

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μάτιον, οἱ δὲ τῆς ὑπερασπίσεως εἰς ἕτερον) ἔμεινε δὲ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς κατηγορίας (21), ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη ὅτι

α) Ὀνομάζεται . . . ἐγεννήθη εἰς . . . κατοικεῖ εἰς . . . ἐτῶν . . , γεωργὸς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, συγγένειαν μετὰ τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἔχει. — Ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθ. 121 τῆς ποινικῆς δικονομίας κατέθεσε διὰ ζώσης ὅσα καὶ ἐν τῇ ἀνακρίσει.

β') Μετ' αὐτὸν προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη, ὅτι ὀνομάζεται Σακελλάριος *ἱερεὺς*, ἐγεννήθη εἰς . . . , κατοικεῖ εἰς . . . , ἐτῶν . . . , ἱερεὺς (ἢ ἱεροδιάκονος), χριστιανὸς ὀρθόδοξος, συγγένειαν δὲν ἔχει μέ τινα τῶν κατηγορουμένων. — Θεὶς δὲ τὴν δεξιὰν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ὤμοσε κατὰ τὸ ἄρθ. 23 τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1852 καταστατικοῦ περὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου νόμου οὕτω «διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ μου (ἢ ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ μου, ἂν ὁ μάρτυς ἦναι ἀρχιερεύς). — Ἂν δόκιμος ; Ὡσαύτως· νόμ. τῆς . . Μαΐου 1860 ὑπ' ἀρ. φλέ, ὅτι θέλω ὁμιλήσει ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς, καὶ θέλω εἴπει ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν (21²).

---

(21) Ἂν μυστικὴ ἡ συνεδρίασις ; — Ἂν ἡ συνεδρίασις πρέπῃ νὰ γίνῃ μυστική, ἐνεργοῦνται καὶ σημειοῦνται τὰ ἑξῆς. Ἐνταῦθα ὁ εἰσαγγελεὺς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπρότεινε νὰ διαταχθῇ ἡ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζήτησις, ἐπειδὴ θέλουν ἐκτεθῇ περιστατικὰ ἔχοντα ἐπιβλαβῆ ἐπιρροὴν εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ εἰς τὴν χρηστοήθειαν. — Ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ συνήγορός του δὲν ἀντέτειναν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδωκεν ἀπόφασιν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα διὰ τοῦ προέδρου δημοσίως καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις, περὶ ἧς ὁ λόγος. — Μετὰ τοῦτο ὁ πρόεδρος διέταξε ν' ἀποχωρήσωσιν οἱ ἀκροαταὶ ἐκτὸς τοῦ διερμηνέως . . . καὶ ἀπεχώρησαν, διέταξε δὲ ν' ἀποχωρήσωσι καὶ οἱ μάρτυρες τῆς μὲν κατηγορίας εἰς τὸ δι' αὐτοὺς προσδιωρισμένον ἰδιαίτερον δωμάτιον, τῆς δὲ ὑπερασπίσεως εἰς τὸ πρὸς τοῦτο ὡρισμένον ἰδιαίτερον δωμάτιον, εἰς τὰ ὁποῖα δωμάτια ἐτέθη φυλακὴ πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συγκοινωνίας. — Κατόπιν ἐκλείσθησαν αἱ θύραι τοῦ δικαστηρίου. — Προσελθὼν λοιπὸν ὁ πρῶτος μάρτυς εἶπεν ὅτι . . . .

(21²) Πρλ. τὸν ἐν σόλ. σελ. 270 διατρισθέν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γ') Μετ' αὐτὸν προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς, ὅστις
κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ. (22).

δ') Μετ' αὐτὸν προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ πρoέδρου περὶ τῆς ταυτότητός του εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται.... *θθωμανός*.

Ὁ μάρτυς οὗτος, θεὶς τὴν δεξιάν του ἐπὶ τοῦ κορανίου, ὤμωσεν οὕτως..... (23).

. . . . . (24).
. . . . . (25).
. . . . . (26).

Σημειωτέον, ὅτι οἱ μάρτυρες ἀνὰ εἷς καλούμενοι καὶ διὰ ζώσης ἐξεταζόμενοι μετὰ τὴν ἐξέτασιν των παρέμενον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, καὶ ὅτι κατὰ πᾶσαν μαρτυρίαν ὁ πρόεδρος ἔδιδε τὸν λόγον εἰς τὸν εἰσαγγελέα, τοὺς συνέδρους, τοὺς ἐνόρκους, τοὺς κατηγορουμένους καὶ τοὺς συνηγόρους των, ἵνα ἀπευθύνωσιν, ἐὰν εἶχον, ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς μάρτυρας· πρὸς δὲ τὸν κατηγορούμενον, καὶ ἂν ἔχῃ νὰ παρατηρήσῃ ἢ νὰ ὑπομνήσῃ τί· οὗτοι δὲ ἔκαμον ἐνίοτε ἐρωτήσεις, οἱ δὲ μάρτυρες ἀπεκρίνοντο σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν.

. . . . . (27).

Εἰς τοὺς μάρτυρες ἐπεδείχθησαν καὶ τὰ πιστόγραφα.

Ὁ γραμματεύς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου (καὶ μετὰ προηγουμένην αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως μὴ ἀντικρουσθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὑπερασπίσεως) ἀνέγνω, γεγονείᾳ τῇ φωνῇ, τὰ ἑξῆς ἐγγραφα·

ἤτοι

α) Τὴν ἀπὸ....ἔνορκον μαρτυρίαν τοῦ μαρτυρος....ἐξεταοθέντος ἐνώπιον τοῦ....ὅστις (μάρτυς) δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ

---

(22) Ὅταν οἱ μάρτυρες δὲν ἐξετάσθησαν ἐν τῇ ἀνακρίσει, ὁ γραμματεὺς σημειοῖ, διὰ βραχέων, τὴν κατάθεσίν των.

(23) Ἴδε σημ. η.— Ἂν μάρτυς ἦναι Ἰουδαῖος, ἴδε κατ. σημ. 0².

(24) Ἐξαίρεσις μαρτύρων. Ἴδε σημ. θ.

(25) Ἀντιφάσεις. Ἴδε σημ. ι.

(26) Μὴ ὅρκισις. Ἴδε σημ. ια.

(27) Πρόσθες, εἰ ἀνάγκη.— «Ὁ μάρτυς....ἐζήτησεν, ἀνάγκην ἔχων, νὰ ἀποχωρήσῃ τοῦ ἀκροατηρίου· μὴ ἀντιτεινάντος δὲ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ συνηγόρου του, ἐπετράπη τῷ μάρτυρι αὐτῷ ν' ἀποχωρήσῃ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀκροατήριον καίτοι περιεχόμενος εἰς τὸν κοινοποιηθέντα τοῖς κατηγορουμένοις κατάλογον.

δ') Τὴν ἀπό . . . ἰατρικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐν . . . ἰατροῦ . . . . . .

γ') . . . . . (28).

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἐκάλεσεν ἐνώπιόν του τοὺς κατηγορουμένους, καὶ, ἀνακοινώσας πρὸς αὐτοὺς τὴν κατ' αὐτῶν κατηγορίαν, τοὺς προτεκάλεσεν εἰς ἀπολογίαν· οὗτοι δὲ ἠρνήθησαν ἐντελῶς τὴν ἀποδιδομένην αὐτοῖς κατηγορίαν (29). Δυθέντος τοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ προέδρου εἰς τὸν εἰσαγγελέα, τοὺς συνέδρους καὶ τοὺς ἐνόρκους, ἵνα ἀπευθύνωσιν ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς κατηγορουμένους ἢ νὰ ζητήσωσι διασαφήσεις, καὶ ἀποκριθέντων αὐτῶν ἀποφατικῶς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε περαιωμένην τὴν περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίαν.

. . . . . (30).

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, κατ' αἴτησιν τῶν ἐνόρκων, διέκοψεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν τὴν συνεδρίασιν, πρὸς ἀναψυχὴν τῶν δικαστῶν, τῶν ἐνόρκων, τῶν συνηγόρων καὶ κατηγορουμένων, οἵτινες ἔμειναν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὑπὸ τὴν ἀνήκουσαν στρατιωτικὴν φύλαξιν, οἱ δὲ ἔνορκοι εἰσῆλθων εἰς τὸ τῆς διασκέψεως αὐτῶν δωμάτιον, παρὰ τὴν θύραν τοῦ ὁποίου ἐτέθη φυλακὴ πρὸς ἀπαγόρευσιν πάσης ἀνακοινώσεως τῶν ἐνόρκων πρὸς τρίτον τινὰ κτλ.— Μετὰ τὴν παρέλευσιν δὲ τῆς ὥρας ταύτης, ἐπανελήφθη ἡ ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης συνεδρίασις, ἥτις ἐγένετο δημοσίως (30²) ἐν τῷ

---

(28) Ἂν γίνῃ ἀντίρρησις πρὸς τὸ δικαστήριον, ἵνα μὴ ἀναγνωσθῇ ἔγγραφόν τι, σημειοῦνται ταῦτα· ὁ συνήγορος . . . ἐζήτησε νὰ μὴ ἀναγνωσθῇ (π. χ.) ἡ ἀπὸ . . . ἰατρικὴ ἔκθεσις, διότι . . . ὁ εἰσαγγελεὺς ἀπέκρουσε τὴν πρότασιν ταύτην, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν κατ' ἰδίαν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ὅτι . . . .—Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ἐκλείσθησαν (ἂν ἡ συζήτησις ἦναι μυστική)· αἱ θύραι τοῦ δικαστηρίου· ὅθεν . . . . . .

(29) Ἢ ὁ . . . ὡμολόγησεν ὅτι . . . .

(30) (Ἂν ὑπάρχῃ διερμηνεύς, σημειοῦται)· ὁ διερμηνεὺς ἐξεπλήρωσε τὸ ἔργον του καθ' ἅπασαν τὴν ἀνωτέρω δίοδον τῆς διαδικασίας, ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει καὶ ὁ νόμος τὸ ἀπῄτει.

(30²) Ἂν ἡ συνεδρίασις ἦναι μυστική, ἴδε κατ. σημ. 16.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἰρημένῳ κατασήματι, παρόντων τοῦ προέδρου, τῶν συνέδρων, τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ γραμματέως, τῶν κατηγορουμένων καὶ συνηγόρων των καὶ τῶν δώδεκα (ἢ . . .) κληρωθέντων καὶ ὁρκισθέντων, ὡς ἀνωτέρω, ἐνόρκων· ἅπαντες δὲ οἱ ἀνωτέρω κατέλαβον τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἕδρας των, παρόντων καὶ τῶν ἐξετασθέντων, ὡς ἀνωτέρω, μαρτύρων, καὶ τοῦ διερμηνέως (31).

Ὁ εἰσαγγελεὺς, τὸν λόγον λαβὼν, ἀνέπτυξε τὴν κατηγορίαν, ἐξαιτησάμενος νὰ κηρυχθῶσιν οἱ κατηγορούμενοι ἔνοχοι κατὰ τὸ ἐγκλητήριον ἔγγραφον.— Οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων, λαβόντες τὸν λόγον, ἀνέπτυξαν τὴν ὑπεράσπισιν, ζητήσαντες νὰ κηρυχθῶσιν ἀθῶοι οἱ κατηγορούμενοι. — Ὁ εἰσαγγελεὺς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπέμεινεν εἰς τὴν κατηγορίαν, οἱ δὲ συνήγοροι, λαβόντες καὶ αὖθις τελευταῖοι τὸν λόγον, ἐζήτησαντο νὰ κηρυχθῶσιν ἀθῶοι οἱ κατηγορούμενοι.

Οἱ κατηγορούμενοι ἐρωτηθέντες ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἂν ἔχωσί τι νὰ προσθέσωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἀπήντησαν ἀποφατικῶς.

. . . . . (32).

Ἐπομένως ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε περαιωμένην τὴν συζήτησιν, καὶ (33), ἀνακεφαλαιώσας αὐτὴν μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν πρὸς τοὺς ἐνόρκους, καὶ ἰδίως τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν κατηγορουμένων προσαχθείσας ἀποδείξεις, ὑπέμνησε πρὸς τοὺς ἐνόρκους τὰ καθήκοντά των· ἀνέπτυξεν αὐτοῖς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 433, 441 καὶ 458 § 12 καὶ 13 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ ἔθεσεν αὐτοῖς πρὸς λύσιν τὰ ἑξῆς ζητήματα, ἅπερ ἀνέγνω δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ.

Ζητήματα . . . . . .

. . . . . .

---

(31) Ἂν τοιοῦτος ὑπάρχῃ. — Ἂν γίνῃ διακοπὴ εἰς τὴν ἐπαύριον; Ἴδε κατ. σημ. ιδ.

(32) Ἂν ὑπάρχῃ διερμηνεύς; Σημειοῦται «ὁ διερμηνεὺς ἐξεπλήρωσε καθ' ὅλην τὴν ἀνωτέρω δίοδον τῆς διαδικασίας τὴν ὑπηρεσίαν του, ἤτοι (π. χ.) ἐξήγησε τοῖς κατηγορουμένοις τὴν ἔννοιαν τῆς κατηγορίας, τὴν αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, τὴν αἴτησιν τῶν συνηγόρων καὶ τὰς ἐρωτήσεις τοῦ προέδρου, δηλώσας εἰς τὸ δικαστήριον καὶ τὰς ἀπαντήσεις τῶν κατηγορουμένων».

(33) Ἂν μυστικὴ ἡ συνεδρίασις; Σημειοῦται «διατάξας νὰ ἀνοιχθῶσιν αἱ θύραι τοῦ ἀκροατηρίου, καὶ ἀνοιχθεισῶν αὐτῶν ἀνεκεφαλαίωσε δημοσίως τὴν συζήτησιν μὲ . . . ». κτλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τὰ ζητήματα ταῦτα, καθ' ὧν οὐδεμία ἐγένετο ἀντίῤῥησις (34), ἐγγράφως συντεταγμένα, χρονολογημένα καὶ ὑπὸ τοῦ προέδρου ὑπογεγραμμένα, ἐνεχείρισεν οὗτος δημοσίᾳ πρὸς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων μετὰ τῶν βουλευμάτων, τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τῶν λοιπῶν τῆς δικογραφίας ἐγγράφων, ἀφ' ἧς ἀφεῖλε μόνον τὰς ἐν τῇ ἀνακρίσει ληφθείσας ἀνωμοτὶ (35) μαρτυρίας. — Ἐπέστησε δὲ τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων, ὡς εἴρηται, εἰς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις **433, 435, 441** καὶ **458** § **12** καὶ **13** τῆς ποινικῆς δικονομίας ὡρισμένα.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων τὰ μὲν ὑπ' ἀρ. . . . ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ προέδρου, ὡς προκύψαντα ἐκ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως, τὰ δὲ ὑπ' ἀρ. . . . ἐτέθησαν κατ' αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου.

Ἐπομένως οἱ μὲν κατηγορούμενοι μετήχθησαν ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου εἰς ἴδιον δωμάτιον φυλαττόμενοι ὑπὸ στρατιωτῶν, οἱ δὲ ἔνορκοι (36) ἀπῆλθον εἰς τὸ πρὸς διάσκεψιν δωμάτιόν των, πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ὁποίου ἐτέθη φυλακή, ἵνα μὴ συγκοινωνῶσι μετ' ἄλλων ἔξωθεν.— Ἐδόθη δὲ ἡ προσήκουσα παραγγελία, κατὰ τὸν νόμον, πρὸς τὸν τεθέντα αὐτὸν φύλακα.

Μετ' οὐ πολὺ ἐπανελθόντες εἰς τὸ ἀκροατήριον οἱ ἔνορκοι κατέλαβον ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν του, τὰς ἕδρας των, ἀφοῦ οἱ σύνεδροι, ὁ εἰσαγγελεὺς, ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων (ἐκτὸς τοῦ συνηγόρου. . . . .) εἶχον ἤδη κατα.λάβει ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τὰς ἕδρας των.

Ὁ πρόεδρος, πληροφορηθεὶς μετὰ τοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς πα-

---

(34) Ἂν γίνῃ ἀντίῤῥησις; Σημειοῦνται ταῦτα· ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, λαβὼν τὸν λόγον, ἐζήτησε νὰ. . . . ὁ εἰσαγγελεὺς τὸν λόγον λαβὼν εἶπεν ὅτι. . . . ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ συγγορός του ἐπέμενον εἰς τὰ ἀνωτέρω· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἕδρῶν του, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημοσίᾳ καὶ γεγονεία τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς ἀπεφήνατο. . . . οὕτω δὲ. . . . Κατόπιν τὰ ζητήματα ταῦτα ἐγγράφως κτλ.

(35) Καὶ τὰς ἐνόρκους (ἂν οἱ μάρτυρες ἐξετάσθησαν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ).

(36) Ἂν εἶχον κληρωθῇ ὑπὲρ τοὺς 12 ἔνορκοι; Ἴδε σημ. 10.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρουσίας ὅλων τῶν ἐνόρκων, ἠρώτησε δημοσίᾳ τὸν προϊστάμενον αὐτῶν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς διασκέψεώς των, ὁ δὲ τῶν ἐνόρκων προϊστάμενος ἀνέγνω δημοσίᾳ καὶ ἱστάμενος, τὴν ἑξῆς ἐτυμηγορίαν «.....» (36²).

Τὴν ἐτυμηγορίαν ταύτην (καθ' ἣς δὲν ἐγένετο ἀντίρρησις τις παρ' οὐδενός), ἐγγράφως συντεταγμένην, χρονολογημένην καὶ ὑπογεγραμμένην προσηκόντως παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων,

---

(36²) Ἂν γίνῃ ἀντίρρησις; Σημειοῦνται, π. χ. ταῦτα «Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας ταύτης, ὁ εἰσαγγελεύς, λαβὼν τὸν λόγον, παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐτυμηγορία αὕτη εἶναι ἀντιφατικὴ, (ἢ ἄτακτος ἢ ἀτελὴς), διότι....

Οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων, λαβόντες τὸν λόγον, εἶπον ὅτι.... Μὴ ἐπαναλαβόντος δὲ τὸν λόγον τοῦ εἰσαγγελέως, οἱ δικασταὶ, σκεφθέντες μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν των, ἐξέδωκαν τὴν ὑπ' ἀρ.... ἀπόφ., ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημοσίᾳ καὶ γενεσίᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς τὸ δικαστήριον ἀπεφήνατο νὰ ἐπανέλθωσιν οἱ ἔνορκοι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεώς των, ἵνα.....

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ἐξηγήσας τοῖς ἐνόρκοις σαφῶς τὰς διατάξεις τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν προϊστάμενον αὐτῶν τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἔγγραφα ζητήματα μετὰ τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας, ἀφ' ἧς ἀφεῖλεν αὖθις τὰς ἐν τῇ ἀνακρίσει ἀνωμοτὶ ληφθείσας μαρτυρίας, προσεκάλεσε τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων εἰς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 441 καὶ 458 § 12 καὶ 13 τῆς ποιν. δικονομίας διατεταγμένα, ὑπομνήσας αὐτοῖς σαφῶς τὰς διατάξεις ταύτας· μεθ' ὃ οἱ μὲν ἔνορκοι ὑπῆγον νὰ διασκεφθῶσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεως, τεθείσης καὶ τῆς ἀναγκαίας φυλακῆς παρὰ τὴν θύραν αὐτοῦ πρὸς ἀπαγόρευσιν πάσης κοινωνίας αὐτῶν πρός τρίτον τινὰ, οἱ δὲ σύνεδροι, ὁ εἰσαγγελεύς, ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τῶν κατηγορουμένων συνήγοροι ἔμειναν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐπὶ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἑδρῶν, ἐωτοῦ, μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας, πάντες οἱ ἔνορκοι ἐξελθόντες τοῦ δωματίου των ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ κατέλαβον ἐν δημοσίᾳ συνεδρ. τὰς ἐν αὐτῷ ἕδρας των ἐν τάξει καὶ σειρᾷ ὡς καὶ πρότερον.

Ὁ πρόεδρος ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει πληροφορηθεὶς μετὰ τοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς παρουσίας καὶ τῶν δώδεκα ἐνόρκων, παρήγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

παρέδωκεν οὗτος δημοσίως, παρόντων ὅλων τῶν ἀποτελούντων τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον, εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, ὅστις τὴν ὑπέγραψε μετὰ τοῦ γραμματέως, καὶ διέταξε νὰ προσαχθῶσιν οἱ κατηγορούμενοι. Προσῆλθον δὲ οὗτοι·

Κατόπιν ὁ γραμματεὺς κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἀναστὰς ἐγνωστοποίησε τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων, ἀναγνοὺς αὐτὴν δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ.

(Ἂν κηρυχθῇ ἔνοχος) (37). Ἐπομένως, ὁ εἰσαγγελεὺς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπρότεινε νὰ καταδικασθῇ ὁ....εἰς....καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ τὰ τέλη τῆς σημάνσεως, εἰσπρακτέα καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως. — Ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορηθέντος..... ἐζήτησε....

Ὁ κατηγορούμενος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἐὰν ἔχῃ νὰ προσθέσῃ τι ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀπήντησεν ὅτι.....

Ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀρ....ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημοσίως καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, παρόντων τῶν δικαστῶν, τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ γραμματέως καὶ συνηγόρ....δι' ἧς....

Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ὁ πρόεδρος ὑπέμνησεν εἰς τὸν καταδικασθέντα, ὅτι ἔχει παρὰ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμῃ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου τούτου, προσάγων καὶ ἀπόδειξιν τοῦ ἐπιστάτου τῆς φυλακῆς ὅτι κρα-

---

γειλε τὸν προϊστάμενον αὐτῶν ν' ἀπαγγείλῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς (π. χ.) ἐπὶ τοῦ τετάρτου καὶ ἕκτου τῶν ζητημάτων διασκέψεώς των· οὗτος δὲ ἐγερθεὶς καὶ ἀποδοὺς τῷ προέδρῳ τά τε ζητήματα καὶ τὴν λοιπὴν δικογραφίαν ἀπήγγειλεν ἐν πλήρει δημοσίᾳ συνεδριάσει, παρόντων καὶ τῶν λοιπῶν ἐνόρκων, τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ἔχουσαν οὕτω....

(37) (Ἂν κηρυχθῇ ἀθῶος). Μετὰ τοῦτο, ὁ πρόεδρος ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀρ....πρᾶξιν παραχρῆμα καὶ δημοσίᾳ παρ' αὐτοῦ ἀπαγγελθεῖσαν, δι' ἧς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 447 τῆς ποινικ. δικονομίας, ἀπεφήνατο ἀθῶον τῆς κατηγορίας, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ εἰρημένον ἐγκλητήριον, τὸν....καὶ διέταξε τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσίν του, ἐὰν δι' ἄλλους λόγους δὲν πρέπῃ νὰ μένῃ ἐν αὐτῇ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τεῖται ἐν τῇ φυλακῇ.—Ἐξηγήσας λοιπὸν σαφῶς ὅ,τι κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ἦναι δεκτὸν τὸ ἐνδικον αὐτὸ μέσον καὶ νουθετήσας τὸν καταδικασθέντα διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ἕπονται αἱ σημειώσεις, ὧν γίνεται μνεία ἐν τῷ σώματι τῶν πρακτικῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

(α) *Συνήγοροι.* — Ὅταν ὁ κατηγορούμενος δηλώσῃ ὅτι ἔχει δύο ἢ πλείονας συνηγόρους, προστίθενται, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὰ ἑξῆς.

Προστίθεται δὲ, ὅτι ὁ κατηγορούμενος . . . . ἐδήλωσεν ὅτι τοὺς συνηγόρους αὐτοὺς . . . . ἔχει ἀδιαιρέτως, ὥστε, (κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κατηγορουμένου) ἀναχωρήσαντός τυχον ἢ ἀπόντος τινὸς ἐξ αὐτῶν, ἡ ὑπεράσπισίς του θεωρηθήσεται πλήρης διὰ τῆς παρουσίας ἑνὸς καὶ μόνου ἐξ αὐτῶν.

(β) *Διερμηνεύς.*— Εἰπόντος δὲ τοῦ κατηγορουμένου . . . . . (ἢ τοῦ μάρτυρος . . . .) ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν, ὁ πρόεδρος προσεκάλεσε τὸν . . . . ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεύς· οὗτος δὲ ἐρωτηθεὶς εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται . . . . ἐγεννήθη . . . . κατοικεῖ εἰς . . . . ἡλικίας ἐτῶν . . . . ἐπαγγέλματος . . . . καὶ γινώσκει τὴν . . . . γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ὁ κατηγορούμενος . . . . (ἢ ὁ μάρτυς . . . .) δὲν ἐννοεῖ καὶ δὲν ὁμιλεῖ ἐλευθέρως· πρὸς τὸν κατηγορούμενον δὲ συγγένειαν δὲν ἔχει – οὗτος λοιπὸν ὁ . . . . ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 133 τῆς ποιν. δικον. ὅτι θέλει κάμει πιστὴν διερμήνευσιν.

(γ) *Χωρισμὸς τῆς δίκης.* — Ἐνταῦθα ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπρότεινε νὰ χωρισθῇ ἡ δίκη τῶν παρόντων κατηγορουμένων ἀπὸ τῆς κατὰ τῶν συγκατηγορουμένων . . . . . φυγαδίκων ὄντων.— Οἱ παρόντες κατηγορούμενοι καὶ οἱ συνήγοροί των δὲν ἀντέτειναν, τὸ δὲ δικαστήριον, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα καὶ δημοσίως ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς . . . . .

(δ) Ἂν ἡ δίκη ἔσεται μακρὰ, καὶ ἦναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ προσθήκη ἐνόρκων, προστίθενται ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς· ὁ εἰσαγγελεύς, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπρότεινεν νὰ προστεθῶσι δύο ἔνορκοι, ἐπειδὴ ἡ πρακειμένη δίκη εἶναι μακρὰ καὶ προσδοκᾶται μακρὰ διάρκεια τῆς συζητήσεως· μὴ ἀντιτείναντος δὲ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπόφ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φασιν ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς ὁ ἔταξε τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς (ἢ δύο) εἰσέτι ὀνομάτων, ἐκτὸς τῶν ἀπαιτουμένων δώδεκα ἐνόρκων, διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν, καὶ ν' ἀναπληρώσωσιν ἐκεῖνον τῶν ἐνόρκων, ὅστις ἤθελεν τυχὸν ἐμποδισθῇ τοῦ νὰ διαμείνῃ μέχρι τῆς διασκέψεως καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

(ε) Ἂν συμπέσῃ, ὥστε ἔνορκός τις νὰ δηλώσῃ λόγον τινὰ ἐξαιρέσεως, σημειοῦνται ταῦτα· ὁ ἔνορκος οὗτος (ἤτοι ὁ . . . .) ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει λόγον ἐξαιρέσεως, διότι, προσληφθείς (π. χ.) ὡς συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, ἔλαβε γνῶσιν τῆς δικογραφίας.— Μὴ γενομένης ἀντιρρήσεώς τινος, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, σκεφθὲν μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθ. . . . . ἀπόφασιν ἀπαγγελθεῖσαν δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ παραχρῆμα ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς ἐνέκρινε νὰ μὴ κληρωθῇ τὸ ὄνομα τοῦ εἰρημένου . . . . . Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὁ γραμματεὺς προέβη εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν ἄλλων ὀνομάτων, ἐνεφανίσθησαν δὲ οἱ Κύριοι

9) . . . . . .

10) . . . . . .

(ς) *Ἐξαίρεσις ἐνόρκων.*— Ἂν, παλλῶν κατηγορουμένων ὑπαρχόντων, δὲν ἐγένετο συμφωνία τις μεταξύ των ὡς πρὸς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἐνόρκων, σημειοῦνται ταῦτα.

«Ἐπειδὴ οἱ κατηγορούμενοι δὲν ἐσυμφώνησαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ εἰς αὐτοὺς ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ, ἐγένετο κλήρωσις περὶ τῆς τάξεως, καθ' ἣν ἕκαστος τῶν κατηγορουμένων θέλει ἐνεργήσει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως· ἐκ τῆς κληρώσεως δὲ ἐπρόκυψεν ὅτι πρῶτος θέλει ἐξαιρεῖ ὁ . . . . δεύτερος ὁ . . . . . οὕτω δὲ ἐγένετο, ὡς ἐν τοῖς ἑπομένοις.

(ζ) *Ἄλλη ἐν τῷ μεταξὺ κλήρωσις.*— Ἐνταῦθα ἐγένετο ὀλίγων λεπτῶν διακοπή, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων προέβη εἰς τὴν κλήρωσιν ἐνόρκων δικασόντων ἄλλην ὑπόθεσιν, δικασθησομένην σήμερον. — Μετὰ ταῦτα ἐπανελήφθη ἡ συζήτησις τῆς προκειμένης κατὰ τοῦ . . . δίκης· ἡ ἐπανάληψις τῆς συζητήσεως ταύτης ἐγένετο δημοσίως εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἀνωτέρω κατάστημα, παρόντων τῶν ὡς ἀνωτέρω προέδρου, συνέδρων, εἰσαγγελέως, γραμματέως, τοῦ κατηγορουμένου . . . . . καὶ τοῦ συνηγόρου του . . . . Κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου ἀνεγνώσθησαν τὰ ὀνόματα τῶν κληρωθέντων ὡς ἀνωτέρω εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἐνόρκων . . . . , καὶ ἅπαντες οὗτοι παρόντες κατέλαβον τὰς ἕδρας των.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

(κ) *Ὅρκος ὀθωμανῶν* (1). — Τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον ἐκοινοποίησεν, ὡς πρὸς τὸν τύπον τοῦ ὀθωμανικοῦ ὅρκου, τὸ ἐξῆς ἔγγραφον τοῦ διερμηνέως τῶν Ὀθωμ. ἐγγράφων.

«Ἡ ὀθωμανικὴ θρησκεία δὲν ἔχει ὅρκον ἱερώτερον τοῦ, δι' ἐπικλήσεως τοῦ Ἁγίου Ὀνόματος τοῦ ὑψίστου γενομένου· ἀρκεῖ νὰ προφέρῃ ὁ ὀθωμανὸς τρεῖς τὸ «*Βαλλαχί, Πιλλαχί, Ταλλαχί*» ὅπερ ταυτοσήμαντον τῷ ἡμετέρῳ· ὄμνυμι Θεόν· ὀμνύω εἰς τὸν Θεόν· ὀμνύω ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ ὅρκος τετέλεσται. Μεταξὺ δύω ὀθωμανῶν διαφερομένων πρὸς ἀλλήλους, ἀνάγκης παρεμπιπτούσης ὁ εἷς νὰ ὀμόσῃ, ἂν ὀμόσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ἕτερος μὴ ἀρκεσθεὶς τῷ προτείνῃ νὰ ὀμόσῃ καὶ ἄλλο τι ἱερόν, ὁ προτείνας ὀθωμανὸς ἐκπίπτει τῆς θρησκείας του, διότι οὐδὲν τὸ ὑπεράνω τοῦ ὀνόματος τοῦ ὑψίστου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς εἶναι πανταχόσε λαός, καὶ ὁ ὅρκος διὰ νὰ ἐμποιήσῃ φρίκην καὶ τρόμον, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ᾖ συνωδευμένος μέ τινα θρησκευτικὰ παράσημα· διὰ τοῦτο τὰ Τουρκικὰ δικαστήρια (οἱ Μελκεμέδες) ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχουσιν ἐπίτηδες τρίποδον ὑψηλὸν ἐπ' τοῦ ὁποίου τίθεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὁσάκις πρόκειται νὰ ὁρκισθῇ χριστιανὸς ἢ τὸ Ἀλκοράνι, ὁπόταν ἔχει νὰ ὀμόσῃ ὀθωμανός. Ὁ μέλλων ὁρκισθῆναι τῇ ἐπιθέσει τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ Βιβλίου ἐκφωνεῖ τὸν ὅρκον, ἐνίοτε προσφέρεται τὸ Ἀλκοράνι εἰς τὸν μέλλοντα ὁρισθῆναι ὀθωμανόν, καὶ αὐτὸς κρατῶν αὐτὸ εἰς χεῖράς του ἐκφωνεῖ τὸν ὅρκον.

»Τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια πρέπει, κατὰ τὴν ἐμὴν ταπεινὴν κρίσιν, νὰ ἔχουν τὸ καθὲν τούτων ἀπὸ ἓν Ἀλκοράνι, τὸ ὁποῖον νὰ φυλάττηται εἰς χρυσιζουσάν τινα θήκην· νὰ ἦναι ἐναποτεθειμένον εἰς ὑψηλήν τινα θέσιν τοῦ δικαστηρίου χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄλλα βιβλία ἐπάνωθέν του, καὶ, τυχούσης ἀνάγκης νὰ καταβιβάζηται ἐμβρίθως νὰ τίθεται εἰς χεῖρας τοῦ μέλλοντος ὁρκισθῆναι ὀθωμανοῦ, ὅστις κρατῶν τὸ παρ' αὐτῷ ἱερὸν τοῦτο Βιβλίον νὰ ἐκφωνῇ τὸν ὅρκον προφέρων τρεῖς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὡς ἀνωτέρω.

»Εἰς τοὺς μάρτυρας, κατὰ τὸν Τουρκικὸν Νόμον ὅρκος δὲν ἐπιβάλλεται, ἀλλ' αὐτοὶ εἴθισται νὰ προοιμιάζωσι πάντοτε μετά τινας λόγους καθὼς *Μπουγκιὺν δουνιὰ Γιάριν Ἀχρὲτ* οἷον σή-

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λ. Ὅρκος σελ. 358 ἐπ. Περιττὸν νὰ ὀμνύωσι προσέτι ὅτι «θὰ ὁμολογήσουν ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς». Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 111 τοῦ 1851.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μερον κόσμος καὶ αὔριον δευτέρα παρουσία, καθὼς τὸ *Περ Πουνοὺ Ττανιμὰ ἀλίριμ* οἷον *τοῦτο* τὸ πέρνω εἰς τὴν ψυχήν μου καὶ ἄλλα τοιαῦτα·—ὁ κριτὴς ὅμως δύναται νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς μάρτυρας ἂν μὲ τὴν ψυχήν των, μὲ τὴν πίστιν των, ἤτοι τὸ Μουσλιμαλίκι τους μαρτυροῦν ταῦτα· καὶ νὰ τοὺς ὑπενθυμήσῃ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ἱερά των Βιβλία εἰς τὸ περὶ ἀνταποδόσεως δικαίου κεφάλαιον δὲν διαστέλλουσι ποσῶς τὸν ὀθωμανὸν τοῦ χριστιανοῦ, καὶ ὅτι εἰς τὸν ἄλλον Κόσμον ὁ ἑβραῖος αὐτὸς ἔχει δικαίωμα νὰ τραβήσῃ τὸν μουσαλμάνον καὶ νὰ τὸν ἐκτραχηλίσῃ ἀπαιτῶν τὸ δίκαιόν του.

ΣΗΜ. Ὁ τύπος τοῦ ὅρκου τῶν ὀθωμανῶν σημειοῦται κάλλιον ἐν Εὐρ. 11 σ. 332. Πρλ. δὲ Οἰκ. § 167 σημ. 11.

(θ) *Ἐξαίρεσις μαρτύρων.*— Ἂν προταθῇ ἐξαίρεσις κατά τινος μάρτυρος καὶ ἡ συνεδρίασις ἦναι μυστικὴ, ἐνεργοῦνται καὶ σημειοῦνται ταῦτα.

Ὁ συνήγορος τοῦ . . . . ἐπρότεινε νὰ μὴ ἐξετασθῇ ὁ μάρτυς . . . . διότι εἶναι ἀδελφὸς τοῦ κατηγορουμένου· ὁ εἰσαγγελεὺς ἀντέτεινε, τὸ δὲ δικαστ. τῶν συνέδρων ἐσκέφθη μυστικῶς ἐπὶ τῶν ἐδρῶν του· — εἶτα ὁ πρόεδρος, ἀνοιχθεισῶν κατὰ διαταγήν του τῶν θυρῶν τοῦ δικαστηρίου, ἐδημοσίευσε δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ τὴν ὑπ' ἀρ. . . . . ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, δι' ἧς . . . . Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ταύτην, αἱ θύραι τοῦ δικαστηρίου, διαταγῇ τοῦ προέδρου, ἐκλείσθησαν ἐκ νέου ἀποχωρησάντων τῶν ἀκροατῶν.

(θ²) Οἱ Ἰουδαῖοι ὁρκίζονται (1) συνήθως ἐν τῇ συναγωγῇ παρόντος Ῥαββίνου καὶ ὑπὸ διαφόρους διατυπώσεις καὶ προπαρασκευὰς θρησκευτικὰς, διὰ τῶν λέξεων ἀδωνὺω εἰς Ἰεχοβᾶ, τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι . . . . ». Πρβ. Cluck XII, 198. Schmid II, 376 σημ. 18. Ἴδε καὶ τὸν παρὰ Λεϋγκλαβίῳ ὅρκον σελ. 120, ὃν ἀντέγραψα εἰς Εὐρ. 8 σ. 160.

— Τὸν ὅρκον ἀπαγορεύει ἐπιτρέπον ἁπλῆν διαβεβαίωσιν τῶν Κουακέρων, τῶν Μεννονιτῶν καὶ τῶν ἀναβαπτιστῶν τὸ θρήσκευμα. Σέουφερτ comm. 3, 107.

---

(1) Δὲν ἀπαιτεῖται, ὥστε συνάμα μὲ τὸν ὅρκον των νὰ βεβαιῶσιν, ὅτι θέλουν ὁμιλήσει ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 111 τοῦ 1851.

—Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὁρκίζωνται ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, γεγραμμένης ἐν Ἑλλην. κειμένῳ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 83 τοῦ 1851.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἐὰν ὁ ὁρκισθησόμενος προτείνῃ ὅτι δὲν ἔχει θρήσκευμα; Ὅρα Οἰκ. § 167 σημ. 13.

(ι) *Ἐν περιπτώσει ἀντιφάσεων.*— Πρόσθες. «Ἐπειδὴ εἰς τὴν προφορικὴν κατάθεσιν τοῦ μάρτυρος . . . . . ἐφάνησαν ἀντιφάσεις τινὲς πρὸς τὴν ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ ἔγγραφον ἐξέτασίν του, ὁ πρόεδρος ἀνέγνω τὰ μέρη ταύτης, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ἡ ἀντίφασις, καὶ προσεκάλεσε τὸν μάρτυρα νὰ δώσῃ διασαφήσεις, ὁ δὲ μάρτυς ἐπέμενε λέγων, ὅτι . . . .

Ἀναφυείσης ὑπονοίας ὅτι ὁ μάρτυς αὐτὸς ψευδομαρτυρεῖ, διότι εἰς μὲν τῶν ἀνάκρισιν εἶπεν ὅτι . . . . . (ἴδε τὴν μαρτυρίαν του) ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲ λέγει ὅτι . . . , ὁ πρόεδρος ἐξέδωκε, κατὰ τὸ ἄρθρον 369 τῆς ποιν. δικον., ἔνταλμα συλλήψεως καὶ διέταξε νὰ σταλῶσι πρὸς τὸν εἰσαγγελέα ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τούτων καὶ ἡ ἔγγραφος κατάθεσις τοῦ μάρτυρος. — Διέταξε δὲ συγχρόνως ὁ πρόεδρος, ὥστε νὰ παραμείνῃ ὑπὸ φύλαξιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὁ μάρτυς μέχρι τοῦ τέλους τῆς δίκης, ὡς καὶ ἐγένετο.

(ια) Ὁ μάρτυς οὗτος δὲν ὡρκίσθη, κατὰ πρότασιν τοῦ συνηγόρου . . . . . μὴ ἀποκρουσθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως, ἐπειδὴ . . . . , ὡς τὸ ἄρθρον 122 τῆς ποινικ. δικονομίας. Ἐξετασθεὶς δὲ ἀνωμοτὶ κατέθεσεν ὅσα καὶ ἐν τῇ ἀνακρίσει.

(ιβ) Ἂν εἶχον κληρωθῇ ὑπὲρ τοὺς 12 ἔνορκοι; «Προσημειωτέον, ὅτι «ἐπειδὴ δὲν ἀνεφάνη κώλυμά τι ὡς πρός τινα τῶν 12 ἐνόρκων, εἰδοποιήθησαν οἱ κληρωθέντες ἀναπληρωτικοὶ . . . . . ὅτι δὲν πρέπει νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν τῶν δώδεκα ἐνόρκων, ἀλλὰ νὰ περιμένωσιν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, χωρὶς νὰ λάβωσι καμμίαν μὲ κανένα ἔνορκον ἢ ἄλλον συγκοινωνίαν.

Ἐπειδὴ ὁ ἔνορκος . . . . ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ὑγεία του δὲν τὸν συγχωρεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, μὴ γενομένης ἀντιρρήσεώς τινος, σκεφθὲν κατ' ἰδίαν ἐπὶ τῶν εἰρῶν του, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. . . . . ἀπόφασιν, ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημοσίᾳ καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς διέταξε νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τούτου ὁ ἰατρὸς . . . . προσκαλεσθεὶς δὲ ὁ ἰατρὸς οὗτος ὡρκίσθη ὅτι . . . . . κατόπιν δὲ, ἐπισκεφθεὶς τὸν εἰρημένον ἔνορκον . . . . συνέταξεν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν παρέδωκεν εἰς τὸν πρόεδρον.— Ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν ἔκθεσιν συνετάχθη ἡ περὶ τῆς ἐγχειρίσεώς της ἔκθεσις.— Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἰατρικῆς ἐκθέσεως, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων

σκεφθὲν κατ' ἰδίκν ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. . . . ἀπόφασιν ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα, δημασίως καὶ γεγονείᾳ τῇ φωνῇ, ὑπὸ τοῦ προέδρου δι' ἧς διέταξε. . . . . .

Οὕτω δὲ ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ ἀσθενοῦντος καὶ διὰ τοῦτο κωλυομένου ἐνόρκου. . . . ὁ προκληρωθεὶς. . . .

(ιδ) *Διακοπή.*— (Ὅρα ὅμως § 320). Ἂν εἰς τὴν ἐπαύριον διακοπῇ ἡ δίκη, ἐνεργοῦνται καὶ σημειοῦνται τάδε· «Ἐπειδὴ ἡ ὥρα προέβη, οἱ δὲ ἔνορκοι ἐδήλωσαν ὅτι δὲν ἀντέχουσι πλέον, ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπρότεινε ν' ἀναβληθῇ ἡ δίκη εἰς τὴν ἐπαύριον, οἱ δὲ κατηγορούμενοι. . . . . ὅθεν τὸ δικαστήριον, σκεφθὲν ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδοτο ἀπόφασιν ὑπ' ἀρ. . . . . ἀπαγγελθεῖσαν παραχρῆμα δημοσίως ὑπὸ τοῦ προέδρου, δι' ἧς παραδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην.

Τὴν ἐπαύριον δὲ, ἤτοι τὴν. . . . συνῆλθον ἐκ νέου οἱ ἀνωτέρω σύνεδροι, ὁ εἰσαγγελεὺς, ὁ γραμματεὺς καὶ κατέλαβον ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τὰς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἀκροατηρίῳ ἕδρας των, παρόντων τῶν κατηγορουμένων μετὰ τῶν συνηγόρων των. . . . Παρῆσαν δὲ καὶ οἱ ἐξεταισθέντες μάρτυρες καὶ ὁ διερμηνεύς.

Ὁ πρόεδρος παρήγγειλε νὰ ἐκφωνηθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν κληρωθέντων καὶ μὴ ἐξαιρεθέντων, (ὁρκισθέντων δὲ ὡς ἀνωτέρω) ἐνόρκων· ἅπαντες οὗτοι εὑρέθησαν παρόντες, οἵτινες κατέλαβον τὰς ἕδρας των.

. . . . . (1).

(ιε) Ἂν ἡ συνεδρίασις ἦναι μυστική; Σημειοῦται ταῦτα.

Μετὰ τὴν παρέλευσιν δὲ τῆς ὥρας ταύτης, ἐπανελήφθη ἡ ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης μυστικὴ συνεδρίασις, καὶ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν τοῦ δικαστηρίου, κατέλαβον τὰς ἕδρας των ὁ πρόεδρος κτλ. κτλ.

---

(1) Ἂν ἡ συνεδρίασις μυστική; Προστίθεται ὁ πρόεδρος, δυνάμει τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀρ. . . . ἀποφάσεως, διέταξε ν' ἀποχωρήσωσιν οἱ ἀκροαταὶ καὶ νὰ κλεισθῶσιν αἱ θύραι· εἶτα κτλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Περίληψις.

Τῶν ἐν τῷ περὶ τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων ἄρθρων περιεχομένων.

Ἁρμοδιότης Κακουργιοδικείων § 1 ἐπ.
Ἁρμοδιότης Συνέδρων § 1^5 ἐπ.
Διαδικασία κατὰ φυγοδίκων καὶ ἀπόντων § 1^5 ἐπ.
Ἀνακοπὴ ἐρήμην ἀποφάσεων § 1^5 ἐπ.
Ἱκανότης πρὸς ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἐνόρκου § 1^8 ἐπ.
Ποῖοι πρὸς τοῦτο ἱκανοί; αὐτ.
Ποῖοι δὲν δύνανται νὰ ὦσιν ἔνορκοι; αὐτ.
Ποῖοι ἀποκλείονται τῆς θέσεως ἐνόρκου; αὐτ.
Ἑβδομηκοντούτης. αὐτ.
Ποῖοι, κατὰ τὴν Νομολογίαν, δύνανται νὰ ὦσιν ἢ νὰ μὴ ὦσιν ἔνορκοι; § 2—27.
Ἔνορκοι γνωμοδοτήσαντες, ἢ ἄλλως πως λαβόντες μέρος εἰς τὴν δίκην § 9 ἐπ.
Δικηγόροι § 9 ἐπ.
Συγγενεῖς. § 18 ἐπ.
Ἐπίτροποι Ναῶν. § 25.
Δημόσιοι ὑπάλληλοι. § 26, 27.
Σχηματισμὸς τῶν καταλόγων τῶν ἐνόρκων. § 30 ἐπ.
Κλήρωσις ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν. § 35 ἐπ.
Προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι τῶν συνέδρων.— Νέα κλήρωσις ἐνόρκων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Συνέδρων. § 50 ἐπ.
Μὴ ἐμφάνισις ἐνόρκων καὶ χρηματικαὶ ποιναὶ κατὰ τῶν ἀπολιπομένων. § 70 ἐπ.
Σχηματισμὸς τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν δίκης τινός. § 100 ἐπ.
Δικαίωμα ἐξαιρέσεως ἐνόρκων § 150 ἐπ.
Προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων. § 170 ἐπ.
Ἀντικατάστασις αὐτοῦ. § 170 ἐπ.
Διαδικασία περὶ τὴν ἀπόδειξιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. § 305 ἐπ.
Δημοσιότης τῆς συζητήσεως. — Ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος. § 3 6 ἐπ.
Ἀνάγνωσις ἐγκλητηρίου καὶ βουλεύματος. § 313 ἐπ.
Διακοπαί. § 320 ἐπ. 3.2 ἐπ.
Συγκοινωνία ἐνόρκων. § 175 ἐπ. 324 ἐπ.
Διερμηνεῖς § 327 ἐπ.
Ὅρκισις ἐνόρκων. § 175 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Συγκοινωνία ἑνόρκων § 175 ἑπ. 324 ἑπ.
Ἀναβολὴ δικῶν. § 180 ἑπ. 270 ἑπ. 410[7] ἑπ.
Σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν Συνέδρων. § 200 ἑπ.
Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ Προέδρου τῶν Συνέδρων. § 213[2] ἑπ.
Πολιτικῶς ἐνάγοντες. § 219 ἑπ.
Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ Εἰσαγγελέως. § 219[3] ἑπ.
Διορισμὸς συνηγόρου § 225 ἑπ.
Κανόνες περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑπερασπίζεσθαι. § 238 ἑπ.
Ἕνωσις ἢ χωρισμὸς δικῶν § 280 ἑπ.
Προπαρασκευαστικαὶ πράξεις. Παράδοσις βουλεύματος, κατηγορητηρίου, κλήσεως καὶ καταλόγου μαρτύρων. § 290 ἑπ.
Ἐμφάνισις τοῦ κατηγορουμένου. — Ἄρνησις. — Ἐξετάσεις περὶ τῆς ταυτότητός του. § 337 ἑπ.
Ἀνάγνωσις βουλεύματος καὶ ἐγκλητηρίου. § 320 ἑπ. 342 ἑπ.
Συνοπτικὴ διασάφησις. § 342 ἑπ.
Διαδικασία περὶ τὴν ἀπόδειξιν. § 346 ἑπ.
Μαρτυρίαι. § 346 ἑπ.
Ἀνάγνωσις μαρτυριῶν. § 346 ἑπ.
Ἐξέτασις τῶν κατηγορουμένων. § 370 ἑπ.
Ἄλλαι ἀποδείξεις. § 375 ἑπ.
Αὐτοψία. § 380 ἑπ.
Πραγματογνωμοσύνη § 381 ἑπ.
Προσαγωγὴ καὶ ἀνάγνωσις ἐγγράφων. § 390 ἑπ.
Ἐκθέσεων προσόντα § 400 ἑπ.
Παρεμπίπτοντα § 410[2] ἑπ.
Προέδρου δικαιώματα. § 410[2] ἑπ.
Δικαστηρίου Συνέδρων δικαιώματα. § 410[3], 410[3] ἑπ.
Ἐνστάσεις. § 410[4] ἑπ.
Ἀναρμοδιότητος § 410[5] ἑπ.
Ἀποσβέσεως ἀγωγῆς. σελ. 192.
Ἀκυρότητος ἐγγράφων. σ. 193.
Προδικαστικὰ ζητήματα. σ. 195 ἑπ.
Ὑποψία ψευδομαρτυρίας. § 410[6] ἑπ.
Ἀναβολὴ δικῶν. § 410[7] ἑπ.
Θόρυβοι καὶ ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον. § 410[8] ἑπ.
Συζητήσεις. § 410[9] ἑπ.
Ἀγόρευσις Εἰσαγγελέως. § 410[9] ἑπ.
Πολιτικῶς ἐνάγοντος. § 410[11] ἑπ.
Συνηγόρου. § 410[12].

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀποπεράτωσις συζητήσεων. § 410[9] ἑπ.

Ἀνοίγουσιν ἐκ νέου; Περιπτώσεις. § 410[13].

Ἀνακεφαλαίωσις. § 411 (σ. 215).

Ἀνάμνησις γενομένη ὑπὸ τοῦ Προέδρου πρὸς τοὺς ἐνόρκους περὶ τῶν καθηκόντων των. § 415 ἑπ.

Ζητήματα § 416.

Γαλλικὴ Νομολογία. § 417.

Ποῖα, κατὰ τὴν Ἑλληνικήν, λύονται ὑπὸ τῶν Συνέδρων. § 419 ἑπ.

Ποῖα δὲ ὑπὸ τῶν ἐνόρκων; § 430 ἑπ.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως τῶν ζητημάτων καὶ περὶ τοῦ περιεχομένου των. § 450 ἑπ.

Ἀναγκαῖα προσόντα αὐτῶν. § 458 ἑπ.

Πότε συντάσσονται; § 482.

Ἀνάγνωσις αὐτῶν. § 483.

Παρατηρήσεις κατ' αὐτῶν. § 484 ἑπ.

Ἕνωσις ἢ χωρισμὸς τῶν ζητημάτων. § 500 ἑπ.

Πλείονες κατηγορούμενοι. § 500—505 ἑπ.

Ζητήματα περὶ περιστάσεων ἀναφαινομένων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. § 515 ἑπ.

Περιστάσεις ἔχουσαι ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. — Λόγοι ἐξαλείφοντες ἢ σμικρύνοντες τὸ ἀξιόποινον. § 530 ἑπ.

Ἀδιακρίτως τίθενται τὰ ἀναφυόμενα νέα ζητήματα ἢ γίνεται διάκρισις τίς; § 615 ἑπ.

Παράδοσις τῶν ζητημάτων.— Ὑπογραφὴ κτλ. § 700 ἑπ.

Παράδοσις τῶν ἐγγράφων πρὸς τοὺς ἐνόρκους. § 703 ἑπ.

Ἀποχώρησις τῶν ἐνόρκων § 704 ἑπ.

Διάσκεψις καὶ ψηφοφορία τῶν ἐνόρκων.— Ἀναγκαιοῦσαι ψῆφοι. § 704.

Ἐτυμηγορία. Ἐτυμηγορίας ἀνάγνωσις. § 712 ἑπ.

Παρουσία κατηγορουμένου; § 713 ἑπ.

Παρουσία συνηγόρου. § 714 ἑπ.

Περὶ τοῦ τύπου τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως. § 717 ἑπ.

Μνεία ὅτι κατηρτίσθη διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας. § 718 ἑπ.

Ἡ ἐτυμηγορία βεβαιοῖ τὸν χρόνον, τὸν τόπον, τοὺς πράξαντας. Γραφή.—Ὑπογραφαί.—Προσθαφαιρέσεις § 725 ἑπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐπάνοδος τῶν ἐνόρκων πρὸς νέαν διάσκεψιν. § 740 ἐπ.
Διάφοροι περιπτώσεις § 740 ἐπ.
Τίς διατάσσει τὴν ἐπάνοδον; § 750 ἐπ.
Παρουσία κατηγορουμένου; § 755 ἐπ.
Μέχρι ποίας στιγμῆς συγχωρεῖται ἡ ἐπάνοδος; § 756 ἐπ.
Συντάσσεται νέα ἐτυμηγορία; § 757 ἐπ.
Παραδείγματα ἀντιφατικῶν ἐτυμηγοριῶν. § 759 ἐπ.
Παραδείγματα ἀτελῶν ἢ ἀσαφῶν ἐτυμηγοριῶν. § 781 ἐπ.
Παραδείγματα μὴ ἀντιφατικῶν ἐτυμηγοριῶν. § 784 ἐπ.
Παραδείγμ. μὴ ἀσαφῶν ἢ ἀτελῶν ἐτυμηγοριῶν § 785 ἐπ.
Ἀπόφασις τῶν Συνέδρων. — Διάσκεψις. — Κατάρτισις τῆς ἀποφάσεως (κείμενον τοῦ νόμου· αἰτιολογία· χρονολογία· — ἐτυμηγορία) § 800 ἐπ.
Ἀπόλυσις πειστηρίων. § 805[2].
Ἔξοδα. § 805[3].
Κράτησις § 805[4].
Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀπαγγέλεται ἡ ἀθώωσις ἢ ἡ ἀπόλυσις τοῦ κατηγορουμένου. § 810 ἐπ.
Ὑπομνήσεις πρὸς τὸν καταδικασθέντα. § 815.
Ἔκτασις καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἐτυμηγορίας.— Ἑρμηνεία αὐτῆς § 820 ἐπ.
Ἀποτέλεσμα ἀκυρώσεως ἐτυμηγορίας. § 825 ἐπ.
Οἱ ἔνορκοι ἀποτελοῦν δημοσ. ἀρχήν; § 826.
Ἀποτέλεσμα ἐτυμηγορίας ὅταν ἐζητήθη ἀναίρεσις. § 830 ἐπ.
Πρακτικά. § 845 ἐπ.
Προσθῆκαι. § 860 ἐπ.

Πίναξ Λεκτικός

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τοὺς §§ τοῦ ἄρθρου· ὅταν ὅμως ἀφορῶσι τὰς σελίδας, προηγεῖται τὸ σημεῖον σ.

Ἀγόρευσις 801. Εἰσαγγελέως 410[10] ἐπ. Πολ. ἐνάγοντος σ. 208 ἐπ.—Συνηγόρου σ. 209 ἐπ.
Ἀγροφύλακες σ. 179 καὶ § 409.
Ἄδεια ἀπουσίας 103. δ.
Ἄδεια πρὸς καταδίωξιν διομνητ. ὑπαλλ. σ. 193.
Ἀδελφοὶ 7. Δύο ὡς ἔνορκοι 24.
Αἰκίαι. Ὅρα Τραύματα.
Ἀκυρότητες 410[5] ἐπ. Πρότασις ἀκυροτήτων 395 ἐπ.
Ἀκύρωσις κληρώσεως 122 ἐπ.
Ἀλλοδαπὸς 3, 424.
Ἀμνηστεία 410[5], γ, 419.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄμυνα 552, 583 ἐπ. 585, 785 ιγ ἐπ.—769—771, 774.
Ἀνάβασις διὰ κλοπὴν σ. 226.
Ἀναβολὴ δικῶν 180 ἐπ. 270 ἐπ. 425. (ἕνεκα ψεδομ. σελ. 198).
Ἀνάγνωσις ἐγγράφων σ. 209 ἐδ. γ.—§ 390 ἐπ. μαρτυριῶν 346 ἐπ. 361 ἐπ. Βουλεύματος καὶ ἐγκλητηρίου 313 ἐπ. 312 ἐπ — Ἐτυμηγορίας 712.
Ἀναίρεσις. Ἴδε Φόνος.
Ἀναίρεσις 660, 830 ἐπ.
Ἀνακεφαλαίωσις σελ. 215 ἐπ. 222 ἐπ.
Ἀνακοπὴ κατὰ ἀποφάσεων καταδικαζουσῶν ἐνόρκους. — Προθεσμία 70, 73². Ἀνακοπὴ ἐμπρόθεσμος σ. 226.
Ἀνάκρισις νέα 221.
Ἀνακριτὴς 212.
Ἀναμνήσεις πρὸς τοὺς ἐνόρκους σελ. 222 ἐπ.
Ἀντιπαραγάσεως ἔκθεσις σ. 174.
Ἀντιπρόεδρος 200 ἐπ.
Ἀοριστία 782 ἐπ. Εἰς τὰ ὀνόματα τῶν κατηγορουμένων 470, 747.
Ἀπαγωγὴ 618, 656, 762, (785, ζ).
Ἀπαλλαγὴ 103, ε.
Ἀπάτη 652, 661, 664.
Ἀποθηκάριοι δημόσιοι 27.
Ἀπόλυσις 800 ἐπ. 810 ἐπ.
Ἀπόπειρα 458, 625, 785, β.
Ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν 636 ὅρα Βιασμός.
Ἀπόφασις Ἀρ. Π. παρακπέμπουσα ἀναγινώσκεται; 342 ἐπ. Ἀπόφασις τελεσίδικος 423. Δημοσίευσις ἀποφάσεων 316-319.
Ἁρμοδιότης Κακουργιοδικείου 1 ἐπόμ.
Ἁρμοδιότης συνέδρων 1⁵
Ἁρμοδιότης 410⁵, 486, 527 ἐπόμ.
Αὐτοδικία 633, 657.
Αὐτουργὸς 659, 768 (784, ιγ).
Αὐτοψία 380 ἐπ.
Βία 550.
Βιασμὸς σ. 226, § 636, 651, 656, 657, 763.
Βλακία 536.
Βοσκαὶ σ. 179 καὶ § 409.
Βουλεύματα 1², 665. Ὅρα τὴν λέξ. Ἀνάγνωσις. Φέρουν χαρακτῆρα ὁριστικότητος 410⁵.
Γαμβρὸς καὶ πενθερὸς ὡς ἔνορκοι 23.
Γάμος σ. 196.
Γραμματεὺς 212².
Γραμματεὺς 16.
Γραμματέως πρόσληψις εἰς τὰς ἐκθέσεις 404 ἐπ.
Γράφει τις ἐτυμηγορίαν; 725 ἐπ.
Δεδικασμένον. Ὅρα Τελεσιδικία.
Δημοσίευσις ἀποφ. 803 ἐπ. — Ἴδε τὴν λέξ. Ἀπόφασις.
Δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων 32, 40 ἐπ.
Δημοσιότης 306 ἐπ.
Διαγραφαὶ εἰς ζητήματα 700 ἐπόμ.
Διαδικασία περὶ τὴν ἀπόδειξιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ 305 ἐπ.
Διαδικασία κατὰ φυγοδίκου 1⁵ ἐπόμ.
Δικοπαί 1⁷, 320 ἐπ.
Διάκρισις 587 ἐπ.
Διάσκεψις 802 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Διατά,αξις 657.
Διγαμία σ. 196.
Διδάσκαλοι σελ. 38.
Διερμηνεῖς 119, 327 ἐπ.
Δικαστήριον συνέδρων καὶ παρεμπίπτοντα 410[3] ἐπ. Ὅρα Ἁρμοδιότης.
Δικαστῶν κωλύματα 200 ἐπόμ. Ἴδε τὴν λ. Σύνθεσις.
Δικηγόρος. — Ὅρα Συνήγορος.
Δωροδοκία 664 καὶ σ. 225.
Δυτικοὶ ἱερεῖς σ. 392.
Ἑβδομηκοντούτης σ. 39 ἐπ.
Ἐγγράφων ἰδιότης σ. 225 ἐπ.
Ἔγγραφα πειστήρια 375 ἐπ.
Ἔγγραφα (ἀνάγνωσις 390 ἐπ. 392 ἐπ. Ἴδε τὴν λ. Ἀνάγνωσις)
Ἔγγραφα παραδιδόμενα τοῖς ἐνόρκοις 390—392 ἐπ.—394 ἐπ. 703 ἐπ.
Εἰρηνοδίκης 205 ἐπ. Δημ. ἔγγρ. ἢ ἐτ. μηγ. 826.
Εἰσαγγελεῖς 203, 212. Εἰσαγγελέως ἀγόρευσις 410 ἐπ. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα 219 ἐπόμ.
Ἐκβίασις 620.
Ἐκθέσεις 394 ἐπ. Προσόντα 400—403 ἐπ.
Ἐκλογαὶ βουλευτικαὶ 410[5],437.
Ἐλαφρυντικὰ περιστατικὰ § 439.
Ἐμπορικὰ ἔγγραφα σ. 225.
Ἐμπρησμὸς 784, δ.
Ἐμφάνισις 337 ἐπ. Ἐνόρκων μὴ ἐμφάνισις 70 ἐπ.
Ἔνορκοι. — Ποῖα ζητήματα λύονται παρ' αὐτῶν; § 341, 431—438. (Ταυτότης. Ἀπόπειρα ληστείας. Πειστήρια. Κατάσχεσις. Συμβιβασμός. Ἐκλογαί. Ἀξία κλοπῆς. Ἐλαφρυντικὰ περιστατικά. Ψευδορκία. Παραφροσύνη κτλ.) αὐτ.
Ἔνορκοι. — Τὸ περὶ πατρότητος ζήτημα; σ. 225. Τὸ περὶ ἰδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου. αὐτ. — Ἡλικία σ. 226. Συγγένεια αὐτ. — Εἰς ποῖα ζητήματα πρέπει νὰ περιορίζωνται; σ. 231 ἐπ. Παντοδυναμία αὐτῶν; αὐτ.
Ἔνορκοι. — Ἀποθανόντος τινὸς, τίς διατάσσει νέαν κλήρωσιν; 39.— Δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν κληρωθέντων 40 ἐπ.—Κλητεύσεως ἀποδεικτικὰ 42. Ἔνορκοι ποῖοι; σ. 38 ἐπ.
Ἔνορκοι. — Νέα κλήρωσις ἐνώπιον τῶν συνέδρων 50 ἐπ. Δημοσία 51. Ἐνώπιον ποίων; 51. πρῶτον ἐξαντλεῖται ὁ εἰδικὸς κατάλογος, καὶ ἔπειτα λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ γενικὸς 51 ἐπ. 58 ἐπ. καὶ οὗτος ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἕδρᾳ κατοικοῦντας 51 ἐπ. 60 πρὸ πόσου καιροῦ; 52. Κληροῦνται ἐκ νέου οἱ ἐκπληρώσαντες; ἔργα ἐνόρκου; 53,75. —Πόσοι κληροῦνται; 54—55 Κληροῦνται καὶ δεύτερον κτλ. 56. Ἀδιάφορον ἂν τύχῃ νὰ ἦναι κληρωμένος τὶς 61.
Ἔνορκοι. — Σχηματισμὸς τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν δίκης τινὸς 62, 100 ἐπ. — Ποῖος κατάλογος ἐνόρκων προηγεῖται; 62, 100 ἐπ. 103 ἐπ.—δώδεκα οἱ ἔνορκοι 100, 101. Σύλληψις ἐνόρκου τινὸς 100. Δὲν ἐκφωνοῦνται οἱ διὰ ἀδείας ἀπόντες ἢ οἱ ἀπαλλαγέν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τες 193, δ ἐπ. — ὑπὲρ τὰ 26 ὀνόματα; 103. Δὲν κληροῦνται οἱ μὴ ἐν τοῖς καταλόγοις 104. Δὲν λαμβάνουν μέρος οἱ μὴ ἐμφανισθέντες; 105². Μνεία ἐν τοῖς πρακτικοῖς 106.
Ἐνόρκων προϊστάμενος 170 ἐπ. Ὅρκος 175 ἐπ. Συγκοινωνία 175 ἐπ.
Ἐνόρκων ἐξαιρέσεις 150 ἐπόμ. Ἀκύρωσις κληρώσεως 122 ἐπ. Παρεμπίπτοντα κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις 165 ἐπ. Πότε ἐξαιροῦνται; 169 ἐπ.
Ἔνορκοι ἐπιλαχόντες 114 ἐπ.— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πόσους ἐξαιρεῖ ὁ μέν, καὶ ὁ δέ; 114, ς. Πότε θεωρεῖται ἀπηπερατωθεῖσα ἡ κλήρωσις; 115. Ἐμφάνισις τινὸς ἐν τῷ μέσῳ τῆς κληρώσεως 117.
Ἔνορκοι.— Παράδοσις ἐγγράφων 394 ἐπ. Ἐνόρκων ἀποχώρησις καὶ διάσκεψις 704 ἐπ. — Δὲν βαρύνουσινοἱ ἔνορκοι τὴν κατηγορίαν, οὔτε τὴν μεταβάλλουσιν 443, 706—711, 783. Πότε ἐπανέρχονται πρὸς νέαν διάσκεψιν 740 ἐπ.
Ἔνορκοι. — Μὴ ἐμφάνισις ἐνόρκων καὶ χρηματικαὶ ποιναὶ 70 ἐπ.— Ὡς μάρτυρες 166, 9.
Ἔνορκοι εἰς ποῖα ζητήματα πρέπει ν' ἀπαντῶσι; § 443 ἐπ. 706—711, 783.
Ἔνορκοι καὶ σύνεδροι 204
Ἔνορκοι λαβόντες μέρος ὡς μάρτυρες κτλ. 9, 166.
Ἐνοχὴ 782 ἐπ.
Ἐνστάσεις 410² ἐπ. 410⁴.
Ἐντολὴ 551 ἐπ.
Ἕνωσις. — Χωρισμὸς δικῶν 280 ἐπόμ.
Ἕνωσις ἢ χωρισμὸς τῶν ζητημάτων 500 ἐπ.
Ἐξαίρεσις 6 πλαγία σ. 39 ἐπόμ. ὅρα Ἔνορκοι.
Ἐξαιρέσεις ἐνόρκων 116 ἐπ. 150 ἐπ. Παρεμπίπτοντα τὶς ἀποφασίζει; 165 ἐπ. Λόγος ἐξαιρέσεως ἐνόρκων 169 ἐπ.
Ἐξάντλησις κατηγορίας 480 ἐπ.
Ἔξοδα 805³.
Ἐξουσία ἐπὶ τοῦ βιασθέντος σελ. 226.
Ἐπάγγελμα 420 σ. 225.
Ἐπάνοδος ἐνόρκων πρὸς ἐκδιάσκεψιν 740 ἐπ.
Ἐπιδοτήρια 290 ἐπ. Κλητεύσεως ἐνόρκων 42.
Ἐπιλαχόντες 114 ἐπ.
Ἐπίτροποι ναῶν 25.
Ἐτυμηγορία ἐσφαλμένως ἐπιγεγραμμένη 720² ἐπ. Ἡ ἐτυμηγορία πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὸν τόπον, τὸν χρόνον καὶ τὰ πρόσωπα 721 ἐπ. — Γραφή, προσθαφαιρέσεις 725 ἐπ. Ἐπάνοδος τῶν ἐνόρκων πρὸς νέαν διάσκεψιν. Περιπτώσεις 740 ἐπ.
Ἐτυμηγορίας ἀποτελέσματα. — Ἀκύρωσις 820 ἐπ., 830 ἐπ.
Ἐτυμηγορίας διόρθωσις σ. 337. Ἀντιφατικαὶ ἐτυμηγορίαι § 759 ἐπόμ.
Ἐτυμηγορία. — Ἀνάγνωσις αὐτῆς. — Παρουσία κατηγορουμένου; Παρουσία συνηγόρου 712—716. — Περὶ τοῦ τύπου τιμίως κλ. 717. — Κατάρτι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σις διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας 718 ἐπ.

Ζητήματα.— σελ. 224 ἐπ. Ζητήματα ἄλυτα § 783.

Ζητήματα.—Διατύπωσις αὐτῶν. – Διάνοια καὶ γνῶσις § 450 ἐπ. Δὲν τίθεται ζήτημα ὅτι ἀναγκασθεὶς ὡμολόγησε § 453, ὅτι ἀναγκασθεὶς ἠκολούθησε λῃστὰς § 454.— Τὰ ζητήματα πρέπει νὰ ὦσι σύμφωνα μὲ τὸν ἐπίλογον τοῦ κατηγορητηρίου § 455 ἐπ.

Ζητήματα. — Ὁρίζεται τὸ κακούργημα 461. – Περὶ ψευδορκίας 462. — Περὶ συνεργείας συγγενῶν 463.– Γεγονότα συστάσεως 464. – Ὄχι ἀοριστία εἰς τὰ πρόσωπα 470, 747. Ὀνομάζονται οἱ μὴ κατηγορούμενοι; 471. – Παθόντων ὄνομα 472.

Ζητήματα.— Ἐποχὴ καὶ τόπος 475. Ἐξάντλησις κατηγορίας 480.– Ὑπογραφὴ 481. Χρονολόγησις 481[2]. Πότε συντάσσονται; 482. – Ἀνάγνωσις αὐτῶν 483. Παρατηρήσεις κατὰ τῶν ζητημάτων 484 ἐπ. Τὶς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων 486 ἐπόμ. – Ζητήματα μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν 491.— Ἕνωσις ἢ χωρισμὸς ζητημάτων 500 ἐπ. Πλείονες κατηγορούμενοι 505 ἐπ.

Ζητήματα. — Τάξις καθ' ἣν τίθενται § 456 ἐπ. Αἱ λέξεις τοῦ νόμου; αὐτ. Προσόντα· τόπος, χρόνος § 458 ἐπ. – Παράδοσις αὐτῶν. – Ὑπογραφή. Διαγραφαὶ 700 ἐπ.

Ζητήματα περὶ περιστάσεων ἀναφαινομένων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ 515 ἐπ. Περιστάσεις ἐχουσαι ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς 530 ἐπ. 569 ἔπ.

Ζητήματα περὶ ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων καὶ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀντιτείνῃ 581, 606. – Ἀρκεῖ οὗτος νὰ τὰ προκαλέσῃ; 582, 607. Ἄμυνα 583, 585. Κλοπὴ 584. – Ἡλικία 587. Βρέφος βιώσιμον 603. Ἀπόδειξις ὅτι τὸ ζήτημα προέκυψεν ἐκ τῆς συζητήσεως 604. – Κατηγορίας μεταβολὴ 615 ἑπόμ.

Ἠθικὰ αἴτια 548[a] ἐπ.

Ἡλικία σ. 226, 232 ἐν ἐδ. ἡ.

Ἡλικία διερμ. 331.

Ἡλικία 532, 587 ἐπ. 779

Θάνατος § 39 σ. 231 ἐν ἐδ. ἐ.

Θόρυβοι καὶ ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον 410[8] ἐπ.

Ἰδιότης σ. 232 ἐν ἐδ. θ'.

Ἰθαγένεια § 424.

Καταλογισμὸς 530 ἐπ.

Καταπίεσις σ. 225.

Κατάσχεσις σ. 232.

Κατηγορητηρίου ἀνάγνωσις 342 ἑπόμ.

Κατηγορίας μεταβολὴ 615 ἐπ. 633 ἐπ. Ἐξάντλησις 480 ἐπ.

Κατηγορούμενοι. — Ὅρα τὴν λ. Ὁμολογία.

Κατηγορουμένου ἐμφάνισις.– Ἄρνησις πρὸς τὸ ἐμφανίζεσθαι.—

Δημόσιο Κεντρικό Βιβλιοθήκη Βόλου

Ἐρωτήσεις περὶ τῆς ταυτότητός του 337 ἐπ. Παρουσία εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας 713 ἐπ.
Κληρόνει ποῖος, ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως ἐνόρκου; 39.—Ὅρα τὴν λ. Ἔνορκοι.
Κλήρωσις ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν 35 ἐπ.
Κλῆσις ἀπ' εὐθείας 1[3].
Κλητῆρες ἔνορκοι 4. Διερμηνεῖς 331.
Κλητήριον θέσπισμα 290 ἐπ.
Κλοπὴ 526, 617, 629, 460, 584, 633, 653, 657, 775 ἐπ. (784, ις') 785 ἐδ. ά, ή, θ' καὶ σ. 226.
Κλοπιμαίων ἀξία § 438. Ἀπόδοσις 422.
Κράτησις 805[4].
Κυριότης 1[4].
Κωφάλατοι 533, 536 (784, 16).
Λῃστεία 432, 458, 492, 617, 527, 760, 761, (784, 6), 785 ἐπ. — Ὅτι βιαίως ἠκολούθησε τοὺ λῃστὰς 454.
Μανία 535 ἐπ.
Μάρτυρες 345 ἐπ. 290 ἐπ.
Μαρτύρων ἐξετάσεις. — Ὅρκος 346 ἐπ. Ἀνάγνωσις μαρτυρίας 346 ἐπ. 361 ἐπ.
Μαρτυρικὴ ἀπόδειξις σ. 194.
Μάρτυρες οἱ ἔνορκοι; 166.
Μέθη 773, (784 ἐδ. ιζ', ιή, κ', κά) 537 ἐπ. 541 ἐπ.
Μεταβολὴ κατηγορίας ἴδε τὴν λ. Κατηγορία.
Μίγνυσις 394, ά, καὶ σ. 193.
Μοιχεία 663 καὶ σ. 226.
Μονόφθαλμοι 5.
Νομικὰ ζητήματα § 420.
Νόμιμα κωλύματα ἐνόρκων 71, 7[2]. Τίς κρίνει περὶ αὐτῶν; 71.
Ὁμολογία 374[2], 453.
Ὁμολογίαι κατηγορουμένων ἀναγινώσκονται; παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις; 394 ἐπ.
Ὄνομα κατηγορουμένου 470 ἐπ. Παθόντος; 472.
Ὀργὴ 548[2] ἐπ.
Ὀρθοὶ οἱ ἐξεταζόμενοι; 340 ἐπ. 374.
Ὅρκος ἐνόρκων 175 ἐπ.
Ὅρκος μαρτύρων 346 ἐπ.
Ὅρκος διερμηνέων 332 ἐπ.
Ὅρκος πραγματ. σ. 165 ἐπ.
Ὁρμὴ ψυχικὴ 538 ἐπ.
Παθόντες 472.
Παντοδυναμία ἐνόρκων σ. 231.
Παραγραγραφὴ 410[5], γ'.
Παράδοσις τῆς κατηγορίας, τοῦ βουλεύματος καὶ τῆς κλητεύσεως. — Κατάλογοι μαρτύρων 290 ἐπ.
Παραφροσύνη 441, 535 ἐπ. 590 καὶ σελ. 290 ἐπ.
Παραχάραξις σ. 225.
Πάρεδροι δημοτικοὶ 17.
Παρεμπίπτοντα 1[4], 410[2] ἐπόμ. Ἴδε Ἐνστάσεις.
Πατὴρ καὶ υἱός; ὡς ἔνορκοι 19.
Πατρότης σ. 225.
Πειστήρια 435, 805[2] ἔγγραφα 375 ἐπ.
Πενθερὸς 18.
Πλάνη ἐνόρκων § 426.
Πλαστογραφία σ. 232 ἐν ἐδ. ιδ' σ. 225.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θεσσαλίας

Πλαστογραφία § 652, 661.
Πλειονοψηφία εἰς ἑτυμηγορίαν 718 ἐπ. καὶ σ. 223.
Πολιτικὰ ἐγκλήματα 1, 2.
Πολιτικῶς ἐνάγοντες § 219 ἐπ. 116, 118. Πολιτικῶς ἐνάγοντος ἀγόρευσις σ. 208 ἐπ.
Πραγματογνωμοσύνη 381 ἐπόμ. Ἴδε τὴν λ. Ὅρκος.
Πρακτικὰ σ. 215 ἐν ἀρχ.– Ὅρκισις ἐνόρκων 175 ἐπ.
Πρακτικὰ 528, 845 ἐπ.– Μνεῖα τῶν ἐμφανισθέντων 105–106 καὶ σ. 372 ἐπ.
Πρόεδρος 486 ἐπ. 527. Πρόεδρος καὶ διακοπαὶ 320 ἐπόμ. Διερμηνεῖς 330. Αὐτοψία 380 ἐπ. Πραγματογνωμοσύνη 381 ἐπόμ.
Πρόεδρος. — Τίς διατάσσει νέαν κλήρωσιν, ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως ἐνόρκου; 39. Τίς κρίνει περὶ κωλυμάτων τῶν ἐνόρκων; 71, 74. Περὶ τῶν ἐπιλαχόντων ἐνόρκων ἀποφαίνεται τὸ δικαστ. 114 ἑ.
Πρόεδρος. — Τίς ἀκυρόει τὴν κλήρωσιν; 122 ἐπ. Τίς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν παραμπιπτόντων ζητημάτων; 165 ἐπ.
Πρόεδρος. — Ἀνακεφαλαίωσις σ. 215.– Ἀναμνήσεις πρὸς τοὺς ἐνόρκους σ. 222 ἐπ.
Προέδρου καθήκοντα 213² ἐπ. Κωλύματα 200, 202 ἐπ. Καθήκοντα εἰς τὰ παρεμπίπτοντα 410² ἐπ.
Προθεσμία 70, 73², 291.
Προϊστάμενος ἐνόρκων.– Ἀντικατάστασις 170 ἐπ.
Προλύται σ. 38.
Προσβολὴ αἰδοῦς 651.
Προσταγὴ 551 ἐπ.
Πρόσωπα 721 ἐπ.
Πτώχευσις σ. 232 ἐν ἐδ. 1, Ἴδε τὴν λ. Χρεωκοπία.
Ῥῆξις σ. 226.
Στρατιῶται καὶ πολῖται συνεγκληματοῦντες σ. 192.
Σύγγαμβροι ὡς ἔνορκοι 22.
Συγγενεῖς ἔνορκοι 7, 18 ἐπ.
Συγγένεια § 463 σ. 226.
Συγκοινωνία ἐνόρκων 175 ἐπ. 324 ἐπ.
Συζητήσεις 410² ἐπ. Συζητήσεως ἀποπεράτωσις· ἀνοίγει ἐκ νέου; σ. 213.
Συμβιβασμὸς § 436 καὶ σ. 226.
Συμμορία 784, ιά.
Σύνεδροι περί τινος ἀποφαίνονται; § 419—426. Ἀμνησεία. – Νομικὰ ζητήματα. – Ἀπόδοσις κλοπιμαίων.– Ὑποτροπή. – Τελεσιδίκως δεδικασμένα. — Ἰθαγένεια. – Ἀναβολὴ δίκης. – Πλάνη ἐνόρκων. – αὐτ. Ἴδε τὰς λ. Ζητήματα, Σύνθεσις.
Σύνεδροι.– Τί λύεται παρ' αὐτῶν; σ. 225 ἐπ. (Καταπίεσις.– Κιβδηλία.– πλαστογραφία.– Ὑπεξαίρεσις ἐγγράφων.– Κλοπὴ δι' ἀναβάσεως ἢ ῥήξεως. – Ὑποτροπὴ κτλ.) αὐτ.
Συνενοχή. Ἴδε τὴν λ. Συνέργεια.
Συνέργεια 233, 458, 619, 659, 768, 785 ἐπ. (784, α, η, ιγ).
Συνέργεια συγγενῶν 463, 471. Ἴδε τὴν λ. συγγένεια.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Συνηγόρου διορισμὸς 225 ἐπόμ. Ἕως πότε μένει ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ 225 ἐπ. 713—716. – Κανόνες περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως 238 ἐπ. Ἀγόρευσις σ. 410.
Συνήγοροι καὶ κλήρωσις ἐνόρκων 116, 120 ἐπ. Δικαίωμα ἐξαιρέσεως 150 ἐπ. Δικηγόροι ὡς ἔνορκοι 12 ἐπ.
Σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων 200 ἐπ.
Σύτασις 624, 464, 470, 772[2] (784, ς', ή, ιά) 785 ἐδ. 1 ἐπ., 747.
Σχηματισμὸς τῶν καταλόγων τῶν ἐνόρκων 30.
Ταυτότης § 337 ἐπ. 341, 431 καὶ σ. 195.
Τελεσιδικία 410[5], 665.
Τόπος συνεδριάσεων 306 ἐπ.
Τόπος 475 ἐπ. 721 ἐπ.
Τραῦμα 621 ἐπ. 627, 658, 660, 634, 764—767, 771, 772, 777 ἐπ. 782[2] (784, δ', ι') 785, ιγ' ἐπ.
Τύπου ἀδικήματα 1, 2, 1[6] ἐπ.
Τυφλοὶ 5.
Ὕβρις 628, 634, 662.
Ὑγειονομικοὶ ὑπάλληλοι 26.
Υἱότης σ. 225.
Ὑπάλληλος § 420.
Ὑπαλλήλου ἰδιότης σ. 225.
Ὑπεξαίρεσις 653, 784, γ.
Ὕπνος 539.
Ὑπογραφὴ ζητημάτων 481 ἐπ. 700 ἐπ.
Ὑπογραφὴ ἐτυμηγορίας 725 ἐπ.
Ὑπομνήσεις πρὸς τὸν καταδικασθέντα 815.
Ὑποτροπὴ σ. 226, § 423.
Φόνος 764—767, 769, 772[2], 777 ἐπ. 782[2] (784, α, ιδ, ιθ) 785 γ,– 621, 623, 627.
Φόνος ἐκ προμελέτης 461, 747, 492.
Φρενοβλάβεια 8.
Φυγόδικοι 1[5] ἐπ.
Χάρτης σφραγιστὸς 381 ἐπ.
Χρηματικαὶ ποιναὶ κατὰ μὴ ἐμφανιζομένων 70 ἐπ.
Χρεωκοπία σελ. 195, § 471, 655. Ἴδε τὴν λ. Πτώχευσις.
Χρόνος 475 ἐπ. 721 ἐπ.
Χρονολόγησις ζητημ. 481[2] ἐπ.
Χωρισμὸς ζητημάτων 500 ἐπ.
Ψευδομαρτυρία σ. 197.
Ψευδορκία 440, 462.
Ψευδορκία καὶ μέθη 784 ἐδ. ιή.

Ἄρθρα Συντάγματος ἑρμηνευόμενα ἐνταῦθα.

Ἄρθρα. 90— § 307 ἐπ.
Ἄρθρα. 93— § 1.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄρθρα τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἑρμηνευόμενα ἐν τῷ περὶ Συνέδρων ἄρθρῳ.

Ἄρθρα.	
24 25	— § 70—75.
27	— § 202 ἐπ.
34	— § 200 ἐπ.
35	— § 200 ἐπ.
36—38	— § 200 ἐπ.
42	— § 200 ἐπ. 204 ἐπ.
43	— § 203 ἐπ.
45	— § 3 ἐπ. καὶ σ. 38.
46—48	— § 18 ἐπ. καὶ σ. 38.
48	— § 165 ἐπ. 169 ἐπ. 9 ἐπ. καὶ σ. 39.
49	— σ. 39.
50	— § 30 ἐπ.
53	— § 32.
57	— § 41, 52, 35 ἐπ.
58	— § 51², 56, 56, 60, 169 ἐπόμ.
59	— § 39, 52.
61	— § 40.
62	— § 42.
63	— § 50, 51, 51², 54, 54², 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 75, 103, 6. (103² ἐν σ. 65) 104.
64 65	— § 70 ἐπ. (καὶ σελ. 72 § 165 ἐπ.
66	— § 53, 75,
68	— § 100 ἐπ.
68—79	— § 756.
69	— § 55, 57, 62, 100 ἐδ, 3.
69—100—103	ἐπ. 105 ἐπ.
70	— § 114 ἐπ. καὶ σ. 69. § 175 ἐπ.
71	— § 175 ἐπ.
72	— (§ 114, γ, ς). § 116, 150 ἐπ. 156.
73	— § 153 (σ. 75—77 ἐπ.).
73	ἐδ. τελ. σ. 77, 79, 81.
74	— § 116, 150 153 ἐπ. 159.
75	— § 115.
76	— § 160.
78	— § 175 ἐπ.
79	— § 170 ἐπ.
80	— § 180 ἐπ.
83	— § 217.
91	— § 203 ἐπ.
146—148	— § 339 ἐπ.
186—188	— σ. 180.
250	— § 306.
258	— § 337 ἐπ.
278	— § 204 ἐπ.

Νόμος ΥΞΔ' τοῦ 1858 § 1 ἐπ.

Ἄρθρα ποινικῆς δικονομίας ἑρμηνευόμενα ἐν τῷ περὶ Συνέδρων ἄρθρῳ.

Ἄρθρα.	
29—31	— § 280 ἐπ.
32	— § 280 ἐπ.
51	— § 6.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄρθρα.
72
73 } —§ 400 ἐπ.
74
77—§ 802 ἐπ., 307 ἐπ.
78—§ 307—309 ἐπ.
79—§ 305 ἐπ.
82—§ 805^{3} ἐπ.
83—§ 805^{2}, 435.
85—§ 13 ἐπ.
88—§ 845 ἐπ.
92—σ. 194 ἐπ.
96—97—§ 380.
98—110—§ 381 ἐπ.
110—§ 375 ἐπ.
111—§ 423.
121—§ 346 ἐπ.
122—§ 336.
130—133—§ 327 ἐπ.
134—σ. 180.
162—§ 290—301 ἐπ.
163—§ 290—291 ἐπ.
165—§ 290—303 ἐπ.
165—§ 238 ἐπ.
167—§ 410^{7} ἐπ. 270.
180
181 } —§ 410^{8} ἐπ.
183—σ. 180.
190—191—§ 290—298 ἐπ.
216—§ 212.
247—§ 200—211 ἐπ.
262—§ 211.
268—§ 211.
273—§ 238 ἐπ.
274—§ 290 ἐπ.
275—§ 290—291 ἐπ.
350—§ 410^{8} ἐπ.
351—§ 632.
360 § 3—§ 310 ἐπ.
364—§ 213^{2}—216.

Ἄρθρα.
365—σ. 139.
366
367 } —§ 410^{8} ἐπ.
369—§ 410^{6} ἐπ.
374—σ. 159 καὶ § 337 ἐπ.
375
376 } —§ 337 ἐπ. 339.
377—§ 342 ἐπ.
378—§ 346 ἐπ., 375, 377 ἐπ.
379—§ 270 ἐπ.
383—§ 345^{2}, 313 ἐπ.
384—§ 305 ἐπ.
388
389 } —σ. 86.
390—§ 305 ἐπ., 372, 410 *β*.
393—§ 375.
394—§ 410^{9} ἐπ.
394—§ 410^{12} καὶ σ. 212 ἐπ.
402—§ 219 ἐπ. καὶ σ. 208 ἐπ.
407—§ 5—§ 310 ἐπ.
413—§ 290—295 ἐπ.
415—σ. 72, 73 καὶ § 200 ἐπ. 202 ἐπ. 756,
416—§ 169, 201.
417—§ 103, *α* (§ 114 ἐν σελ. 69) 213^{2}—217 ἐπ. καὶ σ. 139.
418—§ 744, 219^{2}—227.
419, 420 καὶ 421 σελ. 37.
419—§ 1.
420—§ 270 ἐπ. 410^{2} ἐπ.
420—σ. 81, 215 ἐν *ἀ.χ.* 225 ἐπ. καὶ § 419—449, 527 728 ἐπ. 165.
420 § 1—§ 824—840.
421—§ 1^{2} ἐπ.
422 ἐδ. τελ.—§ 339 ἐπ.
422—§ 337 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄρθρα.
423 ἐδ. 2— § 342 ἐπ.
424—§ 342 ἐπ., 313 ἐπόμ., 270 ἐπ.
425—§ 375 ἐπ. 177, 219 ἐπ. 346—351 ἐπ. καὶ σ. 208 ἐπ. 212.
426—§ 410[9] ἐπ., 410[12] ἐπ.
427—§ 415 ἐπ. 416 ἐπ. 411, 410[14] ἐπ. καὶ σ. 212.
429—§ 470 ἐπ. 500 ἐπ. 472 ἐπόμ.
429, 430—§ 450 ἐπ.
429, 430—§ 419—449, 515 ἐπ., 569 ἐπ. 632, 742 ἐπ.
431—§ 700 ἐπ. 703 ἐπ., 481 305 ἐπ. καὶ σ. 470 ἐπ.
432—§ 704 ἐπ.
433, 434—§ 178 ἐπ. 324 ἐπ.
435—σ. 170 ἐπ. § 415.
436—438— § 443 ἐπ. 742 ἐπόμ.
436—441—§ 719 ἐπ.
439—σελ. 223.
440—§ 720[3] ἐπ.—725 ἐπόμ. 717 ἐπ.
441—§ 728—730 ἐπ. 721 ἐπ. 725 ἐπ. 712 ἐπ., 718 ἐπόμ.
441—σελ. 223.
442—§ 732 ἐπ.—734 ἐπ.
443—§ 824—840.

Ἄρθρα.
444—§ 169 ἐπ. 426, 820 ἐπ.
445—§ 180 ἐπ. 320 ἐπ.
446—σ. 135, 334 ἐπ.
446—§ 804.
447—§ 800 ἐπ. 810 ἐπ., 728 ἐπ.
447—452—§ 800, 801.
449—§ 728 ἐπ.
451—§ 632.
454—§ 307—309 ἐπ. 803, 804.
454—§ 815.
457—§ 12—§ 725—730 ἐπ.
458 ἐδ 3—§ 105 ἐπ.
458 ἐδ. 3, 6—§ 200 ἐπ.
458 ἐδ. 4—§ 212 ἐπ.
458—§ 8—§ 310 ἐπ.
458—§ 9—§ 175 ἐπ.
458—§ 13—§ 718 ἐπ. καὶ σ. 223.
458—§ 15—§ 327 ἐπ.
458—§ 17—455 ἐπ.
464—σελ. 37.
464—§ 1[5] ἐπ.
465—§ 228 ἐπ
470—§ 824–840.
474—§ 280.
477—§ 423, 419, 455 ἐπ.
480—§ 824–840.
498—§ 718 ἐπ.
500—§ 824–830 ἐπ.

Ἄρθρα τοῦ πδιτικοῦ νόμου ἑρμηνεύόμενα ἐν τῷ περὶ Συνέδρων ἄρθρῳ.

Ἄρθρα.
32—§ 805[4].

Ἄρθρα.
47–49—§ 785 ἐδ. β. 625.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄρθρα.
49—§ 1 – § 601 ἐπ.
56—72—§ 768, 772², 784 ἐπ. 785 ἐπ.
57—§ 461, 464, 624 ἐπόμ. 747.
56, 57—§ 456 ἐπ.
71—74—§ 458 ἐπ.
72—§ 6, § 463.
72—§ 659.
81, 82 –§ 779, 780, 530 ἐπ.
81 – 112— § 422 ἐπ.
82— § 530 ἐπ. 587.
86—87— § 773 ἐπ. 784 ἐδ. ιϐ, ιζ, ιπ, ιθ, κ, κα.
86— § 441, 530—534 ἐπ.– 541 ἐπ. 590 ἐπ.
87, 89, 90 — 541 ἐπ.
88 — § 530 ἐπ. 533 ἐπ.
97— § 551.
99 –107— § 769-771, 774
106— § 552 ἐπ.
113 ἐπ.— § 422 ἐπ.
116— § 436.
205— § 633, 657.
247—259— § 652.
265 ἐπ.— σ. 354 § 462, 440.
272—282— § 762, 763.
272—280— § 651, 657.
273 — § 636.
288—293 — § 764, 765, 769, 772², 777² 778, 782², 784 ἐδ. α, ιδ, 785 ἐδ. γ, ιγ.

Ἄρθρα.
288— § 621—623 ἐπ. 627, 632, 461, 747.
307—311—§ 764,765–767, 771, 772, 777 ἐπ. 782² 784 ἐδ. δ, ι, ιδ, 785 ἐδ. ιδ.
307, 308 — § 621—623 ἐπ. 627
331, 332 — § 762, 785 ἐδ. ζ.
331— § 618.
331 ἐπ.— § 656.
363—367 — § 760, 761, 784 ἐδ. ϐ, ιε, 785 ἐδ. ι, ιε, ιζ.
368, 369 — § 620.
371—385 — § 775—776, 784 γ, ις, 785 ἐπ. 629, 633, 653, 657, 460.
373— § 438.
378 — § 422.
396 – 402— § 652.
405, 406 — § 655.

Νόμος περὶ ἐξυβρίσεων.

21 τοῦ περὶ ἐξυβρ. – § 826 ἐπ.

Ἄρθρα ἐμπορικοῦ νόμου.

438, 439, 593 — § 655.

Ἄρθρα πολιτ. δικονομίας.

807— § 435.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ποινικῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς τὴν λέξ. Συνέδρων Δικαστηρίων.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1836—1840.

Ἀπ. 7— σ. 187.
Ἀπ. 91— § 475.
Ἀπ. 92— σ. 120.
Ἀπ. 92 —σ. 125.
Ἀπ. 96—§ 632, σ. 104.
Ἀπ. 97—σ. 126.
Ἀπ. λζ'—σ. 295, § 543, 545.
Ἀπ. μδ' τοῦ 36—σ. 259,
Ἀπ. μέ—σ. 249.
Ἀπ. νζ'—σ. 204.
Ἀπ. νθ'—§ 636.
Ἀπ. ξ'—§ 625·
Ἀπ. ξή τοῦ 36—σ. 120.
Ἀπ. πδ'—σ. 280.
Ἀπ. πμζ' τοῦ 37—σ. 122.
Ἀπ. ριέ τοῦ 37—§ 663,
Ἀπ. ριδ' τοῦ 37—σ. 187.
Ἀπ. ρς' τοῦ 37—§ 716.
Ἀπ. ρς' τοῦ 37—§ 103, 587, 852.
Ἀπ. ρζ' τοῦ 37—σ. 122.
Ἀπ. ριή—§ 773.
Ἀπ. ριθ' τοῦ 37—§ 708.
Ἀπ. ρκγ' τοῦ 37—σ. 132.
Ἀπ. ρκδ' τοῦ 37—σ. 125.
Ἀπ. ρκδ'—σ. 125.
Ἀπ. ρκδ'—§ 475.
Ἀπ. ρκδ'—σ. 226.
Ἀπ. ρκδ'—§ 436.
Ἀπ. ρκέ—§ 741.
Ἀπ. ρλ'—σ. 123.
Ἀπ. ρλ—σ. 124.
Ἀπ. ρλ'—σ. 89.
Ἀπ. ρλ'—§ 785.
Ἀπ. ρλζ'—σ. 120.
Ἀπ. ρλά—σ. 131.
Ἀπ. ρμά—σ. 189.
Ἀπ. ρμά—σ. 176.
Ἀπ. ρμά—σ. 178.
Ἀπ. ρμγ'—σ. 360.
Ἀπ. ρμγ'—σ. 138.
Ἀπ. ρμγ'—§ 180.
Ἀπ. ρμγ'—σ. 182, 188, 177.
Ἀπ. ρμδ' τοῦ 37—σ. 363.
Ἀπ. ροέ—σ. 250.
Ἀπ. ρμς'—σ. 138.
Ἀπ. ρμζ'—§ 737.
Ἀπ. ρμζ'—§ 709.
Ἀπ. ρμζ'—σ. 316.
Ἀπ. ρνδ'—§ 436.
Ἀπ. ρξά—§ 657.
Ἀπ. σξζ'—σ. 327.
Ἀπ. ροά—σ. 332.
Ἀπ. ρ ζ'—§ 662.
Ἀπ. ρπς'—§ 823.
Ἀπ. ρπδ'—σ. 120.
Ἀπ. ρλέ—σ. 133.
Ἀπ. σν'—σ. 131.
Ἀπ. σκά—σ. 130.
Ἀπ. σκά—σ. 138.
Ἀπ. σκδ'—σ. 125.
Ἀπ. σκς'—σ. 318.
Ἀπ. σκς'—σ. 312.
Ἀπ. σκς'—σ. 254.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀπ. σκζ'—σ. 250.
Ἀπ. σκζ'—§ 624.
Ἀπ. σκζ'—σ. 301.
Ἀπ. σνά—§ 775.
Ἀπ. σνς'—§ 448.
Ἀπ. σοβ'—§ 178, 226.
Ἀπ. σοβ'—σ. 138.
Ἀπ. σογ'—σ. 190.
Ἀπ. σος'—σ. 190.
Ἀπ. σος'—σ. 139.
Ἀπ. σπή—σ. 174.
Ἀπ. σπή—σ. 101, 109.
Ἀπ. σϟά—§ 332.
Ἀπ. σϟβ'—σ. 141.
Ἀπ. σϟβ'—σ. 141.
Ἀπ. σϟή—σ. 159.
Ἀπ. τκ'—§ 626.
Ἀπ. τκδ'—σ. 134.
Ἀπ. τλή—σ. 131.
Ἀπ. τλθ'—§ 506.
Ἀπ. τλθ'—σ. 148.
Ἀπ. τμβ'—σ. 172.
Ἀπ. τν'—§ 483.
Ἀπ. τνς'—§ 661.
Ἀπ. τνς'—§ 664.
Ἀπ. τξ'—σ. 255.
Ἀπ. τξέ—υ. 126.
Ἀπ. τος'—§ 664.
Ἀπ. τοά—σ. 119.
Ἀπ. υς'—σ. 111.
Ἀπ. ϟκβ'—σ. 126.
Ἀπ. ϟκβ'—σ. 134.
Ἀπ. ϟλ'—σ. 138.
Ἀπ. ϟλ'—σ. 141.
Ἀπ. ϟλβ'—σ. 122.
Ἀπ. ϟλδ'—σ. 122.
Ἀπ. υν'—§ 628.
Ἀπ. ϟνθ'—σ. 303.
Ἀπ. υξγ'—§ 783.
Ἀπ. υξγ'—§ 488.
Ἀπ. ϟξγ'—§ 354.
Ἀπ. ϟξδ'—σ. 138.
Ἀπ. ϟογ'—σ. 158.
Ἀπ. ϟοζ'—§ 354.
Ἀπ. υπζ'—§ 7.
Ἀπ. ϟπή—§ 627 καὶ σ. 187.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1841.

Ἀπ. 3—§ 771.
Ἀπ. 4—σ. 133 καὶ § 626.
Ἀπ. 9—σ. 115.
Ἀπ. 22—σ. 133.
Ἀπ. 23—σ. 134.
Ἀπ. 26—§ 784, 6.
Ἀπ. 27—σ. 299, 336.
Ἀπ. 30—σ. 122, 173.
Ἀπ. 31—§ 51 ὑποσ.
Ἀπ. 37—§ 742, 770.
Ἀπ. 40—σ. 316.
Ἀπ. 49—§ 631.
Ἀπ. 50—§ 458, 464.
Ἀπ. 53—§ 298.
Ἀπ. 56—σ. 222.
Ἀπ. 57—§ 769.
Ἀπ. 60—§ 766.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1842.

Ἀπ. 9—σ. 134.
Ἀπ. 16—σ. 357 καὶ § 457.
Ἀπ. 17—§ 8.
Ἀπ. 19—§ 460.
Ἀπ. 21—σ. 137 καὶ § 460.
Ἀπ. 24—§ 313, 456.
Ἀπ. 25—§ 298.
Ἀπ. 26—§ 543, 544.
Ἀπ. 29—§ 460.
Ἀπ. 31—σ. 255 καὶ § 458.
Ἀπ. 33—σ. 300.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 34—§ 59, 620.
Απ. 41—σ. 187.
Απ. 47—σ. 42.
Απ. 52—§ 298.
Απ. 53—σ. 111.
Απ. 54—σ. 125 καὶ § 475.
Απ. 55—σ. 351.
Απ. 56—σ. 125.
Απ. 60—§ 9, 166.
Απ. 61—σ. 105.
Απ. 62—§ 460.
Απ. 67—σ. 189.
Απ. 68—σ. 111, 160.
Απ. 76—σ. 186, 179.
Απ. 81—σ. 130.
Απ. 84—σ. 118.
Απ. 85—σ. 351 καὶ § 422.
Απ. 90—σ. 118.
Απ. 91—§ 481, 723, 781.
Απ. 92—§ 56, σ. 255.
Απ. 106—σ. 173.
Απ. 113—σ. 357.
Απ. 116—σ. 297.
Απ. 123—σ. 321.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1843.

Απ. 10—§ 72.
Απ. 19—σ. 111, § 180.
Απ. 21—σ. 298.
Απ. 26—σ. 204.
Απ. 27—σ. 351.
Απ. 30—§ 772, 767.
Απ. 38—§ 72.
Απ. 44—§ 506.
Απ. 50—σ. 111, § 122, 6.
Απ. 54—424.
Απ. 55—§ 441, 590.
Απ. 59—σ. 111.
Απ. 73—σ. 173.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1844.

Απ. 7—§ 180, 272.
Απ. 8—§ 752, σ. 189.
Απ. 13—§ 451.
Απ. 22—§ 242, 446, 448, σ. 331.
Απ. 24—σ. 124, § 298.
Απ. 27—§ 1.
Απ. 38—σ. 304.
Απ. 42—§ 774.
Απ. 49—§ 456.
Απ. 51—σ. 359.
Απ. 52—§ 456, 488, σ. 357.
Απ. 59—σ. 256.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1845.

Απ. 4—σ. 130.
Απ. 5—§ 716.
Απ. 9—§ 500.
Απ. 9—§ 431, σ. 46.
Απ. 12—σ. 46.
Απ. 15—σ. 127, 273, § 589.
Απ. 29—σ. 361, § 805.
Απ. 30—§ 456.
Απ. 31—§ 419.
Απ. 32—§ 455, σ. 159, 177, 118.
Απ. 34—§ 488.
Απ. 36—§ 748.
Απ. 38—§ 202 καὶ σ. 78, 79.
Απ. 42—§ 237, σ. 92.
Απ. 43—§ 470.
Απ. 45—§ 746.
Απ. 46—§ 488, 506.
Απ. 49—σ, 120.
Απ. 52—§ 284 καὶ σ. 298.
Απ. 57—§ 487.
Απ. 62—σ. 296, § 439.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀπ. 70—σ. 103.
Ἀπ. 73—σ. 191, 193 § 437.
Ἀπ. 74—σ. 125, § 658, 480.
Ἀπ. 75—σ. 78.
Ἀπ. 78—σ. 78.
Ἀπ. 92—§ 313, 345 σ. 316.
Ἀπ. 93—σ. 121, 332.
Ἀπ. 95—§ 618.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1846.

Ἀπ. 5—σ. 338.
Ἀπ. 7—§ 114, ε.—122, α.
Ἀπ. 10—σ. 121.
Ἀπ. 11—§ 298.
Ἀπ. 14—§ 437, σ. 118.
Ἀπ. 17—σ. 118.
Ἀπ. 19—§ 9.
Ἀπ. 20—§ 212.
Ἀπ. 21—§ 9.
Ἀπ. 24—§ 585 σ. 298.
Ἀπ. 25—σ. 232 § 435.
Ἀπ. 28—σ. 358.
Ἀπ. 30—σ. 118.
Ἀπ. 34—σ. 101 § 445, 815.
Ἀπ. 36—σ. 255 § 59, 488.
Ἀπ. 39—§ 202, 470.
Ἀπ. 40—§ 114, δ, 178.
Ἀπ. 42—§ 105.
Ἀπ. 46—σ. 92, 126.
Ἀπ. 47—§ 178.
Ἀπ. 49—§ 617.
Ἀπ. 50—§ 472.
Ἀπ. 51—σ. 298.
Ἀπ. 54—σ. 130.
Ἀπ. 56—σ. 126.
Ἀπ. 60—§ 103, 6, 617.
Ἀπ. 61—§ 153.
Ἀπ. 64—§ 1[3].
Ἀπ. 67—§ 764.
Ἀπ. 69—§ 331.
Ἀπ. 71—§ 9.
Ἀπ. 73—σ. 111.
Ἀπ. 76—σ. 121.
Ἀπ. 82—§ 431, 488, 761, 765.
Ἀπ. 86—σ. 103.
Ἀπ. 105—σ. 222.
Ἀπ. 106—σ. 320.
Ἀπ. 108—σ. 177.
Ἀπ. 111—σ. 177.
Ἀπ. 112—§ 548.
Ἀπ. 113—§ 651.
Ἀπ. 116—σ. 320, 92.
Ἀπ. 117—σ. 115.
Ἀπ. 118—σ. 77.
Ἀπ. 119—σ. 103.
Ἀπ. 128—§ 103, 6.
Ἀπ. 129—σ. 189.
Ἀπ. 130—σ. 118.
Ἀπ. 131—σ. 358 σ. 294, 177
Ἀπ. 137—§ 153, 178.
Ἀπ. 141—§ 419.
Ἀπ. 146—σ. 122 καὶ § 9.
Ἀπ. 150—§ 51, 51[2].
Ἀπ. 152—§ 762.
Ἀπ. 153—§ 51[2].
Ἀπ. 157—§ 51[2].
Ἀπ. 160—§ 51[2].
Ἀπ. 171—σ. 126.
Ἀπ. 173—§ 51[2].
Ἀπ. 176—§ 59, 207, 210 σ. 134.

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρ Πάγου τοῦ 1847.

Ἀπ. 11—σ. 191.
Ἀπ. 27—σ. 189.
Ἀπ. 35—§ 439 σ. 296, 159.
Ἀπ. 43—§ 100 ἐν σελ. 64.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 47—§ 439, 458, 475, 601, 354.
Απ. 50—σ. 134.
Απ. 52—σ. 115.
Απ. 54—§ 458.
Απ. 55—σ. 358.
Απ. 59—§ 207.
Απ. 60—σ. 118.
Απ. 61—§ 456, 506.
Απ. 64—§ 58, 422.
Απ. 67—§ 623, 606 σ. 319, 103.
Απ. 68—§ 201, 475.
Απ. 71—§ 204, 471.
Απ. 72—§ 580, 603 σ. 130, 212.
Απ. 76—§ 747, 772².
Απ. 77—σ. 77.
Απ. 78—§ 32, 354.
Απ. 79—§ 242.
Απ. 83—σ. 214.
Απ. 86—σ. 118.
Απ. 87—§ 51².
Απ. 91—§ 720, 725, 831, σ. 320.
Απ. 92—§ 391², 394, γ.
Απ. 93—§ 725.
Απ. 96—§ 233.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1848.

Απ. 32—σ. 115.
Απ. 37—§ 782.
Απ. 42—§ 781, 726, 481.
Απ. 55—σ. 118.
Απ. 64—§ 422.
Απ. 68—§ 394, α, 6.
Απ. 74—§ 833.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1849.

Απ. 6—§ 209.
Απ. 8—§ 209.
Απ. 9—§ 209.
Απ. 10—σ. 127, § 605, 456.
Απ. 12—§ 103, 6.
Απ. 14—§ 209.
Απ. 15—§ 209.
Απ. 21—σ. 174.
Απ. 25—σ. 282 § 588.
Απ. 33—§ 299, 423.
Απ. 36—§ 299.
Απ. 39—σ. 231.
Απ. 42—σ. 191, 193.
Απ. 55—§ 422.
Απ. 77—σ. 222.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1850.

Απ. 3—σ. 135.
Απ. 5—σ. 169.
Απ. 6—σ. 81 § 488.
Απ. 7—σ. 118 § 176.
Απ. 13—§ 243, 103, α.
Απ. 16—§ 491, 422, 776.
Απ. 19—σ. 169, 301.
Απ. 23—σ. 104, 356 § 714.
Απ. 24—σ. 111.
Απ. 25—§ 297.
Απ. 26—σ. 111, 174.
Απ. 28—σ. 337.
Απ. 29—§ 581.
Απ. 30—§ 481².
Απ. 36—§ 3, 394, α. 527 σ. 160.
Απ. 48—σ. 185.
Απ. 49—§ 12 σ. 176, 115.
Απ. 51—σ. 112 § 100 ἐν σ. 64.

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 52—§ 153, 244, 410[13], σ. 172, 176.
Απ. 57—§ 721.
Απ. 60—§ 59.
Απ. 61— § 26.
Απ. 66—σ. 173, 106 § 714
Απ. 73—σ. 176.
Απ. 78—σ. 121 § 298.
Απ. 79—§ 12, 332 σ. 104.
Απ. 85—σ. 47 § 394, δ,41, 52.
Απ. 90— σ. 47, 176, 190 § 371, 40, 41, 52.
Απ. 93—§ 486.
Απ. 94—§ 372.
Απ. 99—σ. 47.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1851.

Απ. 2—σ. 167.
Απ. 3—§ 25.
Απ. 10—σ. 140, 360.
Απ. 11—§ 623.
Απ. 13—σ. 141, 139.
Απ. 16—§ 394, έ.
Απ. 19—σ. 331 § 851.
Απ. 23—§ 170.
Απ. 37—§ 25.
Απ. 39—σ. 184.
Απ. 60—σ. 131.
Απ. 61—σ. 173.
Απ. 64—§ 234.
Απ. 65—§ 755 σ. 196
Απ. 66—§ 778, 760.
Απ. 67—§ 106.
Απ. 68—§ 394, έ.
Απ. 69—§ 25, 106.
Απ. 71—σ. 83.
Απ. 74—§ 489.
Απ. 75—σ. 104, 174, 357.
Απ. 77—σ. 223.
Απ. 78—§ 54[2], 62.
Απ. 79—§ 755 σ. 135.
Απ. 81—σ. 196.
Απ. 88—§ 723.
Απ. 93—σ. 82, 83.
Απ. 100—§ 271 σ. 185.
Απ. 101—§ 13.
Απ. 102—§ 24.
Απ. 106—§ 54.
Απ. 107—σ. 106.
Απ. 109—§ 660.
Απ. 111—§ 106.
Απ. 112—§ 582.
Απ. 114—§ 12.
Απ. 148—§ 617.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1852.

Απ. 1—§ 55, 802 σ. 137.
Απ. 3—σ. 327 § 22, 470, 432.
Απ. 5—σ. 83, 136 § 802.
Απ. 9—σ. 357.
Απ. 12—§ 23.
Απ. 13—§ 101.
Απ. 15—σ. 302.
Απ. 23—σ. 136 § 802.
Απ. 28—σ. 104.
Απ. 30—σ. 135.
Απ. 32—§ 719.
Απ. 36—§ 5, 713.
Απ. 37—§ 421.
Απ. 38—σ. 177 § 394, έ.
Απ. 41—σ. 135.
Απ. 45—§ 782[3].
Απ. 46—§ 4 σ. 124.
Απ. 47—§ 442[2].
Απ. 48—§ 804.
Απ. 49—§ 526.
Απ. 54—§ 461, 801.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 59—§ 782², 722, 580.
Απ. 62—§ 14.
Απ. 67—σ. 259.
Απ. 69—§ 24, σ. 223.
Απ. 77—σ. 43.
Απ. 78—§ 205, 464.
Απ. 81—§ 203, 104, 114, 6, γ, σ. 139, 135, 311.
Απ. 89—§ 51³, σ. 173.
Απ. 96—§ 582, 825.
Απ. 99—§ 777², 728.
Απ. 100—§ 731.
Απ. 101—§ 227.
Απ. 102—§ 354.
Απ. 106—§ 351.
Απ. 114—σ. 352.
Απ. 118—σ. 177 § 391³.
Απ. 120—σ. 135 § 853.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1853.

Απ. 1—§ 420.
Απ. 2—σ. 41, 173.
Απ. 8—§ 363, 342.
Απ. 9—§ 358.
Απ. 10—σ. 43.
Απ. 14—§ 621, 622.
Απ. 15—§ 13.
Απ. 24—σ. 135-136, 139 § 114, ζ.- 208, 100, γ.
Απ. 26—§ 228.
Απ. 29—σ. 132.
Απ. 31—σ. 169, 166.
Απ. 35—σ. 111.
Απ. 37—σ. 111.
Απ. 38—§ 423.
Απ. 39—§ 506 σ. 153, 124
Απ. 46—§ 1.
Απ. 53—§ 105².
Απ. 56—σ. 355.
Απ. 58—σ. 181.
Απ. 66—§ 444.
Απ. 67—σ. 148.
Απ. 70—§ 763, σ. 140.
Απ. 71—σ. 148.
Απ. 73—σελ. 39, 111, 356, 149 § 54².
Απ. 74—§ 100.
Απ. 84—§ 487, 203.
Απ. 85—§ 580, 720².
Απ. 86—§ 54².
Απ. 89—§ 180.
Απ. 90—σ. 93, 140, 141.
Απ. 92—§ 617.
Απ. 93—σ. 139.
Απ. 94—§ 167.
Απ. 97—σ. 142.
Απ. 99—§ 821.
Απ. 104—§ 634.
Απ. 107—σ. 347, 140, 141, § 623, 178.
Απ. 108—σ. 40.
Απ. 109—σ. 41.
Απ. 129—§ 580.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1854.

Απ. 3—σ. 42.
Απ. 6—σ. 356.
Απ. 11—§ 718, 825.
Απ. 16—σ. 223, 224.
Απ. 20—σ. 130 § 619.
Απ. 22, Απ. 23—σ. 354.
Απ. 24—§ 13.
Απ. 25—§ 14.
Απ. 27—σ. 112.
Απ. 29—§ 732, 727, σ. 357, 337.
Απ. 30—§ 25.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 33—§ 13.
Απ. 41—σ. 168.
Απ. 42—§ 742, 781.
Απ. 56—§ 633.
Απ. 62—§ 15.
Απ. 69—σ. 302.
Απ. 74—σ. 166.
Απ. 80—§ 100, δ. 106, 506, 732.
Απ. 81—§ 585.
Απ. 98—§ 422.
Απ. 100—σ. 333.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1855.

Απ. 2—σ. 353.
Απ. 8—σ, 183.
Απ. 9—σ. 353.
Απ. 10—§ 752.
Απ. 12—§ 57.
Απ. 19—σ. 139.
Απ. 40—§ 713.
Απ. 64—σ. 352.
Απ. 68—σ. 175.
Απ. 70—σ. 355.
Απ. 74—§ 439, 601.
Απ. 83—§ 21.
Απ. 88—§ 18, 331.
Απ. 89—§ 460, 159 σ. 43.
Απ. 92—§ 781.
Απ. 95—§ 21, 732.
Απ. 97—σ. 177.
Απ. 102—σ. 312, 318.
Απ, 104—σ. 118 § 419.
Απ. 107—§ 20, 178.
Απ. 108—σ. 333 § 19, 657, 755, 717.
Απ. 110—§ 212.
Απ. 114—§ 735.
Απ. 115—σ. 136.
Απ. 116—§ 16.
Απ. 117—§ 717² σ. 136.
Απ. 119—§ 422.
Απ. 120—§ 422.
Απ. 124—σ. 184.
Απ. 132—§ 14.
Απ. 135—§ 773.
Απ. 139—σ. 331 § 851.
Απ. 141—σ. 180.
Απ. 145—σ. 334.
Απ. 147—§ 422.
Απ. 148—σ. 140.
Απ. 150—§ 38.
Απ. 151—σ. 88.
Απ. 155—§ 334.
Απ. 160—§ 491.
Απ. 162—σ. 118.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1856.

Απ. 2—σ. 355.
Απ. 3—σ. 352, 359.
Απ. 4—§ 840.
Απ. 5—§ 584.
Απ. 9—σ. 215 § 463, 585.
Απ. 10—σ. 161.
Απ. 26—§ 122, 6, καὶ σ. 91, 333.
Απ. 40—σ. 42, 180.
Απ. 41—§ 822.
Απ. 42—σ. 121.
Απ. 47—σ. 352.
Απ. 48—§ 655.
Απ. 51—§ 621.
Απ. 56—§ 122, 6.
Απ. 59—§ 302.
Απ. 62—σ. 311,
Απ. 81—§ 153.
Απ. 88—§ 333.
Απ. 93—σ. 183.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Απ. 102—§ 460.
Απ. 105—σ. 185.
Απ. 108—§ 419.
Απ. 118—§ 702.
Απ. 125—§ 826.
Απ. 154—§ 422.
Απ. 155—§ 656.
Απ. 159—§ 170, 205.
Απ. 161—σ. 352, 353.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1857.

Απ. 1—§ 16.
Απ. 2—σ. 142, 188.
Απ. 3—σ. 112.
Απ. 6—§ 169.
Απ. 11—§ 419 σ. 88.
Απ. 13—§ 438.
Απ. 17—σ. 336, 353.
Απ. 19—§ 448, 547.
Απ. 20—§ 659.
Απ. 24—σ. 176 § 178.
Απ. 30—σ. 106.
Απ. 36—σ. 353 § 757, 755.
Απ. 37—σ. 342 § 53, 169, 744.
Απ. 38—§ 75.
Απ. 43—§ 422 σ. 74.
Απ. 44—§ 17.
Απ. 61—§ 336.
Απ. 70—σ. 175.
Απ. 71—σ. 335.
Απ. 77—σ. 173, 175.
Απ. 82—§ 713, 714.
Απ. 91—σ. 356.
Απ. 92—σ. 353.
Απ. 93—§ 776.
Απ. 95—§ 527, 528, 486.
Απ. 102—§ 776.
Απ. 103—§ 724.
Απ. 104—σ. 333 § 765, 153.
Απ. 117—§ 27, 757, 851, σ. 327.
Απ. 120—§ 206.
Απ. 136—§ 206.

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1858.

Απ. 8—σ. 41 § 462, 440.
Απ. 10—§ 37. 454.
Απ. 11—§ 394, ε.
Απ. 12—§ 453.
Απ. 18—§ 37, 422.
Απ. 20—σ. 42.
Απ. 26—σ. 93.
Απ. 48—§ 546.
Απ. 56—§ 394, ε.
Απ. 57—§ 359.
Απ. 59—§ 295, 702, 180.
Απ. 61—§ 61, 500, 180, 201.
Απ. 65—§ 821.
Απ. 66—§ 106.
Απ. 73—§ 122, 6'.
Απ. 76—§ 60.
Απ. 78—§ 749, 374, 730, 726, 727.
Απ. 81—σ 352.
Απ. 82—§ 374 σ. 112.
Απ. 86—§ 730.
Απ. 88—§ 117.
Απ. 89—§ 355.
Απ. 92—§ 236 σ. 176.
Απ. 96—§ 822.
Απ. 118—§ 422.
Απ. 119—§ 169, 462.
Απ. 122—§ 310 σ. 130.
Απ. 126—§ 203.
Απ. 127—§ 778.

Δημοσια Κεντρικη Βιβλιοθηκη Βεροιας

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1859.

Απ. 10—§ 245, 285.
Απ. 11—§ 104.
Απ. 16—§ 726.
Απ. 20—σ. 179.
Απ. 45—§ 729.
Απ. 51—§ 665.
Απ. 71—§ 587.
Απ. 75—σ. 131, 133.
Απ. 80—§ 730.
Απ. 114—σ. 508.
Απ. 116—§ 276.
Απ. 148—§ 783².

'Αποφάσεις ποιν. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1860.

Απ. 8—σ. 37.
Απ. 24—§ 833.

Προσθῆκαι τινὲς εἰς τὸ περὶ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Συνέδρων ἄρθρον.

§ 860.— Εἰς § 347 πρόσθες.

Ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες εἰς δίκην κατὰ τοῦ χρεωκοπήσαντος οἱ δανεισταὶ, ὅταν οἱ σύνδικοι ἐκίνησαν πολιτικὴν ἀγωγήν; ἀναγινώσκονται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ ἐνορκοι μαρτυρίαι τῶν δανειστῶν; ὁ Ἄρ. Πάγος ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα σκεφθεὶς οὕτω, διὰ τῆς 68 τοῦ 1860 ποιν. ἀποφάσεως.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον, οἱ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως τῇ προτάσει τοῦ δανειστοῦ διοριζόμενοι ὁριστικοὶ σύνδικοι ἀντιπροσωπεύουν τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῆς ἐνεργοῦν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δάνεια ἐν γένει καὶ τὸν πτωχεύσαντα, δυνάμενοι νὰ καταγγείλωσιν ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου· ἐκ τούτων δὲ συνάγεται, ὅτι αἱ πράξεις τῶν συνδίκων, γενόμεναι πρὸς τὸ συμφέρον καὶ ἐν ὀνόματι τῶν δανειστῶν τοῦ πτωχεύσαντος, ἀνάγονται εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς δανειστάς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, γενομένου λόγου ν' ἀναγνωσθῶσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον αἱ ἐνόρκως ληφθεῖσαι καταθέσεις τῶν μαρτύρων Γεωργίου Ξηραδάκη Φρ. Μποτὲν, Ἰουλίου Μπελτὰν καὶ Μιχαὴλ Μιναρίτζογλου καὶ προτείναντος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπαρχούσης πολιτικῆς ἀγωγῆς ἀπὸ τοὺς συνδίκους τῆς πτωχεύσεως, αὕτη θεωρεῖται καὶ ἐκ μέρους ὅλων τῶν δανειστῶν του γενομένη, ἐν οἷς καὶ οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος μάρτυρες, καθόσον οἱ σύνδικοι, ἐν ὀνόματι αὐτῶν καὶ ὡς ἀντιπρόσωποί των ἐνεργοῦσι, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν ταύτην κατὰ παραγνώρισιν τοῦ ἄρθρου 121 § 3 τῆς ποιν. δικον.,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ διέταξε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μαρτυριῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστήριξαν οἱ ἔνορκοι τὴν ἐτυμηγορίαν των· ἄρα ἡ ἀπόφασίς των εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρον 457 § 17 τῆς ποιν. δικον. ἀναιρετέα, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριχθεῖσα ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἡ καταδικάσασα τὸν ἀναιρεσείοντα. Διὰ ταῦτα κλπ.

ΣΗΜ. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔχει ἐπίκρισίν τινα ὁ εὐφυὴς καὶ δραστήριος Κος Στ. Παπαχρήστου, ἡ ὁποία, πρὸς τοῖς ἄλλοις, φέρει.

«Τὰ ἐκτεθέντα ἀποδεικνύουσι, νομίζομεν, ὅτι οἱ σύνδικοι εἰς τὰς πράξεις των δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τοὺς κατὰ μέρος δανειστάς, ὄχι μόνον διότι τὸ συμφέρον τῶν ὅλων δύναται νὰ ἀντίκηται εἰς τὸ μερικόν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἀντιπροσωπία, ὡς ἐντολή, ὑποθέτει διαρκοῦσαν τὴν θέλησιν τοῦ ἐντολέως καὶ ὁ νόμος δὲν ὑπεχρέωσεν ἕκαστον κατὰ μέρος δανειστὴν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν θέλησιν τῶν συνδίκων εἰμὴ εἰς ὡρισμένας εἰδικὰς περιστάσεις· ἀφοῦ ὅμως δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὴν μερικὴν θέλησιν τῶν δανειστῶν οἱ σύνδικοι, εἶναι φανερὸν ὅτι, ἐὰν ἐνάγωσιν ἢ τὸν πτωχεύσαντα ἢ τρίτον τινά, δὲν ἔπεται ὅτι ἐνάγει ὁ δανειστής, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι διάδικος οὗτος· διότι διὰ νὰ ἦναι τις ἐνάγων δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ συμφέρον, ἀλλὰ νὰ ἦναι διὰ πράξεών του δηλου. μένη καὶ ἡ θελησίς του νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ συμφέρον τοῦτο· διὰ τοῦτο εἰς τὴν ποινικὴν ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ κατηγορίαν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, ἂν καὶ παρίστανται ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες οἱ σύνδικοι καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐπηρεάζῃ τὰ συμφέροντα τῶν κατὰ μέρος δανειστῶν, οὐχ' ἧττον ὡς μὴ ὄντες διάδικοι, καθὸ μὴ δηλώσαντες διὰ δικογράφου ἀγωγῆς ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τοιαύτην θέλησιν, δύνανται καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν ἐνόρκως ὡς μάρτυρες, ὅπως πάντες οἱ ἐκ τοῦ ἀδικήματος ζημιωθέντες καὶ ἐνδιαφερόμενοι ἐξετάζονται· ἐσφαλμένως ἄρα ὁ Ἀρ. Πάγος διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως; 68 τοῦ 1860 ἀπεφάνθη τὸ ἐναντίον.

»Οἱ ἀνωτέρω λόγοι μᾶς ἔπεισαν περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου. Εὐτυχῶς τὴν γνώμην μας ταύτην εὑρίσκομεν ἐπικυρωμένην καὶ ἀπὸ σοφοὺς νομοδιδασκάλους Γάλλους καὶ ἀπὸ τὴν σταθερὰν Γαλλικὴν Νομολογίαν. Κατὰ τὴν Γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν, εἰς τὸ ἀκροατήριον (μάλιστα τῶν Κακουργιοδικῶν) δὲν ἐπιτρέπεται ἀνώμοτος κατάθεσις μάρτυρος· καὶ εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ἀνάκρισιν οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται ἐνόρκως (ἀρ. 75, 317 Γαλ. ποιν. δικον.)· κατ' αὐτὴν ὡσαύτως τὴν δικονομίαν (ἄρθ. 322) εἶναι ἀπαράδεκτοι ὡς μάρτυρες οἱ καταμηνυταί, τῶν ὁποίων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ καταμήνυσις ἀνταμοίβεται χρηματικῶς ἀπὸ τὸν νόμον.— ne pourront être reçues les dépositions 1° des dénonciteurs dont la dénonciation e-t récopensée pecuniairement par la loi· ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ὁ γάλλος νομοθέτης εἰς ἄκρον ἐδυσπίστησεν εἰς τὰς καταθέσεις ἀνθρώπων, οἵτινες ἐκ τῆς καταδίκης ἐλπίζουσι κέρδος τι, ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου 323 ἐξάγεται, ὅτι καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μὴ ἐλπίζοντας κέρδος ἐκ τῆς δίκης μηνυτὰς ὑποπτεύεται, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πρόεδρος εἰδοποιεῖ τοὺς ἐνόρκους σ᾽ὅτι εἶναι καταμηνυταί· φυσικὴ λοιπὸν συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ Γάλλου Νομοθέτου ἦτο νὰ μὴ ἐξετάζωνται οἱ πολιτικοὶ ἐνάγοντες παντάπασι· (διότι ἀνώμοτον ἐξέτασιν δὲν ἀναγνωρίζει ὡς πρὸς αὐτούς)· ἠγέρθη λοιπὸν τὸ ζήτημα, ἐὰν οἱ σύνδικοι παρίστανται εἰς τὴν ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος κατηγορίαν ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες, δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ δανεισταὶ ὡς μάρτυρες; Τὸ ἀκυρωτικὸν ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα κατὰ τὸ 1825 καὶ ἔκτοτε παρὰ τοῦ σοφοῦ τούτου δικαστηρίου καὶ παρὰ τῶν νομοδιδασκάλων ἐξακολουθεῖται ἡ αὐτὴ γνώμη· ἰδοὺ τὰς ἰδίας των λέξεις.

Les créanciers du failli peuvent être toujours entendus comme témoins dans la poursuite dirigée contre leur débiteur, même lorsque les syndics se sont portés parties civiles, au nom de la masse· Goujet et Merger. Diction. Banqueroute § 15. Les créanciers peuvent être témoins lorsqu'ils ne se sont pas portés parties civiles. Dalloz faillites 1478.

— La qualité de créancier d'une faillite ne s'oppose pas à ce que celui à qui elle appartient dépose en justice sous la foi du témoin dans les poursuites qui intéressent la faillite, telles que celles dirigées contre les individus prévenus du détournement de l'actif du failli, alors même que les syndics se seraient portés parties civiles.— Cour de cass. arrêt 14 Mai. 1847 εἰς τὸ Table de quinze années de 1841—1856.

Τὴν γνώμην τοῦ ἐπικριτοῦ θεωρῶ ὀρθοτάτην, εἶμαι ἕξεσι τοῦτο εἰπεῖν.

§ 861.— Εἰς § 53 καὶ 75 πρόσθες.

Τὸ ἄρθρον 66 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ δίδει ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ὑπάρχῃ λόγος ἀκυρότητος, ὅταν οἱ ἐμφανισθέντες καὶ ἐκπληρώσαντες πρεπόντως τὰ χρέη τοῦ ἐνόρκου ἐκπληρώσωσι ταῦτα χρέη κατὰ τὸ αὐτὸ ἢ τὸ προσεχὲς ἔτος ἢ ἂν τοιοῦτό τι δύ-

νανται νὰ προτείνωσιν οἱ κατηγορούμενοι. Ἡ ἀπὸ 26 Σεπτ. 1834 ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐκδοθεῖσα πρὸ τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ νόμου (art. 16) ἔλυσε τὸ ζήτημα ἀποφατικῶς· «bendu que l'exclusion prononcée par l'art. 391 à l'égard des jurés qui, ayants satisfait aux réquisitions prescrites par l'art. 389, ne peuvent être placés plus d'une fois dans la même année sur la liste formée en exécution de l'art. 387, établit en faveur de ces jurés un privilége, une sorte d'exemption toute personnelle, dont ils peuvent à leurs choix user ou ne pas user, mais qui ne peut jamais être réclamé que quae par eux et nullement invoqué par les accusés. — Ἑτέρα δὲ ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (τῆς 27 Ἀπριλ. 1827) φέρει «que si l'un des jurés supplementaires avait fait partie du jury de la précédende session, il n'en pourrait résulter un moyen de nullité puisque à ce citoyent seul était déférée la faculté de se dispenser, et que son consentement à faire partie du jury de la session suivante était constaté par sa présence sans aucune reclamation de sa part.

Ὁ λόγος δὲ οὗτος ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τοὺς συμπληρωτικοὺς ἐνόρκους, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 63 ἐδ. 2 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ (complémentaires); ἐν Γαλλίᾳ ἐλύθη τὸ ζήτημα ἀποφατικῶς διὰ τῆς τοῦ Ἀκυρωτ. ἀποφ. τῆς 6 Νοεμβρ. 1828· τὴν γνώμην δὲ ταύτην ἀποκρούει ὁ Faustin ἐν § 599 λέγων, ὅτι ἂχι ἡ ἐν τοῖς καταλόγοις ἐγγραφὴ, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις καθηκόντων ἐνόρκου εἶναι ὁ τῆς ἀπαλλαγῆς λόγος· ὁ δὲ λόγος, τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ καταφατικὴ λύσις τοῦ ζητήματος ἤθελε παρέχει δυσχερείας εἰς τὴν συγκράτησιν ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου, δὲν εἶναι, κατὰ τὸν Faustin, ὅσον παρίσταται οὐσιώδης. Ἀλλὰ, ἐρωτᾷ οὗτος, πότε θεωρεῖταί τις ὡς ἐκπληρώσας καθήκοντα ἐνόρκου; Πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος ὁ κάτοικος τῆς πόλεως, ὅπου ἐδρεύει τὸ Κακουργιοδικεῖον, ὅστις τὴν προτεραίαν ἢ τὴν προπροτεραίαν τῆς λήξεως τῆς συνόδου ἐκληρώθη πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀσθενοῦντος ἐνόρκου; Ἡ ἁπλῶς τυχαία καὶ στιγμιαία αὕτη ὑπηρεσία δὲν εἶναι ἡ συνήθης ὑπηρεσία τοῦ ἐνόρκου· c'est, ἐπ φέρει, l'inscription du juré sur la liste de session, c'est sa présence et son concours aux actes de cette session qui constituent l'accomplissement des fonctions; or il faut qu'elles aient été remplies, c'est à dire qu'elles l'aient été dans leur étendue, pour que l'exemption puisse se produire.

Κατὰ τὴν ἡμετέραν Νομολογίαν (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 153

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Θέρμου

τοῦ 1846) τὸ ἄρθρον 69 τοῦ δικ. ὀργαν. ἐννοεῖ τοὺς τακτικοὺς ἐνόρκους, οἵτινες, μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ Κακουργιοδικείου κατοικοῦντες, ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὴν ἕδραν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων ἐνόρκου καὶ ὄχι τοὺς ἀναπληρωτικοὺς καὶ συμπληρωτικοὺς τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν πόλιν εἰς ἣν ἑδρεύει τὸ Κακουργιοδικεῖον· — ὥστε, πρὶν ἢ κληρωθῶσιν οἱ ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ, πρέπει νὰ ἐξαντλῆται ὁ εἰδικὸς, ἐν ᾧ περιέχοντες τυχὸν ὀνόματα μὴ κληρωθέντα μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἐνόρκων. — Ἄλλην ἀρχὴν φαίνεται βαδίσασα ἡ ποινικὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασις 38 τοῦ 1857, ἣν ἴδε ἀνωτ. σ. 60.

§ 862.— Μετὰ τὸν § 448 (σ. 236) πρόσθες.

Χρῆσις ὅπλων.— Τὸ ζήτημα περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων ἐξετάζεται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 95 τοῦ 1857, ἣν ἴδε εἰς § 527.

§ 863.— Εἰς § 470 (σ. 243) καὶ εἰς § 747 (σ. 328) πρόσθες.

Πρλ. τὴν 9 τοῦ 1856 ποιν. ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρουσαν ἐν τῇ σκέψει 6 τὰ ἑξῆς.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ εἶναι ἀδιάφορον ἂν κατὰ πλάνην τῆς διαγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν κατηγορουμένων, ἢ κατὰ τὴν σχηματισθεῖσαν πεποίθησίν των οἱ ἔνορκοι ἀπεφάνθησαν ὅτι ὅλοι ὀνομαζὶ οἱ κατηγορούμενοι πυροβολήσαντες ἐφόνευσαν τὸν Κοσμᾶν Μανιάτην χωροφύλακα· διότι ἐκ τῆς ἀπαντήσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἑπόμενον ζήτημα «ὅτι ἐκ συστάσεως τῶν αὐτῶν ὀνομαστὶ σημειουμένων κατηγορουμένων ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις» προκύπτει ἡ νόμιμος ἐνοχὴ ἑκάστου τῶν συσταπιωτῶν, καὶ κατ' αὐτὴν κατελογίσθη εἰς αὐτοὺς ἡ νόμιμος ποινή. Διὰ αὐτὸν τὸν λόγον εἶναι ἐπίσης ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ ἡ ἀπάντησις τῶν ἐνόρκων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων Κωνστ. Πετράκης ἢ Δελῶτος λαβὼν μέρος εἰς τὴν σύστασιν καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν δὲν ἦτον ἔνοπλος.

§ 864.— Εἰς τὸν § 103 (σ. 65) πρόσθες.

Ἡ νεωτέρα τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις, ἣν ἀορίστως μνημονεύω εἰς τὸν § αὐτὸν 103 ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 63 ἄρθον τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, ἐὰν κατὰ τὴν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου τοῦ Κακουργιοδικείου ὡρισμένην ἡμέραν δὲν ἐμφανισθῶσι τοὐλάχιστον εἰκοσιτέσσαρες ἐκ τῶν τακτικῶν ἐνόρκων καταλαμβάνουσι τὸν τόπον τῶν ἐλλειπόντων οἱ ἀναπληρωτικοὶ ἔνορκοι, μὴ ἐξαρκούντων δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ τούτων πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος, προσλαμβάνονται ἔνορκοι ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου καταλόγου τοῦ 58 ἄρθρου καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Κακουργιοδικείου. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἕπεται, ὅτι ἂν ἀπεναντίας ἐμφανισθῶσιν 24 ἔνορκοι τακτικοί, οἱ ἀναπλοιρωτικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι δὲν δύνανται νὰ προσληφθῶσι πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 24 ἐνόρκων, τοῦ ἀναγκαίου κατὰ τὰ ἄρθρα 68 καὶ 71 πρὸς κλήρωσιν τοῦ δωδεκαμελοῦς δικαστηρίου, θεωρούμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναρμόδιοι· ὥστε οὗτοι χρησιμεύουσιν ἁπλῶς καὶ μόνον πρὸς συμπλήρωσιν καὶ καταρτισμὸν τῶν ἐλλειπόντων ἐνόρκων, μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 24 καὶ οὐχὶ ἀνωτέρω. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀποδεικνύεται ἐνῷ 13 μόνον ἐκ τῶν τακτικῶν ἐνόρκων παρῆσαν εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσελήφθησαν ἀναπληρωτικοὶ καὶ συμπληρωτικοὶ ἔνορκοι μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ εἴκοσι ἓξ, ἤγουν παρελήφθησαν ἀναρμοδίως ὁ εἰκοστὸς πέμπτος καὶ εἰκοστὸς ἕκτος, Θεόδ. Βαλσαμάκης καὶ Στάθης Κρίκος, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ἔλαβε μάλιστα μέρος καὶ ἐδίκασεν· ὅθεν κακῶς συνετέθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων καὶ περιωρίσθη τὸ τῆς ἐξαιρέσεως δικαίωμα τῶν κατηγορουμένων διὰ τῆς εἰς τὴν κληρωτίδα εἰσαγωγῆς πλειοτέρων τοῦ νομίμου ὀνομάτων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 4 τοῦ 1860.

§ 865.— Εἰς τὸν § 480 ἐπ. (σ. 245 ἐπ.) πρόσθες.

Οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται ν' ἀποφανθῶσιν ὅτι τὸ τραῦμα ἐγένετο ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ὅταν ζήτημα τοιοῦτον δὲν ἐτέθη, ἀλλ' ἐτέθη ζήτημα ἁπλῶς ἂν ἐγένετο ἐκ προμελέτης. 429—431. 436—440 ποιν. δικ. — Εἶναι δὲ τόσον μᾶλλον ἀναρετέα ἡ εἰς τοιαύτην ἐτυμηγορίαν στηριζομένη ἀπόφασις, καθόσον ἡ ἐτυμηγορία, μὴ λύουσα σαφῶς τὸ τῆς προμελέτης ζήτημα, δὲν ἐξήντλησε τὴν κατηγορίαν. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 148 τοῦ 1859.

§ 866.— Εἰς § 448 (σ. 235) πρόσθες.

Ὅρα τὴν ὧδε (§ 865) 148 τοῦ 1859 ποιν. ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου.

§ 867.— Εἰς § 839 πρόσθες.

Προσβάλλεται δι' ἀναιρέσεως ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις τοῦ προέδρου τῶν Συνέδρων; Ναί. Ἡ 24 τοῦ 1860 ποιν. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, δι' ἧς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτὸς ἀποφαίνεται ἀθῶον τὸν κατηγορούμενον, τότε ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ 480 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομ. καὶ δὲν προσβάλλεται ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελ. τῶν ἐφετῶν ἄλλως, εἰμὴ ἕνεκα τοῦ ἐκεῖ ἀναφερομένου λόγου, ὅταν ἐκδοθῇ σύμφωνος πρὸς τὸ 447 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας· τουτέστι βάσιν ἔχουσα καὶ στήριγμα ἐτυμηγορίαν, κηρύττουσαν μὴ ἔνοχον τὸν κατηγορούμενον· διότι, ὁσάκις ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται ἀθῶον τὸν κατηγορούμενον, εἴτε ἄνευ ἐτυμηγορίας, εἴτε στηριχθεὶς εἰς ἐτυμηγορίαν ἀντιφατικὴν, καὶ ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τοῦτο ἀναιρουμένην, ἐνεργεῖ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ 447 ἄρθρου καὶ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας του· ὥστε ἡ ἀπόφασίς του τότε οὐδόλως ὑπάγεται εἰς τὰς περιοριστικὰς διατάξεις τοῦ 480 ἄρθρου, τὰς ἐχούσας σκοπὸν νὰ περιφρουρήσωσι κατὰ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου τὰς ἀθωωτικὰς ἁπλῶς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων καὶ τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἐκδεδομένας ἀποφάσεις τοῦ προέδρου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1859 ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, φέρουσα, ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ κεφαλαίῳ, ὅτι δὲν εἶναι ἔνοχος ὁ Σ. Λ. τοῦ ἐκ προμελέτης τραύματος καὶ τῆς ἀποπείρας τῆς ἀναιρέσεως, ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ, ὅτι ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας πράξεις, ἤτοι τὸν τραυματισμὸν καὶ τὴν ἀπόπειραν ἀναιρέσεως, μὴ ὢν κύριος τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ, πάσχων ἀπὸ ψυχικὴν ἀσθένειαν, ἀποκλείουσαν παντάπασι τὴν ἐλευθέραν τοῦ λογικοῦ χρῆσιν, καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ, ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρ' αὐτοῦ πραχθείσης ἀποπείρας ἀναιρέσεως ἢ τραυματισμοῦ δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ ἡ ἐνέργεια, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε λείπουν ἐξ αἰτίας ταύτης τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διαταττομένης ποινῆς προαπαιτούμενα, ἀντιφάσκει πρὸς ἑαυτήν· διότι, ἐνῷ οἱ ἔνορκοι διὰ τοῦ Β' καὶ Γ' κεφαλαίου κηρύττουσι τὸν κατηγορούμενον μὴ ἔνοχον τοῦ τραυματισμοῦ καὶ τῆς ἀποπείρας τῆς ἀναιρέσεως, διὰ τοῦ πέμπτου ἀπαντῶσι καταφατικῶς, ἤγουν, ὅτι ἔπραξε τὰς ἀνωτέρω πράξεις, ἀλλ' εἰς κατάστασιν μὴ ἀποκλείουσαν ἐντελῶς τοῦ λογικοῦ τὴν ἐνέργειαν· καὶ, ἐνῷ διὰ τοῦ τετάρτου ἀποφαίνονται, ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐξετέλεσε τὰς ἀνωτέρω πράξεις, δὲν ἦτο κύριος παντάπασι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ, διὰ τοῦ πέμπτου ἀπαντοῦν, ὅτι δὲν ἦτον ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικοῦ του, καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς ἀνωτέρω· ἑπομένως ἀφ' ἑαυτῆς καταστρεφομένη ἡ εἰρημένη ἐτυμηγορία, θεωρεῖται μὴ ὑπάρχουσα ὡς πρὸς τὸ, ἂν ἐξετέλεσε, ἢ δὲν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξετέλεσεν ὁ διαληφθεὶς Σ. Δ. τὰς ἀνωτέρω πράξεις τοῦ τραυματισμοῦ, ἢ τῆς ἀποπείρας τῆς ἀναιρέσεως, καὶ ἂν, καθ' ὃν χρόνον αὗται ἐξετελέσθησαν, δὲν ἦτον ἐντελῶς κύριος τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ του· ὅθεν ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, ἀποφαινόμενος ἀθῶον τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον, καὶ τοι μὴ ὑπαρχούσης ἐτυμηγορίας ἐγκύρου, ὑπερέβη τὴν ἐξουσίαν του, καὶ παρεβίασε τὰς οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ 447 ἄρθρου τῆς ποιν. δικον. ὅπερ συνδυασμένον μὲ τὸ 443 δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

§ 868.— Εἰς τὸν § 9 πρόσθες.

Ὁ λαβὼν μέρος εἰς τὴν κατὰ βουλεύματός τινος ἐκδίκασιν τῆς ἀνακοπῆς δικηγόρος δὲν δύναται νὰ συμπράξῃ καὶ ὡς ἔνορκος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 6 τοῦ 1857.

§ 869.— Εἰς § 394 πρόσθες.

Ἡ ὑπὸ ὅρον ἀνάγνωσις τῶν ἐγγράφων καταθέσεων τῶν μαρτύρων δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. Ἡ 185 τοῦ 1859 ποιν. ἀπ. Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως, ὑπαγόμενος εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 407 τῆς ποινικῆς δικονομίας, τὸ ὅτι τὸ πλημμελειοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 308 ἀποφάσεώς του ἐπέτρεψεν ὑπό ὅρον τινὰ ἀνάγνωσιν τῆς ἐγγράφου καταθέσεως τοῦ ἀπόντος μάρτυρος Α. Ἡ ἐπὶ ἀκροατηρίου δὲ ἀνάγνωσις τῶν ἐγγράφων καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐξετασθέντων κατὰ τὸ 124 ἄρθρον τῆς ποιν. δικον. μαρτύρων γίνεται βεβαίως ὁσάκις εἶναι ἔγκυρος ἡ περὶ αὐτῶν συνταχθεῖσα ἔκθεσις (ποιν. δικ. 134)· ἄλλως δὲ ἄκυροι οὖσαι αἱ τοιαῦται μαρτυρίαι δύνανται τὸ πολὺ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ὡς ἁπλαῖ ἐνδείξεις περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὁποίων εἰσὶ τὰ δικαστήρια ὅλως ἐλεύθερα (ποιν. δικον. 95). Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, θεωρήσαν τὸ πλημμελειοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 309 ἀποφάσεώς του ἄκυρον τὴν ἐν Μασσαλίᾳ γενομένην ἔνορκον ἐξέτασιν τοῦ μάρτυρος Α καὶ διὰ τοῦτο μὴ συγχωρήσαν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, οὐδεμίαν διάταξιν τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νενομοθετημένην, παρεβίασεν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς δημοσιότητος τῆς διαδικασίας ἐπηρέασε, μὴ ἐκτεινομένην, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 77, 393, 407 § 9 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀπόφασίν του, ὑπὸ τὸν ὅρον ἂν ἦναι ἔγκυρος ἡ ἐξέτασις ἐπιτρέψασαν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ἐναντίαν ὀρθῶς ἀπεφάσισεν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

§ 870.— Εἰς § 839 πρόσθες.

Ὀρκοδοσία ἱερέως γενομένη παρὰ τὸν τύπον, τὸν ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου διαγραφόμενον, εἶναι ἔγκυρος; Οὐχί— κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 22 τοῦ 1859 ἀπόφασιν, φέρουσαν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ τύπος τοῦ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων παρὰ τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων διδομένου ὅρκου εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης των διαβεβαίωσις, ὅτι θέλουσιν ὁμολογήσει ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν, πᾶσα δὲ διαφορὰ ἢ παράλειψις τοῦ τύπου τούτου ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα τοῦ ὅρκου, καθότι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀναμφισβητήτως βεβαιωμένον, ὅτι αἱ τοῦ ὅρκου σπουδαῖαι διατυπώσεις ἐτηρήθησαν, τὸ δὲ πλημμελὲς αὐτοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ἐγγύησιν ἐκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ ἀποδεικτικὴ δύναμις, καὶ ἡ βεβαίωσις τῆς εἰλικρινείας τῆς καταθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἱεροδιάκονος Πορφύριος Κωνσταντινίδης, ἐξετασθεὶς ὡς μάρτυς τῆς ὑπερασπίσεως ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 121 τῆς ποιν. δικονομίας τοῦτέστιν ἔδωκεν ὅρκον μὴ περιέχοντα τὸν τύπον, ὅτι ὁ μάρτυς ὡρκίσθη ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης του, διότι τὸ ἄρθρον 121 δὲν ἐμπεριέχει τοιαύτην διατύπωσιν· ἄρα κατὰ τὸ ἄρθρον 458 § 14 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα.

§ 871. *Ὅρκος δυτικῶν ἱερέων.* — Ἀνωτέρω (σ. 382) εἶπον τὰ εἰκότα. Κρίνω ὅμως καλὸν νὰ παρενθέσω ἐνταῦθα τὴν ἑπομένην γνωμοδότησιν τοῦ Κου Παπαρρηγοπούλου ἂν καὶ μὴ ἔχουσαν πλέον εἰμὴ ἱστορικὴν ἀξίαν.

«Παρατηρῶ ὅτι κατ' οὐσίαν ὀρθὴ εἶναι ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου Νάξου, καθ' ἣν ὁ τύπος τοῦ ὅρκου ὁ ὁρισθεὶς ὑπὸ τοῦ ΚΓ' ἄρθρου τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦτο δὲ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ παρατεθεὶς νόμος σκοπὸν εἶχε νὰ ρυθμίσῃ μόνον τὰ τοῦ ἀνατολικοῦ κλήρου καὶ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ. Ἡ σκέψις ὅμως τοῦ εἰρηνοδίκου ὅτι ἡ ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ βεβαίωσις εἶναι *προνόμιον* τῶν κληρικῶν τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας, οὗτινος αὐδόλως μετέχουσιν οἱ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν δογμάτων ἱερεῖς, παρέλκει ἐντελῶς, διότι οὐ μόνον εἶναι πάντως ἐσφαλμένη, ἀλλ' οὐδὲ κἂν συντελεῖ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, περιπλέκουσα καὶ ἐρεθίζουσα τὰς πρὸς τοὺς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἱερεῖς τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας σχέσεις. Τὸ ὀρθὸν ὅμως ἢ ἐσφαλμένον τῆς σκέψεως ταύτης οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ὅπερ τίκτει ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀρχιεπισκόπου α') ὅτι εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ καθολικοῦ δόγματος ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ θρησκεύματος αὐτῶν ἡ ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὀρκοδοσία, συνισταμένου τοῦ ὅρκου αὐτῶν ἐπίσης εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ των βεβαίωσιν· καὶ β') ὅτι ἐν Νάξῳ ἀνέκαθεν οἱ ἱερεῖς τοῦ αὐτοῦ δόγματος δὲν ἐνεφανίζοντο ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἵ.α καταθέσωσιν ἐνόρκως ἀλλ' ἐξετάζοντο κατ' οἶκον, ἐξαιτουμένου τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ πολυτίμου τούτου προνομίου τὴν ἀναγνώρισιν.

»Ἡ πρώτη ἀξίωσις ἐξήρτηται προδήλως ἀπὸ τῶν περὶ ὅρκου τῶν κληρικῶν διατάξεων τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐφαρμόζουσιν αὐτὰς τὰ τῆς ἑσπερίας καὶ μέσης Εὐρώπης καθολικὰ Κράτη, διότι ἐὰν αἱ διατάξεις αὗται ὁρίζωσιν ἄλλον τύπον ὅρκου παρὰ τὸν παρ' ἡμῖν νενομισμένον, ἢ ἀπαγορεύουσαι ἐντελῶς τὸν ὅρκον, τάττουσαι ἁπλῶς ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ διαβεβαίωσιν ὁ κληρικὸς τοῦ Δυτικοῦ δόγματος δύναται κατὰ τὰ ἄρθρα 335, 373 τῆς πολιτ. καὶ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀδιστάκτως νὰ δώσῃ τὸν ὅρκον κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς θρησκείας του τεταγμένον τύπον. Ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀρχιεπισκόπου δὲν φαίνεται ἀποκρούουσα ἐντελῶς *τὸν ὅρκον* τῶν κληρικῶν, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὅρκον, παραδεχομένη τὸν ὅρκον αὐτῶν διὰ τῆς ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ διαβεβαιώσεως, διότι ἄλλως δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ὑπὲρ τοῦ καθολικοῦ κλήρου ἐπίκλησιν τοῦ ἀνωτέρω καταστατικοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας νόμου, ΚΓ', ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, ὁ νόμος οὗτος φέρῃ *αὐτὸ τύπος τοῦ ὅρκου . . . τῶν . . . ἀρχιερέων, ἱερέων . . .* κλπ. εἶναι ὁ ἐξῆς ἐννοῶν προδήλως νὰ ὁρίσῃ ἰδιάζοντα τύπον ὅρκου, οὐχὶ δὲ ν' ἀπαλλάξῃ τοῦ ὅρκου τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀσαφὴς εἶναι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀρχιεπισκόπου, διότι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου δίδεται ὁ ὅρκος οὐ μόνον tactis S. Evangeliis θέτοντος τὴν χεῖρα τοῦ ὀμνύοντος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ propositis tamtum S. Evangeliis, λέγοντος τοῦ ὁρκιζομένου, προκειμένων τῶν ἱερῶν λογίων, ὁρκίζομαι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κλπ.

»Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, παρατηρῶ ὅτι τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας ῥητῶς ἐπιτρέπει τοῖς κληρικοῖς τὸν ὅρκον ἐν γένει. Ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν διατάξεων (Decretatium) Γρηγορίου τοῦ Θ', C. 26 X de jure jurando εὑρίσκομεν

τὸ ἑξῆς χωρίον, ἐν ᾧ ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς Ἰννοκέντιος (ἐν ἔτει 1206) ὑπερασπίζει τὸ νόμιμον τοῦ ὅρκου τῶν κληρικῶν ὡς ἑξῆς· . . . . . quemadmodum ergo Paulus indulsit propter necessitatem discipulo suo Timotheo ut utatur modico vino propter stomachum et frequentes infirmitates, sic profecto cum necessitas exigit prore vera, licita, honesta potest secure jurari, quia cessante causa cessat effectus. Ὅπως ὁ Παῦλος ἐπέτρεψε τῷ μαθητῇ αὐτοῦ Τιμοθέῳ τὸ ἐξ ἀνάγκης μετρίως χρῆσθαι οἴνῳ διὰ τὸν στόμαχον καὶ τὰς συνεχεῖς ἀσθενείας, οὕτω βεβαίως ἐν ἀνάγκῃ *δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ ὁρκισθῇ* (ἀπευθύνεται πρὸς κληρικοὺς ἐκτεθειμένους εἰς ὅρκους ἐπὶ δικῶν αὐτῶν) ὑπὲρ πράγματος ἀληθοῦς, θεμιτοῦ, καὶ τιμίου. Ὁ δὲ Πάππας Ὀνώριος ἐν τῷ Can. 51 X, (βιβλ. 5', τίτλ. 20) ἐν ἔτει 1220 ἀποφαίνεται Nullius testimonio, quantumque religiosus existat, nisi juratus deposuerit . . debit credi. Οὐδενὸς μαρτυρία, καὶ ἂν ᾖ κληρικὸς, πιστεύεται, ἂν δὲν ἔδωκεν αὐτὴν *ἐνόρκως*.

Μετὰ τῶν ὁρισμῶν τούτων συνέχεται ἡ αὐστηροτέρα τιμώρησις τῶν ἐπιορκούντων ἐπισκόπων. Can. 12 X, (βιβλ. 5' τίτ. 24). Ὑπάρχουσι μὲν δύο διατάξεις ἐν τῷ Decreto Gratiam Can. 38. Causa II, quaest. 6 καὶ Can. 22 Causa XXII, quest. 5, αἵτινες φαίνονται ἀπαγορεύουσαι τὸν ὅρκον τῶν κληρικῶν, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Giùch (Καθολικὸς νομοδιδάσκαλος) ἡ μὲν ἀναφέρεται εἰς συνοδικὰς ἀποφάσεις, καθ' ὧν ἐγένετο ἔφεσις εἰς τὰ κοσμικὰ δικαστήρια, ἀπαγορεύει δὲ τοὺς διεξαγαγόντας ἐν τῇ συνόδῳ τὴν ὑπόθεσιν νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἔνορκον περὶ αὐτῆς μαρτυρίαν· ἡ δὲ (ἄλλως λίαν ἀμφιβόλου καταγωγῆς) ἀναφέρεται εἰς τὴν νομολογίαν τῶν πρώτων αἰώνων τῆς ἐκκλησίας, ἀνατραπεῖσαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων διατάξεων αὐτῆς, ὧν τὰς προχειροτέρας πρὸ μικροῦ παρέθεσα.

Περὶ δὲ τοῦ τύπου αὐτοῦ παραθέτω τὴν ἑξῆς διάταξιν Γρηγορίου τοῦ Θ' ἐν ἔτει 1133 (Cap. 7 X, de juramento calumnia (II, 7) ὅστις γράφων πρὸς *ἐπίσκοπον* λέγει «Cum in causa pecuniaria quam inter te et R. motam esse proponis non perte sed syndicum vel actorem elegeris litigare, per illum quidem proestandum erit calumniae juramentum, sed si per te ipsum, propositis tantum, sed non tactis evangeliis (sicut in dicendo testimonio) a te videtur hujusmodi juramentum exhibendum» ὅπερ ἐστὶ, «Ἐὰν εἰς χρηματικὴν δίκην, ἦν, ὡς ἀναφέρεις, ἔχεις πρὸς τὸν P. προετίμησες νὰ δικασθῇς οὐχὶ αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλος

δι' ἀντιπροσώπου, ὁ τῆς συκοφαντίας ὅρκος ἀνάγκη νὰ δοθῇ παρ' αὐτοῦ, ἐὰν ὅμως δικάζεσαι αὐτοπροσώπως, ὁ ὅρκος οὗτος φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ παρὰ σοῦ, προκειμένων μόνον τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων, ἀλλ' οὐχὶ *(ὅπως γίνεται ἐπὶ τοῦ ὅρκου τῶν μαρτύρων)*, ἁπτομένου σοῦ αὐτῶν. Ἐντεῦθεν συνάγεται ἀδιστάκτως ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἐπίσκοπος καλούμενος ὡς μάρτυς ὁρκίζεται ἁπτόμενος τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων, καὶ ὅτι ἡ δυτικὴ ἐκκλησία δὲν ἠσπάσθη τὴν ἐν τῷ Βυζαντινῷ Κράτει ἐπικρατήσασαν τάξιν, καθ' ἣν οἱ ἐπίσκοποι (Νεαρὰ 127 κεφ. 7) προκειμένης μαρτυρίας δὲν καλοῦνται εἰς τὸ δικαστήριον, ἀλλ' ἐξετάζονται κατ' οἶκον προκειμένων τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων.

Κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἡ Δυτικὴ ἐκκλησία ῥητῶς ἐπιτρέπει εἰς τοὺς κληρικοὺς τὸν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὅρκον, ὁρίζουσα ὅτι οὗτος δίδεται ὑπὸ τῶν ὡς μαρτύρων καλουμένων κληρικῶν καὶ ἁπτομένων αὐτῶν τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ κοινῶς ἐπικρατοῦσα τῶν καθολικῶν νομοδιδασκάλων δόξα (ὅρα ἐν Glück 22 σ. 195 τὰς παραθέσεις), ὅτι οἱ κληρικοὶ οὐδόλως ἀπαλλάττονται τοῦ κοινοῦ τῶν μαρτύρων ὅρκου· ἀγνοῶ δὲ διὰ τίνα λόγον θέλομεν παραδεχθῇ ἄλλον τύπον ὅρκου κατὰ τὰ λοιπὰ εἴδη αὐτοῦ.

Ἴδωμεν νῦν πῶς ἐφήρμοσε τὰς ἀρχὰς ταύτας ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς τοῦ καθολικοῦ πληρώματος κατὰ τὰς σχέσεις τοῦ δυτικοῦ κλήρου ἐν ταῖς πολιτείαις τῆς ἑσπερίας καὶ τῆς μέσης Εὐρώπης. Κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ Πάππα Πίου τοῦ Ζ' καὶ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας σύμβασιν τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1801 (concordat) ἄρθ. 6 καὶ 7 οἱ μὲν ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι ὁρκίζονται τὸν ὅρκον τῆς πίστεως ἐνώπιον τοῦ πρώτου Ὑπάτου ὡς ἑξῆς· Je jure et promets à dieu et sur les saints evangiles etc. οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τοῦ κλήρου δίδουσι τὸν αὐτὸν ὅρκον ἐνώπιον ἄλλων ἀρχῶν· κατὰ δὲ τὴν μεταξὺ τῆς Βαυαρίας καὶ τοῦ αὐτοῦ Πάππα σύμβασιν τῆς 5 Ἰουλίου 1817 (ἄρθ. 15) ὁρίζεται ὁ ὅρκος τῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων ὡς ἑξῆς· ego juro et promitto ad sancta Dei evangelia obedientiam κτλ. ἤτοι κατ' ἀμφότερα τὰ καθολικὰ ταῦτα κράτη καὶ αὐτοὶ οἱ ἀνώτατοι κληρικοὶ ὁρκίζονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἐν Γαλλίᾳ ἅπαξ μόνον ἐγένετο ἀντίῤῥησις ὑπὸ τῶν μελῶν ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου κατὰ τῆς δόσεως τοῦ νενομισμένου ὅρκου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον ἀπέκρουσε τὴν ἀντίῤῥησιν ταύτην διὰ τῆς ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1824 ἀποφάσεώς του, καθ' ἣν aucune disposition legis-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

lative ne dispense les membres d'une association réligieuse de la prestation du serment exigé des témoins, à peine de nullité, par l'article 317 du code d'instruction criminelle».

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων συμπεραίνω ὅτι κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐν ταῖς πολιτείαις, ἔθα ἐπικρατεῖ τὸ δυτικὸν δόγμα, παραδεδεγμένα, οἱ ἱερεῖς τοῦ δυτικοῦ δόγματος καλούμενοι, κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν νόμων τῆς πολιτείας τεταγμένας περιπτώσεις, ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν πρὸς ὁρκοδοσίαν, ὁρκίζονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ὅθεν οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης οἱ ἐν Ἑλλάδι κληρικοὶ τοῦ Δυτικοῦ δόγματος.

Πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς δευτέρας ἀξιώσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου νομίζω περιττὸν νὰ εἴπω τι, διότι τὸ ἀνυπόστατον αὐτῆς συνάγεται προδήλως ἐκ τῶν σαφῶν ὁρισμῶν τοῦ ἡμετέρου νόμου, ἐν οἷς σαφῶς ἀναφέρονται τὰ πρόσωπα, ἅτινα μόνα δικαιοῦνται νὰ ἐξετάζωνται κατ' οἶκον.

§ 872. Εἰς § 1 πρόσθες.

Ἐκφράσεις τοῦ τύπου μὴ ἀποτελοῦσαι προσβολὴν κατὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, καθιζῶσι τὰ πλημμελειοδικεῖα ἀναρμόδια νὰ δικάσωσιν. Ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐξελέγξῃ τὴν παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας γενομένην στάθμισιν τῶν ἐγγράφων, ἐξ ὧν συνήγαγε τοῦτο τὸ πόρισμα ἐκεῖνο (93 συντ.). Απ. ποιν. Αρ. Π. 40 τοῦ 1858.

§ 873. Εἰς § 153 ἐδ. γ'.

Μὴ ἀντιλέγοντος τοῦ κατηγορουμένου εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ συνηγόρου του ἀνάθεσιν τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων εἰς ἕτερον συνήγορον καὶ εἰς τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, ὑποτίθεται συναινῶν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 18 τοῦ 1858.

§ 874. Εἰς § 270—277 πρόσθες.

Ἀποσυρομένου, καὶ μὴ δυναμένου ν' ἀνθέξῃ ἕνεκεν ἀσθενείας, ἐνόρκου τινὸς ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου, οἱ σύνεδροι ἀκυροῦσι τήν τε κλήρωσιν καὶ τὴν διαδικασίαν, ἀναβάλλοντες τὴν δίκην ἐὰν ἕτεροι ἔνορκοι δὲν ὑπάρχωσιν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 73 τοῦ 1858, ἣν ἀνωτ. § 122, 6'.

§ 875. Εἰς § 280 ἐπ 303 ἐπ.

Χωρισμὸς δίκης εἰς μὴ συναφεῖς πράξεις, προτεινόμενος εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λόγος ἀκυρότητος κατὰ κατηγορητηρίου δὲν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς αὐτὸ τὸ κατηγορητήριον. Απ. ποιν. Αρ. Π. τοῦ 1858:

§ 876. Εἰς § 280 ἐπ.

Οἱ περὶ χωρισμοῦ δίκης λόγοι κρίνονται ἀπὸ τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 70 τοῦ 1858.

§ 877. Εἰς § 323 πρόσθες.

Ἡ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐνόρκων ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων αἴτησις ἐνόρκων, μὴ λαβόντων μέρος εἰς τὴν δίκην ταύτην περὶ ἀπαλλαγῆς των ἕνεκα ἀσθενείας, δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἀκυρότης ἐνταῦθεν. Απ. ποιν. Αρ. Π. 69 τοῦ 1858.

§ 878. Εἰς § 419 πρόσθες.

Ἀρμόδιον ν ἀποφανθῇ περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀμνηστείας τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐστίν. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 61 τοῦ 1858.

§ 879. Εἰς § 403, δ.—404[3] πρόσθες.

Ἰατρικὴ ἔκθεσις ἐστὶν ἄκυρος μὴ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως δημάρχου. Τιμωρεῖται δὲ πειθαρχικῶς ὁ μὴ ὑπογράψας τὴν πρὸς αὐτὸν παραδοθεῖσαν ἔκθεσιν δήμαρχος. Απ. ποιν. Αρ. Π. 107 τοῦ 1858.

§ 880. Εἰς §845 ἐπ. πρόσθες.

Ἡ μὴ ἔγκαιρος ὑπογραφὴ ἀποφάσεων καὶ πρακτικῶν ἐπιφέρει μὲν πειθαρχικὰς καταδιώξεις κατὰ τῶν ἀμελησάντων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ δὲν καθιστᾷ αὐτὰ ἀπολύτως ἄκυρα. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 36 τοῦ 1858.

§ 881. Εἰς § 237 πρόσθες.

Ἐὰν εἷς ἐκ τῶν διορισθέντων συνηγόρων πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου εἶναι ἀπών, ἀκυρότης δὲν προκύπτει. Απ. ποιν. Αρ. Π. 70 τοῦ 1858.

Περίληψις τῶν τῆς διαδικασίας πράξεων.

Περιληπτικὴ ἀνακεφαλαίωσις τῶν πράξεων τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων διαδικασίας.

Ἔναρξις συνεδριάσεως. Συνελθόντος τοῦ τῶν συνέδρων δικαστηρίου εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν, ὁ πρόεδρος διατάττει νὰ φέρωσι τὸν κατηγορούμενον, ὅστις παρίσταται ἄνευ ἀλύσεων, φυλαττόμενος ἁπλῶς· 374 (310 instr.) ἀνωτ. § 337 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἂν οὗτος δὲν γινώσκῃ τὴν καθομιλουμένην, διορίζεται διερμηνεύς, ὅστις καὶ ὁρκίζεται ὅτι θέλει κάμει πιστὴν διερμήνευσιν. 133 ποιν. δικ. — Πρλ. τὸ τῶν πρακτικῶν ὑπόδειγμα, προσέτι δὲ τὰ ἐν σελ. 142 ἑπ.

Χωρισμὸς τῆς δίκης. Διατάσσεται, ἐν ἀνάγκῃ ὁ χωρισμὸς τῆς δίκης· σελ. 114 ἑπ.

Ἀνάγνωσις τῶν κατα.λόγων τῶν ἐνόρκων. Ἐμφανισθέντος τοῦ κατηγορουμένου καὶ καταλαβόντος τὴν ἕδραν του παρὰ τῷ παρόντι συνηγόρῳ αὐτοῦ, ὁ πρόεδρος παραγγέλλει τὸν γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ τοὺς καταλόγους τῶν ἐνόρκων, εἰδοποιεῖ δὲ καὶ τοὺς παρόντας ἐνόρκους ν' ἀναγγέλλωσι τὸ ὄνομά των, ἀκούοντες αὐτὸ ἐκφωνούμενον. Ὁ γραμματεὺς λοιπὸν ἀναγινώσκει τὸν κατάλογον τῶν ἐνόρκων κατὰ τὴν ἐξῆς σειράν (1).

1. Τὸν τῶν τακτικῶν.
2. Τὸν τῶν ἀναπληρωτικῶν.
3. Τὸν τῶν ἐκ τοῦ εἰδικοῦ κληρωθέντων ἐ.ώ.τον τῶν συνέδρων.
4. Τὸν τῶν ἐκ τοῦ γενικοῦ (2).

Κατάρτισις τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων. Συμπληρωθέντος τοῦ ἀριθμοῦ 24 τουλάχιστον ἐνόρκων (3), ὁ πρόεδρος, ἀναστὰς, λέγει ὁ ἀπαιτούμενος ὑπὸ τοῦ νόμου ἀριθμὸς 24 τουλάχιστον ἐνόρκων συνεπληρώθη, ὥστε νὰ κληρωθῶσι 12, οἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ μορφωθῇ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων· ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ ἐξαιρέσῃ ἓξ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἓξ ὁ κατηγορούμενος. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἂν ὁ ἀριθ. ἦναι περιττὸς, ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ ἐξαιρέσῃ ἕνα περισσότερον.

Ἂν προσδοκᾶται μακρὰ ἡ διάρκεια τῆς συνεδριάσεως; Ἐνεργοῦνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 70 τοῦ ὀργαν.— Περὶ τούτου ὅρα ἐν § 114 ἑπ.

---

(1) Ἐννοεῖται μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ.
(2) Ἡμαρτημένα θεωρῶ τὰ ἐν σελ. 152 τῆς περὶ ἐνόρκων πραγματείας τοῦ Κ. Μαρινάκη. Πρλ. ἀνωτ. § 50—69, 100, 101 ἑπ.
(3) 26 ἢ πλείω ὀνόματα; ἀνωτ. § 103, 864.

Κλήρωσις.—Ἐξαιρέσεις. Τὰ ὀνόματα τῶν κληρωθησομένων ἐνόρκων ῥίπτει ὁ πρόεδρος εἰς τὴν κληρωτίδα (1). Ἐκβάλλων δ' ἀπ' αὐτῆς ἀνὰ ἓν τὰ ὀνομαστικὰ γράμματα αὐτῶν, ἐρωτᾷ τὸν εἰσαγγελέα ἂν ἐξαιρῇ τὸ ἐξελθὸν ὄνομα· ἂν ἡ ἀπάντησίς του ἦναι καταφατικὴ, θέτει κατὰ μέρος τὸν ἐξαιρεθέντα ἔνορκον καὶ ἐκβάλλει ἄλλον, ἂν δὲ ἡ ἀπάντησις τοῦ εἰσαγγελέως ἦναι ἀποφατικὴ, τότε στρεφόμενος πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἐπαναλαμβάνει πρὸς τοῦτον τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν δικαιώματός του, προσθέτων, ὅτι δὲν ὀφείλει νὰ δώσῃ κανένα τῆς ἐξαιρέσεώς του λόγον (2).

Ἂν ἡ ἀπάντησις τοῦ κατηγορουμένου ἦναι καταφατικὴ, θέτει κατὰ μέρος τὸ ὄνομα τοῦ ἐξαιρεθέντος· ἂν ἦναι ἀποφατικὴ σημειοῦται ἀπὸ τὸν γραμματέα τὸ ὄνομά του εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως καὶ προσκαλεῖ τὸν κληρωθέντα ἔνορκον νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν του. Συμπληρωθέντος τοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου, οἱ κληρωθέντες καὶ μὴ ἐξαιρεθέντες ἔνορκοι καταλαμβάνουσι τὰς ἕδρας των, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθ. 422 ποιν. δικ.

Ὅρκισις ἐνόρκων. Μετὰ ταῦτα, ἀναστὰς ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι θέλει ἀναγνώσει τὸν ὁποῖον ὀφείλουν νὰ δώσωσιν ὅρκον, καὶ θέλει καλέσει μετὰ ταῦτα ἕκαστον κατ' ὄνομα, οὗτος δὲ ἀνατείνων τὴν δεξιάν του, ὀφείλει νὰ προφέρῃ τὴν λέξιν *ὀμνύω* (3). — Ἀναγινώσκεται λοιπὸν ὑπὸ τοῦ προέδρου ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ 78 τοῦ δικ. ὀργ. ὅρκος, καὶ ἕκαστος ἀνατείνων τὴν δεξιάν του προφέρει μετὰ ταῦτα τὴν λέξιν *ὀμνύω*.

---

(1) Ἀνωτ. § 116 ἐπ.

(2) Ἡ ἐξαίρεσις γίνεται καὶ διὰ τοῦ συνηγόρου· ἐσφαλμένα λοιπὸν τὰ ἐν τῷ ἐγχειριδίῳ τῶν ἐνόρκων σ. 153 ἐν ἀρχ. πρλ. ἀν. § 150 ἐπ. Ἂν οἱ κατηγορούμενοι ὦσι πλείονες; ἀνωτ. σ. 80, 81 ἐπ. Περὶ τῆς διὰ κλήρου ἐξαιρέσεως πρλ. Εὐρ. τ. 6 σ, 685 § 4, σ. 689, § 35, 39,—σ. 690 § 49, 53, 55.

(3) Ἀνωτ. § 175 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Προϊστάμενος ἐνόρκων. Ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὅτι ὁ πρῶτος κληρωθεὶς μεταξὺ τῶν 12 ἐνόρκων εἶναι κατὰ νόμον ὁ προϊστάμενος (1) αὐτῶν· ἂν ὅμως, συναινέσει αὐτοῦ καὶ συγκαταθέσει καὶ τῶν λοιπῶν ἐκλ χῇ ἄλλος ὀφείλουν νὰ γνωστοποιήσωσι τοῦτο. ὀργ. 79.

Ἐξέτασις περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ κατηγορουμένου.—Ὑπομνήσεις αὐτῷ τε καὶ τῷ συνηγόρῳ. Ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον ἱστάμενον περὶ τοῦ ὀνόματος, τοῦ ἐπωνύμου του κτλ. 375 (310 inst.), σημειοῦνται δὲ τὰ εἰκότα ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὡς ἐν σελ. 144 ἐπ.

Ἂν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχῃ εἰσέτι συνήγορον (2) (ὅπερ ἐμφαίνει συνήθως προεδρικὴν ὀλιγωρίαν), ὁ πρόεδρος διορίζει ἕνα (3) ἐξ ἐπαγγέλματος, (423 ποιν. δικ.).

Ὁ πρόεδρος παραγγέλλει τὸν κατηγορούμενον νὰ προσέχῃ εἰς τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς συζήτησιν (375, 422 ποιν. δικον.) συνάμα δ' ὑπενθυμίζει τὸν συνήγορον ὅτι χρεωστεῖ νὰ μὴ λέγῃ τι ἀντιβαῖνον εἰς τὴν συνείδησίν του καὶ εἰς τὸ πρὸς τοὺς νόμους ὀφειλόμενον σέβας καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν προσήκουσαν κοσμιότητα καὶ μετριότητα τῶν ἐκφράσεων. 376 (311 inst.) πρλ. ἀνωτ. § 238 ἐπ.

Παράστασις πολιτικῶς ἐνάγοντος. Παρίσταται, χρείας καλούσης, ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, καὶ βεβαιοῦνται τὰ περὶ τούτου· ἐκδικάζονται δὲ καὶ αἱ ἀναφυόμεναι τυχὸν ὡς πρὸς αὐτὸν ἐνστάσεις.

Κατηγορία.—Κατάλογος μαρτύρων. Ἀκολούθως δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν εἰσαγγελέα, οὗτος δὲ ἐκθέτει μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὴν ἔννοιαν τῆς κατηγορίας, καὶ παραδίδει εἰς τὸν πρόεδρον τὸν κατάλογον τῶν μαρτύρων. 377 ποιν. δικον.

Ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων παραδίδουσι τῷ προέδρῳ τοὺς τῶν ἰδίων μαρτύρων καταλόγους.

---

(1) Ἀνωτ. § 170. (2) Ἀνωτ § 225, 226 ἐπ.
(3) Εἷς συνήγορος εἰς πολλούς; Εὐρ. τ. 6 σ. 283—285.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ πρόεδρος ἐγχειρίζει τοὺς καταλόγους αὐτοὺς εἰς τὸν κλητῆρα καὶ τὸν παραγγέλλει ν' ἀναγνώσῃ μεγαλοφώνως τὰ εἰς αὐτοὺς περιεχόμενα ὀνόματα, προσθέτων, ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν μαρτύρων εἶναι παρόντες, ὀφείλουν νὰ γνωστοποιῶσι τὴν παρουσίαν των, διὰ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικά. (377 ποιν. δικ.).

Ἂν ὑπάρχωσι προδικαστικὰ ζητήματα, ὑποβάλλονται εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἀποφασίζονται. Τοιαῦτα εἶσι π. χ. ὅτι μάρτυς τις, μὴ ἐμφανισθείς, πρέπει νὰ καταδικασθῇ· — ὅτι ἕνεκα τούτου, ἡ δίκη πρέπει ν' ἀναβληθῇ (1) κτλ.

Ἀνάγνωσις βουλεύματος καὶ κατηγορητηρίου. Ὁ πρόεδρος παραγγέλλει τὸν γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ, γεγωνείᾳ τῇ φωνῇ, τὸ βούλευμα (2) καὶ τὸ ἐγκλητήριον. 424 ποιν. δικ.

Σαφηνίζεται ἡ κατηγορία. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην ὁ πρόεδρος σαφηνίζει πρὸς τὸν κατηγορούμενον μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις, καὶ διατάττει τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως. 424 ποιν. δικ.

Ἀποσύρονται οἱ μάρτυρες. Οἱ μάρτυρες, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἀποσύρονται εἰς τὰ δι' αὐτοὺς παρεσκευασμένα δωμάτια (383 ποιν. δικον.). Χρείας καλούσης, διατάττει ὁ πρόεδρος τὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἀθεμίτου ἐντεύξεως πρόσφορα μέτρα (383, 425 ποιν. δικονομ.).

(Περὶ τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων, εἰς ὅσα δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν ἡ μὴ ἐμφάνισις μάρτυρος τινός, ἡ καταδίκη του, ἡ ἀνακοπή του κτλ. περιττὸν νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα. Πρλ. τὴν λέξ. Μάρτυρες ἐπὶ ποιν. δικῶν).

Μὴ δημόσια ἡ συνεδρίασις. Ὅταν ἡ δημοσία συζήτησις ἦναι ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ χρηστοήθειαν, ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν (3), ἐκδιδομένης ἀποφάσεως. 78 ποιν. δικ. (67 inst.).

---

(1) Πρλ. ἀνωτ. σ. 109 ἐπ.
(2) Ἀνωτ. σελ. 133 ἐπ. 148 ἐπ.
(3) Ἀνωτ. σελ. 129 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΠΜ. Καὶ πᾶσα μεταγενεστέρα ἀπόφασις ἀπαγγέλλεται δημοσίως.

Ἐξέτασις τῶν μαρτύρων (1)(2). Ὁ πρόεδρος καλεῖ τοὺς μάρτυρας ἀνὰ ἕνα καὶ τοὺς ἐξετάζει διὰ ζώσης (384, 425 ποινικῆς δικονομίας).

Πρὸ τῆς ἐξετάσεώς των, ὁρκίζονται. Πρλ. ἀν. σελ. 382 ἐπ. καὶ § 316.

Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου προσδιορισθεῖσαν τάξιν. 378 ποιν. δικ. Τελευταῖοι δὲ ἐξετάζονται οἱ τῆς ὑπερασπίσεως.

Πρὸ τῆς ἐξετάσεως ἑκάστου μάρτυρος προτείνονται, χρείας καλούσης, οἱ τῆς ἐξαιρέσεως αὐτῶν λόγοι κτλ., καὶ ἐκδικάζονται αἱ προτάσεις αὗται.

Ἂν μάρτυς τὶς δὲν ἐννοῇ τὴν καθομιλουμένην, διορίζεται διερμηνεύς, ὅστις καὶ ὁρκίζεται. Ἀν. σελ. 327 ἐπ.

Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται διὰ ζώσης (384, 425 ποιν. δικ.). Δὲν διακόπτονται. Δὲν ἐρωτῶνται ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ δὲ μάρτυρος· ἀμοιβαῖαι παρατηρήσεις δὲν συγχωροῦνται (385, 425 ποιν. δικ.). Τοῖς ἐπιδεικνύονται δὲ καὶ τὰ πειστήρια.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑκάστου μάρτυρος, ὁ πρόε-

---

(1) Ἀνῶτ. σελ. 150 ἐπ.

(2) Ὅρα τὴν λέξ. Μάρτυρες ἐπὶ ποινικῶν δικῶν. Ἐν παρόδῳ ὑπομιμνήσκω τὰ ἑξῆς.

Μάρτυρες συμπληρώσαντες τὸ 14 ἔτος. -- Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 7 τοῦ 1853.

Ἂν ὁ κλητεύσας αὐτοὺς παραιτῆται, ὁ δὲ ἕτερος ἀνταιτεῖνῃ; 81 τοῦ 1852.

Οἱ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ὅστις παρητήθη τῆς ἀγωγῆς, ἐξετάζονται; 85 τοῦ 1851, 8 τοῦ 1853.

Οἱ συγγενεῖς τοῦ ἑνὸς τῶν κατηγορουμένων; 82 τοῦ 1853.

Οἱ κατάδικοι; 51 τοῦ 1852

Ὁ ἐπίτροπος τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος; 33 τοῦ 1849.

Ἐξετάζονται ἐκ νέου, ἂν ἐν τῷ μέσῳ διωρίσθη ἄλλος συνήγορος; 101 τοῦ 1852.

Οἱ δανεισταὶ τοῦ χρεωκοπήσαντος; ἀν. § 860.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δρος ἐρωτᾷ τὸν εἰσαγγελέα, τοὺς ἐνόρκους, τὸν κατηγορούμενον καὶ τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα, ἂν θέλωσιν ν' ἀπευθύνωσιν ἐρωτήσεις (385, 388, 389, 425 ποιν. δικ.).

Ἐὰν οἱ μάρτυρες ἐξετάσθησαν ἐν τῇ ἀνακρίσει, ὁ πρόεδρος προσκαλεῖ τὴν προσοχὴν των εἰς τὰς παρατηρηθείσας ἀσυμφωνίας καὶ ἀντιφάσεις. — Χρείας καλούσης, ἐκδίδεται κατ' αὐτῶν ἔνταλμα συλλήψεως, ὡς ἐν σελ. 187 ἐπ. 196—198.

Ὁ πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ ν' ἀποχωρήσωσί τινες ἢ ὅλοι οἱ μάρτυρες καὶ νὰ ἐξετασθῶσιν ἐκ νέου. 392 ποιν. δικ. — Πρλ. ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ τῆς συνόδου νόμου τῆς 9 Ἰουλίου 1852.

Ἕκαστος μάρτυς ἐξετασθεὶς μένει εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἀλλὰ, μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, δύναται ν' ἀποχωρήσῃ. σελ. 157 ἐπ.

Προστάπτονται εἰς τὸν μάρτυρα πράξεις μὴ δυνάμεναι ν' ἀπυδειχθῶσι παραχρῆμα; Ὄχι. (387, 388, 425 ποιν. δικ.).

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων κτλ. (1). Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων, ἀναγινώσκονται 1) αἱ μαρτυρίαι, περὶ ὧν ἐν ἄρθρ. 116, 120, 124 καὶ 129 τῆς ποιν. δικ. (ἂν μνημονεύωνται τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων ἐν τῷ καταλόγῳ) καὶ 2) αἱ λοιπαὶ ἐκθέσεις. 393 ποιν. δικ. Πρλ. ἀνωτ. σ. 161 ἐπ. 170 ἐπ.

Αὐτοψία νέα κτλ. Χρείας καλούσης, δύναται νὰ διαταχθῇ αὐτοψία τις ἢ πραγματογνωμοσύνη. ἀνωτ. σελ. 162 ἑπόμενα.

Ἐξέτασις κατηγορουμένου. Μετὰ ταῦτα ἐξετάζεται ὁ κατηγορούμενος (2) ἱστάμενος· παρ' αὐτοῦ οἱ δικασταὶ δύνανται, κατὰ πᾶσαν κατάστασιν τῆς συζητήσεως, νὰ ζητήσωσιν ἐξηγήσεις περὶ τῶν αἰτιάσεων τῶν περὶ ὑποψίας λόγων καὶ τῶν γεγονότων καὶ ν' ἀ-

(1) Πρλ. Εὐρ. τ. 6 σ. 791 § 14. Ἡ καταμήνυσις. Εὐρ. τ. 6 σ. 691 § 60. Ἐπὶ πταισμάτων; ἀν. § 860.
(2) Ἀνωτ. σελ. 160 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ποτείνωσιν ἐπὶ τούτου ἐρωτήσεις πρὸς αὐτόν. 389, 425 ποιν. δικ.

Ὁ πρόεδρος προσκαλεῖ τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῶν παρατηρηθεισῶν ἀσυμφωνιῶν καὶ ἀντιφάσεων πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐξετάσεις των, καὶ ζητοῦνται, ἐπιδεικνυομένων τῶν χωρίων, διασαφήσεις (425, 390 ποιν. δ.κ.).

Ἀποχωροῦσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως, κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου; Ἴσως τὸ μέτρον τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὰ περὶ τῆς δημοσιότητος τῆς διαδικασίας ὡρισμένα, ἐν Γαλλίᾳ δὲ συγχωρεῖται, 327 τῆς instr. ἀλλὰ, μετὰ τὴν ἀπάνοδόν των, ὁ πρόεδρος τοῖς ἐκθέτει ὅ,τι ἐμεσολάβησεν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ των. Ἴδε σελ. 66 τοῦ περὶ ἐνόρκων συγγράμματος τοῦ Duffort. Παρ' ἡμῖν δὲν ἐπιτρέπεται τοιοῦτον μέτρον. ἀνωτ. σ. 132 ἐν τέλει.

Διακοπαί. Ἀκολούθως δύναται νὰ γίνῃ διακοπὴ πρὸ ἀναψυχὴν (1) τῶν ἐνόρκων κτλ., περὶ δὲ τῆς διακοπῆς (2) ταύτης ὠμίλησα ἐν ἐκτάσει ἐν σ. 137

Ἀγορεύσεις. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀνάκρισιν, ἃς ἐγένετο μνεία, δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν εἰσαγγελέα (3) διὰ ν' ἀναπτύξῃ τὴν κατηγορίαν· εἰς τὸν δικηγόρον ἵνα ἀπολογηθῇ· εἰς ἐκεῖνον, διὰ ν' ἀνταπολογηθῇ, ἂν θέλῃ· καὶ τέλος εἰς τὸν συνήγορον, διὰ νὰ προσθέσῃ ὅ,τι ἀναγκαῖον.

Ὁ πολιτικὸς ἐνάγων, ἀγορεύει μετὰ τὸν εἰσαγγελέα. ἀνωτ. σ. 208 ἐπ.

Ὁ κατηγορούμενος κάμνει παρατηρήσεις. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀγορεύσεων, ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον ἂν ἔχῃ νὰ κάμῃ (καὶ κάμνει) παρατηρήσεις. 427, ποιν. δικον. (335 instr.).

---

(1) Ἀνωτ. σελ. 137 ἐπ.

(2) Πρλ. Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 685 § 2.—Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου; ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 14, 90, 107 τοῦ 1853, 13 τοῦ 1851 84 τοῦ 1852. — Τίθεται φυλακή; ἀπ. ποιν. Αρ Π. 10 τοῦ 1851. Χωριστὰ πρακτικά; οὐ. ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 81 τοῦ 1852.

(3) Ἀνωτ. σελ. 204 ἐπ. 209 ἐπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀνακεφαλαίωσις. Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος κηρύττει τὴν συζήτησιν περαιωμένην. 427 ποιν. δικ. (335 inst.) ἀνωτ. σ. 215 ἑπ.

Παῦσις τῆς μυστικῆς συνεδριάσεως. Ἂν εἶχε διαταχθῇ ἡ μυστικὴ συνεδρίασις, ὁ πρόεδρος διατάσσει τὴν ἄνοιξιν τῶν θυρῶν.

Ὁ πρόεδρος ἀνακεφαλαιοῖ ἐν συνόψει τὴν συζήτησιν, καὶ ἰδίως τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεις. 427 ποιν. δικ.

Ὑπομνήσεις τοῖς ἐνόρκοις. Ὁ πρόεδρος ἀναμιμνήσκει εἰς τοὺς ἐνόρκους τὰ καθήκοντά των, καὶ ἰδίως ὅτι ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς κατηγορίας, ἀπὸ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῶν εἰς τὴν συζήτησιν λεχθέντων, ἀπὸ τῆς ἀκριβοῦς σταθμίσεως τῶν παρουσιασθεισῶν ἀποδείξεων θέλουν σχηματίσει καὶ παγιώσει τὴν ἰδίαν αὐτῶν πεποίθησιν κτλ. Μαρ. σ. 156.

Ὁ πρόεδρος εἰδοποιεῖ τοὺς ἐνόρκους ἰδίως (1).

ά) ὅτι ἡ καταδικαστικὴ ἐτυμηγορία δύναται νὰ γίνῃ δι' ἑπτὰ τοὐλάχιστον ψήφων πρὸς πέντε, καὶ ὅτι εἰς τὰς καταδικαστικὰς ἐτυμηγορίας πρέπει ν' ἀναφέρηται ὅτι ὑπάρχει ἡ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένη πλειονοψηφία, χωρὶς ν' ἀναφέρηται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ ψηφοφορησάντων (139, 441 ποιν. δικ.) ἡ δὲ ἰσοψηφία εἶναι ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου (2).

β') ὅτι ἡ ἐτυμηγορία των πρέπει νὰ ἦναι ἐγγράφως συντεταγμένη χρονολογημένη καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων (441 ποιν. δικ.).

Ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς ἐνόρκους ὅτι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς διασκέψεώς των ὑπάρχει τοιχοκολλημένον ἀντίτυπον τῆς ὁδηγίας, περὶ ἧς ἐν τῷ ἄρθ. 435 τῆς πολ. δικ.

Εἰδοποιοῦνται λοιπὸν ἰδίως οἱ ἔνορκοι ά) ὅτι ἡ ἐτυμηγορία των πρέπει νὰ ἦναι ἐγγράφως συντεταγμένη, χρονολογημένη καὶ ὑπογεγραμμένη

(1) Ἀνωτ. σελ. 222 ἑπ.
(2) Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 11, 16 τοῦ 1854.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν· — β') ὅτι ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι ἀθωωτικὴ πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ κεφαλῆς ταῦτα «τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων εἶναι αὕτη· ὄχι κτλ.» — Ἂν δὲ ἦναι καταδικαστικὴ, πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ κεφαλῆς ταῦτα «τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, καταρτισθεῖσα οὔσης τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης πλειοψηφίας, εἶναι αὕτη· ναὶ κτλ.» — γ') ὅτι νόμιμος πρὸς καταδίκην πλειονοψηφία ὑπάρχει, ὅταν ὦσιν ἑπτὰ τοὐλάχιστον καταδικαστικαὶ ψῆφοι πρὸς πέντε. ἅταν δὲ ὑπάρχῃ ἰσοψηφία, καθὼς καὶ ὅταν ἐσχηματίσθησαν ἑπτὰ τοὐλάχιστον ἀθωωτικαὶ γνῶμαι, ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἀθωωτική· — δ') ὅτι δὲν πρέπει νὰ φανερόνῃ ἡ ἐτυμηγορία τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὲρ ἢ κατὰ ψηφοφορησάντων· — ε) ὅτι ὁ τύπος τῶν καταδικαστικῶν ἐτυμηγοριῶν πρέπει νὰ τηρῆται καὶ ὅταν ἐν μέρει ἦναι καταδικαστικὴ ἡ ἐτυμηγορία.

Εἰς τοὺς ἐνόρκους γίνεται ἡ παρατήρησις, ὅτι ἐν τῷ πρὸς διάσκεψιν δωματίῳ ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων θέλει ἐκθέσει ἐνώπιον πάντων αὐτῶν εὐκρινῶς καὶ αὐτολεξεὶ τὰς ἐν αὐτῷ τοιχοκολλημένας ὁδηγίας τὰς ἐν τῷ ἄρθ. 435 τῆς ποιν. δικονομίας.

Προσέτι δὲ ἡ παρατήρησις ὅτι, διασκεπτομένων τῶν ἐνόρκων οὐδεὶς τῶν ἐνόρκων δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, οὔτε νὰ λάβῃ ὁποιανδήποτε ἀνακοίνωσιν πρὸς τρίτον τινά. — Ὅτι παρεισγραφαὶ εἰς τὰς ἐτυμηγορίας δὲν συγχωροῦνται· πᾶσα δὲ προσθήκη ἢ διαγραφὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐν τῷ περιθωρίῳ, χρονολογούμεναι καὶ ὑπογραφόμεναι ἐν τάξει.

Ζητήματα. Ἀκολούθως ἀναγινώσκει ὁ πρόεδρος μεγαλοφώνως τὰ ζητήματα (1) ἐν οἷς περιέχονται ἀκρι-

(1) Εὐρ. Ἀξελ. § 48 σελ. 353 καὶ § 49 σελ. 351.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δῶς τὰ εἰς τὸ ἐγκλητήριον στηριζόμενα, τὰ ἐκ τῆς συζητήσεως προκύψαντα, τὰ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου προκαταθέντα.

Ἂν γίνωσι προτάσεις κατὰ τῶν ζητημάτων, ἀποφασίζει περὶ αὐτῶν τὸ δικαστήριον (ἀπόφ. ποιν. Αρ Π. 74 τοῦ 1851), ὡς ἐν ἀνωτέρω εἰδικώτερον (1).

Παράδοσις ζητημάτων καὶ ἐγγράφων. Ὁ πρόεδρος παραδίδει εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν ἐνόρκων τὰ ζητήματα χρονολογημένα καὶ ὑπογεγραμμένα παρ' αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐγγράφων, περὶ ὧν εἰδικώτερον ἐν σελ. 171—179 ἐπ. καὶ εἰδοποιεῖ τοὺς ἐνόρκους ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ δωμάτιόν των πρὸς διάσκεψιν (2).

Ἀποσύρονται οἱ ἔνορκοι. Ἀποσυρθέντων τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ δωμάτιόν των (432 ποιν. δικ.), ὁ πρόεδρος διατάττει χωροφύλακά τινα νὰ φυλάττῃ τὴν θύραν καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ κανένα νὰ εἰσέλθῃ, οὐδὲ νὰ ἐξέλθῃ ἄνευ τῆς ἀδείας του (3) (433 ποιν. δικ.).

Ἀποσύρεται ὁ κατηγορούμενος Συγχρόνως διατάσσει ὁ πρόεδρος νὰ ὁδηγήσωσιν ὑπὸ φύλαξιν, τὸν κατηγορούμενον ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου. 432 ποιν. δικ.

---

(1) Νέα ζητήματα περὶ τῆς ἀξίας τῶν κλοπῶν; ἀπ. 16 τοῦ 1850.

(2) Αἱ καταθέσεις τῶν συγκατηγορουμένων, εἰς ἃς περιέχονται μαρτυρίαι; ἀπ. 75 τοῦ 1851.

Αἱ τῆς ἀνακρ. μαρτ. δὲν παραδίδονται. Εὐρ. τ. 6 σ. 685 § 7.

Ἁπλαῖ ἐκθέσεις ἐνωμοταρχῶν; Εὐρ. αὐτ. § 10.

Ἔγγραφα διαικητοῦ; αὐτ. § 17.

Ἐξετάσεις κατηγορουμένων; αὐτ. § 28. ἀπ. 2 τοῦ 1853, ἀπ. 61 τοῦ 1851,

Αἱ ἀναγνωσθεῖσαι ἐκθέσεις παραδίδονται. ἀπ. 52 τοῦ 1850.

Αἱ τῶν ἰατρῶν ἐκθέσεις παραδίδονται καὶ ἂν δὲν ἀναγνωσθῶσιν. ἀπ. 68 τοῦ 1851.

Αἱ ἐνώπιον προξένων ἐξετάσεις τῶν κατηγορουμένων παραδίδονται. ἀπ. 2 τοῦ 1851.

Αἱ τῆς αὐτοψίας ἐκθέσεις παραδίδονται. ἀπόφ. 38 τοῦ 1852. ἀπ. 16 τοῦ 1851.

Ἡ μήνυσις παραδίδεται. ἀπ. 36 τοῦ 1850.

(3) Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 10 τοῦ 1851, Εὐρ. τ. 6 σ. 685.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Επάνοδος ένόρκων (1).

Καταρτισθείσης τῆς ἐτυμηγορίας, ἐπανέρχονται οἱ ἔνορκοι εἰς τὸ ἀκροατήριον, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν συνέδρων καταλαμβάνει δημοσίως τὰς ἕδρας του (440 ποιν. δικ.)· ὁ προϊστάμενος τῶν ἐνόρκων, κατὰ παραγγελίαν τοῦ προέδρου, ἐκφωνεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διασκέψεως (440 ποιν. δικ.) ἰστάμενος (2).

Προσόντα ἐτυμηγορίας.

Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἐγγράφως συντεταγμένη, χρονολογημένη καὶ ὑπογεγραμμένη (ὡς καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ περιθωρίῳ προσθήκας) ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν ἐνόρκων, παραδίδεται εἰς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων (3) (441 ποιν. δικ.) ἀν. σελ. 322 ἑπ.

Τὴν ὑπογράφει ὁ πρόεδρος καὶ ὁ γραμματεύς.

Ἡ ἐτυμηγορία, παραδοθεῖσα εἰς τὸν πρόεδρον ὑπογράφεται πρῶτ' αὐτοῦ καὶ ἔπειτα τοῦ γραμματέως (442 ποιν. δικ.) ἀν. σ. 322 ἑπ.

Ἀνάγνωσις αὐτῆς.

Παραδοθείσης τῆς ἐτυμηγορίας εἰς τὸν πρόεδρον καὶ ὑπογραφείσης ὡς ἀνωτέρω, προσκαλεῖται ὁ κατηγορούμενος εἰς τὸ ἀκροατήριον, ὁ δὲ γραμματεὺς κοινοποιεῖ εἰς αὐτὸν τὴν ἐτυμηγορίαν, ἀναγινώσκων αὐτὴν γεγονυίᾳ τῇ φωνῇ (446 ποιν. δικ.).

Νέα διάσκεψις τῶν ἐνόρκων.

Ἡ ἐτυμηγορία δὲν ὑπόκειται εἰς ἔνδικον μέσον· ἀλλ' ἂν ἦναι ἄτακτος, ἀσαφὴς, ἀτελὴς ἢ ἀντιφατική, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων (4), ἀκούσαν τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν κατηγορούμενον, διατάσσει τὴν ἐν τῷ θωματίῳ τῶν ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων πρὸς νέα διάσκεψιν. Πρλ. σελ 325 ἐπόμ. 359 (5).

---

(1) Παρίσταται ὁ κατηγορούμενος, ἂν ζητηθῶσι διασαφήσεις; Εὑρετ. τόμ. 6 σελ. 685 § 6.— Παρουσία συνηγόρου κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Ἀπ. 66 τοῦ 1850.

(2) Ἀνάγνωσις ἐτυμηγορίας. ἀνωτ. § 712.— Παρουσία κατηγορουμένου καὶ συνηγόρου. § 713, 714 ἑπ.

(3) Περὶ τοῦ τύπου τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως. ἀνωτ. σ. 319·— ὅτι διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφ. ἀν. σ. 319 ἑπ. ἕτερα προσόντα. ἀν. σ. 321 ἑπ.

(4) Ἀπόφ. 19 τοῦ 1851.

(5) Γραμματικὴ διόρθωσις. Πρλ. Εὑρ. τ. 6 § 690, § 57.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Αθώωσις. Ἂν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσιν ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εἶναι ἔνοχος, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων λέγει ταῦτα ἀλαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων, ἔχουσαν οὕτως . . . . . ἀποφαινόμεθα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 447 τῆς ποιν. δικ. τὴν ἐκ τῆς κατηγορίας ἀθῴωσιν τοῦ . . . καὶ διατάττομεν τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσίν του, ἐὰν ἡ φυλάκισις δὲν πρέπῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ νόμον δι' ἄλλους λόγους.

Ὡς πρὸς τὰς ἀποζημιώσεις, τὰ πειστήρια καὶ ἔξοδα; ἀνωτ. § 805[2] ἐπ. πρλ. Βύρ. τόμ. 6 σελ. 179 § 12.

Ἐτυμηγορία καταδικαστική. — Ἀπόφασις. Ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἦναι καταδικαστική, γίνονται προτάσεις περὶ τῆς ἐφαρμοστέας ποινῆς, ὡς εἰδικώτερον ὁρίζουσι τὰ ἄρθρα 449 καὶ 450 τῆς ποιν. δικ. ὁ δὲ κατηγορούμενος ἐρωτᾶται ἂν ἔχῃ τί νὰ προσθέσῃ. ἀνωτ. § 800—806.

Μετὰ ταῦτα διασκέπτονται ἐν μυστικότητι οἱ δικασταί, ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγινώσκει ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου τὴν ἀπόφασιν σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρ. 454 τῆς ποιν. δικ.

Ἂν ἡ πρᾶξις, δι' ἣν ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἔνοχος, προνοῆται ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὸ δικαστήριον ἐφαρμόζει τὴν ποινήν. Ἐν περιπτώσει δὲ συρροῆς ἀδικημάτων, ἐφαρμόζεται ἡ βαρυτέρα ποινὴ ἣν τις τῶν πράξεων ἐπισύρει.

Συγχρόνως ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον περὶ τῶν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἱκανοποιήσεως αἰτήσεων, περὶ τῶν πειστηρίων καὶ περὶ τῶν ἐξόδων.

Ἀπόλυσις. Ἂν ἡ πρᾶξις ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἔνοχος, δὲν προβλέπεται ὑπὸ ποινικοῦ τινὸς νόμου (1), τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποφαίνεται τὴν ἀπόλυσίν του ἀποφαί-

(1) Ἀνωτ. σελ. 362 ἐπ.

νεται δὲ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἀποδόσεως τῶν πειστηρίων, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐξόδων.

Ὑπενθυμίσεις πρὸς τὸν κατηγορούμενον.

Ἀπαγγελθείσης τῆς ἀποφάσεως, ὁ πρόεδρος ὑπενθυμίζει τὸν καταδικασθέντα, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ, ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, (ἐντὸς 5 ἡμερῶν) ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως. Ἐξηγοῦνται δὲ εἰς αὐτὸν σαφῶς ὅσα κατὰ νόμον ἀπαιτοῦνται, διὰ νὰ ἦναι ἀποδεκτὸν τὸ μέσον τοῦτο, σύμφωνα μὲ τὸ 455 ἄρθ. τῆς ποιν. δικ. ἰδίως α') ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου τούτου, συνταχθείσης ἐκθέσεως κατὰ τὸ 483 ἄρθρον.

β') Ὅτι πρέπει νὰ ἐπισυνάψῃ ἀποδεικτικὸν τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι εἶναι φυλακισμένος.

γ') Ὅτι (ἂν δὲν ἦναι κακούργημα) πρέπει νὰ παρακαταθέσῃ, συγχρόνως μὲ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, τὸ νόμισμον παρὰ ὅλον παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἢ ν' ἀποδείξῃ τὴν πενίαν του, ὡς ὁρίζει τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθ. 486 τῆς ποιν. δικ.

Παρουσία ἐνόρκων καὶ συνηγόρου.

Ἡ παρουσία τῶν ἐνόρκων (1) καθίσταται περιττὴ ἅμα ἀναγνωσθείσης τῆς ἐτυμηγορίας ἀρχήσει ἡ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς συζήτησις· ἑπομένως ὅσοι θέλουν δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσιν τὰς ἕδρας των. Πρβ. Εὐρετ. τόμ. 6 σ. 865 § 3.

ΕΚΘΕΣΙΣ.

Διὰ τῆς ἀπὸ 31 Μαΐου ε. ν. 1813 ἐγκυκλίου, τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον τῆς Γαλλίας ἀπῄτησε νὰ πέμπωσιν οἱ πρόεδροι τῶν Συνέδρων, μετὰ τὸ πέρας τῆς Συνόδου, ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν της. Τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἂν καὶ μὴ ῥητῶς παρ' ἡμῖν διατασσομένην, εἶναι καλὸν νὰ κάμνωσι καὶ ἐν Ἑλλάδι οἱ Πρόεδροι. Διὰ νὰ ἦναι δὲ πλήρης, πρέπει νὰ περιέχῃ, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐγκύκλιον.

---

(1) Ἡ δὲ τῶν δικηγόρων· ὀνοτ. σελ. 103 ἐπ. καὶ ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 23 τοῦ 1850.— Εὐρ. τ. 6 σ. 284 § 2.

Τὸ ὄνομα, ἐπίθετον, ἐπάγγελμα, τὴν πατρίδα καὶ κατοικίαν τῶν κατηγορουμένων.

Τὰ ἀδικήματα.

Τὰ συνοδεύσαντα αὐτὸ (εἴτι ἀξιοσημείωτον) περιστατικά.

Τὰς περιπετείας τῆς σχετικῆς ἀνακρίσεως, ὡς καὶ τὰς ἐλλείψεις της.

Τὰ παρεμπίπτοντα, εἰς ἃ ἔδωκε χώραν ἡ δίκη, ὡς καὶ τ' ἀναφυέντα (εἴτι ἀξιοσημείωτον) ζητήματα.

Τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ ἔνορκοι ἐξεπλήρωσαν τὰ ἔργα των· καὶ ποῖα τὰ ὑποτιθέμενα περιστατικά, qui ont déterminé, κατὰ τὴν ἐγκύκλιον, les jurés à déclarer les accusés non coupables, lorsque le contraire paraissait peu douteux κτλ.

Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐμφανισθέντων ἐνόρκων, ὡς καὶ τοὺς λόγους οὓς τυχὸν ἐπρότειναν οἱ μὴ ἐμφανισθέντες.

Τὴν κατάστασιν τῶν φυλακῶν.

Τέλος, ὅ,τι θεωροῦσι λόγου ἄξιον καὶ συντελοῦν ὑπὲρ τῆς ἐνστοχωτέρας διαχειρίσεως τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. (Ἐγκύκλ. Γαλλικὴ 14 Σεπτ. 1824, 6 Ἰανουαρ. καὶ 12 Ἰουλ. 1825).

Ἑτέρα ἐγκύκλιος τῆς Γαλλ. Κυβερν. τῆς 14 Αὐγούστου 1838, ὁρίζει, ὅτι οἱ Πρόεδροι τῶν Συνέδρων ὀφείλουσιν, ἅμα καταδικασθέντος τινὸς εἰς θάνατον, νὰ τὸ ἀναφέρωσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, ἐκθέτοντες καὶ τὴν ἑαυτῶν γνώμην.— Τοῦτο παρ' ἡμῖν ἐκπληροῦνται γνωμοδοτούντων αἰτιολογημένως καὶ συγχρόνως τοῦ τε Προέδρου καὶ Εἰσαγγελέως οὐ μόνον ὅταν πρόκηται περὶ θανατικῆς ποινῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ καταδίκῃ.

ΣΗΜ. 1. Εἰς τὸ προηγούμενον περὶ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Συνέδρων ἄρθρον συνεχώνευσα ὅ,τι περιείχετο ἐν ταῖς λέξεσιν «Ἐτυμηγορία.— Ζητήματα.— Ἔνορκοι.— Κλήρωσις. — Κακουργιοδικεῖον». — Ἆρα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρῇ τις τοὺς ὅρους αὐτοὺς, ἐκτὸς ὅταν γίνηται ῥητὴ παραπομπὴ ἐν τῷ προκειμένῳ ἄρθρῳ.

Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΗΜ. 2. Τὸ ἄρθ. αὐτὸ περιέχει ἄφθονον καὶ σπουδαίαν ὕλην (1), ἡ δὲ ἀμέσως προηγουμένη περιληπτικὴ ἔκθεσις χρησιμεύει ὡς ὁδηγὸς εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν συνεδριάσεων τῶν Κακουργιοδικείων· εἰς τὰς σελίδας δὲ, ἐν αἷς γίνεται παραπομπὴ, εὕρηται, χρείας καλούσης, ἀνάπτυξις τῶν διαφόρων πράξεων.

ΣΗΜ. 3. Πολλὰ τυπογραφικὰ λάθη εἰσεχώρησαν εἰς τὸ προκείμενον περὶ Συνέδρων ἄρθρον διά τε τὴν ἐν Μεσολογγίῳ, ὡς Προέδρου τῶν Συνέδρων, ἀπουσίαν μου καὶ διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἐπισυμβᾶσάν μοι ἀσθένειαν. Ἐξαιτοῦμαι διὰ τοῦτο τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀναγνωστῶν. Ν. Ι.

---

(1) Ἀλλ' ἡ Νομολογία καθ' ἑκάστην προσθέτει νέαν ὕλην, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ κάμνῃ τις τὰς ἀναγκαίας σημειώσεις μεχρισοῦ νέα καὶ πληρεστέρα ἐπεξεργασία περιλάβῃ καὶ ταύτην.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΖ'. ΤΟΜΟΥ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΚΙΝΗΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

300

ΕΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙ

ΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

ἀριθ. χρ. 401

Ἡμερομηνία ἐπιστροφῆς	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

